MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1977 MÁJ 8

PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest

Lukáci Ágnes

1021

május 1

Lukács Ágnes rajza

Az elnökség és Erd találkozója

Hazánk, s — bármennyire hihetetlenül hangzik is, de így igaz — Európa *legnagyobb községében*, Érden tartotta legutóbbi ülését április 28-án szakszervezetünk elnöksége. Első ízben került sor arra, hogy egy nagyközségi bizottság titkára számolt be munkájáról vezető testületünk előtt.

Az érdi bizottság titkárának, *Juhász Mihálynénak* lett volna oka a panaszkodásra. Miért? Elsősorban azért, mert *a 45 ezer lakosú községben tanító 200 pedagógus közül minden negyedik képesítés nélküli*, s hiába veszik őket védőszárnyaik alá, hiába a számukra nyújtott rengeteg segítség, *ha végeztek, nyomban ottmagyják őket.* A főváros sokkal kedvezőbb lehetőségeket kínál, mint a gyorsan fejlődő „alvóváros", ahol az egyik iskolában három műszakban tanítanak. Míg másutt, ha nagyon szorítanak a dolgok, üzemek, intézmények segíthetnek az iskolák segítségére, itt aligha számíthatnak az egy üzem egy iskola mozgalomra, hiszen *a községben egyetlen gyár, egyetlen üzem sincs.*

De Juhász Mihályné panaszkodhatott volna amiatt is, hogy az elmúlt két évtized során a megkétszereződött létszámú, 15 kilométer hosszú településen *még a családlátogatás sem olyan egyszerű, mint másutt.* Az otthonokba csak a késő esti órákban kopogtathatnak be, mert a szülők 90 százaléka hajnalban indul Pestre, és késő este érkezik haza. gyei művelődésügyi osztály jelentős összegeket biztosít, hogy anyagiakkal is támogathassák — ha 300 forinttal — a patronálók fáradságos munkáját. A bizottság nak nemcsak az oklevelet szerzőkre terjed ki a figyelme. gyakorlattal rendelkezők számra *házi bemutatókat* tartanak, támogatják és serkentik azokat, akik az új, korszerű eljárásokat alkalmazzák. A többi közt ennek is köszönhető, hogy *az elmúlt évben három érdi pedagógus nyerte el a megyei pályázaton.* pártszervezettel együttműködve *eredményesen szervezik a pedagógusok ideológiai továbbképzését.* Minden második nevelő szerzett alap-, közép- vagy felsőfokú végzettséget a pártoktatás keretében. Feladatot e téren *a kisegítő dolgozók továbbképzésének megszervezése* jelent. Keresik a legjobb formát, mely az állandó személycsere, munkahely-változtatás mellett is alkalmas egy nek a rétegnek a nevelésére.

A bizottság beszámolóját követő *élénk eszmecserébe* bekapcsolódtak a nagyközségi, járási, megyei állami, valamint mozgalmi szervek tisztségviselői is. Legtöbben *a pedagógusok anyagi, kölcsi megbecsülésének jelenlegi helyzetével* foglalkoztak. S nem véletlen. Bár a nagyközségi tanács biztosítja a költségvetés fedezetét, *de az intézmények vezetői, a szakszervezet tisztségviselői nem tudják nyomon követni a gazdálkodás folyamatát.*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest

Lukács Ágnes

1972 MÁJ 8-

1021

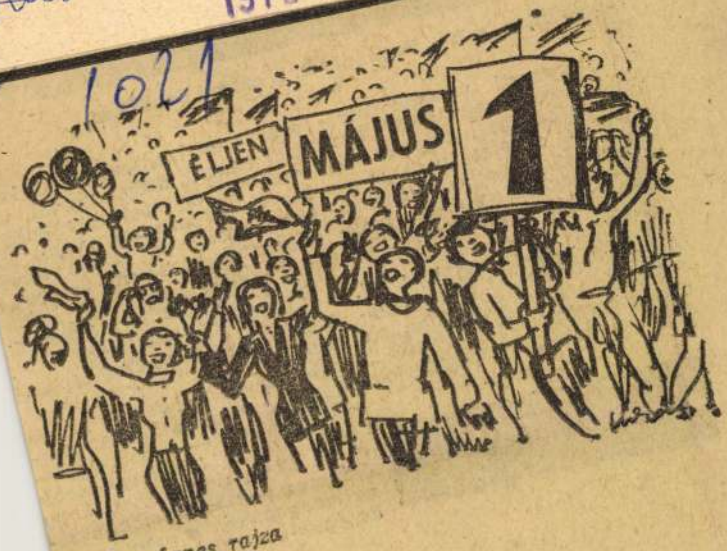

Lukács Ágnes rajza

A küld

szakszer
ben. En
ként az
romtagú
küldötts
zánk, ho
ismerked
rünkkel.

A küldöttség tagjai, *I. N. Adaskin*, a szovjet pedagógus-szakszervezet központjának osztályvezetője, *M. Nabruzov*, az azerbajdzsáni pedagógusok

Elutazásuk előtt megkértük a küldöttség vezetőjét, I. N. Adaskint, hogy szóljon tapasztalatairól.

— *Nagyon érdekes és tanulságos napokat töltöttünk Magyarországon* — mondotta. — *Ami útunk legközvetlenebb célját illeti, úgy véljük, hogy érdemes volt alaposabban tanulmányoznunk a magyar pedagógus-bérrendszert. Véleme-*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

EGYETEMI LAPOK
Budapest

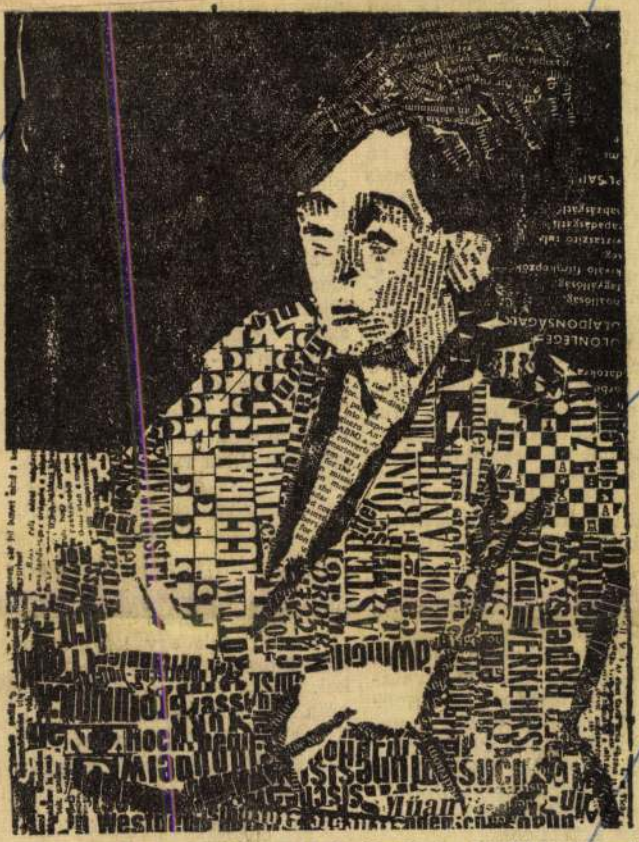

Lukács Ágnes kollázsa. (A festőművész kiállítását április 7—18. között tekinthették meg az Eötvös Klub látogatói.)

2

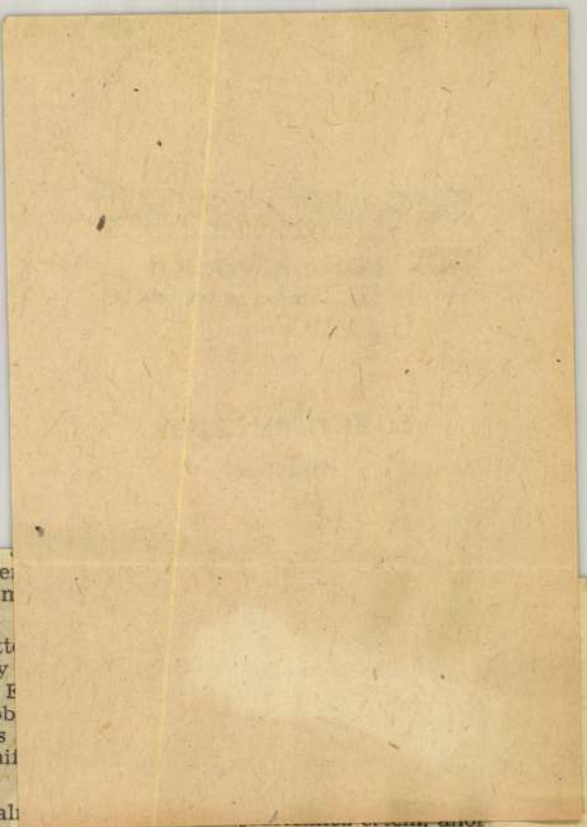

n volna látni az
r rettenthetetle
épzelt Lenint a n
n.

Kilencéves lehett
mtől kaptam egy
nin ifjú koráról. E
vasás közben döb
ször, hogy ő is
ber, nem valami
ny.

Valamelyik irodal
tban fiatal alkotókat mutat-
be. Legtöbbjük Lenint val-
a példaképének. Ez politi-
állásfoglalásként nagyon
endetes. De érdemes-e
an példaképet állítani ma-
k elé, akihez úgysem tu-
k hasonlóak lenni?

Magamat is beleértve nincs
esen pozitív véleményem
át generációmról. Szerin-
először tanuljunk apáink-
politikai aktivitást, közéle-
get, s ha mindezt felsőfo-
műveljük, akkor talán
yobb joggal említhetjük
int is mint eszményképet.
jelzőkkel akarom illetni,
k leg-gel kezdhetem vala-
nyit. A történelem legna-
bb személyisége, aki egy-
nt kiváló volt forradalmár-
, filozófusnak, államfőnek.
mi a legfontosabb, mindvé-
megmaradt embernek a szó
szebb értelmében.

Mozgó Kakelis

Lenin arról beszél, hogy mi a kommunisták szerepe a haladó szakszervezetekben, a parlamentben — félbeszakítottak, és egymás után jegyezték meg, hogy Lenin szinte nekik írta ezt a művét. Az olasz baloldali gondolkodású fiatalok jelentős része óriási eszmei zűrzavarban él, alig ismerik Lenint, annál inkább Trockijt.

Egyébként Lenin stílusa oly kristálytiszta, hogy nemcsak a filozófusok, hanem bárki megérti, aki csak egy keveset is foglalkozott filozófiai művekkel. Ebből következik, hogy míg a klasszikusoktól csak a Kommunista Kiáltványból tudok idézni, addig Lenintől akár egy óráig.

Persze, ez azt is jelenti, hogy közülük Lenin áll hozzám a legközelebb.

Lelyon Sábor

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest
1969 OKT 25

1021

FARAGÓ VILMOS:

KORTÁRSUNK: VÉSZI ENDRE

Három éve sincs, hogy Vészi Endre költészetét végleg a „helyére tenni" véltem. Legalábbis a magam számára. Kifelé fordult, szertebogárzó, látványrögzítő, érzéki ragyogású, derűs bölcsességű, már-már idilli költészet ez — gondoltam és írtam *A varázsló kalapjában* című kötet olvastán.

És most itt van *Visszapillantás a jelenbe* (Magvető) című új kötete. Csupa befelé fordult, én-központú, indulattól sötétlő, keserű bölcsességű, már-már tragikusan komor verssel.

Muszáj hinnem a szememnek: *más* Vészi ez. Hogy mi történt rövid két-három év alatt, hogy az átváltozás csodája zajlott-e le, vagy csak az egyéniség mindig is volt változata fordult-e felénk, nem tudhatom. A folyamat nem látszik, csak az eredmény. Ez az ötven új vers. Egyetlen kérdőjeles mondat ötvenszeressé erősítve: *Ki vagyok én?*

Minden lírai költő ezt kérdezi magától. Minden ember ezt kellene, hogy kérdezze magától. Az önvizsgálat: kulcs a világvizsgálathoz. Az önismeret: bevezetés a világismeretbe. Az önmagyarázat: lehetőség a világmagyarázathoz. A világból, legkisebb szuverén egységeként és legkönnyebben vizsgálható részeként mi magunk állunk elsőül önnön rendelkezésünkre. És Vészi Endre önkínzó szigorral vallatja ki most azt, aki legközelebb áll hozzá: Vészi Endrét. Visszapillant önnön jelenére, hogy megnézze magát, olyan alapossággal, ahogyan a tudós vizsgálja a múlt leleteit.

Mit lát? Egy embert, akit születés és életkörülmény, magyarság és forradalom, „otthon és hontalanság", szülőváros-Budapest és bölcsőhely-nagyvilág, álbéke és valódi háború, barátság és gyűlölség, szerelem és harc formált a huszadik század második felére hasonlíthatatlan és mégis ránk hasonlító egyéniséggé: *kortársunkká*. S miután ezt az önérzést — a kortársiságot — találja legerősebbnek magában, ezt vizsgálja-bontja-értelmezi tovább, hogy az értelmezésben magára ismerjen, rokonára leljen, fegyverbarátságra társuljon minden olvasója, akiben az emberi tisztesség, a forradalomhűség és a „szerény csöndes magyarság" rokonvisszhangjai támadnak.

Aki olvassa ezeket a verseket, érthetően az üzenetre figyel inkább, mint a költészetre, a *mire* inkább, mint a *hogyan*ra; a forma itt észrevétlen eszköze annak, amit közvetít, csak második-harmadik olvasásra tűnnek elő a szikár-pontos metaforák, az indulat vasszürke jelzői, az értelmet nyomatékosító kemény versmondatok, hogy bizonyítsák a kortársi líra egyik paradox sajátosságát: a legközvetlenebb személyesség öltözik e lírában a legközvetettebb tárgyiasságba.

Titkát e paradoxonnak, versszakmai magyarázatát Vészi új verseinek, a szakkritikára hagyom. Javíthatatlanul egyoldalú olvasó vagyok: megelégszem azzal, amit a mű üzen. Vészi versei jó hírt üzennek, őt magát, egy rokonszenves élet tanulság-summázatát üzenik, s

mert minden élet műremek,
van külön fénye, fénytörése,
a teljességnek külön része,
a hárommilliárdból egy

— beérem bőven ennyivel.

Lukács Ágnes: Montázs

Lukács Ágnes

...életformáért, a korszerű, egészséges és derűs környezetért született eddigi erőfeszítéseket szeretné összefoglalni és megkoronázni azzal, hogy kis enteriőrök helyett egész városokat díszítsen, hogy az utcakép eddigi esetlegességeit vagy zűrzavarát, a színek és formák humánus, megtervezett rendjével és harmóniájával cserélje fel. Művei tulajdonképpen egy ilyen monumentális díszítőművészet „kartonjai". Végső helyük és végső méreteik az épületkülsők, a nagy arányú falfelületek léptékéhez igazodnának. Az elmúlt nemzedékek művészei nem gondolhattak ilyen mértékű feladatok vállalására. Vasarely terve, a színes és plasztikus harmóniát hordozó város tehát az emberiség régi és újra meg újra

...rus és színes élete lebe...léria-élet hétköznapi ...is foglalkozik, és hatal...letek díszítése helyett ...riőrök gazdagításán is. Az így felgyűlt energiá... már sikerült néhány m... kiharcolására koncentrá... racasi egyetemváros, az... elkészült murális dísz... ciók jelzik Vasarely t... peni győzelmeit. Az alkalmi munkák persze nem pótolják a művészi munka teljes társadalmi hasznosítását.

Vasarely ezért már régóta tervezi, hogy megteremti a barokk udvarok művészetének szociális változatát, a nagy közösségek szolgálatába állított alkotóműhely intézményét. Alapítványt a murális dí-

...örökségéből merített erőt. És még valamit érezhet a látogató e fekete-fehér és ezüst ornamentikában. Az arab kultúra, a számmisztika és az arányok rejtett költészetének távoli örökségét, úgy, ahogy az némely modern zeneműben, például Bartók Éjszaka zenéjében halványan visszacseng.

B. NAGY LÁSZLÓ:

AZ UNALOM ABLAKAI

„Vérbeli" tudományos-fantasztikus filmet — e mesterségesen előállított műfajnál az idézőjel komolyabb, mint a jelző — igen keveset láttam, s még kevesebb volt bennük az örömöm. Pár tucat hasonló műfajú könyvet azonban átböngésztem, s akármilyen eltérő volt a színvonaluk a Kafka-i víziótól a locska és ostoba ponyváig, meglepett, hogy milyen kevés a variációs lehetőségük. Voltaképp még mindig a jó öreg Wells ötleteiből élnek, némelykor igen szellemesen és fölkészülten: űrutazás, időgép, idegen világokról érkező lények támadása a föld ellen, szörnyalakok létrehozása biológiai-sebészeti eljárással, mint a műfaj klasszikusának kevéssé ismert könyvében, a Doktor Moreau szigetében. Másszóval a hagyományos regény megtoldása a tudomány és technika kínálta lehetőségekkel és lehetetlenségekkel, valamint a cselekmény jövő időbe helyezése minden várakozásnak ellentmondva nem az eszközök gazdagodásával, hanem szűkülésével járt. Mivel a legtöbb sci-fi jövő idejű, valósággal kiált a parabolikus ábrázolás után, s a műfaj legjobb mesterei nem is tesznek mást, mint korunk egy-egy tendenciáját vetítik előre, a harmincadik, vagy ki tudja hanyadik századba. Különös, hogy legtöbbjük legalább három vagy négy atomháborút is föltételez időközben, mintha nem tudnánk (szerencsére kezdjük megtanulni), hogy akár egy is lehetetlenné teszi azt a jövőt, amit a szerző lefest. Lényegében a sci-fi még a mestermunka szintjén is panelekből, előregyártott elemekből áll, akárcsak a krimi, és sikere a szellemes szerkesztésen múlik — filmnél ehhez még a látványos kiállítás, hatásos trükk-technika járul, hogy az eredeti gondolatról, a műalkotás elengedhetetlen föltételéről ne is beszéljünk.

Első tudományos-fantasztikus filmünk, *Az idő ablakai* a műfaj trieszti fesztiválján első díjat nyert. Végignézve, találgatni kezdtem, hogy vajon milyen lehetett a többi. *Kuczka Péter* a műfaj kiváló ismerője és lelkes méltatója, ám ez esetben lehetetlen leküzdenünk az érzést, hogy húsz másik sci-fiből írta meg a huszonegyediket. Sem a szituációkban, sem a cselekményben, sem az alakokban sehol egy eredeti ötlet. Logikai ellentmondás viszont már több akad. Egy szuper-atomháború (itt „quark"-nak nevezik) itt is föld alá szorította a maradék emberiséget, mint ezt nem is egy helyütt olvashatni. Szűkszavú, de meggyőző képek bizonyítják, hogy a felszínen élni lehetetlen, ám a hibernációs álomból fölébresztett hősök (Heinlein: Ablak a nyárba?) a kezük-lábuk törik, csak hogy föld alatti menedékükből a felszínre jussanak. Heppiend, hogy kettejüknek új Ádám-Évaként ez sikerül is, hogy aztán mit kezdenek ott, azt már nem sikerült Kuczkának kitalálnia. A „quark-bombázás" elrendelőjét büntetésből szintén tetszhalálra — gyakorlatilag tehát örök életre — ítélik. Ő a rossz fiú, aki ravasz praktikákkal minduntalan megakadályozza, hogy a többiek kijussanak e kondicionált labirintusból. Az eszmei mondanivaló rokonszenves és világos, de jókora közhely is: a tudomány óriási lehetőségeket nyit, de a rombolás szellemét is kiszabadította a palackból — hány vezércikket olvashattunk már e tárgyban?

Fejér Tamás gondosan és nagy ambícióval vitte filmre a meglehetősen valószínűtlen történetet — s mindent megtett, hogy hiteles-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

MÁVAUT
Budapest

PIHENŐ NŐ 1021

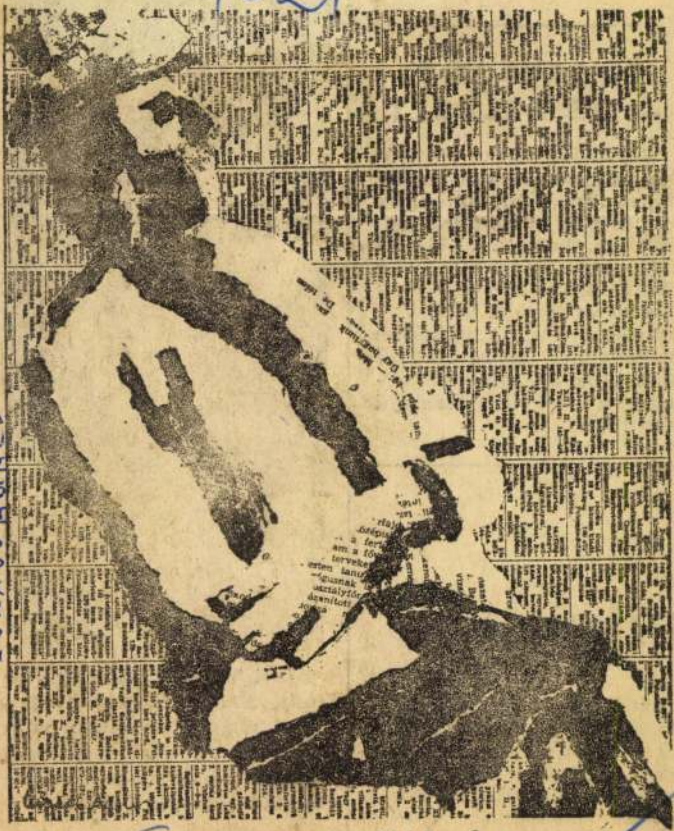

LUKÁCS ÁGNES

Lukács Ágnes montázsa

gyuk, közelebb
tozó igényekh

JÓ LE
— DE M

Jól működ
berendezés
Üzem alvázm
ott dolgozók
pán az, hogy a szellőzést nem egészíti ki megfelelő fütés. Kellő meleget csak abban az esetben lehet biztosítani, ha a műhelybe ugyanannyi meleg levegő áramolna be, mint amenynyit a nagyteljesítményű ventillátor kiszív.

eltekkel

Az üzemegységhez hat fő-
nökség tartozik. Velük is hosz-
szú évek során bevált kapcso-
latot alakítottak ki: naponta
bejön valaki, vagy az Andor
utcából látogatnak vidékre.
Kiss Lajos havonta egyszer leg-
alább, olykor többször is, min-

Bánfi Vilmos. 1951-ben született. Szakközépiskolába jár. Fiatal, nagyon tehetséges játékos, aki az őszi szezonban többször bizonyította képességeit. Középpályás játékos...

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 438-068, 337-748, 340-776

1977 ÁPR 12

KÖZALKALMAZOTT
Budapest

Lukács Ágnes

1021

Felszabadulásunk ünnepére

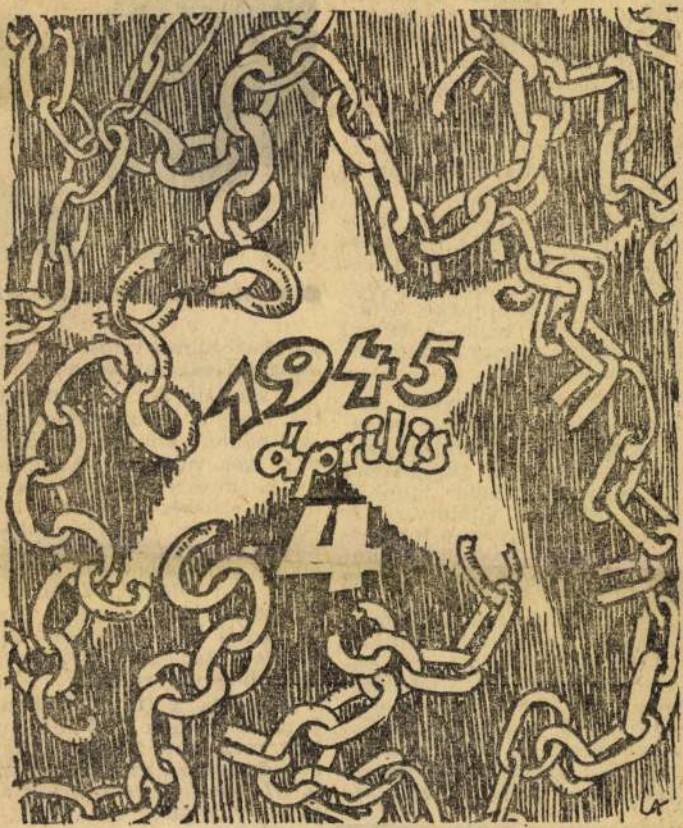

Lukács Ágnes grafikája

iztosítanak az ott
rvosoknak. Kivé
XII. kerületi re
IÉH begyűjtő tele
gy balesetveszél
nűködik... Néhá
– így a XIV., a X
– tapasztaltuk, h
isztratív munka
sok által kiselejt
en próbálják megoldani. A gé
ek több helyen használhatatla
ok, a jelentések sokszor nehezen
lvashatók."

E feljegyzést, a Fővárosi Állat-gészségügyi Állomás Szakszer-ezeti Bizottsága intézte *dr. Pusz-i Oszkár* igazgatóhoz. *Dr. Szal Sándor* sz. b. elnökkel és *dr. allódi György* sz. b. titkárral eszélgetünk a feljegyzés előzmé-yeiről és hatásáról.

Az intézmény állományi lét-záma több mint 230. Fele maga-an képzett szakember, állator-os, vegyészmérnök, közgazdász b., negyede fizikai munkás, ásik negyede adminisztratív olgozó. Az apparátus a főváros-an szétszórtan, csaknem 50 mun-helyen dolgozik. Az állomás rszágos szintű feladatokat is el-t, mint a gépkocsik, a fertőtle-tő kocsik üzemeltetése, karban-rtása. Az állatkórházban, a vá-rcsarnokokban, a laborató-umokban fennáll a fertőzés, ásult, így a javítóműhelyekben baleset veszélye. Emiatt a szak-ervezeti bizottság kiemelten glalkozik a dolgozók élet- és

● **Munkaközben az egyik kerül**

munkakörülményeinek állan vizsgálatával, javításával.

A vizsgálat során megállapí-ták, hogy a kerületekbe kihel-zett állatorvosok munkakörül-nyei igen változóak. Amíg az lomás messzemenően gondos dik a szükséges szakmai fel-reltségről — mely elsősorba kisállatok gyógyítását szolgálj-áddig az állatorvosok elhely-séről, a rendelők hivatali ber-dezéséről, felszereléséről, tiszt-tartásáról gondoskodni köt-kerületi tanácsok törődése nem ilyen egyértelmű.

Jó példa a II., a III. és a kerületi rendelő, ahol az igény-nek megfelelő körülmények zött dolgoznak az állatorvosok XXII. kerületi rendelőben az-ban tarthatatlan az állapot, h-esetveszélyes a munkahely — lapította meg a vizsgálat. Eg-kerületi tanácsok kiselejte-

közalkalmazott

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1977 MÁJ 8
KÖZALKALMAZOTT
Budapest

Lukács Ágnes

1021

ÉDESANYA

● Fiatal anya. Lukács Ágnes linóleummetszete.

A PIHENŐIDŐ

● A Munka Törvénykönyve általános rendelkezése alapján min-
n munkaviszonyban álló dolgozónak, így az államigazgatási és
ázsságszolgáltatási dolgozóknak is, hetenként egy pihenőnap jár,
elynek általában vasárnapra kell esnie. A Minisztertanács által
eghatározott munkaszüneti napokon pedig a dolgozónak nem kell
unkát végeznie és az emiatt kiesett munkaidőre átlagkeresete
egilleti.

A Munka Törvénykönyve lehetőséget ad arra — bár az állam-
azgatás és az igazságszolgáltatás területén ritkán kerül erre sor
, hogy a munkáltató a dolgozót kivételes esetekben a pihenőna-
n és a munkaszüneti napon is kötelezze munkavégzésre. Ha er-
sor kerül, az általános szabályok, vagyis a Munka Törvény-
önyve és a 6/1967. (X. 8.) MüM sz. rendelet szerint a dolgozónak
heti pihenőnapon végzett munkáért elsősorban másik pihenőna-
t kell biztosítani. Ha a másik pihenőnap valamely oknál fogva
em biztosítható, a pihenőnapon végzett munka idejére járó mun-
abéren felül 100 százalékos pótlék jár. Nem jár a heti pihenő-
apon végzett munkáért ellenérték azoknak, akik erre túlmunka-
égzés esetén sem jogosultak.

Ha tehát a dolgozó a heti pihenőnapon végzett munka ellenérté-
ként másik pihenőnapot kap és a fenti korlátozás nem érvénye-
il, akkor a pihenőnapon végzett munkáért pótlék nélküli munka-
ér is jár részére. A heti pihenőnapon végzett munkáért járó díja-
st a havidíjas dolgozók munkabére nem foglalja magában, ezért
helyette adott másik pihenőnap esetén a túlmunka ellenértékeként
lott szabad időre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

A munkaszüneti napon történő munkavégzés címén külön pót-
k nem jár. A dolgozó által e napon végzett munka díját ugyan-
yan módon kell elszámolni, mintha rendes munkanapon végezne
unkát, de viszont a végzett munkáért járó pótlék nélküli díjazáson
lül a munkaszüneti napért járó egyébkénti díjazást is ki kell ré-
[illegible] fizetni. (Mt. 41. §. (2) bek.) Más a helyzet a havidíjasoknál,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-088, 337-748, 340-726

1974 máj. 8

PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest

Lukács Ágnes

1021

Lukács Ágnes: Anya

Gya

Lukács Ágnes

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1970 MÁJ

MÁVAUT
Budapest

1021

Május 9

A fasiszta Németország felett aratott győzelem napja

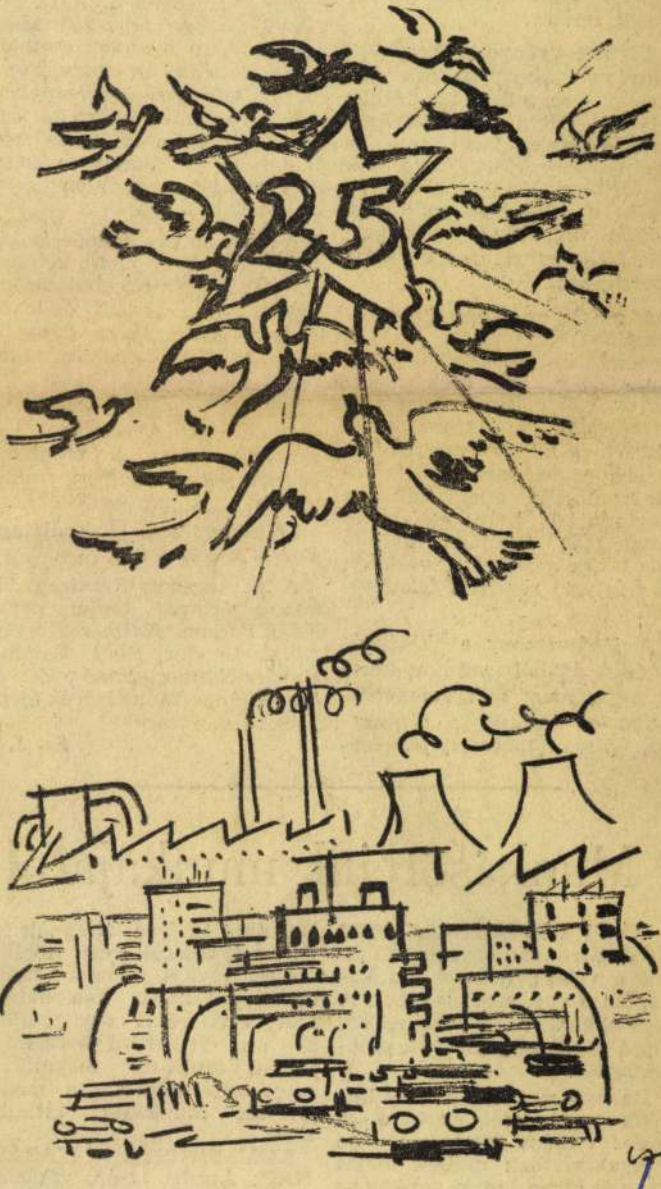

Lukács Ágnes rajza

Centenáriu

Vlagyimir Iljics Leninre emlékezve, április 19-ére *„Centenáriumi járőrversenyt"* hirdetett meg a Munkásőrség Budapesti Parancsnoksága, amelyen minden zászlóaljtól egy-egy nyolc fős járőrraj vehetett részt.

Szemet gyönyörködtető látvány volt, ahogy a kora vasárnap reggeli napsütésben felsorakozott a 25 versenyző járőr a Felvonulási téren, a Lenin-szobor előtt. Akárcsak a díszszemlén: *nyiegyenes sorok, a gépkocsik csillogóan tiszták, határozott vezényszavak, egyöntetű, fegyelmezett végrehajtás.*

A műsor az ünnepélyes koszorúzással kezdődött, majd a versenyzők a Pártfőiskolán ünnepségen és filmvetítésen vettek részt. Rövid eligazítás következett a parancsnokok részére és minden raj írásban megkapta feladatát. A járőrrajok először elfoglalták a megindulási helyeket, majd innen már önállóan hajtották végre a kiadott vázlaton és írásban rögzített feladatokat.

A járőrverseny a kiképzés minden ágából „számon kért" valamit, mert *volt menetvonalvázlat-készítés, távbecslés, pisztolylövészet, fegyveranyag-ismeret, karhatalmi harcászat, szolgálati szabályzat és politikai ismeretek is.*

Vállalatunk munkásőreit az a kitüntető megtiszteltetés érte, hogy ők képviselhették ezen a versenyen a XIII. kerületi *„Kilián György"* zászlóaljat. Mint már sok esetben, most is kitűnően vizsgáztak, mert a *színvonalas versenyben a 2. helyezést érték el* és ezzel elnyerték a Munkásőrség Budapesti Parancsnoksága tiszteletdíját, egy igen szép ezüstserleget.

A verseny eredménye is bizonyította, hogy nem véletlenül lett immár harmadszor kiváló a XIII. zászlóalj és kiváló az a század is, amelyhez a két „MÁVAUT-szakasz" tartozik.

Szívből gratulálunk az elért eredményhez. A versenyre való felkészülés, a feladatok végrehajtása valóban méltó volt a nagy nap emlékéhez.

Feljegyeztük a járőrraj tagjainak nevét is:

A parancsnok *Szentesy* János, a járőrraj tagjai pedig *Kádi* Ferenc, *Kalmár* Károly, *Kocsis* Sándor, *Kont* Sándor, *Kovács* Sándor, *Simon* Pál és *Danó* János munkásőrök (gépkocsivezető) voltak.

Sz. J.

Munkásőreink munkájáról

HÁNY NAPBÓL ÁLL EGY HÉT? Erre csak egyértelmű lehet a válasz, hogy 6 munkanapból s egy pihenőnapból. A szabad szombatos heteken pedig 5 munkanapból és 2 pihenőnapból.

Ha egy munkásőrt kérdeznénk meg a vállalatnál, ő is csak így tudna válaszolni — de a gyakorlatban nálunk mégis vannak olyan hetek, amikor az önként vállalt társadalmi munka és szolgálat miatt a

ami napi 12 órás átlagnak felel meg. Köztük volt többek között Kovács Sándor munkásőr, aki most már hatodszor vett részt díszszemlén. Kovács elvtárs a díszszázlóaljban tanúsított magatartásáért másodszor kapta meg a „Kiváló Munkásőr" kitüntetést.

KOMMUNISTA VASÁRNAP: Április 12-én, vasárnap munkásőreink kivétel nélkül részt vettek a kommunista va-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest

1973 MÁJ. 8

Lukács Ágnes

1021

Lukács Ágnes grafikája

A kollégiumok elsősorban nevelőintézmények

A III. Országos Kollégiumi Konferencia 1973. április 11—13. között tanácskozott Budapesten. A konferenciát a KISZ Központi Bizottsága és a Művelődésügyi Minisztérium referátumai vezették be a plenáris ülésen, majd a referátumok témáit, helyzetelemző megállapításait, javaslatait öt szekcióban vitatta meg az ország kollégiumainak 450 küldötte.

A közel másfélszáz hozzászólás mennyiségileg is imponáló, ám ennél lényegesen többet mond a középiskolai, valamint a szakmunkástanulói szekciók vitáin is megjelent dr. Gosztonyi János miniszterhelyettes megállapítása: *dicserendő az ifjúság aktivitása, az a szenvedély, amivel vitatkoztak.* Úgy tűnik, többségében aktív ifjúság él a kollégiumokban, semmivel sem roszszabb, mint 10 évvel ezelőtt, vagy akár a „fényes szelek"

cióinak elnökei összegezve a viták legfőbb tanulságait hangsúlyozták, hogy a tárgyi feltételek befolyásolják, de nem határozzák meg a tartalmi munka eredményességét. Ennek ellenére *szükséges az egyes intézmények közti nagy különbségek felszámolása,* az intézmények tárgyi feltételeinek nagyjából azonos szintre emelése. Mivel igen kevés a szakmunkástanuló-intézetekben a közismereti tárgyak tanítására fordítható óraszám, egyre fontosabb feladattá válik a kollégiumokban *a humán műveltség színvonalának emelése,* melynek legfőbb formája az önművelésre, a permanens önképzésre való nevelés.

A középiskolai szekciók elnökeinek jelentései felhívták a figyelmet *a kollégisták kettős terhelésének veszélyeire,* az iskolák és kollégiumok közötti együttműködés, megegyezés fontosságára. Javasolták a KISZ és a diáktanácsok viszo-

a KISZ-vezetőképzés rendsz
rébe. Végezetül hangsúlyozt
demokratizmus helyes ért
mezésének fontosságát, ami
jogok, a kötelességek és a
lelősség elválaszthatatlan e
ségében nyilvánulhat cs
meg.

A Művelődésügyi Miniszt
rium képviseletében *dr. Go
tonyi János* miniszterhelyett
a többi között megállapító
hogy *a hiányosságok és a s
tennivaló ellenére fejlődés
pasztalható a kollégiumok é
tében.* A kormányzat fejlesz
si terveihez jó alap a k
légiumi ifjúság érettsége, ak
vitása, öntudata. Kérte az ifj
ságot, hogy hite, meggyőződé
mellett továbbra is bátra
szenvedéllyel csatázzon, de
feledkezzék meg a mindenn
pi csendes aktivitás elismer
séről sem. A minisztérium lá
ja a tárgyi-anyagi feltétele
megjavításában reá háru
nagy feladatokat, s erejéh
mérten rövid időn bel

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1916 MÁJ 8

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Lukács Ágnes

1021

Lukács Ágnes rajza

Az éle
alaku

A szegedi József Attila Tudományegyetemen és a hozzá tartozó intézményekben kilenc alapszervezet működik, csaknem 1300 taggal. A nyugdíjasokkal és a már belépett főiskolásokkal együtt *mintegy 1600 a szakszervezeti tagság létszáma.* Különösen bizakodásra adat ez akkor, ha a különféle „rétegeket" tekintjük. Minden eddiginél pontosabb helyzetképet ígér az a szociológiai felmérés, amelynek feldolgozása éppen a napokban készültek el. Célja: az életés munkakörülmények részletes feltárása. Értékelését — számítógép segítségével — a következő tanév elejére terveznek.

— Miért éppen most vált időszerűvé ez a reprezentatív felmérés?

— Egyetemünkön még nem volt ehhez hasonló átfogó vizsgálat — mondja *dr. Hangozó József*, a szakszervezeti bizottság titkára —, márpedig enélkül egyre nehezebb megállapítani a „fontossági" sorrendet, eldönteni a vitás kérdéseket. A körülmények [illegible] a lakás- és a anyagi megbecsülés nincs arányban az egyre növekvő feladatokkal. Szerencsére *az ötszázalékos évi bérfejlesztés lehetővé teszi a régi és újabb „adósságok" törlesztését.* Az idén mintegy 1 százalék volt az automatikus, 2—2 százalék a differenciált, illetve „mindenki" számára biztosított bérfejlesztés. Ily módon sikerült csökkenteni a korábbi években egyre növekvő elmaradást, de még most is vannak jó néhányan, akik az alsó fizetéshatárt sem érték el. Itt említem meg, hogy *a szerződéses munkák jelentősen hozzájárulnak az egyetem szociális és kulturális alapjának bővítéséhez,* lehetőséget teremtenek az élet- és munkakörülmények javításához.

Az elnöks

Szakszervezetünk elnöksége április 29-én tartotta legutóbbi ülését. Az első napirendi pont keretében sokoldalúan megvitatta *az általános*

AUSCHWITZ ÖRÖK MEMENTŐ

KIÁLLÍTÁS A CHAGALL GALÉRIÁBAN

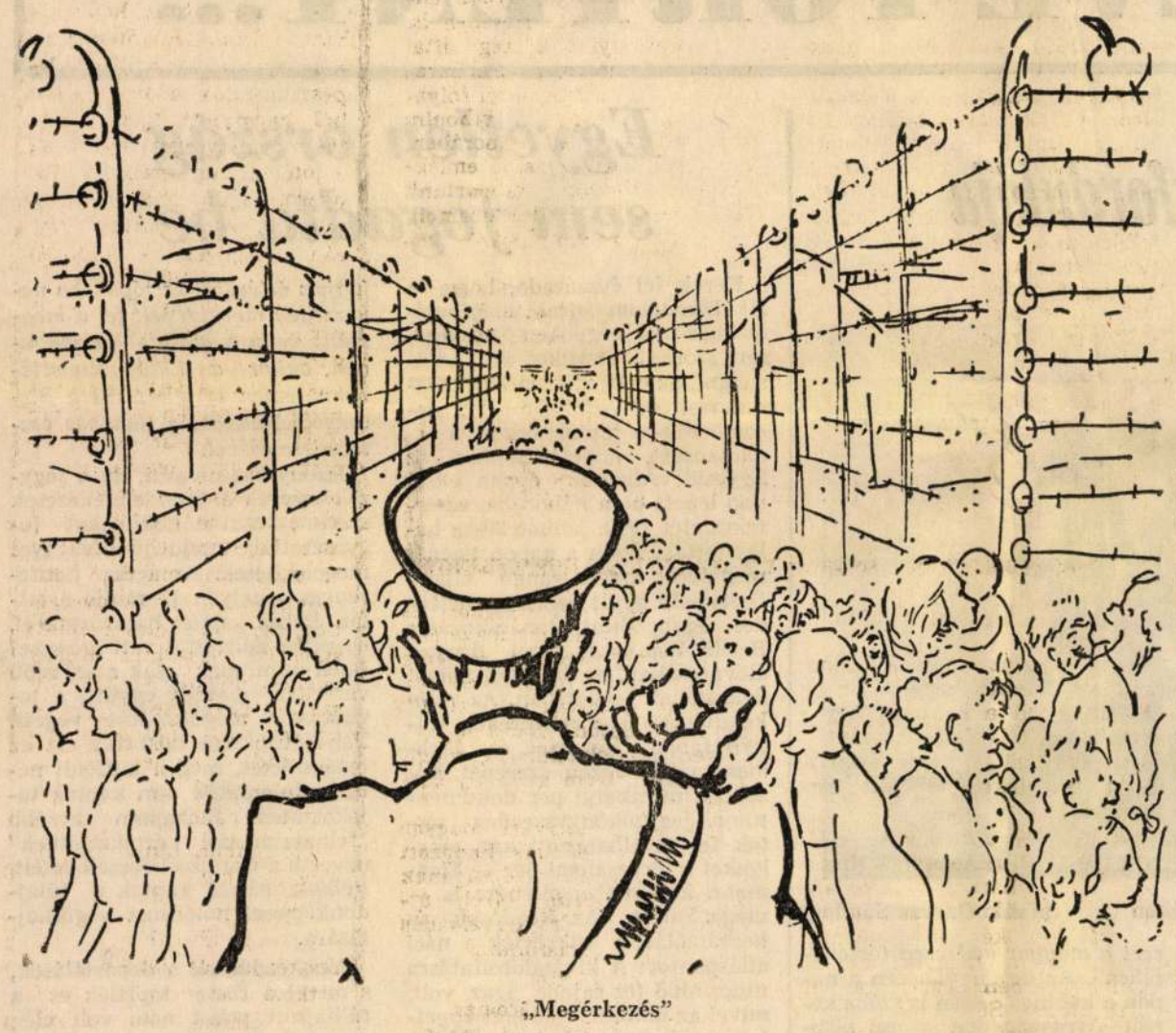

„Megérkezés"

1945. január 27-én szabadult fel Auschwitz. Az alábbiakban egy kiállításról számolunk be, amelynek témája az egykori haláltábor. A *Chagall Galériában* (VII., Garay u. 48.) január 12-én nyílt meg *Lukács Ágnes* festőművész kiállítása. A február 14-éig megtekinthető tárlatot *Szilárd Gyula* iparművész nyitotta meg. Beszédéből idézünk.

(...) Saját bevallása szerint még mindig érlelődnek benne, évtizedek után is felbukkannak emlékezetében auschwitzi emlékképei. A mély érzelmek ihletésében született munkával — én úgy érzem —, egyfajta adóságtörlesztést teljesít azok részére, akiknek életét kioltotta a megbocsáthatatlan gyilkos indulat.

Számomra Lukács Ágnes képei a megélt holocaust hiteles megjelenítései. Én úgy érzem, hogy sem a dokumentumregény (amivel én is megpróbálkoztam), sem a film nem képes ilyen tömörséggel felidézni a haláltáborok abszurd világát. Azt hiszem, ide kívánkoznak Tolsztoj szavai: *„Ha emlékezetünkben tartjuk a múltat és szembenézünk vele, ezzel az új kórt is leleplezzük, mely éppen hatalmába akar keríteni bennünket."*

Lukács Ágnes nem akar színek varázsával, sem formateremtő szakmai leleménnyel elkápráztatni bennünket. Nem fordul a téma irracionalitását fokozható, nehezen értelmezhető absztrakciók felé. Ő nem ezt az utat választotta. Ő nem kinyilatkoztat, csak a túlélő döbbenet alázatával kérdez! Emberi és művészi szerénységével, többnyire csak kiváló rajztudásával, néhány vázlatszerű vonallal hívja elő a személyesen átélt élmények pontosan exponált képeit.

Nem kívánom Lukács Ágnes képeit szubjektív értékrendbe sorolni, mert munkái kivétel nélkül szűkszavúságukban is sokat mondó drámai tömörséggel, a rajzeszköz vezető kéz izgatott lendületével mutatják be a lágerélet egzakt valóságát. Az azonos megjelenítő feszültséggel rendelkező művek közül csak szemléltető példaként emelem ki a *„Megérkezés"* című, ahol a középpontba állított német pribék méreteiben is eluralkodó alakja a perspektívikusan leszűkülő és csak a végtelenben találkozó párhuzamos drótkerítések az érkezetteknek sorsuk beteljesedését sugallja.

Ennek a kiállításnak a nemrég elmúlt esztendő, de napjaink valósága is aktualitást ad. Az emberiségnek úgy tűnik nem volt elég a II. világháború és a haláltáborok véráldozata. A gyűlölködés nem szűnt meg az emberek között. Határainkhoz közel békés otthonokat dúlnak fel és értelmetlenül gyilkolják egymást, tegnap még békésen együtt élő emberek. Az Öböl-háború, a Scud rakéták irtózata még idegeinkben vibrál. A gonosznak, az ördögi jelképeknek korszakunkban újból életre kelt megjelenése elleni küzdelmünkben az örök emberi humánumhoz, a zsidó-keresztény kultúrtörténeti tiszta forrásaihoz kell (kellene) visszatérnünk.

Számunkra Auschwitz örök mementó marad. Izraelt sem lehet megérteni Auschwitz nélkül. Izrael küzdelmei bizonyítják, hogy a vétlenség ténye nem ad biztonságot, hogy csak az erős Izrael képes megvédeni önmagát és a világ más részein fenyegetettségben élő zsidóságot.

Szilárd Gyula
iparművész

Az Ortodox Tagozat mártírjaira emlékezett

Tévész 29-én a Csörsz utcai ortodox temetőben megemlékeztek a Bíró Dániel utcai kórházban, valamint a városmajori szeretetotthonban a holocaust idején elpusztított mártírokról. A tömegsírnál az imák elmondását követően *Joszef Singer* főrabbi misnákat tanult, majd *Weisz Vilmos* főkántor recitálta a Kél mólé ráchámimot. Közös Kádissal ért véget a szomorú szertartás.

A Gránátos utcai ortodox temetőben fekvő mártírok sírjánál *Krausz Májer* rabbi misna tanulását követően, *Weisz Vilmos* főkántor énekelte el a Kél mólé ráchámimot. Jelen voltak a vezetőség tagjai, *Nemes Mózes* alelnök, *Herczog László* főtitkár, *Kővári Dezső* és *Klein Gábor* elöljárók, valamint *Helfer Tibor*, a Chevra alelnöke.

Mindkét alkalommal a Hitközség vezetősége tiknt adott a szertartást követően.

HAGYOMÁNY, HAGYOMÁNY...

Szerszámok nélkül

(Törumo haftarája)

„És történt a zsidók egyiptomi kivonulásának 480. évében, Salamon király Izrael feletti uralkodásának 4. évében Ziv havában, azaz a második hónapban, hogy felépítette a Házat az Örökkévalónak." (I. Királyok Könyve 5-6.)

A Törumo szakasz haftarája a jeruzsálemi Szentély építéséről számol be, a Királyok Könyvében leírtak alapján. Mint ismeretes, az első Szentélyt David király szerette volna felépíteni, ez ügyben előkészületeket is tett, de a munka fiára, Salamonra maradt. A hagyomány szerint, az okot maga az Örökkévaló mondta meg Dávidnak, egy prófétája által: Dávid ugyanis sokat háborúzott, sok vért ontott, és ezért nem alkalmas a Szentély építésére. Mert ez csak békeidőben, stabil helyzetben lehetséges.

Salamon király szövetségben állt Hirámmal, Tirus királyával, akitől szakképzett építőmestereket és cédrusfákat kapott az építéshez. Ezenkívül volt 30 ezer munkása, akik havi váltásban fát vágtak Libanonban, rajtuk kívül 150 ezer munkás, mégpedig 80 ezer kőfejtő, illetve 70 ezer teherhordó dolgozott az építkezésen. Bölcseink szerint ezek a munkások azok közül kerültek ki, akik a zsidó hitre akartak térni, azonban nem fogadták be őket, mert Dávid és Salamon uralkodásának idején, amikor a zsidó királyság aranykorát élte, joggal tartottak attól, hogy nem meggyőződésből, hanem érdekből választják a zsidó vallást. Ezért betérésük függőben volt, és ez alatt közérdekű közmunkát végeztek. Megjegyzendő, hogy míg Salamon királyságában ún. kényszermunkások építették a Szentélyt, addig a pusztabeli Hajlék (Miskán) a nép önkéntes adakozásából épült fel.

● ● ●

A Szentírás hangsúlyozza, hogy az építéshez „egész köveket" használtak, vagyis óriási kőtömböket, amint az Írás hangsúlyozza: „... kalapács, szekerce, vasszerszám hangját nem lehetett hallani a Házban, amikor épült".

Bölcseink jelképesnek tekintik, hogy sem a Szentély, sem az oltár építéséhez nem volt szabad vasat, kalapácsot, szekercét stb. használni. Ugyanis ezek a vasszerszámok megrövidítik az ember életét (fegyverek), míg az oltár, illetve a Szentély a béke eszközei és jelképei.

● ● ●

A Biblia leírja, hogy Salamon templomában „teljesen zárt és mégis átlátszó ablakok" voltak, amit a Tárgum nyomán úgy magyaráznak, hogy belül széles, kívül keskeny volt, ellentétben az általánosan ismert ablakokkal, amelyeknek feladatuk a világosság beengedése. Bölcseink hangsúlyozzák, hogy a Szentélynek, illetve a benne lakozó Istennek nem volt szüksége külső, kintről jövő fényre, hanem ellenkezőleg, Ő maga árasztott fényt, isteni fényességet, amely belülről áradt kifelé. (Menachot 85.)

480 éven át kísérte Izraelt a pusztában a Mózes által felépített Hajlék, amíg Salamon felépítette Jeruzsálemben az első Szentélyt. Hét évig tartott az építkezés, aminek befejezésekor Salamon isteni szózatot hallott, amelyből félreérthetetlenül kiderült, hogy a Szentély csak egy jelkép, a lényeg azonban az isteni törvények és parancsolatok megtartása. „Ha a törvényeim és rendeleteim útján fogsz járni, megtartod parancsolataimat, akkor beteljesítem ígéretemet, amelyet Atyádhoz, Dávidhoz intéztem. És lakozni fogok Izrael gyermekei között, és nem hagyom el népemet, Izraelt soha!"

„És lakozni fogok Izrael fiai között". Ez szó szerint megegyezik a Mózesnek tett ígérettel. „És készítsenek nekem Szentélyt, hogy közöttük lakozzam."

Volt egyszer egy árvaház...

Valójában úgy kellett volna címet választani, hogy volt egyszer, hol nem volt — mert mint a mesében, csak képzeletben él, hogy volt egyszer a Fasorban egy fiúárvaház.

Azért csak gondolatban, mert semmit sem lehet fellelni, ami bizonyítaná, hivatalosan dokumentálná, hogy ez nemcsak képzelődés tárgya.

Az *Izraelita Alapítványi Fiúárvaház* papíron teljesen megsemmisült, semmi nincs, ami igazolná egykori létezését. Vannak megbízható — szájhagyomány által őrzött — adatok, amelyek szerint az első fiúárvaházat 1869-ben alapították Budapesten, a Munkácsy Mihály utcában. Ez az épület ötven évig fogadta be az árvákat, amikor is 1919-ben megépült a volt Vilma királynő úti árvaház. Ez az épület — kis megszakítással, amikor az árvák a gettóban voltak, vagy máshol rejtőzködtek — 1952-ig volt a szülő nélküli zsidó gyerekek menedéke. Később az árva gyerekeket Óbudára, a Zichy utcába telepítették át. A házat elfoglalta egy technikai intézet, amelynek titkos katonai üzeme az utolsó évekig ráterpeszkedett a szép, műemlék jellegű épületre, s jelentősen megváltoztatta annak belső és némileg külső képét.

A földszinten 1957-ben lebontották az impozáns márványlépcsőket, az imaházból műhelyeket alakítottak ki, a folyosókat beépítették, így ma vajmi kevés emlékeztet a valaha szép ívű, szép vonalú árvaházra.

Azért írtunk erről a patinás jótékonysági intézményről, mert az emlékezet pontos térképe ma már csak nagyon keveseknek olvasható. Az élet szigorú törvényszerűsége miatt elmentek, s elmennek azok, akik itt éltek, nevelkedtek és elmondhatnák, milyen is volt az élet az Izraelita Hitközség Alapítványi Fiúárvaházában.

E sorok írója is hat évet töltött az intézetben, s megtartotta emlékezetében annak gondoskodását. Az imaház kétszázötven férőhelyes volt, de nagy ünnepeken háromszázan is elfértek benne.

A két szintet elfoglaló magas templom földszinti részén — mint minden más zsidó imaházban —, volt a tóraszekrény, s az emelvényen kétoldalt az intézet elöljáróinak és vezetőinek padsorai. A frigyszekrény felett volt az először lábbal, később árammal vezérelt, híresen hangzó-zengő orgona, amelyen hosszú évekig *Lisznyai Szabó Gábor* játszott. A templomi orgona számos díszhangversenynek szolgált kísérőül, amelyek bevétele az árvákat segítette.

Ebben a templomban minden péntek este és szombat délelőtt istentiszteleteket tartottak, amelyen természetesen részt vett valamennyi növendék. Felejthetetlenül ünnepélyesek voltak a nagy zsidó ünnepek szertartásai, a bár micvók, s az igen szép emlékű hanukaünnepek.

Az árvaház és a templom szertartásait, oktatásait *Schmelzer* rabbi úr irányította, aki dús, fekete szakállával, méltóságteljes megjelenésével jótékony hatással volt a gyerekekre.

Az épület első emeletének két szárnyában volt a négyosztályos elemi iskola, ahová nemcsak az árva gyerekek, hanem a környék számos más gyereke is bejáró növendék volt.

Az árvaház épülete tehát egyszerre volt az árvák jól ellátott otthona, templom, elemi iskola, s 1937-ben tanoncintézetet is építettek hozzá, mert az akkori politikai viszonyok között, egyre kevesebben tanulhattak tovább, s így további 3-4 évre megoldódott otthonunk kérdése.

Az intézet alapítói minden szükségessel ellátták az árvaházat. A fontos kiszolgálóhelyiségeken kívül, volt varrodája, cipészműhelye, orvosi rendelője betegszobával, tágas tornaterme, sőt még az udvaron is voltak tornaszerek.

A 20-as, 30-as években több igazgatóról emlékezhetünk meg, akik becsületesen, az árvák érdekeit szem előtt tartva, jól irányították az árvaházat, így *Csajági Béla, Herczka János, Fodor Aladár, Léderer Mór, dr. Dér István*, majd *Szántó Tivadar*.

A létszám 100—150 fő között mozgott, és 3-4 nevelőtanár foglalkozott velünk — akiknek emlékét nem akarjuk megbántani —, de jól-rosszul látták el feladatukat.

Igen nagy pozitívuma volt az intézetnek — hogy az árváknak nem kellett a maguk ellátására, takarítására tevékenykedniök, ezt helyettük fizetett személyzet tette meg. Így sok szabad idejük volt, ezt a vezetőség kulturális nevelésükne hasznosította. Hetenként rendszeresen vitték őket moziba, színházba, a Zeneakadémiára stb.

A tanév befejeztével levitték a gyerekeket Tahiba, ahol az árvaháznak jól felszerelt, Duna-uszodával ellátott kényelmes nyaralótelepe volt.

Itt, Tahiban is gondoskodtak arról, hogy a testi megerősödésen kívül sokat olvassanak, sportoljanak, pilisi kirándulásokra vitték őket.

Kenedi Ervin Miklós

LUKÁCS Ágnes festő

ÖTVEN ÉVE TÖRTÉNT...

NEMZETI SZÍNEKKEL FELPÁNTLIKÁZVA...

Az újvidéki vérengzés évfordulója

(bizonyos tanulságokkal)

Idén januárban volt fél évszázada a hírhedt „újvidéki razziának", a magyar holocaust dicstelen prológusának.

1941 tavaszán Magyarország visszakapta a trianoni békében elcsatolt Délvidéket. Ez a terület nem rendelkezett jelentős zsidó lakossággal. Nagy-Magyarország zsidóságának mindössze 1,8 százaléka élt ezen a területen. Viszont ez a 20 ezer ember az egész jugoszláv zsidóság egyharmadát alkotta. *Elmagyarosodott asszimilánsok révén örömmel fogadták a bevonuló magyar csapatokat.* Ezért gyanútlanul és váratlanul érte őket, amikor 1942 januárjában a csetnikek és partizánok elleni akciókat a magyar hatóságok zsidóellenes jellegűvé tették. Már Csurog községben 100 zsidót találunk a több ezer legyilkolt szerb között.

Titelen 36 zsidó élt, egy kivételével mindet megölték. Az áldozatok jó részét arra kényszerítették, hogy a jeges Tiszába ugorjék, és bunkósbotokkal püfölték a fejüket, míg csak végleg el nem nyelte őket a víz. Másokat előbb agyonlőttek és tetemüket hajították a hullámsírba. Ez csak „ujjgyakorlat" volt az újvidéki mészárláshoz. Ebben a városban majdnem 4 ezer zsidó lakott. Már a XVII. században engedélyt kértek hitközség alapítására, de nem kaptak. *Chevra Kadisa* viszont már 1731-től működött. 1829-ben épült zsinagógájukat, amely a szabadságharc alatt elpusztult. *Nitzki* grófnő 500 aranyos adományából restaurálták 1851-ben. Az új templom 1905—1909 között épült *Baumhorn Lipót*, a híres zsinagógaépítő tervei szerint. A hitközség teljesen magyar nyelvű volt, a kevés jugoszláviai magyar lap egy része itt jelent meg, az ő közreműködésükkel.

Feketehalmy-Czeydner Ferenc altábornagy, a szegedi ötödik hadtest parancsnoka a helyszínre érkezve kegyetlen utasításokat adott katonáinak. Lévén közismert németbarát és zsidófaló, az addig csak a szerbeket sújtó megtorlást játszi könnyedséggel irányította a zsidó lakosság ellen. *Egyszerre feledésbe merültek a nemzeti színekkel felpántlikázott, Horthy-képekkel feldíszített zsidó üzletek, a zsidó iskolák és egyesületek által szervezett irredenta szavalókórusok, amelyek 1941 tavaszán a honvédeket fogadták.* Grassy József vezérőrnagy (eredeti neve Grasch) és Zöldy Márton csendőr százados készségesen „túlteljesítették" az abnormát. „Míg az első nap csak szerbeket vettek őrizetbe (15-20 százalékukat rögtön agyonlőtték), január 22-én a „jómódú polgárok" (értsd tehetős zsidók) közül szedtek „túszokat". A katonák harci kedvének emelésére egészséges csendőröket bekötöztek mint sebesülteket, és „Für alle Fälle" mindenesetre pluszadag rumot osztottak ki. Ezután megkezdődött a mészárlás. Temetőkben, a sportstadionban, de főleg a Duna-parti strandon folytak a kivégzések. A legtöbb zsidó itt pusztult el. A város különböző részeiből gyalogmenetben kísérték vagy teherautón hozták a lefogottakat a strandra. Négyes sorokba állították őket, és meztelenre vetkőzve kellett várniuk kivégzésükre. Ágyúlövedékekkel szagatták fel a Duna egybefüggő jégpáncélját, és a stégre hajtott szerencsétleneket úgy lőtték le, hogy a vízbe bukjanak. Szemtanúk beszámolói szerint nagyon sokan, főleg gyerekek, rimánkodtak hóhéraiknak, hogy végezzenek

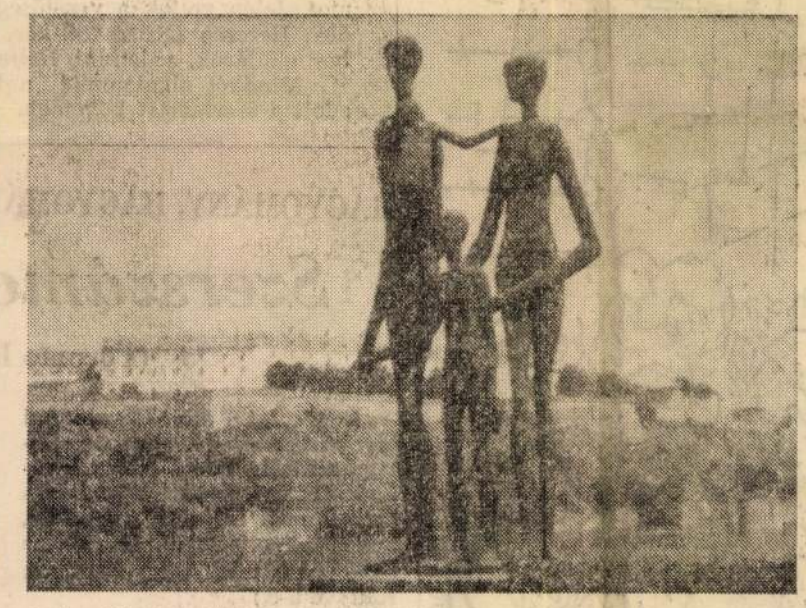

A legyilkoltak emlékműve Újvidéken **(Fotó: Darvas Sándor)**

velük minél előbb, annyira „kibírhatatlan" volt a hideg. A strandi kivégzőosztagnak Korompay (Kronpecher) Gusztáv volt a parancsnoka. Iszonyú jelenetek játszódtak le, előfordult, hogy a levetkőztetett áldozatokkal versenyfutást rendeztettek, mondván, hogy a leggyorsabbakat életben hagyják. Természetesen ígéretüket nem tartották meg. Szemtanúk szerint, egy főleg fiatalemberekből álló — már levetkőztetett — csoport ütemesen *„Éljen Horthy!"* skandálással emlékeztette hóhéraikat a helyi hitközség barátságos magatartására a visszacsatoláskor. Ez sem használt, az éljenzés egyre halkabb lett, mert őket is csoportonként agyonlőtték. Budapestről elrendelték a megtorlás abbahagyását, de Feketehalmy-Czeydner, saját szakállára még egy teljes napig késleltette a vérengzés leállítását.

Amikor a Dunán elolvadt a jég és az áldozatok előkerültek, kiderültek a vérfürdő valódi méretei. A délvidéki vérengzéseknek 3309 személy esett áldozatául, köztük 141 kisgyerek, 299 asszony és öreg. Az áldozatok között 2550 szerb és kb. 700 zsidó volt. Egyedül Újvidéken 879 embert gyilkoltak le, köztük 53 nőt és gyereket, 90 idős személyt. Az újvidéki áldozatok sorában volt 500 zsidó, 292 szerb, 13 orosz (jórészt olyanok, akik annak idején a Vrangel-féle hadseregben szolgáltak, majd Újvidéken telepedtek meg, kicsiny kolóniát alkotva), valamint 11 keresztény magyar.

Már 1942. január 29-én interpelláció sürgette a vizsgálatot a felsőházban gróf Zichy János, a képviselőházban Bajcsy-Zsilinszky részéről. Miután Babos József katonai ügyész vizsgálóbizottsága eltussolta az ügyet, Kállay Miklós miniszterelnök újabb kivizsgálást rendelt el. Meglehetősen lassan haladt az ügy, de 1943. december 14-én 3 katonatiszt és 12 csendőrtiszt ellen megindult az eljárás. Feketehalmy-Czeydnert 15 évi, Grassyt 14 évi, Deákot 13 évi és Zöldyt 11 évi börtönbüntetésre ítélték. Négy további magas rangú tiszt egyenként 10 évet kapott és megbüntettek jó néhány kisebb bűnöst is. Szép gesztus volt ez a fasiszták által megszállt Európában. Sajnos, mivel a vádlottak szabadlábon védekezhettek, ezt a szépséghibát kihasználva a négy főbűnös a német birodalomba szökött, állítólag Albrecht főherceg támogatásával. 1944. január 18-án a Kállay-kormány hivatalos nyilatkozatot tett közzé, és ebben megállapította, hogy a szökés *„megbotránkoztató és példa nélkül álló eset a magyar hadsereg történetében"*. Az ügy ugyanezen a napon a kabinet ülésén is szóba került. Arra azonban semmi bizonyíték nincs, hogy akár diplomáciai, akár jogi lépés történt volna a bűnösök kiadatása érdekében, mint ahogy arra nézve sincs, hogy netán tiltakoztak volna a Harmadik Birodalomnál, amiért politikai menedéket nyújtott nekik. Szombathelyi Ferenc vezérkari főnök nem hivatalos puhatolódzására a német külügyi hivatal felháborodottan közölte, hogy *„a tömeggyilkosság a zsidók koholmánya, és Németország mindazoknak menedéket nyújt, akiket zsidók üldözésével vádolnak"*.

Amikor a németek megszállták hazánkat, a négy katonatiszt diadalmasan hazatért, és ott folytatták, ahol abbahagyták. Áprilisban a katonai bíróság visszaadta rangjukat, és ők elkezdtek tevékenykedni, főleg a zsidókérdés „megoldása" terén.

Feketehalmy-Czeydner a nyilas honvédelmi miniszter helyettese lett. Nagy része volt Bajcsy-Zsilinszky kivégeztetésében.

Zöldy Márton mint csendőrtiszt a deportálásokban játszott dicstelen szerepet. Persze sorsukat nem kerülhették el, részint a magyar népbíróság, részint jugoszláv bíróság elé kerültek. Háború utáni kivégzésük azonban csak a megsértett igazságnak adott elégtételt, az általuk legyilkoltak ezrein már nem segített...

R. B.

Egyetlen ország sem fogadta be

Kerek fél évszázada, hogy a III. Birodalom urai megfogalmazták már régebben dédelgetett szörnyű tervüket az Endlösungot, az európai zsidóság megsemmisítését. Először 1941. december 9-re hívták össze a tanácskozást, mivel azonban az Egyesült Államok éppen előző nap lépett be a háborúba, az értekezletet 1942. január 20-ra halasztották. Azon a napon tizenöt meghívott magas rangú állami tisztviselő gyűlt össze egy ebéddel egybekötött tanácskozásra Berlin *Wannsee* nevű divatos elővárosában, az Interpol német ágazatának épületében. Az előkészítésben és a konferencia irányításában *Heydrich* és *Eichmann* vittek vezető szerepet. Később a nürnbergi per dokumentumai jegyzőkönyvszerűen tárták fel az elhangzottakat, amelyeket a jeruzsálemi per — Eichmann ködösítései ellenére is — megerősített. Az előadások és hozzászólások tükrözték a náci álláspontot: A kivándoroltatásra nincs mód (ez sajnos igaz volt, mivel az üldözött zsidókat *egyetlen ország sem volt hajlandó befogadni*), a gettósítás túlságosan lassú és nyilvános folyamat. A végső megoldás a halál kell, hogy legyen. A tömegkivégzéseket a megszállt ukrán—orosz területeken a helyi kollaboránsok aktív közreműködésével már hónapok óta sikerrel folytatták.

Egyes újabb kutatások szerint, a náci vezetőknek ezek a tömegmészárlások adták a végső lökést az eddig csak vágyálmaikban felsejlő nagy általános zsidóirtás gyakorlati megkezdésére. Heydrich előterjesztése szerint —, amelyet Eichmann készített számára Kastein fasiszta szerző *Eine Geschichte der Juden* című könyve alapján —, a következő sorsot szánták Európa 11 millió zsidójának: *„Keletre szállítják — folytatta Heydrich —, hogy ott dolgoztassák őket. Nagy munkacsapatokban vonultatják őket munkára, nemek szerint elkülönítve, utakat fognak építeni, és nem kétséges, hogy eközben egy részük természetes módon fog elpusztulni. A maradékot „különleges kezelésben" kell majd részesíteni, mivel ez a maradék nyilván ellenállóképesebb a többinél, minthogy pedig ezek az emberek a természetes kiválasztódás következtében maradnak meg, a zsidóság további szaporodását biztosíthatnánk, ha szabadon engednék őket, amint ezt a történelem bizonyítja. ...Ezt a célt szem előtt tartva fogjuk átfésülni Európát, ha nehézségek merülnének fel a megszállt vagy a csatlós országokban, akkor a külügyminisztérium lépjen érintkezésbe a Biztonsági Rendőrség illetékes osztályvezetőjével."*

Iszonyatos olvasni, de a jegyzőkönyv és a visszaemlékezések szerint, ezután koktélokat fogyasztottak, majd jó étvággyal megebédeltek. Az egész konferencia, amelyen 11 millió ártatlan ember halálát határozták el, *egyetlen délelőttöt* vett igénybe! Ebéd után, már csak a szűkebb vezérkar maradt együtt, a továbbiak megbeszélése végett. Teljes titokban tartották ezt az értekezletet, még a külföldi német diplomaták sem kaptak tájékoztatást. Eichmann később „felhatalmazási értekezletnek" nevezte a wannseei összejövetelt. Felhatalmazást kaptak a tulajdonképpeni holocaust végrehajtására.

Megkezdődtek a deportálások, s mivel a rossz táplálék és a túlhajtott robot nem volt elég gyors a pusztításhoz, működni kezdtek a gázkamrák. Először motorok kipufogói, majd a Zyklon B irtotta Európa zsidóságát. Megteltek a koncentrációs táborok. Természetesen a résztvevők —, akiket az előkerült jegyzőkönyv alapján, már a nürnbergi perek folyamán kihallgattak — meglehetősen hiányosan emlékeztek Pl. dr. Leibbrandt a Keleti Területek Minisztériumából csak arra emlékezett, hogy Heydrichrich egyszer meghívta őt ebédre, amikor is „mindenféle ügyekről" — beszéltek, beleértve „az egész keleti háborút". Hasonlóan feledékenynek bizonyult a többi megbízott is. Rövid emlékezetük később folytatódott egyes európai és amerikai történészek munkáiban, akik a zsidóság szörnyű háborús veszteségeit megpróbálták kisebbíteni (6 millió helyett 2-3 millióra), illetve a náci vezetést a háborús körülményekkel mentegetni. Pedig Wannsee, a fennmaradt dokumentumok beszélnek. Bizonyítják az előre eltervezettséget, a hidegvérű megfontoltságot.

Erre emlékeztet minket az a berlini villa, amelynek emléktáblával való megjelöléséért a berlini antifasiszta szervezetek olyan sokáig küzdöttek a város vezetésével. A megmaradt európai zsidóság sajnos emléktábla nélkül is emlékszik a vészkorszakra.

Dr. Róbert Péter

MOST TÖRTÉNIK

Neonácik masíroznak Drezda utcáin
(Fotó: Allgemeine Jüdische Wochenzeitung)

CSÜTÖRTÖK

TV 1

5.28: Műsorismertetés

5.30: Falutévé – KERT-ÉSSZEL, ipartippel, kárpótlással

5.50: Határtól határig
Körzeti percek – Debrecenből
Válogatás a körzeti stúdiók híradásaiból (10')

6.00–9.00: Nap-kelte
Reggeli információs magazin
Benne:
6.00 és **7.00: Hírösszefoglaló**
6.40: Reuters
Gazdasági híradó
6.55: Mese
Szerk.: Grawätsch Péter. Műsorvez.: Forró Tamás

9.00–12.00: KÉK
Közéletről, Életmódról, Kultúráról száz percben
Telefon: 153-1204, 12.00 óráig
Benne:

9.35: Játék (9')

9.45: A fogadalom
Brazil filmsorozat, IX/2. rész (51')
Írta: Dias Gomes. Fényképezte: Francisco Mello Filho és Antonio Marzullo. Zene: Egberto Gismonti. Rend.: Tizuká Jámászaki
Monte Santo nagybirtokosa, Gadelha és a vidék bérlői között régi ellentét feszül. A parasztok azzal vádolják, hogy lefizette a bírót és földjeiket megkaparintotta. Eloy atya a szegények védelmére kel, ám a földbirtokos bérgyilkost fogad az atya meggyilkolására.

Zé – José Mayer (Csankó Zoltán), Rosa – Denise Milfont (Kocsis Judit), Lula – Walmor Chagas (Stohl András), Brance – Regina Dourado (Kiss Mari)
Magyar szöveg: Dobos Éva. Szinkronrend.: Mohácsi Emil

11.20: Játék (8')

11.30: Határváros
Francia–kanadai filmsorozat
78/9.: **A fehér indián** (23')
A tizedes és a seriff egy nagyobb, vándorló indián törzset figyelnek meg. Egy fehér fiút visznek magukkal. A törvény emberei felkeresik a törzsfőnökőt, aki szerint a fiú nem fogoly, hanem az ő fia. A gyerek nagybátyja viszont puskával követi a csapatot, hogy unokaöccsét kiszabadítsa.
(Színlapot lásd: hétfő, Tv1 11.30)

12.00: Déli harangszó
Időjárás-jelentés

Hírek

12.05: Üzlet délidőben
Gazdasági híradó (15')
Telefonszám: 275-1486

12.20: Képújság

(Adókarbantartás miatt: 12.00–16.00 óra között Kabhegy, Uzd, Szentes, Komádi és Szeged vételkörzetében a műsorsugárzás szünetel!)

15.05: Műsorismertetés

15.10: Szemelgető
– az elmúlt hét műsoraiból – (50')
Műsorvez.: Papp Endre. Szerk.: Bánki Ilona

16.00: Hírek
Időjárás-jelentés

16.05: Telis-televideo '95 (5')

16.10: Zenelánc
Énekelt vers
Radványi–Simkó: Ukulele (3')
Előadó: a Kaláka együttes
Sebő–Csokonai: Az esküvés (3')
Előadó: Sebő–Zsarátnok
Nyitott Stúdió
Aszti posztiljam (4')
Előadó: Zsarátnok–Sebestyén Márta
„Három éjjel, három nap" (Szatmári táncok) (4')
Előadó: Méta együttes
16.25: Reklám

16.30: A kisasszony
Brazil tévéfilmsorozat
170/47. rész (26')
Az előző rész tartalmából: A kisasszony elmondja Julianának, hogy bár nagyon szereti Rafaelt, látja, hogy annak Juliana iránt érzett szerelme sokkal erősebb, mint az iránta érzett vonzalma. A báró dühödten követeli, hogy a rendőrfőnök tartóztassa le Dimast. Dimast kényszerítik, hogy adja át felszabadító levelét a bárónak. A báró valóságos nevén szólítja őt, s ezzel leleplezi kilétét.
(Színlapot lásd: kedd, Tv1 16.25)
(Ism.: vasárnap, Tv1 13.05)
17.00: Reklám

17.05: Körkép (45')
Egyházak, vallásgyakorlás
Szerk.: Darab Gyula. Gy.-vez.: Szilágyi József. Rend.: Jáhni Csaba

17.50: Az utódok reménysége
A zsidó hitközségek műsora (20')
Lukács Ágnes festőművész egyike azoknak, akik csodával határos körülmények között életben visszatérhettek Auschwitz poklából. A művésznő a mai napig alkot. Műsorunkban műveiről, életéről beszél.
Műsorvez.: Bogyay Katalin. Szerk.: Kármán György. Op.: Bánhegyi István. Gy.-vez.: Demendy Miklós. Rend.: Török Ilona

18.15: Üzlet
Gazdasági híradó (10')
Telefonszám: 275-1486
18.25: Reklám

18.30: Parnasszus
Irodalmi vetélkedő (25')
Műsorvez.: Turczi István
Fel. szerk.: Fodor Imre. Vez. op.: Darvas Máté. Főgy.-vez.: Tasnádi Ferenc. Rend.: Bednai Nándor
18.55: Reklám

19.00: Gyereksarok
Barbapapa
Holland rajzfilmsorozat
Barbapapa karácsonya (5')

Tinti kalandjai
Magyar rajzfilmsorozat
Zenesuli (ism. – 5')

19.10: Múzsa
Kulturális hírműsor (10')
19.24: Reklám

19.30: Híradó (30')
(Felirat a Teletext 777. old.)
Időjárás-jelentés
Reklám
Műsorajánlat

20.08: Telesport (9')
Műsorvez.: Vitár Róbert
Reklám

20.20: Kisváros
XX/6.: **Védelmi zsarolás** (35')
Forgatókönyv: Rozgonyi Ádám–Podoski Gábor. Zene: K. G. B. – Kiss Gidófalvy Band. Dalszöveg: Virág László. Dramaturg: Rozgonyi Ádám. Díszlet: Vavrinecz Beáta. Jelmez: Szolnoki Nelli. Op.: Gurbán Miklós. Rend.: Fazekas Lajos
Nehéz napok járnak a kisvárosi üzletekre és tulajdonosaikra. Három harcias zsaroló járja a várost, védelmi pénzt követelve. Nem kivétel ez alól Herczeg úr étterme, Turcsányi szállodája, sőt Hédi patikája sem. De a legnagyobb baj, hogy senki nem mer feljelentést tenni, így Járai őrnagy Hunyaditól és csapatától kér segítséget.

Szereplők: Usztics Mátyás, Balázs Ági, Győri Péter, Hegyi Barbara, Hollósi Frigyes, Kozák András, Lukács Sándor, Lux Ádám, Piros Ildikó, Spindler Béla, Sztárek Andrea, Tóth Auguszta. A szakasz: Egyed Viking Attila, ifj. Jászai László, Rácz Gyula, Selmeczy Roland, Szatmári Attila, Zalán János
20.55: Reklám

21.00: A Benkó Dixieland Band
Gálakoncert
1. rész (50')
Lassan hagyománnyá válik, hogy Benkóék minden év októberében gálakoncerttel örvendeztetik meg rajongóikat. A kétrészes produkcióban olyan világsztárok szerepelnek, mint a Grammy-díjas Ernestine Anderson énekesnő, a Modern Jazz Quartet alapítója Milt Jackson vibrafonos, a Dutch Swing College Band legendás dobosa Huub Janssen és a Crusaiders együttes dobosa Stix Hooper. A hazai színeket Berki Tamás képviseli, mint az együttes állandó vendége.
Gy.-vez.: Ámon László. Vez. op.: Reich László. Rend.: Szegő Mihály

21.50: Ostromnapok
20. nap: 1945. január 12. (5')
21.55: Reklám

22.00: Szilveszteri ismétlés (40')

22.40: Hitel, Világ, Stádium
Gazdasági magazinműsor (50')
A műsor levélcíme: HVS-magazin
Magyar Televízió, 1810 Budapest
Szabadság tér 17.
Telefonszám az adás ideje alatt: 112-9404
Fel. szerk.: Bognár Nándor. Rend.: Lengyel Zsolt

23.30: BBC-híradó (20')

23.50: Képújság

TV 2

(Adókarbantartás miatt: 12.00–16.00 óra között Kabhegy, Uzd, Szentes, Komádi és Szeged vételkörzetében a műsorsugárzás szünetel!)

15.50: Képújság
15.55: Műsorajánlat – Időjárás

16.00: Grüß dich!
Német nyelvlecke
23/10.: **Hol lakik**
Hugo Scharm? (15')
Hugo Scharm a városba költözött – hozza a nagy hírt Dieter. Hogy kicsoda ő? A fiúk szerint: „kivakart és lenyalt hajú ripacs", a lányok szerint viszont: „A világ legjobb színésze." A lényeg, hogy ezentúl hőseinkkel egy városban fog élni, s így könnyen rá lehet majd beszélni, hogy valamelyik matekóra helyett tartson egy érdekes előadást, mondjuk a Faustról.

Szerk.: Góhér Gyula. Op.: Hollós Olivér. Gy.-vez.: Bálint Szabó Zoltán. Rend.: Bohák György, Hajdú György

16.15: Repeta
Nemcsak felvételizőknek! (30')
Irodalom
Petőfi
Reformkórkép, avagy egy költő megtépázott legendája? Szigethy Gábor irodalmi históriája.
Szerk.: Antal Zsuzsa, Vajay Zsófia. Vez. op.: Kléner György. Gy.-vez.: Vári Péter. Rend.: Kun Zsuzsanna

16.45: Kötelező olvasmány
A helység kalapácsa
Hőskölteméný négy énekben
(ism. – FF – 70')
Írta: Petőfi Sándor
Szereplők: Gábor Miklós, Bessenyei Ferenc, Major Tamás, Garas Dezső, Ascher Oszkár, Agárdi Gábor, Barsi Béla, Csók István, Nagy István, Erdélyi Antal, Mészáros Ági, Gobbi Hilda
Zene: Szöllősy András. Op.: Czabarka György. Gy.-vez.: Sike István. Rend.: Zsurzs Éva
17.55: Műsorajánlat – Időjárás

18.00–18.45: A körzeti stúdiók műsora
Benne:

18.00: Körzeti híradók (13')
Budapest
Telefon: 132-9329
Debrecen
Telefon/fax: 52-412-035
Pécs
Telefon: 72-410-533
Szeged
Telefon/fax: 62-480-524
Szombathely
Telefon: 94-311-066

18.13: Körzeti magazinok (32')
Budapest
Debrecen
(Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg, és Borsod-Abaúj-Zemplén megye)
Pécs
(Baranya, Tolna, Somogy megye)
Hétközben
Dél-dunántúli televíziós hetilap
Szeged
(Békés, Bács-Kiskun, Jász-Nagykun-Szolnok, Csongrád megye)
Alföldi Napló
Szombathely
(Győr-Moson-Sopron, Vas, Veszprém és Zala megye)
18.45: Reklám

18.50: Kriminális
Bűnügyi magazin (28')
Csibészek, csirkefogók és zsaruk, kárvallottak és károkozók a kamera előtt.
Fel. szerk.: Juszt László. Gy.-vez.: Jakab Jenő
19.20: Reklám

19.25: Kojak
Amerikai bűnügyi filmsorozat
Kíváncsiság (48')
Stewart Alexander, Cive Rodlak és Chester Krumholz történetét televízióra alkalmazta: Chester Krumholz. Fényképezte: Sol Negrin. Zene: John Cacavas. Rend.: Russ Mayberry
Egyre többet láthatjuk Kojak kollégáit különböző „szerepekben".

17.59: Technikai szünet

18.00: Észkerék
Telefonos nyereményjáték gyerekeknek
Szerkesztő: G. Németh György
☎: *138-7038 és 138-7092*

18.30: Helykereső
Esélyekről, boldogulásról – percekben
Az Iskolaválasztó Szolgáltatás ezekre a kérdésekre keres választ: Kinek menedék a gimnázium? Miért titkolóznak a kísérleti iskolák? Hogyan kérjen információt a szülő a választott iskoláról? Mennyibe kerül a családnak a továbbtanulás? A műsorban hallgatók közvetlenül a megyei és a fővárosi oktatási, szakképzési központok adatbázisából kaphatnak tanácsot.
☎: *kérdések, vélemények adás idején 138-7200. Üzenetrögzítő 138-7973*
Felelős szerkesztő: Jónás István. A mikrofonnál a szerkesztő: P. Kiss Zsuzsa és Kádasi Csaba

19.00: Hírek. Időjárás

19.03: Állomáskereső

19.05: Zenés sikerek – magyar színpadon
Fodor László–Lakatos László–Fekete Mária: Kasszasiker (Nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház)
Eliot–Lloyd Webber: Macskák, 800. előadás! (Madách Színház)
Lőrincz Andrea műsora

20.00: Petőfi kabaré
Paródiák
Nemcsak híres emberek hangját, stílusát lehet utánozni. Korunk nagy vívmánya, hogy körül vagyunk véve paródiákkal. Paródia a lakás, a munkahely, a főnök, a szolgáltatás... Az archívum kabaréiból a következő előadókat hallhatják: Alfonsó, Bárdy György, Boncz Géza, Csala Zsuzsa, Horváth Tivadar, Kabos László, Kibédy Ervin, Markos György, Nádas György, Schubert Éva, Tábori Nóra, Turnovszky Tamás, Usztics Mátyás, Viola Mihály, Voga János
Műsorvezető: Peterdi Pál. Munkatárs: Galambossy Endre, Kerekes Endre, Verseci Klára. Szerkesztő: Sinkó Péter
(Ism. január 20. péntek, P. 2.03)

21.00: Hírpercek

21.15: Boldog születésnapot!
Az ünnepelt: Cseh Tamás
Beszélgetőtárs: Tóth Gabriella

21.45: Jazzlista
Maloschik Róbert műsora

22.15: Sok hűhó
Minden ami belefér! – 45 percbe
Sabadabada
Szerkesztő: Veres Emese. Műsorvezető: Albert Györgyi. Zenei szerkesztő: Göczey Zsuzsa
(Ism. holnap, P. 9.15)

Bartók, 14.05

Rakovszky Zsuzsa

23.00: Hírek

23.03: Sporthíradó
Szerkesztő: Sipos János

23.10: Záróra
Az éjszaka virágai
Szerkesztő: Kiss Róbert Richárd
☎: *állandó üzenetrögzítő 138-8555*
0.15: Magyar és idegen nyelvű vízjelzőszolgálat
(csak középhullámon)

Éjszaka

A Kossuth rádió 540 kHz-es frekvenciáján a középhullámú sávban és a Petőfi rádió URH-hálózatán
Bemondó: Zahorán Adrienne
☎: *állandó üzenetrögzítő 138-8555*
Óránként: Hírek. Időjárás
0.15: Szex-vadász
Wahorn András műsora
4.03: Cigánynóták
Horváth István énekel

B A R T Ó K

A frekvencia-táblázat a hétfői műsornál található

6.00: Muzsikáló reggel
Műsorvezető: Sediánszky János. Bemondó: Ulbrich András. Szerkesztő: Vass M. Katalin
A zenei kínálatból: Bach-művek – Paganini: C-dúr szerenád – Puccini-menüettek vonósnégyesre – Mendelssohn: d-moll szimfónia – Cherubini: E-dúr vonósnégyes – Spiegler: Canzona – Vivaldi: F-dúr concerto – Demersseman–Bartholomy: Duo brillant Rossini Tell Vilmos c. operájának témáira – Rossini: Bevezetés és téma változatokkal
6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00: Hírek. Időjárás. – Kulturális lapszemle
kb. 6.50: Könyvjelző
Tarján Tamás rovata

9.00: Műsorismertetés

9.05: Pódium
Karl Böhm vezényli a Bécsi Filharmonikus Zenekart
1. Haydn: B-dúr sinfonia concertante (km. Karl Mayrhofer – oboa, Dietmar Zeman – fagott, Rainer Küchl – hegedű, Robert Scheiwein – gordonka), 2. Mozart: A-dúr klarinétverseny K. 622. (km. Alfred Prinz)

10.00: Hírek. Időjárás

10.05: A Rádiószínház Dokumentumműhelye
A *Meseautó*-tól a *Nagymamá*-ig
Csaba Klári dokumentumműsora Perczel Zitáról
Technikai munkatársak: Kónya Csaba és Kistamás Csilla. Zenéjét összeállította: Kutasi Ferenc. Dramaturg: Sződy Szilárd
(A keddi, P. adás ism.)

10.58: Ritkán hallott Verdi-operákból
1. Jeanne d'Arc – Nyitány (Londoni szimfonikus zenekar, vez. James Levine), 2. A pünkösdi királyság – Jelenet és hatos, I. felv. (Jessye Norman, Fiorenza Cossotto, José Carreras, William Elvin, Wladimiro Ganzarolli, Vincenzo Sardinero, Ingvar Wixell és a Royal Filharmonikus Zenekar, vez. Lamberto Gardelli), 3. A haramiák – Jelenet és Francesco áriája, I. felv. (John Sándor, Piero Cappuccilli és az Új Philharmonia Zenekar, vez. Lamberto Gardelli), 4. Attila – Jelenet és Attila áriája, I. felv. (Ruggero Raimondi, Ricardo Cassinelli és a Royal Filharmonikus Zenekar, vez. Lamberto Gardelli), 5. Aroldo – Mina áriája és jelenet, II. felv. (Montserrat Caballé, Kozma Lajos és az RCA Olasz Opera zenekara, vez. Anton Guadagno), 6. Luisa Miller – Az I. felv. finálé (Anna Moffo, Gabriella Carturan, Carlo Bergonzi, Cornell MacNeil, Giorgio Tozzi, RCA Olasz Opera énekes zenekara, vez. Fausto Cleva)

12.00: Hírek. Időjárás

12.05: Hangverseny délidőben
Baranyay László zongorahangversenye a Nemzeti Filharmónia rendezésében
1. Schubert: Négy impromptu a) f-moll op. 142. No. 1., b) Asz-dúr op. 142. No. 2., c) Esz-dúr op. 90. No. 3., d) Asz-dúr op. 90. No. 4., 2. Chopin: b-moll szonáta, 3. Schumann: Fantasiestücke op. 12., 4. Bartók: Szabadban
(Zeneakadémia nagyterme, 1993. december 5.)

13.43: Japán zeneszerzők fúvósműveiből
1. Hiroaki: Három töredék (Mecseki Ércbányászati Vállalat Koncertfúvószenekara, vez. Apáthy Árpád), 2. Konagaya: Japán hangok (Abonyi Ifjúsági Fúvószenekar, vez. Nádor László)

14.00: Hírek. Időjárás

14.05: Hangok
Kompozíció **Rakovszky Zsuzsa** verseiből
Km. Bodnár Erika, Dóczy Péter, Kulka János, Máthé Erzsi, Molnár Ildikó, Molnár Piroska, Némethy Ferenc, Réz Judit, Takács Katalin, Tóth Ildikó, Tóth Melinda, Ujvári Zoltán, Velenczey István és Vörös Ildikó
A hangfelvételt Liszkai Károly és Maksay Helga készítette. Zenei munkatárs: Horkai Rózsa. Szerkesztő-rendező: Zoltán Gábor (1993)
Tizenkilenc hang, tizenkilenc szerep, melyeket Rakovszky sorban magára öltött: Öregasszony, Az elhagyott lány, Narkomán, Kövér asszony melegben, és a többiek – nem éppen a leghálásabb szerepek; akikre ezeket osztották a Nagy Színjátékban, nem is szívesen alakítják őket: „...Mind jobb szeretnék / eljátszani egy monstre-operettben, ha másként nem megy, a részeges inast, szikkadt szakácsnét / a szőke sztár és párja mellett, mint főszerepben / önmagukat egy abszurd drámában. Vesztesek...” Rakovszky megkeresi a szerepekhez illő hangokat, és kiderül, hogy a hálátlan szerepek milyen megrendítően tudnak beszélni. Például a lány monológja arról, hogyan is volt, mikor elvetette a gyerekét, vagy a fiatalasszonyé, aki viszont elvesztette. Évekig írta szerepverseit Rakovszky, közel ezer verssort. A tizenkilenc vers most először, a rádióban kerül így egymás mellé. Aki meghallgatja őket, tapasztalni fogja, mekkora súlya van a hálátlan szerepek monológjaiból körvonalazódó Színjátéknak. (Zoltán Gábor)

15.15: Kamarazene
1. Rahmanyinov: Szerenád (Berkes Kálmán – klarinét, Kocsis Zoltán – zongora), 2. Ibert: Trió (Ligeti András – hegedű, Rádi Ildikó – gordonka, Maros Éva – hárfa)

15.35: Születésének 125. évfordulóján
Karel Burian operaáriákat énekel
1. Weber: A bűvös vadász – Max áriája, I. felv., 2. Auber: Fra Diavolo – A márki áriája, I. felv., 3. Wagner: A walkür – Tavaszi dal, 4. Wagner: A nürnbergi mesterdalnokok – Próbadal, 5. Csajkovszkij: Anyegin – Lenszkij áriája, II. felv., 6. Kienzl: A bibliás ember – Mathias áriája, II. felv.
(Mono)

16.00: Hírek. Időjárás

16.05: Olasz barokk muzsika
(Részletes műsor a 47. oldalon)

17.00: Zenélő városaink
Szerk.-műsorvezető: Ménes Aranka
A tartalomból: Tudósítások Szegedről, Szolnokról, Szombathelyről és Pécsről

17.50: Népzenekutatók műhelyében
Magyar népi hangszerek a Vajdaságban
Király Ernő előadása (Újvidék)

18.00: Hírek. Időjárás

18.05: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót
Amirás Miklós hegedül, Schmidt Nóra és Erdélyi László zongorázik
1. Beethoven: G-dúr változatok, 2. Barber: Emlék (Erdélyi), 3. Franck: A-dúr szonáta (Amirás, Schmidt)

19.05: Katedra
NAT kalendárium
Mi lesz a Nemzeti Alaptanterv kimunkálásának idei menetrendje? Mit tehetnek szakértők, pedagógusok és szülők azért, hogy végre megszülessen a régvárt dokumentum? Hogyan fogja a NAT befolyásolni az oktatást? – Ezekre a kérdésekre keres választ a műsor.
Szerk.-műsorvezető: Herczeg János
A Gordiusz-műhely műsora

19.35: Kapcsoljuk a Zeneakadémia nagytermét
A Magyar Állami Hangversenyzenekar hangversenye
Vez. Kobajasi Kenicsiro. Km. Sándor György – zongora
1. Debussy: Egy faun délutánja, 2. Bartók: III. zongoraverseny (Sándor), 3. Liszt: Les Préludes, 4. Sztravinszkij: A tűzmadár – szvit
kb. 20.30–20.35: Hírek. Időjárás
kb. 20.35–20.50: Mégis
Verseit elmondja Vas István (1986)

kb. 21.30: Operaáriák

22.00: Hírek. Időjárás

22.05: A zene üzenete
A zongora (3. rész)
Ujfalussy József műsora

22.20: Napjaink zenéje
Szerkesztő: Miklósi András
Matuz István fuvolahangversenye
Km. Matuz Gergely – fuvola, Sugár Miklós – szintetizátor
1. Sári József: Axiomák (km. Matuz Gergely), 2. Matuz István: Studium No. 2., 3. Sugár Miklós: Fluctus – bemutató (km. Matuz Gergely és a szerző), 4. Matuz István: Studium No. 3., 5. Szigeti István: Perpetum mobile (km. Matuz Gergely), 6. Dubrovay László: Matuziáda No. 2., 7. Matuz István: Studium No. 4., 8. Legány Dénes: Duo (km. Matuz Gergely)
(Székesfehérvári Pelikán terem, 1994. február 17. – részletek)

23.16: Chopin-zongoradarabok zenekari átiratban
A Berlini Rádió szimfonikus zenekara, vez. Heinz Fricke

23.30: Barátságos bölcsességek
Szavak a számok bűvöletében
Pantagruel kalandjai vagy a Villon-balladák strófái bűvös számokhoz igazodnak. Dr. Süpek Ottó, a francia nyelv professzora feltárja, milyen hatással volt a középkori irodalomra a számmisztika.
Szerkesztő-riporter: Hay András
A Gordiusz-műhely műsora

24.00: Hírek. Időjárás. Szózat

0.05: Éjszakai jazz-klub
Az EBU Big Band koncertje 1994. október 1-jén Amszterdamban. Vez. Henk Meutgeert és Jerry van Rooijen, magyar szólista: Fekete Kovács Kornél – trombita
Szerkesztő: Maloschik Róbert

2.00: Hírek. Időjárás

2.03–5.50: Az éjszaka zenéje

3 és 3/4 óra klasszikus muzsika
Szerkesztő: Bánkövi Gyula
2.03: Pergolesi: Stabat Mater, **2.46:** Pierre Cochereau Bach-műveket orgonál, **3.15:** Beethoven: G-dúr vonósnégyes op. 18., **3.38:** Brahms: C-dúr szonáta, **4.10:** Mahler: Erdei mese – kantáta, **4.41:** Richard Strauss: Alpesi szimfónia, **5.32:** Grofé: Mississippi – szvit

Lukács Ágnes

Lukács Ágnes

TAVASZI SZÉL
VIZET ÁRASZT

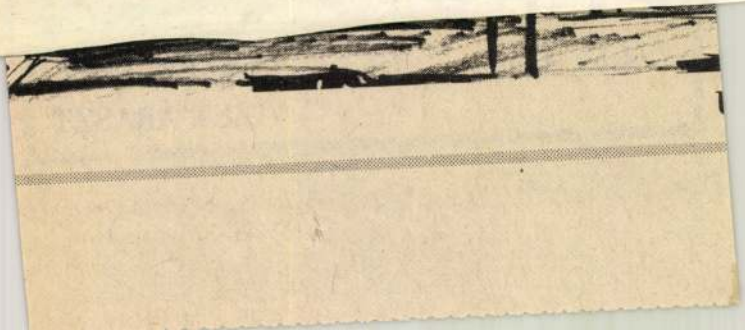

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Lukács Ágnes
1982 JUN 19
NÉPSZAVA
grafikus

1021

Lukács Ágnes

TANULMÁNY

rekesszük el
mint a tenge
fű-tó és gizg

Elébb még
most térded
pitypangbul
fúj szélszálo

Te meg, ha jót is akarsz,
meríts ki egy sugarat.
Szólj rá, fújjad: „Ersze már!
Szállj el, katicasugár!"

Székely Dezső

FEJ VAGY ÍRÁS

Gyerekkorában ő is fej vagy írást
játszott gyakran a többivel
Megbújt a fillér sovány tenyerében
mint szemében a balsiker.

Nem gyűlt a pénz Csak rabló évek jöttek
és szívszaggató vad szelek
Állt a felnőttkor üres kapujában
korán őszült örök-gyerek

És jött valami egyenruhás-féle
egy papírral hogy menni kell
Ő nem tudta hogy ez a végső játék
előbb írás aztán a fej.

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 SEP 27

NÉPSZAVA

Lukács Ágnes
grafikus

1021

Lukács Ágnes: Fatörzsek

tották a
vasútvonal

— **A**
feldolgozás
láttak pé
Martfűi
ban. Egy
tosan érk
mag a ha
ahol a sz
több napo
moztak fe
tonna kap
kozatosan
lis teljesítményét.

— **Gázolás.** Hajdúhadház külterületén egy tehergépkocsi elütötte az úttesten vele szemben kerékpárral közlekedő Zeke Bálint 15 éves tanuló helyi lakost. A diák a kórházba szállítás után meghalt. A vizsgálat eddigi megállapítása szerint a fiatalember szabálytalanul, az úttest bal oldalán közlekedett. A rendőrség folytatja az ügy vizsgálatát.

— **Holczer Ede,** a Szocialista Hazáért Érdemrend kitüntetettje, aki 1928 óta volt a párt tagja, életének 79. évében elhunyt. Temetése szeptember 30-án, kedden délután 3 órakor lesz az újpesti, Megyeri úti temetőben.

nap este.

SZÍNHÁZI MŰ

Erkel Színház: Rosszul őrzött lány (7), **Nemzeti Színház:** Bánk bán (7), **Madách Színház:** Sok hűhó semmiért (7), **Ódry Színpad:** Kései találkozás (8), **Vígszínház:** Homburg hercege (7), **Pesti Színház:** Deficit (7), **József Attila Színház:** Hálószoba komédia (7), **Operettszínház:** Florentin kalap (du. fél 3), János vitéz (7), **Thália Színház:** Énekek éneke (7), **Vidám Színpad:** Így élni jó... (7), **Mikroszkóp Színpad:** Minek nézz engem? (fél 9), **Várszínház:** Vízkereszt (7), **Radnóti Miklós Színpad:** Csoda magyar

ronaantih
dor
szính
útja:
úton
A ké
fél 3)
ház:
3), P
senyt
nősn
(SOT
8. E
11-ről
Zene
B/1.,
szeti
ka d
8).
Egés

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 357-748, 348-726

Lukács Ágnes,
grafikus

NÉPSZAVA

1981 NOV 15

1021

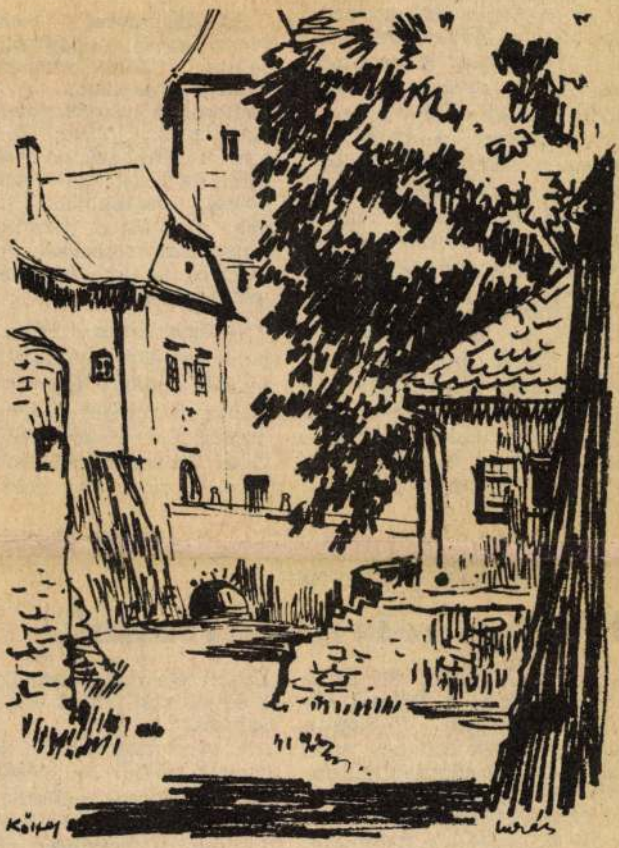

Lukács Ágnes **KŐSZEGI RÉSZLET**

lágirodalomba.

— **Amatőr szín** Fejér megyei szín rök tagjai vették a hét végén a Sz vári Megyei Művel pont színpadát. S vasárnap nyolc együttes adott, illet mot tudásáról. A színjátszó hétvégén vendégként bemutatkozik a veszprémi Aréna Színpad is, amely Száraz György Az élet vize című komikotragédiáját adja elő.

— **Hóvihar tombolt** két napig a délkelet-szerbiai Crna Trava környékén. A hótorlaszok magassága helyenként meghaladja a két métert. Az utak járhatatlanok, köztük a Crna Trava—Vlaszina közti fő közlekedési út is.

magjait az intézet kecskeméti növényházában vetik el újra. Az üveg alatti vetemé nyesek legtöbbjén tavas van: virágzik a paradicsom a paprika, az uborka, a diny nye, és szépen fejlődnek petrezselyemfélék.

— **Szombaton** a Pécsi köz ponti temetőben felavatták tavaly elhunyt Ognyenovic Milán síremlékét. A Magyar országi Délszlávok Demokrat tikus Szövetségének volt fő titkára most lett volna éves.

A rendőrség felhívása

Életveszélyes ballonok

Szombaton 18 óra 30 perc körüli időben a Reanal Finomvegyszergyár Budapest, XIV., kerületi Telepes utcai telephelyéről elloptak két darab fehér színű, gömb alakú 60 literes műanyag ballont.

Az egyik ballon metilalkoholt, a másik hidrogénperoxidot tartalmaz. A ballonokon a tartalmuk fel van tüntetve. A két ballont feltehetően a ZT 78-48 forgalmi rendszámú, zöld színű, régi típusú Wartburg személygép kocsival szállították el a hely színről.

A rendőrség kérése, hogy vegyszerekből ne vásároljanak, mert fogyasztásuk éle veszélyes. Akinek a ballon hollétéről tudomása van, 07-es telefonszámon értesítse a budapesti rendőr-főkapi tányság központi ügyelete vagy a legközelebbi rendőr

(MT

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Lukács Ágnes, grafikus

PEDAGÓGUSOK LAPJA
1981 MÁJ
A

1021

Lukács Ágnes: Virágok

ziuma — az elr
rán sok kiváló
dapestnek, az
nagyvilágnak. I
most megjelent
is, amely bizony
mánya lesz mir
„Barcsayba" j
gazdag forrás a
a főváros iskol
ják.

A mindennapok pedagógiája

Vita a tanulók megismeréséről

LAPUNKBAN számos olyan írás jelent meg, mely a tavaszi nevelési értekezletek segítését tűzte ki célként. Fellelhető volt ez a szándék számos pedagógiai folyóiratban és a napilapokban is. Ez érthető, hiszen *az egész társadalmat élénken foglalkoztató témát* vitattak meg a nevelőtestü-

csupán az, hogy *a mindenna iskolai munkában szükség van ilyen vizsgálatokra*? Van-e id jük, energiájuk a pedagógusokn az időt rabló pszichológiai eljá sokra?

Kétségeim vannak akkor is, a személyiségvizsgálatokat ne pedagógusok, hanem *az isk*

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Lukács Ágnes, grafikus

NÉPSZAVA

1980 NOV 7

1021

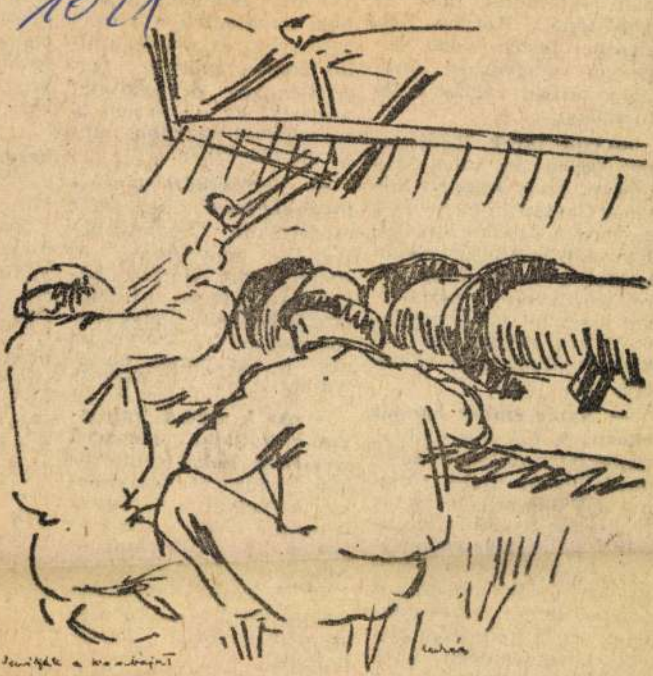

Lukács Ágnes: Szerelők

Hézső elköve nagyla ban t érdekl Feren pei könyv togatóna

— **Ötös ikrek.** Héthónapos terhesség után ötös ikreket szült szerdán Silvano Campo 25 éves olasz asszony a szicíliai Ragusában. A 0,7—0,8 kilogramm testsúlyú koraszülött ikrek közül három pár órával a szülés után meghalt és a két életben maradt kislány állapota is válságos.

— **Nyolc ember halálát okozta** és 153 ezer embert hajléktalanná tett a Betty nevű tájfun újabb rohama a Fülöp-szigeteken. A hatóságok további áldozatokra és károkra számítanak, hiszen az óriási erejű szél szétrombolta az útjába kerülő összes épületet, és a felhőszakadások következtében nagy területek kerültek víz alá.

— **Boros Gyula** nyugdíjas, aki a vasasszak-

század sütört Dienes díjas nagy centim festőm sa, am lyet.

— **bezáru** —Vide val e ziona. magya vállal szerűt peit mint progr gépét mutat száz togatt tást.

— **nak** Pokol növen tól k Pest Vállal

— **ható** liatele Arany vetke zonyít

az elmúlt évben.

— **Nemzetközi táncostovábbképzés** kezdődött csütörtökön Szombathelyen, a művelődési és sportházban. Hatvan hazai és negyven külföldi táncpedagógus, illetve táncos számára szervezték meg a négynapos tanfolyamot.

— **Az I. számú Autójavító Vállalat korszerű szerelőcsarnokát** csütörtökön adták át, csaknem két hónappal a tervezett határidő előtt — Budapesten, a XVI. kerület Keresztúri út 1—3 szám alatt A szerelőcsarnokban évente körülbelül 15 ezer személygépkocsit fogadhatnak.

— **Kilencvennyolc dekás paradicsomot** termesztett egy kistermelő Szombathely határában.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

KÖZALKALMAZOTT
Lukács Ágnes, grafikus

1981 JUL 12.

1021

Nyári határban

● Lukács Ágnes rajza

Üdültetés – gond

● Lapunk múlt havi számában ismertettük a közalkalmazottak üdülé lehetőségeit, az erre vonatkozó adatokat. Jeleztük, hogy milyen nagy gond igények kielégítése. Most bemutatjuk, hogyan próbálja a Fejér megyei Bizottsá és két alapszervezet, a Berettyóújfalu városi Tanács és a debreceni Kölcs Ferenc megyei-városi Művelődési Központ a népszerű, de nagyon nehéz üdü tetési munkát ellátni.

Fejér megyei bizottság

Az üdülőjegyeket az alapszervezeteknek megyei bizottságunk szociálpolitikai és üdülési bizottsága ossza el. A taglétszám 5,9 százaléka vehet részt SZOT-üdültetésben. Bár késve kaptuk meg az 1981. évi beutalókat (december 9-én) azokat december 12-én elosztottuk az alapszervezetek között.

1981-re *316 beutalót kaptunk*, melyből I. osztályú 86, II. osztályú 76, III. osztályú 24, magasiati 74, gyógy 64, balatoni 39, egyéb hét. Kaptunk még 10 háromhetes SZOT szanatóriumi beutalót, 25 vegyes családos beutalót, családos beutalót 26 szülő részére 22 gyermekkel, 20 nyári iskolás gyermek beutalót és 11 iskolás gyermek szanatóriumi illetve gyógybeutalót, nyolc turista beutalót külföldre (Szovjetunió, Ausztria, Csehszlovákia, Bulgária) tíz külföldi hajóutat Al-Duna, Bratislava, Bécs).

Igen jó megoldásnak találjuk a vegyes családos beutalókat, mert ezt házaspár is igényelheti gyermek nélkül, vagy igényelhetnek hozzá gyermekjegyet és üdülhet a család. Ezek a jegyek nagyobbrészt főszezonon kívüliek.

Bár az üdültetés szempontjából a üdény június 5-től szeptember 5-ig rjedő három hónapot ölelt fel, a főényre meglehetősen kevés az üdülőgy, közte a családos jegyek száma, ár erre volna legnagyobb igény az ti jegyek, továbbra is kérünk belő de nem ilyen arányban.

Az új elosztással kapcsolatba olyan probléma vetődött fel, hogy központ az üdülőjegyek térítési díj már a jegyek átvételekor kéri, hogy forgóalapból fizessék be egész évi egy összegben. Ehhez alapszervein nincsenek hozzászokva, egyrészt, me eddig — évek óta — hitelbe kapták üdülőjegyeket az SZMT-től, másrés a kis alapszerveknek nincsen pénzü *az üdülőjegyek térítési díjának megel legezésére sok helyen képtelenek forg alap hiányában.*

A szakszervezeti üdültetés nem m rül ki a SZOT-beutalókkal. Hozzátar toznak az alapszervek saját kezelés üdülői, illetve a bérlemények. A ké teljes megalkotásához, felmérést vé geztünk. Megállapítottuk, hogy a 3 alapszervből 12 alapszerv tud dolgo zóinak a saját kezelésű (13 üdülő), il letve a felettes hatóság tulajdonába levő üdülőkben és bérleményekbe (öt üdülő) pihenést biztosítani. Hé helyen teljes ellátást adnak, 11 helyer pedig önellátóként oldják meg az étkezést a beutaltak. *Ezekben az üdülőkben 797 felnőttet és 478 gyermeket üdültettek az alapszervek.*

Az 5100 közalkalmazott ötöde vehet részt tehát SZOT, illetve vállalati üdültetésben.

Bár lehetőségeink korlátozottak,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-069, 337-748, 340-726

Lukács Agnes, grafikus

KÖZNEVELÉS

1980 SEP 12

Lukács Agnes rajza

1021

[illegible]	[illegible]	66,9
70,3	65,9	60,1
65,8	67,1	63,5
48,8	57,2	54,0
53,5	59,1	56,8
59,5	57,8	54,9

a vezetés szociális érzéken sége csökken a nagy iskolá ban.

A vidéki iskolákban elté összefüggéseket találunk. It a közepes nagyságú iskolák vezetését minősítették a peda gógusok a leghatékonyabb nak, ezekben az iskolákban a legaktívabb a tantestület, itt van a legtöbb iskolán kívüli kapcsolat a tanárok között, és itt a legbensőségesebbek a személyközi kapcsolatok. A legalacsonyabb pontszámokat is szinte minden kérdésben a legkisebb iskolák kapták.

Egyedül a demokratizmus és a vezetés szociális-emberi érzékenysége az, amire a nagyság mindenütt egyfor-

konysága is. A mammutiskolák a tevékenység vagy a munka oldalán „behozzák" azt, amit a szervezet emberi oldalán veszítenek.

*

Az ideális iskolanagysággal kapcsolatos viták tanulsága: a nagyság önmagában nem jó és nem is rossz. Pozitív vagy negatív hatásai a szervezeti légkör esetében nagyrészt attól függenek, hogy milyen az iskola környezete.

HALÁSZ GÁBOR

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
Lukács Ágnes,
NÉPSZAVA
grafikusművész
1980 JUL 5
1021

a folyópart.

Lukács Ágnes: Gólyafészek

Pénteken
KISZ Közp
sága. A test
gatta *Marót*
az MSZMP
zottsága tag
KB első tit
koztatóját az MSZMP KB június 24-i üléséről. Hangsúlyozta: *a magyar fiatalok egyetértenek pártunk és kormányunk politikájával*, ezen belül azokkal a törekvéseivel is, amelyek a leszerelést, a nemzetközi feszültség csökkentését és az enyhülést igyekeznek elősegíteni.

kedéseket, [illegible] kezdeményezője volt a KISZ Központi Bizottsága is.

A testület ezután meghallgatta és elfogadta *az ifjúság szórakozásának néhány időszerű kérdéséről, az ezzel összefüggő teendőkről szóló állásfoglalást.*

nöki Ta
teken
adta át.
ri Miklós
cialista
tikai Bi
a Közp
kára és
lamtitká
nács Tá
talának

Készülődés a kongresszu
felhívás a gondos betakarí

Ülésezett a MEDOSZ központi vezető

A Mezőgazdasági, Erdészeti és Vízügyi Dolgozók Szakszervezetének központi vezetősége pénteken *Hunya István* elnökletével ülést tartott. Napirenden szerepelt a MEDOSZ XXV. kongresszusára készült írásos jelentés megvitatása. *Dobi Ferenc* főtitkár a kv szóbeli beszámolójának tö

által ajánlott határozati javaslattervezetet terjesztette elő. *Varga György* titkár a kongresszus munkabizottságaira tett ajánlást. *Dr. Lachmann Gáborné* titkár a MEDOSZ következő félévi munkatervére tett javaslatot.

A központi vezetőségi ülésen *Dénes Lajos* MÉM-

időszerű
nyári fe
A Mi
vezetőse
ki a me
zóihoz,
hogy va
vezetten
vegyene
különöse
munkáb

A felt

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1980 MÁR. 9

NÉPSZAVA
Lukács Ágnes,
grafikusművész

ZAVA 1021 1980. március 9.

Lukács Ágnes: Nagymarosi utca

1980. március 9.

A 600-as törv

Felnőtt emberekké lettek azok, akik a nagy történelmi igazságszolgáltatás idején, az 1945-ös földreformmal egyszerre születtek. A magyar nép hivatott vezetői, az Ideiglenes Nemzetgyűlés tagjai 1945. március 15-én fogadták el az úgynevezett 600-as törvényt, amellyel elrendelték a földreformot Magyarországon. Ezzel megszűnt a feudális osztály gazdasági bázisa, s a magyar parasztság számára lehetővé vált, hogy ezer esztendő földéhségét kielégítse, s megkezdje felszabadult életét a saját földjén.

Méltóbb magyarázat, mint a 600-as törvény egyik passzusa, nem lehetséges: „*A rendelet célja, hogy az Ideiglenes Nemzetgyűlés Szózatában és az ideiglenes Nemzeti Kormány Nyilatkozatában lefektetett elvek és a megadott felhatalmazás alapján, a nagybirtokrendszer megszüntetésével valóra váltsa a magyar földműves nép évszázados álmát, és birtokába adja ősi jusát, a földet.*"

A földref[illegible]n meghirdetése után paraszte.nberekből alakult földosztó bizottságok latolgatták, kiket illet meg a föld, s mekkora terület, ami méltányos a törvény szelle-

egészen mást mutatok voltak. S hogy nem rekedt meg a falvak népe a kisparaszti gazdálkodásnál, azt annak az osztályszövetségnek köszönheti, amely a munkásosztályhoz fűzte már akkor is. Ez a munkásosztály védte meg a parasztság földjét mindenfajta támadással szemben és mutatta meg az utat a paraszti munka korszerűsítésére, a mezőgazdasági termelés fejlesztésére. *A parasztság — nem szo-*

termésátlagokkal még az öt éves terven belüli olyan rossz időjárású évben, mint a tavalyi, sem vagyunk kiszolgáltatottak. A hazai szükségletet mindenkor megteremtjük. Tavaly kevesebbet exportálhattunk. De a kenyerünk biztos és jó. Nemzetközi számításként, a közgazdászok szerint, akkor tud egy ország kellő ellátást biztosítani a lakosságának (s ezt vetítik minden egyéb termékre), ha fejenként évente

MAGYAR HIRDETŐ
Sajtófigyelő
NÉPSZAVA
1980 APR 26

Lukács Ágnes
grafikusművésznő.
8 1021

Lukács Ágnes: Gyerekek

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő

NÉPSZ AVA
1980 MÁR 15

Lukács Ágnes
grafikusművész

1021

Lukács Ágnes: Nagymarosi tél

orban új százszemélyes bölcsődébe költöztek a gyerekek
(MTI Fotó)

t mond-
szótár,
s, vidám
lyet va-
ző ese-
ember-
ét pró-
i. A hi-
ı mi te-
en volt
megkér-
egy el-
elkiálla-
tesen a
l is be-

é, a Fő-
Vállalat
szívét
es gyer-
gencsak
y iskо-
ről ok-
Sajnos,
kerülte
esésben
nert az
at oly-
értékes
á arra,

A 11. héten

Örömök, bosszúságok...

hogy a kiválasztott emberre mondott vádak alaptalanságát kideritse.

Az Egyetemi Nyomda beruházója, Kocsonya József, addig hurcolta orvosokhoz a héten a gyerekét, míg ki nem derült végre, mi a baja. Szemüveget kell hordania. Öröm az örömben. A nagy gondjában viszont tehetetlen. Lerobbant három targonca, amelyekkel a papírt hordják. A napokban ígért javítást a jövő hétre tette át a vállalkozó, s így szinte megbénult a gépi anyagszállítás.

Az Illés utcai botanikus kert portása, Dick Ervinné, kedd óta azzal a családi eseménnyel foglalkozik, hogy nagymama lesz. Most már egészen biztos, hogy második lánya gyermeket vár. Mint mondja, ez olyan érzés, ami még az örömnél is több. Kis Kálmánné, a Taurus Gumiipari Vállalat KISZ-bizottságának titkárnője, csütörtök óta újra dolgozik. Beteg volt ugyanis. Az orvosok azt mondták neki, kevesebbet idegeskedjen. Csak hát egy titkárnő ütközőpont. És még kiabálnia sem szabad. Pedig néha jólesne. Máté Miklós belgyógyász orvosnak régen volt ilyen kellemes élménye, mint ezen a március közepi héten. A Csalogány utcában ásni kezdték a telefonközpont alapjait. Ez azt jelenti, hogy még az idén kap telefont...

(szó-ó)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1980 MÁR 20
PEDAGÓGUSOK LAPJA

Lukács Ágnes,
grafikusművész

1021.

Lukács Ágnes: A mozgólépcső

amájának
i nép. 26.
István m
ereposztási
32. Testrész
gyik legnép
36. Római
40. Csomag
vegyjele. 43. Új mértékegység-
zer. 45. **Csurka István drámája a**
prémi Petőfi Színház műsorán. 47.
eth László drámáját a Nemzeti
ház mutatja be. 50. A végét érti
51. Mesterség. 53. Nem mind . . . ,
fénylik. 55. Község Szeged köze-
n. 57. Átnyújt. 59. Katona németül.
A római pápa hármas koronája.
Fordítva: étel jellegzetessége. 66.
d: függ. 10. 69. Magas testhőmér-
let. 71. Tojás, németül. 72. Kötő-
ag. 74. Kozmetikai márka. 76.
nvedést okoz. 77. Móka azonos ne-
hangzói. 79. Vízitündér. 81. Dac
ül, keverve. 83. Ilyen jeggyel nyer-
is lehet. 85. Időszámításunk előtt.
Sok „sütnivaló" (+'). 89. ASR. 92.
mint . . . , úgy arat. 94. MEE. 97.
ntetlen, gól nélkül. 98. Idősebb röv.
Ki ellentéte.

S. A.

Pedagógusok Lapja **1980. február**
i számában megjelent keresztrejt-
ny helyes megfejtése: **„Bor, muzsi-**
, tánc, mulatság, / Kedves törődés,
rodság. / Kik hajdan itt mulatta-

ISTOKOVICS FERENC
(Baja)

Siklósi Pálnak ajánlva
sakkszerzői tevékenysége
30. évfordulójára

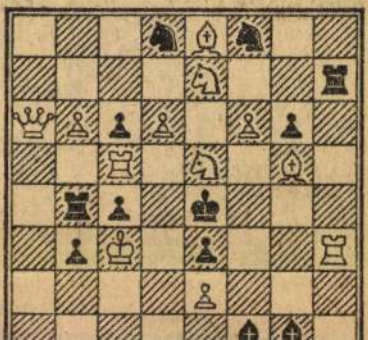

Lukas Ágnes

MAGYAR NEMZET
Sajtófigyelő

NÉPSZAVA

1980 MÁR 30

1021

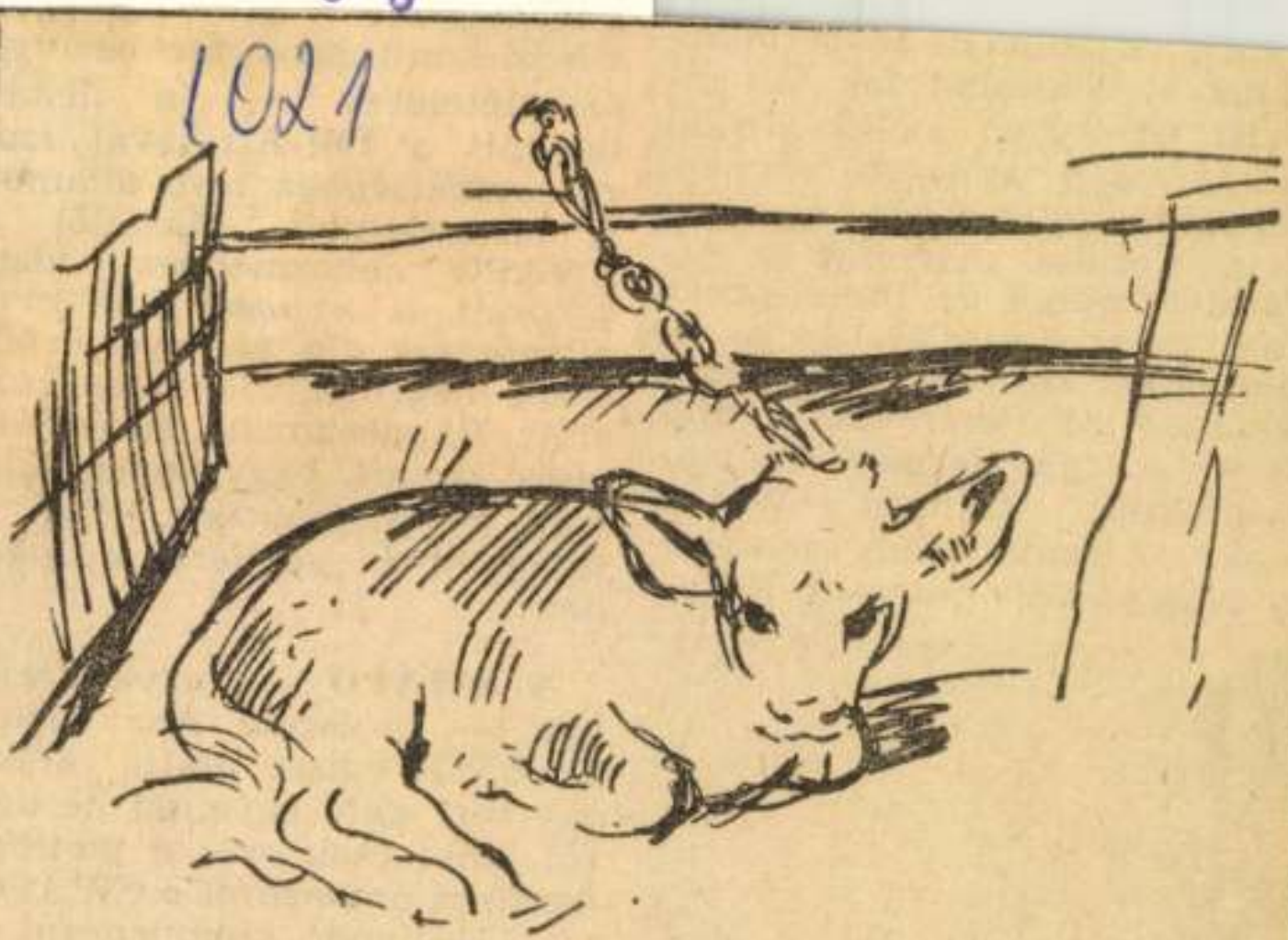

Lukas Ágnes: Istállóban

vábba *cirkálók és tengeralattjárók* is dokkolhatnak. Az elmúlt tíz évben a Dél-afrikai Köztársaság valóságos *szuperkikötővé* feljesztette egyrészt saját flottája, másrészt az Atlanti-óceánból az Indiai-óceán felé tartó *amerikai és angol hadihajók* számára. Namíbia e vidékén *repülőtereket* is építettek a legmodernebb vadászbombázók számára. Walvis Bay, a Cethal-öböl *kulcsfontosságúvá* vált nemcsak Namí-

nem látott „politikai erők" is felléptek a „rendezés érdekében".

A SWAPO — bízva erejében — hajlandó részt venni az ENSZ égisze alatti választásokon, ahol egyetlen kérdésről lehet csak szó: *a politikai hatalom átadásáról a SWAPO-nak.* Hajlandó szembenézni — esetleges választási győzelme után — ugyanolyan nagyságrendű problémákkal, mint

Lukács Ágnes

MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 438-068, 337-748, 340-776

grafikusművész

1979 JUN 7

KÖZALKALMAZOTT
Budapest

GYÖKEREK

1021

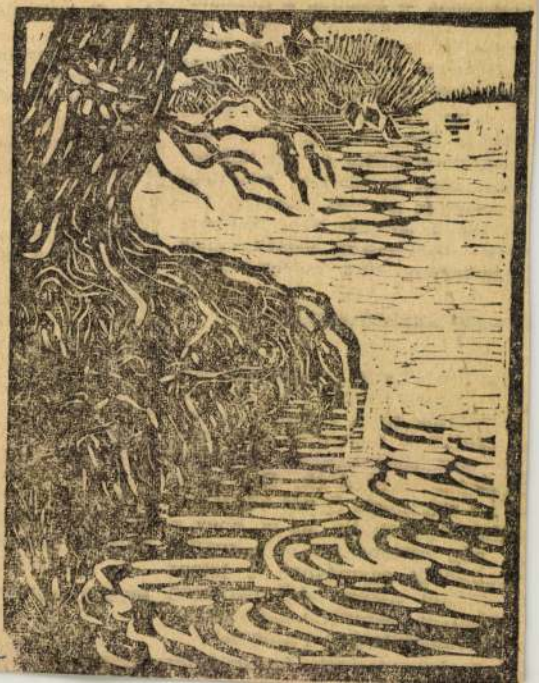

● Lukács Ágnes rajza

● A Jugoszláv Újság
gos Szövetségének megl
hetővé vált, hogy a M
szervezeti lapok szak
delegációja — közöttük
mazott felelős szerkesz
napon át tanulmányoz
szervezetek munkáját,
elsősorban a szociálpo
kenységet. A delegác
Djordje Lazic, a Jugo
szervezetek titkára is,
tatást adott az időszerű feladatokról, melyek az 1978. november 21—23. között lezajlott VIII. szakszervezeti kongresszus határozatainak végrehajtása köré csoportosulnak.

****

Djordje Lazic hangsúlyozta, ogy *hagyományos és jó munkapcsolatok* fűzik egymáshoz felső szinten a jugoszláv és a magyar szakszervezeteket, ezek fejlesztésére törekednek. Ezt nemcsak a szocialista építés közös feladatai indokolják; az is, hogy a két nép történelme sok szállal kapcsolódik egymáshoz, s jelentős számú nemzetiségi népesség él mindkét országban akiknek jogait példamutatóan rendezték.

A szakszervezetek Jugoszláviá-

[illegible] kult. Az egyik az oktatás, a tudomány, a kultúra; a másik az egészségügy; a harmadik a közigazgatás, a pénzügy, az igazságügy, a társadalombiztosítási pénztárak, a néphadsereg polgári dolgozóit fogja össze. Egy ágazati szakszervezet sem tömörít 300 000 tagnál kevesebbet. Van azonban olyan köztársaság, ahol ágazati szakszervezet nem működik. Alapelv, hogy a szövetségi szervezet egyetlen egy olyan kérdésben sem hozhat határozatot, amihez a hat szövetséges köztársaság szakszervezeteinek hozzájárulását nem szerezték meg.

****

A hatásköröket újra rendezték. Az ágazati szakszervezetek sze-

MAGYAR HÍRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1979 MAJ 25

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Lukács Ágnes festőművész

1021

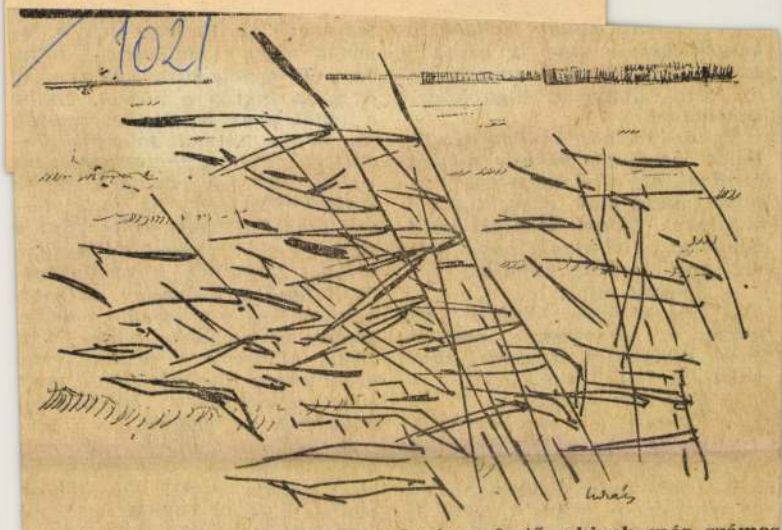

Lukács Ágnes budapesti pedagógus festő, akinek már számos rajza jelent meg lapunkban, újabb igényes, gazdag kiállítással jelentkezett. A tárlat a Hazafias Népfront XIII. kerületi bizottságának Váci út 50. szám alatti helyiségében tekinthető meg június végéig, hétköznapokon (szombat kivételével) 11—16 óráig, vasárnap 10—12-ig. Képünkön a festő Balatoni nádas című rajza látható.

könyvi beírás
az osztályfőnö
tot kérni, illet
bevádolni.

Ez történt m
Bélus barátunk nehány osztálytársával az iskolaudvaron fociztatott, amig csak el nem untak a játékot. Ekkor Béla azt indítványozta pajtásainak, hogy valami „zrít" kellene csinálni.

— Például mit?

— Hát mondjuk, bedobni egy követ a tornaterem ablakán, hadd dühöngjön a tanár, ebből haláli jó buli lenne.

— Úgy sem mered...

— Kicsoda? Én nem merem?

S merte. Az ablak betört, és így a vártnál nagyobb lett a galiba. Újabb intő a fiúnak, beírás az ellenőrzőbe, hogy a szülők fizessék meg az okozott kárt.

Otthon Béla azt hazudta az anyjának, hogy nem ő volt a tettes, mindent őrá fognak az iskolában.

— Majd holnap bemegyek, fiam — fogadkozott az anya —,

nárnő örömmel fogadta a gyerek szolgálatkészségét. Az osztálytársak többsége ügyet sem vetett a dologra, akik viszont felfigyeltek rá, azt láthatták, hogy történetünk hőse egy óvatlan pillanatban, amikor a tanárnő a már beszedett rajzlapokkal bibelődött zutty, kiöntötte a piszkos vizet az ablakon. Éles női sikoly, majd egy jól kicifrázott káromkodás hallatszott az utcáról.

A tanárnő, ahogy ráeszmélt hogy mi történt, szó nélkül karon ragadta a fiút, és halálsápadtan elindult vele az igazgató irodába.

A földszinten már javában állt a bál. Az iroda falát majd szétvetette a szennyes vízzel leöntött asszony ordibálása.

— Ez nem iskola, ez itt istálló Itt a pedagógusok nem neveli

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Budapest

1973 DEC 20

Lukács Ágnes

1021

Lukács Ágnes:
Esti fények

A Szovjetunióban egy évvel ezelőtt, 1972 decemberében lépett életbe az új iskolafelügyeleti szabályzat. Bevezetését a pedagógiai sajtóban élénk viták előzték meg. A vitában élesen fogalmazódott meg egyebek között az az igény, hogy *a felügyelők az ellenőrzött iskolákban tanítási órákat, bemutató foglalkozásokat is tartsanak.* A kérdés még nem dőlt el, a vita érvei azonban kétségtelenül megszívlelendők. Az ilyen foglalkozások valóban hatékonyabbak, mint a továbbképzés megszokott, merőben verbális formái. Nyilvánvaló az is, hogy nagyobb erkölcsi súlya lesz annak a felügyelőnek, aki nemcsak utasít, tanácsol és értékel, hanem mindjárt meg is mutatja, miképpen lehet útmutatásait

T. LUKÁCS Ágnes festő

Kiállítás Kispesten

T. Lukács Ágnes festményeiből és grafikáiból rendeznek kiállítást Kispesten, a Nagy Balogh János Kiállítóteremben (XIX. ker., Templom tér). Az augusztus 9-ig megtekinthető tárlatot Szalkári Rózsa nyitja meg augusztus 1-jén 17 órakor.

ÚMo 1997. július 28.

néném ét, amikor egy fát látva megtalálta a szót: „fa", és a na
szót: „nap".

Mindezt nem mondom kontextuson kívül. Minden gazda
még ma is beláthatatlan modernitása, összetettsége ellenére
számára éppoly irreális és elhelyezhetetlen lett volna a nyuga
transzponált, elszigetelt útkeresése, mint lehetett volna szegé
akit senki se foszthatott volna meg a szó kétely nélküli öröm
vagy a napot sikerült megneveznie. A fuldokló partot ért.

Bárki bármit mondhat, a kelet-európai kultúrák zónája, erej
ez a gyermeki zóna; az események harapófogójában élő embe
ma is változatlanul a gyermekek és gyengeelméjűek, az éhe
szava, amivel az ember enni és inni kért.

S ez újabb érintkezési pontunk Simone Weil gondolatvilágá
legtökéletesebb alkalmazása se tudja kifejezni önmagában
viszont a megélt igazság birtokában a legszegényebb dad
valóság és az igazság közvetítésére.

Weil a mai nyugati kultúráramlatokban elhanyagolt, mellőz
viszont úgy tűnik, mintha a nagy orosz regény Platónja l
gondolat síkján nappali megfogalmazását adta mindannak, an
mélyén megtalált.

Simone Weil, bár a tudományokban rendkívül jártas szellem
tengelyéül mégis a vallást választotta. A tudományok inspirált
let helyett a pillanat és az öröklét feszültségét. Mint időbel
tartotta a legsilányabbnak, a hazug álmodozások és ígérgetése
gezve meg azt. Ezzel szemben szigorú kényszerével előnyben
s a maga megmásíthatatlanságában még inkább a múltat. Az
mánya ez, vallotta, ahol az emberi hazugságnak lényegében n
A múlt tökéletesen átsiklott Isten kezébe, s ezentúl már csa

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PEDAGÓGUSOK LAPJA

1981 MÁR 9

Lukács Ágnes

1021

Lukács Ágnes: Utcasöprés

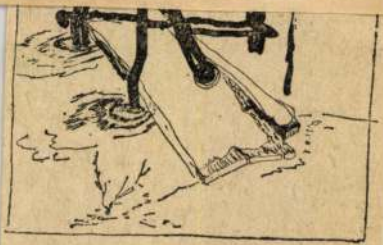

Berkecz Éva: Téli táj

KISPÁLYÁS LABDARÚGÁS. A negyedik forduló után első helyen a *Kossuth egyetem* áll. Ezt

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
NÉPSZAVA

Lukács Ágnes
1021

VASÁRNAP, 1983. MÁJUS 1. NÉPSZAVA

Lukács Ágnes

RÜGYFAKADÁS

NÉPSZ

Mel

Interjú Marosán Györggyel

A számadat impozáns: haz lampolgár alkotó résztvevőj A mozgalom néhány ága az kelt (a néptánc, a pávakör), kel gazdagodott (a népi t együttesek, szakkörök), mig mondható, jelentős hagyon vészeti ág — hogy mi is a sz mazzunk — nem fejlődött e tozik a kórusmozgalom. Kül kórusok pillanatnyi helyzeté a felmérés, amely szerint a házakban 123 énekkar 492 kor a tanácsi fenntartású kórus működik 29 413 tagg árnyalattól, a két számadat képpen önmagáért beszél.

Marosán György, az Országos Munkásdalos Szövetség (alakult 1908-ban) elnöke volt, a Kórusok Országos Tanácsának (KÓTA) szintén vezetőségi tagja, az ÉDOSZ-kórus most már ötvenhét éve rendes tagja és örökös elnöke. Amikor tehát a kórusmozgalomról beszélgetünk, nem tudunk teljesen objektívek lenni. Miközben Marosán György, aki személyében — a fenti okoknál fogva — hivatott arra, hogy a mozgalom múltját és jelenét megvilágítsa, nem tagadja érzelmi elkötelezettségét sem, amely szenvedélyét a téma iránt befolyásolja:

— Az én éneklésem még az árvaházban kezdődött, ahol kötelező volt az egyházi kórusban énekelni. Kilenc-tíz évesen még a szopránban énekeltem, amíg a fiúk elkezdtek csúfolni, és nem voltam hajlandó többé a lányok közé állni. Később, 1926-ban egy kocsmában együtt énekeltem a szaktársakkal. Az egyik bizalminak feltűnt a hangszínem. Azonnal megkérdezte az idősebb szaktársaktól: hát ezt a gyereket miért nem szerváljátok be a kórusba? Így lettem az akkor még sütőmunkás-, most ÉDOSZ-kórus tagja, a tenor szólamban. Éne-

— Mindenekelőtt szeretném elmondani, hogy a Kodály-évforduló alkalmával — az Alföld című irodalmi folyóirat kivételével — senkinek nem terjedt ki a figyelme arra, hogy amikor Bartók és Kodály megteremti a magyar zenei nyelvet, már százezreket kitevő kórusmozgalmat talál. És nem ennek a mozgalomnak kellett közelednie hozzájuk, hanem ők jöttek hozzánk. Mert egyszerűen nincs komoly művészet, amely ne viselné magán a kor lenyomatát. Maga Petőfi nevét

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KÖZALKALMAZOTT

1981 SEP 6

1021

Vadevezős

● Lukács Ágnes rajza

...enc Termelőszövetkezetről, an... levetítettek a művelődési házb... is.

A művelődési háznak *hét c... portja van. Az értelmiségi kl...* amely nemrég alakult, 75 ta... *a kertbarátok köre* 52 tagú; *az ifjúsági klub* 25 fős; 12 érdeklődőből áll *a fotószakkör; a férfi énekkarnak* 25 tagja van; 18 fős *az ifjúsági néptánccsoport;* 35-en vesznek részt *az ifjúsági fúvószenekar munkájában.* Több mint tízéves *az ifjúsági klub,* amely megyei szinten is többször ért el szép eredményt.

A II. Rákóczi Ferenc Termelőszövetkezet — amely elnyerte a termelési nagydíjat is — nők klubját, agrárklubot, szocialista brigádvezetők klubját, sportklu-

Rákóczi-hagyomány... kóczi a néphagyományban; a Fejedelem és a szegény legény találkozása. A múzeumban találjuk az *Országos Hagyományőrző Múzeumot* is, amely a gyerekek számára állandóan biztosít szórakozási, kulturális lehetőséget.

A vajai művelődési ház az általános iskolával egységes irányítás alá kerül szeptembertől. Ez a művelődési ház lesz az egyetlen Szabolcs-Szatmár megyében, amely ezzel a kísérleti jelleggel fog működni. **Madár János**

98 százaléka tanul tovább

...ban mindössze hétszá-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Lukács Ágnes grafikus-művész

1984 SEP 8

1021

Lukács Ágnes raiza

A mozgalom előjegyzési naptárából

Az idei tanév sem lesz könnyebb a korábbinál. Sőt, szakszervezeteink munkaprogramjából az derül ki, hogy testületeink, tisztségviselőink számára az 1984/85-ös oktatási esztendő több teendőt ígér, mint az elmúlt évek. Mindenekelőtt a kongresszusunkra készülés miatt.

Aligha vitatható, hogy a demokratizmus szélesítése a biztosíték minden további mozgalmi feladat megoldásának. Magától értetődő tehát, hogy a szakszervezeti munka továbbfejlesztése érdeke bármely testületnek. *Alap- és középszervezeteink még az ősszel bizalmitestületi üléseken, taggyűléseken határozzák meg a helyi viszonyokhoz alkalmazkodva a konkrét tennivalókat.*

Már többször hírt adtunk arról, hogy az ágazati szakszervezetek jövőre tartják kongresszusukat, miként a magyar szakszervezetek XXV. kongresszusára is várhatóan ekkor kerül sor. *A vá-*

Korszerű,

(Folytatás az 1. oldalról)

képző intézetben szerzett tanítói oklevelet. A méltányosság alapján kerülhetett a III. képesítési fokozatba az a pedagógus, aki a felsőfokú képzés bevezetését megelőzően kapott elemi népiskolai, általános iskolai tanításra jogosító tanítói oklevelet.

A nevelési-oktatási intézményekben alkalmazott *ügyintézőknél* a végzettségtől függően négy képesítési fokozat szerint kerül

A végrehajtás menetre

Az Állami Bér- és Munkaügyi Hivatal elnökének 13/1984. (VIII. 22.) ÁBHM számú rendelkezése az alsó- és középfokú nevelési-oktatási intézmények munkabéréről *1984. szeptember 1. napján lépett hatályba.* Az 1. oldalon lévő táblázat bértételeinek alsó határai helyett azonban 1986. december 31-ig a kihirdetéskor érvényes alsó bérhatárok az irányadók. 1987. január 1-től már csak a megemelt alsó határokat lehet

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Lukács Ágnes grafikusművésznő

NÉPSZAVA

1984 DEC 12

1021

9

Lukács Ágnes

MADARAK

Vol

2. „Hol kezik az új

A proletárdiktatúra győzelméért vívott harc 1945—48 közötti időszakában a magyar társadalom életében jelentős demokratikus átalakulás következett be. Természetesen elsősorban a gazdasági és politikai hatalomért folyó küzdelem volt a népi demokrácia fejlődésének meghatározója. Ez a földosztás megvalósításával kezdődött, melyet a köztársaság megteremtése követett. Államosították a bányákat, bevezették a forintot, sor került a nehézipari vállalatok állami tulajdonba vételére. 1948-ban a száz munkavállalónál nagyobb létszámú üzemeket is államosították, majd a két nagy munkáspárt fúziója jelezte a népi demokrácia fejlődésének egy-egy állomását. A népi hatalom megerősödésének jele, hogy még ez év nyarán az iskolák irányítása az állam kezébe került.

A társadalmi haladás új szemléletű alkotó értelmiséget igényelt. Lenin szavaival: „A proletariátus — épp úgy, mint a mai társadalom minden osztálya, nemcsak hogy saját értelmiségét neveli ki, de emellett híveket is szerez magának a minden rendű és rangú művelt emszemléletnek Gramsci adj meg a magyarázatát. A különböző értelmiségi csoportok „testületi szellemmel" érzik megszakítatlan történelm folytonosságukat, és minősítésüket, és úgy tűnik a számunkra, hogy még a társadalmi és politikai formák változásai sem szakítják meg autonóm és független létezésüket. Így kifejlődött egy „... társadalmi utópia, amelynek jegyében az értelmiség függetlennek, önállónak, saját jellemvonásokkal rendelkezőnek stb. képzeli magát." Az új szemléletű értelmiségnek már nem lehet „Ön-tételezése", vagy „kasztszerű különállása". A régi és az új népi értelmiségnek közösen, a „kettősség" feloldása után kell magasabb szinten összeforrnia, és a szocialista építés szolgálatában a társadalom többi dolgozó osztályával közösen, velük eltéphetetlen szövetségben végezniük tevékenységüket.

Létezett már a népi demokrácia első szakaszában népi értelmiséget megteremtő mozgalom. Révai József 1945. június 6-i Szabad Népben megjelent vezércikkében már megállapította, hogy a Györffy-kollégiummal meg jelent társadalmunkban az ú

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1984 -11- 24

Lukács Ágnes, grafikusművész

NÉPSZAVA

1021

Lukács Ágnes **ÁRTÉR**

en a legtöbbs
ajátosságoknal
érdésköröket
szaktárca és
zakszervezet

Három

A megváltoz
ályozás hatás
zint-szabályoz
állalatoknál a
ekedése nem
a vállalati szi
i keresetszab
nánál is a megdrágult mun-
aerő fokozottabb felelőssé-
et ró állásfoglalásaiban a
elyi szakszervezetekre. Az
j vállalatirányítási gyakor-
at valószínűleg megváltoz-
atja az eddig kialakult kap-
solatot a szakszervezet és a
azdasági vezetés között. Ah-
oz, hogy a korábbi jog- és
atáskörökhöz képest ne kö-
etkezzen be a szakszerveze-
ek számára hátrányos mó-
osulás (és ezt a korábbi
ártállásfoglalások is hang-
úlyozzák), *az érdekegyezte-
és kiszélesítésére, fokozatos
talakítására, intézményesí-
sére van szükség.*

A szakszervezetek véleme-
ye szerint a jövőben az ér-
ekegyeztetés témái kell le-
yenek mindazok a kérdés-
örök, amelyek a dolgozók
et- és munkakörülményeit,
etszínvonalát érintik, így
sősorban a bérek és kere-
tek kérdése, a foglalkozta-
spolitika, a fogyasztói ár-
ndszer és árpolitika, a szo-
álpolitika, valamint a tel-
sítmények alakulása. Az
dekegyeztetés kiterjesztő-

mány, a szakszervezetek ve-
zetői és más érdekképvisele-
ti szervezetek vezetői közötti
tárgyalások tartoznak;

2 a középső szintet, ahol az ágazati szakszervezetek és a vállalatok ágazati érdekeit képviselő szervezetek, illetve a területi állami szervek és a területi szakszervezeti szervek között folynának egyeztető tárgyalások;

3 végül a vállalat szintjét, ahol továbbra is a vállalati vezetés és a szakszervezet közötti egyeztetés működne.

Az eddigi elképzelések szerint a legfelsőbb szinten olyan testületek létrehozására van szükség, amelyek hatékonyabbá teszik az érdekelt partnerek (állami irányító szervek, szakszervezetek, szövetkezeti és más érdekképviseleti szervek) információcseréjét, érdekfeltáró, -megfogalmazó és -ütköztető tevékenységét. Ez a döntés-

Lukács Ágnes

Veszprém
1985. VII. 13.

Lukács Ágnes

TANULMÁNY

Lukács Ágnes

Népszava

1985. I. 19.

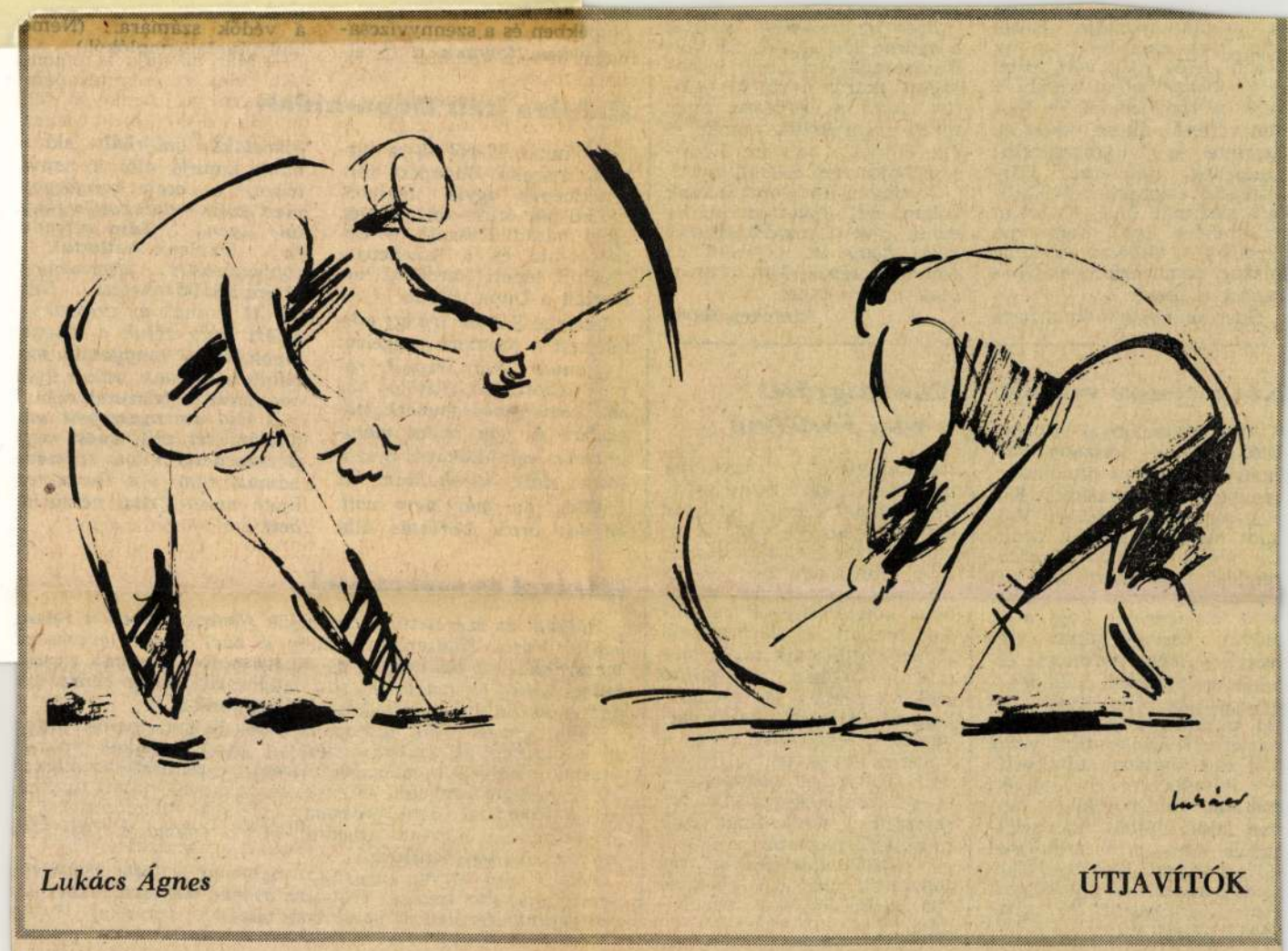

Lukács Ágnes

ÚTJAVÍTÓK

ta brigád vezetője. Közel sem ilyen elégedett, bár az utóbbi félév nem volt rossz. A 16 brigádtagból tavaly 7 vette a vándorbotot, és jobban fizető állást keresett. Szerinte a villanyszerelők nincsenek túlfizetve. Harmincöt éve inasként itt kezdte a szakmát. Most 33 forint az órabére. Igaz, hogy van lehetőség a túlórára, és élnek is vele, de a körülményekhez képest ez kevés.

Guzsloványi Mihály a festő tette a gyárnak.

Ezek az emberek szeretik a gyárat, ide nőttek. Ha volt is panaszuk, elsősorban a jobbítani akarás hozta ki belőlük. Arra a kérdésre, hogy miért ragaszkodik immár 35 éve ehhez a helyhez, Petrovits Lajos rám csodálkozik.

— Ugyan mit gondolnának rólam, mit követtem el, ha eddig jó volt? Inkább *teszünk róla, hogy itt javítsuk az életkörülményeinket,* amire még van tíz évem.

Kerekes Mária

Kongresszusi verseny

Kiváló eredménnyel büszkélkedhetnek a felszabadulási és a kongresszusi munkaversenyben a Nagyalföldi Kőolaj- és Földgáztermelő Vállalat olajbányászai. A Munka Vörös Zászló Érdemrenddel kitüntetett kollektíva a vetélkedő kezdetekor arra tett ígéretet, hogy a VI. ötéves tervidőszakra előirányzott kőolajtermelést ötvenezer tonnával, a földgáz-értékesítést több mint másfél milliárd köbméterrel, a gáztermék-értékesítést pedig 340 ezer tonnával túlteljesíti. A munkaverseny januári mérlege szerint eddig a terven felül vállalt kőolajtermelés több mint kétharmadát, a vállalt földgáz-értékesítés hatvan, az egyéb gáztermék-értékesítés 75 százalékát teljesítették.

Munkásgyűlés a váci Fortéban

Munkásgyűlést tartottak pénteken a váci Forte gyárban. *Lenyó László* igazgató elmondta, hogy a vállalat tavaly sikeres évet zárt. A belföldi megrendelések és a szocialista országokkal szembeni kötelezettségek teljesítése mellett *a tervezettnél többet* szállítottak tőkés piacokra, összesen *11 millió dollár* értékben. A fotóiparban kibontakozó világpiaci verseny megköveteli, hogy a Forte is korszerűsítse termékeit. Ebből a szempontból igen fontos, hogy *az idén befejezzék* a mostaninál jobb minőségű, nagyobb színhűségű és felbontóképességű fotópapírok gyártását szolgáló 200 millió forintos beruházást.

megszabadított bennünket az elnyomatás és rabság minden borzalmától, és lehetővé tette számunkra, hogy végre szabadon kezünkbe vehessük sorsunk intézését.

Soha nem felejtjük el, hogy a Vörös Hadsereg vérét áldozta a mi népünk szabadságáért is, hogy ágyúinak pusztító tüzével szétverte a szabadságszerető népek bestiális ellenségét, a fasiszta reakciót, és ezzel szabad utat nyitott azoknak a demokratikus népi erőknek, amelyek kibontakozása és megerősödése lesz az egyedüli biztos záloga a független szabad Magyarországnak.

1941. június 22. óta nagy utat tett meg a Vörös Hadsereg. Sztálingrád óta csapást csapásra mérve nemcsak kiverte a Szovjetunió területére betolakodó fasiszta hordákat, hanem

Lukács Ágnes

Nepszava
1985. II. 2.

Lukács Ágnes **DEÁK-EMLÉKMŰ**

jos, a munkaügyi osztály vezetője gondterhelten emlegeti a kísérletet.

Az új premizálási rendszer kidolgozásának kézenfekvő oka a kifogásolható minőség volt. A vállalatvezetés nem nézhette tétlenül, hogy a különféle reklamációk, leértékelések miatt egyre növeked-

sik bérezési rendszerrel kísérletezünk két szalagon. A minőségre orientált bérezés, amely a munkaerő-megtakarítást is figyelembe veszi, *a kollektív felelősségre* apellál, ugyanis ezután a kör egészének munkája nagyban befolyásolja majd az egyén alapkeresetét is. Kétségtelen, jól

Lukács Ágnes

Népszava 1985. V. 25.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Hurdos Ágnes

1983 FEB 2 0

PEDAGÓGUSOK LAPJA

1021

Lukács Ágnes: Értekezleten

mert *hosszú*. Ma
rint hosszabb, n
vú terv időszak
években tehát a
iskolában *nehez*
mint volt az
Ha azonban ezt
a közoktatás mo
és egyetemes j
éljük meg, akk
vagy tagadással
nevelési értékeknez, módszerek-
hez, amelyek a szocialista nevelés
hosszú távú orientáló sajátosságai,
s mint ilyenek, már hagyományt
alkotnak.

kívül hozzájárulnának *a tervszerűség korszerűbb értelmezéséhez*. Nevezetesen, hogy sokkal fontosabb: a helyi önállóságok összeadódó eredményei a távlati célok

való, és az idei díjazottak listáját nézve többé-kevésbé valóságos teljesítményeknek is szól.

A furcsa az egészben csak az, hogy a Cosmopolitan szerkesztői belementek egy olyan kurta-furcsa televíziós dokumentációba, amilyet szerda este elénk tártak. Nem tudok másra gondolni, mint arra, hogy valami haveri barter áll a háttérben, amelyben nincs helye akadékoskodásnak és szakmai szempontoknak.

gyengécske dalt nem tekintjük annak, amely úgymond felcsendül a műsor elején. A rendező néhány közhelyes ötlettel gondolta felvezetni a „gála" (mert így mondják) közvetítését. Lassítások, fekete-fehér betétek, poétizáló, werkfilm-ötlettelenség. Az esemény a televízióban ezért átváltozik egy szegényes, mármár olcsó, esetlen és sietős házi ünnepséggé, ahol mindenki meg van hatódva, szépen fel van öltözködve, de arról egy pillanatra sem vagyunk meggyőzve, hogy nekünk ezt miért kellene néznünk. Az a gyanúm, hogy az életben ennél mindenképpen kedélyesebb és talán arányosabb is volt ez az este, amely csak a televíziós szakemberek kezén ment ilyen szomorúan tönkre. Így aztán az egészből maradt a hevenyészettség, az alacsony mennyezetű, félelegáns terem emléke, a főszerkesztő rosszul vágott bevezető mondatai és a sok neutrális kép.

Szerencsére a díjazottak egy-egy gondolat erejéig megszólalhattak. Általában egyszerűek voltak és pontosak, személyesek és magabiztosak. Megmentették saját díjkiosztójukat.

Krausz Barnabás

bibliai tárgyat fest meg, [illegible] bejárni Brüsszel jobb negyedeit – ezeknek a festőknek épült.

Rózsa Gyula

Magyar-francia diáksiker Párizsban

Több száz anyaországi és számos további, külföldön működő francia középiskolát megelőzve a budapesti Francia Gimnázium diákjai nyerték a párizsi oktatási minisztérium 2000–2001. évi történelmi pályázatát, amelynek témája a nácizmus, a totalitarizmus, a holokauszt és az ellenállás volt.

A franciául készült pályadíjas művet – amelynek címe: A deportálás és következményei Magyarországon – a gimnázium hat végzős diákja (*Rida Cador, Alexis Cronfalt, Kinga Iglói, Aron Olah, Marc Soignet* és *Weiszburg Anna)* készítette. A magyar zsidóság tragédiáját áttekintő 54 oldalas munkát a kutatás eredetiségére való mellékletek – egy túlélő és egy ellenálló visszaemlékezése, illetve a diákok egyikének saját dokumentumaiból összeállított családfa – egészítik ki. A borítót Szőnyi István egykori tanítványa, az auschwitzi túlélő, *Lukács Ágnes* rajza illusztrálja.

Mint a munkát összehangoló történelemtanár, *Eric Durupt* kérdésünkre elmondta: a diákok korukhoz képest rendkívüli minőségű dolgozatot tettek le az asztalra. Az első díj elnyerése óta már részt is vettek a párizsi jutalomban ketten, s ősztől – egy kivétellel – mindannyian Franciaországban folytatják (immár felsőfokú) tanulmányaikat.

Sz. L. L.

val nemegyszer beszélget[ett]

nyök között felsorolják, hogy kevesebb az adminisztratív és a foglalkoztatási kötöttség, előnyösebb a támogatás negyedéves ütemezésű folyósítása, de hátrány, hogy az alapszerződésekben nem szerepel a támogatás inflációkövető emelése.

– Azt a véleményt képviselem, hogy nem is bizonyos, hogy minden színház támogatását évről évre az inflációs rátával kell megemelni.

ért egyet a Fes[tival]

sával. Holott ő is szám[ol]

azzal, hogy a pályázatát érvénytelennek tekintjük, mert nem felelt meg a kiírásnak.

– Mégsem azonos volt a helyzetük. Marton László egyedül jelentkezett a Vígszínházra, míg Kerényi Imrének voltak versenytársai a Madách Színházat illetően.

[Kiá]ll[ítá]sával a ko[nc]

egyszerűbben, kényelmesebben tudjon jegyet váltani, akár fél áron is, közvetlenül az előadások előtt. Egyébként, akik a káhátétól félnek, valójában egy új típusú gazdasági formától tartanak, amelyben nagyobb a felelősségük. De ezek a félelmek nem az előrelépést szolgálják.

Bogácsi Erzsébet

MOZGÓ VILÁG – *Ízelítő a novemberi számból*

„Hogy is írt a rendszer érdemeiről a felszabadulás huszonötödik évfordulója alkalmával, 1970-ben Hegedűs Loránt, akkor még egy kis gyülekezet lelkésze, egyszersmind narcisztikus hódolója önmaga méltatlanul mellőzött zsenijének? Érdemes kissé hosszabban idézni őt a korabeli presbitériumi ülésre készített előterjesztése alapján: „a) Ez az ünnep a megmaradást és életet jelenti számunkra. (...)" (Majsai Tamás: Jézus átvilágít, de pénzt nem ad) – „Mert a terrorizmus nagyon régóta ismert jelenség, vannak nagyon durva XX. századi példái. Nemzetek fölötti szervezetek is régóta léteznek. Öngyilkos akció úgyszintén. Repülőgépes öngyilkos akciók úgyszintén. Ami ebben a dologban dermesztően újszerűnek látszik, hogy mindez együtt van benne, és amit most egyenesben láttunk... azt korábban legalább tizenkét fikciós műben végignézhettük." (Civilizációnk és a terror. Békés Pállal, Enyedi Ildikóval és Rényi Andrással beszélget Rádai Eszter) – Továbbá Tandori Dezső versei, Várady Szabolcs, Imreh András, Lator László, Bognár Róbert, Vadász Géza limerikjei – Maros András, Magyar László András és Szántó T. Gábor prózája – Ormos Mária tanulmánya; Farkas Zoltán interjúja Beck Györggyel – Pető Iván, Rózsa Gyula, Takács Ferenc, Barna Imre, Fáy Miklós, Berkes Erzsébet, Győrffy Iván, Almási Miklós kritikái.

3. Nakamura, Kiharu: **Kiharu, a gésa – egy ismeretlen világ rejtelmei**
4. Tolkien J. R. R.: **A gyűrűk ura I–III.**
5. Sasson, Jean: **Királyi sivatag**
6. Sasson, Jean: **A fátyol mögött**
7. Sasson, Jean: **A hercegnő lányai**
8. Vavyan Fable: **Tündértánc**
9. Márai Sándor: **Eszter hagyatéka és három kisregény**
10. Vámos Miklós: **Apák könyve**
11. Junicsi Vatanable: **Japán szeretők**
12. Stone, Katherine: **Hulló csillagok**
13. Faludy György: **Versek 2001**
14. Lugosi Viktória: **Ájvé**
15. Lopez, Oliver Juan: **Vad angyal 5.**

ISMERETTERJESZTŐ, TÉNYIRODALOM

1. Vujity Tvrtko: **Újabb pokoli történetek**
2. Lajos Mari–Hemző Károly: **99 házi sütemény**
3. Lemesurier, Peter: **Nostradamus jóslatai a XXI. századra**
4. Darvas Iván: **Lábjegyzetek**
5. Huntington, Samuel P.: **A civilizációk összecsapása és a világrend átalakulása**
6. Horváth Ilona: **Szakácskönyv**
7. **Iskolaválasztás előtt... 2002**
8. Boteach, Schmuley: **Kóser szex**
11. **Magyar kódex 6. Magyarok a [...] ban**
12. Spánn Gábor: **Lomtalanítás**
13. Kovács Violetta: **Kutyahűség**
14. Csörgő Anikó: **Adventtől Karácsonyig**
15. Kiszely Gábor: **Állambiztonság 1956–1990**

GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGI IRODALOM

1. Rowling, J. K.: **Harry Potter és a bölcsek köve**
2. Rowling, J. K.: **Harry Potter és a titkok kamrája**
3. Rowling, J. K.: **Harry Potter és az azkabani fogoly**
4. Rowling, J. K.: **Harry Potter és a tűz serlege**
5. Sachar, Louis: **Bradley, az osztály réme**
6. Sachar, Louis: **Stanley, a szerencse fia**
7. Miler, Z.–Dokoczylova, D.: **A vakond télen**
8. Rowling, J. K.: **A kviddics évszázadai**
9. Lowry, Lois: **Az emlékek őre**
10. Weöres Sándor: **Bóbita**

A jegyzék az Alexandra Kiadó bolthálózata, a Bibliofil Kft., a Libri Kft., valamint a Líra és Lant Rt. adatai alapján készült.

LUKÁCS Ágnes

Megnyílt a Zsidó Múzeum

B. Turán Róbert a jövőről

Az ismételt kapunyitás közeledtével készítettünk interjút *B. Turán Róberttel*, a budapesti Zsidó Múzeum menedzser igazgatójával.

– *A Zsidó Múzeum a magyarországi zsidó közösség egyik szellemi otthona* – hangsúlyozta bevezetésként a nagy múltú intézmény új vezetője, majd így folytatta: – *Úgy vélem, a nem régen történt minősíthetetlen betörés kapcsán olyan nagyságrendű tragédia történt a múzeummal, ami mindenképpen megerősíti bennünk azt a szándékot – és ez összecseng a holocaust 50. évfordulójával is –, hogy a Zsidó Múzeum újranyitásával, ezzel a gesztussal kifejezzük azt, hogy a magyarországi zsidóság él: nem elrabolható, nem kitörölhető, nem leírható.*

Visszatérve a múzeumban történtekre – a bűnügyben a nyomozás még tart –, a veszteség kétségtelenül szinte felbecsülhetetlen, s a legnagyobb fájdalmunk, hogy ezzel elvesztettük a „történelmi dimenziót". Azok a tárgyak ugyanis, amelyeket akár raktárakból elővettünk, akár máshonnan kaptunk – többek között sikerült magyarországi múzeumoktól judaikákat visszaszereznünk –, mindez összességében nem képezi, nem is képezheti azt a történelmi értéket, amit a régi gyűjtemény egyes darabjai jelentettek. Ez az, ami pótolhatatlan.

A múzeumbeli új kiállítás jellegéről a következőket szeretném elmondani. Előrebocsátom, hogy a régi nyomvonalon halad. A mostani kiállítási térben megpróbáljuk tematikusan rekonstruálni a régit. Ez a négy teremben úgy oszlott fel, hogy az első volt a Sabbat (szombat), második az ünnepeink terme, harmadik a zsidó vallásos hétköznapi élet bemutatása, s a negyedik a magyarországi holocaust. Az eddigi gyakorlatot követjük, s továbbra is a kegytárgyak révén, azok sokaságán keresztül (amelyek többségükben az egykori Monarchia területéről, Lengyelországból, ukrán és orosz területekről származnak) élő szóban magyarázzuk a látogatóknak a zsidó történelmet is. A mostani szorító, kényszerhelyzet miatt is célszerű a régit rekonstruálni. Ennek tárgyi feltételeit igyekszünk rövid idő alatt, intenzív munkával előteremteni.

Erőfeszítéseinket látva – szerencsére – bírjuk a Hitközség vezetőinek ígéretét annak segítésére, hogy a jövőben létrehozhassunk egy magyar zsidó történelmi kiállítást is, a második szinten, a felújítási munkák befejezése után. Erre mód lesz, mivel kaptunk elég teret arra, hogy raktárainkat máshol rendezhessük be.

Visszatérve a majdani magyar zsidó történeti kiállításhoz, ez azért fontos, mert egy igen nagy adóssága a zsidó közösségnek saját gyermekeivel szemben. Ugyanis nincs elégséges zsidó történeti ismeret Magyarországon. Ami a legnagyobb baj, az identitászavarok forrása, mert a magyar zsidó fiatalság egyszerűen nincs tisztában az itt élő zsidó közösség több mint ezeréves múltjával. Nem szabad elfelejteni, hogy mi őrzünk például egy sírkövet, ami a polgári időszámítás szerinti III. századból származik, amikor Pannonia provincia néven tulajdonképpen a Római Birodalomnak északkeleti határa itt volt a Duna mentén.

A Zsidó Múzeum többféle funkciójának újragondolása is időszerűvé vált ebben az új helyzetben – mondotta az igazgató, aki a továbbiakban hangsúlyozta: – Véleményem szerint nemcsak a múzeum épületét kell átalakítani és újra berendezni. Ez az intézmény a jövőben abban szeretne segíteni, hogy a zsidó szellemiség is megerősödjön. Az új bemutatási formák, technikák fokozatos bevezetésével igyekszünk a tájékoztatást segíteni, egyfajta ifjúsági nevelőmunkát is végezni: a videoprogramoktól kezdve más modern eszközök felhasználásával is. Így kiiktathatjuk a fehér foltokat, amelyeket más, vallási vagy kulturális intézmény nem fed le. Szeretnék még szólni arról – ezt nagyon fontosnak tartom ugyanis –, hogy a zsidó múzeumok a világban – ez egy új tendencia – próbálnak egységes hálózatként működni, olyan kulturális és szellemi központ szerepet is vállalni, ami korábban nem volt, vagy amit más intézmény látott el. Ilyen értelemben azt szeretnénk, hogy mi is be legyünk kapcsolva ebbe az áramkörbe, és intenzíven működjünk együtt a világ zsidó múzeumaival. Nem szabad elfelejteni, hogy tulajdonképpen a Zsidó Múzeum hivatalos neve: „Zsidó vallási és történeti közgyűjtemény". Nem csupán egy vagy két kiállításból álló, hanem azon túl több funkciót is hordozó kulturális, szellemi intézmény, amelyet például kutatók számára is hozzáférhetővé kell tenni, a történeti anyag tekintetében. Lényegében egy gazdag szellemiségű, nyitott intézmény szeretnénk lenni. Ilyen értelemben nagyon örülnék annak, ha a zsidó társadalomtól is ötleteket, elképzeléseket kapnánk arra, hogy ezt a fokozott szerepvállalást miként lehetne még tovább tágítani, szélesíteni, méltó rangra emelni – mondotta befejezésül az igazgató.

*

Lapzártakor kaptuk a hírt, hogy az Új Élet legfrissebb – április 15-i – számának megjelenésével egy időben a Zsidó Múzeum újra megnyitja kapuit, *egyelőre ideiglenesen.*

Vágó Tibor

Kiállítások a bécsi Zsidó Múzeumban

A bécsi Zsidó Múzeumban (Dorotheergasse 11.) többnyire időszaki kiállítások láthatók. Legutóbb például a *Sigmund Freud* pszichoanalitikai tevékenységét bemutató fotógyűjteményt láthatták az érdeklődők, március 11-én pedig a *„Képek, álmok, színház"* címmel *Chagall* 1908–1920 között készült festményeiből nyílt tárlat. (*David Rubinger* fotói és Chagall festményei egyébként június 12-ig láthatók.)

A sors úgy hozta, hogy rövid bécsi tartózkodásom alatt este „kötöttem ki" a Zsidó Múzeumban, ahol éppen David Rubinger fotókiállításának megnyitója zajlott. A bécsi születésű Rubingernek 1939-ben – 15 évesen – sikerült a nácik elől Palesztinába menekülnie, ahol eleinte egy kibucban élt, majd a második világháború végén családjával Jeruzsálembe költözött. A fotózással először amatőrként kezdett el foglalkozni, majd 1951-től a *„Ha Olam-haze"* című folyóiratnak dolgozott. Később a *Time* magazin is felfigyelt tevékenységére, 1954-től a *Time/Life* című újság fotóriportereként dolgozik.

Rubinger fényképei nemcsak dokumentumértékűek, de egyes fotói művészi élményt is nyújtanak. Az egyik fényképen például *Ben Gurion* kitüntet egy fiatal kadétot, *Moshe Levit*, akiről akkor még senki sem sejtette, hogy 30 év múlva Izrael államfője lesz... Páratlan dokumentum! Az *„Új nap hajnala"* című fényképen izraeli katonák sziluettje látható a hajnali sivatag előterében. Egy másik – nappali – képen a sivatag homokjában nyomot hagyó izraeli tankot sikerült olyan szögből lefényképeznie a művésznek egy domb mögül, hogy az eredmény szinte festmény benyomását kelti a nézőben. (Ez a fénykép egyébként annak a Magyarországról elszármazott zsidó képzőművésznek, *Moholy Nagy Lászlónak* művészi fotóira emlékeztet, aki a *Bauhaus* tagjaként vált világhírűvé.

De vegyük sorra a kiállítás képeit: a bejárattól balra elindulva először bevándorlókat ábrázoló fotókkal találkozhatunk, marokkói, kurd, lengyel, grúz, orosz, iraki, iráni családokat láthatunk, szemükben az elhagyott haza miatti szomorúsággal. Ugyanakkor a megtalált őshazába vetett bizalom is megcsillan egyikükmásikuk szemében, például a *„Moskau–Wien–Israel"* című képen, amely egy Oroszországból kivándorló zsidó családot ábrázol a bécsi pályaudvaron. Megható a *„Testvéri csók"* című fénykép, amelyen két idős férfi látható, akik ki tudja hány évtized után találkoznak újra.

Megdöbbentőek a háború képei: a Sínai-félszigeten a lángoló dzsip mellett a halott katona, a sebesültek gondozását ábrázoló fényképek. A harci események közepette a nyugalom pillanatait is megleste a fotóművész, például a *„Levél haza"* vagy a *„Imádkozó katona"* című fényképek szelíd kontrasztot jelentenek a borzalmak mellett. Szinte vádirattal érnek fel a háború ártatlan áldozatait, a gyerekeket bemutató képek.

Dokumenumértékűek a politikusokról, művészekről készült fotók: *Golda Meir, Ben Gurion, Dajan, Sharon, Begin, Kissinger* láthatók a parlamentben, harctéren, repülőgépen. (David Rubinger humorérzékét bizonyítja az az ellesett pillanat, amikor Begin a felesége cipőjét segíti lehúzni a repülőgépen.)

Megrendülten álltam az előtt az 1969-ben készült fénykép előtt, amely századunk egyik legnagyobb festőművészét, Marc Chagallt ábrázolja Golda Meir társaságában. Csodálatos a *Martin Buberről* készült fénykép, amely áldásra emelt kezekkel, prófétai pózban mutatja be a filozófust.

Rendkívül hangulatteremtőek a templombelsőket ábrázoló fényképek: a Tóra örömünnepén készült körmenetet és a római zsinagógát bemutató fotó, amely azt a történelmi pillanatot örökítette meg, amikor II. János Pál pápa 1986-ban meglátogatta *Elijahu Toaffot*, a római főrabbit.

Végül a jelen képei: a tárgyalások 1994-ben Rabin és Arafat között, s a szomorú ellentét: ortodox tüntetők Rabint és Arafatot ábrázoló posztereket égetnek el, rajta a felirat: „Rabin, az áruló..."

A kiállításról távozóban egy nagyméretű történelmi, ugyanakkor döbbenetes művészi hatású fotó ötlik a látogató szemébe: Ben Gurion felemelt ököllel, hátulról fényképezve, sötét árnyként tornyosul a néző fölé. Mintha azt sugallná: Izrael népe erős, történelme során mindig megvédte, és a jövőben is meg fogja magát védeni minden betolakodóval szemben.

Király László

TURISTÁK FIGYELMÉBE!

Chagall-kiállítás Bécsben

Képek, Álmok, Színház címmel *Chagall*-kiállítás nyílt a bécsi Zsidó Múzeumban – jelenti a COMPRESS, az osztrák főváros hírügynöksége. A kiállítás első részének középpontjában a moszkvai Állami Zsidó Kamaraszínház faliképeit mutatják be, amelyek a szakértők szerint szinte összegezését, szintézisét adják a művész azon korszakának, amelyet *„az orosz évekként"* ismernek. A második rész azokat a műveket vonultatja fel, amelyekben Chagall szülővárosának, Vityebszknek mindennapjait és az ezekhez fűződő álmait, látomásait ábrázolja. A nagy művész magánéletével kapcsolatos fotók és személyes tárgyak teszik teljessé a kiállítást, amely máris nagy sikert aratott, s június 12-éig várja a Magyarországról érkező látogatókat is.

Sport ● Sport ● Sport ● Sport ● Sport ● Sport

A Maccabi VAC eredményei és gondjai

II.

A nagy létszámú kosárlabda-szakosztály mellett a másik sikeres szakosztály a karateszakosztályunk. A felnőtt férficsapat idén már másodszor nyerte el az USIDO Kupát, ami megfelel a magyar bajnokságnak. Rendkívül ígéretes a felnőttcsapat jó szereplése mellett – hiszen ők voltak a Maccabi-játékok sikercsapata 2 arany- és 6 bronzérem megszerzésével –, hogy nagyon jó szellemben, mintegy 100 gyerek dolgozik rendszeresen a nagyok kezei alatt, *Varga Miklós* vezetésével.

A MAZSIKE támogatásával (terembiztosítás) működő bridge-klubban kellemes órákat töltenek el a játszani tudók és azok, akik ezen „sport"-tal még csak ismerkednek, igény esetén oktatást, tanfolyami lehetőséget kapnak.

Örömteli hír, hogy három új szakosztállyal bővült az egyesület. *Feldmájer Sándor* minden túra-kerékpározás iránt érdeklődőt szívesen vár az idő kedvezőre válásával, az általa vezetett szakosztályba. *Tardos János* nemzetközi bíró vezetésével szerveződik a dzsúdószakosztály, amelynek a Budapesti Honvéd adott otthont. *Draskóczy Imre* és *Óváry Eszter* volt válogatott tornásznő és koreográfus fiatal tornászok toborzását kezdték meg a Budapesti Spartacus tornacsarnokában. A szakosztály létrehozásában Draskóczy Imre érdemei elévülhetetlenek. A hagyományokat tisztelő fiatalságnak elmondanám, hogy a háború előtti Maccabinak olimpikontornászai voltak, és *Dückstein* tanár úr vezetésével a magyar tornasport jelentős erejét képezték. Egy tornaszakosztály működéséhez komoly anyagi bázisra van szükség; ennek a nagyobbik részét már előteremtettük, de még néhány nélkülözhetetlen tornaszer vásárlásához kb. 200 000 forint, és a folyamatos működéséhez éves szinten mintegy 400 000–500 000 forint támogatásra lenne szükségünk. A közgyűlés célul tűzte ki a vidéken élő tehetséges zsidó sportolók támogatását és országos jellegű sportversenyek szervezését.

A további hatékonyabb munka érdekében a közgyűlés az elnökség kibővítését, illetve egyéb elfoglaltságaik miatt nem megfelelő tevékenységet végzők helyére új vezetőségi tagok kooptálását szavazta meg. Az új vezetőség felállása a következő: *dr. Bleyer András* elnök, *dr. Dános Éva, Forgács Róbert* helyettesek, *Cifer György* gazdasági vezető, *Nemes Györgyné* szervezési vezető, *Mezei Katalin* kosárlabdaszakosztály-vezető, *Varga Miklós* karateszakosztály-vezető, *Tardos János* dzsúdószakosztály-vezető, *Draskóczy Imre* tornaszakosztály-vezető, *Turák Péter* ifjúsági- és sajtófelelős.

A közgyűlés az elnökség javaslatára az állandó anyagi nehézségek legyőzésére az elnökség munkáját segítendő, egy tanácsadó testületet állított fel, amelynek feladata a gazdasági tanácsadáson kívül támogatók felkutatása is. A testület tagjai: *Kepecs Gábor*, az AB-Aegon Biztosító vezérigazgatója, *Polgár László* – őt talán nem kell külön bemutatni –, *Géczi Gábor*, a Brill Carát Vállalkozói Club elnöke, *Kovács Endre* vállalkozó és *Vas Gábor*, a Szikra Nyomda kereskedelmi igazgatója. A tanácsadó testület nem zárt egység, minden további támogatót, tanácsadót szívesen látunk.

(folytatjuk)

Bleyer A.

Lukács Ágnes kiállítása

Éppen két éve annak, hogy a Chagall Galériában láthattuk *Lukács Ágnes* festőművész-grafikus kiállítását. Az „Új Élet"-ben *Szilárd Gyula* iparművész méltatta az auschwitzi emlékeket megidéző grafikákat. Lapunk közölte is azt a döbbenetes rajzot, amely a lágerbe érkezést jeleníti meg.

Most a németországi Dorstenben a Vestfáliai Zsidó Múzeum mutatja be kiállítás keretében Lukács Ágnes munkáit – részben azokat, amelyeket itt a Chagall Galériában láthattunk. Dorstenben, ebben a Ruhr-vidéki kis városban már nem élnek zsidók. Néhány helybeli értelmiségi – tanár, újságíró, az Orsolya-rend nővérei – szervezték meg és működtetik ezt a kis múzeumot, amely feltárja, gyűjti és bemutatja a környék zsidó vonatkozású emlékeit és helyt ad zsidó vonatkozású előadásoknak, tanfolyamoknak.

Lukács Ágnes rajzai, linóleummetszetei a törvénytelenné vált múltról beszélnek. 1944 nyarán a pesti utcáról vitték őt a csendőrök a békásmegyeri téglagyárba, ahonnan néhány nap múlva Auschwitzba került. Több táboron hurcolták keresztül. Kiszámíthatatlan csodának köszönhetően végül hazajött. A kiállított munkák legnagyobb részét közvetlenül hazatérése után alkotta. Rajzain életre kel a borzalom, a rémület, a feltépett ajkakból üvöltő kétségbeesett kiáltás... Auschwitz valósága, ami démonikusabb, mint a legfélelmetesebb kitalált történet.

Lukács Ágnes kedves, derűs mosolyú ember. Bal karján olvasható a rátetovált szám: A – 11754. Az ember a jelenben él, a benne lévő múlttal együtt. S a művészet a maga nemzetközi nyelvén meséli, mondja, üvölti ezt a múltat a világba. Azt, hogy volt Auschwitz.

Kertai Klára

A ZSIDÓ MÚZEUM IDEGENVEZETŐKET KERES!

Olyan hittestvérek jelentkezését várjuk, akik a zsidó vallástörténetet, szokásainkat, ünnepeinket ismerik, és angol, német vagy ivrit nyelven beszélnek.

Egész éves munkalehetőséget ajánlunk a délelőtti órákra, naponta (vasárnap is).

A jelentkezők bemutatkozó levelét kérjük a Zsidó Múzeum Irodája címére: Budapest VII., Síp u. 12. mielőbb elküldeni. (Érdeklődni lehet a 142-1350 vagy a 142-8949-es telefonszámon is.)

APRÓHIRDETÉS

A hirdetés közlési díja szavanként 30 Ft. A keretes hirdetések díja 60 Ft/hasáb/mm. A hirdetésekhez 25% áfát számítunk fel.

VEGYES

Videofelvételt eseményről, filmről, képről, diáról. Megmentheti amatőr filmjeit, ha átírjuk videóra. TRANSZKÓDOLÁS NTSC, minden világrendszerre MEGVÁRHATÓ. VIDEOFAM: Tel/fax: 121-6675.

Újlipótvárosi összkomfortos, telefonos, loggiás, 72 négyzetméteres, kertes házban lévő, második emeleti, háromszoba-hallos lakás ötmillió forintért eladó. Tel.: 140-8259.

Fogtechnika megnyílt! Nyitva tartás: hétfőn, szerdán 9–16-ig, kedden és csütörtökön 10–18 óráig, pénteken 10–13 óráig. Fogorvosi munka megoldott. Cím: Krisztina krt. 51. fsz. 1. A 18-as villamos megállójánál. Sürgős munkák soron kívül! Tel.: 156-9372, 18 óra után: 122-3561.

Antikbútor-bolt (II., Frankel Leó u. 14.) készpénzért vásárol antik bútorokat, festményeket, szőnyeget, teljes hagyatékot. Telefon: 136-2169, 115-8045.

Tel-Avivban szoba kiadó turistának, központhoz és tengerhez közel. Tel.: 009723-6051192.

Lelkiismeretes, 46 éves nő külföldön idősek, gyermekek gondozását vállalja. A Máltai Szeretetszolgálatnál szakképesítést szereztem, jogosítvánnyal. „Szeretetszolgálat" jeligére.

Gyógytornász nagy gyakorlattal gyógytornát, kondicionáló tornát tart, egyénileg is. Tel.: 138-0747.

GRÁNIT, MÁRVÁNY, MŰKŐ SÍRKŐ KÉSZÍTÉSE. ÚJRAÁLLÍTÁS, BONTÁS, ÁTPUCOLÁS GYORSAN, KEDVEZMÉNNYEL. WERNER. Bp. X., Kozma u. 7. Tel.: 135-4497.

Figyelem! Szakképzett gyógytornász és természetgyógyász kezelést vállal házhoz is. Tel.: 168-6614 és 133-2534.

Szeretettel várjuk nemrég megnyílt OPTILUX OPTIKA üzletünkben. Látásvizsgálat, SZTK-vények beváltása. Napszemüvegek. Október 6. u. 3. (udvarban). Tel.: 137-5938.

Baráti körének bővítésére középkorú, érzékeny, fanyar humorú, melegszívű, sport- és könnyűzene-kedvelő családjogász-titkárnő házaspár keresi hasonló gondolkozású emberek ismeretségét. „Barátság 94" jeligére.

Matek–fizika–kémia korrepetálás. 142-5887.

Izraelben érettségizett fiatalember héber- és angoloktatást vállal. Érdeklődni este: 176-5158.

41 éves asszony állást változtatna, 25 éves gépírói gyakorlat, számítógépes ismeret. Üzenet: 137-0144 egész nap.

Üllőiek, figyelem! Felállítandó mártíremlékműhöz kérjük szíves segítségüket a névsor összeállításához. Peregi: 182-3657.

Reális áron, készpénzért veszek antik bútort, festményt, porcelán, üveg, fa, bronz dísztárgyakat, szobrot, szőnyeget, csillárt, órát, játékot, képeslapot. 1075 Bp. VII., Wesselényi u. 34. Hétfőtől péntekig 10–17 óráig. Tel.: 141-0444.

Tapétázást, szobafestést, mázolást, parkettcsiszolást bútormozgatással vállalok. Tel.: 129-6008.

Felhívás! Kérjük azok jelentkezését, akik Margit Stahl sorsáról tudnak. Őt feltehetően 1943-ban menekítették Budapestre és akkor 20-22 éves lehetett. Édesapja már előbb került Budapestre. Információt „Stahl" jeligére a kiadóba kérünk.

Olasz–magyar fordítás, rövid határidővel: filmes, irodalmi és egyéb művészeti szövegek, folyóirat-szemlézés, termék- és cégismertetők (ezzel kapcsolatos rendezvények előkészítése, bonyolítása itthon és Olaszországban): cégek közötti levelezés. Word for Windows GLM BT. Tel./fax: 111-9752.

HÁZASSÁG

20 éves, kimagaslóan csinos, intelligens egyetemista lányomnak keresek 180 cm-nél magasabb, 26 évesnél nem idősebb, kifejezetten zsidó érzelmű (nem vallásos), jóképű, jó humorú társat. „Tündér" jeligére.

183/50-es, többdiplomás, szeretni tudó férfi csinos, értelmes feleséget keres. „Fénykép" jeligére.

39/173, értelmiségi férfi keresi társát kedves, gyengéd hölgy személyében. Várom fényképes válaszát. „Napsugár" jeligére.

36 éves, önhibáján kívül elvált, intelligens, erkölcsös nő olyan férfit keres, aki értékelni, becsülni tud egy harmonikus életet. „Gyöngyvirág" jeligére a kiadóba.

Györgyi asszony házasság- és társközvetítő szolgálata. Telefon: 115-4241 munkanapokon 8–10 óráig és 19–21 óráig.

60 éves özvegyasszony keresi társát Ausztráliából vagy más meleg éghajlatú országból. „Talán nem késő" jeligére.

39 éves, válófélben lévő asszony nyolcéves kisfiúval keresi társát Ausztráliából vagy más meleg éghajlatú országból. „Talán sikerülni fog" jeligére.

Londoni, bájos, magyar származású, független zsidó hölgy (50) keres magához illő becsületes, intelligens, hasznos foglalkozású férfit 46–60-ig, aki hajlandó Angliában élni. Angol nyelvtudás előnyben. Részletes levelet fényképpel kérjük a kiadóba „Budapesti találkozás" jeligére.

„SALOM" TÁRSKÖZVETÍTÉS. Tel.: 115-9388, 115-9508.

Jó körülmények között élő, csinos özvegyasszony keres megfelelő műveltséggel rendelkező, 70–75 éves úriembert – lehet Amerikából visszatérő nyugdíjas is –, aki Németországba jönne lakni. Várná egy szép, elegáns, kedves otthon. „Szeretet várja" jeligére a kiadóba.

Rendezett körülmények között élő, angolul beszélő, független, diplomás, reprezentatív nő kanadai úr ismeretségét keresi házasság céljából, 60 éves korig. „Toronto" jeligére.

2 és 1/2 szobás lakásában rendezett körülmények között, 1 éve özvegy, karcsú, jó megjelenésű, színházat, utazást, beszélgetést kedvelő asszony keres hasonló adottságú, 70 év körüli, egészséges, intelligens urat. Hazatelepülő is lehet. „Új Élet" jeligére.

39/170/69, budapesti, független, mutatós, sokoldalú, igényes, diplomás nő keresi párját. „Vonzalom" jeligére a kiadóba.

Nyugdíjas özvegy hölgy megismerkedne hasonló özvegy férfival barátság, élettárs vagy házasság céljából. Kor nem számít. „Amerikai lakos maradok" jeligére a kiadóba.

ÚJ ÉLET
a magyarországi hitközségek lapja
Budapest, Síp u. 12. 1075
Telefon: 122-2829 és 142-1335
Főszerkesztő:
Kardos Péter
Kiadótulajdonos:
Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége
Előfizetési díjak:
Belföldön:
1/2 évre 350 forint
1 évre 700 forint
Külföldre: 1800 forint
Légipostán 4000 forint
(vagy 40 USD)
Előfizetésben terjeszti
a Magyar Posta Rt.
Postacsekk 512-211848
Beküldött kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza
Szedés: Mai Nap Rt.
Nyomtatás:
VESZPRÉMI NYOMDA RT.
Felelős vezető: **Fekete István** igazgató
ISSN 0133-1353

HÍREK

– **Kossuth Lajos** halálának 100. évfordulójáról emlékeztek meg Budapesten. A kormány és az egyházak képviselői megkoszorúzták Kossuth szobrát, majd megemlékezést tartottak a Kerepesi temetőben lévő mauzóleumnál. Itt a Hitközség részéről Lazarovits Ernő helyezte el a kegyelet virágait.

– **Szigetvár** képviselő-testülete elhatározta, hogy a volt zsinagóga falára visszahelyezteti a holocaust áldozatául esett szigetvári zsidók emlékét megörökítő márványtáblákat. Április 18-án (hétfő) 15 órai kezdettel, a pécsi hitközség segítségével újraavatják és megkoszorúzzák az emléktáblákat. A rendezők várják az áldozatok hozzátartozóit.

– **Adományok.** A salgótarjáni temető felújítására a vezetőség köszönetet mond Kende Györgynek (1000 Ft), Kivovics Imrének (2000 Ft) és Engel Endrének (5000 forint) adományaikért. Karácsonyi Béláné, az Ortodox Hitközség szegényeinek széderére 4000 forintot, Zádor Péter (Uruguay) Zádor Dezső és Dezsőné emlékére 121 000 Ft értékű kárpótlási jegyet küldött.

– **A bergen-belseni** táborcsoport április 26-án, kedden du. 14 órakor tartja legközelebbi összejövetelét (Bp. V., Szabadság tér 16. I. emelet). Napirend: beszámoló az 1993-as zarándokútról, az újabb kárpótlási tudnivalókról.

– **Friedmann Sándor** sírkőavatása április 24-én, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a Kozma utcai temető 3/E parcellájában.

– **A győri temetőben** avatták fel a tavaly elhunyt Winkler György síremlékét családja, barátai és tisztelői jelenlétében. Dr. Vértes Árpád főrabbi méltatta a megboldogult érdemeit, kiemelve vallása iránti hűségét, család- és munkaszeretetét.

– **Alex Goldfarb,** az izraeli parlament képviselője budapesti tartózkodása alkalmából részt vett az Emberi jogi Bizottság holocaust-emlékülésén, majd látogatást tett a Hitközségen, ahol dr. Feldmájer Péter, a MAZSIHISZ elnöke, Zoltai Gusztáv üv. igazgató, dr. Kéri Lajos, a BZSH elnöke, Raj Tamás főrabbi és Lazarovits Ernő fogadták.

– **Pécsett** július 1–3. között rendezvénysorozattal emlékeznek meg az évfordulóról. Részletes információt a pécsi hitközség ad (7621 Fürdő u. 1.). Minden Pécsről elszármazottat várnak. Kellő számú jelentkezés esetén Budapest–Pécs–Budapest útvonalon díjmentes buszt indítanak.

– **Esküvő.** A Bethlen téri templomban tartotta esküvőjét Michael Ronen (Izrael) és Steiner Klaudia. A templomot megtöltötték a rokonok, ismerősök, barátok. Az örömteli szertartást Deutsch Róbert főrabbi, Kálmán Tamás és Klein Ervin főkántorok végezték. A templomi ünnepség után a körzet kultúrtermében nagyszabású fogadás volt.

– **Bát micvá!** Felkérjük mindazon 12–16 éves kisleányok szüleit, akik szeretnék gyermeküket a Dohány utcai zsinagógában nagykorúvá avattatni, hogy legkésőbb május 6-ig jelentkezzenek személyesen, levélben vagy telefonon a BZSH Rabbiságán, Síp u. 12. I. em. 15. Telefon: 142-1180.

Akik eltávoztak...

Drága édesanyám, nagymamánk, *Vértesi Istvánné* szül. Győri Beáta 1994. március 9-én, tevékeny életének 92. esztendejében elhunyt. Végakaratának megfelelően csendben eltemettük. Emlékét kegyelettel őrzi *dr. Vértesi Péter, Robi, Vera, dr. Háy Borbála,* családja, barátai, ismerősei. (x)

Fájdalommal tudatjuk, hogy *özv. Weisz Jenőné* (Edit) gyógyíthatatlan betegségben 70 éves korában elhunyt. Gyászolják: fia, két unokája, menye, rokonai, kollégái és ismerősei. Edit, egyetlen mindenünk voltál, örökké maradj velünk! (x)

Dr. Munkácsi Ernőné hosszú éveken át türelemmel viselt szenvedése után elhunyt. Gyászolják: leányai, rokonai, barátai. Emlékét szeretettel őrizzük. (x)

A gyászoló család mély megrendüléssel tudatja, hogy *Tyroler Jenő* április 1-jén, életének 87. évében hosszú szenvedés után elhunyt. Gyászolják: felesége, leányai, *Edit* és *Tünde,* unokája, *Dávid,* testvére, rokonai Torontóban, Montrealban és Los Angelesben. (x)

בר מצוה

A Hegedüs Gyula utcai templomban szólították a Tórához *dr. Büchler János* és *dr. Wollner Éva* fiát, *András*t. Az ifjú az ősi dallamon recitálta a bráchákat és a Vájikrára eső igen hosszú haftarát. *Lőwy Tamás* főrabbi avatóbeszédében a szülők iránti tiszteletre és szeretetre hívta fel András figyelmét, majd átadta az aranygyűrűt. A bár micvát *Klein Ervin* főkántor készítette elő, és ő mondta el a misebérachot is. A szülők kiddusán a nagy számban megjelenteket *Héber Imre* elnök üdvözölte, majd átadta Andrásnak a körzet ajándékát, aki beszédében köszönetet mondott mindenkinek, és testvérének nevében is megígérte, hogy mindig megtartják az ötödik parancsolatot.

A Vasvári Pál utcai templomban avatták felnőtté *Gellért Balázst* és *Kárpáti Zsoltot*. Az ünnepségre *Baruch Oberländer* rabbi készítette fel a fiatalokat. Az istentisztelet után a szülők és a nagyszülők kidduson látták vendégül a megjelenteket, ahol a gyerekek köszönetet mondtak mindazoknak, akik ilyen széppé tették számukra ezt a szombatot. A körzet elnöke ezután átadta a BZSH ajándékát.

Vájákhél szombatján a Hegedüs Gyula utcai templomban avatták felnőtté *Nógrádi Tamás* és felesége fiát, *Rolandot*. *Lőwy Tamás* főrabbi beszédében az apai nagyszülők vallásosságát állította példaképül – hiszen a nagyapa, *Nógrádi Dezső* nemcsak elöljárója, de hűséges látogatója is a templomnak –, majd átadta az aranygyűrűt, Isten áldását kérve az ünnepeltre és hozzátartozóira. Az ifjút Nógrádi Dezső és *Klein Ervin* főkántor készítette fel. A szülők és a nagyszülők által rendezett kidduson *Héber Imre* elnök üdvözölte az ünnepeltet, és átadta a közösség ajándékát.

PROGRAMAJÁNLAT

Újpesti körzet és Idősek Klubja (IV., Berzeviczy u. 8.)

Ápr. 25. 3 óra: Operettdélután. Közreműködik: Fülöp Zsuzsa, Káldi András, Markovits Csaba és Bárkányi Éva.

Hunyadi téri körzet Idősek Klubja (Hunyadi tér 3.)

Ápr. 28. 4 óra: Műsoros-zenés rendezvény. Az érdeklődőket szeretettel várjuk.

IMAIDŐK

Templomok	Péntek este Ápr. 22.	Szombat reggel Ápr. 23.	Péntek este Ápr. 29.	Szombat reggel Ápr. 30.
Hősök (Wess. u. 7.)	18.00	9.00	18.00	9.00
Frankel L. u. 49.	18.30	10.30	18.30	10.30
Hegedüs Gy. u. 3.	19.15	9.30	19.30	9.30
Vasvári P. u. 5. (lubavicsi)	18.30	9.00	18.30	9.00
Thököly út 83.	18.30	9.00	18.30	9.00
Hunyadi tér 3.	19.00	9.00	19.00	9.00
Bethlen tér 2.	19.15	9.30	19.30	9.30
Nagyfuvaros u. 4.	19.00	8.00	19.00	8.00
Rabbiképző (József krt. 27.)	18.00	8.45	18.00	8.45
Kazinczy u. 27.	19.35	8.00	19.45	8.00
Alma u. 2.		8.00		8.00
Kórház (Amerikai út 53.)	19.35	7.30	19.45	7.30
Páva u. 39.	18.00	9.00	18.00	9.00
Dózsa Gy. út 55.	18.00	9.30	18.00	9.30
Berzeviczy u. 8.	18.00	9.30	18.00	9.30
Károli G. tér 5.	18.00	9.30	18.00	9.30
Kispest (Báthory u. 34.)	18.00		18.00	
Visegrádi u. 3.	19.35	8.30	19.45	8.30
Dessewffy u. 23.	19.35	8.00	19.45	8.00
Teleki tér 22. (szefárd)		8.00		8.00
VIDÉKEN				
Győr (Köztársaság tér 3.)	18.00		18.00	
Szeged (Gutenberg u. 20.)	18.00	9.00	18.00	9.00
Debrecen (Pásti u. 4.)	19.25	8.00	19.35	8.00
Nyíregyháza (Mártírok tere 6.)	19.25	8.00	19.35	8.00
Miskolc (Kazinczy u. 7.)	18.00	8.00	18.00	8.00
Pécs (Fürdő u. 1.)	18.30	10.30	18.30	10.30
Kiskunhalas (Petőfi u. 1.)	18.00		18.00	
Szombathely	18.00		18.00	
Kaposvár (Berzseny u. 14.)	18.00		18.00	
Nagykanizsa (Fő u. 6.)	18.00		18.00	

A Rumbach utcai templom hívei a Hősök imatermében imádkoznak.

NAPTÁR

Ápr. 22. Péntek	Ijjár 11.	Gyertyagyújtás: 7.24
Ápr. 23. Szombat	Ijjár 12.	Szombat kimenetele: 8.34
Ápr. 29. Péntek	Ijjár 18.	Gyertyagyújtás: 7.34
		Lag baomer
Ápr. 30. Szombat	Ijjár 19.	Szombat kimenetele: 8.34

Lukács Ágnes

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970. APR 2 3

MAGYAR NEMZET
Budapest

Lukács Ágnes kiállítása az Eötvös Klubban

Lukács Ágnes nem tartozik a gyakran szereplő művészek közé. Fukarón méri kiállításait, vagy vele számunk mostohán, nem tudhatjuk; s ezúttal nem is ez a legfontosabb. Hiszen tárlatáról akarunk szólni, nem pedig a hosszú hallgatások okait nyomozni.

Sajátos hatású és technikájú művekkel lép most az Eötvös Klub egyetemista tagjai és betérő vendégei elé Lukács Ágnes. Kompozícióit kollázsoknak kell neveznünk technikai szempontból, mivel szabályos-szabálytalanná tépdesett papírszeletkékből állítja össze őket. Ám ezek a művek — távolabbról szemlélve — elvesztik a kollázsok jellegzetes vonásait, s „szabályos", lágyan formált figurális kompozíciókként hatnak, egy olajfestmény, vagy egy akvarell formarendjével állva elénk. Munkái közül a legjobbak, az *Álló akt*, a *Négy évszak*, a *Zempléni hegyek*, az *Önarckép*, a *Jégpálya* és a *Sík táj*, méltón építik tovább oldottabb, játékosabb hangjukon, régebbi művei, közöttük az 1946-ban megjelent *Auschwitz, női tábor* című sorozat igényes, hűséges világát.

(h. gy.)

nak számos tagja, a politikai, a gazdasági és a kulturális élet sok más vezető személyisége. Jelen volt az ünnepségen a budapesti diplomáciai képviseletek több vezetője és tagja is.

A magyar Himnusz elhangzása után az MSZMP Központi Bizottsága nevében Biszku Béla, a Központi Bizottság titkára és Nemes Dezső, a Politikai Főiskola rektora, az MSZMP Politikai Bizottságának tagjai, az Elnöki Tanács nevében Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke és *Kisházi* Ödön, az Elnöki Tanács helyettes elnöke, a forradalmi munkás-paraszt kormány nevében Apró Antal és *Timás* Mátyás, a kormány elnökhelyettesei helyeztek koszorút az emlékmű talapzatára.

A Szovjetunió nagykövetsége nevében Ny. Ny. *Szikacsov* követtanácsos, ideiglenes ügyvivő és J. V. *Ponomarjov* nagykövetségi tanácsos koszorúzott. A Bolgár Népköztársaság nagykövetsége nevében Vaszil *Bogdanov* nagykövet és

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Lukács Ágnes

1963 MÁR 2

EGYETEMI LAPOK

Lukács Ágnes kiállítása

1963

A jogi kari KISZ-klubban március 9-én, szombaton 12 órakor nyílik meg **Lukács Ágnes** gyakorlóiskolai vezető tanár képzőművészeti kiállítást. A megnyitót **dr. Kárteszi Ferenc** rektorhelyettes mondja.

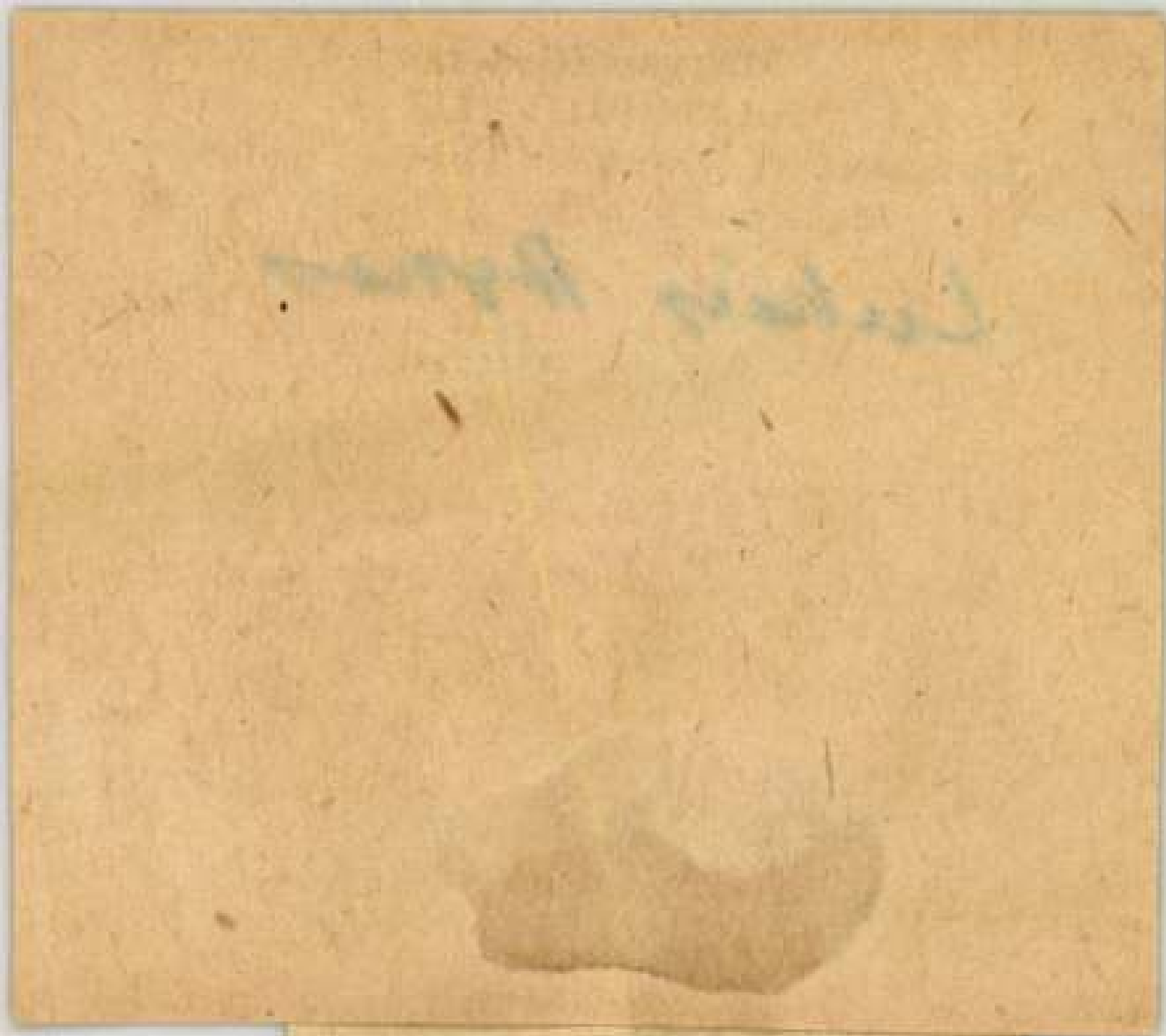

A természettudományi kar

összesített tanulmányi átlaga

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-30[illegible]
Lukács Ágnes
KÖZNEVELÉS
1963 MÁJ 2 4

1021

Lukács Agnes (Budapest) rajza

KATONA KATALIN KÉRDÉSKÖREI a szerelemre, a családra, a generációs ellentétekre, a munkára, a boldogságra vonatkoznak; csak nem ugyanezeket a viszonyérzelmeket helyezi érdeklődésének centrumába Borrmann is, de amíg Katona Katalin tanulmánya inkább az ifjúság körében végzett tapasztalatgyűjtés tudományos igényű elemzése, főleg pedagógusok számára, addig Borrmann könyve a tudományos ismeretterjesztést szolgálja, és az ifjúság szexuális problémáiról egyaránt igyekszik eligazítani az e kérdésben eléggé zavart felnőtteket (szülőket, pedagógusokat) és magát az érdekelt ifjúságot. Katona Katalin könyve problémafelvetésekben gazdagabb, izgalmasabb, ugyanakkor pedagógiai kommentárjai vitathatóbbak, Borrmann lényegesen zártabb problématerületen dolgozik, állásfoglalásai azonban egyértelműbbek, nevelési szempontból tehát eligazítóbbak.

MUNKAMÓDSZERÜK JELZI, hogy könyvük műfaját nehéz meghatározni. Katona Katalin maga is tisztában van azzal, hogy munkája nem a szoros értelemben vett pedagógiai szociológia, sem publicisztika, nem is pedagógiai esszé. Szerintünk, amikor mind a hármat kizárja, ugyanakkor egyesíti is. A műfajnál is bonyolultabb kutatási probléma a tanulóválaszok értékelésében a sok ezernyi tanulóválasz anonim jellege. Szerzőink meghökkennek, amikor a feldolgozás során nyert válaszokat nem tudják „hitelesíteni" a választ adók személyiségével. A névtelenség ugyanis kizárja, hogy a válaszokat azonosítsuk a tanulók személyiségének, cselekedeteinek ismeretével, a tendenciákat konkrét szociális miliőbe helyezzük, differenciált társadalmi hatások alapján elemezzük. Igaz, hogy a névvel adott válaszok könnyen belesodorják a kutatót szubjektív ítéletekbe, ami természetesen nagy pedagógiai veszélyt rejteget, de csak abban az esetben, ha az anyag feldolgozója maga az osztályfőnök vagy szaktanár, aki az osztállyal együtt él és naponta így vagy úgy értékeli a tanulókat. De ha a kutató nem az osztályban tanító pedagógus, akkor a névvel írt válaszok módot nyújtanak arra, hogy különösen az élesen fogalmazott válaszok esetében a kutató visszakutasson, és az ilyen válaszokat összevethesse a tanulók karakterével, szociális körülményeivel, és meggyőződjék az esetleg kriminá-

* Katona Katalin: Ifjúságunk problémái (Gondolat, 1967.) Rolf Borrmann: Ifjúság és szerelem (Kossuth, 1967.)

ioues es neveies osszefuggeseit es kifejti a marxizmus nézeteit az emberi értékekről.

A szerző foglalkozik az értékelés szerepével a nevelésben, azonban nem mutatja meg ennek helyét a nevelés folyamatában. Elemzi a pedagógus személyiségjegyeinek és a tekintélynek a szerepét az értékelés hatásfokának szempontjából.

Az értékelés formája c. fejezetben sok gyakorlati tapasztalati anyaggal teszi szemléletessé az ismertetett értékelési formákat, s meggyőző érveket sorakoztat fel a szocialista pedagógia testi fenyítés ellenes álláspontja mellett.

Ezt követően az értékelés, illetve a jutalmazás és büntetés definícióját adja a szerző, majd a családban és iskolában alkalmazott büntetési és jutalmazási formákat elemzi. Bár sokrétű gyakorlati tapasztalati anyagot ismertet, óvakodik attól, hogy valamiféle receptgyűjteményt adjon az olvasó kezébe.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Lukács Ágnes

KÖZNEVELÉS

1968 MÁJ

1024

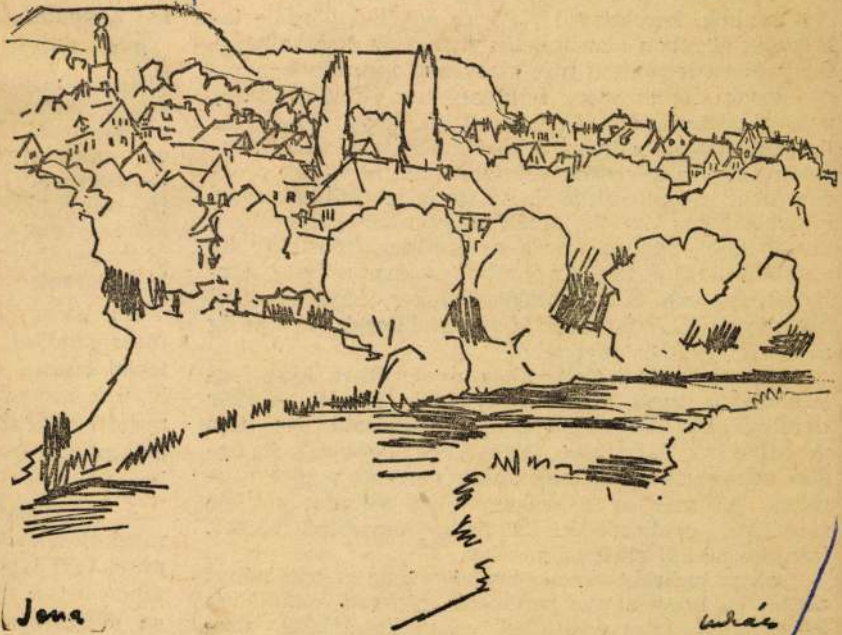

Lukács Ágnes (Budapest) rajza

tek a társadalmi élethez, egyi
nek meg, sokat segítenek a

A klubok, kerekasztal vitál
lálkozók azonban nem tehetik
teket és szövetségünk más sz
cadikosok életkorához, fejlet
való alkalmazkodást úgy tek
őrs funkciója is változik a ko
zetőket már a gyerekek válas
ramjukat is ők készítik el. Az egyik szegedi csapatnál a nyolcadikos őrs tagjainak nagy része őrsvezető a kisebbeknél, ugyanakkor a nyolcadikosoknak egy jól működő klubjuk van. Az őrsöket azonban mégsem oszlatták fel, sőt kéthetenként érdekes, izgalmas őrsi összejöveteleket tartanak a nyolcadikosok, mégpedig a vezetői próbák anyagából.

Akár rajösszejövetelt, akár nyolcadikos klub-foglalkozást tartunk, a rajvezetőről, aki felnőtt — akár osztályfőnök, akár KISZ-tag ifjúvezető — nem mondhatunk le. Szerepe, jelentősége növekszik. Az önálló szervezeti életet csak akkor szeretik meg a gyerekek, ha már az úttörőcsapatban sokszor, sokféle formában gyakorolják. Ez pedig tapasztalt vezető, irányító nélkül elképzelhetetlen.

Csak az indirekt vezetés hozhatja meg az eredményt abban is, hogy a nyolcadikosok gyakran kerüljenek kapcsolatba környezetükkel, szövetkezetekkel, üzemekkel, középiskolákkal, különböző élethivatású em-

ját már a másod
kellett vinni, me
propagálták egyi
is kérdezni.

Aki ismeri a n
úttörőmunkát, s
tosan ki kell ka
klubok szervezé
munka. Ellenke
méginkább hozz
hez.

A nevelőtestü
megkülönböztete
munkával igyek
tanítványaikat,
az úttörőszövets
lesztéséért végze

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest

Lukács Ágnes

1973 FEB 20

1021

Lukács Ágnes: Tél

ságot és a felnőttek nevelését, képzését, az is-
kolát és az iskolán kívül meglevő és egyre
gazdagabban feltáruló ismeretszerző, infor-
mációs, kiegészítő képzést-formálást nyújtó
lehetőségeket; a hivatásos nevelőket, népmű-
velőket és az embertársaink tanítására, to-
vábbképzésére alkalmas mindenféle szakem-
bereket, szakmunkásokat, mérnököket, orvo-
sokat, tisztviselőket, újságírókat, vezetőket?
Vajon nem szükséges-e az eszközök együttes,
átfogó kezelése két szempontból is: milyen
eszközkombináció szükséges az iskolában egy-
egy képzési területen a kellő hatékonyság el-
érésére, illetve milyen eszköztárral rendelke-
zünk vagy kell felszerelnünk magunkat a tár-
sadalom egészében a művelődés szélesítésére
és mélyítésére? — Azt hiszem, ezek a gondo-
latok megérdemlik a velük való foglalkozást.

1971 SEP 17

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KÖZNEVELÉS
Budapest

1021

Lukács Ágnes rajza

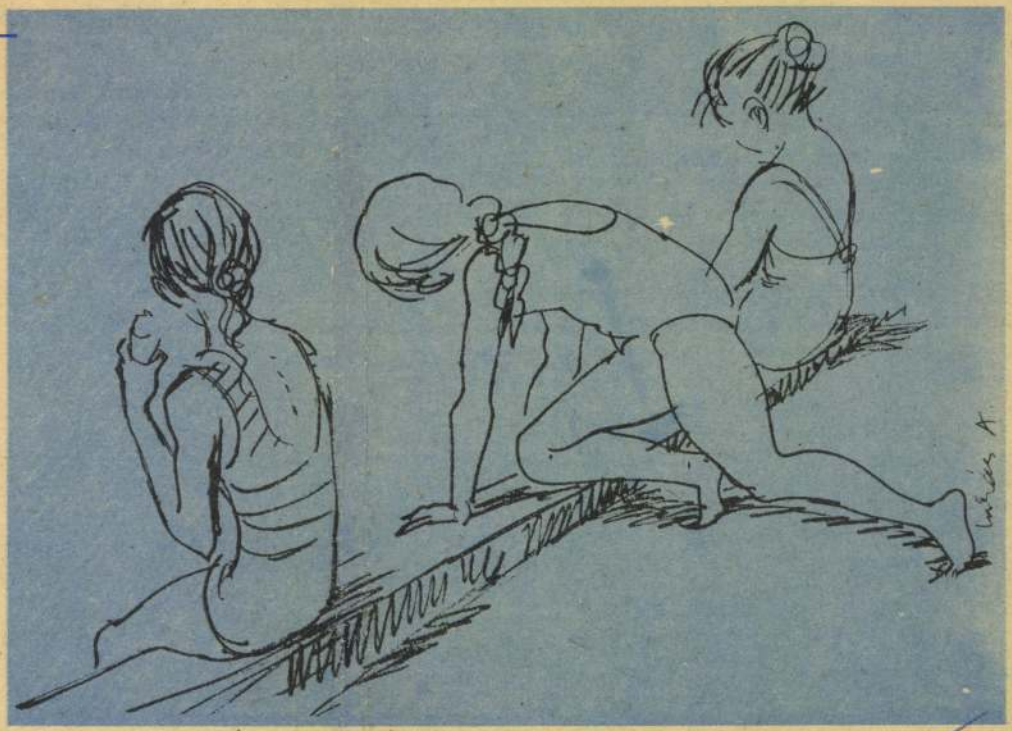

Lukács Ágnes

ugyanakkor a közvélemény is.

A gyakorlati alkalmazásról

Az elmúlt félévben munkáját már a fenti tíz mutató segítségével mértük. Eleinte néhányan idegenkedve fogadták a kissé iskolásnak tartott értékelést. Mivel azonban a többségnek érdeke, hogy általában jól végzett osztályfőnöki munkájának eredményeit az iskola vezetősége pontosabban megismerje, támogatták e mérést.

Részletesebben beszélni csupán a 6. számú mutatóról érdemes. Minden szaktanár a következő kérdésre felelt: „Melyik osztályban tanít legszívesebben? Melyik osztályban lehet a legjobb légkörben dolgozni?" A szaktanárok három — illetve a kevés osztályban tanítók két — osztályt neveztek meg. A véleményeket táblázatba gyűjtöttük (1. hely = 3 pont, 2. hely = 2 pont, 3. hely = 1 pont).

Miután mind a tíz mutatóval elvégeztük a mérést, munkánk eredményét táblázatban összegeztük. Az áttekinthetőség kedvéért itt e táblázat rövidített formáját mutatjuk be csupán. A közepes teljesítményt nem jelöltük. A kiemelkedő munkát +, az elmaradást — jellel jeleztük. Teljes táblázatunkban e jelek mellett az eredmények számadatai vagy jellemzői is megtalálhatók.

elmaradásban,
D osztályfőnök
zottabban kell
őket, hogy kise
bölni.

Függőleges l
egyes területeir
hány tanulsága

Iskolánkban az osztályfőnöki munkatervek elkészítése megfelelő. Ezt bizonyítja, hogy — az 1. mutató tanúsága szerint — öten egészen kiváló munkatervet készítettek, elmaradás csupán két esetben volt tapasztalható. A kulturális tevékenység különösen az alsóbb évfolyamokban jó. Szembetűnő, hogy a negyedik osztályokban a leghiányosabb, holott érettségi előtt, négy évi munka végeredményeként elvárható volna, hogy a tanulók még több, igényesebb, sőt önállóan szervezett kulturális programot hajtsanak végre, mint az alsóbb évfolyamok növendékei. Elgondolkoztató: miért nincs igény erre a végzősök körében?

A mulasztás szempontjából ismét az I—II. osztályok értek el jobb eredményt. Igen nagy a különbség az első helyen álló II/A osztály egy főre eső 12 órás mulasztása és a IV/A egy főre eső 48 órás mulasztása között.

Az osztályfőnöki órák általában közepes színvonalon folynak. Nincs kirívó hiányosság, ugyanakkor kevés a kiemelkedően jó osztályfőnöki óra.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPKIADÓ VÁLLALAT
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-724

PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest

1972 FEB 20

Lukács Ágnes

1021

Lukács Ágnes: Ágak rajza

PEDAGÓGU

Lapja

A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LA

A központi vezetőség ülése

Lapzárta idején, február *vek feladatkörére* (előadó *Pé-*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 MÁRC 5

KÖZNEVELÉS
Budapest

Lukács Ágnes

Lukács Ágnes rajza

1021

Erre a kérdésre kerestem választ húsz fővárosi iskolában. S bár minden iskolában megtalálható a Művelődésügyi Közlöny említett száma, nem mindenhol — a 20 iskolából csupán 12-ben — váltották valóra, „hajtották végre" a pedagógus anyák támogatását.

Igaz, akadt olyan iskolavezető, aki maga világosította föl a többgyermekes anyákat az adható kedvezményekről, melyeket szívesen, örömmel biztosított. (Például a 10. számú Általános Iskola igazgatója a VIII. kerületben.) Egyes kerületi tanácsok oktatási osztálya is buzdította az igazga-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 AUG 2 3
PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest

Lukács Ágnes
1021

AZ ALKOTMÁNY ÜNNEPÉ

Lukács Ágnes rajza

Tizenegymillió pedagógus nevében

A Pedagógus Szakszervezetek Nemzetközi Szövetsége, a FISE legutóbbi tanácskozását június 19—21. között tartotta Bukarestben. Több mint 11 millió szervezett dolgozót képviselt a konferencián a résztvevő 31 ország 99 delegátusa. Hazánk négytagú küldöttségét *dr. Voksán József*, szakszervezetünk titkára vezette. Az alábbiakban csak azokat a mozzanatokat ragadom ki, amelyek meghatározhatják szakszervezetünk nemzetközi munkáját.

A damaszkuszi konferencia óta eltelt négy esztendő munkájáról *Marius Delsal*, a FISE főtitkára tartott beszámolót, amelyet élénk vita követett. *Huszonkilenc résztvevő szólt hozzá az előterjesztéshez.* Megvitatták a nemzetközi politikai helyzet alakulását. Több küldött hangsúlyozta: Európában a Szovjetunió következetes békepolitikájának eredményeként enyhült a korábbi feszültség és Vietnamban is

bukaresti konferencia jelentőségét elsősorban abban látom, hogy *tevékenyen hozzájárult az elvek tisztázásához, nem feledkezve meg a megfelelő módszerek kidolgozásáról sem.* Gyakran megrendítő volt hallgatni a fejlődő országok küldötteit, akik házájuk kulturális és gazdasági elmaradottságáról, súlyos feudális és félgyarmati örökségéről szóltak. Mindezt a nem kapitalista utat követő országok kezdeti sikereiről szóló beszámolók „elensúlyozták". Az írástudatlanság megszüntetéséért, a demokratikus alapokon nyugvó oktatási rendszer megteremtéséért vívott küzdelmük. A szűkszavú és halk referátumokat hallgatva értettem meg azt az áldozatos munkát, amelyet ezeknek az országoknak a pedagógusai végeznek, számukra alig elképzelhető, nehéz körülmények között. Képzett oktatógárdájuk elenyésző kisebbség, nincs kiépített is-

Angliai nyár

NÉHÁNY PEDAGÓGUS a idén nyáron is útra kelt, ne nyaralni, hanem tanulni, Ang liába. Durhamben volt a tan folyam, közel Skócia határá hoz. Hangulatos kisváros, me lyet dombok vesznek körül, és domb magasodik a város kö zepén is, azon áll az ősi szé kesegyház és a vár.

Az elmúlt évi poitiers-i tanfolyamról írott beszámolóm ban korábban már megjegyez tem, hogy a résztvevők mint egy hetven százaléka nő volt. Durhamben a negyven-egy néhány nőre már csak kilenc férfi „jutott". Csökken a pedagógusok között a férfiak száma! Négy arab, néhány latin-amerikai és egy ciprusi képviselte az Európán kívüli világot; a helyek egyharmadát szocialista országok angol szakos tanárai kapták (az oktatás mindhárom fokozatát képviselték), legnagyobb számmal jugoszlávok. Magyarok öten voltunk.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Lukács Ágnes

PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest

1973 MÁJ 8

Lukács Ágnes grafikája

1021

Ennek érdekében *a szak*
zeti bizottság egyik leg
bb feladatának tekinti
irképzést előbbrelendíte
ik színvonalát emelő pe
ai szemlélet előtérbe
t. Igyekeznek mindei
egértetni, hogy az o
inősítéseknél elenged
n — a tudományos m
yoldalúan előnyben rés
egítéléssel szemben — *az ok-*
tató-nevelő munka megfelelő
ismerése, anyagi és erkölcsi
egbecsülése.

A szakszervezeti bizottság — t ahol szükséges — kezdemé-yezi *a pedagógiai-módszerta-i továbbképzés megszervezé-ét is,* főként az e témakörből rtandó alkalmi előadások egtartásával, esetleg rövid anfolyamokkal vagy ankétok zervezésével.

A gyakorlat próbája

A bizottság állásfoglalása jól ükrözi azt a törekvést, hogy a edagógusképzésben milyen ontos szerepe van annak, hogy *hallgatókban kialakuljon az lméleti ismeretek gyakorlati lkalmazásának képessége.* elhívták valamennyi oktató igyelmét, hogy az eddiginél öbbet tegyenek ennek érdeké-en, hiszen a tanszékek mun-ájában még korántsem általá-os az elméleti ismereteknek a yakorlattal való szerves ösz-zekapcsolása, legalábbis sok elyütt ez a törekvés nem üti eg azt a kívánatos mértéket, mit a korszerű tanárképzés-ől napjainkban joggal elvár-ak.

mények jobb anyagi és erkölcsi elismerésben részesítsék. Az oktatók és tanárjelöltek érdeklődését az állami vezetés ösztönözze azzal is, hogy szakmódszertani pályázatokat ír ki. Továbbá sürgette, hogy tegyék lehetővé — ahol a feltételek indokoltak —, hogy a szakdidaktikai oktatók ne csak szakdidaktikát tanítsanak, valamint azt is, hogy *minden tanszéken biztosítsák az általános pedagógiai és szakmódszertani irodalom beszerzését és a didaktikai eszközök gyarapítását.*

A tanári hivatástudatra való nevelés eredményessége érdekében végezetül hangsúlyozták: a szakszervezeti bizottság feladatának tekinti, hogy a lehetőségek figyelembevételével a felsőbb szerveknél szorgalmazza az oktató-nevelő munka feltételeinek elvárható javítását és a pedagógus pályának a jelenleginél is jobb társadalmi megbecsülését.

Sz. L.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest

Lukács Ágnes

1973 SEP 11

1021

Lukács Ágnes: Beszélgetők

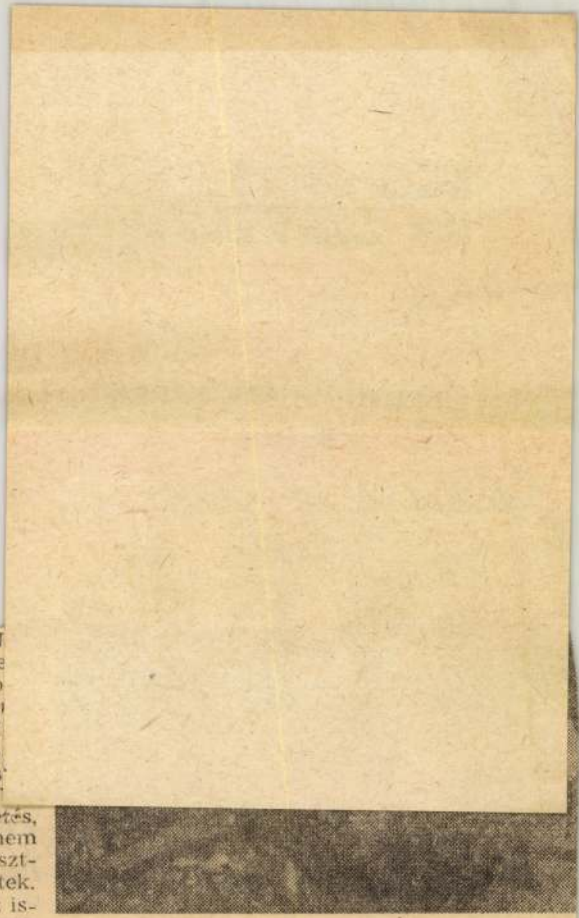

V. Erdélyi L

VESZPRÉM MEGYÉBEN oktatásügy és a szakszerve megyei, járási vezetői so tettek azért, hogy *könnyitse az adminisztrációs, gazdál dási gondjainkon.* Nagyobb koláink adminisztrátort, is latitkárt alkalmazhattak. lük nemcsak az iskolavezetés, hanem a nevelők eddigi nem pedagógiai jellegű adminiszt rációs teendőin is segítettek. Munkájuk hasznos, mert az is kolavezetés és a pedagógusok a felszabaduló időben azt vé-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Lukács Ágnes

KÖZNEVELÉS
Budapest

1021 1972 17

muzsikus volt.

Lukács Ágnes festménye

ig p
tta
hi
máso
korál
ott
án
tatá
lai
korsz
veket
megho
az
Bell- és Lan-
oktatásszer-
mát elsők kö-
zerűsítette ha-
úgy, hogy
írálta az okta-
kerékkötőit is.
nézeteket val-
hitt az erköl-
sben, valamint
ogy a cselek-
gyén elhatáro-
függ. Vallotta,
álentum nélkül
rmek" is szép
dásra tehet
tanítója lelki-
en és hozzáér-
zi munkáját.
előszeretettel
ben és tanul-
a köznapi
a természet-
zemléletes ha-
l. Így érthet-
az 1861-ben
köszöntőjében
azott „ars
t": „A tanítás
ne köves-
kácsnét vagy
nét, aki a li-
; még a ga-
mely fiókáit
eti; de igenis
mely csirkéit

folyó órákat, amelyek szorgalmazta az anyanyelv mellett a modern idegen nyelvek tanítását és több, didaktikai ötletekben gazdag nyelvkönyvet írt. Végül pedagógiai munkásságához tartozik számtan- és földrajzi tankönyvek írása, valamint a kolozsvári Nevelői Kör alapítása is.

De nemcsak pedagógus volt. Nyughatatlan elméje és érdeklődése sok más tevékenységi területet keresett és talált. Még azt sem lehet mondani, hogy egy-egy tudományszakkal élete egy-egy szakaszában kizárólagosan foglalkozott. Egyszerre érdekelte több tudomány. Szívesen füvészkedett. Határainkon túl botanikusként tartották számon kortársai. Egyik barátja egy újonnan fölfedezett ausztráliai fafajtát nevezett el róla. Számos nyelvészeti cikket írt, néhány hónappal halála előtt az

1972 — 221

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KÖZNEVELÉS
Budapest

Lukács Ágnes

1021

Lukács Ágnes munkája

gyalják mindenütt a nevelési értekezleten,
kát. Az eddigi tapasztalatok azt mutatják,
részletek kerültek szóba, amelyek közvetle
kát, a pedagógusok vagy az igazgatók szem
dés természetes, a saját portán való rendter
De nem szabad megfeledkezni arról sem, h
fogja igazán betölteni hivatását, ha egy-eg
speciális problémáit és feladatait az egész
kell kiindulni, hogy aki nem látja az öss
képes jól megérteni, helyükre rakni.

Ugyancsak tapasztalat, hogy az érdeklődés középpontjába a [illegible] nisztériumi intézkedések kerültek. Ezt is meg lehet érteni, mert sokszor nagyon nehéz mozdulni, továbblépni a minisztériumi elképzelések ismerete nélkül. De azért a határozatban szép számmal szerepelnek olyan feladatok is, amelyek megoldását újabb központi előírások nélkül, a mai jogszabályi keretek között is el lehet kezdeni. Itt van például a nevelési kérdések egész sora. Vajon igaz-e, hogy a fiataloknak a közéletiségre, a társadalmi életre való jobb felkészítéséhez az iskolák nem tudnának már ma is valamivel nagyobb gyakorlóteret biztosítani? Nincsenek-e olyan szemléletbeli problémák, amelyeket nem is annyira rendeletekkel lehet megoldani, mint inkább a nevelési gyakorlat kritikai elemzésével? És hol tartunk a pedagógiai konzervativizmus háttérbe szorításával, mit tehetnének saját hatáskörükben a tantestületek a demokratikus — a jogokat, a kötelességeket és a felelősséget egyaránt igénylő — iskolai légkör kialakításáért, vagy a szocialista tanár—diák viszony megteremtéséért? S mit lehet tenni a központi utasítás kiadásáig azért, hogy méltányosabban terheljék az iskolák a gyerekeket és a tanácsokat. Mind-mind olyan kérdés ez, amit jó lenne megbeszélni a mostani nevelési értekezleten.

Szólni kellene az iskolai ifjúsági szervezet helyzetéről, önállóságáról, tevékenységének stílusáról is. Szerencsés összecsengés, hogy a nevelési értekezletre közvetlenül az iskolai és a megyei diákparlamentek után kerül sor, mert így lehetőség van arra, hogy a fiatalok által felvetett problémákat is megvitassák, s az okos javaslatokat beépítsék a további munkáról kialakítandó elképzelésekbe.

A Központi Bizottság határozatának megtárgyalása során hasznos lenne az is, ha megismerkedhetnének a tantestületek a helyi oktatásfejlesztési tervekkel. Különösen fontos, hogy ahol lehetőség van rá, foglalkozzanak a megyei pártaktívák anyagával, s az ott megvitatott programmal is, hogy a határozat méginkább iskola- és emberközelbe kerüljön.

A minisztérium által kiadott útmutató azt javasolja, hogy a tantestületi

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725
1973 JUN 10

Népszabadság

Lukács Ágnes

LUKÁCS ÁGNES: NESZEBÁR

1021

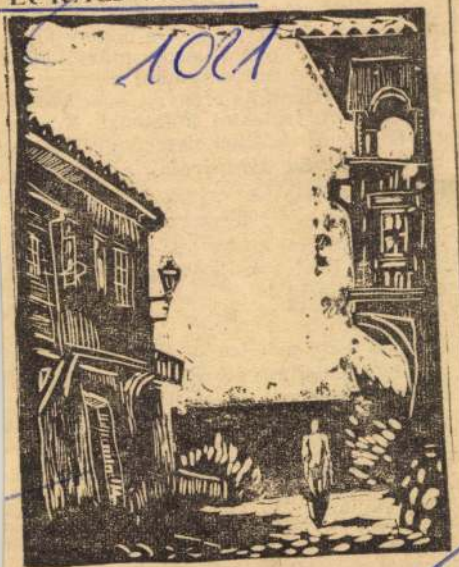

írástudatlanjainak rajzos bibliája: képekben közvetíti az arra méltó igéket, leegyszerűsítve, sematizálva. Több, mint a semmi. De távol áll az egész mondandó érzékeltetésétől.

*

Vegyük az e hétre rendelt példákat. Kedden *Szabó István* négy novellája lázított a megújuló paraszti életformában kísértő múlt: a vagyonharácsolás, az önnyomorító szokások ellen. Remek, magával ragadó írások árnyképeit láthattuk. Átírták, dramatizálták, rendezték. Csak éppen nem gazdagították, nem értelmezték, nem egészen értették. A kiváló író szándéka még a gyarló vázlaton

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

1972 FEB 6-

Lukács Ágnes

1021

LUKÁCS ÁGNES
LINÓLEUMMETSZETE

1

Hogyan nézzük?

Hogyan kell tévét nézni? Ez a látszólag naiv, sőt nevetségesnek vélhető kérdés minduntalan foglalkoztatja a szakembereket.

Hogyan?! Hogyan?! — bosszankodik a legtöbb józan gondolkodású néző. — Hát oda ülünk a készülék elé, nézzük a nekünk tetsző műsort, és kész. Ha így haladunk, hamarosan arról fogunk vitatkozni, hogyan kell szakszerűen lélegzetet venni.

Óva intem a méltatlankodókat a túlzó indulatoktól és emlékeztetem őket, hogy bizony a legelemibb életfunkciók gyakorlását is tanulmányozni szokták, és még a lélegzés aranyszabályait is pontokba foglalták, hogy mást ne említsek, hát a népszerű jógakönyvekben, amelyeket egészségünk védelme céljából titkos reményekkel tanulmányozunk

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Lukács Ágnes

KÖZNEVELÉS
Budapest

1972 III. 17

...képző intéz-
...ményekben.

...javítá-
...sát. Ezek az eredmények néhány

FERGE ZSUZSA

1021

Lukács Ágnes munkája

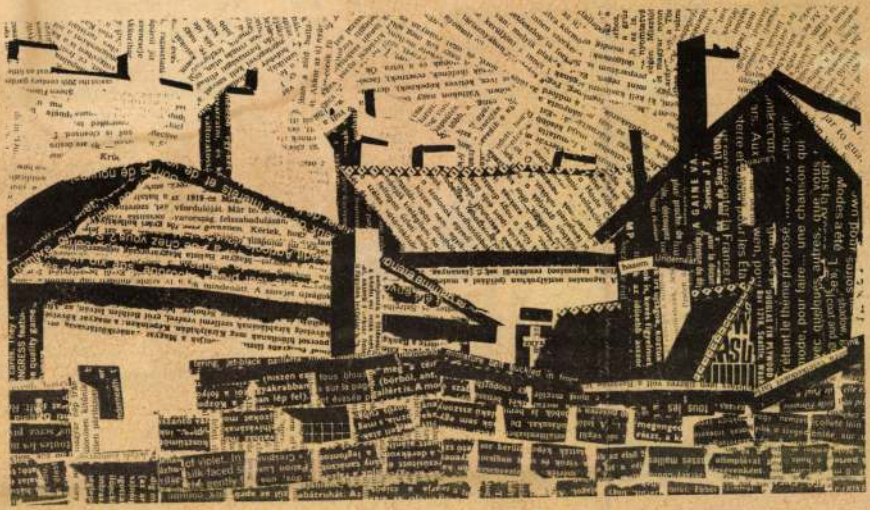

munkatervnek előkés
folyik. Kiemelnék a f
lémákból és a feladat
hányat.

Úgy gondoljuk, v
probléma megoldásába
síteni kell azt az elv
fejlesztés minden ter
maszkodni kell a k
vizsgálatokra, általáno
sérleti eredményekre.
ban csak távlatos megold
számára nyújt bázist, a nev
ügy gyakorlata pedig gyor
segítséget is igényel. Itt ell
mondás feszül. Ezen segí
csak a meglevő tapasztalatok felhasználásával lehet. Igénybe venni a legjobb gyakorló pedagógusok tapasztalatait is. A most következő változások, a fejlődés nagyon jelentős, talán diametrális lesz, de megvalósításának ter-

gyógyítja. Efféle meggondolásokon meg kell vizsgálni konkrétan, hogy hol (iskolatípus, osztály, tantárgy), mikor és kinél van „túlterhelés"; a túlterhelés nemcsak iskolai, hanem tágabban az egész diákéletformával összefüggő probléma; az ismereteknek bizonyos válogatott — nem azonos — köre egyaránt alkalmas lehet a képzés, a nevelés eredményességének bizto-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1978 DEC - 6

KÖZALKALMAZOTT
Budapest

Lukács Ágnes

EGY KIS PIHENÉS

1021

● Lukács Ágnes rajza

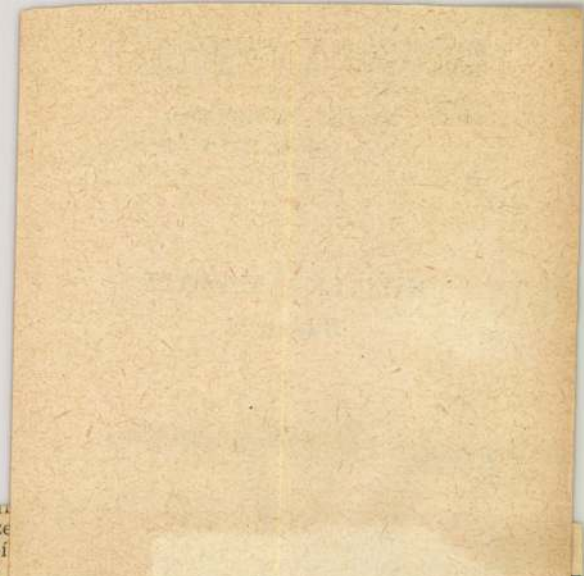

ő a szövegbe, hisze
csöppet sem csorbí
ok értelmét: „Ez
példány"; „*Jelent*
ivatalban", vagy „I
, aki *elnököl* az ü
sék kipróbálni az
bbi példán is!

elytelen az a manapság divó
tás is, mely szerint a *le* (vagy
intén gyakori *be, ki)* igekötőt
másik, hagyományos társá-
a rovására alkalmazzuk. Pe-
„A bizottság *le*tárgyalja a ja-
atokat" mondat nem jelent
t vagy többet, mint ez: „A
ttság *meg*tárgyalja a javasla-
at". Igaz, a második forma
kimondottan hivatalos ízű,
ez csak a javára válik.

fejezését, végbemenését: „Le-
gyártották a megrendelt készülé-
keket", de: „Az idén gyártott ké-
szülékek öt százaléka selejtesnek
bizonyult".

Legyen tehát a hivatalos
nyelvben annyi *le* igekötő,
amennyi a pontos, tömör és ár-
nyalt fogalmazáshoz kell. De
eggyel se legyen több!

Bíró Ágnes

tunt
Népl
vész
nak,
szerv
lis é
kultu
leng
végz
meré

1971 SEP 17
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KÖZNEVELÉS
Budapest

Lukács Agnes

1021

Lukács Ágnes rajza

döntő fontosságú a személyek megválasztása. Ezen túl a tanulói részvétel mértékét az adott osztály általános légköre, a pedagógus által felkeltett érdeklődés és a kollektíva intellektuális szintje is befolyásolja. A tagozatos (vagy a 4-es átlag körüli általános tantervű) osztályokban erőteljes aktivitás tapasztalható, ennélfogva eredményeik, biztos fogalomhasználatuk nem meglepő.

A tantárgy eredményes oktatása szempontjából különösen fontos-

1970 13
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KÖZNEVELÉS
Budapest

1021

ukács Ágnes:
lomoród

Lukács Ágnes

dig a katasztrofális hi
tő tanárhiány. Hosszú
dos és felelősségteljes
volt szükség ahhoz, h
jön a magyar iskolah
a magyar iskolákban
tás legalább a szlov
szintet elérje.

A *Szocialista Nev*
vül sokféle igény
vállalkozik. Mint eg
gyar nyelvű pedagóg
Csehszlovákiában, he
sábjain neveléselméleti, didakti-
kai és metodikai kérdéseknek egy-
aránt, figyelme kiterjed az isko-
laügy egészének — beleértve az
óvodákat is — problémáira. Nem
tartózkodik a szerkesztőség az
úgynevezett kényes kérdések föl-
vetésétől sem, hiszen a párbeszé-
dek, a viták a nézetek tisztázá-
sához járulnak hozzá. Mindemel-
lett törődnek a pedagógia újabb

tebb kérdéskör, hiszen az anya
nyelv szeretetét és féltő őrzés
nemcsak a magyartanárok hiva
tottak a diákokba ültetni, hane
ez a feladat — ahogy *Dem*
László írja a lap egyik régebb
évfolyamában — „... az egés
nevelőtestület közös ügye, a ne-
velési folyamatnak egyik általá-
nos feladata és problémája". Az
anyanyelvi művelődéshez és isko-
lához való jogot törvények garan-
tálják Csehszlovákiában, de ah-
hoz, hogy a magyar szülők élje-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Lukács Ágnes

1965 NOV 17

1021

Lukács Ágnes rajza

amelyet mintegy 10 hallgatónál
értékelése céljából.

A Rádióvízió egyes

— az ismertető füzet és a
következőképpen folynak le:

a) a rádióban közvetített bevezetés a
b) rövid szünet a bevezetésben hallottak átgondolására;
c) a program sugárzása — a helyszíni diavetítés;
d) a rádióban elhangzó tanácsok a program feldolgozására;
e) a tanár és a hallgatók vita keretében feldolgozzák az anyagot;
f) a kérdőívek kitöltése kb. 10 hallgató által;
g) a vita és a kérdőívek alapján a programot értékelő beszámoló készítése és a rádióhoz való beküldése.

Általános tanácsként szerepel, hogy a programhoz

A rádióvízió a
technikai problém
jelek bejátszása a
képek kiválasztás
iskolákhoz való e
azt tapasztalták, h
érik el a legjobb
környezetben ők
helyszínen veszik
minél közelebb ho
banforgó környeze

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

Lukács Ágnes

EGYETEMI LAPOK

1965 APR 16.

1021

Lukács Ágnes rajza

emberiesség?

cét állás-
lami „ke-

ét tárgya-
netet ren-
betartja,
nem tud
égy gyer-
yilvánva-
jegyzö-
atása ok-
különö-
ként —
hető jog-

zal a né-
y szavá-
g szavá-
helytele-
enne azt
yütt vál-
l az élet-
élet min-
eseteket,
még nem

A Sós György által ad
helyzetet fogadtuk el — má
nem is tehettünk, irodali
műről lévén szó —, s ez ne
is baj, mert ha 20 évenké
egyszer, de előfordulhat ily
vagy hasonló eset, s nem
előre megfontolni, mit tettü
volna a bíróné helyében.

*A témát nem tekintjük
zártnak, s a vitát sem kor
tozzuk jogászokra. Kérjük
vasóinkat, mondják el vélen
nyüket a problémáról, hogy
cselekedtek volna, mit tett
volna a válóperes bíróné
lyében?*

K. T

2.S
kö

Lukács Ágnes

Erdei Péter

És pedig egy Heródes, két darab öreg Juhász, egy Ördög, egy Halál. A Halál ütötte le kaszájával a játékban Heródes fejét. A többi öt bábu, a Szent család és a Napkeleti bölcsek voltak.

Ennek az ősi bábszinház betlehemnek papir homlokzatán csillagok közt bandukoló bárányok és juhászok kivágott formáit belülről pislákoló gyertyafény világitotta meg. A szinpad bábui helyett természetesen a betlehemjáró legények mondogatták a szöveget. A két bojtár neve Ripcse és Titiri volt. Az Angyal köszöntése után Ripcse jött be s igy verselt panaszos hangon:

Oh engëm fonnyasztó vécghetetlen álom.
Mely az egéesz éjjel nem vala jó álom.
Tudom, juhaimba van mostan sok károm,
De várd é te farkas, mert bosszudat álom.

Most Titiri jön, a kisbojtár. Ő is panaszkodik, hogy a farkas elkapta vezérbakját. Harmadik panaszkodó Koridon, az öregjuhász, akit Ripcse és Titiri igy invitálnak:

„„Itt vagy-e véen embör. Aszt tuttu meghóttá,
Vagy valahon ezidájig réegen fennakattá.
Mivé sok kosokat elvenën nyúsztá.
Számtalanokat mëg fël is trancsëeroztá
Gyere öreg, öreg Betlehembe!"

Koridon süket szegény.

„Hova, hova, Debrecënbe kemén perecët rágni?"

„Nem, nem, öreg, Betlehembe, a kis Jézuskáho."

Az öreg Koridon szeme ekkor akad meg a csillagos, kivilágitott Betlehemen. Ijedten takarja el arcát.

„Jaj de nagy fëenyessëegët látok én ott."

Ripcse:

„Ne félj öreg, ne félj. Ott a kis Jézuska.
Aggyá neki ëgy aranyâmát,
Hadd roncsa mëg vele az ördögök erős nagy hatalmát."

Az öreg Koridon odamegy a betlehemhez és félénken a jászolra hajol.

„Nesze te kis Jézuska, hoztam nekëd ëgy vërëshagymát,
Evvé roncsd mëg az ördögök erős, vad hatalmát."

Kedves tréfálkozás vidámitja a szöveget. Ripcse kiált: *Hallod öreg, angyalszót hallok.* — *Hallom, hallom* — mondja az öreg Koridon, — *tőtöttkáposzta rotyog a fazékba.* Ripcse ismét hallja az angyal énekét, de a világias Koridon kijelenti, hogy: *kolbász kukorékol a keményben.* A harmadik angyalkiáltásnál azt mondja: *kórót kaszálni hivnak a Sipka-düllőbe, de nem megyek, mert karácsony éjszakája vagyon.*

És csak akkor hisz, mikor az angyal csakugyan megjelenik, ekkor térdel le és énekel ő is a többiekkel.

A játékos párbeszéd majdnem egy óráig eltart. Ez a szatmárcsekei betlehemhordozás többszáz esztendős és a szövege is változatlan szépségben, frisseségben ragyog.

A nyolcvanöt esztendős Soós Istvánné a zalamegyei Teskándon még tudta az ősrégi karácsonyi pásztorköszöntést, amely igy szólt: *Jó estét Mária, Istennek szent annya, nagy üdvösséget szültél, Jézus annyává lettél, áldott vagy, boldog vagy. Mi is dicséretët hoztunk hát nekëd. Hát mit aggyunk nekëd? Egy kokast, egy bárányt. Illen szëgény pásztoroktu elég is. Jézus, Jézus, ma születëtt Jézus, Betlehem városába, rongyos istállócskába, be is van takarva piros posztócskába. Harsogjatok réztrombiták, Jézus születëtt. Szüztű születëtt. Szentlélektű eredëtt. Eszterházi háziáldás, áldott az Ur neve. Ménëk futok Dunának, fogok fényës halacskát, tëszëm tányéromba. Gyökér aggya fáját, fája aggya ágát, ága aggya bimbóját, bimbója aggya virágát, köszönccsük a boldogságos Szűz Máriát. Dicsértessék a Jézus nevë.*

Ezt az ősi szép pásztorköszöntöst egy polgáriiskolai tanuló, bizonyos Imre Sándor jegyezte fel 1933-ban. De a nyolcvanötéves öregasszony elmondta, hogy már a dédapja is ismerte. A népi költészet és próza karácsonyi remekei közül nagyon sokat még ma is fel lehetne kutatni. A régi szép betlehemesjátékok, karácsonyi népszokások felujitásával pedig érdemes lenne foglalkozni iróinknak, költőinknek.

György László

Vezényi: Betlehemesek

Gyermekművészek kiállítása

Több mint száz darab gyermekrajzot, festményt gyüjtött össze Bálint Jenő az őstehetségek szerencsésszemü felfedezője és ez a maga nemében csaknem páratlanul álló kis gyüjtemény most került kiállitás formájában a közönség elé. Az őstehetségek Erzsébet-téri otthonának falán bekeretezve, üveg alatt sorakoznak egymás mellé a háromtól-tizenötesztendős korhatárba tartozó gyermekpiktorok színes, érdekes munkái. Páris, London és Kopenhága már rendezett ilyen kiállitást. Most Budapest követi a példát és meg kell állapitanunk, hogy valóban élményt jelent ennek a kiállitásnak látványa.

Az embernek önkéntelenül mosolyognia kell ezeken a primitiv, üde, harmatosan friss és még meghamisitatlanul tehetséges kis alkotásokon. Nem csodagyermekekről van szó, akik a természet tréfájából már óvodás korukban Bachot játszanak vagy matematikai feladványokat oldanak meg, ezeket a képeket igazi gyermekek festik, akik nem *alkotni*, hanem játszani akarnak a szines krétával. Valamennyien saját szemükkel látják a világot a gyermeklélek mesebeli sikokon mozgó képzeletével. A legfontosabb náluk a szin. A zöld tehénnek piros farka van és lila macska, kék füvel boritott mezőn ugrándozik a magasban repülő, tücsökformáju arany repülőgép után. Második csodálatos képességük: az élet, a mozgás tökéletes érzékeltetése. Minden kis alak szalad, jár, valahová igyekszik e képeken, a tüzoltók izgatottan öntözik az égő házat, a tehén hátrafordul és bánatosan nézi a pákosztos macskát, amelynek bajszán csorog a frissen fejt tej. S mindez, természetesen, távlat nélkül, a messzi hegyekről integető pásztor ugyanekkora, mint a völgyben füstölgő mozdony vezetője. Egész világuk két dimenzióban él, lélegzik, lombosodik. A szinek olyan tiszták, üdék a primitiv tájakon, mintha a Giotto-, Cimobne-kor nyolcszáz esztendőelőtti iniciáléfestő szerzetesei festették volna.

Ha Bálint Jenő senki mást, csak Erdei Bencét hozta volna el ide, akkor is érdemes volna a kiállitást megtekinteni. Ez a kis tizenötesztendős parasztgyerek érett, kész egyéniség. Soha nem járt tárlatokon, mégis sokan nem egy modern festővel, például Marc Chegollal hasonlitják össze. A mesterségnek olyan biztonságával kezeli ecsetét, olyan humorral, fölénnyel dolgozik, hogy elámulunk tőle. Semmi tanult szabály, iskola, utmutatás nem gátolja abban, ahogy lát és lerögzit. Fest? Játszik. A játék analizise örömöt, vágyakozást, erőt, romlatlanságot mutat. Minden egyes kis képe visszatükrözi ezt az ősi játékkomplexumot. Akvarell a szinforrása. Olajfestékkel még nem próbálkozott. Fél. Nem szeret próbálkozni. Most csak nekiáll ecsetjével és amit kigondol, azt meg is festi. Sohasem követi a modellt. A tárgyakat, az embereket olyanná teremti, amilyennek gyerekfantáziájával látja.

Erdei Bence 15 éves parasztfiu képe: Tükör előtt.

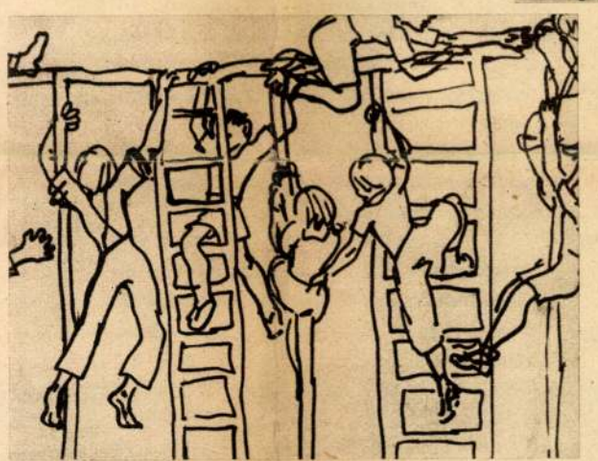

A 13 éves Lukács Ágnes vonalrajza.

Erdei Bence: Körhintán.

És a többiek is valamennyien: eredetiek, ötletesek frissek. Tele bátorsággal, hittel oldják meg az olyan nehéz feladatot is, mint pl., egy dzsungel megrajzolása. A cérnakarcsu törzsfőnökök lándzsát emelgetnek a madarak felé. A folyó kiszökik a dzsungel fái közül és egyenesen felfolyik az égbe. Miért? Ezt itt nem szabad megkérdezni. Csak semmi logika, felnőttes okoskodás.

Gyerek legyen itt a néző is. Gyerek, vagy tiszta és egyszerü örömökre beállitott ember, aki élvezni tudja azt a mesbeli boldog világot, amely, sajnos, csak a gyermek képzeletében él.

Gy. L.

SAJTOFIGYELO
MAHIR MAGYAR HIRADÓ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Lukács Ágnes, grafikus

NÉPSZAVA

1983 NOV 26

1021

Lukács Ágnes

TÓPART

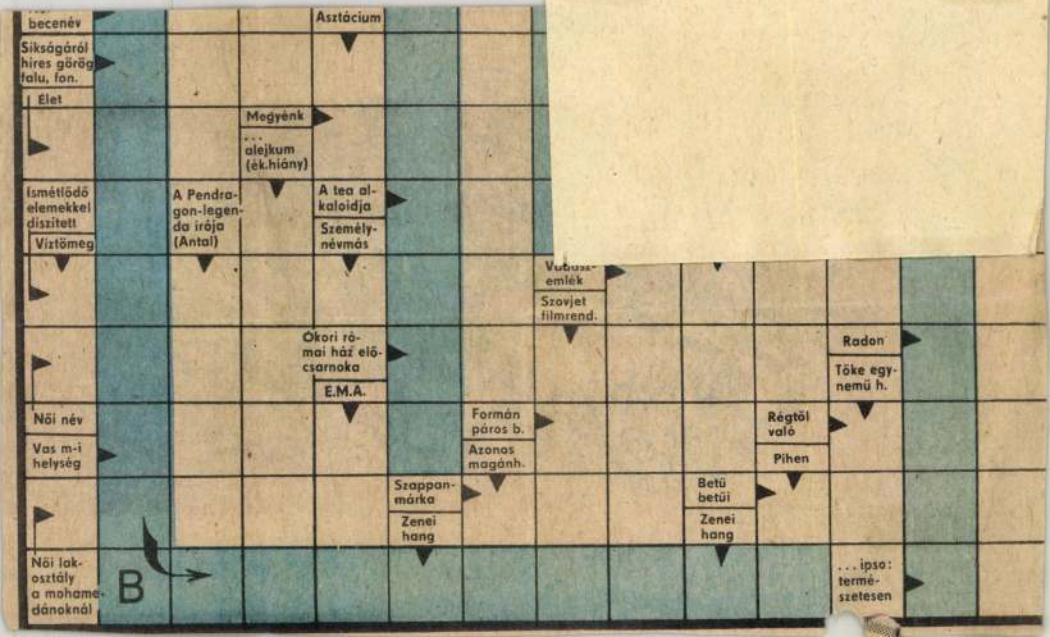
becenév
Asztácium
Síkságáról híres görög falu, fon.
Élet
Megyénk
... alejkum (ék.hiány)
ismétlődő elemekkel díszített
Víztömeg
A Pendragon-legenda írója (Antal)
A tea alkaloidja
Személynévmás
Vadászemlék
Szovjet filmrend.
Ókori római ház előcsarnoka
E.M.A.
Radon
Tőke egynemű h.
Női név
Vas m-i helység
Formán páros b.
Azonos magánh.
Régtől való
Pihen
Szappanmárka
Zenei hang
Betű betűi
Zenei hang
Női lakosztály a mohamedánoknál
B
... ipso: természetesen

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 OKT 25

KÖZNEVELÉS

1021

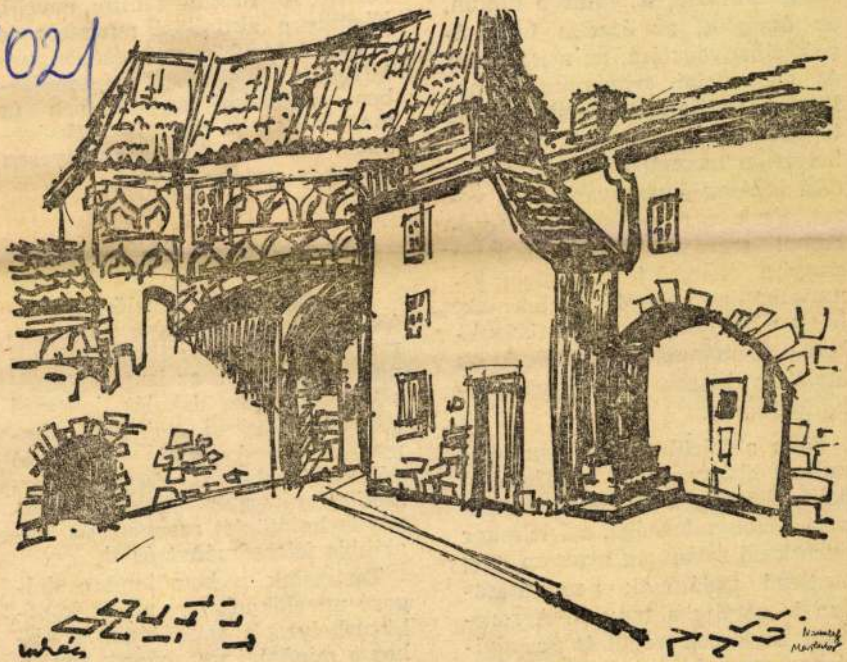

Lukács Ágnes (Budapest) rajza

len. Az olyan jelentéktele
látszó külsőségek, mint a dá
az óraszám, az óracím felí
nak elhanyagolása, az aritme
és geometriai szimbólumok
lyes használatának elmulasz
tévedésekhez, az egyenlős
helytelen használatához, a me
dási lépések összezavarásához
zet. Ezek a munkás-paraszt
ládból származó fiúk füzeteire
annyira jellemző hiányosságok ki-
mutathatóan abból származnak,
hogy a felnőttek az ő családjuk-
ban a formának, a külsőségeknek
általában kisebb jelentőséget tu-
lajdonítanak.

Ezek a körülmények nem ma-
radnak elszigeteltek. A kifejezés-
beli nehézség, a fellépés darabos-
sága, bizonytalansága, a feleléskor
jelentkező zavartság gyakran még
meglevő tudásának bemutatásá-
ban is gátolja a tanulót. A soro-
zatos kudarcok végül is passzivi-
táshoz vagy kihívó agresszivitás-
hoz vezetnek.

Nemcsak a nevelő feladata

A legkiválóbb nevelő munká-
jának eredményessége is nagy-
mértékben függ az iskola egészé-
nek munkájától, az iskola vezeté-
sétől, az egész iskolát jellemző
stílustól. Rosszul vezetett, elha-
nyagolt, pedagógiai koncepció
nélküli iskolában sokszor a leg-
lelkiismeretesebb nevelői törek-
vés is hajótörést szenved, de leg-
alábbis féleredményt ér el.

Tartozunk a becsületesen dol-
gozó nevelőknek egy másik konf-
liktushelyzet elismerésével is. Ah-
hoz a minőségi munkához, amit a
gyermek személyiségének sokol-
dalú fejlesztése megkövetel, meg-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sánd
Telefon: 188-296
EGYETE

Lukács Ágnes

1965 JAN 3 0.

1021

Esős tél

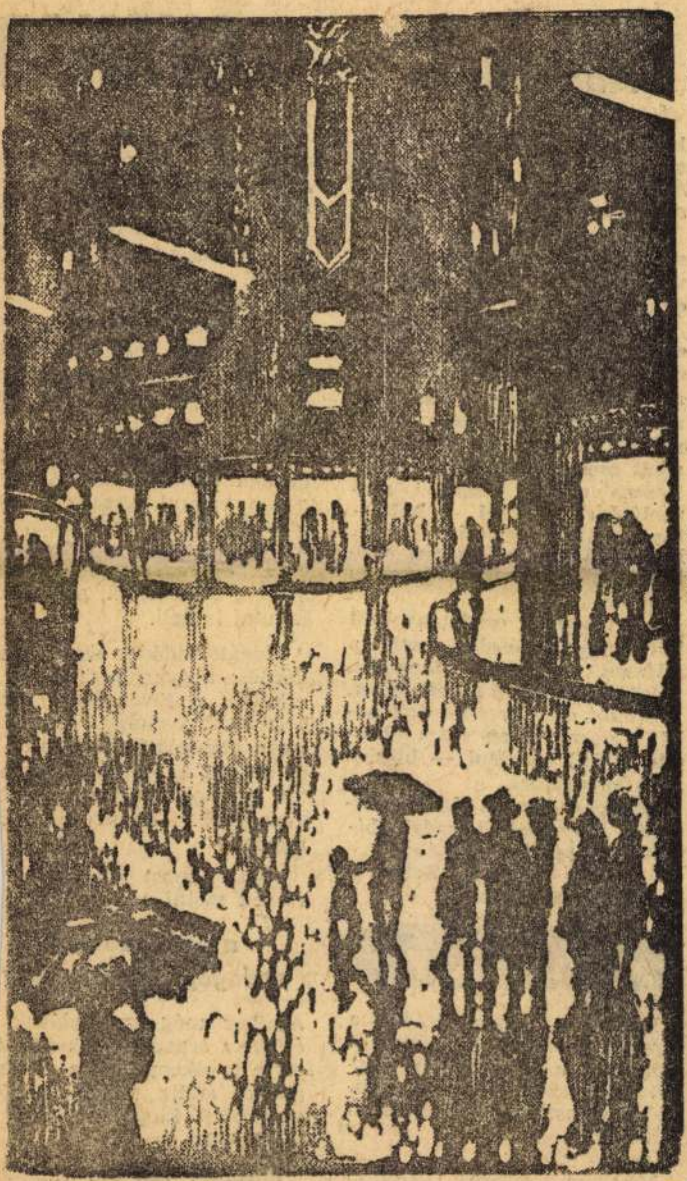

Lukács Ágnes rajza

Nagy Z... Amerikáb...

A BEAC kitűnő olimpiai helyezett középtávfutónője meghívást kapott az Egyesült Államok fedett pálya versenysorozatára.

A sportág történetében először hívtak meg magyar női versenyzőt a tengerentúli fedettpályás versenyekre.

Ez az elismerő meghívás egyrészt azt jelenti, hogy Amerikában is kezdik felismerni a női atlétika jelentőségét — ami eddig messze elmaradt a férfiakétól —, másrészt méltó elismerése Nagy Zsuzsa egész olimpiai szereplésének, hol hallatlan küzdeniakarása, sikere osztatlan elismerést váltott ki, mely e meghíváshoz is vezetett.

A várható eredményekről korai lenne jósolni, mert a teljesen szokatlan fapadlós, füstös, kismérretű fedett pálya, valamint egy átversenyzett nehéz versenyszezon után, pihenés nélkül készülni — bizony nem kis feladat.

Ismerve Zsuzsa küzdenitudását, akaraterejét, mégis bízunk sikeres szereplésében.

Lovassy Zoltán

Röviden

Húsz év magyar irodalma címmel előadói konferenciát rendezett a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat irodalmi választmánya a Kossuth Klubban.

★

Még ez évben UNESCO szakemberek érkeznek Budapestre, hogy megtekintsék az

GYAKOR...

Ha otthon engedetlenkedi... a gyerek, a szülő azt mondja... „nem irigylem a tanárokat, ez... zel az eggyel is mennyi ba... van, hát még ha egy osztályr... való hemzseg, nyüzsög, rende... lenkedik." Valljuk be, a taná... sem mindig irigyli önmagá... hiszen a diákok mesterien ér... tenek ahhoz, hogy magatartá... sukkal, egy-egy reagálásukka... váratlan helyzetet teremtse... nek.

Van aki azt tartja, pedagó... gusnak születni kell. Akad ... ebben valami igazság kétség... telenül, de a hivatásszerete... a rátermettség mindenesetr... csak az érem egyik oldal... Mert a pedagógiát, a nevelé... tanulni is kell.

Magától adódik ezek után ... kérdés: hogyan készíti fel ... egyetem a jövendőbeli ped... gógusokat. Tanulnak termész... tesen pedagógiát, lélektant, ... ez csupán az elmélet. Van a... tán gyakorlótanítás az ötö... éveseknek. Vajon ez vol... minden?

Amiről most bővebben s... retnék szólni az

a harmadévesek pedagógiai gyakorlata...

Amikor még szaktudásuk ... effektív óraadáshoz kevés, í... ezt a tevékenységet a pedag... giában addig tanult elmél... gyakorlati kiegészítőjének t... kinthetjük.

Miről is van szó tulajdo... képpen?

A harmadévesek mindiá...

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
dapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Lukács Ágnes
NŐK LAPJA
1021

PÉLDÁUL LUKÁCS ÁGNES...

A »például« szócskának dupla értelme van. Jelentheti azt is: válasszuk mintául az illetőt... de azt is: hogy ő mindössze egy a sok közül; találomra kimarkolt gyöngyszem a sok és sok színű színes gyöngyből. Milyen értelemben használtuk ezt a kifejezést most? Talán mindkettőben.

Lukács Ágnes ugyanis csakugyan egy a sok fiatal, kedves pedagógus [illegible] aki a művészélet

8

GYAKORLAT: kis ajtó- ugyanaz, mint az előbbi közül, [illegible] gyakorlat, de most a bal izgalmairól [illegible] nyom, é[illegible] jobb mondván, az Akadémia elvégzése után tanításra szánta el magát. Lemondás volt ez vajon? Bölcs önmérséklet? Önbizalom-hiány? Vagy vállalása valaminek, amihez kedve volt?

Többek közt erről akarunk vele beszélni, amikor meglátogatjuk. Idáig csak rajzait ismertük. Kedves, játékos illusztrációkat gyermekversek mellett, néhány finom, elgondolkoztató tájképét, egy-egy kiállításról.

Most, amikor benyitunk hozzá a napfényes kis lakásba, ahol idős szüleivel él, régi bútorok és új képek közt, egyszeriben megtaláljuk a titok nyitját: ez a mosolygós, csendes, aprótermetű nő: lelkében gyerek maradt. Nem került messzire növendékeitől, csak tudásban emelkedett föléjük.

— Igen, ez körülbelül így van — feleli tapogatózó kérdéseimre, amikor már megnéztük rajzait a nyári bulgáriai útról, ahonnan sok éles és finom megfigyelésről tanúskodó vázlatot, kompozíciót hozott haza.

— A Ságvári Endre egyetemi gyakorló iskola, ahol dolgozom, igazán nem nevezhető szűk keretnek. Tizenkét osztályos iskola ez, hatéves kisgyerekektől érettségiző ifjú emberekig tanítunk mindenféle korosztályt. Az ember igazán nem unatkozhat egy percig sem! Azonkívül egyetemi gyakorlóiskola is vagyunk; állandóan járnak be fiatal egyetemisták, akik tőlünk akarnak tanulni tanítani... és természetesen roppant éber kritikával néznek bennünket! Én például tanítok a második általánosban és a nyolcadikban is. Kis gyerekek kerülnek hozzám, akiknek még gátlástalan látásmódjuk van. És tizenhárom évesek, akik már küzdenek az anyaggal, a perspektívával és saját mondanivalójukkal. Nem tudom, melyik az érdekesebb. Sokszor viszem őket múzeumba. És mindig arra kérem őket, válasszanak ki maguknak egy-egy tárgyat, és rajzolják le. Aztán a következő órán megbeszéljük a dolgot. Óbeléjük sokkal jobban megrögződik minden, amihez saját munkájuk emléke tapad, mint akár a legjobb magyarázat, és én rengeteget tanulok tőlük!

— Amikor én végeztem, még majdnem mindenki tanári diplomát szerzett. Hol volt még akkor annyiféle elhelyezkedési lehetőség, mint manapság! Mégis, az akkori fiatalok még valamiféle számkivetettségnek érezték az iskolát. Én soha. Talán azért, mert apukám is tanár volt...

»Apuka« büszkén mosolyog. Odajön hozzánk, nézi a lánya képeit, magyarázza őket, és rögtön megmutatja saját rajzait is a falon; tisztelettel berámázott, kedves és gyengéd kréta-rajzokat, arról a csecsemőről, aki ez a kicsi Ági volt, nem is olyan régen. Milyen egyszerű az egész. És milyen gyorsan megy ez a kis emberélet, ahogy egybefolyik az időben... akár a folyók. Ahogy fölvesznek magukba egy másik kis patakot, továbbsietnek vele, új tájat tükrözve és közben szinte mellékesen színessé élesztik a parti fácskákat, virágokat. Azzal, amit úgy hívunk: vízuális kultúra. És ez talán nem is olyan kevés, de semmi esetre sem lemondásos program...

Fédor

9. GYAKORLAT: le[illegible] ülünk az ajtókeretbe [illegible] hát[illegible]

Rédner Márta felvétele

nyolul. 15. Kiváló marxista tudósunk volt. 16. Izmokat összekötő rost. 17. Szervez. 20. Morzsa közepe! 21. A sóvá vált asszony férje. 22. Azonos magánhangzó. 23. Igerag. 24. Mezőgazdasági eszköz. 25. Kétszeres Kossuth-díjas színművésznőnk névbetűi. 27. Ismert város Franciaországban. 31. Argon vegyjele. 32. Római 401. 34. Védő. 35. Szó a »Halotti beszéd«-ből«. 36. L. H. 38. Nőnév. 39. Férfinév. 40. Vendéglői lap. 41. Belga város. 45. A hunok nagy királya. 49. Hirtelen emelkedő. 51. Torz szélei! 52. Önző. 53. Mint 22. 54. Mérges gáz. [illegible] dobja. 63. Nőnév.

FÜGGŐLEGES: 1. A vízsz. 1. folytatása. 2. Világkorszakok. 3. Manlul. 5. Adósságot egyenlít. 6. Hosszabb időszak. 7. Római istennő. 8. Bio felcserélt betűi. 9. Ókori név. 10. Hónaprövidítés. 11. Fordítottja szolmizációs hang. 12. Többek közt a fűzfa termése. 18. Indiához csatlakozott portugál gyarmat. 19. Autómárka. 26. Olasz folyó (ut. bet. főlös ék.). 28. Dorgál. 29. AO. 30. A Noszty fiú . . . Tóth Marival. 33. Nem tartozik a környezethez. 35. E helyre

Michelangelo Mózes szobra

n komoly győzelmet ytak ki. A mindentó Montecatini tröszt laszország legnagyobb gyipari monopolvállaa, az olasz vegyipar —45 százalékát ellenzi, és számos leányvállattal rendelkezik), a rrarai bányák konsziótulajdonosa egyik pról a másikra, el arta bocsátani a márnymunkások felét. A irványtermelés veszteges üzlet — hangzott indok. A munkások nban, létükről lévén ó, no meg érezve, hogy moly erő; az Olasz Kommunista Párt áll mögöttük, nem hagyták, hogy elvegyék a kenyerüket. Ha Montecatini nem akarja, akkor is maradunk. A sztrájk fegyveréhez nyúltak, és kitartó harcukat siker koronázta. Montecatiniéknak alkoncessziókénti át kellett engedniük a kőbányákat a szövetkezetben egyesült munkásoknak. Természetesen tekintélyes nyereségrészesedést biztosítottak maguknak. És volt egy hátsó gondolatuk is a részvényes uraknak: a munkások gondjuk még maradt elég. A Montecatiniék elleni

döntő ütközetet

még nem vívták meg . . .

Nyaralók, turisták ezrei látogatnak el a híres fehér márvány országába. A látvány fenséges: a távolból az emberek kis fekete hangyáknak tűnnek az óriási, hófehéren világító márványhegyek között. Ezek a csodálatos kövek meghatározzák az itt élő emberek sorsát, de ők már nem fatalisták, s ha nehéz is a sorsuk, beleszólnak az irányításába. Ha Bálint György ma — mint három évtizeddel ezelőtt — kis pohár Chiantit kortyolgatva egy ízes, toscanai nyelvjárású »marmi«-val beszélgethetne, örömmel tapasztalná: a világ, ha nem is sokat — valamit változott itt is . . .

Sz. É.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Lukács Ágnes

KÖZNEVELÉS

1965 MÁR 26.

1021

Lukács Ágnes rajza

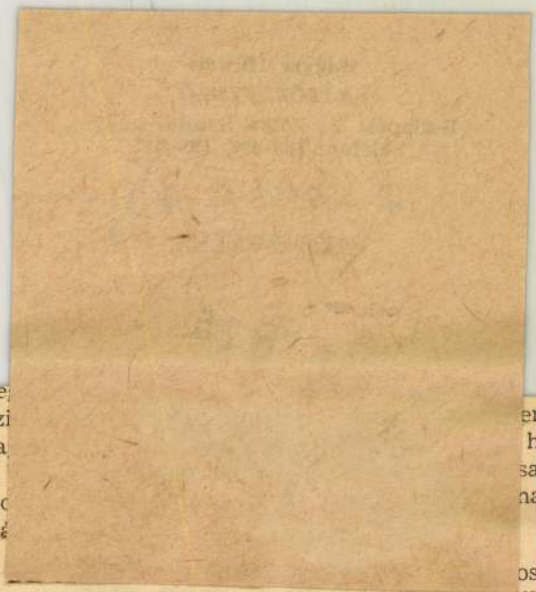

főnöki feljegyzések jó vezetésének? Ezek megálla
sánál az iskolai nevelőmunkában számításba ve
fontosabb tényezőkből kell kiindulni. Ilyenek: a t
családi körülményei, eddigi fejlődése, testi és psz
sajátosságai, valamint az ezekből adódó nevelési
adatok, alkalmazott módszerek és eredmények.

A tanuló egyéni sajátosságainak megfigyelés
hasznos segédeszközt jelentenek a közismert Bak
féle szempontok, de önmagukban ezek nem elege
az osztályfőnöki feljegyzések jó vezetéséhez. A tan
megismerése nem öncél, hanem a nevelés ha
nyabbá tételének feltétele és eszköze. A nevelőne
hát nemcsak azt kell tisztáznia: milyen a tanuló,
nem azt is: mit kell elérnie és hogyan — annak érdé
kében, hogy az adott tanuló személyisége a lehető
legkedvezőbben alakuljon.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307
Lukács Ágnes
EGYETEMI LAPOK
1965 FEB 27.

1021

TVISZT

Lukács Ágnes rajza

vű műfordító v
lág műfordító-
tudtam, hogy ö

S amikor az
póztalan, elégi
szinkronban vo
mészetes, halk

Budapesten s
ragadta a hábo
Végig Budapesten tanult, a Szilágyi Erzsébet általános gimnáziumban érettségizett s 1959-ben végzett egyetemünk magyar—francia szakán. Azóta a Nagyvilág szerkesztőségében dolgozik, jelenleg a versrovat vezetője. Számtalan műfordítása jelent meg különböző kötetekben és folyóiratokban, később verseivel is kirukkolt, első kötete 1963-ban jelent meg „Tűzfalak" címmel, a Szépirodalmi Könyvkiadó gondozásában.

A szerkesztőségből ugrott ki egy félórácskára, hogy beszélgetni tudjunk:

— *Mikor kezdtél barátkozni a versekkel?*

— Még a „szóbeliség" időszakában. Írni sem tudtam, de már magam költötte mondókákkal gyötörtem a környezetemet. Volt egy fiú, aki nálunk írta mindig a leckéjét, tőle tanultam meg írni ötéves koromban s ak-

mően és tisz
gyiasítás, a
Valamiféle s
szólni, ami ha
remt egy-egy
Különösen a
tos ez, hiszen
ben patetikus
szavaktól hars

— *Jól érzed*
ségében?

— Valamen
képzelni, ez a
csak a versek
pótlás nevelés
légköre is kit

— *Jelenleg*

— Alain Bo

Könyvespolc

Murányi—Kovács Endre:

TÓTH JUDIT:

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Lukács Ágnes
KÖZNEVELÉS
1965 JAN 29

1021

Lukács Ágnes rajza

tító hasonlattal élve: ugyanaz, hogy esik az eső, tehát jó termés eső esik, tehát rossz lesz a terme annyit teszek, hogy megírom az

Ezek után felvetődik bennem a jelenleg segíteni a felügyelet a n kát, van-e rá módja? Erről kívá ben. De mielőtt az eszembe ötlő rend kedvéért hadd szögezzem l rólag a középiskolai felügyeletrő kettéválasztva — szakfelügyeletről és általános felügyeletről.

NÉZZÜK ELŐBB A SZAKFELÜGYELETET. Egy-egy szakfelügyelőhöz — közismereti tárgyakból — 21 megyei és kb. 15 városi (Miskolc város) iskola tartozik. A 36 iskolában, ha nagyon szerényen, átlagosan 3—3 nevelőt számítunk egy-egy szaktárgyból, akkor is 109 nevelővel kell foglalkoznia egy-egy szakfelügyelőnek. Ha teljes értékűnek számítunk minden tanítási hetet, akkor a szakfelügyelőnek 99 nap áll rendelkezésre (utazással együtt!), hogy a 109 nevelővel foglalkozzék. Az án, de értekezlet is van a világon, egy évben nem is egyszer! Aztán továbbképzés, meg különböző szintű felmérés, tankönyvbírálat, s ők talán sokkal jobban tudnák sorolni: még mi minden. Ilyen feltételek és körülmények között hogyan tehet eleget a szakfelügyelet feladatából származó kötelességének? Vagy elégedjünk meg a szokóévenkénti találkozásokkal? Vagy a körülményeket rontva, tovább fokozzuk a szakfelügyelőkkel szemben támasztott követelményeinket,

ket támasszunk vele

Végezetül, de nem végezhet akármilyen nem is látogathat ak tekintély kérdése. A saját szaktárgya és s művelődnie kell. Min nak kell lennie. Pél letében az oktató-ne mindig friss ismerete tania kell tekintélyét (tanítás és önképzés) lönben nem lesz hite latának.

HA A KÖVETELM bi számadatok alapjá zem a feladat megval tenni a követelmény don csak egy részéne

Lukács Ágnes
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307
1965 FEB 27

EGYETEMI LAPOK

1021

Lukács Ágnes rajza

enyi Pál.

Mindent összevetve, *új írókkal alapvetően új szemlélet, egységes és szilárd műsorváz, mai fiatalos lendületű mondanivaló* — ez lenne az egyetemi kabaréműsorok jellege.

— További tervek?

— Egyelőre semmi. Örülünk, hogy túl vagyunk a nehezén, a sok változtatást megérve született ... és mit fizetnek?-en. Bevallom, túl sok a nehézség, nem könnyű egyedül, kellő megértés nélkül vállalni a feladatot. Tervünk egyelőre az, hogy a Metro klubban „kamarakabaré" műsorokkal szerepelünk, persze ott inkább csak atmoszférateremtés céljából. Hogy a jövő év mit hoz? — mosolyodik el Mezei Éva. — Hát meglátjuk.

Azt hiszem, mégis találkozunk majd az Universitas Együttes jövő évi egyetemi kabaréjának bemutatóján.

SZEALLITOTTA: SIMONFFY DRÁS

FOTO: DOZVALD JANOS

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1963 MÁR 16

Lukács Ágnes

EGYETEMI LAPOK

Ági „néni" kiállítása

A jogi kari KISZ-klubban egy héttel ezelőtt megnyílt egy kiállítás. Külön érdekessége, hogy Lukács Ágnes, a művész „civilben" Sághi Endre gyakorlóiskola rajztanára. A vendégkönyvben napról napra gyűlnek a dicsérő bejegyzések. Az aláírások tanúsága szerint a tanítványok közül is sokan felkeresték Ági néni képeit.

Az alábbiakban a Havas tetők c. linóleummetszettel idézzük Lukács Ágnes művészetét. A kiállítás részletes ismertetésére a későbbiekben visszatérünk.

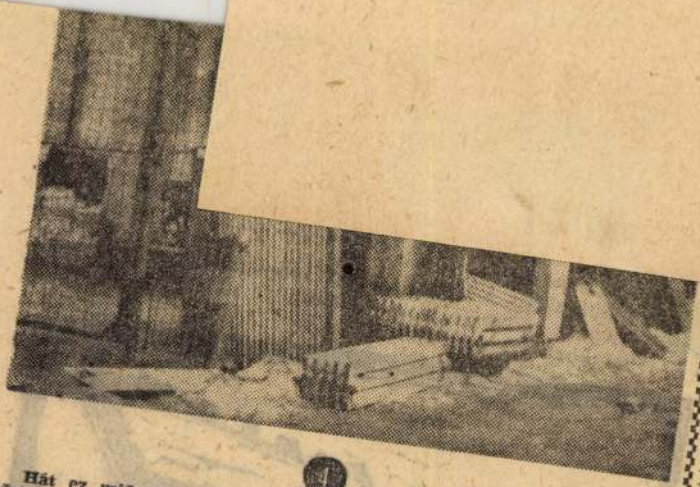

4

Hát ez mi? Vásárjelenet? Ugyan mit keresnek ezek a fejkendős, bőrkötődmönös asszonyok az egyetemen, megpakolt ruháskosarakkal, taligával. Egyikük hamarosan megoldotta a rejtélyt. Vadonatúj tollseprőjét lengetve elmagyarázta, hogy valamenyien az Apáczai Cseres János Gyakorló Iskolában dolgoznak, és innen, az egyetemi raktárból kapják a munkájukhoz szükséges anyagot. Így aztán kiderült, hogy a nagy kosarakban kenőszappan, padlópaszta, kézmosópor kupacolódik. Néhány tollseprő, seprő és szemétlapát egészíti ki a mostani szállítmányt. Az asszonyok nagy tereferével cipelték tisztítószereiket, az egyetem és a gyakorló iskola közötti jó kapcsolat újabb kézzelfogható bizonyítékait.

(Kép: Gárdos, szöveg: Bedecs.)

Lukács Ágnes

Falusi és városi gyerekművészek kiállítása

Az ösztehetségek erzsébettéri tanyáján, az új kiállításon, ösztehetség-csemeték mutatkoznak be. Gyerekművészek. Feléjük elmosódnak a taníttatlan népi művészek birodalmának határvonalai, összekeveredik a falu és város is, mindenünnen egyformán sorozódnak a csodagyerekek. Bálint Jenő sorozza őket is. Hiszen az eddigi ösztehetségek is mind tulajdonképpen felnőtt csodagyerekek voltak. Ezért nincs is sok különbség az ő látásuk és a 16 éves *Erdei* Bence »szemlélete« között. Ő ennek a gyerekkiállításnak a sztárja. Remek megfigyelő és ősi humorral fűszerezi naiv, ösztönös festőstílusát.

A sárközi gyerekek rajzai régóta csemegéi a magyar népművészet barátainak. Csatlakoznak itt hozzájuk kedves iskolai rajzaikkal a boldogi gyerekek.

Külön érdekesség a kis *Lukács* Ágnes rajzsorozata. Ez a kislány négyéves kora óta rajzol (évek óta figyelem magam is meglepő fejlődését), bámulatos könnyedséggel jellemzi gyors, friss rajzaival kislányélete alakjait, eseményeit.

A többi kis kiállító rajzlapjain is meglepő villanások mutatják, miből lesz a cserebogár. Vagyis az ösztehetség.

Magyarország 1935 dec. 12.

Lukács Ágnes
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307
1964 OKT — 3.
EGYETEMI LAPOK

VISEGRÁD

Lukács Ágnes rajza

Két humorista beszéde

— *Képzeld öregem, van egy nagyszerű ötletem.*

— *Add ide, majd elcsépelem.*

Teljes egyetértés

— *Pincér, hozzon nekem egy rúd szalámit!*

— *Szódával parancsolja?*

— *Nem, egyedül eszem meg.*

Kávé...

szerte a plaka
san egyéves
kintő KISZ-kl
nyílt.

A három he
dő klub válto
kínál ebben
tavaly nagy s
ló klubok, m
ez évi első
Idén is megrendezi színvonalas estéit a dzsesszklub, estenként előadásokkal és zenekarok közreműködésével segíti elő a komoly dzsessz megértését; minden csütörtökön a bridzs kedvelői ülik majd körül az asztalokat; s akit a film világa érdekel, részt vehet a filmklub vitáin, vetítésein.

Új klubok is megkezdik majd működésüket. Az Irodalmi Színpad patronálásával irodalmi kör indul, és október elejére tervezik a képzőművészeti kör alakuló ülését — ezt a kört vendégként egy bölcsészhallgató irányítja majd. A fotókör már megtartotta ez évi első összejövetelét és az orvosegyetemek közötti fényképkiállítás megrendezésére készül.

Az oktatói karra háruló feladatok közül legfontosabb a oktatási reform megszilárdítása. Az elmúlt tanév során az oktatási reform célkitűzéseiből még csak egy kis részt valósítottunk meg, nevezetesen az oktatás keretejt alakítottuk ki. A tantárgyprogramok elkészítése során az egyes tanszékek megismerték a kapcsolódó tantárgyak oktatási feladatait, viták sorozatán alakultak ki a jelenleg legjobbnak tartott keretek és tantervek. Az oktatók nagy része természetesnek tekinti a tananyag állandó fejlesztésének és korszerűsítésének szükségességét. Az eddig végzett nem kis munka akkor éri el célját, ha a most következő tanévben is feladatainkat ma-

Lukács Ágnes

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

1021 MÁRC?

EGYETEMI LAPOK

1021

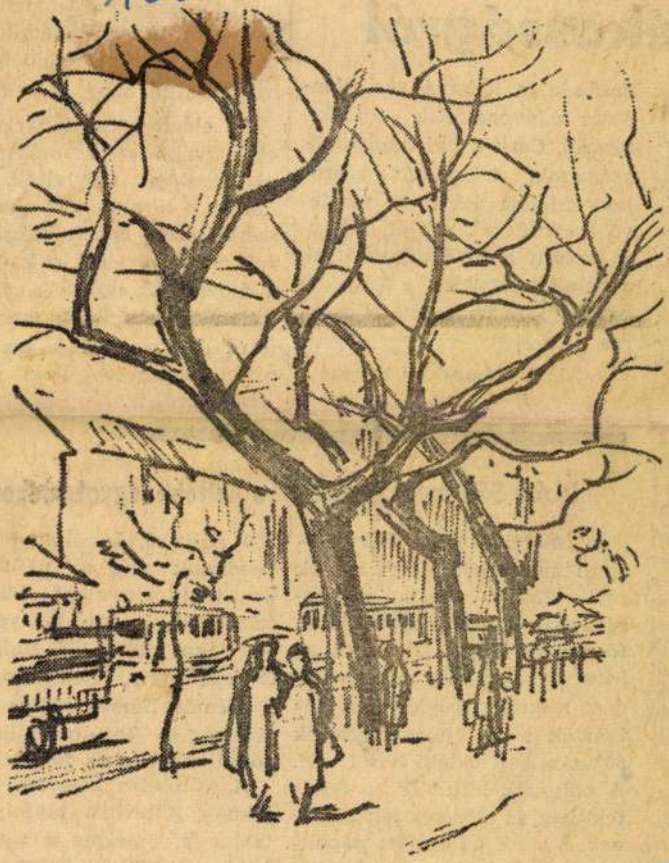

Lukács Ágnes rajza

rékossá

doskodni a tu
őrzés színvona
tásáról. Csak a tudományos és számszaki ellenőrzés szoros kooperációja képes a meglevő eredmények mellett feltárni azokat a hibákat, amelyek a munkát zavarják, a fejlődést gátolják. A tervszerű ellenőrzés a takarékosság biztosítéka.

Nemeskéri Ferenc
főelőadó

elvi, gyakorlati és módszertani kérdéseit taglalták. Szó került a levelező oktatás korszerűsítésére hozott intézkedések eredményeiről, a korszerű audiovizuális eszközök gyakorlati alkalmazásának tapasztalatairól, valamint a kommunista pedagógusképzés egyes kérdéseiről is.

Újabb 350 magyar fiatal a külföldi egyetemeken

A Művelődésügyi Minisztérium nemzetközi osztályának tájékoztatása szerint a meghirdetett külföldi egyetemi és főiskolai ösztöndíjak iránt az idén is nagy volt az érdeklődés: mintegy másfélezren pályáztak s a jelentkezőknek 60 százaléka vidéki fiatal volt. A pályázók közül ezren feleltek meg az előzetes feltételeknek, s ezek az elmúlt napokban tettek felvételi vizsgát a hazai egyetemeken. A felvételi vizsgán sikerrel állt helyt 550 pályázó, közülük 350-en kezdhetik meg az új tanévben tanulmányaikat külföldi felsőoktatási intézményekben — Szovjetunió, Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország, a Német Demokratikus Köztársaság és Románia különböző egyetemein és főiskoláin.

A külföldre készülő fiataloknak júliusban tanfolyamot tartanak, amelyen a nyelvtanuláson kívül kibővítik ismereteiket a vendéglátó országról.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307
Lukács Ágnes
EGYETEMI LAPOK
1965 ÁPR 29.
1021

Lukács Ágnes rajza

AZ ELTE SZAKSZERVEZETI BIZOTTSÁGA SZERETETTEL MEGHÍVJA AZ EGYETEM OKTATÓIT, DOLGOZÓIT, HALLGATÓIT A MÁJUS ELSEJEI ÜNNEPI FELVONULÁSRA. TALÁLKOZÁS MÁJUS 1-ÉN DÉLELŐTT $^{3}/_{4}10$ ÓRAKOR A WESSELÉNYI UTCA 72. SZÁMÚ HÁZ ELŐTT.

Vezetőségválasztó közgyűlést tartott az ELTE szakszervezeti bizottsága

(Folytatás az 1. oldalról.)

bizottságainak politikai irányítása. Az egyetem szakszervezeti bizottsága időnként *politikai tájékoztatókat tart* az alapszervezeti elnökök és bizalmiak számára. A szakszervezet feladatkörébe tartozik egyes munkásmozgalmi ünnepségek megszervezése. Ezeket a feladatokat sikerült elfogadhatóan elvégezni.

A közvetett politikai munkához tartozik az *érdekvédelmi* tevékenység is. Az igyekezet arra irányul, hogy a szakszervezet aktívái tartsák szem előtt az érdekvédelmi és a politikai munka összefüggését, hellyel-közzel azonosságát; kiki legyen tudatában annak, hogy a kedvező oktatási és kutatási feltételek a jogos anyagi érdekek mind jobb kielégítése a következetes munkavédelem, a jól sikerült üdülés jelentős mértékben elősegítik az egészséges politikai hangulat kialakítását.

Élénk érdeklődést keltett, amikor az előadó az egyetemi nevelőmunkáról beszélt.

A nevelőmunka az egyetem valamennyi fakultásán és szakán érezteti hatását és tovább gyűrűzik az egész társadalomban.

*A jogász tényked*ése, magatartása egyaránt az igazságosság, a tisztesség, a humanitás példája kell hogy legyen.

A tanárnak emberi példaképpé kell válnia a gondjaira bízottak körében és kulturális működése egyéb színhelyén egyaránt.

A gyárba, üzembe kerülő kutatónak is hatást kell elérnie munkatársai körében.

A nevelőmunka az egyetemen ez idő szerint eléggé *háttérbe szorul.* A professzorok egy része a tantárgyon keresztül való nevelést tartja a legcélszerűbbnek, másik, a kisebbik részük, az egyetemi oktatást, csupán ismeretanyag-átadásnak tekinti, nevelői feladatot nem lát maga előtt. Vannak, akik az egyetemi nevelőmunkának a szükségességét elméletben elfogadják ugyan, azonban ezzel, a tantárgyon belüli ráhatás kivételével nem foglalkoznak — többek között — sokszoros elfoglaltságuk miatt. Meg kell jegyezni, hogy az oktatók egyetemen kívüli elfoglaltságai is szakmai vonatkozásúak. Nem egyszer társadalmi munkájuk is szakmai vonatkozású, így aztán *az oktatáson kívüli nevelésre csak keveseknek és kevés idejük marad.*

Nem találkozunk az egyetemi nevelőmunka átgondolt tervével, rendszerével. Egy bizonyos: az Egyetem hivatalos értékelése során is nagyobb megbecsülést biztosít egy többkevésbé értékes publikációnak, mint az egyetemi életben végzett, nagyon gondos, folyamatos nevelőmunkának. *(Természetesen, tudományos munka nélkül nem lehet sem megfelelő oktató, sem nevelőmunkát végezni.)*

A nevelőmunkának nemcsak a hallgatók vonatkozásában kellene érvényesülnie, hanem a hivatástudat fokozásában az oktatók körében és a munkafegyelem fokozásában az adminisztratív és a fizikai dolgozók körében is.

A munkafegyelem megjavítását nem a viszonylag nehéz közlekedési viszonyok között bekövetkező netán néhány perces reggeli késések figyelemmel kísérésében látjuk, hanem

a munkanap jobb kihasználásában, a munka tervszerűbbé, célszerűbbé tételében

sok kölcsönös látogatások során mozdították elő az egyetemek megállapodásaiban foglaltak teljesítését is. Jénából és Leningrádból az egyetemi szakszervezeti bizottság elnöke volt Budapesten, az ELTE szakszervezeti bizottságának elnöke pedig Jénában járt, ahol részt vett az egyetemi pártszervezet kongresszusán.

A kölcsönös üdültetés nemcsak ebbeli jellegű, hanem a társadalmi és szakmai tárgyú érintkezés kellemes formájává alakul.

Az egyetemről külföldre utazók felsőoktatásunkat és a tudományt nagy tekintélyre szert téve képviselik.

Lényeges tehát, hogy *a külföldi utaztatások helyes rendszere kialakuljon.* Ezért az utaztató szervekből egységes utazási bizottságot kellene létesíteni. Az utazási bizottságnak tudományági albizottságra kellene tagozódnia. Bürokráciamentesen döntési jogot kellene nekik biztosítani. Meg kellene változtatni azt a helytelen nézetet, amely „örök utazó professzorokról" és „külföldre soha nem jutó fiatalokról" szól. Annak kell — akárhányszor — utazni, aki a feladat megfelelő ellátására képes.

A tehetséges fiatalok felkészítése érdekében a szaktekintélyek mellé fiatal oktatókat is ki kell küldeni külföldre, hogy a későbbiek során szakmai tudományos fejlődésük arányában formailag — tartalmilag egyaránt helyesen képviselhessék külföldön hazánkat és tudományágukat. Fokozottabban kell gondoskodni fiatalabb szakembereink nyelvtanulásának fejlesztéséről. Még ennél is lényegesebb ideológiai, politikai képzésük fokozása, szaktudományok, politikai vonatkozásainak elsajátíttatása. Az utaztatási bizottság feladatává kell tenni, hogy a külföldön jártak számoljanak be szóban,

TESTVÉR

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307
Lukács Ágnes
EGYETEMI LAPOK
1965 FEB 13.

1021

PORTRÉ

Lukács Ágnes rajza

„Új" edző az atlétáknál

Az atléták edzésein örömmel pillantottuk meg *Farkas* Pál edzőt, aki négy esztendei távollét után visszatért a fekete-fehér „E" betűsökhöz.

— *Nagyon szívesen vállalkoztam arra, hogy a magas- és rúdugrókat, valamint a diszkoszvetőket felkészítsem* — mondta Farkas edző.

Amikor az „új" edzőt szeretettel köszöntjük, eredményekben gazdag, jó munkát kívánunk neki.

egy mondatban

ezetősége február 17-én, szer-

ttel kerül sor *dr. Földesi Ta*ímű *előadására.*

jainak „elfoglalására" *élénk*

mellett az intézői teendőket yvtár dolgozója látja el.

nk is megkezdték már *felké-*

n kezdenek abdázóink

labda-bajnokság kifrása sze*-én* lépnek először a pályára.

Szombaton a Mező utcában:

BEAC—Honvéd BNA

Labdarúgó-csapataink szombaton edzőmérkőzést játszanak a Mező utcai pályán. Háromnegyed kettőkor második csapatunk az Élelmezési Gépjavítóval mérkőzik, negyed négykor pedig első csapatunk a Honvéd Budai Nagy Antal csapatát látja vendégül. Egyébként az elmúlt évben a HBNA csapatától elszenvedett (2:1 arányú) vereség után estünk ki a Magyar Népköztársasági Kupából. Ezúttal ennek a barátságos mérkőzésnek egyetlen tétje van: felkészülés a bajnoki küzdelmekre.

Vasárnap délelőtt sem marad műsor nélkül a BEAC-pálya: 11 órakor az UEFA-válogatott a Miskolci VSC csapatával játszik barátságos mérkőzést. Előtte a BEAC serdülő csapatok mérkőznek.

Március 14-én:

PETŐFIBÁNYA—BEAC

LABDARÚGÓINK TAVASZI SORSOLÁSA

I. forduló (március 14): Petőfibánya—BEAC.
II. forduló (március 21): BEAC—Vegyiművek.
III. forduló (március 28): Gyöngyösi Spartacus—BEAC.
IV. forduló (április 4): BEAC—Balassagyarmat.
V. forduló (április 11): Ha-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Lukács Ágnes

ÉLET ÉS IRODALOM

1966 MÁR 1. 9.

1021

Lukács Ágnes: Esőben

ÉLET ÉS IRODALOM 12

IRODALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

BIHARI SÁNDOR:

Egy cserép föld

Levetettem kabátot, nyakkendőt, cipőt,
ideültem az ablakhoz, nézem, hogy
egy cserép földben hogyan kelnek a paprikamagok;
vasárnap délután van, a feleségem alszik;
Suharto tábornok tegnap átvette a hatalmat
Indonéziában és megerősítette a Kommunista Párt
betiltását, elgondolom, üldözött is lehetnék
a földön; miután a magok gyönge gyökeret eresztettek
a földbe, sápadt hurkokat tolnak fel
a levegőbe, tehát megkapaszkodnak az időben is;
megvagyok, bár érzek minden lehető veszélyt,
nem szorongok, amiatt sem, hogy holnap nehéz munkám lesz;
este megérkezik Lajos bácsi a fadobozokkal,
beléjük ültetem majd a palántákat, ha megerősödnek,
kertet rendezek be az erkélyen, apám nagyon szerette
az erőspaprikát, mióta őszülök, én is nagyon szeretem;
este a televízió híradója újra könyvégetést,
elfeledhetetlen szemű gyerekeket mutat,
akiknek semmiféle humanizmus nem tudja visszaadni
sem a féllábukat, sem az édesanyjukat,
már ismerem a tehetetlen dühöt, ami ilyenkor elfog,
de aztán ismét nyugodtnak látszom, mint most,
s talán aludni is fogok éjszaka;

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

1970 OKT 4

1021

LUKÁCS ÁGNES: ÉNEKLŐK

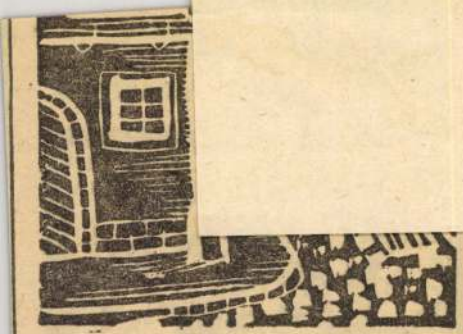

zavart, harci zavart is, ahol a legfontosabb volna a rend a hadsorokban. A kultúrába föltörő munkás nem történő, nem kispolgár; vesz át vívmányokat a nagypolgárságtól, de nem másképp, mint ahogy az a rendiségtől, az meg az őt megelőzőtől; ahogy minden osztály folytatója az előbbinek, ha elfogadjuk, hogy van tökéletesedés. Váci Mihály nem „kispolgári" volt, ahogy egy másfajta tévlenézés sérteni vélte; komolyságával, őszinteségével kitűnt még azok

Tizenhat pedagógus festőnő kiállítása

A Pedagógus Képzőművészeti Stúdió legutóbb az Egressy Gábor-Művészeti Klubban tizenhat képzőművészrajztanárnő nyári képeiből rendezett kiállítást.

A bemutatott anyag egészére a természetből kiinduló szemléletmód a legjellemzőbb. A kiállítás részvevői valamennyien a látványból bontják ki műveiket, ki-ki egyéniségének megfelelően — hol látomássá fokozva, hol pedig a részletek szeretetével megmunkálva a valóságélményt.

A kiállítók közül gyakran találkozunk más tárlatokon is *Ebergényi Amadill*, *Gopcsa Paula*, *Juhász Erika*, *Pap Irén* és *Sümegi Vera* nevével, akik most is hangadói az együttesnek. Örvendetes, hogy a ritkábban szereplő művészek munkái szintén tartják a stúdió nívóját.

Kár, hogy a nagy tetszéssel fogadott kiállítás kissé zsúfoltan és zavarosan hatott. Ez nem a rendezés hibája, hanem a nagyon különböző méretű és technikájú képek egy helyiségbe kényszerítésének következménye volt.

A kiállítást *Balogh Jenő* képzőművészeti főiskolai tanár nyitotta meg. **F.**

A kiállítás anyagából
Lukács Ágnes: Esőben

tisztelnie, köv
szeretőn kezet
nő szavazati j
te, a férfi útjá
sülnie . . .«

A nők teljes
munkajogát m
ismerték el, a
végre megnyílt az országban az első leánygimnázium, s megnyitották a bölcsészeti fakultást a nők előtt.

Nincs hát azon semmi csodálkoznivaló, hogy Magyarországon négy-öt évtizeddel ezelőtt a diáklányokat, a pedagógusokat már a gondosan »szelektált« feminista mozgalom fogadta. Napról napra tűntek el a legkiválóbbak, a leghaladóbbak. Útjában voltak az akkor fennálló rendnek. Működtek azonban meg nem alkuvó nőmozgalmak is, jóllehet célkitűzéseik nem mindenkor szolgálták egyértelműen a nők igazi egyenjogúsításának érdekeit. Ilyen volt — a többi között — a Feministák Egyesülete, amely 1904-ben Budapesten *Glücklich Vilma* tanárnő vezetésével alakult meg. De a nők emberi jogaiért vívott harc *valójában* csak a munkásmozgalom keretében indulhatott meg.

A múlt században megalakult szociáldemokrata párt már zászlójára tűzte a nők egyenjogúsításának, választójogának, továbbtanulásának ügyét. S mire a magyar tanítóság osztályharcos szerve, a Magyar Tanítók Szakszervezete megkezdhette munkáját, *Bartos Erzsébet, Kelen Jolán, Neumann Hilda* és a többi tisztánlátó pedagógus mögött már

ugogusnak most lehetősége nyílik, hogy tanulmány-, illetve tapasztalatcsere-útra menjen ezekbe az országokba.

Csehszlovákiába 30 nevelő utazik,

Szász-Svájctól

A szakszervezetünk budapesti otthon idén nyáron minden eddigi vezett pedagógusok kül- és belföl négy nevelő számára nyílik lehető vel elutazzon Lengyelországba, a S ba és Bulgáriába, valamint Mag Hogy csak az utazások egyikét-m Varsó, Moszkva—Kiev—Leningrád, Tátra—Prága, Eforia, romániai, Dunántúl, Tiszántúl . . . A legrövid húsz napig tart. A szakszervezet forint, együttesen mintegy másfélsz a kerületi titkárok megkapják, az

Aligha akad pedagógus, aki ne ide kívánkozik a javaslat: helyes jó példáját valamennyi megyei biz tene a pedagógusok számára az an

Május 1—16

Országos Pedagó

Sok oldalról nyilvánult meg a kívánság, hogy rendezzünk tavaszszal a nevelők, a tanulók, az iskolák életét ábrázoló felvételekből fényképkiállítást. Hangot adtunk ennek az életrevaló ötletnek a »Pedagógusok Lapjában« is. A gondolatból most valóság lesz. Szakszervezetünk központi vezetősége, együtt a Bács-Kiskun megyei bizottsággal és a megyei tanács művelődési osztályával, Kecskeméten megrendezi az első országos pedagógus fényképkiállítást, május 1-től május 16-ig.

A szervezés munkáját a Bács-Kiskun megyei bizottság vállalta.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KÖZNEVELÉS

1967 NOV 10

Lukács Ágnes

1021

Lukács Ágnes (Budapest) rajza

Lulcács Ágnes grafikus

M. 7.

C. 22.

típikus, de példaadó módon. A munka mindennapjai nem patetikusak, többek annál, konkrétak. A szóértés lehetőségeinek gyarapodása azonban a pátoszt is előhívja.

A tévénéző pedig kíváncsivá válik. Hasonló párbeszédeket, hasonlóan jó ízű „szomszédolást" szeretne mind gyakrabban látni. A gyakorlat magával hozná bizonnyal az itt hiányolt gördülékenységet, inventiót is, és a televízió eszközei — amik most még túl sokat „szerepeltek" — diszkréten a háttérbe húzódnának.

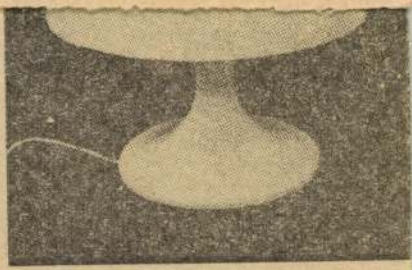

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725

1975 MÁR 31

Volánbusz

Lukács Ágnes

1021

Lukács Ágnes kollázsa.

kotó embert is. Akkor a
ítás horizontja kitágu
büszkén tekinthetünk v
négy év eredményein a

A kiállítást Fehér Istvánné, a XIII. kerületi pártbizottság titkára nyitotta meg.

Fotó: Drégely

VOLÁNBUSZ

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975 III 20

PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest

Lukács Ágnes
1021

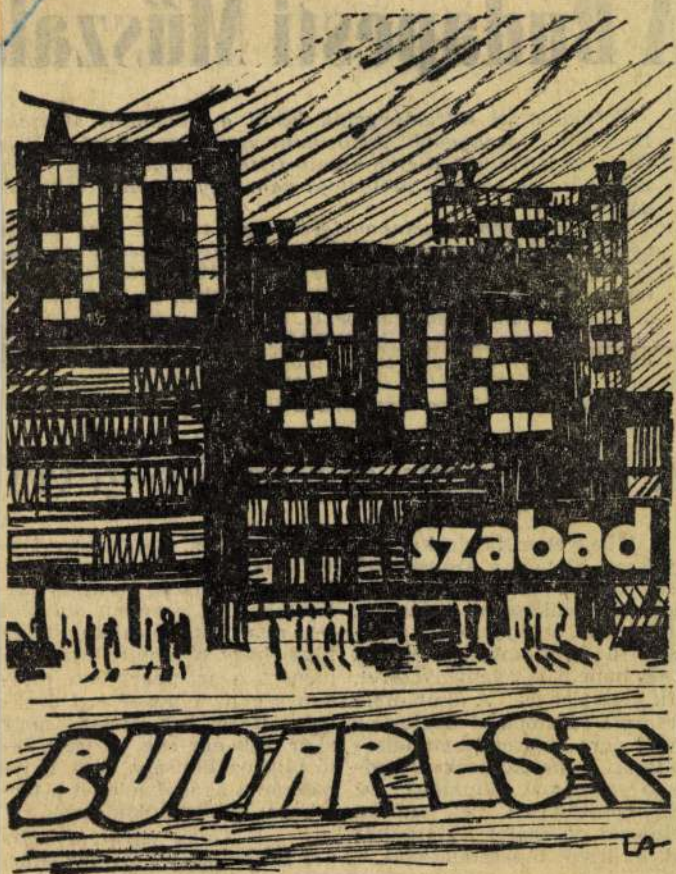

Lukács Ágnes rajza

A Bu...pesti Műszaki...

Felsőoktatási intézményeink közül a Budapesti Műszaki Egyetem a legnagyobb. Több, mint másfélezer oktatója, háromezer technikai, illetve adminisztratív dolgozója és csaknem hétezer nappali hallgatója van. Egy kisváros lakossága lehetne.

A mérnökképzés színvonaláról csak annyit, hogy az itt végzett szakemberek többsége nem a diplomájával „igazolja" tudását. Rangja, tekintélye van a Műegyetemnek, ami természetesen összefügg a hagyományokkal, de még inkább a műszaki értelmiség szerepével.

Az egyetem részletes bemutatására nem vállalkozhatunk, de talán szerencsésebb is, ha időről időre adunk hírt az itt zajló munkáról. Ezúttal is elsősorban a szakszervezeti életre, a közös tennivalókra irányítva a figyelmet.

A szakszervezet segítségével

A Műegyetem falain kívül is gyakran hallani a szakszervezeti tanács tevékenységéről. Ami mindenképpen jó dolog, hiszen a „belterjesség" nemcsak a bepillantást nehezíti meg, hanem a véleménycserét, a kitekintést is. A különféle országos fórumok — köztük az évről évre megrendezett felsőoktatási tanácskozások — kedvező alkalmat kínálnak az összehasonlításra, és számos felmérés, vizsgálat is hivatkozik az itteni tapasztalatokra.

— *Az egyik legidőszerűbb egyetemi „téma": a hatékonysága. Különösen fontos a bizalmi-hálózat erősítése. Mintegy kétszáz bizalmit választanak az egyetem dolgozói — nem utolsósorban tőlük függ, hogy mennyire lesz eredményes a szakszervezeti tevékenység az elkövetkező években. Régi tapasztalat, hogy akár csak egy-egy tisztségviselő tájékozatlansága vagy lanyhasága is akadályá lehet a tartalmas együttműködésnek.*

— *Szóba került a tájékozatlanság. Az egyetem mintegy négyezer dolgozójának alighanem számos*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1978 JAN 3

KÖZALKALMAZOTT
Budapest

Lukács Agnes

1021

Havas faluvég

Lukács Ágnes metszete

re.

Változatlanul fontos feladatunknak tartjuk a fiatal jogászok érdeklődésének felkeltését és bevonását a Magyar Jogász Szövetség munkájába.

Tevékenységünkben jelentős helyet foglal el az oktatás és továbbképzés fejlesztése, a színvonal emelése, évente csaknem húszezer ember oktatását végezzük. Ennek keretében a munkaügyi döntőbizottságok tisztségviselőinek képzését tartjuk nagyon fontosnak.

Karczag László

Ki tud többet a S

Lukács Ágnes rajza

Lukács Ágnes

Pedagógusok Lapja, 1945. máj. 24.

közi munkával volt kapcsolatos, két alkalommal pedig a Magyar Pedagógiai Társaság elnöksége tájékoztatta munkájáról az elnökséget. Ezeken kívül számos tájékoztató jelentés is szerepelt az ülések napirendjén.

Szakszervezetünk központi vezetősége, elnöksége, valamint a területi szervek — figyelembe véve a párt X. kongresszusán megjelölt politikai célkitűzéseket, a Magyar Szak-

is növekedtek, főleg az oktatásügy anyagi ellátottságával, az érdekvédelemmel, a szociális helyzet problémáival összefüggésben. A növekvő igényeket a szükséges anyagi eszközök hiánya miatt a helyi tanácsok gyakran képtelenek kielégíteni. Ez számos feszültség forrása.

Az 1971-től gyakorlattá vált évenkénti beszámoltatás is hozzájárult, hogy *a szervezeti élet alapsejtjeiben rendszeressé váltak a taggyűlések.* Egy-

mus erősítésének és a közéleti aktivitás megteremtésének is. Ennek tudatosításában határozott fejlődést értünk el, bár még sok a tennivalónk.

Jelentős szervezeti problémánk, hogy *a szakszervezetünkhöz tartozó felsőoktatási intézmények hovatartozása és irányítása nem egységes.* A Budapesten levők az elnökség irányításával működő felsőoktatási tanácshoz, a különböző

(Folytatás a 7. oldalon)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 136-068, 337-743, 340-726
1977 FEB 8
KÖZALKALMAZOTT
Lukács Ágnes

Iskolapadban

1021

Lukács Ágnes rajza

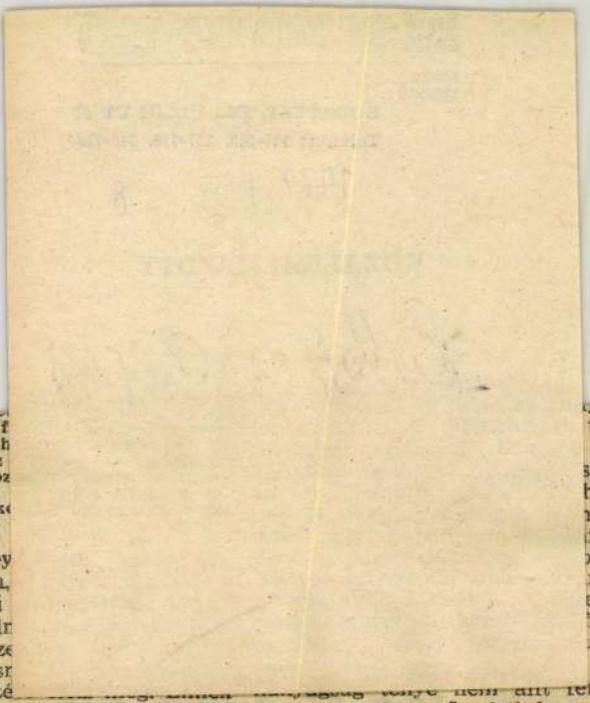

I. A bírói f
szletes, beh
edményhez
ület meghoz
óban nagy
es, jól felk
vékenység.

)r. Cserey
ngsúlyozta,
vényszerű
pos tanuln
gyi és sze
tszerű isr
y felderíté
yegét egy tárgyalt bűnüggyel
ocsolatban világította meg.
ereplője egy állami vállalat
nyvelője volt, akit az I. fokú
óság a társadalmi tulajdon
nyag kezeléséért tíz hónap sza-
diságvesztésre ítélt. Nevezett-
k az eladott természkövek árát
llett kiszámítania. Az általa
illított cédula alapján fizetett
énztár. A sok dioptriás szem-
eget viselő dolgozó egy tize-
ponttal tévedett. A pénztár
nem vette észre, a vevő azon-
n igen, aki örült, hogy csak
en csekély összeget kell fizet-
. A könyvelő esti ellenőrzése
mert az egyszerű elnézés nen
hanyagság.

Dr. Cserey Emil tanácselnöl
szaktudását felettesei elismertél
és elismerik. Bizonyítéka a több
szöri jutalmakon kívül a minisz
teri dicséret, a „Kiváló dolgozó
cím, 1967-ben a Munka Érdem
rend bronz fokozatának birtoko
sa lett.

Élettapasztalatát, munkastílu
sát igyekszik továbbadni. A
utánpótlás nevelése szívügye
Nagy gonddal készíti fel a fiata
fogalmazókat a bírói vizsgára
1976 októbere óta osztálybizott
sági titkár.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

POLGÁRI VÉDELEM

1972 OKT 9

Lukács Ágnes

1021

Nevezetes évforduló

Lukács Ágnes rajza

Paul K

A szocialista iskola

. A cikk első két része lapunk előző számaiban jelent meg.

A jó kezdeményezések kibontakoztatásának sajátos formája a *„Szocialista módon dolgozni, tanulni és élni"* mozgalom. Ennek keretében eddig az iskolai kollektívák mintegy 35 százalékát tüntették ki *„a szocialista munka kollektívája"* címmel. A mozgalom általában jól bevált, de az elmúlt években néhol formális jelenségekkel is párosult. Szakszervezetünk központi küldöttértekezlete szembeszállt ezekkel a formalista irányzatokkal, és kimondta: *a mozgalom nem kötődik határozott formához, és sokolda-*

tisztaság legyen a tanterme ben, a tornatermekben, a ta műhelyekben, az éttermekb az iskolaudvaron, a tanári sz bában. A rend és a tisztas nem csupán a pedagógi munka feltétele, hanem nev lési tényező is.

A jó pedagógiai légkör k alakítása *megköveteli a vez tőktől az egész kollektíva ok és tapintatos irányítását,* kollektíva bevonását a közö feladatok megtárgyalásáb megtervezésébe és megoldásá ba, a szükséges tájékoztatás és beszámolást, a pedagóguso idejével való gondos gazdál kodást, a pedagógusok vala mennyi okos javaslatának é

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-36

Lukács Ágnes

KÖZNEVELÉS

1962 JUN

1021

Lukács Ágnes rajza

önálló, alk
nyel. Első feleletei
báltam megértetn
a számtanban alk
csak a legegyszerű
ből felelt jobban.
megismétlődött ve
marad el egy-egy
is tudna nem dic
vagy éppen elhomályosodó szemeket a dicséret hallatára? Még két hasonló esetem volt ebben az iskolai évben a hetedik osztályban. A négy tanuló közül három a kilátások szerint az év végén négyest fog kapni, a negyedik tanuló a legmélyebb szintről valószínűen a közepesig emelkedik.

Nem akarom állítani, hogy a dicséret valami csodaszer és minden esetben, minden tanulóval szemben azonnali eredményre vezet. Az azonban biztos, hogy az eredményességhez szükség van a tanár és tanulók közötti olyan viszonyra, amikor a tanulók az egyszerű dicséretet kitüntetésnek érzik. A dicséret nem lehet üres szó, hanem abból

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 AUG 4

KÖZALKALMAZOTT

Lukács Ágnes

Alkotmányunk ünnepe

1021

● Lukács Ágnes rajza

Időpont: októbertől—decemberig
Részvételi díj: 1400,— Ft
(teljes ellátás)

gosítás, és jelenkezé

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 MÁR 8

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Lukács Ágnes

1021

Március nyolcadika
Nemzetközi Nőnap

Lukács Ágnes rajza

A vezetők felkészíté a közoktatás új fela

A TERMELÉS, OKTATÁS ÉS TUDOMÁNY FEJLŐDÉSÉNEK mai körülményei között új követelmény a közoktatás dolgozóival, vezetőivel szemben a mobilitás, a folyamatos továbbképzés, a várható változásokra való tervszerű felkészülés igénye. A tudományos-technikai és a társadalmi információk mennyiségi növekedése a hagyományos oktatás, illetve képzettség egyik alapelvét, tudásunk, felkészültségünk stabilitását ássa alá. Ismereteink felfrissítése, a pedagógusok és a közoktatási vezetők képzése és továbbképzése ezért napjainkban objektív követelmény.

A közoktatási rendszer hatékony működésének, a pedagógiai munka „termelékenységének" egyik fő tényezője a hivatását szerető, szaktárgyát jól ismerő pedagógus, aki képes arra, hogy a hagyományoktól eltérő módon szemlélje és vezesse a tanítás-tanulás folyamatát. Nem kevésbé fontos azonban az igazgatók, a felügyelők, az osztályvezetők, egyszóval a vezetők személye.

Vajon tudunk-e megfelelő számú, az oktatási irányítás [illegible]-pedagógiai jellegének ségnek is. A közoktatás, felsőoktatás, a megyei és országos irányítás apparátusában ma csaknem *tízezer* szakember dolgozik. Hazai és nemzetközi tapasztalatok bizonyítják, hogy a vezetői feladatokat ma már kizárólag szaktudományi és általános pedagógiai felkészültség, jobb esetben önszorgalomból vett „úszóleckék" alapján ellátni, a változó követelményeket teljesíteni nem lehet. Az oktatási rendszer korszerűsítésének követelményei halaszthatatlan feladatunkká tették az oktatás megyei és központi apparátusában, valamint az intézmények közvetlen irányításában dolgozó vezetők kiválasztásának, képzésének és továbbképzésének intézményes megoldását.

Kormányhatározat is előírja: „Biztosítani kell, hogy minden vezető legalább ötévenként részt vegyen komplex jellegű vezető-továbbképző tanfolyamon vagy posztgraduális képzésben."

Az is lényeges, hogy az ismeretek rendszerében az utóbbi száz év során nagyobb változások mentek végbe, mint a civilizáció egész története alatt, a társadalomnak az iskolai nevelés és oktatás mi-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KÖZALKALMAZOTT

Lukács Ágnes

1976 MÁJ 8

1021

Költ a gerle
Lukács Ágnes metszete

ivalók rovására, azaz ...
ban való tájékozatlanságot meg-
alan fenntartásokat feloldják. Az
taloknak egyaránt sürgető érdeke,
atás mielőbb megvalósuljon.

olt az állampolgári hadkötelezett-
ti kötelezettség mai igények és le-
is. Hazánkban a lakosság szociá-
folyamatosan javulnak. az átla-
A nyugdíjkorhatár férfiak esetén
már utaltunk rá — egy esetleges
zág szabadságának, függetlenségé-
mális erőkifejtését igényli. A kor-
res erők létszámigénye. A hadkö-
izárni olyan korosztályokat, ame-
gárként részt vehetnek a honvé-

sem a honvédelmi jog gyakorlása-
a nők háborús viszonyok között,
osztásokban, nélkülözhetetlen sze-
ők hadkötelezettsége jogi vonatko-
ig rendezetlen volt. Az új honvé-
ények alapján rendezi a nők had-

Lukács Ágnes, grafikus

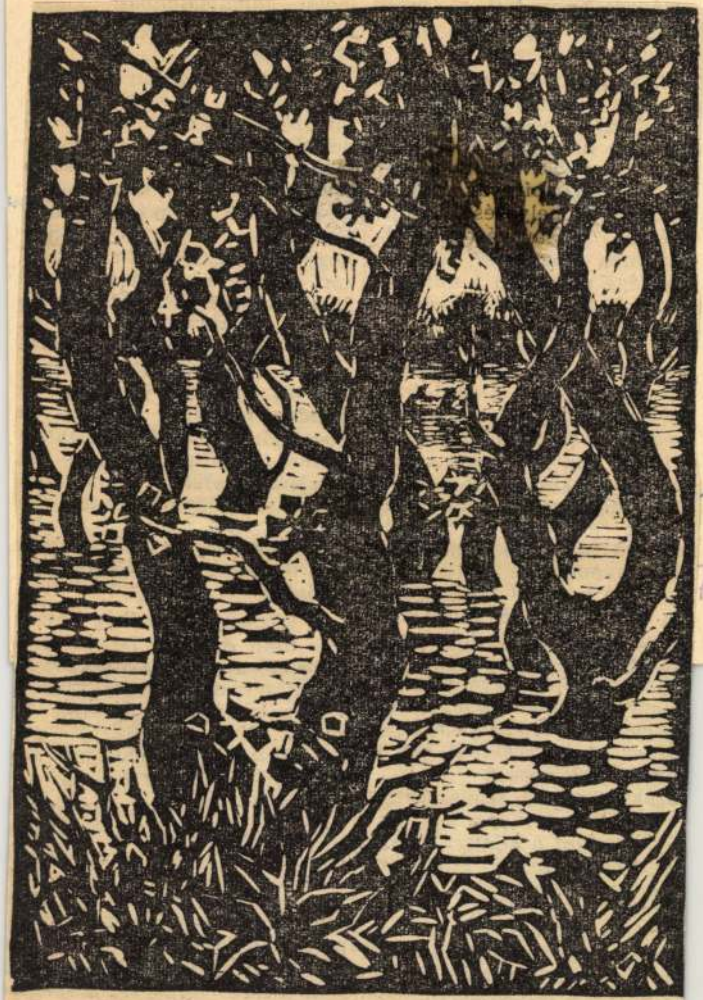

metszete 6.

75. okt. 28.

LUKÁCS ÁGNES LINÓLEUMMETSZETE.

szakszervezet ezzel nem értett
em ért egyet. Az a véleme-
hogy *a munka jobb, ésszе-*
megszervezésével és más in-
edésekkel csökkenteni kell a
éktelen túlórázást.
szakszervezet szükségesnek
a, hogy a papíripar, a nyom-
ar, valamint a könyv- és lap-
ás fejlesztése a következő
ben az igényeknek és a lehe-
geknek megfelelően tovább
djék. A papíriparban a ha-
nyersanyagellátás, továbbá a
ségletek mérlegelésével kell
határozni a fejlesztés irányát,
lavult üzemek rekonstrukció-
s jobban ki kell elégíteni a

tette elő a számvizsgáló bizott
jelentését, majd megkezdődött
vita a két beszámoló és a ha
rozati javaslat felett. A vitát
felszólalt Keserű Jánosné kö
nyűipari miniszter is.

Beszélt a miniszterasszony az
ról a fejlesztési célokról, amely
elérésével a következő tervi
szakban megoldódhatnak a pap
ipar és a nyomdaipar legégető
problémái. Hangoztatta: a mini
térium a jövőben is az eddigi
hez hasonló konstruktív együ
működésre törekszik a szaksz
vezettel.

A kongresszus ma folyta

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest
1974 SEP 20

Lukács Ágnes
1021

Szeptemberi reggel

Lukács Ágnes rajza

A fel

Az egyénnek joga, a társadalomnak pedig érdeke, hogy minél több embernek legyen megfelelő általános műveltsége és speciális szakműveltsége.

A szervezés

Megyénkben, Somogyban a felnőttoktatás feladatainak megoldására 1972-ben *megyei akcióbizottság* alakult. Felhívása alapján a legtöbb községben létrejöttek a helyi bizottságok, s mindenekelőtt a dolgozók iskolai végzettségéről tájékozódtak. A megyeszékhelyen a Szakszervezetek Somogy Megyei Tanácsa és az MSZMP Városi Bizottsága készített *pontos kimutatást a dolgozók iskolai végzettségéről.*

A megyei művelődésügyi osztály folyamatosan tájékoztatta a teendőkről a járási tanulmányi felügyeletet, az iskolák igazgatóit, a községi tanácsok vezetőit.

Az általános iskolákban a szervezési tennivalók nagy részét a *nevelőtestületek vállalták.* Többnyire személyesen is felkeresték a dolgozókat, s igyekeztek őket meggyőzni a továbbtanulás szükségességéről. Sajnos, az üzemek nem eléggé kapcsolódtak be az előkészítő munkába. Kaposvárott például a vállalatok vezetőinek egy része a városi művelődésügyi osztály többszöri felszólítása és kérése ellenére

keretében 32 gépi forgácsoló szakmunkást képeztek ki. Az 503. sz. intézet a Kaposvári KÖGÁZ részére indított vízés gázszerelő tanfolyamot 20 résztvevővel. Marcaliban az 522 sz., Csurgón az 526 sz. iskola női szabók kiképzésére vállalkozott. Az 512-es intézet mellett a fonó szakmában 40, a női szabó szakmában 50, a tégla- és cserépégető szakmában 25 résztvevővel indult vállalati tanfolyam. Az élelmiszer- és fagazdaság területén 5 intézetben, 6 csoportban 236 dolgozó kapcsolódott be a szakmunkásképzésbe. A kereskedelmi- és vendéglátóipari iskolákban 102-en tanulták az élelmiszereladó, szakács, felszolgáló szakmát.

A *középiskolákban* az 1972/73-as tanév folyamán 85 csoportban 3024, az 1973/74-es tanévben pedig már 101 csoportban 3586 felnőtt tanult tovább.

Az iskolák *javuló, gazdagodó felszereltsége* kedvezően befolyásolta a felnőttoktatás színvonalát. Megfelelőek az oktató-nevelő munka személyi feltételei is, a felnőttoktatás módszereinek fejlődése azonban még nem kielégítő.

A vállalatok és a továbbtanulás

A vállalatok *nem mindig kísérik figyelemmel* dolgozóik

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 JUL 14
NÉPSZABADSÁG
Lukács Ágnes

1021 LUKÁCS ÁGNES: ÜVEGCSISZOLÓ

— Tudok egy helyet — mondta a
rulyás a városon kívül, emberi bes
del. — Ott jó.
— Menjünk — bólintott Ádám.
— Ott azt tartják, amit én: az
bernyelv sárkányfog vetemény...
ők mondják így. De sokkal jobban
ják kifejezni.
Ádám érdeklődéssel figyelt. A m
szűkszavúságára lelt egyszeriben
gyarázatot. Az ösztönös hallgatagság
Viszolygására a beszédtől.
— Látod! Látod! — mondta. Csi
gott a szeme. Azt csillogta, hogy ő t
a, tudta ezt, belül mindig tudta.
— Csak amit muszáj.
— Azt, azt!
Egyetértettek.

Egy teherautó elvitte őket valameddig. Romos tanyára leltek, amit a téesz még nem szántott be. Mivel öreg este volt, úgy gondolták, reggelig beszállásolják oda magukat. Némi apadt szénát találtak az udvaron, szürke,

hon — már a tisztesség és becsületen kívül —: így a család szentsége, úgy a család szentsége, erős várunk a család —, bejelentette anyámnak, hogy válnak, engem pedig kitagad mint fattyút. Pérsze csak falból — vigasztalta, látva anyám falfehér arcát. A világ előtt megy csak szét a család. Anyám nevén lesz az egyik borharapó, övén a másik, én meg egy nagynéném nevét veszem fel,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 SEP 3
Volánbusz

GARAI GÁBOR:

1021

Új kor nyitánya

(RÉSZLET)

Tavasz, tavasz, Napkelet fiai hozták
kormosan, véresen.
Nem volt bűvös királylány, de mint álomi
húgod,
ifjú s szeplőtelen.
Még hörgött a fegyver. Bűntudat s
szorongás képében
álltál az új elébe;
csak remélni merted, hogy fölfelé mélyül
jövőd meredélye. —

De tavasz, tavasz volt, fölszállt a füst, és
oszlott a gyötrelem,
Új kor nyitánya volt — tudod —, ma már
történelem.

Határ, mint Heraklés oszlopa, és törvény,
akár a gravitáció.

Szabálya szétfolyt a hajszálerekben, —
már meg nem másítható.

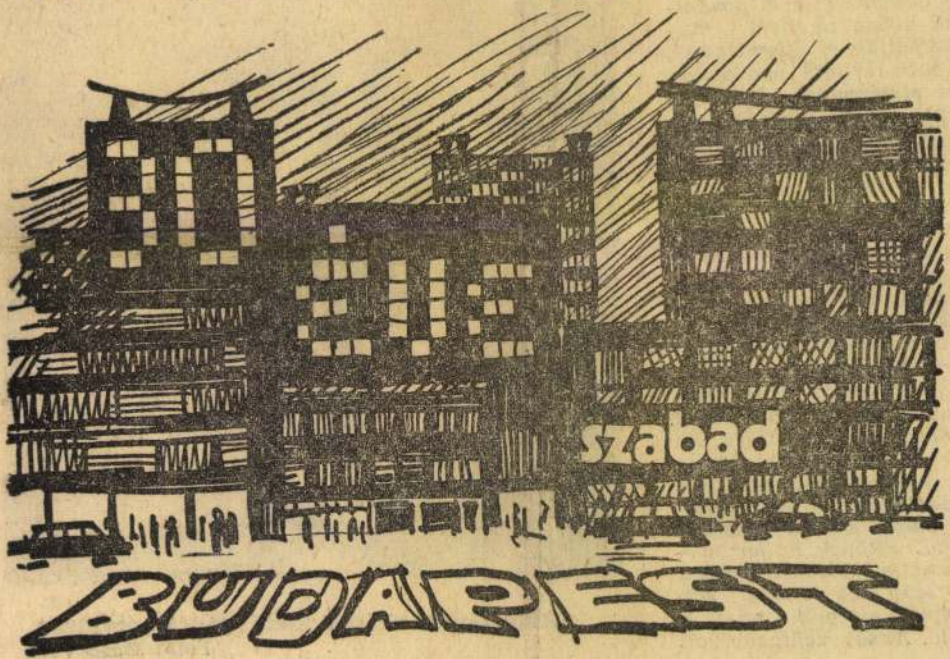

Lukács Ágnes grafikája

Lukács Ágnes

igyekezett felmerni az új tagot... A szeméből próbált eligazodni. Komoly, kedves tekintete van ennek a zöldes szemű lánynak... Éva odaadó, lelkiismeretesen végzett munkájára korán odafigyeltek a munkásmozgalomban. 1939-ben a munkás ifjúság vezető szervének az Országos Ifjúsági Bizottságnak lett a tagja. 1940 tavaszán, amikor több száz antifasiszta harcost hurcoltak el a csendőrpribékek, mutatkozott meg igazán Braun Éva hősiessége. Súlyos mellhártyagyulladással feküdt otthon, mikor a csendőrségre hurcolták. Akik manapság elfelhősödő szemmel, de de büszke szívvel gondolnak vissza rá, nem mulaszthatják el felemlegetni, hogyan osztotta meg kenyerét elvtársaival..."

A fiataloknak mindez történelem. Az ünnepségen részt vevő KISZ-koron túliak, *Pankovics János* főosztályvezető, *dr. Bartal Ferenc* és *Szentesy János* osztályvezetők, az események szemtanúi, összeösszenéznek, egyes emlékeket idéző kifejezés — mint a „levente gyakorlat" is — *hallatán.*

„...*Vasárnap levente-gyakorlatot hirdettek meg a rákosi gyakorló téren. Az ifik elhatározták, hogy ezt mindenképpen meg kell akadályozni. A gyakorlóteret magas kerítés vette körül... Elsőnek Böllér mászott át a kerítésen, utána a két lány Éva és Irén. Jól, könnyen mozgott mind a kettő. Annál nehezebb volt* eseményeket idéző felolvasást csendben hallgatják a fiatalok. Valóban számukra mindez történelem, de nem olyan távoli történés, hogy ne éreznék *fájdalmát* és felemelő hősiességét.

„...*1945. január 1-én... igazoltatáskor... letartóztatják és a várba viszik... sűrűn vitték kihallgatásra... szörnyű állapotban tért vissza... borzalmas sikoltozás és artikulátlan hörgés hallatszott át... a nyomozó elmesélte, hogy Braun Évát most kínozzák... január 26-án társaival együtt elvitték... a vár teraszán végezték ki*

nák-e egy közös találkozóra Braun Éva életben maradt harcostársait. Nemes elvtárs megkérdezi kaphatna-e egy nagyítást Éva fényképéről.

Neki csak az az egy apró felvétel maradt.

— ó.

Székfy Zsuzsa virággal köszöntötte Nemes Bélát
Fotó: Husz Vera

VOLÁNBUSZ

Lukács Ágnes, festő

Festő pedagógusok

Érdekes, hangulatos kiállítás nyílt a III. kerületi Frankel Leó Művelődési Házban: *Lukács Ágnes, Moletzné Kass Judit* és *Rózsavölgyiné Tomonyák Gitta* mutatja be akvarelljeit, olajképeit és grafikáit. A három alkotó három különböző művészi magatartást képvisel: Lukács Ágnes finom, halk lírában oldja fel a látványt, Kass Judit a táj szerkezetét köti meg képein, Tomonyák Gitta pedig a szeszélyes növényi világot komponálja magaképzelte rendbe. Ami mégis közös a három kiállítóban: valamennyien pedagógusok, olyan alkotók, akik mindennapi munkájuk után nyúlnak az ecsethez, a rajzszerszámhoz, hogy szabad idejükben azt festhessék, ami kedvük szerinti, ami alkotó fantáziájukban megszületik. A három kiállító nevét természetesen még nem ismerheti a nagyközönség, de talán éppen ez a bemutatkozó kiállítás is segít, hogy többen megismerjék és megkedveljék munkájukat.

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. okt. 30.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 NOV 20
PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest
Lukács Ágnes
1021

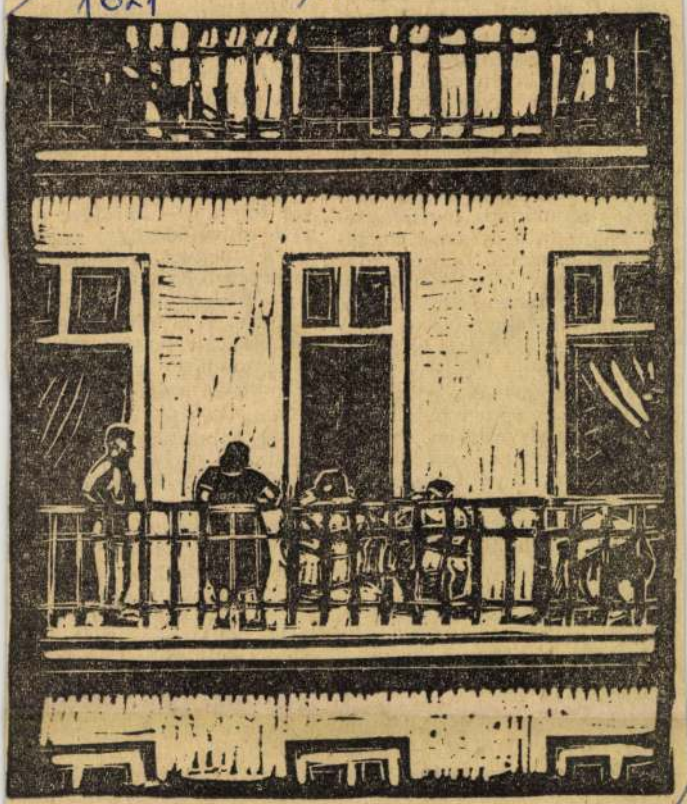

Lukács Ágnes: A gangon

nem építe
gükben f
guktól, t
zönyből,
kenységből
más emb
Mert még
lemény eg
lekedés,
múlthoz k
dású, tudo
get is foly
nak nevet
fogalmát, és közelebbről körülnézve a magunk házatáján: még mindig akad olyan igazgató, tantestület, akinek a szemében a többre törekvő, az alkotó pedagógus fekete bárány, gyanús vagy éppen nevetséges figura. Tavaly nyáron, amikor a szakszervezet megyei bizottsága az alkotó pedagógusokról tanácskozott, szóba került, hogy a szervezők 1971-ben mintegy százhúsz alkotó pedagógusról szereztek tudomást, s körlevélben kérték őket a nyilvántartási lap kitöltésére. de a szakszervezethez alig *kilencven* lap érkezett vissza, a többiek egyéni sérelmek, munkahelyi meg nem értés, sikertelenség, kiadási lehetőségek hiánya miatt — mint mondták — *nem látták értelmét.*

A kötetben — említettük — vábbképző kabinettel — az kotó pedagógusok segítésé nagyobb elismertetésé megbecsültetéséért, *alkotó vékenységük szélesebb kö kibontakoztatásáért.*

Máig is jó emlékezetét tartja a mintegy száznyolcv résztvevő a tavaly tavass az *Országos Pedagógiai In zetben* megtartott *Pest meg alkotó pedagógusankétot*, al nem kisebb személyiség mo dott vitaindítót a pedagógus és a tudományos kutatás ka csolatáról, mint *dr. Köpe Béla*, a Magyar Tudomány Akadémia főtitkára. Az e adást követően körvonalaz dott valósággá a ma is érv nyes szándék, hogy az alko pedagógusok érdeklődési tevékenységi körüknek meg lelően *differenciáltan, munk közösségekben tevékenyked*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 DEC 8
PEDAGÓGUSOK LAPJA
Budapest
Lukács Ágnes

1021

Lukács Ágnes: Lombhullá

ett munkát. Ez
elessége. Nem j
ebb hálálkodás
lőtti méltatás,
narad elismerés
Másfelől — bi:
irálatokban vag
en gyakran esik
atóan dolgozó
legeshet, hogy
nondatokra épp
gyel.

Nyomban el
gyik közeli iskolában tanító pe-
agógusnő esetét.

Néhány évvel ezelőtt nagy
zükség volt rá, örömmel fogad-
ik. Nem is volt baj a munkájá-
al, egészen a legutóbbi időkig.
kkor váratlanul sokan lettek
íváncsiak arra, hogyan tanít.
leinte örült is neki. Később
zonban keserűen tapasztalta,
ogy bármit tesz, az csak rossz
het. Az igazgató és a helyettese
égül közölte vele, hogy az ok-
tó-nevelő munkája nem meg-
lelő, ezért fölmondanak neki.

hallgatta el a korábbi „vétket".
A tanárnő kékült, zöldült, de az
emberséges, törvényt értő és tisz-
telő igazgató — megismervén a
történteket — hamar megvigasz-
talta. Azóta is nyugodtan, ered-
ményesen dolgozik. A minap
boldogan említette, jutalmat ka-
pott...

Nos — kérdeztem beszélgető
partneremet —, ha ezt az „eset-
leírást" újságban olvasná, vajon
melyik dossziéba tenné a cikket?

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Népszabadság
Lukács Ágnes
1975 JUN 22

10/1

LUKÁCS ÁGNES LINÓLEUMMETSZETE

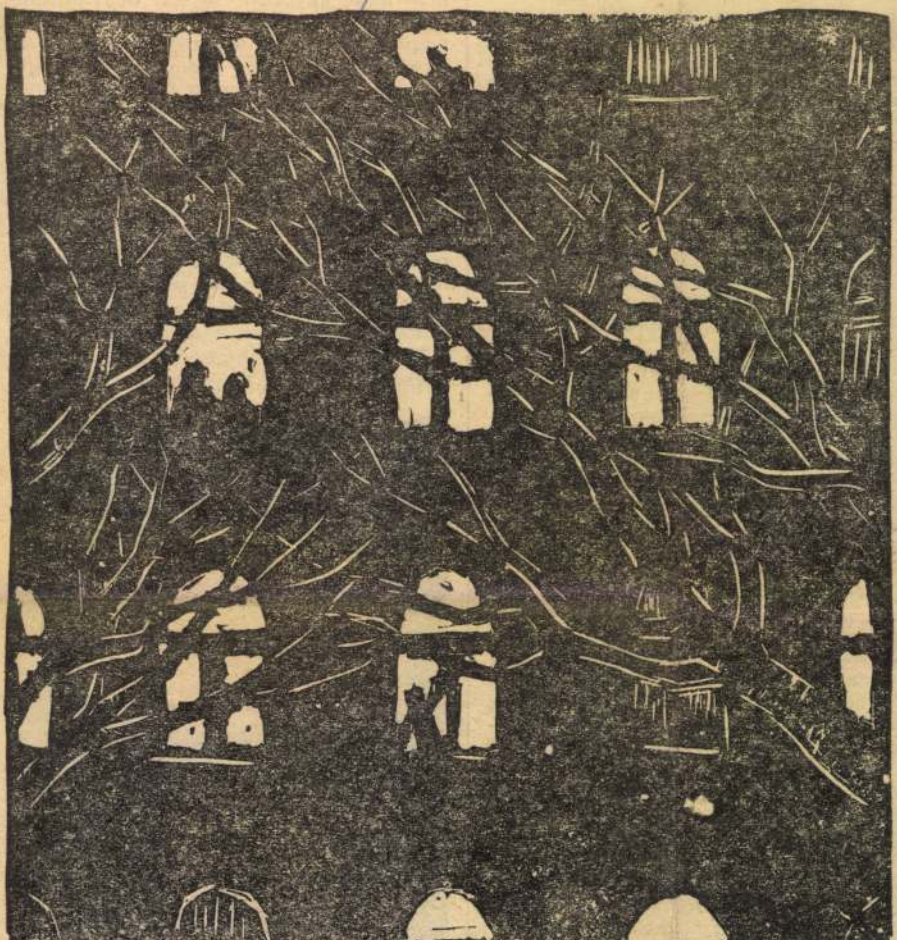

NÉPSZABADSÁG ◆ VASÁRNAPI MELLÉKLET

ternacionalizmus szó (éppen úgy, mint a hazafiság vagy a forradalmiság) a *harchoz*, kitüntetett történelmi helyzetekhez és időszakokhoz kapcsolódik. A történelmi sorsközösségben élő népeknél, nemzeteknél ***a kultúrához, a művészethez,*** sok helyen — így ezen a tájon is — nem kis mértékben ***a nemzetiségi kérdéshez.*** Ma más a történelmi lecke, ma — s ez volt az igazi tanulság — első renden ***a munkához.*** Mindenkit — legyen egyén vagy nemzet — legjobban fő tevékenységének végzése, munkája közben ismerhetni meg. S ha ez az ismerkedés kölcsönösen jó szándékkal, egymást megtisztelő fölkészültséggel társul, annak olyasféle eredményei lesznek, amilyeneket Kassán és Dunaújvárosban vehettünk jó érzéssel tudomásul.

Mind világosabb, hogy mindenfajta nemzeti értetlenség „ellen való orvosság" az ilyen kapcsolatok bővülése-bővítése, ezek tüntethetik el végérvényesen a múlt megosztó indulatait, természetesen történelmünk felemelő „közös dolgai" szüntelen idézése és ápolása mellett.

A két gyár kapcsolatait „alulról" kezdeményezték. Az egyszerre nemzeti és nemzetközi érdekű kooperációnak volt mire építenie: a dokumentációk cseréjét munkások tapasztalatcseréje előzte meg és készítette elő. Lehet, hogy nem tipikus, de példaadó módon. A munka mindennapjai nem patetikusak, többek annál, konkrétak. A szóértés lehetőségeinek gyarapodása azonban a pátoszt is előhívja.

A tévénéző pedig kíváncsivá válik. Hasonló párbeszédeket, hasonlóan jó ízű „szomszédolást" szeretne mind gyakrabban látni. A gyakorlat magával hozná bizonnyal az itt hiányolt gördülékenységet, invenciót is, és a televízió eszközei — amik most még túl sokat „szerepeltek" — diszkréten a háttérbe húzódnának.

tyáját, az a kérdés, hogy a fali szappantartója célszerű-e. És nincs olyan, iparművészetünk iránt érdeklődő nézö és újságolvasó, aki ne olvasta-hallotta volna az utóbbi évtizedben ezeket a pofonegyszerűnek mutatkozó érveket türelmetlen újságíróktól, nyugtalan iparművészektől, sürgető kritikusoktól és néhány messzire látó ipari embertől. A felkészültebb olvasó már a *felelgetősdit* is kívülről ismeri: hiába tervezünk, nem hajlandó gyártani az ipar, mondták az

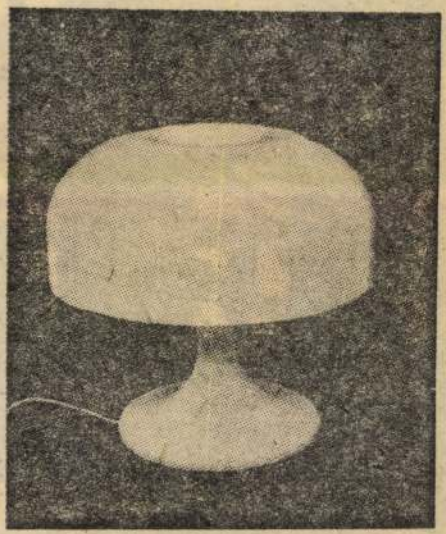

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 OKT 21

MAGYAR NEMZET

Lukács Ágnes pedagógus, rajztanár

— **Adatfeldolgozási** technikai kiállítás nyílt hétfőn Pécsett. Az árubemutatón az NDK legújabb, főként a középüzemekben jól alkalmazható ügyviteli gépeit állították ki.

— **Három pedagógus művész** kiállítását nyitotta meg M. Kiss Pál szombaton az óbudai Frankel Leó Művelődési Otthonban. Lukács Ágnes, Moletzné Kass Judit és Rózsavölgyiné Tomonyák Gitta rajztanárok akvarelljeit, olajfestményeit és linómetszeteit a Magyar Rajzpedagógusok Székely Bertalan Képzőművész Csoportja rendezésében állították ki. A mintegy harminc képből álló kis bemutató november 1-ig tekinthető meg a Frankel Leó Művelődési Ház alkalmi kiállítótermében.

— **Az ezredik vagon cukor**

Magyar—szovjet rektori konferencia

Az utóbbi években széles körű és hasznos együttműködés alakult ki a hazai és a szovjet felsőoktatási intézmények között.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1976 MAJ 14
Köznevelés

1021 Lukàs Ágnes

Perugia, Fontana Maggiore

Lukács Ágnes

végzek. Most tudom
tékelni igazán, mer
mindegy, hogy vala
betanított vagy sz
Megkeresem a 3000
rintot is. Szabad időmben so-
kat vagyok udvarlóm szüle-
inek víkendtelkén, ahonnan
csodálatos kilátás nyílik a
Dunára. Nézem a vonatokat,
a sétahajót, a sirályokat, és
olyan szabadnak érzem ma-
gam. Esténként tévézek, néha
olvasok és ábrándozgatok a
jövőmről. Udvarlóm jelenleg
katona, még két hónapja van
hátra. Ő tanított meg he-
geszteni, amikor a gyárban
mellé osztottak be. Szüleim-
mel haragban vagyok, mert
ellenzik kapcsolatomat Feri-
vel. Apám egyedül él, betegen.
Trombózisos a lába. Enyi-
nyit magamról és a környe-
zetemről. Szeretném, ha Edit
néni is írna, mi változott,
amióta eljöttem. Nagyon sok
szeretettel és tisztelettel bú-
csúzom: L. Ibolya."

nem érdekelt semmi. Azóta
férjhez mentem, s dolgozom
rendesen, a férjem is jóra-
való ember. Van egy ara-
nyos, hathónapos, csodaszép
fiam. Anyósoméknál lakunk
külön szobában, szüleimme
nem beszélek. Az ő viselke-
désükben semmi sem válto-
zott, nem érdekli őket, ho
gyan alakul az életem. Egy
előre szülési szabadságon va-
gyok, áprilisban megyek dol-
gozni. Évi nénit, Márti néni
üdvözlöm, köszönöm fárado-
zásukat. A húgom immá
harmadik évét tölti az esz-
tergomi nevelőintézetben. Ha-
za nem jöhet, mert a mamám
nem egyezik bele. Igen alja-
sul viselkedik szegénnyel
Drága Edit Néni! Ha nem
esik nehezére, írjon, váro
a levelét. Most zárom soraim

Piros tintával

MI A FONTOS?

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-968, 387-748, 340-726
1971 OKT 25

NÉPSZABADSÁG

Lukács Ágnes

1021

LUKÁCS ÁGNES LINÓLEUMMETSZETE.

brigádban több mint tízez-
dolgoznak.

továbbiakban Kimmel Emil
apír- és nyomdaipar megva-
t fejlesztési céljairól beszélt.
apíripar nagyarányú fejlesz-
jelzi a többi között a Lá-
ani Vékonypapírgyár felépü-
és üzembe helyezése, tovább-
z épülő Dunaújvárosi Hul-
vertikum, amelynek beruhá-
költsége majdnem 5 milliárd
t. Az új üzemekben nemcsak
chnika korszerű, hanem je-
ékenyen javultak a munká-
munkakörülményei is. Sajná-
s azonban, hogy a régi üze-
ben, gyárakban a szociális,
zségügyi és munkabiztonsá-
eltételek ma is nagyon elma-
ttak. Nem kedvezőbb a hely-
a nyomdaiparban sem. Ezzel
össze az évek óta tartó
arányú túlórázás. Nem ritka
lyan nyomda — hangoztatta
számoló —, ahol főleg a sze-
és a könyvkötők rendszere-
napi 10—12 órát dolgoznak.
akszervezet ezzel nem értett
em ért egyet. Az a véleme-
hogy *a munka jobb, ésszе-*
megszervezésével és más in-
edésekkel csökkenteni kell a
éktelen túlórázást.

szakszervezet szükségesnek
a. hogy a papíripar, a nyom-
ar, valamint a könyv- és lap-
ás fejlesztése a következő
ben az igényeknek és a lehe-
eknek megfelelően tovább
djék. A papíriparban a ha-
nyersanyagellátás, továbbá a
ségletek mérlegelésével kell
atározni a fejlesztés irányát,
avult üzemek rekonstrukció-
jobban ki kell elégíteni a

tegnel megvalósuljon. A bérará-
nyokat az ötödik ötéves terv fo-
lyamán úgy kell javítani, hogy
minden területen jobban érvé-
nyesüljön a munka szerinti el-
osztás szocialista elve. A papír-
iparban megfelelő bérintézkedé-
sek is szükségesek a nagy értékű
berendezések jobb kihasználásá-
ra, a folytonos és a három műsza-
kos munkarend feltételeinek ja-
vítására.

A központi vezetőség beszámo-
lója után *Asztalos István* terjesz-
tette elő a számvizsgáló bizottság
jelentését, majd megkezdődött a
vita a két beszámoló és a hatá-
rozati javaslat felett. A vitában
felszólalt Keserü Jánosné köny-
nyűipari miniszter is.

Beszélt a miniszterasszony azok-
ról a fejlesztési célokról, amelyek
elérésével a következő tervidő-
szakban megoldódhatnak a papír-
ipar és a nyomdaipar legégetőbb
problémái. Hangoztatta: a minisz-
térium a jövőben is az eddigiek-
hez hasonló konstruktív együtt-
működésre törekszik a szakszer-
vezettel.

A kongresszus ma folytatja

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1976 JUN — 8

Lukács Ágnes

KÖZALKALMAZOTT

Budapest

1024

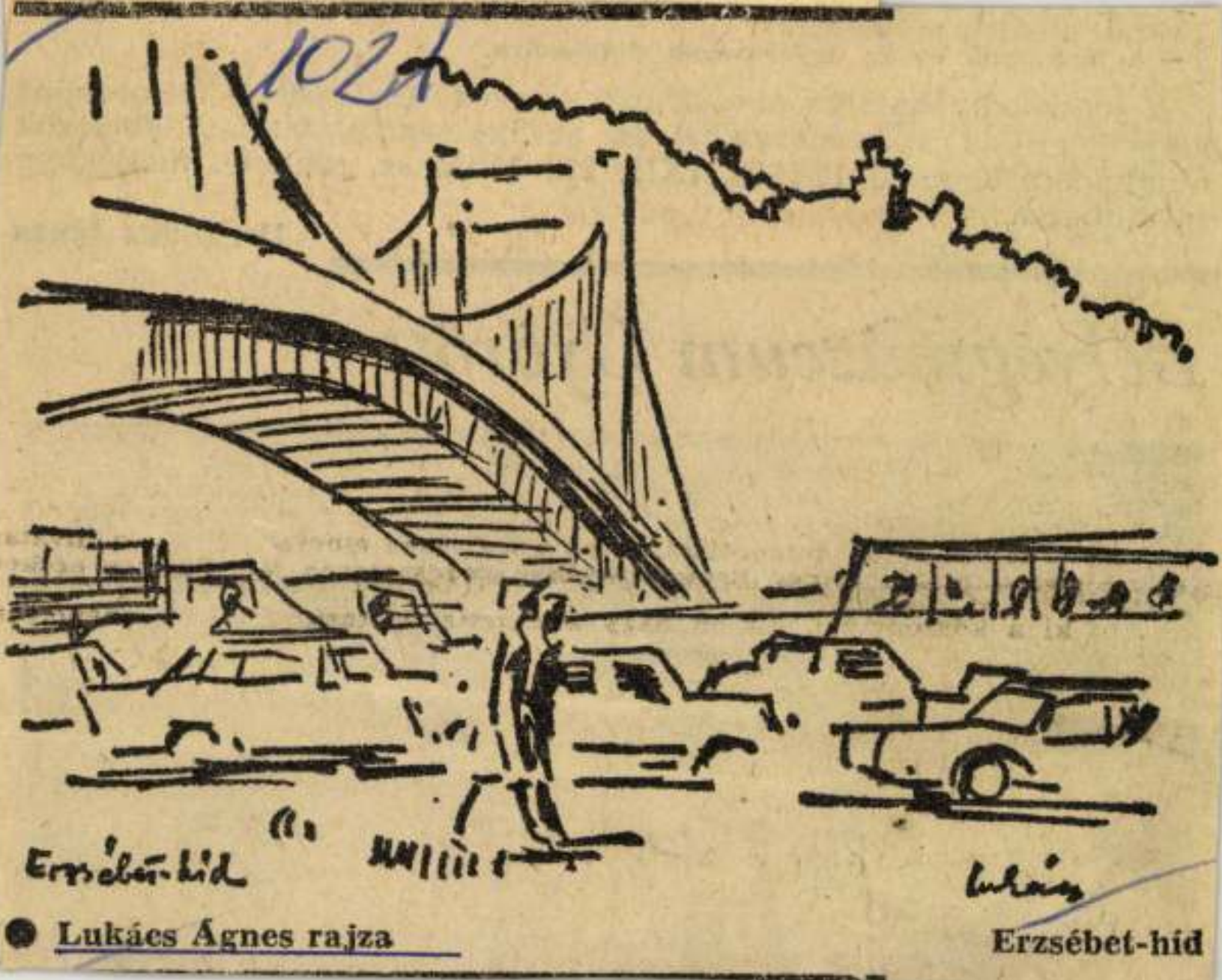

Lukács Ágnes rajza

Erzsébet-híd

gatási szervekre (a
városi kerületi hiva
— a bíróságok és a

A jogszabály hat
alapvetően az álla
munkabéréről szól
tartalmazza.

Bélyegmu

Ökrös András képi látványai

Otthonosan mozog a táj, a portré és az aktfestészet közegében (az az Ökrös András, aki 1941-ben Orosházán született, és 1960-tól Budapesten él).

Ökrös András: Akt

A Goldberger gyár textiltervezője volt, dolgozott a Pannónia rajzfilmstúdióban, majd közel két évtizeden át alkalmazott grafikusként tevékenykedett.

Ma már "csak" festőművész. Olyannyira, hogy sikerrel mutatkozott be Gárdonyban, Budapesten és Spanyolországban is.

Nincsenek előítéletei, a képzelet mozgékonysága jellemzi. Idegen tőle minden gátlás, hessentenie sem kell, mert ez a természetes karaktere.

Vállalkozó kedve a festői megoldásokban jó arányt mutat. Valamivel többet fog, mint amennyit bír, ezért egyre több szellemi hódításra képes. Minden óvatosság nélkül belevág a festői feladatokba, s mivel semmi vizuális félelem nem bénítja, sajátos esszenciát kapnak képi megoldásai. Motívumai életre kelnek fantáziájának bősége révén.

Nincsenek zuhanásai. Emlékedéseit kellő alapozás és képi térnyerés céljából a jövőre hagyja. Rajzi diszpozíciói erősek. Közvetlen, erőlködésnek nyoma sincs. Felületein áttételek nélkül épít hidat a jelenség és a kép között.

Színei behelyettesítések, tónusai jelzések. Jelzések arról, hogy a kreol színű körték azért érzékiek, mert női mellek képzeteit támasztják föl bennünk. Erotikusak, de ezzel nem kompromittálja sem a gyümölcsöket, sem az emberi régiót.

Él a formák ismétlődésének ábrázolásával, s miközben alakjai mágikus hatásúak, arra is futja erejéből, hogy az "Öt nő" mozgáskombinációja az összetartozás meghittségét is hordozza.

Nemes dekorativitás érzékelhető "Petőfi" portréján, s izgalmas, amikor az absztrahálás irányába tér le a valósághűségtől. Ekkor a vízszintesen elnyúló női forma, a lét egyik nem teljesen földerített titkaiba pillant.

Ökrös András mindent megtanult a fölkészülés esztendeiben Boldizsár István és Gyémánt László festőművészektől. Bátran halad a maga ösvényén. Valamit ő is megragad az élet teljességéből, s mindezt úgy teszi, hogy honosított szépségeivel bizalmat kelt, látványaival örömet szerez.

Aktciklusában érezteti, hogy a nő akkor öltözik, amikor vetkőzik, hiszen csak így éri el boldogító szépségének magaslatát.

Ökrös András tudja mit akar: Önmagán kívül senkire sem hasonlít.

Losonci Miklós

T. Lukács Ágnes kiállítása

Győrött a Xantus János Múzeum patinás helyiségeiben április 1-jén Geröly Tibor nyitotta meg T. Lukács Ágnes grafikai kiállítását. Az eseményre Budapestről is sokan érkeztek, akik a képek megtekintésével együtt olvashatták Máthé József verseit, melyeket az alkotásokhoz írt. Az ünnepi alkalomnál Gézci Erika gitármuzsikája szórakoztatta az érdeklődőket.

T. Lukács Ágnes már az általános iskolában föltűnt kivételes rajzkészségével. **Szalkári Rózsa** rajztanár-festőművész biztatására kerámia-szakkörbe is járt. Hatodikos korában "Barlangtúra" című munkájával a Természetbarátok Szövetsége pályázatán első díjat nyert.

A Könyves Kálmán Gimnáziumban rajz- és műalkotáselemzés tagozatán érettségizett. Ezután könyvkötészetet és könyvrestaurálást tanult. Irodalmi pályázatokon is szerepelt, írásait díjakkal is elismerték.

Első kiállításait a Művészetbarátok Egyesülete szervezte. Tizenhat kollektív tárlaton szerepeltek képei – a győri bemutatkozása a negyedik önálló bemutatkozása.

A képek kiváló rajztudásról, érzéki lelkivilágról vallanak. Megfogalmazásukat, mondanivalójukat érti a tárlatlátogató közönség. Említést érdemel a képekhez harmonikusan kapcsolódó igényes keretezés is. A kiállítás azt mutatja, hogy T. Lukács Ágnes keresi a helyét a magyar képzőművészetben. Vándorol a különböző technikák és stílusirányzatok között. Ez azért is érthető, mert alig van túl a huszadikon. Kora, tehetsége és szerénysége a jövő reménysége.

T. Lukács Ágnes: Miért?

jönniük az igaz történeteknek. Ma már a Napnál is világosabb, a rossz legendák jórészt azért születtek, hogy terjedhessenek, s kétségessé tegyék azokat a kezdeményezéseket és értékválasztásokat, amelyek nem tetszettek az akkori hatalomnak – némelyeknek, persze, ma sem.

Czine Mihály nem csupán sajátos tudósi látásának és teljesítményének vagy vándor-prédikátori szépszavúságának érdemeként vált jelenséggé, hanem mindenek előtt kezdeményező bátorsága miatt.

El kell tehát mondani, hogy az ötvesen évek elején nemzedékéből elsőként tájékozódott a határokon túli magyar irodalom irányába.

El kell mondani, hogy ő írta meg először a romániai magyar irodalom történetét, de az nem jelenhetett meg a neve alatt. 1958-ban egyedül ő tiltakozott a tudományos nyilvánosság előtt a népi írókat megbélyegző és kirekesztő párt-állásfoglalás ellen.

A hivatalos ünnepléssel szemben vitatta a Rozsdatemető korszakos értékeit és inkább Nagy Lászlót javasolta Kossuth-díjra. Írószövetségi felszólalásai – akkor és később is – ma már nevetségesnek ható, de akkor életveszélyes dühkitörésekre ragadtatták a kulturális politika vezetőjét, Aczél Györgyöt, aki szó szerint azzal fenyegetőzött, hogy kivágja Szabolcsba tanítónak. 1973-ra megírta a huszadik századi magyar irodalom történetét – ez volt a nagydoktori disszertációja –, amely szerbül, horvátul jelent meg, magyarul azóta se.

De Móriczról írott nagymonográfiája is hiánykönyv már évtizedek óta, hiszen csak néhány száz példány kapott nyomdafestéket. A disszertáció vitájában az egyik akadémikus úgy beszélt Tamásiról, hogy Czine Mihály felállt és azt mondta: "Sírjában is megkövetem Tamási Áront, hogy ilyesmi a Magyar Tudományos Akadémián elhangozhatott". Az illető akadémikus akkoriban folyóiratban is "malomárokparti hályogos szemű prófétának" nevezte az Ábel íróját. Megaláztatásként élte meg, hogy bezzeg nem lehetett az Akadémia tagja. Annak is szánták.

Korfestésként mondtam most el ezt a történetet. Nehogy minden feledésbe menjen! Czine Mihályt – másokkal együtt – megyékből tiltották ki, no meg a szomszédos országos némelyikéből. A hetvenes évek közepén párás szemmel panaszolta Nagy Lászlónak, hogy a folyóiratokból is kitiltják...

Közel voltam hozzá, mégsem kérdeztem meg tőle, miért ment minden bántás ellenére csökönyösen a maga útján. Nem szerette az ilyen kérdéseket. A magam fejével mégis tudok valamifajta választ. Meg volt győződve az igazáról. Végül is, azt hiszem, ilyen egyszerű ez!

Csepeli Szabó Béla

Egy vén cseresznyefához

Hej, édes öcsém, vén cseresznyefám,
te sem vagy már mai gyerek!
Lám, te is hatvanhat éve már,
hogy itt élsz, itt állsz e tájban,
s mélyre eresztve gyökereidet
a jó hevesi földbe,
holt após-apám megrepedezett
két bölcs kezéből óriássá nőve
ma is válladon tartod az eget
törékeny kis tanyánk felett,
bár jól tudom és érzem én,
hogy a te kemény 66 éved
nagyobb idő a cseresznyefák között,
mint az én tüskéktől megtépett
72 emberi évem,
embertelen világunk erdejében,
így hát fejet hajtok előtted,
s érezve hajlíthatatlan törzsed
és hatalmas lombod belém áradó erejét,
megköszönöm néked termékeny
szép szerelmedet a földdel,
s azt, hogy dacolva az idővel,
ma is megtermed pirosra érlelt
jóízű, ropogós gyümölcseidet,
s meg-meg édesítve keserű szánkat,
nap mint nap elhiteted velem,
hogy ebben a tiszta esőkben
és kijózanító hűvös szelekben
meg-megfürdő és meg-megújuló
kis faluszéli kertben is
meglelhetem és megteremthetem
azt az égi és földi csodát,
amit a kavargó, lármás nagyvilág
kegyetlenül összetört bennem:
a csendet
és azt az Éneket, azt a Zenét,
azt a harmóniát,
ami a madarak parányi csőrén
felcseng,
ha dúsan termő vén ágaidat
bearanyozza a nyárhajnali fény,
és a kék-arany alkonyi ége
árnyékba merülő kései Nap...

Heves–Bernáthegy, 1996

Lukács Ágnes

Pesti Napló képes mell.
1935 dec. 15.

A gyermek-ösztehetségek
kiállításáról.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1971 JAN. 30

1021

Lukács Ágnes: Háztetők

1971. JANUÁR 30.

Lukács Ágnes

csak igazán, akkor olvassa is a vers címét: Platkó...

— Igen, őróla, a magyar labdarúgóról, a Vasas első válogatott játékosáról, a legendás hírű futballkapusról írta ezt a verset Alberti...

ez ön előtt is teljesen világos. Mert előttünk igen. Nem bennünket véd majd meg, hiszen mi megszűnünk, hanem azt a sok-sok községet, azt a százötvenezer lelket és több mint kétszázötvenezer holdat a rajtalevő több százmilliós értékkel a Szamosközben, amit a nyáron megrohant a víz. *Ha viszont kollektív az érdek, akkor a megoldásnak is kollektívnek kell lennie!* Nem? Engem ez a rendszer nevelt, én ezt tanultam. Ha bárhol ebben az országban egy apró bekötőutat építenek, és abba valakinek a tyúkólja beleesik, azt a közösség — az állam — teljes egészében megtéríti. Mert az a bekötőút közérdek. De ez a gát is közérdek, ezt itt mindenki pontosan tudja, még a kisiskolás is ezt szajkózza, álmából felverve is — de a KÁRTÉRÍTÉS szó ebben az ügyben még nem hangzott el se föntről, se lentről... Ugye, önnek se mondta még senki sem?... Nem hát, persze hogy nem, mert csak az érzelmekre hivatkoznak, hiszen a sajtóból, a tévéből és a rádióból azt vették észre, hogy ebben az ügyben *csak arra szabad apellálni!* S láthatólag félnek, hogy ha a kártérítés szót „bedobják", akkor hangulatkeltésért elővesznek őket... Értem, kérem, hogy ön mit mond, de az teljesen lényegtelen, hogy mi történne valójában, az a lényeges, hogy *mit hisznek az emberek!* Ez az igazán döbbenetes ebben az egész dologban. Nem? Valaki annak idején bizonyosan kitalálta, hogy az áttelepítést az árvízkárosultak fedél alá juttatásával egy időben kellene megoldani. Valaki kitalálta, más valakik meg rábólintottak, lehet, mert nincs pénz. *De akkor mondják meg!* Akkor ezt mondják meg! Hát azt gondolja valaki is, hogy az egész Szamosköz nem elismeréssel nyugtázta, hogy a kormány, az ország mit tett értünk?! Hogy nem értékeljük a tényt, hogy a legutolsó árvízkárosult is tető alá jutott, a megígért időpontra? Hát miért nem bíznak bennünk, miért nem állnak elő nyílt kártyákkal? Az egyenes, emberi szót megértenénk... azt várja itt már mindenki. De ez, hogy most kitelepítők és kitelepítendők, laposakat pislogunk egymásra — ezt nem lehet megérteni, ebből semmi értelmes dolog nem sülhet ki, én tudom: pedagógus vagyok, naponta emberi lelkekkel foglalkozom.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KÖZNEVELÉS
Budapest

1971 — 5

1021

Lukács Ágnes

Lukács Ágnes rajza

tok teljes rendszerét a kezében tartja.

Mit

Erre a kérdésre nagyon egyszerűnek látszik a felelet: korszerű oktató- és nevelő munkát. Ezt a választ sugallja a vita főcíme is: A pedagógus és a korszerűség. De ha megpróbálom a kérdést részleteiben és minden vonatkozásában megvizsgálni, akkor kiderül: ez a kategórikus „elvárás"

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Lukács Ágnes

1021
1971 AUG 23

ALKOTMÁNYUNK ÜNNEPE

AUGUSZTUS 20

Lukács Ágnes rajza

Ahol nincs „ubor

Tudjuk: az oktatásügyben a nyár sem „uborkaszezon": az oktatásügyi intézményekben tatarozók munkálkodnak, az osztályfőnököket az otthonukban is felkeresik a tanácsot kérő tanítványok, a pedagógusok a balatoni nyaralás közben is fellapozzák azokat a könyveket, amelyeknek az új tanévben hasznát veszik a tanítási órákon.

S vajon hogyan töltik az idejüket, hogyan dolgoznak és miről meditálnak azok a pedagógusok, akiknek a munkahelye nyáron még félig sem zárja be vagy éppen nyáron nyitja ki egészen kapuit?

Alig egy-két járókelővel találkozunk a régi utcácskákban. A házak is kihaltnak látszanak, mintha mindenki elmenekült, elköltözött volna a rekkenő hőség elől.

A *pécsi nevelőotthon* jellegtelen, megkopott épülete nem válik ki a szomszédos házak közül huszan már elvégez az általános iskolát. Két é hogy nálunk maradnak az is, akik ipari tanulóként va középiskolában tanulnak vább. Eddig egyikük sem k lódott el. A tanulmányi átl guk közepes, ez azonban st bil eredmény, nem jobb, nem is rosszabb.

— Formálódnak-e a terv az új tanévre?

— Az év végi értékelés s rán megvizsgáltuk például hogy kikkel volt a legtöb konfliktus. Az elemzésből k derült, hogy elsősorban erősebb egyéniségekkel, ak ket az átlagos szintre akar tunk kényszeríteni. Nem két séges, hogy *az eddiginél is át gondoltabb, egyéni bánásmód ra kell törekednünk.* Az ú tanévben egyébként hetero gén csoportokat alakítottunk ki, tehát nem osztálytársak ból, hanem egymáshoz illő ba rátokból, segítőtársakból. A új csoportrendszerben a „csa ládi" vonásokat szeretnénk erősíteni...

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-796

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1971 ÁPR 10

1021 1971 JÓZ

PILINSZKY JÁNOS:

Mindig

az elhányt bádog kanalat,
a nyomorúság lim-lom tájait kerestem,
remélve, hogy egy szép napon
elönt a sirás,
visszafogad szeliden
a régi udvar, otthonunk
borostyán csöndje, susogása.

Mindig, mindig is
hazavágytam.

SIPOS GYU

Nincs má
Nem lehe
Egyetlen
a vállalt

Kik
azok
De r
szen

Holnap
Holnap
De ma ő
De ma a

Amit ad
Bárhogy
Ne félj.
csak az

Lukács Ágnes rajza

Lukács Ágnes

, fogta magát, és
lja a beszámoló.
lábát, leültem az
nilyen tehetetlen-
amat, olyan sötét
Szerbusz! Mond-
aki közben meg-
vel. — Szerbusz!
za. Azzal ők be-
. Én pedig elha-
gkövet iszom. A
– néha még fel-
al — élveztem a
on meghatottan
amikor megha-

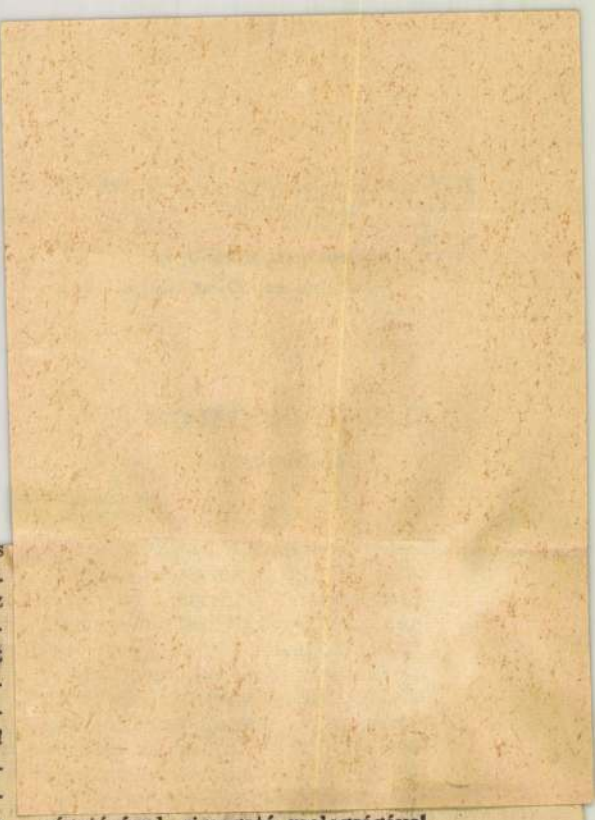

rógatásával, simogató melegségével nyugodt álomba ringatta. Zavarta-e nyugtalan álom az alvást, vagy nem — erről már nem kaptunk híradást.

József Attilával

sikba — kesergett a költő, s még szólni akart, de hangja hirtelen elakadt, dadogásszerűvé vált. Két perc és ismét nyugodtan beszél, folyékonyan. Meglepetésemre kérdéseket tett fel nekem, s mármár fordított interjú alakult ki, amikor tekintete végigsiklott rajtam, és megpillantotta a zsebemből kikandikáló Vörös Újság friss számát.

József Attila most összevont szemöldökkel, fokozódó érdeklődéssel figyel.

„Ady az újságból kétszer is felolvastatott egy tudósítást a földreform-javaslatról, s úgy vélekedett, hogy a kormányzat által meghirdetett földreform kevés ahhoz, amire Magyarországnak szüksége van. Felhevülten beszélt az annyira áhított, és általa megjövendölt, remélt és várt forradalom megerősödéséről.

Egy mondata közben a nagybeteg elbágyadt, s elérzékenyülve Lédáról kezdett beszélni, akitől gyermeket várt, s halott gyermek született.

Csinszka toppan a szobába. Búcsúkézfogás a költővel; a kéz nyirkos és forró... Néhány hét, s a Nemzeti Múzeum előcsarnokában a ravatalnál állunk..."

A tizenkilenc esztendős József Attila magas homlokán ránc mélyül, csak enynyit mond:

„Ady halálakor én még tizennégy éves sem voltam, akkoriban újságot árultam. — Szenzációs, részletes tudósítás Ady Endre temetéséről — kínáltam a lapokat az utcán, mint többi rikkancstársam."

Román Kálmán

Lukács Ágnes

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

grafikusművés

NÉPSZAVA

1984 NOV 1 Z

1021

Lukács Ágnes ASZFALTOZÓ

záció előnyeit kia
képes *vállalati b*
önellátásra utalt.

A jövő évi ter
és a gazdálkodás
nyeit elemezve
jövőre megáll az
nyek évek óta ta
nése. *A beruház*
kismértékben
a munkák szétaprózódása folytatódik. Az építőipar feladata, hogy a változó szerkezetű, decentralizálódó keresletnek az eddigieknél *gyorsabban, szervezettebben, jobb minőségben* feleljen meg. Lényeges változás szükséges a *termelékenység és a hatékonyság javításában* is. A takarékos költséggazdálkodás, a fajlagos energia- és anyagfelhasználás további csökkentése alapvető követelmény.

A 12, folyamatban levő állami nagyberuházáson az ideivel azonos nagyságú az építési feladat. *Megkezdődik az új Nemzeti Színház építése.* Az országos lakásépítési előirányzat kismértékben meghaladja az idei teljesítést.

A kivitelező építőiparnak 1985. évi feladatait is *csökkenő létszámmal*, a népgazdasági átlagnak megfelelő

földkövelt ők is takarjak, ne csak nézzék. Úgy gondolja, a gazdálkodást segítő tevékenység, meg az érdekvédelem is új szakaszába lépett. S az újat *csak új módon lehet végrehajtani.* Bevallja, jó néhány részletkérdésben még bizonytalan, de a válaszok nagy többségét nyilván otthon kell majd megtalálni. Gazdasági emberként indult, volt technikus, művezető és építésvezető is. Feltételezi, hogy ez az előiskola segítségére lesz majd abban is, hogy a gazdaság és a dolgozó érdekének összehangolása az Alba Regiában minél simábban menjen. Egyébként azt is elmondta, hogy a szakszervezeti napok eseményeit *már a változásokra való felkészítés szellemében tartották.*

Lukács Ágnes

Kövér nem

Rajztanítás 1970/4 31 old.

<Lukács Ágnes>

albuma

<> Auschwitz.

Nő tábor.

Bp. 1946.

Lukács Ágnes szül 1920.
nov. 11. Budapesten. Az
olasz gimnáziumban érettsi-
gerett. A képzm. főiskolán
négy évig Kandó László is Szö-
nyi István osztályán dolgo-
zott. A minvezzi tanulmányok
mellett megszerezte a közép-
iskolai rajztanári oklevelet is.
Az utolsó vizsgát 1944 mágn.
fördik zában tette le. A vizsga után
egy szappanyagyárban dolgo-
zott mint segédmunkás. 1944.
pil. 3-án elfogták s néhány
napon belül Auschwitzba ke-
rült. A deportálásban töltött
évéről ez a rajzsorozat szá-

mol be. 1945. pre. 6-án
érkezet hara.

os Bizottsága.

száma:	—	19
kelte:	VIII. 29.	19 } 31.
beérkezése	IX. 5	19
na:		
ett szám:		

[illegible]

I.

19. Löbl.

[illegible] Vitt[illegible] Hist[illegible]

< Lukács Ágnes >

képes albuma

< > Auschwitz. Női tábor. Kiadja a Szocialista-Cionisták (Ichud) Pártja. Bp. 1946.

Fenti szül. 1920 nov. 11. Bpest. Az elsz gimnazumban érettségizett 1939-ben. A Képzőm. Főiskolan négy évig Kandó László majd egy évig Szőnyi István tanítványa volt. Rajztanári oklevelet szerzett 1944-ben. A vizsga után egy szappangyárban dolgozott, mint segédmunkás 1944. jul. 3-án elfogták és nehány napon belül. Auschwitzba került. A deportálásában eltöltött évéről kézult a publikált rapsorozat. fordítás

♀ 1945 pub 6-án ötvezett hara.
Az album az auschwitzi
szörnyűségeket ábrázolja

Lukács Ágnes

Ugyaság - nejz

Veprave 1985. IV. 24.

Lukács Ágnes, grafikus

Lukács Ágnes metszete. (bohóc).
[repr.]

Népszabadság, 1979. nov. 18.

Lukács Ágnes, grafikus

L.: fejl.

Lukács Ágnes: Metszet

14.

Népszabadság, Bp. 1979 nov. 18.

LUKÁCS Ágnes festő

SZILÁRD Gyula: Auschwitz örök mementó : Kiállitás a Chagall Galériában.'= Uj Élet, XLVII.évf, 3.sz. 1992. február 1. 4.p. ill.

Bp,Chagall Galéria, 1992

M.D.K.

Lukács Ágnes

"Montázs" c. művének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. okt. 25.
XIII. évf. 43. sz.7. lap

Lukács Ágnes

A "Tájékozódás" c. rovatban "Magyar nyelvkönyv Magyar fiatalkonak" cimmel közlemény tudósit Szende Aladár, illetve Ginter Károly szerkesztésében készült munkafüzet és nyelvkönyv megjelenéséről.
Mindkét tankönyvet a müvész illusztrálta.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. május. 6.
XVI. évf. 19. sz. 6. lap.

Lukács Ágnes

"Magyar szavak világa" cimmel 8-12 éves gyermekek számára és "Hogy mondjuk helyesen" cimmel 16-2o éves fiatalok részére illusztrált nyelvkönyv jelent meg az 197o-es anyanyelvi konferencia védnökségének megbizásából. A magyar nyelv megtanulását és tanitását segitő tankönyvek -"a külföldön élő és szüleik anyanyelvét egyre inkább felejtő második-harmadik generációs fiatalok" magyar nyelvtudását biztositja.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. május 6.
XVI. évf. 19. sz. 6. lap.

Lükács Ágnes

Rajzának repr.-ját -cim nélkül- hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. ápr. 10.
XV. évf. 15. sz. 3. lap

Lukács Ágnes, grafikus

Grafika:

Repr.

Lukács Ágnes: Neszebár

M. 7.

Nérszabadság, Bp. 1973. jun. 10.

Lukács Ágnes, grafikus

Metszet:

Repr.

Lukács Ágnes: Üvegesiszoló

M.5.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. jú 94 [júl. 14.]

Lukács Ágnes, grafikus

Életnek:

Kepr

Lukács Ágnes: linóleummetszete

M. Á.

Népszabadság, Bp. 1972. febr. 6.

Lukács Ágnes

MDK

Szerepelt a Lőportár utcai művelődési teremben rendezett kiállitáson.

Gábor István: Egy kiállitás vendégkönyvéből.
Pedagógusok Lapja. 1964 jun. 5.

LUKÁCS Ágnes festő

OMIKE 1909-1944, 527, 539

< Lukács Ágnes >

grafikus

< > Auschwitz női tábor. – Auschwitz women's camp. [Rajzgyűjteménye]. Bp. 1946. 4 sztl. l. 24. t.

Lukács Ágnes

Rént vett 1960-ban az 50. Nemzetközi Nőnap és felnebadulásunk 15. évfordulója tiszteletére rendezett kiállításon a Műcsarnokban

Abudapesti pedagógusok képzőművészeti stúdiója 1953-1963. Bev. Vajkai Aurél Bps. 1963.

21.o.

M.D.K.

Lukács Ágnes
tanár - festő

Méltatás.

Fedor: Például Lukács Ágnes
Nők Lapja, 1963. november 16- 6 lap

Lukács Ágnes

A Stúdió alapító tagja

A Underground pedagógusok képzőművészeti stúdiója
1953-1963. Bev. Vajda Aurél Bp. 1963.
29.o.

MDK

Lukács Ágnes

Kiállitási kritika

Hajdubiharmegyei Napló 1967 dec.5.

LUKÁCS ÁGNES /

Eső a Rákóczi úton linómetrot

17.5 x 10

I. Miskolci Országos grafikai biennálé. Kat. bev.: D. Fehér Zsuzsa Miskolc. 1961.

Lukács Ágnes

A Stúdió tagja

Abudapesti pedagógusokkeprőszűrvész stúdiója 1957-1963
Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963.
38.0

Lukács Ágnes

Illusztráció egy Ady novellához

Linóleummetszet

Repr.

* Budapesti pedagógusok képzőművészeti stúdiója 1953-1963. Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963.

Lukács Ágnes

1963. március ában önálló tetlete van.

Abszolvensi pedagógusok lépzőművén stúdiója
1953-1963. Bev. Vajkai Aurél Brs. 1963.
24.o.

MDK

Lukács Ágnes,
Iparmüv. Föisk.

171. Épül a ház.
Cementégetö.
Árpádhid.

Nagy. Ifj. Képzöm. Kiáll. /VIII/
Füv. Képtár 1949 aug.16.-szept. 1c. kat.

Lukács Agnes

l.

Ferkèpzomfoiskèvk

1939-41. 141 l.

„Pánik." Lukács Ágnes.

réshere

Magyar Nemzet.

1949. VII. 6., 5. old.

(:Hír.:)

Lukács Ágnes

MDK

Óbudai amfiteátrum, pasztell

Műcsarnok 1959 Képzőművésznők nemzetközi kiáll.

Lukács Ágnes
fotó
V. Sziget u. 29.

MKSz 1947

MDK.

Lukács Ágnes

Rajz

Köznevelés 1966 márc.18.

MDK

Lukács Ágnes

Eső a Rákóczi uton, lino

1. Miskolci O. Grafikai Biennale 1961.

Lukács Aladár, [építész?]

Az Oud vezér téri ház
tervéért

↓

Sziklai Júlia: Nivódíj a sávházért 3.

EST I HIRLAP, Bp. 1974. jan. 16.

Lukács Ágnes, grafikus

Mosh

Könyvtárban c. litográfiája.

Repr.

A kor gyermeke c. pályázaton
III. díjat nyert

— (: szöveg — reprodukció — 6

CSALÁD és ISKOLA, bp. 1966. május XVII/5

Lukács Ágnes
grafikus

M.D.K.

„Esőben"

Élet és Irodalom, 1966. március 19. 2 lap

Csatörtök

1/c

[illegible]

[illegible] 1 1 ½

[illegible]

Lukács Ágnes

rajzoló

U. 3359

erőd

Az Est. 1933. márc. 19. (Tizenkéteves rajzolóművész Az Est karikatura pályázatán, két kepjel és archepjel.)

Fenti III. oszt. tanuló, 2 rajzzal nem részt a karikatura pályázatán Az ügyes rajzokat közli a lap.

MUEMLEKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
1041/1939.

J O V Á I R

Az alábbi könyveket mint engedm

összeg után a mai nappal b. sz

St. sz.

9170 1 GANSSANGE-KRAMM-MEDDING: Kr

9171 1 Kunstdenkmaler des Kreises

9172 1 EHRHARDT : Niederdeutsche A

9173 1 HERTENSTEIN : Ewige Florènz

AZAZ HARMINCÖT 40/100 PENGÖ

MDK

Lukács Ágnes

Óbudai amfiteatrum, paszt.

Képzőművésznők Nemzetk. Kiáll. 1960. Mücs.

MDK

Lukács Ágnes, grafikus

Konyvoríció: Repr

Lukács Ágnes: Ünnelők

M. 6.

Népszabadság, B.., 1970. okt. 4.

MDK

Lukács Ágnes, festö

Régi butor. Tempera.

Bpesti Föv. Képtár. -Képzömüv. Ip.müv. és Foto kiáll. 1948.jan.3.-22. Kat.

MDK

Lukács Ágner: Nyár aqu.

OMIKE Téli kiáll.A Budai Izr. Nőegylet helyisé-
geiben 1944. febr. 21-márc. 19.

MDK

Lukács Agnes

18. Tav.Szalon. 1943. jun. N.Szal.

Lukács Anna

festő

lásd

Gedőné Lukács Anna

alatt.

Fajanszedeny, vueni VIII. 60

Lukacs Agnes

vajztanárjelöl

Ferkèpzomfoiskèvk

1939-41. 148. l.

ZÁGOS
232 1944
1944. május 10.

A m.kir.vallás- és közoktatásügyi m
a keb. számvevőség VII. osztályához

Felhivom, hog

Lukács Ágnes

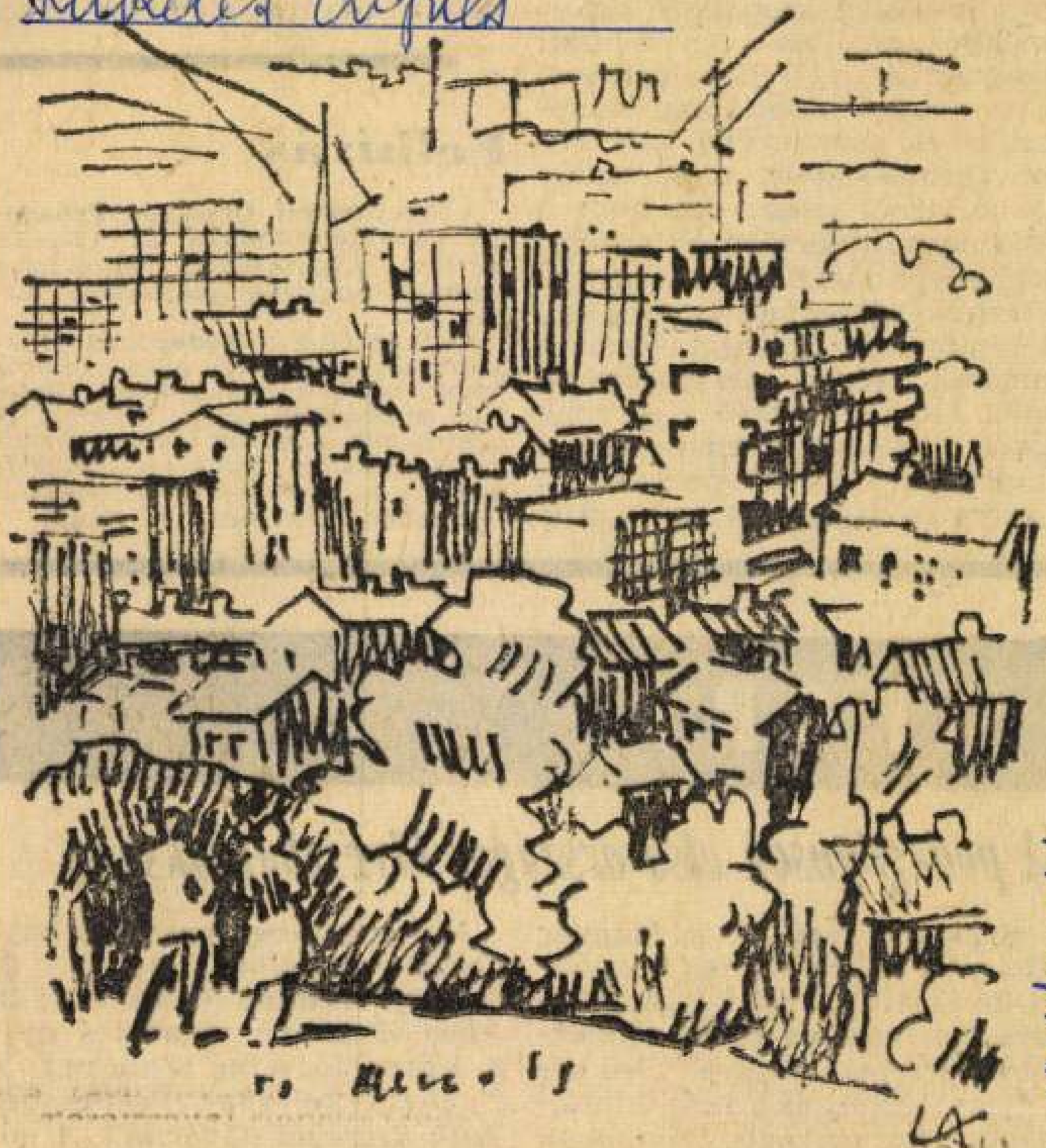

f. a.: Fáraszi képek. Pedagógusok Lapja, Bpest, 1945. ápr. 8.

Lukács Ágnes: Látkép

van szükség. A többi között egységesíteni kell *az élet- és napirendet* a különböző intézményekben. Az úgynevezett hagyományos nevelőotthoni zárt rendet oldottabbá, színesebbé és gazdagabbá kell tenni. Természetesen ez az egységesítés nem jelenti azt, hogy a különböző intézmények speciális jellege megszűnik. Az egyes *részletkérdésekben is* meg kell teremteni az egységet. Vannak például olyan intézmények, ahol a szülőkkel alig vagy csak alkalomszerűen tartják a kapcsolatot, másutt pedig rendszeres és tartalmas az együtt-

során Bekes Zoltán, a szakszervezet nevelőotthoni bizottságának titkára kiemelte, hogy

Felhívás

A **kecskeméti Országos Pedagógus Nevelőotthonban** az 1975—76. tanévre megüresedett helyekre a beutaló bizottság pályázatot hirdet.

Az intézetbe a pedagógus szakszervezet tagjainak árva, félárva vagy szociális szempontból rászorult gyermekeit lehet felvenni. A gyermekek a város területén működő általános iskola tanulói lesznek, s a korszerűen berendezett otthonban gondoskodnak róluk.

SPORT

A pedagógusok első országos lövészbajnoksága

Szakszervezetünk a Magyar Honvédelmi Szövetség központi lövészklubjának közreműködésével március 16-án rendezte meg a pedagógusok első országos légpuskás lövészbajnokságát. Az országos döntőn a megyei, illetőleg a budapesti versenyek egyéni és csapatgyőztesei vettek részt; összesen

Női egyéniben országos bajnok *Berta Pálné* (Fejér m.); 2. *Hornai Antalné* (Zala m.); 3. *Ákos Zoltánné* (Szabolcs m.); 4. *Varga Józsefné* (Zala m.); 5. *Buchnitz Zoltánné* (Pest m.); 6. *Tóth Erzsébet* (Győr m.). *A női csapatverseny* országos bajnoka *Zala m.*; 2. *Pest m.*; 3. *Fejér m.*; 4. *Budapest*; 5. *Győr-Sop-*

Lukács Ágnes, grafikus

L: Igmándy Emil.

(katpáti): Tanulmányút

Esti Hírlap, Bp. 1978 máj 8.

2.

MDK

Lukács Agnes

Fáradt öreg, tollrajz

Fiatal lány, tollrajz

Illusztrációk az apostolhoz, linómetszetek

a. Találkozás
b. Nagybátyánk
c. Műteremben
d. Tükör előtt, linómetszetek

[illegible] kiáll. 1943.

MDK

Lukács Ágnes

Budai kémények, o.

Csendes váradi utca, o.

Képzőm. Főisk. Ifj. körének karácsonyi kiáll. 1943.

MDK

Lukács Ágnes

Olvasó néni, toll

OMIKE IV. kiáll. 1943. ápr.

MDK

Lukács Ágnes

Szegény asszony, of.

Ülő nő, toll

OMIKE IV. kiáll. 1943. ápr.

MDK

Lukács Ágnes

Ablakban, olajf.

Nénike, olajf.

Műteremben, olajf.

Kalaposnő, vizf.

Ülő nő, vizf.

Csikós bluzos lány, vizf.

[redacted] kiáll. 1943.

Lukács Ágnes
Óbuda, paszt.
Külváros, "
Tanulmányfej,"
Árpád-hidnál,"

M. Pedagógus Szakszerv. kiáll. 1950. jun.

MDK

Lukács Ágnes

Pánik

Sós E: Magy.Népszerű Művészek Egy.kiáll. Magyar Nemzet 1949. jul. 6.

Lukács Ágnes

Gopcsa Paula: Vörösháju leány, Molnár Lászlóné, Gyulai József, Marsovszky Endre: Fekete tenger, Lukács Ágnes, Pazekas Pál: Nagykalapács c. alkotásával szerepelt a Fővárosi pedagógus képzőművészek tárlatána Fáklya klubban.

Rajzta nitás 1975-4-32
Dr Maksay: Fővárosi ped. képzőm. kiállitása

Lukács Ágnes

részt vett a III kerületi Tanács Művelődési Házában megrendezett Székely Bertalan képzőművészeti csoport tárlatán

Rajztanitás 1976/1/32

FGyné:Pedagógus képzőművészek tárlata

ó is nagyon lényeges, ért minden reggel el- gzem a tibeti jóga gya- rlatsorát.

– *Gondolom, abban, gy egyre több Wagner- erepben arat sikert, az közrejátszik, hogy so- t dolgozhatott német- szági színházakban, és bb bayreuthi mesterkur- son is részt vett.*

– Az ott tanultak való- n segítenek a színészi tékban, abban, hogy az nber megértse a zenedrá- a sorok közötti monda- valóját és hogy képes le- en hitelesen megformál- egy Wagner-hősnőt. Va- ban ennek is köszönhe- m, hogy ebben a beug- ssorozatban is élveztem, nit csinálok.

– *A Ringben aratott si- ere hogyan hat további ilyafutására?*

– Ezt még egyelőre nem het tudni. Az élet megy vább. Sokan gratulál- k, de hogy mi lesz a egy új szerepre készülök: *Richard Strauss* Elektrájának Krüszothémiszét alakítom a tavaszi fesztiválon. Rendhagyó produkciónak ígérkezik, hiszen a *Galgóczy Judit* rendezte darab a Duna Plazában kerül majd színre. Emellett a Trisztán és Izolda foglalkoztat, s szeretném megtanulni a Macbeth Ladyjét is. A tanítás is sok időmet tölti ki, hiszen én készítettem el a szegedi énektanszék növendékeinek az öt évre szóló egyetemi képzés tantervét. Megrendeztük az Országos Simándy József Énekversenyt, a Szegedi Nemzeti Színházban pedig operavizsgával zártuk az elmúlt tanévet. Szeretnénk, ha minél magasabb szintű munkát tudnánk végezni, ha méltó módon folytathatnánk *Vaszy Viktor, Berdál Valéria* és *Sinkó György* hagyományait.

délután 16 órai kezdettel mutatják be a Rátkai Klubban (Bp. VI., Városligeti fasor 38.). A szerzővel írótársa, Tóth Bálint beszélget.

Articsóka-képek

T. Lukács Ágnes festőművész képeiből nyílik kiállítás ma délután 17 órai kezdettel a budapesti Articsóka étterem kiállítóhelyiségében (Bp. VI., Zichy Jenő u. 17.). A tárlatot Szalkári Rózsa festőművész nyitja meg, közreműködik a Mediterrán Duó.

Vajdasági zene

Vajdasági kortárs magyar zeneszerzők hétfői csoportja ad koncertet ma este 20 órai kezdettel a Fonó Budai Zeneházban (Bp. XI., Sztregova u. 3.). Ladik Katalin hangköltemények mellett a műsorban zongorára, gordonkára,

te meg ellenünk. Kik ellen? A hosszútávfutók ellen, akik nem mások, mint a (közel) negyven, vagy még ennél is hosszabb, munkával töltött és nyugdíjjárulékot fizető év után nyugállományba vonult idős emberek. Stumpf István okos ember. Nemrégen kifejtette: annak, hogy a Fidesz nem nyerte meg az önkormányzati választásokat, két oka volt: a Simicska-ügy és a nyugdíjemelés... Sok százezer bús magyar nyugdíjas összehajol e hetekben képzeletbeli tereken, és én lelki füleimmel hallgatom őket. Az egyik így kesereg: „Miért büntetendő, kommunista nyugdíj a harmincvalahány ezres?" A másik így: „Most megint az ellenállókat tüntették ki, azokat, akik életük során keményen ellenálltak a munkának és a nyugdíjjárulék fizetésének!" A keserves munkámmal elnyert és (ráadásul hátrányosan) megállapított nyugdíjalapbeli hányadomhoz, ha úgy tetszik, tulajdonrészemhez ne nyúljon senki! Mert ez – bármely kormány tenné is – törvényellenes!" Ezen busán összehajló magyar nyugdíjas százezrek közül sokan azért magányosak, mert az előző koalíció pártjait nem akarják, a jelenlegiét viszont már nem tudják szeretni! Stumpf István így nyilatkozott a Magyar Nemzet karácsonyi számában: „Az új polgári kormány legfontosabb céljai között szerepelt az emberek biztonságérzetének megerősítése, a rend és a jogállamiság feltételeinek garantálása..." Az immár törvénybe foglalt differenciáló nyugdíjemelés vajon ezzel összhangban áll? Nem költői kérdés. Bizony jobb lett volna, ha a

más ívu evolúciós fejlődés eredi
órákon a tisztelendő urak ezzel
gyarázzák, hogy világunkat és b
ket az isten teremtette. Hogyan l
oldani. Jó lenne, ha „pártunk
valami útmutatást adna nekünk
valahogyan integrálni tudjuk gy
ban – mondjuk így - a tüzet, a ví

Furmann

Urizálunk?

Feltételezem, hogy lesznek, al
vádjával fognak illetni, de sebaj
gadott Vitányi Ivánnak, a Népsz
számában megjelent Kormányz
publicisztikája. Nem tudtam m
zonyos gondolatait meg ne ismé
pedig tovább szőjem. Mindene
nem tudta – nyilvánvalóan nem
teni a maró gúnyt. Rábízta az
meg azokat a gondolatokat, a
hosszú évek óta hol marják, hol
szik a magyar közélet külső m
egész sorát. Ebben a tekintetb
gyok, kimondom sokkal inkább,
országnak szerencsétlensége, ho
túlburjánzása fojt meg bennü
nem a lényegre ügyelünk, nem
hetne az ország gazdaságát nem
fellendíteni, stabillá tenni. B

MDK

Lukács Ágnes, festöm.

Nyár. Akvarell.

A Budai Izr. Nöegyl. helyis.-ben OMIKE képzöm.csop.
1944.febr.21.- márc.19. Kat. téli kiállitása.

2

Lukács Ágnes

„Álló akt"

„Négy évszak"

„Zempléni hegyek" c. képei emlékve

Magyar Nemzet 1970 április 23.
4. old.

Lukács Ágnes

1

Mitvét az Eötvös Klubban

állítottás 2i.

Magyar Nemzet 1970 április 23

4. old.

Lukács Ágnes

"Háztetők" c. képének repr.-ját bemutatja a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. január 3o.
XV. évf. 5. sz. 3. lap

Lukács Ágnes

3

„Önarc lép"
„Tégpálya"
„Sík táj"
„Auschwitz, női tábor" c. lépei emlitve

Magyar Nemzet 1970 április 23.
4. old.

MDK

Lukács Ágnes, festöm.

Utcarészlet.	Akvarell.
Csendes váradi utca.	Olf.
Ablakomból.	"
Budai kémények.	"

OMZsMuz.-OMIKE.Képzömüv.csop.V.kiáll.
1943.szept.24.-okt.17. Kat.

Lukács Ágnes

Rajz /Szepró/

Körnevelés 1971 III. 19

MDK

Lukács Ágnes, festőm.

Budai kémények. Olf.

Csendes váradi utca. "

Az OMK. Képzőm.Főisk. Ifj.Körének. karácsonyi kiáll
1943. Kat.

mdk

Lukács Ágnes festőművész

kiállítását márc 9. én nyitják meg az Eötvös Loránd Tudomány Egyetemen

Mozaik

Népszava. 91. évf. 53. sz. 1963 – márc 5.

Lukács Aladár statisztikus

neve említése, mint a

Magyar panelos épületek statisztikus

a 34. oldalon

Magyar épületek 1945-70

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 MAR 8

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Lukács Agnes

1021

Lukács Ágnes: Gyerekek az órán

tülete, valamint a nyugdíjas pedagógusok. Százhúsz szakszervezeti tag érdekének a képviselete nyomja a vállamat. Inkább csak nyomta, hiszen most a jogkörök bővülése ellenére kevesebb a dolgom. Nem kell annyit a tanácsba szaladgálnom, mint annak előtte. Most amolyan „csúcstitkár" szerepet töltök be. Rajtam kívül *mindegyik iskolában van választott bizalmi.* Az ott adódó ügyek intézése elsősorban rájuk tartozik. Hozzám csak a nagyobb horderejű kérdéseket juttatják el, miként én is főként azok intézésétől mentesítem őket. Ez természetesen nem merev szabály. Ha szükséges, akkor a legkisebb dologban is segítséget adok. De lássunk egy példát. Jutalmazáskor én a bizottság véleményével egyetértésben csak javaslatot te-

változatlanul ny

— Tolnán m
van olyan bérn
lyeknek összegé
is már decembe
tűnődtünk soka
fogtunk az elo
is ügyeltünk, h
romszázalékos
minden pedagó
akinek a munk
csenek tökélet
meg az is, aki
segély miatt v
ebben az iskolában alig van olyan tanár, aki csak a három százalékot kapta. *A legtöbben négy-öt százalékos fizetésemelésben részesültek.* Száz forint volt a legkisebb, kétszázötven a legnagyobb. Az iskola vezetői nem tartalékoltak egy fillért sem. Kiosztották, amennyi volt. Kár is lett

ra.

Milyennek ítéli a szakszervezet és a tanács, illetve az iskola és a tanács kapcsolatát?

— Munkánkat *közös bizalom* jellemzi. Másfél éve vagyok tanácselnök, s ez idő alatt az együttműködés zavartalan volt. Amint

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
1975 DEC 16
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KÖZNEVELÉS

Lukács Ágnes

1021

Lukács Agnes rajza

nár és tan

pedagógiai ala

szor alig felismerhető összetevők eredőjének irányában történik. Az utakat hitünk és tudásunk szerint mi építjük, de hogy azok majdan hová visznek, nemcsak rajtunk múlik.

Ám ne csak híveinket kárhoztassuk, ha azok életútja

tázza az egykori tanár jelenlétét. Az is jólesik, amikor a jelentékeny tudós frissen megjelent könyvét megküldi egykori dolgozatai javítójának. De az sem kisebb tanári öröm, amikor valamelyik kishivatalban, az egyik fiatal tisztviselőnő azzal ismer ránk:

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 DEC 26

KÖZNEVELÉS

Lukács Ágnes

Lukács Ágnes rajza

1021

*

„Látják kérem, az igazgatónk el sem jött. De ha itt lenne is, csak elszívna öt cigarettát, bólogatna a mi szövegeinkre, de nem történne utána semmi. Még mosolyogva biztatna is, hogy csak mondjátok, mert tudja, hogy így elmegy a gőz veszélytele-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-30[illegible]

1968 DEC 20

KÖZNEVELÉS

Lukács Ágnes

1021

Lukács Ágnes (Budapest) rajza

Mennyit, miért és hogyan h
lyettesítettek az 1967/68. tanév el
felében a marcali járásban? S
kat, a legkülönbözőbb okokból
— eltérő hatékonysággal... A
első félévben a 163 tanulócsopor
ban 5953 órát, a megtartott tar
tárgyi órák 8,6 százalékát. Terme-
szetesen, túlnyomó többségben be-
tegség, szülési szabadság, anyasági
segély igénybevétele, valamint ka-
tonai szolgálat miatt kellett helyet-
tesíteni. Díjazásukra van költség-
vetési fedezet (ha nem is elégsé-
ges), az ilyesmiből származó ki-
esést nem lehet megakadályozni,
csökkenteni. A helyettesített órák
mintegy 11 százaléka — 633 óra
— azonban az „egyéb" címszó alá
tartozik: kétötödét a továbbtanu-
lásból származó kiesések töltik ki,
a többit pedig — 411 óra! — tár-
sadalmi elfoglaltság, a mozgalmi
tevékenységből eredő távollét
idézte elő.

Nehéz csökkenteni

411 óra mintegy három és fél hónap alatt, egyetlen járásban! Három évvel a minisztérium szigorú utasítása után. Három évvel azután, hogy Petró András szerkesztői levelében (Köznevelés, domást róla. Hadd álljon itt az alábbi kimutatás a hiányzások, illetve helyettesítések okairól:

Propagandisták megyei és járási előkészítése	256 óra
Tömegszervezetek és mozgalmak rendezvényei	33 óra
Tanács vb-ülések	14 óra
Úttörőcsapatvezetői értekezletek	57 óra
Polgári védelmi oktatás előkészítése	14 óra
Próbanépszámlálás előkészítése	20 óra
Továbbtanulási kedvezmények (szabadság, konzultáció és vizsga)	269 óra
összesen:	663 óra

A felsorolásból hiányzik a szakmai és ideológiai továbbképzések miatti távollétekből származó helyettesítés feltüntetése. Igaz, mindkettőt csaknem teljes egészében sikerült megoldani úgy — tanítási órákon kívül, iskolai szünetekben — hogy az oktató-nevelő munka

T. LUKÁCS ÁGNES festőművész kiállítása ma délután öt órakor nyílik meg a budapesti Articsóka étteremben (VI. ker., Zichy Jenő u. 17.).

MN 1999. január 21.

(Nem azonos Lukács Ágnessel.
Ez: „T." Lukács A.)

maradt egy-egy épület, új, nem é
falképeket lefestették, megrongál
nem volt szükség rájuk, nem törődt
használata eredeti formában
földbirtokok, amelyek a fenntart
biztosították, végleg megszüntek
réteg pedig, a melynek hasonló igén
funkciókat kell tehát találni, olyan
magukat, vagy amelyek mögött
fenntartást lehetővé teszi. Egy-e
van már lehetőség. Még a nyolc
nagyvállalati támogatással egy-
pihenő ház kialakítása és most
kastélyhelyreállítási akciókat. A
feladata mélyebben foglalkozni ez
tervező építésznek mindig tudnia k
a kastélyokba a festett belső terek
kell. Azoknak válaszfalakkal
lehetőleg olyan közösségi célra k

Lukács András

bútortervező

1920–23.

Építőmester 1930. 86. l.

Lukács Anna, dr. G.

kiáll.

Nemzeti Szalon

1932. febr.

Föv. képt.

Lukács Anna festönö.

Katol.Szemle.1932.I.289-95.l.

Lukács Anna

Nemzeti Szalon kiállításán portré kísérleteivel szerepelt.

8. á.u. 932. II. 7.

Lukács Anna

Nemzeti Szalon tárlatán portréval szerepelt.

PH. 932. II. f.

Lukács Anna

Nemzeti Szalon kiállításán
neve szerepelt.

M.932.II.7.

Lukács Anna

Nemzeti Szalon tárlatán portréval szerepelt.

PH. 932.II.7.

Lukács Antal

Az Orsz. Magy. Képzőművészeti Társulat 1899. évi rendes közgyülésén vett részt. MDK.

Műcsarnok, 1899. 215. l.

de. D. V.

LUKÁCS Béla

Budakeszi úz 24. sz. vcéa

kibovitése (1922.)

Budapest müemlékei II. p. 1962. 539. l.

LUKÁCS BĂIAŞ Etelka *125*
Kovászna, 1946. október 18.
NG Képz. Főisk. Buk., grafikus

Banner Erdély

Lukács Béla

építész

1907 V. Sólyom u. 16

LUKÁCS BÉLA SÍREMLÉKE, a kerepesi temetőben

Békei Ödön fényképe

öreg arca most valósággal sugárzik az édes jókedvtől.

— Hej, vitéz őrnagy uram, talán megütötte az osztálysorsjátékot? — kérdem.

— Hát nem hallotta még? — kiáltja vissza jókedvü nevetéssel. — Miskolczy Zoltán elkergette a feleségét!

— Lehetetlen! Miért tette volna?

— Azt nem tudom, de biztosra veszem, hogy Bakó gróf miatt . . . Bemegyek az ó-városba, ott tudják már a részleteket is . . . Kitünő dolog, mi? De úgy kell neki! Úgy kell neki!

— Kinek kell úgy? — kérdem.

Az öreg azonban nem válaszol, hanem fiatalos léptekkel siet tovább. Csakhamar mopszlistul elnyeli az aranyos por . . .

Szeretném, ha többet is hallhatnék az esetről . . . De ott jönnek Kovácsék. Furcsa pár, az asszony egész fejjel nagyobb az uránál. Kovács úr mindig mosolyog. Kovácsné meg mindig haragos. Azt mondják, hogy nagyon rossz házasságban élnek, de ezúttal kivételesen karonfogva mennek. A férj szelid, tisztességes emberke. Egyébként nem igen ismerjük egymást, de most önkéntelenül összevillan a mosolyunk.

— Bizonyára tetszett már hallani? — kérdi udvariasan Kovács úr.

— Igen, odabenn valaki elkergette a feleségét . . .

— Miskolczy Zoltán! — A dolog úgy sült ki, könyörgöm, hogy Miskolczyné ott felejtett néhány hajtűt a Bakó gróf legénylakásán . . . A gróf huszárja másnap hazavitte az asszonynak a tűket, igy aztán napfényre került minden . . .

— Szegény Miskolczy! — mondom, csakhogy mondjak valamit.

Kovács úr mekegve nevet.

— Sajnálni lehet, bár bizonyos, hogy ő is hibás. Gondolhatta volna, hogy a gróf nem az ő szép szeméért jár a házukba.

Most közbeszól ő nagysága. A haragos méltóságtól fuldokló hangon:

— A férjet lehet sajnálni, de az asszonyt nem. Gőgös teremtés volt egész életében. Most majd ő is lejebb adja!

Uj Idők 1904-5. XI. 5 sz.

állott. Ez volt egyuttal a vendéglátó szobája is. A legbelső szoba volt a hálószobájok.

A doktor felkisérte az apósát s becsöngetett.

Az ajtót maga a tanár nyitotta ki, de a maguk szalonjába tessékelte be őket:

— Apó még talán alszik. Meghagyta ugyan, hogy költsük fel, ha jönnek, de az is bizonyos, hogy mindig bosszankodik mikor fölébred.

— Hát talán máskor jövünk, — mondotta az öregúr.

Most már a tanárné is belebbent:

— Dehogyis, azt nem engedjük.

S a belső ajtóhoz hajlott.

— Dehiszen fent van!

Erre aztán erősen kopogtatott, s hogy belőlről hang hallatszott reá, kitárta az ajtót.

Ódon butorokkal megtömött tágas szobába léptek: nagy vedlett bőrszékek, széjjelhúzható ódon kerek asztal, széles fiókos sublót, rajta múlt századbeli alabastromlábu óra. A falon elhalványult Daguerrotyp fényképek, csupa atillás magyar és csupa krinolinos asszony: régi divatu ágy a sarokban.

Az agg Mayer a régi idők meleg mozdulataival fogadta őket. A saját karos székét kinálta Csurgónak, aztán rengeteg sok apró kulcsot csördített ki a zsebéből, s az egyikkel fölnyitotta a sublót felső fiókját és remegő kézzel négy szivart tett az asztalra. Azzal megint bezárta a szekrényt, s eltette a kulcsot.

— Még mindig ilyen rossz szivarokat szí az öreg? — kérdezte a doktor halkan a tanártól.

— Ilyet, míg olcsóbbat nem gyártanak, — felelte az nevetve.

És az apósához fordult:

— Nincs itt hideg papa?

Megtapintotta az öreg kezét, hogy nem hideg-e? Aztán egy lapát szenet vetett a kályhába.

A szobába felhallatszott a villamos kocsik pokoli csengetése és a teherhordó szekerek dübörgése.

— Nem zavarja bátyám uram ez az utcai lárma? — kérdezte az öreg Csurgó.

— Pah pah, nem, öcsém uram, — felelte nevetve az agg. — Szeretem. Mindig az ablaknál ülök. Pah, pah, — nézem. Nem szelel az izé? Tessék ez jobb. Ma már drágább a szivar is és rosszabb, mint a mi időnkben volt.

— Minden drágább, — hagyta helyben Csurgó.

— A pénz is kevesebb. Pah, pah, hogyan tudnak az izék megélni?

Azzal rábámult az öreg Csurgóra a lábától fölfelé:

— Pah, pah, hát levetette a magyar izét?

— Le, — felelte röstelkedve Csurgó, — lehuzták rólam.

Folytatjuk

Temetés

Bús őszi szél halotti énekét
Az éj ölén merengve hallgatom...
Lehullt virág, tört ág, száraz levél
Zörrenti meg holdfényes ablakom'.

Lehullt virág, tört ág, száraz levél
Vonul el sorra ablakom alatt:
A hold reájuk szemfedő gyanánt
Szövögeti az ezüst sugarat.

Viszi a szél... halotti éneke:
Búgó panasz, jajongó fájdalom...
Erdő, mező avarja szárnyra kél,
Suhogásán megreszket ablakom.

Mennyi halott! Fönséges temetés!
Hulló rózsák mily végtelen sora!
Többé talán nem is lesz már tavasz!
Belekiált a szél: neked soha!

Bús őszi éj levélsodró szele
Még messziről is átsír szivemen...
És szivem, érzem, hervad, hervadoz:
Virágait hullatja csendesen.

PÓSA LAJOS

MDK.

Lukács Béláné

Kiállitási hir

Északmagyarország 1966 nov.3o.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRKÖZLŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Lukácsné Bíró Eszter

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1983 DEC 2 8

1021

AZ ŐSZI TÁRLAT ANYAGÁBÓL

Lukácsné Bíró Eszter: Modell kékben, sárgában

Mély fájdalomm
SZÉKELY
a BIOGAL nyugdí
rában váratlanul
tett halottunk ten
cember 29-én, cs
órakor lesz a Köz
vatalozó terméből
tás szerint. Lakás
tond u. 4. A gyá

Értesítjük T. ügyfeleinket,

hogy

1984. január 2-től

debrecen-szikgáti telepünkön a

papírhulladék átvétele megszűnik.

Lukáci Bódog

1884.

Elhunyt 1930. 86. l.

Lukács Dénes

az ajjúgyártás vezetője

1848-49.

l.

Bakó 25. l.

26, 46, 47, 76. 118. 119. l

MOBKS. 3336.

Lukács Dénes

a pesti és nagyváradi
ágyúöntőgyár vezetője

életrajza

l.

Bakó Imre: A magyar
állami „Országos Fegyver-
gyár" működése 1848-
49-ben. Bp. 1942. 118,
119. l.

. kir. Vallás és Közoktatás-

f. évi október 19.-én

kelt rendeletével a Műemlé-

tagjává az 1932.

. évi szeptember hó 30.-ig

inevezni méltóztatott.

si okmányt ./. alatt megküldé-

elettel felkérem

lis munkájában támogatni

ember hó 9.-én.

Lukács Dénes

Művésznövendékek rendeztek kiállítást a MIETHOE helyiségében. Közöttük *Lukács* Dénes, a Képzőművészeti Főiskola növendéke, aki egészen fiatalon tűnt fel tehetséges rajzaival. Most különösen linoleummetszetei és tusrajzai bizonyítják fejlődését.

Független Magyarország

1942. máj. 11.

Előadást tartott : hol és miről

.....

Cikke, tanulmánya, könyve jelent

.....

Milyen társaságnak, szövetségnek

.....

Szerkesztője, főmunkatársa, munka

.....

Cserkész, levente vagy ehhez has

.....

Esetleges másfajta felemlitésre

.....

A kérdésekre adandó feleletek n
zendő az 1940-1941. iskolai év

!!!!Ez az adatgyüjtő iv legkésőbb

M.D.K.

Lukács (Lukacz) Demeter, magyar hőmüves

Valtelina mester olaszai-val 1553-szeptemberében dolgozik az egri várban

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál.
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 361. old.

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő

UTUNK
1977 JUN 3

Lukács Edit (VII. osztályos): Szeptember

...ianu Gabriel, Dinescu Mircea, Doinaș Ștefan ...gustin, Domokos Géza, Dumbrăveanu Anghel, ...mitrescu Geo, Dumitrescu-Bușulenga Zoe, ...țescu Dan, Felea Victor, Fodor Sándor, Ful- ... Laurențiu, Gálfalvi Zsolt, Gheorghiu Tașcu, ...ga Romulus, Gurghianu Aurel, Hajdu Győ- ... Hauser Arnold, Hăulică Dan, Hobana Ion, ...rea Ion, Huszár Sándor, Iancu Traian, Ia- ...și Ion, Isbășescu Mihai, Jebeleanu Eugen, ...szlóffy Aladár, Létay Lajos, Lovinescu Ho- ..., Macovescu George, Malița Mircea, Mano- ...cu Nicolae, Mălăncioiu Ileana, Méliusz Jó- ...ef, Naghiu Iosif, Neagu Fănuș, Olteanu Ioa- ...chie, Paler Octavian, Papu Edgar, Păcurariu ...ancisc, Petrescu Radu, Philippide Alexan- ...u, Pituț Gheorghe, Pop Sânziana, Popescu ...mitru Radu, Popovici Titus, Preda Marin, ...elipceanu Nicolae, Rajkov Svetomir, Ralea ...tinca, Rău Aurel, Rebreanu Vasile, Scherg ...org, Simion Eugen, Sîntimbreanu Mircea, ...nionescu Mircea Horia, Sorescu Marin, Stă- ...scu Nichita, Storch Franz, Sütő András, ...ász János, Szilágyi István, Tărchilă Dan, To- ...ș Mircea, Tudoran Dorin, Tudoran Radu, ...iu Constantin, Ulici Laurențiu, Ursachi Mi- ...i, Vlad Ion, Zaciu Mircea.

Constantin Chiriță, La... Radu Popescu, Mari... Sütő András.

TITKÁROK:

Domokos Géza, Ion H...

TAGOK:

Alexandru Balaci, Ge... diana, Geo Bogza, Radu Boureanu, Zoe Dumitrescu-Bușulenga, Ov. S. Crohmălniceanu, Mircea Dinescu, Anghel Dumbrăveanu, Geo Dumitrescu, Eugen Jebeleanu, Létay Lajos, Mircea Malița, Ioanichie Olteanu, Octavian Paler, Nichita Stănescu, Constantin Țoiu, Ion Vlad.

Ellenőrző bizottság

ELNÖK:

Balș Teodor

TAGOK:

Băran Vasile, Cristea Dan, Mărgeanu Nicolae, Nisipeanu Constantin, Sălăjan Vasile, Suciu Gheorghe.

Lukács Erzsébet

textil

1915.

Keramika 1930. 86 l.

Szikszái Enyhlapok. Csáhár Ferenc szerk. Pest, 1853. . . . . .
Címlap előtt. Lechi szigete.
Kinerett fametszet. . . . . .
György Jenő tul.

Kr. ①. 853.

B. Lukács Ethel

B. Lukács Ethel

- Tamara Dobrin elvtársnő említi amikor a mai képzőművészetről beszél.

Említve: Aradi Nagy Béla, Baratás István, Bandi Dezső, Balogh Péter, Bene József, Fekete László, Gy. Szabó Béla, Hunyadi László, Jeza Péter, Kós András, Korács Zoltán, Nikola András, Nagy Imre, Puskás Sándor, Szervátiusz Jenő és Tibor, Szentimrei Judit, Szobotka András, Szőnyi István, Tóth László Csorvássy István, Fényes József, Deák Ferenc.

Korács János: Egység és sokoldalúság a képzőművészetben.

Igaz Szó 1973/1 134. old.

Lukács F.

festő

l.

Törös Nagyförös

Képrom. Eiáll. Eat

4344. Edmond Ge

Sz. Párisban 1844

Mlle Elise műlovaglása

Az egész alakban és jobb lépésben menő keselábú sötét magas iskola egyes mozdulata lovaglóostort tart, baljával pec tüzött haja, szemöldöke és sz keztyü, czilinder és testhez áll mintázott falba vert szegeken fék lóg. Jelzése alól balra:

E. Grandjea

Vászon, méretei 53 : 43·9 c értéke 1500 K. — Néhai gróf P. november 14-én (1429–908). — jóváhagyására vonatkozó adato nál. — Bejelentetett 1913 márczi

Kifüggesztésére vonatkozó a ban. 1913 : 139. *Edmond Geo* műlovaglása.

Jegyzet. Az e festményre vo

a) a törzsleltárban (770– *Grandjean:* Mlle Elisa kisasszon keretben (Kis szalon);

b) a leltári kivonatban (6 *E. Grandjean:* Mlle Elisa lova (Kis szalon);

c) a közjegyzői leltárban (és a hagyományi jegyzékben (189 *jean:* Mlle Elisa képe;

d) az átvételi okmányban *Grandjean:* Mlle Elisa képe. Vás

Hagy. 1912
Palffy

Lukács Ferenc

rajzsemár

l.

Rajzoktatás

1944. V. cdf.

3. n. 32. l.

gyi miniszternek 92.804/1925.III.a.
Ede orsz.m.kir. iparművészeti iskolai
másolata:

Jrat, hogy a múlt évi 91.732 számú
re a Műemlékek Országos Bizottságához
925/26. tanévre meghosszabbitom s Tanár
ál a tanitás kötelezettsége alól e
est, 1925,évi december hó 14-én. A mi-
ál s.k. államtitkár.-

A hivatalos másolat hiteléül:

Pogány Dénes: A Lipótvárosi Casino sportházának terve
Megvásárolt terv

ÉPITÉSZEK SÉRELME

Irta: BECZ JENŐ

A Lipótvárosi Casino tervpályázatot hirdetett margitszigeti sportházak terveire. A beérkezett huszonnyolc darab művet elbírálták, hármat díjaztak, ötöt megvettek, huszat visszautasítottak.

Ismét egy jeligés tervpályázat.

Mi sem egyszerűbb, mint házépítés előtt „pálvázatot hirdetni", tetszés szerinti feltételekkel, tetszés szerinti zsűrivel, sőt — tetszés szerinti olcsó díjakkal egybekötve. Rövid időn belül együtt van az értékes anyag, megoldási módszer, ötlethalmaz és gondolatmennyiség — ott fekszik a kiadós sültgalamb az építtető asztalán, már csak pallér kell és bokréta-ünnepély a felavatási bankett előtt.

Mellékes, hogy a hirdetmény nyomán hány kitűnő tervező dolgozik hiába, áldoz időt, pénzt és energiát ellenszolgáltatás nélkül, sőt mellékes az is, hogy a „díjazottak" aranyérmet, kitüntető oklevelet, vagy pár pengőnyi borravalót kapnak-e azért a munkáért, amely minden szellemi tevékenységek legmagasabbrendű fajtájából való.

Nem lényeges a bírálat módja, hangja, sőt eredménye sem. A pályázó azért a munkáért, amit az építtető kedvére és hasznára ingyen végez, kap cserébe egy „bírálati jegyzőkönyvet", önérzetet sértő erős kifejezésekkel és kioktató professzori fölénnyel szerkesztve, becsmérlő, de helyt nem álló kritikával. Ezek után csekély attrocitásnak számít, ha az első díjazott terv véletlenül gyengébb az utolsó elutasítottnál. Összegezve: másfél hónapi értékes tervezői munka ellenértéke egy-egy lehangoló erkölcsi pofon.

Nézzük azonban a konkrét esetet.

I.

A Lipótvárosi Casino pályázatára beérkezett huszonnyolc darab terv mindegyike kifogástalan külalakban, kartonra felragasztva, szalaggal átkötve, vagy üveg alatt bekeretezve került a bíráló bizottság elé. A tervek eszmei tartalma semmiben sem maradt el a külalak mögött, a szellemi teljesítmény maximuma párosult mindenben a leggondosabb kivitellel, a képzett szakmai tudás jelentkezett az alaprajzoknál ugyanúgy, mint a művészi kvalitás a távlati képeknél.

Foto Kozelka

Preisich Gábor és Vadász Mihály: Bérház a Krisztina Körúton

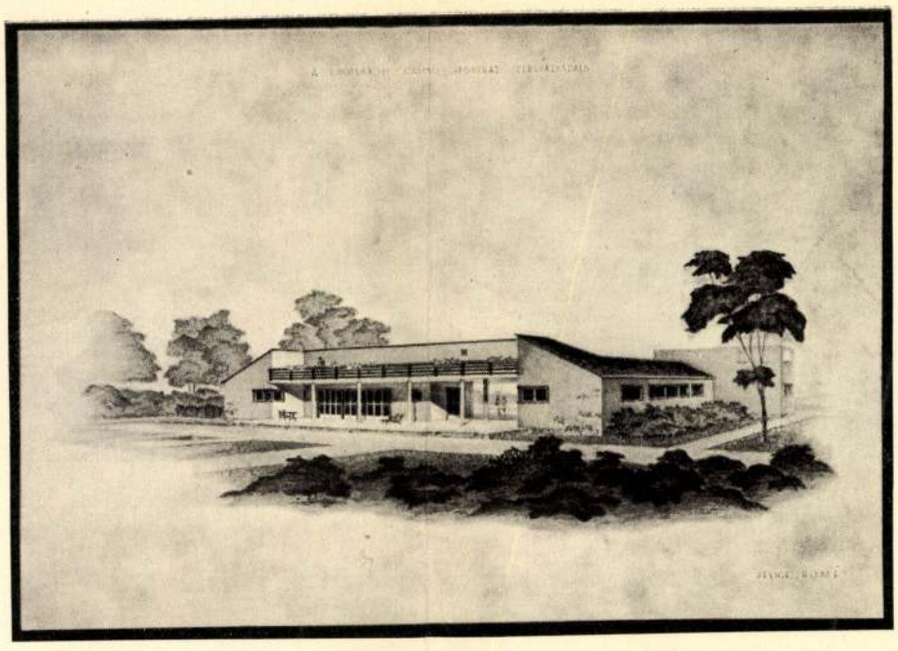

Weiss Pál: A Lipótvárosi Casino sportházának terve
III. díjal kitüntetve

A tervpályázat anyaga kimerített minden kombinatív lehetőséget. A pályamunkák nyomán az építtető egyesület birtokába jutott mindazon értéknek, amit egy exponált helyre szándékolt, exponált célt szolgáló, már-már középület jellegével és nyilvánosságával megjelenő épület kimerítő tervezői munkája jelent. A pályázó építészi gárda maradéktalanul közölte az építtetővel helyes tennivalóit, előzékenyen, udvariasan, irigykedés nélkül, mintegy ezüsttálcán szolgáltatta ki és árulta el mesterségének titkait, évtizedes gyakorlatának, tapasztalatának és szaktudásának szellemi kincseit.

Mi következett mindezek után? Vegyük szép sorjában, kezdjük az ügy anyagi részénél.

Pro primo: az építtető a tervező munkáját nem honorálta, hanem — mint általában szokásos — csupán „díjazta". A kettő között ugyanis igen nagy a különbség. Mert az az építész, aki véletlenül elég szerencsés volt pályadíjat, vagy másodrendű vigasztdíjat kapni, nem munkájának e l l e n é r t é k é t kapta meg, hanem csupán n y e r t e s lett. Befutott, mint valami rekorder a szellemi tornán. Már pedig nem kétséges, hogy ha valaki „nyerni" akar, — tehát kockáztatni — inkább kártyázzék vagy golyózzék, de ne játsszon szellemi hazárdjátékot az inkognitó zsűrivel és azzal a lutrival, amit a határozatlan pályázati feltételek jelentenek.

Pro sekundo: az építtető aránytalanul jó üzletet csinált.

E g y e t l e n olyan tervnek az ára, amelyet a Lipótvárosi Casino kívánt, a Mérnöki Kamara díjszabása szerint legalább is három- vagy négyezer pengőbe került volna. A Casino ezzel szemben n e m e g y, h a n e m n y o l c (!) tervet tartott meg magának, még hozzá nyolc darab ízlése szerint kiválogatott tervet, éppen a magyar elit-építészgárda al-

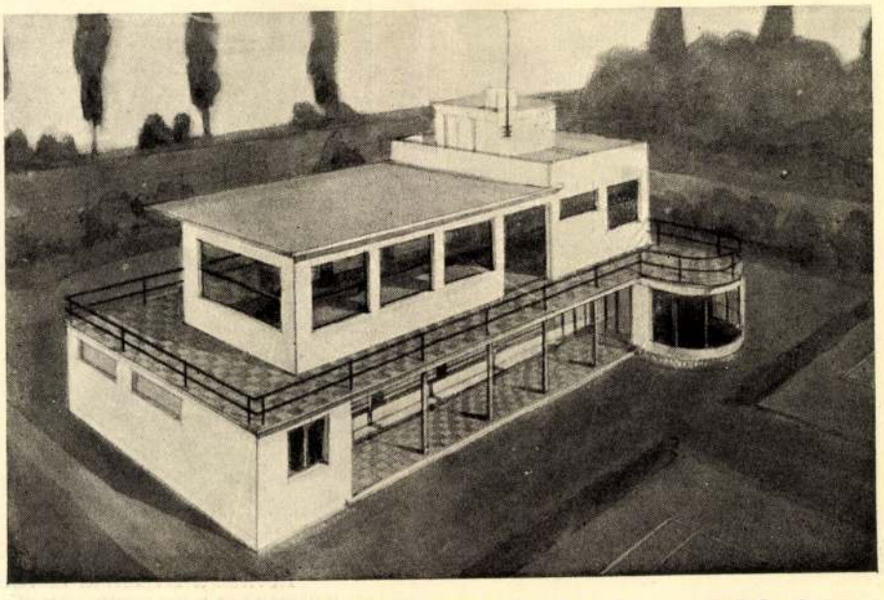

Lukács Gábor és Perényi Miklós: A Lipótvárosi Casino sportházának terve
Megvásárolt terv

— ha a beérkezett huszonnyolc pályamű ugyanennyi névszerint meghívott pályázótól származik, világos, hogy huszonnyolc név máris sommásan ismeretes. Szűk tere nyílik tehát találgatásoknak és a rajzolási modorból való kombinációnak.

Egyébként nem tudjuk, ezért nyiltan megkérdezzük az első díjnyertes építészt: munkája közben megőrizte-e titkát, nem árulta-e el senki előtt a tényt, amely szerint a Casino díjaira pályázik és nem tett-e lépéseket a kiviteli megbízás érdekében?

Nemleges válasz esetén is nyitva marad azonban a kérdés: mi értéke van zártkörű pályázaton a jeligének, amely önmagában semmiesetre sem biztosítéka a pártatlanságnak.

III.

Következő kérdés: miért kapta Faragó Ferenc az első díjat.

Előrebocsátjuk: nem bántani akarjuk az érdemes építészt. Ismerjük munkáit, elegáns vonalú alkotásainak értékét.

Ámde ez esetben tartozunk a tárgyilagos megállapítással: a margitszigeti sportház pályaműve nem sikerült. Indokolásunk a következő:

Nem lehet sportpályával kapcsolatos épület öltözőit emeleti nívón elhelyezni. Nem szaladgálhatnak félmeztelen sportolók a társadalmi helyiségeken, lépcsőkön keresztül az emeleti öltözőkhöz. Helytelen viszont a nagy termeknek földszinti elhelyezése: architektúra, terraszkiképzés, speciális helyi viszonyok és még sok egyéb logikus szempont követeli a társalgó emeleti fekvését. — A portáslakás elkülönített módja is kifogásolható. A portásnak az épületben a helye, felügyelői hivatása éjjel-nappal a főépülethez köti. Mind generális hibák, amelyekhez csatlakozik a leglényegesebb: az építési költség túllépése. A terv szerint a sportház építési költsége százezer pengő, holott a pályázati kiírás csupán negyvenezer pengőben szabta meg a tervezendő objektum kiviteli értékhatárát.

Ez utóbbi körülmény egymagában is elég okot adott volna arra, hogy a pályázati feltételeket be nem tartó munkát a zsűri a pályázatból kizárja.

(Folytatása következik.)

Győry Miklós terve

Irsay terv

FODOR ISTVÁN KIÁLLÍTÁSA KASSÁN. Három évvel ezelőtt hallottuk Fodor István festőművész nevét ugyancsak Kassáról visszhangzani, akkor azonban Raffael, Rubens, Rembrandt, Goya remekműveinek egészen kivételes, nagy művészettel megoldott másolatait állította ki a művész. Ezekből a másolatokból néhányat Budapesten is láttunk s feltűntek tökéletes technikai felkészültségükkel. Most közel kétszáz eredeti munkát állított ki Fodor István Kassán s az ottani kritika a művésznek háromévi teremséről az elragadtatás hangján ír. A véleményekből ítélve, Fodor István nem a három év előtti másolatok szellemében mutatja be egyéni művészetét, hanem a tárgyak újszerű meglátásával, gazdag forma- és színskálával mondja el észleleteit. A kritika kiemeli a sokoldalúságot, s nem utolsó sorban a technikai tudást. A kassai múzeum kitűnő igazgatójának, Polak József dr. műtörténésznek rendezői munkája külön jelentősége Fodor István kiállításának.

MAKOVITS JENŐ RIMASZOMBATI KIÁLLÍTÁSA. Ünnepélyes keretek között nyilt meg a napokban a Rimaszombati Társaskör új helyiségében Makovits Jenő kiállítása. A rendezést ellátó közművelődési bizottság nevében Havas Vilmos elnök üdvözölte a megjelenteket, egyben felolvasta a távollevő Szánthó Andor értékes tanulmányát Makovits Jenőről és művészetéről. A kiállításnak nagy sikere van.

A szerkesztésért felel: **Kende Béla**
A kiadásért felel: **Erdős Imre** kiadótulajdonos
A szerkesztésben közreműködik: **Pogány Ödön**

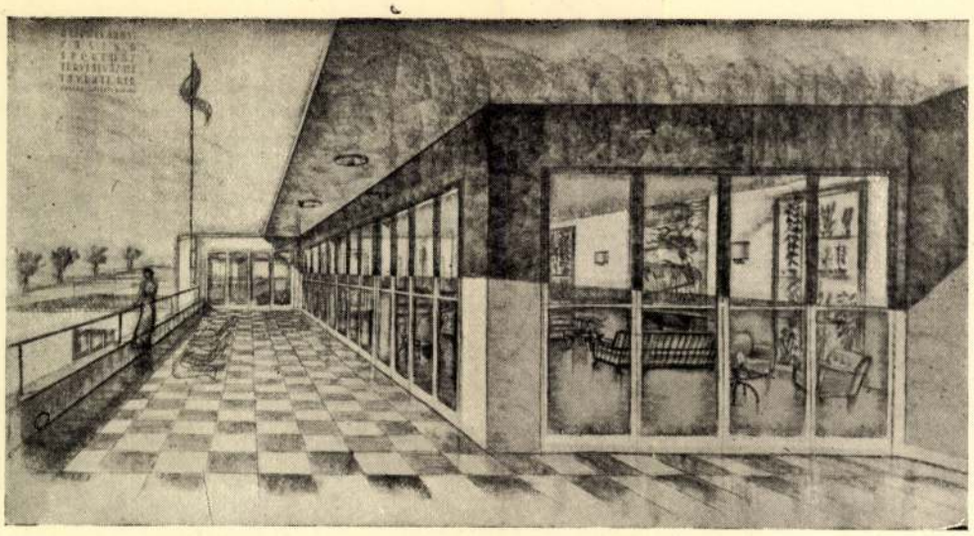

Bonta Jenő és György: A Lipótvárosi Casino sportházának terve
Megvásárolt terv

kotásait. Megszerezte tehát magának a hazai lehetőségek maximumát. — A nyolc pályatervnek hivatalos díjszabás szerinti ára ezek szerint huszonnégyezer pengőbe került volna, de ha alkuszik a Casino és féláron kapja őket, akkor is tizenkétezer pengőt kellett volna értük fizetnie.

Ezzel szemben kifizetett „díjakban" mondd és írdd, mind a nyolc pályatervért kétezerháromszáz pengőt.

Ezért az összegért kapott tizenhat alaprajzot, nyolc helyszínrajzot, nyolc gyönyörűszép perspektívát, meg nem számolható metszeteket és részletrajzot, mindezt papiroson tussal, festékkel, fekete és színes cerizával, kartonnal kasírozva, csomagolással és portóval — nem számítva a rezsihez tartozó fűtést, világítást, szellemi munkát és verejtéket.

Jutott tehát egy-egy pályázóra átlag háromszáz pengő „tiszteletdíj", ami a költségeket sem fedezte, nem szólva az építészt is megillető, legalább harminc filléres napszámos-órabérről.

De ne felejtsük el azt sem, hogy rendszerint minden pályatervben — még a mellőzöttekében is — akad több-kevesebb jó gondolat, vagy részletmegoldás. Ki biztosítja az elutasított pályázókat arról, hogy kiszolgáltatott szellemi termékükből nem kerül később valami mégis kivitelre? — Legyünk legalább őszinték önmagunk előtt. A díjazott, vagy kivitelezéssel megbízott kartársak bizony nagy érdeklődéssel szemlélik a benyujtott és kiállított terveket, még a leggyöngébbeket is. A jó gondolatok megragadnak a szemlélő emlékezetében, az eszméket könnyű regisztrálni. Később azután — mondjuk — akaratlanul is, öntudatlan gondolattársítás révén a kivitelnél felhasználhatókká válhatnak a szerencsés gondolatok. És még jó, ha a tervező kissé módosít az idegen elgondoláson, amire egyébként igen könnyű módja van, hiszen a kivitel sohasem egyetlen pályaterv alapján, hanem több ilyennek összekombinálása útján készül.

II.

Másik sérelem: a jelige.

A tervpályázati jelszó kikötése általában a pártatlanság szimbóluma szokott lenni, és azt jelenti, hogy a pályázó személye ismeretlenül marad a bíráló előtt. A pályázat tehát titkos, Justitia szeme be van kötve.

Igen ám — de csak az egyik szeme.

A jeligés pályázatot ugyanis nálunk úgy értelmezik, hogy a pályázó — ha akar — inkognitó maradhat. De nem köteles személytelenségét megőrizni. Semmilyen szankciója nincs annak, ha a pályázó személyét ö n m a g a fedi fel protektora, klubtársa, vagy kollégája előtt, aki esetleg egyúttal a zsűri tagja is.

Mindettől függetlenül azonban, a Lipótvárosi Casino tervpályázati felhívásának szövegéből kitűnik, hogy a pályázat „zártkörű" volt. Ez pedig általában azt jelenti, hogy a pályázaton csak az előre kiválasztott felszólítottak vehettek részt. Mármost

Tervezte Tury Polgár István

Lukács Ferenc

Tanár: Baranski

395. Lukács Ferenc . . . . . Onarckép

vízf.

Képzőm.-fölsk. kiáll. 1937

1 alakrajz

Tanár: Glatz Oszkár

Lukács Ferenc

IV. évf. középisk. tanuló

Ferk pzomfoisk vk

1936/37 75 l.

-2

1792

Masse: 196 gr

Lukács Ferenc

1932/33

Ferképzomfoiskévk

109.l.

Lukács Ferenc

1937/38. tanévi végén
Középiskolai rajztanári
oklevelet kapott.
Elfogadott művészet-
történeti értekezése:
Az alkotás és Michel-
angelo. Ír.

Ferképzőmfoiskola 1937/39

182, 184. l

	Kikiáltási ár pengőben
2206. VALÓDI CSIPKECSÍK, 48×9 cm	10
2207. VALÓDI CSIPKECSÍK 300×13 cm	65
2208. VALÓDI CSIPKECSÍK, 300×13 cm	65
2209. VALÓDI CSIPKECSÍK, 150×10 cm	30
2210. VALÓDI CSIPKECSÍK, 110×10 cm	10
2211. VALÓDI CSIPKECSÍK, 140×12 cm	20
2212. VALÓDI CSIPKECSÍK, 150×12 cm	20
2213. KASMIRSÁL	25

Lukács Ferenc. II. é

Ferkèpzomfoiskèvk

1933-34. 44. l.

	Kikiáltási ár pengőben
2163. BARBE, tüllre hímezve, csipkeszegéllyel	20
2164. TÜLLGALLÉR, aplikálva, vert csipkeszegéllyel	10
2165. CSIPKEKENDŐ, háromszögletes. Olasz	35
2166. SELYEM CSIPKEGALLÉR	15
2167. SELYEMCSIPKE, szürke, 235×10 cm	25
2168. BRÜSSZELI CSIPKE, 10 drb	25
2169. CSIPKESZEGÉLY ZSEBKENDŐHÖZ, brüsszeli	25
2170. BRÜSSZELI CSIPKE, 140×18 cm	60
2171. BRÜSSZELI CSIPKE, 180×9 cm	40
2172. VELENCEI CSIPKE, 98×10 cm	30
2173. BRÜSSZELI CSIPKEGALLÉR, tüllre dolgozva	20
2174. CSIPKEGALLÉR, buranói	30
2175. BRÜSZELI CSIPKEGALLÉR	30
2176. TÁLCAKENDŐ, batiszt, velencei csipkeszegéllyel	30
2177. POHÁRALJA, brüsszeli csipke	10
2178. TÁLCAKENDŐ, batiszt, brüsszeli csipkeszegéllyel	40
2179. NÉGY FÜGGÖNYSZÁRNY, 12 drapéria és 1 nagy terítő	120
2180. KIS ABROSZ, 3 drb és 9 drb asztalkendő, vászon, hímezve és azsurozva	21
2181. KENDŐ ROJTOKKAL, (Kissé hibás)	16
2182. KENDŐ ROJTOKKAL, (Hibás)	16
2183. ASZTALTERÍTŐ, kézirece	10
2184. TERÍTŐ, fiókos szekrényre, kézirece	14
2185. FÜGGÖNYBETÉT, kézirece	15
2186. FÜGGÖNYBETÉT, kézirece	15

MDK.

Lukács Ferenc

Müvészképző tevékenységéről

Csongrádmegyei Hirlap 1965 juni.22.lap 5.

MDK.

Lukács Ferenc

tanítóképzőintézeti rajztanárjelölt

Ferképzőmfoiskövk

1939-41. 152. l.

Berti Toesca = Elena Berti Toesc liana a Strigonia. Dedalo, XII. é Roma, 1932, 933—960. l. (Külön

Bock = Bock: Der Schatz der M Kirche zu Gran. Jahrbuch der k Commission zur Erforschung un der Baudenkmale. III. kötet, 105—146. l.

Briquet = Briquet, C. M.: Les I—IV. Paris, 1907.

Csernyánszky = Csernyánszky Mária gomi főszékesegyházi kincstár mai. Bp. 1933.

Csontosi = Csontosi János: Az Eszt egyházi Könyvtár kéziratai. Ma szemle, 1882. 305—336. l.

Czobor—Szalay = Czobor Béla és S Magyarország történeti emlékei ezredéves országos kiállításon. I Bp. 1897—1901.

Dankó = Dankó József: Történelmi, és okmánytári részletek az esz egyház kincstárából. Esztergom, 1 Az esztergomi főegyház kincstá tábla. Esztergom, 1880.

Dankó Monimentum = Dankó, Josep mentum Quinquagenariorum sac nentissimi Domini Joannis Cardi I. R. H. Primatis Archiepiscopi St Strigonii, 1886.

Dankó Simor = Dankó József: Si bibornok-érsek könyvtárának kéz gyar Könyvszemle, 1886. 107—

Delogu = Delogu, Giuseppe: Arte Ungheria. Emporium, XLII. évf. 1936, 171—186. l.

Lukács Ferenc

III. é.

tanári nak

Ferk pzomfoisk vk

1935-36. 71. l.

A MAGYAR KIR. VALLÁS. ÉS

A hiv

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
237/1926. szám
Érk.: 1926. év július hó 1-én.

Lukács Ferenc

tanító képzőintézeti
rajztanári oklevelet
kapott 1941-ben

Ferképzőmfoisk vk
1939-41. 176. l.

jában mandorlában Szűz Mária.
Mag. 205 cm.
Bécsi munka 1820 körül.
Úrményi Péter esztergomi kanonok (1807—1839) hagyatékából.
Lepold: Adatok 33. l.

EREKLYETARTÓ,
Szent Anna ereklyéjével, ón. Talpas.
Mag. 39 cm.
Bécsi munka 1820 körül.
Scitovszky prímás szerezte Bécsből.
Lepold Katalógus 246. sz.

EREKLYETARTÓ,
Nepomuki Szent János ereklyéjével, aranyozott ezüst.
Mag. 27 cm.
Magyar munka, 1820 körül.
Jordánszky Elek esztergomi kanonok ajándéka, 1820 körül.

EREKLYETARTÓ,
Nepomuki Szent János ereklyéjével, aranyozott ezüst.
Mag. 33 cm.
Magyar munka, 1820 körül.
Jordánszky Elek esztergomi kanonok ajándéka, 1820 körül.

EREKLYETARTÓ,
több szent ereklyével. Empire stílű.
Mag. 27 cm.
Magyar munka, 1820 körül.

MDK

Lukács Ferenc

A pécsi festőművészek kiáll. Dombóváron.

Tolnamegyei Hírlap 1943. okt. 2.

LUKÁCS GÁBOR - festő

Tárlatnyitás a zárónapon

Az idei Káplár-díjas Lukács Gábor festménye Reprodukció: F. Szilágyi Imre

Hajdúböszörmény (HBN) – A Hajdúsági Nemzetközi Művésztelepnek a 33. kurzusa zárult csütörtökön a Sillye Gábor Művelődési Központban rendezett tárlat nyitásával.

A kiállításon az idei háromhetes együtt alkotásban részt vett huszonkét hazai és külhoni művész több száz, Böszörményben készült alkotásából összesen mintegy nyolcvan festmény, grafika, kerámia látható. A művésztelep fenntartó alapítványát (kuratóriumi elnök: Nyakas Miklós, titkár: Szegediné Kupás Csilla) az idén is támogatta a helyi és a megyei önkormányzat, a telepnek otthont adó óvóképző főiskola, a helyi művelődési központ, s pályázati úton nyert összegek révén a Nemzeti Kulturális Alap is hozzájárult a tábor munkájának sikeréhez. A tárlaton, amelyet Nyakas Miklós köszöntött, Szitovszky József alpolgármester Lukács Gábor debreceni festőművésznek nyújtotta át a Káplár Miklós-emlékérmet; nívódíjban részesült Plugor Sándor romániai magyar grafikusművész és Zsáki István jugoszláviai magyar festőművész.

Hajdú-Bihari Napló
1996. 07. 19.

tel 900 ajánrművel megvaló közelekeın korlátozottekinthetik a

ű ünnepélyes erült sor a fői Asztrik főlátozottak Orépviselőinek csőjáró kocsit tel 900 Rt. ve-

gyet

orváth Katalin

A település iselső százéves ogadta a grasok üdvözérdezte, nem így válaszolt: radt, táncolni

New York (MTI) – Csaknem kétszázharminc emberrel a fedélzetén, nem sokkal felszállás után a levegőben felrobbant és az óceánba zuhant a Trans World Airlines (TWA) amerikai légitársaság New Yorkból Párizsba tartó Boeing–747-es óriásgépe. A szerencsétlenség szerda este, a New York-i John F. Kennedy repülőtértől mintegy száz kilométerrel keletre, Long Island közelében történt: a jumbo jet narancssárga tűzcsóvaként csapódott a vízbe, két kilométeres körzetben szétszóródva. A mentőcsapatok helyi idő szerint csütörtök reggelig nem találtak túlélőt.

Légügyi és biztonsági szakértők óvatosan nyilatkoznak a szerencsétlenség lehetséges okairól, annál is inkább, mert egyelőre csak a szemtanúk beszámolóira támaszkodhatnak. Az óriásgépet kettészakító robbanás tényéből kiindulva ugyan nem zárják ki az esetleges terrorcselekmény lehetőségét sem, de egyszersmind óvnak az elhamarkodott, politikai töltetű találgatásoktól.

A TWA 800-as járata nem sokkal a John F. Kennedy repülőtérről történt felszállás után, helyi idő szerint háromnegyed kilenckor tűnt el a lokátorernyőkről. Darabjai Long Island keleti partjaitól harminc kilométerre, a nyílt víz fölött szóródtak szét. A tűzgomolyagként lezuhanó óriásgép üzemanyaga rögvest lángtengerré változtatta az óceán vizét, megnehezítve a hajók és helikopterek segítségével megindult mentési munkálatokat. Helyi idő szerint csütörtök reggelig az amerikai parti őrség hajói hetvenhárom holttestet emeltek ki a vízből. A tragédia helyszínén harminc-negyven méter mély az óceán.

LUKÁCS GÁBOR - festő

Magas elismerés Lukács Gábornak

Papp D. Tibor

Nyíregyháza — A változékony nyarak forgatagában immár harminchárom éve van egy szilárd pont, térben és időben, a hajdúsági Nemzetközi Művésztelep. Nyíregyháza festői, szobrászai, grafikusai rendre „átzarándokoltak" a méltán nemzetközi figyelmet érdemlő alkotóműhelybe, a megalapítása óta.

Pál Gyula, Nagy Sándor és mások elnyerték a telep rangos díját a Káplár Miklós Emlékérmet, s akinek ez a megtiszteltetés megadatik nem mulasztja el föltűntetni egyetlen katalógusában sem.

Ennek az alkotóműhelynek aurája van. Nem csak Hajdúböszörmény, a város, mint képalkotó motívum szerepel igen gyakran, az idén pl. linóba metszve a különleges városszerkezet, hanem a város falaiból, az emberekből sugárzik valamiféle keménység, tetterő, amely az itt alkotókat is munkára, bizonyításra készteti.

A megnyitó beszédben *Nyakas Miklós*, a művésztelep kuratóriumának elnöke értékelte az idei év produktumait és sokadszor jutott a fenti következtetésre, miközben figyelmünkbe ajánlotta a hosszú hetek termését a *Sillye Gábor* Művelődési Központban. A huszonegy művész kihasználta a rendelkezésre álló időt. Japánból érkezett *Mikiko Yamaguchi*, aprólékosan megdolgozott képeket hagyott a városra, s már tovább is repült Franciaországba. A magyar származású *Guy Litkei* építészi pályáját szakította meg, hogy konstruktív, ropogós színű képeket fessen itt. *Plugor Sándor* Sepsiszentgyörgyöt képviselte remek grafikáival, szemben vele a falon *Wegroszta Gyula* türelemüveghez hasonlítható miniatűr applikációi függtek.

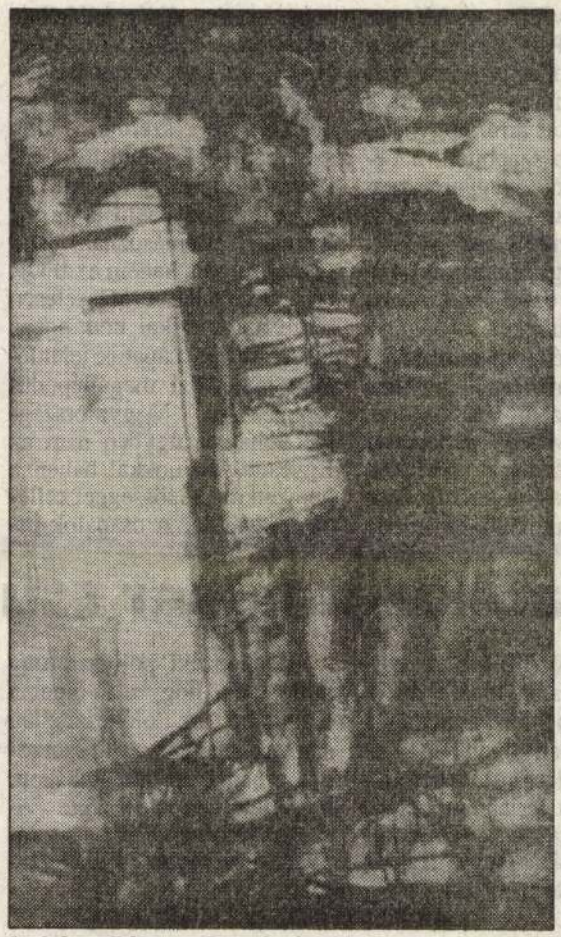

Lukács Gábor: Országúti Krisztus
KM-reprodukció

De jöttek alkotók Jugoszláviából, Ukrajnából, szerte az ország minden részéről. Nyíregyházát *Szepessy Béla* képviselte és a Debrecenben élő, de a főiskolán tanító *Lukács Gábor*. Itt a kritikusnak némi önvizsgálatot kell tartania, mivel a zárás előtt néhány nappal baráti beszélgetés során fejet mert csóválni egyik-másik Lukács kép előtt, miközben elismerte a diópáccal készültek, vitathatatlan erényeit. Lukács Gábor kapta a művésztelep nagydíját, a Káplár Miklós Érmet. Tekintve a kiállított anyag magas színvonalát ez igen nagy elismerés.

Böszörmény nincs nagyon messze, ajánlom mindenki figyelmébe az augusztus 2-ig megtekinthető kiállítást.

István a király a szabadtéri színpadon

Nyíregyháza (KM – B. I.) — Ha az időjárás kegyes lesz, akkor — sok hercehurca után — szombaton este megkezdődik a nyári évad a nyíregyházi Szabadtéri Színpadon.

A Mandala Nyár '96 rendezvénysorozat első produkciójaként a Mandalások előadásában az István a király című rockopera kerül színre két alkalommal, július 27-én és 28-án. Az előadások 21 órakor kezdődnek. A fiatal együttes már több helyen is szép sikert aratott Szörényi és Bródy művével. Tavasszal Debrecenben tartották a bemutatót, és a Tavaszi Fesztiválon is jeleskedtek vele. De játszották már Mátészalkán, Hortobágyon, és legutóbb 4000 néző előtt Szabolcs község millecentenáriumi nagy eseményén. Szerencsésnek tűnik a választás, hiszen a honfoglalás 1100 éves évfordulóján még több helyre is várják a népszerű rockoperát.

Augusztus elején több alkalommal szintén a Mandala Dalszínház áll pódiumra, a Dr. Herz és a Padlás című muzikelek bemutatásával. Ez utóbbiban *Kaszás Attila* alakítja a főszerepet. A továbbiakban a határon túli magyar színházak viszik majd a főszerepet, hiszen több társulat is elfogadta a meghívást. Augusztus 7-én a Nagyváradi Színház a Ne most drágám című bohózattal vendégeskedik Nyíregyházán kellemes szórakozást ígérve. A következőkben a Hunyadi László, a Csárdáskirálynő és a La Mancha lovagja látható.

Részvények átadása

Budapest (MTI) — A Déldunántúli Gázszolgáltató (DDGÁZ) Rt. részvényeinek átadásával kezdődhet meg a gázszolgáltató társaságok önkormányzatoknak járó részvényeinek átadása. A DDGÁZ szolgáltatási területén fekvő megyék, Baranya, Fejér és Tolna vezetői ugyanis értesítették az ÁPV Rt.-t, megállapodtak, hogy a részvények kiosztását vagyonarányosan kérik. A települések képviselői a közeljövőben írják alá a tételes részvénymennyiséget tartalmazó megállapodást. Az ÁPV Rt. ezt követően egy hónapon belül átadja a részvényeket az önkormányzatoknak — tájékoztatta az MTI-t az ÁPV Rt. sajtóosztálya szerdán.

Amennyiben a megállapodás megszületik, a három megye területén működő 153 önkormányzat névértéken mintegy 2,2 milliárd forintnyi részvényt kap.

A többi gázszolgáltató társaság — a TIGÁZ Rt., a KÖGÁZ Rt., a DÉGÁZ Rt. és az ÉGÁZ Rt. — önkormányzatainak szintén egységes álláspontot kell kialakítaniuk ahhoz, hogy megkaphassák a társaságok jegyzett tőkéje 40 százalékának megfelelő részvénycsomagot.

Félreértések Moszkvában

Budapest (MTI) — A Magyar Szocialista Párt országgyűlési képviselőcsoportja nem tett olyan értelmű nyilatkozatot, s nem is célzott arra, hogy szeretné meghosszabbítani a békefenntartók magyarországi tartózkodását — jelentette ki Bársony András, az MSZP-frakció külügyi munkacsoportjának tagja ezzel kapcsolatos orosz újsághíreket cáfolva. A moszkvai védelmi minisztérium központi lapja ugyanis keddi számában azt állította, hogy az MSZP parlamenti frakciója már jelezte: érdekelt az amerikaiak ittmaradásában megbízatásuk 1996-os lejárta után is. Az újság cikkében részletesen elemzi Budapest NATO-val kapcsolatos terveit.

Bársony András az MTI érdeklődésére szerdán több szempontból is pontosította, illetve cáfolta a laphíreket. Leszögezte, hogy nem amerikai katonák állomásoznak Magyarországon, hanem az IFOR erői, amelynek természetesen része az amerikai kontingens is. Az IFOR-csapatok jelenlétét nemzetközi megállapodás szabályozza, Magyarországnak tehát ez ügyben nem az Egyesült Államokkal, hanem a nemzetközi közösséggel kellene tárgyalnia. A csapatok ittartózkodásáról másfelől a magyar parlamentnek kell döntenie. Tehát a nemzetközi közösség esetleges döntése az IFOR-misszió meghosszabbításáról nem jelenti automatikusan a csapatok ittmaradását. A magyar parlament egyébiránt csak akkor tűzi napirendjére a témát, ha a nemzetközi közösség az egyéves állomásoztatási engedély meghosszabbítását kéri Budapesttől.

A szocialista képviselő összességében úgy vélte: a terjedelmes cikk része az orosz katonai adminisztráció NATO-bővítés elleni kampányának.

A magyar–magyar csúcs fordulat

Budapest (MTI) — A kormány hivatalba lépése óta a legkevesebb hibát aránylag a külpolitikában követte el — jelentette ki a Kereszténydemokrata Néppárt parlamenti képviselőcsoportjának szerdai sajtótájékoztatóján Isépy Tamás frakcióvezető.

Az ellenzéki politikus úgy ítélte meg, hogy a kabinet a leginkább az előkészítetlen szlovák–magyar alapszerződés megkötésével hibázott. Egyértelműen üdvözölte viszont a július eleji magyar–magyar csúcsot lezáró nyilatkozatot.

Surján László frakcióvezető-helyettes értékelése szerint a magyar–magyar csúcs fordulatot jelent a magyar külpolitikában. Mint mondta: a határon túli magyarságot érintő ügyekben ezzel a kabinet visszatér a konszenzusra alapozott nemzeti minimum elvéhez.

Az MDNP az Alkotmánybírósághoz fordul

Budapest (MTI) — Alkotmánybírósághoz fordul a Magyar Demokrata Néppárt az egészségügyi ellátási kötelezettségről és a területi ellátási normatívákról szóló törvény miatt. Ezt Pusztai Erzsébet frakcióvezető-helyettes jelentette be a Képviselői Irodaházban tartott szerdai sajtótájékoztatón. Pusztai Erzsébet kifejtette: a parlament által is jóváhagyott törvény szövegében több olyan paragrafus szerepel, ami nem rendezi az egészségügyi ellátási kötelezettség és a területi ellátási normatívák eljárási szabályait, ezért ezek súlyos jogbizonytalanságot eredményeznek, valamint sértik az alkotmányban foglaltakat. A néppárti politikus azt is bejelentette: amint megjelenik a törvény szövege a Magyar Közlönyben, kifogásaikat elküldik az Alkotmánybíróságnak.

Bográcsban, roston és nyárson

Abádszalók (MTI) — Népi ételek versenyét rendezik meg július 28-án, vasárnap Abádvethetik. A szervezők gondoskodnak a nyersanyagokról, fűszerekről, illetve a sütés-főzéskerül a készítés technológiájában a népi jelleget bemutatni, illetve az ízletes ételek

Döntőbíró

Budapest (MTI) — Átadták szerdán a kollektív munkaügyi vitákban közvetítő, döntőbírói

Lukács Gábor

Hajdú-Bihari Napló

1996. X. 19

Kiállítás

Lukács Gábor festőművész kiállítását Szepessi Béla grafikusművész nyitja meg vasárnap 11 órakor **Debrecenben**, a DOTE elméleti galériában, közreműködik: Papp Sándor gitárművész. A tárlat november 1-jéig tekinthető meg.

Az utolsó ajtó – Lukács Gábor festménye

A HAJDÚSÁGI NEMZETKÖZI MŰVÉSZTELEP
ALAPÍTVÁNYÁNAK TÁMOGATÓI:

HAJDÚBÖSZÖRMÉNY VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT

NEMZETI KULTURÁLIS ALAP

WARGHA ISTVÁN PEDAGÓGIAI FŐISKOLA
HAJDÚBÖSZÖRMÉNY

SZERENCSEJÁTÉK RT.

SILLYE GÁBOR MŰVELŐDÉSI KÖZPONT
ÉS KÖZÖSSÉGI HÁZ
HAJDÚBÖSZÖRMÉNY

LUKÁCS GÁBOR

FÁBIÁN BT. Tel.: 52/442-393 • 06-20-387-609

HAJDÚSÁGI NEMZETKÖZI MŰVÉSZTELEP • HAJDÚBÖSZÖRMÉNY • 34

HAJDÚBÖSZÖRMÉNY VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA,
A HAJDÚSÁGI NEMZETKÖZI MŰVÉSZTELEP
KURATÓRIUMA ÉS A SILLYE GÁBOR
MŰVELŐDÉSI KÖZPONT
ÉS KÖZÖSSÉGI HÁZ

tisztelettel meghívja Önt és kedves családját

a HAJDÚSÁGI NEMZETKÖZI MŰVÉSZTELEP 34. nyári időszakának ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1997. július 7-én 18 órára

a Sillye Gábor Művelődési Központ és Közösségi Ház kiállítótermébe
(Hajdúböszörmény, Bocskai tér 4.)

A nyári kurzust megnyitja és a résztvevőket köszönti:
dr. Lázár Imre
Hajdúböszörmény polgármestere

LUKÁCS GÁBOR *festőművész kiállítását megnyitja:*
Szepessy Béla grafikusművész

A tárlat megtekinthető:
július 21-ig, vasárnap kivételével naponta 13–18 óráig

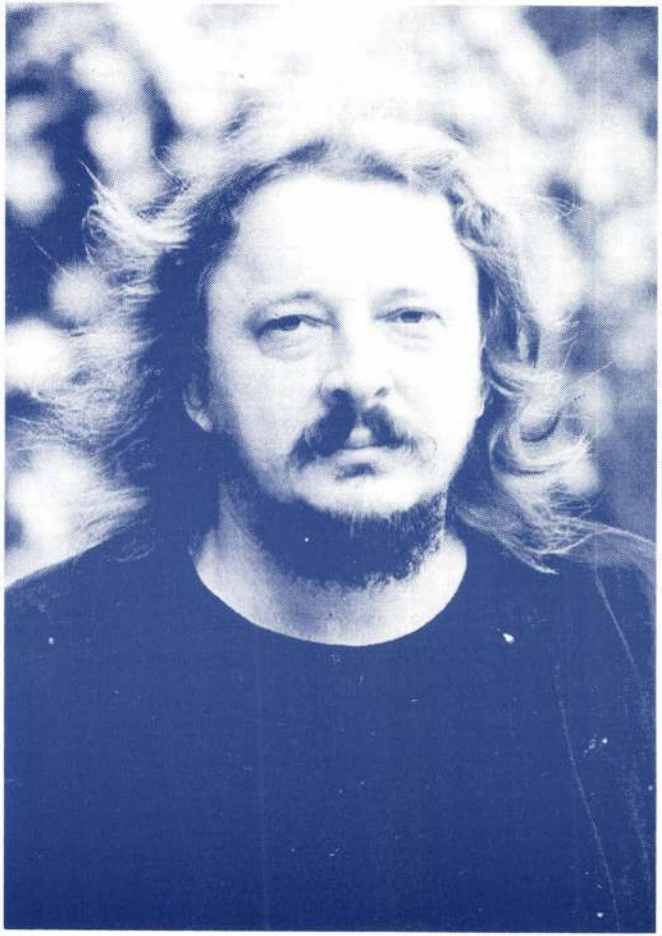

Fotó: Szabó Miklós

Lukács Gábor

Kiállít: Nyíradony
diákotthon
Kásd: Kiss József.
„figetabján alkotnak a képzőművészek"

Hajdú-Bihari Napló: 1996. aug. 12.

Avignon, 1344. március 18. PRT 2. 1907. sk.

Waldsteini Henrik reini ciszterci apát jelentése. 1357: Békefi R.: A pásztói apátság története. Pécs 1896. 254. skk.

*Henrik pilisi apát*ról: Békefi R.: A pilisi apátság története 1184–1541. Pécs 1891. 256. skk.

V. Miklós pápa bullája Szécsi Dénes érsekhez, Róma. 1452. április 23: PRT 3. 68. sz. 525. sk.

Csut és Zsámbék premontrei prépostságok vizsgálatáról. 1477: Dl. 37.034.

Apátok jövedelembevallásai: 1332: MvH I/1. 1887. 218. skk. – Az egri egyházmegye apátjainak tizedei. 1335: uo. 356: a veszprémi egyházmegyei apátok által 1334-ben fizetett tizedösszegek: uo. 394.

Borsmonostor kifosztásáról. 1399. december 19: Dl. 8518.

Kolozsmonostor leltárairól: PRT 12/a 80. skk.

Pannonhalma kincstárának inventáriumai: PRT 3. 220. sz. 706. skk és 317. sz. 796. skk.

A soproni johanniták szerepe a város írásbeliségében: Házi J.: A városi kancellária kialakulása Sopronban. SSz 1956. 105. skk.

A ferences rend építészetéhez: Dümmerling 1941–1943: Csemegi J.: Keszthely egykori ferences templomának építéstörténete. Dunántúli Szemle 1941: Entz. G.: Die Baukunst der Bettelorden im mittelalterlichen Ungarn. Actes Budapest 1969. Bp. 1972. I. 487. skk: Marosi, E.: Franziskanische Architektur in Ungarn. 800

LUKÁCS GÁBOR
Fehér falú ház, olaj, 70 × 100 cm, Mgt.

Délibábok hona. IV. Debrecen, Déri M., 1992

MDK

Lukács Gábor

A Lipótvárosi Casino sportházának terve, megvásárolták. Repr.

Művészet, 1938. 22.1.

Lukács Gábor
és Perényi Miklós

A Lipótvárosi Casino
sportházának terve,
megvásárolták
repr.

Művészet
1938. 22. l.

r.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

LUKÁCS GÁBOR
Hajdú-Bihari Napló 1998. IX. 23.

Tamus István: Magány. A grafikusművész kiállítását szerdán 17 órakor Lukács Gábor festőművész nyitja meg a Medgyessy Teremben (Piac utca 31.). A tárlat október 3-ig naponta 9-től 12 óráig, valamint 13-tól 18 óráig látogatható

Fotó: Napló-reprodukció

Lukács Gabriella MDK

Őszi hangulat, olf.

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

Lukács Gabriella

polg isk. rajztanárjelölt

Ferk pzomfoisk vk

1939-41. 149. l

nök Úr !

zabadságra utazom, van szerencsém
20.000 pengős kassai müemléki ellát-
4 P 75 fillérről szóló nyugtákat az-
elszámolási kötelezettséggel még itt-
fogom elszámolásomat megejteni, mikor
nek és szabályszerü kifizetés alá ke-

ives tudomásul vételét kérve, fogadja
eletemet:

Lukács Gabriella

polg. isk. rajztanárjelölt

l, Ferkpzomfoisk k

1939-41.142.l.

. kir. város polgármestere

Kassa 1. — Postafiók szám: 20.

Tárgy: A M.O.B.elszámolása a rodostói Rákóczi ebédlőház épitéséhez nyujtott 10.000.--P.segélyből.

os Bizottsága.

Budapest.

de intézett f.é.május hó 11-én kelt 785/
udomásul vettem,miszerint Dr.Lux Kálmán
a ellenében a kezeihez lefizetett 10.000.
k Ferenc kassai vállalkozónak az általa
tásokra szóló kereset cimén.
la szerinti elszámolást nem vehetem tudo-

MK

Lukács Gabriella

Őszi hangulat, o.f.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec 15 - 1941 Jan.12. 17.1.

LUKÁCS GABRIELLA

432. Őszi hangulat. o.f.

KMTársa:Magyar Művészetért kiáll.1940-41.17.old.

M.D.K.

Lukács Gusztáv

"Lemondás" c. verset irta és illusztrálta.

Magyar Salon, Bp. 1899. január hó
863. lap 30. kötet

MDK

Lukács György

Margitai Ernő cikke. Magyar Iparművészet, 1919.
50-52 l. 61-62. l.

MDK

Lukács György építész

Építési eng. ÉIÉM. 1931. aug. 1. 12o l.

Lukács György.

M. Ú. 928 VIII/22

— **Lukács György belga kitüntetése.** A belga király *Lukács* György volt közoktatásügyi minisztert, az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat elnökét, a budapesti belga művészeti kiállítás létrehozása körül szerzett érdemei elismeréséül a belga koronarend nagykeresztjével tüntette ki. Mint ismeretes, ez a két évvel ezelőtt megtartott kiállítás, amelyen a flamand művészet legértékesebb remekeiben gyönyörködhetett a közönség, a háboru utáni kulturális kapcsolatok felvétele tekintetében a legjelentősebb események egyike volt.

Nemzeti Újság, 1928. aug. 22.

VIGADÓ GALÉRIA

A kiállítás létrejöttét támogatták:

Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány

MT Reklámiroda

MEGHÍVÓ
EINLADUNG

LUKÁCS GYÖRGY

LUKÁCS 9/1999

1933. május 20-án született Budapesten. Pedagógiai főiskolán szerzett diplomát.

1956-óta Bernben él, ahol pszichológiából doktorált, majd a berni egyetemen tanított hosszú évekig, kutató munkája végzése mellett. Mintegy negyven éve foglalkozik fényképezéssel, rajzol és fest, több egyéni kiállítást rendezett és vett részt csoportos kiállításokon Svájcban.

Képeit gyüjtemények őrzik Németországban, Olaszországban, Franciaországban, Svájcban és Magyarországon.

E kiállításán elsősorban velencei ihletésű képeit mutatja be.

A VIGADÓ GALÉRIA
tisztelettel meghívja
Önt, családját és barátait

LUKÁCS GYÖRGY

festőművész
kiállításának megnyitására

2001. augusztus 10-én 16 órára
(1051 Budapest V., Vigadó tér 2. tel.: 318-7070)

Köszöntőt mond:
ROLF STÜCHELI
kereskedelmi attasé,
Svájc magyarországi követsége

A kiállítást megnyitja:
DR. PINTÉR EMIL
a magyarországi Svájci Egyesület elnöke

Megtekinthető:
2001. augusztus 10-26-ig.
Nyitva: 10-18 óráig.
Zárva: augusztus 13-án.

Die
VIGADÓ GALÉRIA
ladet Sie, Ihre Familie
und Ihre Freunde ein
zur Eröffnung der
Ausstellung von

GYÖRGY LUKÁCS

Kunstmaler

am 10. August 2001. um 16.00 Uhr
(1051 Budapest V., Vigadó tér 2. tel.: 0036-1-318-7070)

Begrüssung durch:
ROLF STÜCHELI
Handelsattaché,
Schweizer Botschaft in Ungarn

Die Ausstellung wird eröffnet
durch den Präsidenten
des Schweizervereins Ungarn:
DR. EMIL PINTÉR

Die Ausstellung ist offen
vom 10. bis 26. August 2001
täglich 10.00 bis 18.00 Uhr
geschlossen am 13. August.

A MŰVÉSZI ALAKITÁS MÓDSZEREI

Irta: LUKÁCS GYÖRGY

1.

Kezdjük in medias res. Két hires ujabbkori regényben, *Zola* Nanájában és *Tolsztoj* Karenin Annájában előfordul egy lóverseny ábrázolása. A két iró hogyan végzi el feladatát?

A lóverseny leirása Zola irói remeklésének ragyogó példája. Mindazt, ami valamely lóversenyen általában megtörténhet, pontosan, festőien érzéki elevenséggel irja le. Zola leirása a modern turf kis monográfiája: a lovak nyergétől a verseny hajrájáig a verseny minden mozzanata egyforma tüzetességgel kerül tollra. A nézőközönség egy második császárság korabeli párizsi divatbemutató szinpompájában jelenik meg. Zola pontosan leirja a kulisszák mögötti világot is általános összefüggéseiben: a verseny nagy meglepetéssel végződik s Zola nemcsak magát a meglepetést irja le, hanem leleplezi a meglepetést kiváltó fogadási csalást is. S mindezek ellenére a remek leirás magában a regényben csak „betét". A verseny történéseinek kapcsolata a cselekménnyel rendkivüli laza, magából a cselekményből könnyen mellőzhető. A cselekménnyel való minden összefüggése abban áll, hogy Nana sok átmeneti szeretője közül az egyik a leleplezett csaláson tönkremegy.

A verseny másik kapcsolata a főtárggyal még lazább, sőt már egyáltalán nem cselekményszerű, de épp ezért az alakitás módszerére még jellemzőbb. A meglepetést okozó győztes ló neve t. i. ugyancsak Nana. S Zola nem mulasztja el ezt a laza és véletlen vonatkozást kiemelni. A kokott Nana névrokonának győzelme Nana diadalainak *szimbóluma* a párizsi nagy- és félvilágban.

Az Anna Kareninában előforduló lóverseny egy nagy dráma gócpontja. Wronszki bukása a tetőpont Anna életében. Közvetlenül a verseny előtt derül ki Anna előtt másállapota s ezt fájdalmas küzködés után közli Wronszkival. A Wronszki bukása fölötti megrázkódása váltja ki döntő beszélgetését férjével. A versennyel a regény lényeges szereplőinek minden vonatkozása elhatározóan uj szakaszba lép. A lóverseny tehát nem „kép", hanem magasfeszültségű drámai jelenetek sorozata, az összcselekmény fordulópontja.

A jelenetek e tökéletesen más szerepe a regényben visszatükröződik az egész ábrázolási módban. Zola a versenyt a *néző* álláspontjáról irja le. Tolsztoj a *résztvevő* álláspontjából meséli el.

Wronszki lovaglásának meséje ezek szerint a tulajdonképeni tárgy. Tolsztoj hangsulyozza e lovaglás nem epizódszerű, nem véletlen jelentését Wronszki életében. A becsvágyó katonatisztet a körülmények egész sora, köztük első helyen Annával való viszonya, tulajdonképpeni katonai előmenetelében akadályozza. A versenyen való győzelem, az udvar és az egész arisztokrata társaság jelenlétében, a Wronszki becsvágyát kielégitő kevés nyitva álló lehetőségek közé tartozik. Minden készülődés a versenyre, a verseny minden mozzanata tehát része a fontos cselekménynek. Mindezeket Tolsztoj drámai egymásra következésükben meséli

Korunk (Kolozsvár)
1937. 9. szám

el. Wronszki bukása a lóról életdrámája e szakaszának a tetőpontja. A verseny meséje ezzel a tetőponttal megszakad, a tény, hogy Wronszki ellenfele győz, utalással, egy mondatban érezteihető.

Ezzel azonban még korántsem meritettük ki e jelenet epikai sűritésének elemzését. Tolsztoj nem valami „dolgot" ir le, hanem emberek sorsát meséli el. Ezért mondja el a regény folyamán kétszer, valóban epikusan s nem leirja képszerűen. Az első esetben, amikor a versenyen lovagló Wronszki a központi alak, minden a verseny előkészületéhez tartozó lényeges elemet s magát a versenyt pontosan, teljes tárgyismerettel meséli el. Majd azonban Anna és Karenin a főszereplő. Tolsztoj rendkivüli epikai művészete abban jelentkezik, hogy a versenynek ezt a második elbeszélését nem közvetlenül az elsőhöz csatolja. Tolsztoj elmeséli Karenin teljes megelőző napját, Annához való viszonyát, hogy azután magát a verseny elmondását tegye a nap tetőpontjává. Maga a verseny most — lelki dráma. Anna figyelme csupán Wronszkit követi s a verseny lefolyásából, a többiek sorsából nem lát semmit. Karenin viszont csak Annát figyeli és Anna viselkedését arra, ami Wronszkival történik. Igy lesz ez a szinte szó nélkül felcsigázott jelenet Anna kitörésének az előkészitése, amikor férjének utban hazafelé bevallja viszonyát Wronszkival.

A „modernül" iskolázott olvasó és iró itt valószinűleg megkérdi: elfogadva, hogy itt az alakitás két különböző módszere szerepel, vajjon nem lesz-e épp a versenynek a főszereplők fontos emberi sorsával való e kapcsolata következtében maga a verseny véletlenné, a szóbanforgó dráma kirobbanásának puszta alkalmává? Zola leirásának zárt, monografikus, képszerű teljessége pedig egy társadalmi jelenség valódi képe?

Csak az a kérdés: mi véletlen a költői alakitás értelmében? A véletlen elemei nélkül minden halott és elvont. Egyetlen iró sem alakithat valami élőt, ha a véletlent teljesen mellőzi. Másrészt tartozik az alakitásban a merő és brutális véletlenen tulhaladni, a véletlent a szükségszerűségben megszüntetni.

Csak az a kérdés: művészi értelemben szükségszerűvé a tárgyi leirás teljessége tesz-e? Vagy ellenkezőleg: az alakitott emberek szükségszerű viszonya a tárgyhoz és eseményekhez, amelyekben sorsuk megnyilatkozik, amelyek közvetitésével cselekednek és szenvednek? Már Wronszki becsvágyának összekapcsolása a versenyen való részvétellel egész más természetű művészi szükségszerűség, mint amilyent Zolánál a leirás teljessége adhat. Valamely lóverseny látogatása vagy valamely lóversenyen való részvétel objektive csak életepizód lehet. Tolsztoj ennek az epizódnak a lényeges életdrámával való kapcsolatát a lehető legszorosabbá tette. A verseny ugyan egyrészt csak alkalom a konfliktus kirobbanásához, ennek az alkalomnak a kapcsolata azonban Wronszki társadalmi becsvágyával — mely fontos összetevője a későbbi tragédiának — egyáltalán nem véletlen.

Az irodalom azonban sokkal szembetűnőbb példákkal szolgál, ahol a két módszer ellentéte, épp a tárgyak szükségszerű vagy véletlen alakitottsága tekintetében még világosabban kifejezésre jut.

Vegyük Zola ugyanazon regényében a szinház leirását és hasonlitsuk össze Balzac *Elveszett illuziók* c. regényének szinházával. Külsőleg van némi hasonlóság. A premier, amellyel Zola regénye kezdődik, Nana emelkedését dönti el. Balzacnál a premier Lucien de Rubemprés pályájának fordulópontja, az átmenet a félreismert költőből a sikeres és lelkiismeretlen ujságiróba.

Zola a szinházat ismét lelkiismeretes alapossággal irja le. Ezuttal min-

denesetre csak a nézőtérről. Mindazt, ami a nézőtéren, az előcsarnokban, a páholyokban, stb. történik, ahogyan a szinpad ezekről a helyekről hat, Zola vakitó irói képességgel adja vissza. S Zola monografikus teljességre való törekvése nem elégszik meg ezzel. Regényének egy másik fejezetét a szinháznak a szinpad, a diszletek, az öltözők stb. oldaláról való leirásának szenteli, miközben az előadás és szünetei ugyanolyan ragyogó leirásban részesülnek. S ennek a képnek a teljessé tétele céljából egy harmadik fejezet egy darab próbáit még ugyanolyan lelkiismerettel és remekléssel ábrázolja.

Ez a tárgy- és anyagszerinti teljesség hiányzik Balzacnál. A szinház, az előadás Balzac számára csak belső emberi drámák szintere: Lucien emelkedése, Coralie szinészi karriérje, a Lucien és Coralie közti szenvedélyes szerelem keletkezése, Lucien jövendő konfliktusai régebbi barátaival Dartaise köréből, mostani pártfogójával, Lousteauval, boszszúhadjárata Madame de Bargeton ellen, stb.

Mit alakit azonban a költő mindezekben a harcokban és konfliktusokban, amelyek közvetve vagy közvetlenül összefüggnek a szinházzal? A szinház sorsát a tőkésrendben: a szinház minden oldaláról való szövevényes összefüggését a tőkével, a szinház függését a zsurnalizmustól, amely ismét a tőkésrendtől függ; a szinház és az irodalom, a zsurnalizmus és az irodalom összefüggését: a tőkésrend karakterét a szinésznők életének a nyilt és rejtett prostitucióval való összefüggésében.

Ezek a társadalmi kérdések felmerülnek Zolánál is. Zola azonban ezeket csak mint társadalmi tényeket, mint eredményeket, mint a fejlődés holt adalékait ábrázolja. Zola szinházigazgatója szakadatlanul hangoztatja: „Ne azt mondd, hogy szinház, hanem mondd ezt: nyilvánosház." Balzac viszont azt *alakitja, ahogy* a szinház a tőkésrendben prostituálódik. A főszereplők drámája itt egyuttal az intézmény drámája, amelyben közreműködnek, a dolgoké, amik közt élnek, szintéré, ahol megvivják harcaikat, a tárgyaké, amelyeken visszonylataik megnyilvánulnak, amelyek révén kifejezésre jutnak.

Természetesen ez határeset. Az emberek környezetének tárgyai az emberek sorsával nem mindig s nem szükségszerűen oly szoros kapcsolatban állnak, mint itt. A tárgyak lehetnek az emberi tevékenység, az emberi sors eszközei, de mint Balzacnál — lehetnek a döntő társadalmi sors csomópontjai is. Viszont lehetnek az emberi tevékenység, az emberi sors puszta szinterei is.

Vajjon fennáll az itt emlitett ellentét ott is, ahol csak ilyen szintér irói ábrázolásáról van szó?

Walter Scott *Old Mortality* című regényének bevezetésében leir egy népünnepéllyel összekötött szemlét, amit a restauráló Stuartok a feudális intézmények megujitásának kisérletekép', mint a hivek fölötti seregszemlét, az elégedetlenek kihivása és leleplezése céljából rendeznek. Ez a seregszemle Scottnál az elnyomott puritánok fölkelésének előestéjén történik. Walter Scott nagy epikai művészete e szintéren mindazokat az ellentéteket összehozza, amelyek közvetlen ezután véres harcokban robbannak ki. A seregszemle groteszk jelenetekben mutatja a feudális vonatkozások reménytelen elöregedését, a lakosság tompa ellenállását a feudális vonatkozások feltámasztásának kisérletével szemben. Az erre következő lövészverseny még a két ellenséges párton belüli ellentéteket is bemutatja, amikor mindakét pártból csak a mérsékeltek vesznek részt e népmulatságon. A vendéglőben látjuk a királyi szoldateszka brutális erőszakosságát s egyuttal kibontakozik előttünk sivár nagyságban a puritán föl-

kelés későbbi vezérének, Burleynek az alakja. Röviden: miközben Walter Scott elmeséli egy ilyen seregszemle történetét, s ebben az elbeszélésben bemutatja előttünk az egész szinteret, egyuttal egy nagy történeti regény minden irányát, minden főszereplőjét exponálja s egy csapásra a döntő cselekmény közepébe viszi az olvasót.

A mezőgazdasági kiállitás és a mezőgazdák jutalmazásának leirása Flaubert Bovarynéjában az uj realizmus leiróművészetének legdicsértebb csucspontjához tartozik. Flaubert itt valóban csak a „szinteret" irja le. Mert az egész kiállitás csak alkalom a Rudolf és Bovaryné közti döntő szerelmi jelenetre. A szintér véletlen s a szó legszorosabb értelmében csak szintér. Maga Flaubert ezt a véletlent élesen és irónikusan kiemeli. Miközben az ünnepi szónoklatokat és a szerelmi párbeszéd töredékeit párhuzamosan és kirivóan szembeállitva adja, a kispolgári élet magán- és nyilvános banalitását irónikusan ellentétes párhuzamba állitja. Ezt az irónikus szembeállitást nagy következetességgel és művészettel viszi keresztül.

Marad azonban az a meg nem szüntetett ellentét, hogy ez a véletlen szintér, a szerelmi jelenet véletlen alkalma egyuttal Bovaryné világának fontos eseménye lesz, aminek beható ábrázolása Flaubert szándéka szerint a környezet elérhető teljessége miatt feltétlenül szükséges. Ezért nem meriti ki az irónikus szembeállitás az ábrázolás jelentőségét. A szintér, mint a környezet teljességének az eleme önálló jelentéssel bir. A személy viszont itt kizárólag néző. Ezért az olvasó számára csak egynemű és azonos értékű alkatrésze annak a környezetrajz szempontjából fontos történésnek, amit Flaubert leirt. Szinfolt egy képen s a puszta véletlent és a zsánerszerűséget csak annyiban haladja meg, hogy általában a filiszterszerűség *irónikus szimbólumává* emelkedik. A kép olyan jelentést nyer, amely nem az elmondott események belső emberi sulyából következik, sőt ezzel szinte semmiféle kapcsolata sincs, hanem a *formális stilizálás eszközeként* mesterségesen jön létre.

Ez a szimbólikussá levés Flaubertnél irónikus s ezért még meglehetős művészi szinvonalon — legalább részben — valódi művészi eszközökkel készült. Ha azonban Zolánál a szimbólum társadalmi monumentalitást igényel, ha az a szerepe, hogy egy magában véve jelentéktelen epizódra a nagy társadalmi jelentőség bélyegét nyomja, ugy kilép a valódi művészet körzetéből. A metaforák valósággá fuvalkodnak. Egy véletlen vonás, véletlen hasonlóság, véletlen hangulat, véletlen találkozás nagy társadalmi összefüggések *közvetlen* kifejezése lesz. Példákat Zola minden regényéből tömegesen hozhatunk fel. Gondoljunk Nana összehasonlitására az arany léggyel, mely Nanának az 1870 előtti Párizsra tett végzetes hatását tartozik szimbólizálni. Maga Zola egész világosan nyilatkozik erről a szándékáról: „Művem az igazi részletek tultengése. A pontos megfigyelés ugródeszkájáról lendül a csillagokig. Az igazság egyetlenegy szárnycsapással szimbólummá emelkedik."

Scottnál, Balzacnál vagy Tolsztojnál olyan eseményekről értesülünk, amelyek magukban véve a bennük résztvevő személyek sorsa által jelentősek, azáltal, amit ezek a személyek emberi életük gazdag kibontásával a társadalom élete számára jelentenek. Olyan események közönsége vagyunk, amelyekben a regény személyei *cselekvőleg* vesznek részt. Megéljük ezeket az eseményeket.

Flaubertnél és Zolánál maguk a személyek csak többé-kevésbé érdekelt *nézői* az eseményeknek. Ezért náluk az esemény az olvasó számára *kép*, jobban mondva képek sorozata. Nézzük ezeket a képeket.

2.

Az együttélésnek és a megfigyelésnek ez az ellentéte nem véletlen s magának az irónak alapvető állásfoglalásából ered. Mégpedig az élethez, a társadalom nagy kérdéseihez való alapvető állásfoglalásából és nemcsak a tárgy vagy a tárgy meghatározott részének művészi legyőzésére irányuló valamelyik módszerből.

Csak ennek a megállapitásával juthatunk kérdésünk tényleges konkretizálásához. Ahogy az élet más területein, ugy az irodalomban sincsenek „tiszta jelenségek". Engels emliti egyszer irónikusan, hogy a „tiszta" feudalizmus csak a rövid életű jeruzsálemi királyság alkotmányában létezett. Ennek ellenére a feudalizmus magától értetődően történelmi valóság volt s természetesen a vizsgálat tárgya lehet. Bizonyára nincs olyan iró, aki általában ne használna leirást s ugyanilyen kevéssé lehet a 48 utáni realizmus jelentős képviselőiről, Flaubertről és Zoláról megállapitani, hogy egyáltalában nem mesélnek. *A szerkezet alapvető elvei* a fontosak, s nem a mesélés vagy leirás „tiszta jelenségének" fantoma. Az a fontos, hogy a leirásból, amely eredetileg az epikai alakitás számos eszközei közül az egyik, s kétségtelenül az alárendelt és járulékos eszköz, hogyan és miért lesz a kompozició döntő elve. Mert ezzel a leirás alapvető módon megváltoztatja jellegét, szerepét az epikai kompozicióban.

Már Balzac hangoztatja Stendhal *Pármai hercegnő*jéről irt birálatában a leirásnak, mint lényegében modern alakitó eszköznek a fontosságát. A XVIII. század regénye (Le Sage, Voltaire, stb.) a leirást alig ismerte, a leirás benne elenyésző, még az alárendeltségnél is kevesebb szerepet játszott. Csak a romantikával változik a helyzet. Balzac kiemeli, hogy az általa képviselt irodalmi irány, amelynek megalapitójául Walter Scottot tekinti, a leirásnak nagy jelentőséget tulajdonit.

Amikor azonban Balzac, tudatos ellentétben a XVII. és XVIII. század „szárazságával", egy modern módszer mellett tesz vallomást, akkor ennek az iránynak a jellemzésére az uj stiluselemek egész sorát emliti. A leirás Balzac felfogása szerint csak az *egyik* a sok közül. Ezzel együtt különösen a drámai elemek uj jelentőségét hangsulyozza.

Ez az uj stilus a társadalmi élet uj megjelenési módjának adequat alakitási szükségéből keletkezik. Az egyén vonatkozása az osztályhoz szövevényesebb lett, mint a XVII. és XVIII. században. Az egyén környezete, külső megjelenése, életszokásai, stb. pl. Le Sagenál nagyon egyszerűen voltak adva s mindezen egyszerűség mellett világos s átfogó társadalmi jellemzés kerekedett ki. Az egyénités (az individualizálás) szinte kizárólag magával a cselekménnyel, az alakoknak az eseményekre gyakorolt aktiv hatásának *módja* által történt.

Balzac világosan látja, hogy ez a módszer számára már nem elegendő. Rastignac pl. egészen más természetű kalandor, mint Gil Blas. A Vauquer Pensio pontos ábrázolása, szennyével, szagával, ételeivel, kiszolgálásával, stb. feltétlenül szükséges, hogy Rastignac kalandorságának ...ssága valóban és teljesen érthető legyen. Ugyanigy a Grandet há... ...bseck lakását, stb. egész a részletekig pontosan kell ábrázolni, ...zsorások különböző, egyéni és társadalmi tipusai alakot öltse-

...re attól, hogy a környezet ábrázolása Balzacnál sohasem ...irásnál, hanem szinte mindenütt a cselekménybe for..., ahogy az öreg Grandet rozzant lépcsőjét maga ...em egyéb, mint széles alap az elhatározóan ...ására a regény kompozíciójába. Balzac ... figurái egyáltalán nem tudnának átütő

drámaisággal kibontakozni, ha jellemük életalapja nem ily szélesen alakulna előttünk.

Egészen más a szerepe a leírásnak Flaubertnél és Zolánál.

Balzac, Stendhal, Dickens, Tolsztoj, stb. a sulyos válságok közt végérvényesen megállapodó polgári társadalmat formálják. A polgári társadalom keletkezésének szövevényes törvényszerűségeit, a sokszerű és összekuszált átmeneteket, melyek a szétesö régi társadalomból a keletkező uj tásadalomba vezetnek. Ezek az irók maguk *aktive együtt éltek* meg ennek a keletkezési folyamatnak a válságos átmeneteit. Természetesen a legkülönbözőbb formákban. Goethe, Stendhal, Tolsztoj résztvettek azokban a háborúkban, melyek ez átalakulások megszületésében segédkeztek; Balzac részese és áldozata volt a keletkező francia tőkésrend lázas spekulációinak; Goethe és Stendhal aktiv munkásai voltak a közigazgatásnak; Tolsztoj, mint nagybirtokos, mint a társadalmi szervezés részese (népszámlálás, éhinség-bizottság, stb.) megélte ennek az átalakulásnak a legfontosabb mozzanatait. Ebben a tekintetben ezek az irók életvitelükben is utódai a régi iróknak, a renaissance és a felvilágosodás művészeinek és tudósainak, embereknek, akik sokoldaluan és aktive végigcsinálták koruk nagy társadalmi harcait s egy sokoldalú és gazdag élet tapasztalatai következtében lettek irókká. Ők még nem a tőkésrendi munkamegosztás értelmében való „specialisták".

Flaubert és Zola működésüket a juliusi harcok után, a már megállapodott, kész polgári társadalomban kezdték. Ők ennek a társadalomnak az életét már nem aktive élték meg; már nem is *akarták* aktive megélni. A megélés e vonakodásában jelentkezik az átmeneti idők egyik jelentős művésznemzedékének a tragédiája. Ez a vonakodás u. i. mindenekelőtt ellenzékileg meghatározott. A gyülöletet, az undort, a megvetést fejezi ki koruk politikai és társadalmi rendszerével szemben. Azok, akik ezeknek az időknek a társadalmi fejlődését élték meg, a tőkésrend lélektelen és hazug védelmezői (apologétái) lettek. Ehhez Flaubert és Zola nagyon is nagyok és becsületesek. Helyzetük tragikus ellentmondásának megoldására ezért csak az elszigetelődést választhatták. Flaubert és Zola igy a tőkésrendi társadalom kritikus *megfigyelői* lettek.

Ezzel egyuttal azonban irók a kizárólag hivatásos iróság: irók a tőkésrendi munkamegosztás értelmében. A könyv most már teljesen áruvá lett, az iró pedig ennek az árunak az eladójává; ha véletlenül nem született járadékból élőnek. Balzacnál még látjuk a kultura területén az eredeti akkumuláció sivár nagyszerűségét. Goethe és Tolsztoj még a nem kizárólag irodalomból élő nagyurak magatartásával állnak ezzel a jelenséggel szemben. Flaubert önkéntes aszkézisből, Zola anyagi szükségtől kényszeritve már csak irók a tőkésrendi munkamegosztás értelmében.

Az uj stilusok, a valóság uj ábrázolásmódjai sohasem a művészi formák immanens dialektikájából következnek, még ha mindig elmult formákhoz és stilusokhoz is kapcsolódnak. Minden uj stilus történeti-társadalmi szükségszerűséggel az életből keletkezik, a társadalmi fejlődés szükségszerű terméke.

E szükségszerűség felismerése azonban, valamely művészi stilus keletkezésének a szükségszerűsége a szóbanforgó stilust művészileg még egyáltalán nem teszi egyenlő értékűvé vagy egyenlő rangúvá. Művészileg hamis, torz és rossz stilusok is lehetnek szükségszerűek. A megfigyelés és az együttélés tehát a tőkésrend két szakaszában élő irók társadalmilag szükségszerű magatartásmódjai.

Az elbeszélés és a leirás két alapvető alakító módszere e szakaszoknak.

Flaubert és Zola szubjektiv véleményeik és irói szándékaik szerint egyáltalán nem apologétái a tőkésrendnek. De koruk emberei s ezért, mint ilyenek világnézetileg koruk e szemléleteitől nagyon mélyen befolyásoltak. Különösen Zola, akinél a polgári társadalomtudomány lapos előítéletei meghatározó befolyást gyakoroltak regényei koncepciójára. Ezért fejlődik Zolánál az élet szinte tagolás nélkül mindaddig, amig az felfogása szerint, társadalmi értelemben normális. Az emberek mindenéletnyilvánulása ekkor a társadalmi környezet normális terméke. Hatnak azonban még egészen más teljesen heterogén hatalmak. Igy pl. az átöröklés, mely az emberek gondolkodásában és érzésében végzetszerű törvényszerűséggel működik s az élet normális folyását megtörő katasztrófákat idéz elő. Gondoljunk Etienne Lantier öröklött iszákosságára a Germinalban, mely különböző váratlan kirobbanásokat és katasztrófákat okoz, amely Etienne általános jellemével semmiféle szerves összefüggésben nincs s amit Zola egyáltalán nem összefüggően alakit. Hasonló a Saccard fia által okozott katasztrófa a Pénzben stb. A környezet normális, tagolás nélküli törvényszerűsége mindenütt szemben áll a hirtelen öröklési katasztrófákkal.

Világos, hogy itt nem az objektiv valóság tényleges és mély visszatükrözéséről van szó, hanem a valóság törvényszerűségeinek ellapositásáról és eltorzitásáról, mely az apologetikus előítéleteknek e korszak irói nak világnézetére gyakorolt befolyása alapján keletkezett. A társadalmi fejlődés hajtóerőinek valóságos ismerete s ezeknek az emberi életre való hatékonyságának elfogulatlan, valóban mély és átfogó költői visszatükrözése a mozgás formájában kell, hogy megjelenjen. Olyan mozgásban, mely a normális és a kivételes törvényszerű egységét manifesztálja.

A társadalmi fejlődés ez igazsága az egyes emberi sorsok igazsága is. Hol és hogyan lesz azonban ez az igazság látható? Nemcsak a tudomány, nemcsak a tudományra alapozott politika, hanem a mindennapi gyakorlati emberismeret előtt is világos, hogy az életnek ez az igazsága csak az *emberek gyakorlatában* nyilvánulhat meg, az emberek tetteiben és cselekvésében. Az emberek szavai, az emberek merő alanyi érzései és gondolatai igazságukat vagy nemigazságukat, valódiságukat vagy hazugságukat, nagyságukat vagy korlátoltságukat csak akkor árulják el, ha áttevődnek a valóságba; ha az emberek szavai az emberek tetteiben és cselekvéseiben igazolódnak vagy ha az emberek e tettei és cselekedetei a valóságban meghiusulnak. Csak az emberi gyakorlat mutathatja fel konkréte az ember kilétét. Ki a hős? Ki a jó? Az ilyen kérdésekre kizárólag a gyakorlat felel.

S csak ezáltal lesznek érdekesek egymás szemében az emberek. Csak ezért érdemes őket költőileg alakitani. Az emberek fontos jellemvonásainak a próbája, az igazolása (vagy csődje) csak az emberek cselekvésében, tettében, gyakorlatában juthat kifejezésre. Az ősi költészet — ugy a mesék, balladák, vagy mondák, mint az elmesélt anekdóták későbbi spontán formája — mindig a gyakorlat ez alapvető tényállásának jelentőségéből indul ki. Ez a költészet azért birt mindig jelentőséggel, mert az emberi szándékoknak a gyakorlatban való ez alapvető bevalásának vagy csődjének ez alapvető tényét alakitotta. Ezért maradt eleven és érdekes ma is, mert ellenére fantasztikus, naiv s a mai ember számára elfogadhatatlan előfeltételeinek az alakitás középpontjába az emberi élet ez örök alaptényét helyezte.

S az egyes tettek és cselekvések összefüggő lánccá való összefűzése csak azáltal nyer valódi érdeket, hogy a legkülönbözőbb, legtarkább kalandokban szakadatlanul az embernek *ugyanaz* a tipikus jellemvonása iga-

zolódik be. Akár Odysseusról, akár Gil Blasról van szó, e kalandláncolat elpusztithatatlan frisseségének ez az emberi-költői magyarázata.

Világos, hogy ebben az *ember*, az emberi élet lényeges vonásainak a megnyilatkozása az irányadó. Minket az érdekel, hogy Odysseus vagy Gil Blas, Moll Flanders vagy Don Quijotte hogyan reagálnak életük nagy eseményeire, hogy állják ki a veszedelmeket, az akadályokat hogyan győzik le, hogy azok a jellemvonásaik, amelyek előttünk személyüket érdekessé és fontossá teszik, a gyakorlatban hogyan bontakoznak ki egyre szélesebben és mélyebben.

A lényeges emberi vonások megnyilatkozása nélkül, a külvilág, a dolgok, a természeti erők, a társadalmi intézmények stb. eseményei és az emberek közti kölcsönhatás nélkül a legkalandosabb események is üresek s tartalmatlanok. Viszont ne feledjük el: a lényeges és tipikus emberi vonások megnyilvánulása nélkül is minden cselekményben az emberi gyakorlatnak legalább az elvont sémája (ha torzultan és halványan is, de) előfordul. Ezért kelthetnek átmenetileg bizonyos érdeklődést olyan elvontan ábrázolt sematikus kalandos cselekmények, amelyekben csak emberi sémák szerepelnek. (A mult lovagregényei, napjaink detektivregényei). Ezek hatásában az ember irodalomérdeklődésének egyik legmélyebb alapja szakad föl: a sokféleség és a tarkaság, az emberi gyakorlat változatossága és sokoldalusága iránti érdek. Ha valamely kor művészi szinvonalú irodalma ezt a kölcsönhatást az idő tipikus alakjainak gazdag kifejlésű belső élete és a gyakorlat között nem tudja megragadni, akkor a közönség érdeklődése ezekhez az elvont-sematikus pótlékokhoz menekül.

Éppen ez az eset a 19. század második felétől kezdve az irodalomban. A megfigyelés, a leirás irodalma az emlitett kölcsönhatást mind nagyobb mértékben kikapcsolja. S talán sohasem volt kor, ahol az idő hivatalos nagy irodalma mellett olyan nagy üres irodalma lett volna a merő kalandnak, mint ebben a korszakban. S ne tévesszen meg bennünket az, hogy ezt az irodalmat csupán a „műveletlenek" olvassák, mig az „elite" a modern nagy irodalomhoz tapad. Messzemenően az ellenkező az igaz. A modern klasszikusokat részben kötelességérzésből, részben az idő problémái iránt való tárgyi érdekből, olvassák, miután, ha letompitottan és torzultan is, de ezt alakitják, — felfrissülésül, valódi szórakozásul azonban mégis a detektivregényeket, stb. falják.

Flaubert a Bovaryné irása közben ismételten panaszkodik arról, hogy könyvéből hiányzik a szórakoztató elem. Hasonló panaszra számos jelentős modern irónál akadunk. Igen sokan megállapitják, hogy a mult nagy regényei az emberábrázolást szórakozással és feszültséggel kötik össze, mig a modern művészetben az egyhanguság és az unalom egyre nagyobb mértékben érvényesül.

Ez a paradox helyzet korántsem e korszak irodalmi képviselőinek irói tehetségtelenségéből következik. Ebben a korban a felettébb tehetséges irók tekintélyes száma működött. Az egyhanguság, az unalom sokkal inkább az irói alakitásmód *elveiből*, az irók állásfoglalásából és világnézetéből következik.

Zola a legélesebben elitélte Stendhalnál a kivételes alakitását és Balzacot „természetellenesnek" nevezte. A szerelem alakitásáról pl. a *Vörös és feketé*-ben ezt mondta: „Ez teljesen elhagyja a mindennapos igazságot, az igazságot, amibe beleütközünk s a pszichológus Stendhalnál ugyanugy a rendkivüli területére jutunk, mint az epikus Dumas Sándornál. Az exakt igazság álláspontjáról Julien ugyanolyan sok meglepetéssel szolgál, mint d'Artagnan".

A Goncourt testvérek irodalmi tevékenységéről szóló esszéjében

Paul Bourget nagyon világosan és élesen határozza meg ezt az uj kompoziciós elvet. Ezt mondja: „A dráma, az etimológia igazolja, cselekvés, és a cselekvés sohasem jó kifejezése az erkölcsöknek. Nem az a jellemző az emberre, amit az éles és szenvedélyes válság pillanatában tesz, hanem a mindennapi szokásai, amelyek nem valamely válságot, hanem egy állapotot rajzolnak."

Csak innen válik teljesen érthetővé Flaubert előbb felhozott kompozicionális önbirálata. Flaubert összetéveszti az életet a *jól ellátott polgár átlagos mindennapi életével.* Természetesen ennek az előítéletnek megvan a maga társadalmi gyökere. Ezzel azonban nem szűnik meg előítélet maradni, nem szűnik meg a valóság költői visszatükrözését szubjektive eltorzitani s annak egyenértékű átfogó költői visszaadását megakadályozni. Flaubert egész élete során küzd, hogy e társadalmilag szükségszerüen keletkezett előítéletek varázsköréből kiszabaduljon. De mivel nem maguk ellen az előítéletek ellen harcol, hanem azokat megszüntethetetlen, objektiv tényeknek tekinti, küzdelme tragikusan hiábavaló. Szakadatlanul a legszenvedélyesebben szidja azoknak a polgári tárgyaknak az unalmát, alacsonyrendűségét és ellenszenvességét, melyek alakitásra késztetik. Minden egyes polgári regény megirásakor megesküszik, hogy nem bocsátkozik soha többé ilyen piszokba. Kiutat azonban csak a fantasztikus exotikumba való menekülésben talál. Az élet belső költészetéhez vezető ut felfedezése előítéletei következtében zárva marad előtte.

Az élet belső költészete a küzdő ember költészete, az emberek küzdelemteli kölcsönhatása egymáshoz, valóságos gyakorlatukban. Enélkül a belső költészet nélkül nincs semmiféle valódi epika; nélküle semmiféle epikai kompozició nem gondolható ki, mely alkalmas az emberi érdeklődés felkeltésére, fokozására és életbentartására.. Az epikai művészet — s magától értetődően a regény művészete — a társadalmi gyakorlat mindenkor időszerű és tipikus, emberileg jelentős vonásainak a felfedezésében áll. Az epikai költészetben az ember fenn akarja tartani a saját maga tiszta, felfokozott tükörképét, társadalmi gyakorlata tükrét. Az epikus művészete épp a hangsulyok helyes elosztásában, a lényeges helyes kiemelésében áll s annál magával ragadóbban és általánosabban hat, minél inkább ez a lényeges benne s ha az ember és az ember társadalmi gyakorlata nem a számító virtuózitás termékeként jelentkezik, hanem természetesen, nem kitaláltan, hanem merő felfedezésként.

Ezért mondja a gyakorlatában nagyon problematikus német epikus és dramatikus, *Otto Ludwig* nagyon helyesen, Walter Scott és Dickens studiuma eredményeképp: „...az exisztenciák a lényegesek, és az adottságok forgó kereke csak arra szolgál, hogy az exisztenciákat, mint olyanokat természetesen vonzó játékba helyezze s nem azért, hogy a kerék forgását segitse. Ugy áll a dolog, hogy a szerző azt teszi érdekessé, ami érdemes az érdekre s az amugy is érdekkeltőt minden további nélkül a saját erejére bizza. Mindig az alakzatok a lényegesek. S valóban, valamely adottság, bármily csodálatos legyen, tartósan nem foglalkoztat bennünket olyannyira, mint az emberek, akiket az érintkezés folytán megszerettünk."

A leirás az általunk kimutatott értelemben, mint az epikai alakitás uralkodó módszere, olyan korszakban keletkezik, amikor társadalmi okokból az érzék az epikai kompozició e leglényegesebb mozzanatára elvész. A leirás az elveszett epikai jelentőség irói pótléka.

De, mint mindenütt az uj ideológiák keletkezéstörténetében, ugy itt is kölcsönhatás állapitható meg. Az uralkodó irói leirás nemcsak következmény, hanem ok is, oka az irodalom még további eltávolódásának az

epikai jelentőségtől. A tőkésrendi próza eluralkodása az emberi gyakorlat belső költészete fölött, a társadalmi élet egyre embertelenebbé válása, az emberiesség szinvonalának a hanyatlása: mindezek a tőkésrend fejlődésének objektiv tényei. Ezekből áll elő szükségszerűen a leirás módszere. Ha azonban ez a módszer már adott s jelentős, a maguk módján következetes irók élnek vele, visszahat a valóság költői kifejezésére. Süllyed az élet költői szinvonala, az irodalom viszont ezt a süllyedést még tu'hangsulyozza.

SALAMON ERNŐ VERSEIBŐL

UJ ÉVEK ELÉ

Két városban éltem,
három megyét láttam,
se vizem, se nótám,
semmit tarisznyáltam,

kedvet maradásra
érzek meghálásra,
ime, ilyen korán
hűs elnyugovásra.

Aki birja birtam,
most csak egy időig
engedj elpihennem,
vigy addig a kőig

erőm, veritékem!
Most kicsit aludnám,
ülj szegényes álom
pillámra, hogy innám.

Ki halálesetjét
elkiáltja, mondja,
s gyül kopasz szegénység
egybe, össze, nyomba'

ugy sikoltsalak el
testes, szagos élet,
huszonöt esztendő,
rongy, ifjúi évek.

Mint halálesetjét,
ugy hallgasd meg, vérem,
hogy élünk bajosan
hogy növünk szegényen!

Kőre lefeküszöm,
nehezedem, testvér,
fájó munkástájon
vagyok, ha keresnél.

GYEREKNÓTA

Gurucsa, gurucsa,
gurucsa, gurucsa verd meg,
gurucsa, gurucsa,
gurucsa, krúcsa tekerd meg!

Zsidókovács volt a dédem,
fű az ebédem,
lengyel faluban
fogantam búban.

Bezzeg a városi az
jókedvű, mint a piac,
én csak hűlök a házban,
mióta élek, csak fáztam,

mióta élek, csak hűlök,
mióta élek, nem ülök
ölelem, ha fáradok
a ködöt s a fagyot.

Decemberben se nadrág,
elvették és eladták
e' már micsoda élet?
kehes bennem a lélek!

Vizet hordja az egyik,
másik eszi a veknit,
másik eszi a kávét,
enyémet s az anyámét.

Gurucsa, gurucsa,
gurucsa, gurucsa verd meg,
gurucsa, gurucsa,
gurucsa, krúcsa tekerd meg!

1021

ARADI NÓRA

KÉPZŐMŰVÉSZETI ÉLET 1919-BEN

A Magyar Tanácsköztársaság 133 napja viszonylag önálló művészettörténeti periódus, de nem lehet független a tízes évek legfontosabb haladó törekvéseitől, attól a radikális baloldaltól, amely már 1918 végétől jellemezte a forradalmi hullám nyomán kialakult szellemi-művészeti mozgást.

A Tanácsköztársaság kulturális és művészeti életének struktúráját olyan határozatok és kezdeményezések jellemezték, amelyek nyomán kibontakoztak a munkáshatalom viszonyai között tervezett intézményrendszer körvonalai s a hosszútávú, perspektivikus elképzelések is. Egyik-másik akkori kezdeményezés hatása közvetlenül lemérhető és megítélhető, a történeti folyamat azonban nem tette lehetővé a sokirányú törekvések mindegyikének gyakorlati igazolását.

Az egyedüli akkor létező analóg modellel a szovjet-orosz művészeti élet kezdete szolgált. Bizonyos rokonvonások már 1918 folyamán észlelhetőek, így mindenekelőtt a közönség fogalmának új értelmezése, a művészeknek az a szándéka, hogy alkotásukkal közvetlenül részt vegyenek a forradalmi harcban. Mindez egyre tudatosabb lett 1918 legvégétől és 1919 folyamán: a legközvetlenebbül a plakátművészetet és az ünnepi utcai dekorációt érintette, s egy éppenhogy körvonalazódó emlékműprogram is közvetlen oroszországi tapasztalatokra utal. Analóg vonás volt, hogy az agitációs művészet, illetve műfajok megítélésében nem érvényesült semmiféle stílus szerinti szelekció: egyaránt szóhoz jutotak a késői szecessziós formarend, a századeleji munkásmozgalmi grafika későromantikus pátosza, valamint a forradalmias avantgarde legújabb törekvései. A történelmi helyzetből adódóan (és nem feltétlenül kölcsönhatás alapján) a szovjetorosz művészettel rokon témakörök is kialakultak. Ilyenek: az új munkáseszmény, a munkás-paraszt szövetség, a proletárhatalom védelme, a mindennapi élet közvetlen megváltoztatását célzó propaganda (tanulás, munkavédelem, tisztaság, antialkoholizmus stb.).

A szovjetorosz művészettel való analógiák magából a történeti-politikai helyzetből adódtak, a tanácsköztársasági vezetők közvetlen szovjet kapcsolataiból, de a legtöbb tapasztalással a százezernyi magyar internacionalista szolgált, a frontról vagy hadifogságból hazatértek közvetlen élménye 1917-ről és a forradalmat követő első lépésekről. Ebből fakadt nemcsak az, ahogyan a tanulságokat alkalmazni kívánták, hanem az a készség, hogy a hazai erőket aktivizálják. S a helyi adottságok szerinti tájékozódás és cselekvés különösen fontos volt olyan kis ország esetében, mint amilyen Magyarország, ahol mindenfajta kezdeményezés szinte azonnal országosan hatott. Így foghattak hozzá nálunk 133 nap alatt főiskolai reform kidolgozásához, művésztelepek újjászervezéséhez, a művészek szociális problémáinak a megoldásához, mindvégig támaszkodva a hazai forradalmi avantgarde tapasztalatára, nem utolsósorban arra az értelmiségi nemzedékre (Lukács György, Balázs Béla, Antal Frigyes, Wilde János, Pogány Kálmán, Fülep Lajos, Hauser Arnold), amelynek emigrált tagjai a marxista művészettudomány nemzetközi kezdeményezői lettek, az itthon maradottak pedig lehetőségük szerint védték a tízes évek értelmiségi-etikai mércéjét.

Mind e tényezők együttesen és egymással kölcsönhatásban hozzájárultak a világosan körvonalazódó koncepció kialakításához, amely a tanácskormány kulturális politikájának a szerkezetét jellemezte. A képzőművészeti kezdeményezéseket is meghatározta az a tény, hogy 1918. november 16-án kikiáltották a népköztársaságot, és megalakult a népkormány. 1918 folyamán annyira nyilvánvaló lett a nagykapitalisták és az arisztokrácia egységfrontja, hogy a néptömegek első forradalmi megmozdulása szükségképpen nemcsak a feudalizmus, hanem a kapitalizmus ellen is irányult; így lett gyorsan nagy tömegbázisa a megalakult KMP-nek. A

Mindez, mint hagyomány, eredményeivel, derékbatört kezdeményezéseivel, tévedéseivel és illúzióival is tanulságul szolgál számunkra. Mindenekelőtt arra tanít, hogy a kiküzdött egyéni írói látásmód és a társadalmi feladatvállalás egy úton haladva, egymást erősítve teremthet igazán sajátos sokszínűséget a szocialista eszmék megvalósítására törekvő irodalomban. Arra is tanít, hogy a nemzet gondjának és az emberiség jobb utáni vágyakozásának együttes szolgálata az irodalom lehetőségeit is magasabbra növeli.

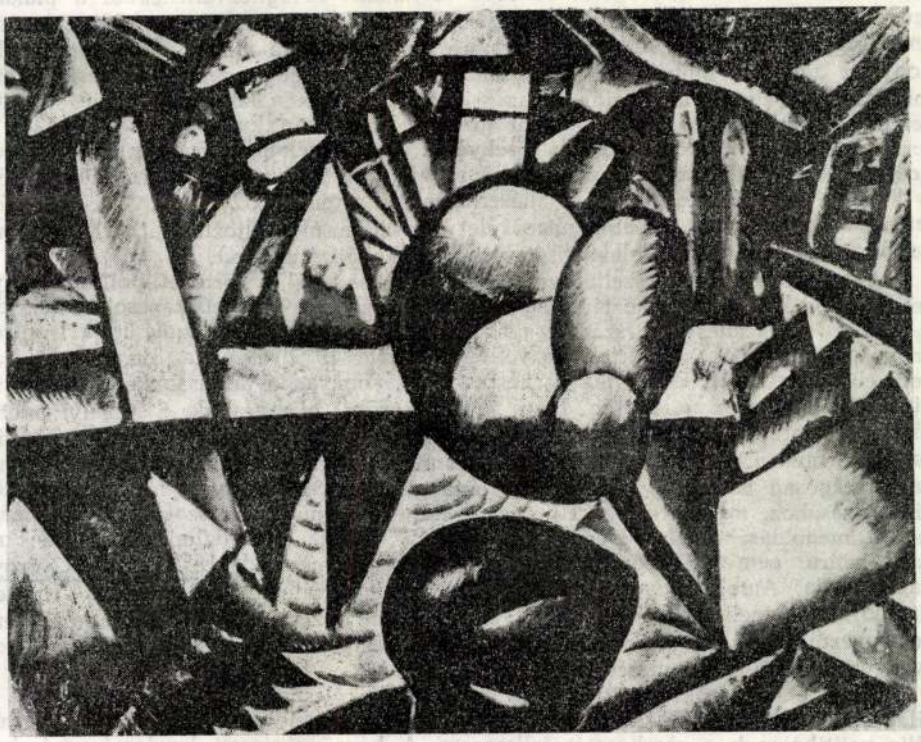

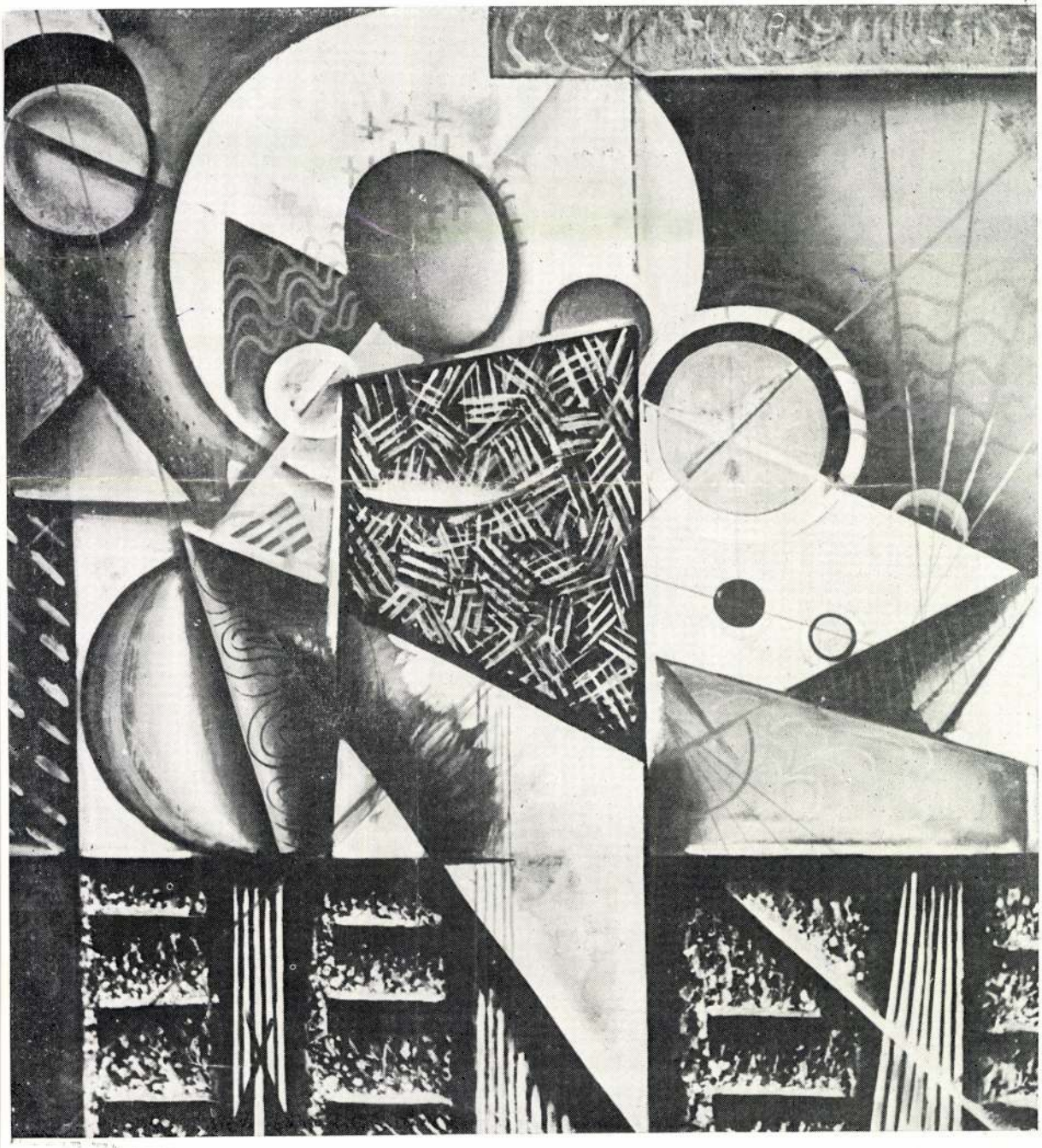

művészet és a művészeti élet is világosan tükrözte a folyamatot, hogyan csapott át proletárforradalmi tendenciákba a polgári forradalmi átalakulás igénye.

A Nemzeti Tanács Irodalmi és Művészeti Szaktanácsa 1918 decemberében rendezte vitáját a Művészetek Minisztériumának felállításáról. A fennmaradt jegyzőkönyv szerint vitatták magát a minisztériális formát is, az egyik főtéma viszont — Lukács György érvelése nyomán — az volt, hogy nem választható el egymástól a művészetek és a művészetoktatás ügye: a Tanácsköztársaság idején ez lett a művészeti élet struktúrájának egyik alapelve. A vita akkor nem folytatódott, mert a meggyorsult események konkrét intézkedéseket követeltek: 1919. január 31-én Kernstok Károly festőt képzőművészeti kormánybiztossá nevezték ki, a Tanácsköztársaság kikiáltása után pedig az akcióképes, rugalmas és szakmailag igen erős múzeumi és művészeti direktóriumoké lett a szó. A további tevékenység mindvégig összetartozó két oldala: hosszútávú kulturális és közművelődési program kidolgozása, illetve a napi gondok gyors megoldása. A távlati tervek mindmáig érvényeseknek tűnnek, habár feltehető, hogy némely részletük módosultabban vagy árnyaltabban vált volna gyakorlattá. Az alapkoncepció nagyvonalúságát azonban éppen a távlati tervezésnek és a napi teendőknek a folyamatos összhangja bizonyítja, hiszen egyidejűleg dolgozták ki egyfelől a nemzeti értékek védelmének és tudományos kutatásának a feltételeit, a régi és új művészetoktatási formák összhangját, másfelől a napi eseményekre ható alkotómunka koordinálását és a legsürgősebb szociális reformokat.

Alapvető feltételnek látszott a művészek szervezeteinek minél gyorsabb kialakítása. A képzőművészek szervezését Kernstok Károly irányította, az iparművészekét Biró Mihály és Szilágyi Jolán, s a festők, szobrászok, grafikusok, építészek szakszervezeteiből megalakult a Művészek Szakszervezeteinek Szövetsége: fő feladata az érdekvédelem lett. A Közoktatási Népbiztossághoz tartozott a művészeti, ideológiai propaganda. A művészek politikai irányításával pedig a Pogány Kálmán vezette Művészeti Direktóriumot bízták meg: festőszakosztályának élén előbb Berény Róbert, majd Pór Bertalan állt, a szobrászokat Ferenczy Béni képviselte, az iparművészeket Kozma Lajos, az építészeket Lessner Hugó, a múzeumi ügyeket Antal Frigyes és Wilde János, a műtárgyakat szocializáló bizottságot pedig Kenczler Hugó.

Több egyházi, családi és múzeumi levéltárat beolvasztottak az Országos Levéltárba, megkönnyítve ezzel a későbbi történettudományi kutatást. Még arra is volt erő, hogy a legújabb szakmai tapasztalatok figyelembevételével átszervezzék a műemlékvédelmet (az 1919. VII. 15-i rendelet értelmében), ugyancsak támaszkodva a legmértékadóbb szakmai tanácsadókra. Különös fontosságot tulajdonítottak a múzeum intézményének. Ekkor hozták létre — Hopp Ferenc adományozása nyomán — a budapesti Kelet-ázsiai Múzeumot, s a lakosságra támaszkodva kezdték el dokumentumok, művészeti alkotások gyűjtését, hogy megteremtsék a Kommunista Proletármúzeumot: e célból külön direktóriumot hoztak létre (1919. IV. 18-i rendelet). Gondosan kialakított művészettörténeti program szerint indítottak szabadegyetemi tanfolyamot, tárlatvezetői tanfolyamot, s a 133 nap idején tíz héten át tartottak vasárnapi táraltvezetést ifjúmunkásoknak, 30—30 főnyi csoportokban.

Az intézkedések szakmai megalapozottsága, amit a már eddig említett feladatok számbavétele is bizonyít, megmutatkozott a műtárgyak vásárlásában és a kiállítási politikában. A tanácskormány idején közgyűjtemények részére vásároltak 34 festményt, 89 rajzot és 9 szobrot. A Pogány Kálmán vezetésével történt válogatás igen nagy kvalitásérzékről tanúskodott, és összhangba tudta hozni a közgyűjteményi érdeket a művészeken való szociális segítség szükségével. (Ez az anyag, pusztán azért, mert 1919-ben vásárolták, végig raktárban őrződött a két világháború között). Hozzáfogtak a Szépművészeti Múzeum modern művészeti anyagát bemutató állandó kiállítás előkészítéséhez is.

A Magyar Tanácsköztársaság talán legfontosabb kulturális eseménye volt „A köztulajdonba vett műkincsek első kiállítása", amely június 15-én nyílt meg a Műcsarnokban. 715 alkotást állítottak ki a köztulajdonba vett legfontosabb fővárosi és vidéki magángyűjteményekből, és még további ezernyi alkotás várt bemu-

tatásra. A körültekintő előkészítést Antal Frigyes, Kenczler Hugó és Wilde János irányította, s a munkában tanácsadóként részt vett olyan nemzetközi hírű szakember is, mint a bécsi Otto Benesch. Sohasem látott Magyarország még ilyen időszaki tárlatot: magyar művészek remekein kívül, és nem szólva a rajzokról, öt Constable-, három Delacroix-, három Daumier-, tíz Courbet-, nyolc Corot-, hét Renoir-, három Cézanne-festmény szerepelt. A kiállított négy Manet egyike a Folies Bergères, a festő egyik főműve, mely jelenleg a londoni Courtauld Institute képtárában van: ekkor mutatták be először a Szépművészeti Múzeum egyik későbbi büszkeségét, a Bruegel-képet.

A tanácsköztársasági kulturális élet egyik gócpontja volt a művészetoktatási reform. Igaz, a 133 nap nagy részében nyári tanítási szünet volt, de az előkészületek szerint már a módosított program alapján kezdték volna el az új tanévet. A főiskolai reform szükségességéről már egy-két éve folytak a nyílt viták, 1919-ben ezek tanulságait csiszolták, és lényegüket az 1920-as főiskolai reform sem kerülhette ki. E munka során állt a Tanácsköztársaság mellé egy sor neves, nem politizáló, nem forradalmár művész. A személyi változások szakmai jogossága nem volt vitatható: felmentették Benczur Gyulát, kinevezték tanárnak Beck Ö. Fülöpöt, Csók Istvánt, Pór Bertalant, Vedres Márkot. A főiskolai reform hatása ugyan már nem volt lemérhető, de több más oktatási forma igazolta a nyári hónapokban is az alapkoncepció jogosságát. Megalakult Uitz Béla vezetésével a Proletár Képzőművészeti Tanműhely, tanárai lettek Nemes Lamperth József és Medgyessy Ferenc; itt tanultak a tehetséges ifjúmunkások, ide küldték tanulni Ék Sándort, az akkor tizenhét éves vöröskatonát. Állami támogatást kapott Berény Róbert magániskolája és Kernstok Károly művésztelepe; Ferenczy Noémi vezetésével kívánták újjászervezni a gödöllői művésztelep szőnyegszövő műhelyét; további művésztelepek folytatták, illetve kezdték el működésüket állami támogatással, ahol többek között főiskolai növendékek nyári szakmai gyakorlatát is biztosították.

A korabeli sajtó és a levéltári anyag bizonyítja a sokoldalúságot, ahogyan a távlati tervezést a napi teendőkkel egyeztették. Számolni kellett azzal, hogy a művészek amúgyis siralmas anyagi helyzete súlyosbodott a háború éveiben: meg kellett tervezni a korlátozott anyagi lehetőségek minél célszerűbb felhasználását. Körültekintően döntöttek arról, hogy kiknek utalják ki az üres főiskolai műtermeket, hogyan védjék a vidéken tevékenykedő művészek lakását, hogyan biztosítsanak olcsón nyersanyagot, továbbá utazási- és modellköltséget a főiskolások részére. És mert a munkáshatalmat támogató művészek száma egyre nőtt, magában foglalva az akkori legkiválóbb alkotókat, gondoskodni kellett valamiféle létminimumról is. Így határozták el ún. művészkataszter kidolgozását: mintegy százötven művész kapott volna eszerint állami fizetést, és ennek ellenében alkotásaik köztulajdonba kerültek volna; ezen túlmenően is különös figyelmet kívántak fordítani a mindenkori produkcióra és különösen a fiatalokra. Feltehető, hogy ez az elképzelés akkor a legégetőbb anyagi problémák gyors megoldását ígérte, de már az előkészítés során igen sok személyes surlódás forrása volt; a gyakorlatban nyilván módosították volna, de bevezetésére már nem került sor. Ez egyébként az egyetlen mozzanata az 1919-es igen sokoldalú képzőművészeti struktúrának, amely semmilyen formában sem merült fel a művészeti élet 1945 utáni gyakorlatában.

Szükségképpen nyitottak maradtak a Tanácsköztársaság idejének művészetelméleti vitái. A legfontosabb kritikai fórum, a Kassák Lajos szerkesztett MA, egyre elszigeteltebb lett. A MA története tulajdonképpen az előző évek eszmetörténetének része; itt és most csak olyan mozzanatait említjük, amelyek a két forradalom időszakára jellemzőek. A MA nyíltan kiállt a megalakuló KMP mellé és ugyancsak nyíltan állást foglalt a szociáldemokrata jobboldal antikommunista, konzervatív szellemű, sekélyes alkotásokat propagáló kultúrpolitikája ellen, amelyet főként „Az Ember" című folyóirat képviselt, s így vállalta ennek durva támadásait. De az egyre nyíltabb forradalmi helyzetben a MA egy mindinkább szubjektív, elvontabb forradalmi felfogást vallott és még az antant-hatalmak nyílt fenyegetése idején is a világforradalom elvont eszméjét, a „szellemi forradalom" elsődlegességét hirdette. Ez nem csorbította a folyóiratnak azt a szerepét, hogy mind-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-868, 337-748, 340-726
1979 — 3
JELENKOR
Lukács György irodalomtörténész, esztéta.

végig a legfontosabb kritikai fórum és az új, forradalmi művészeti törekvések legfőbb méltatója volt. De a forradalom és művészeti forradalom, formai forradalom viszonyának elméleti tisztázásához nagyobb időbeli kifutásra lett volna szükség. Kun Bélának, a Vörös Újság 1919. június 14-i számában írt cikke nyíltabb, egyértelműbb, szervezőbb forradalmiságot várt a MA-tól, amire Kassák a MA különkiadásában („Levél Kun Bélához a művészet nevében") elutasítóan válaszolt. A vita folytatódott az emigrációban, de ekkor már nem volt rá mód, hogy a művészi forradalom kérdése konfrontálódhassék a forradalmi gyakorlattal. A probléma lényege akkoriban másutt sem, a fiatal szovjet államban sem tisztázódott mintegy félszázados történelmi távlat és tapasztalás birtokában foglalkozott vele érdemben a művészettörténetírás.

A gyorsuló események szükségképpen fokozták az állandó készenlétet, a centralizációt, és ez alól az alkotómunka sem volt kivétel, főként azok a műfajok, amelyek napi eseményekre reagáltak és közvetlen propagandafeladatot vállaltak. Az alkotómunka szervezett irányítása elsősorban a plakátművészetre vonatkozott, amely majdnem hiánytalanul fennmaradt, és a legteljesebb áttekintést adja a tanácsköztársasági művészetről. Ugyancsak központilag irányították a május elsejei utcai dekorációk tervezését.

A Tanácsköztársaság kikiáltásakor a plakát az Országos Propagandabizottság hatáskörébe tartozott, amely összehangolta a különféle propagandaszervek munkáját. E feladatkört átvette a Szocializmus Állami Propagandája nevű intézmény, majd a Közoktatásügyi Népbiztosság. 1919. június 18-tól Bíró Mihály lett a képes plakát országos biztosa. A plakát különös fontosságát már korábban felismerték, erről írt Kassák a MA 1916-os első számában, s a Tanácsköztársaság idején olyan kiváló kritikusok elemezték a legújabb plakátokat, mint például Hevesy Iván. A plakát sajátos funkciójának a tudatosságával magyarázható, hogy nemcsak a legjobb plakátgrafikusok, hanem a legkiválóbb festők voltak az 1919-es plakátok alkotói. Valószínű, hogy a plakát-funkció értelmezésére közvetlen szovjetorosz tapasztalatok is hatottak: tudunk arról, hogy Szamuely Tibor is hozott magával Moszkvából plakátot. Az akkori szovjetorosz ún. agitációs-tömegművészet hatása feltehetően közvetlenebbül érvényesült a május elseji utcakép kialakításában, esetleg az 1918-as moszkvai, pétervári május elseji dokumentáció alapján. Budapesten a háromhetes előkészítő munkát Szamuely Tibor vezette.

Átgondolt koncepció szerint készültek a falképek, az emlékművek tervei is, túl azon, ami az ünnepi utcaképben szerepelt. Ez a hosszabb időtartamot igénylő alkotómunka persze korántsem volt oly módon centralizált, mint az azonnal ható plakáté vagy az utcai dekorációé. A megmaradt freskótervek azonban, főként Uitz munkái, az akkori művészet maximális lehetőségeit sűrítik. Olyan műfajban, mint például az újságrajzé, alig-alig történt változás, habár e dokumentumként is fontos munkák között igen szép alkotások akadnak. De jellemző a készenlétre, hogy olyan szobrász, mint Ferenczy Béni, alkotta az új pénzérme tervét, és nemzetközileg először lett bélyegmotívum a forradalmár portréja: az 1919-es magyar bélyegeken Marxé, Engelsé, Martinovicsé, Petőfié. És az 1919-es budapesti utcán jelent meg először plakáton a Lenin-prortré.

133 nap nem változtathatta meg a magyar művészet egészének arculatát, de néhány remek alkotás, főként plakát és freskóterv, művészettörténeti csomóponttá tették e néhány hónapot. S a sokoldalúan és szakszerűen koncipiált kulturális politika arra is készen állt, hogy a folyamatos változásokkal számoljon. A munkáshatalom növekvő fenyegetettsége ellenére is kialakította a maga rugalmas és a képzőművészet minden szakterületére kiterjedő intézményrendszerét, egyeztetve a nagy távlatok terveit a napi teendőkkel. A dokumentumok további részletekről is tudósítanak: Újpest képzőművészeti kiállítást kért, Jászapátiban szépészeti biztost neveztek ki stb. Hetek alatt közüggyé lett a művészet, a kultúra demokratizálódásának a célja.

Az emléket, a tanulságot nem tudta elfojtani a negyedszázados ellenforradalom. Az évforduló nemcsak emlékezésre indít, hanem — a történelmi tények alapján — művészet és forradalom dialektikájának a végiggondolására kötelez.

Születésnap

Föld alatti béklyóban apámat ne lássam.
Gyíkfejedelem palotáját töröm,
serege ne táborozhasson anyám tékozolt hajában.
Hajlékos hajnalt, szülők!
Az ének kapuját kitárom.
Szikráztassátok nyugtató kezetek röpködő rigóját
a szirtek közt bóklászó barikákon.
Világol az Isten tömjénillatú otthona.
Ujjong a rózsa-szárnyak fényében fölzengő orgona.
Magasból magasba fodrozódik a zene.
A muzsikáért ballagó ujjakon
apám Szent György-veretű gyűrűje.
Tengődve gyógyuló, a hála tölgyesébe léptem.
Mellettem szökdel a fiam,
pipacs-topánban lebegő vitézem.
Mária, harangok vas-kunyhói fölött
virrasztó Madonna, áldlak.
Ronggyá züllesztetted a baj
sátán-köntösét. Sátrad
selymébe napsisakú címerem varrattam.
Sarkantyú-csengő babonázza
a viola-nyergű ságuldót alattam.

Pávavölgyi

Téli ablak
villogtat a hegytetőn.
Gyöngy hullámzik
pantallón meg szemfedőn.
Halottat lát
a cinke a meggyfáról.
Zúzmara hull
csillaglángú tollából.

Árva rigó,
a mellényed fekete.
Kuszálja a
fenyőág zöld levele.

MDK

Lukács György festő

A gyulai Művésztelep kiáll. sikere. Képzőművészet 1931. 36.sz.

Lukács György

Vedres Márk eszméinek, magatartásának alakulásában szerepet játszott Lukács György halása is.

Heitler László: Vedres Márk.

Lálóhalár 1971/1-2 153 old.

MDK

Lukács György, kultusz-
miniszter

a jubiláris ünnep elsö pontjaként a kiállitást
nyitotta meg 1905 okt. 26.-án.

Hamvay Ödön: Az iparmüv.isk. jubileuma.
Müvészi Ipar. 1905 nov. 15. I.évf. 3.sz. 35.l.

Lukács György esztétikai írásai.

Magyar Nemzet.
1945. IX. 28. I, 122.
(: Kí. :)

Lukács György

vereplése a kommün

alatt

lásd

Pogány Kálmán

csomagjában.

A

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

előfizetői részére egy új, különleges, szabadalmazott

bekötési táblát

hoz forgalomba.

Ebbe a táblába fűzőkapcsok és egy kis szerszám segít-

Lukács Györgyné

nereplése a Kommün alatt

lásd

Pogány Kálmán

Csomagjában.

Lukács György hadi mérnök, aki 1667 ben a kassai hád szertárat kijavatotta törlendő. (Magyar Minkvics) II k. 42. l.

Rőhei'm itt tévedett, mert ez Sicha Lukács György, akire sok ádatunk van, mint metszőrédes.

Lehet az is, hogy a fordító hibázott.

MDK

Lukács György

Margitai Ernő cikke, Magyar Iparművészet, 1919.

50-52, 61-62 l.

MDK

Lukécs György

Margitai Ernő cikke. Magyar Iparművészet, 1919. 50-52, 61-62. l.

Lukács György

Műcsarnok téli tárlatán portréja szerepelt.

M·929·XII·22·

MDK

Lukács Gyula, festö.

Gazdag szegények uccája. Of.

Az Uj Szalon Szent István-i kiállitás. 1934. aug. Katal.

Lukács György, irodalomtörténész, esztéta.

A Nyalcak és az aktivisták műveiből rendezett nagyszabású gyűjteményes kiállítás nemrég zárta kapuit Londonban, – a kiállításnak tízezer látogatója volt, ami magas szám Londonban. A katalógus igen drága volt, 5 fontba került, viszont gazdag dokumentumanyagot tartalmazott a korszak műveiből, pld. Lukács György, Fülep Lajos írásait, angol fordításban, bibliográfiát és tanulmányokat a mozgalomról.

A magyar avantgard Londonban.

1980. máj. 8. Kossuth 12.35 /VGné/

Lukács György, irodalomtörténész

Hatvan évre jelent meg a Tanácsköztársaság ideiglenes alkotmánya. A kulturális életet irányító direktóriumokban olyan személyiségek tevékenykedtek, mint Lukács György, Osvát Ernő, Medgyessy Ferenc, Ulitz Béla, Kernstok Károly

TV-híradó

1979. IV. 5. 19.30 Televízió.

Lukács György, irodalomtörténész

Ferenczy Noémi művészetéről a legnagyobbak nyilatkoztak, tartották fontosnak, hogy elmondják róla véleményüket. Lukács György, a Vasárnapi Kör tagja, Ferenczy Noémi 1947-ben rendezett kiállításának megnyitó ~~megnyitó~~ beszédében „kiváló ember"-ként és „rendíthetetlen forradalmár"-ként mutatta be a közönségnek.

Vadas József: Szövő nő.
Élet és Irodalom, 1979 jan. 13.

Lukács György, irodalomtörténész.

Nagy Balogh János festőművészről írja Lukács György: „az új művészet architektonikus a régi, az igazi értelemben."

Vadas József: Hommage à Szegénynyember Nagy Balogh Jánosról.

Budapest, 1979. 8. 24-27 oldal.

Lukács György, irodalomtörténész, esztéta

Kulturális életünk nagy eseménye a Nyolcak és az aktivisták kiállítása a Nemzeti Galériában: először láthatjuk teljes gazdagságában annak a század elejei művésznemzedéknek a termését, amelyet Bölöni György egy kései visszaemlékezésében a magyar művészet első „forradalmi nemzedékének" nevez. Előbb Fülep Lajos, majd Lukács György szögezte le határozottan megszerkesztett képeik kapcsán, hogy „a rendnek az a művészete el kell, hogy pusztítson minden sensatio- és hangulatanarchiát."

Tasnádi Attila: A Nyolcak és az aktivisták körének kiállítása.
Népszava, 1981. márc. 29.

Lukács György, irodalomtörténész, esztéta.

Szombathelyen, a Savaria Múzeumban egyetlen teremben mutatják be a szocialista szobrászatot. A katalógus, Amóliaban két dátum szerepel: 1919-1945. Valami infelé vágynak az akkori fiatalok. Kezdetben ösztönösen, de később már ráéreznek arra a Lukács György-i hagyatékra, amely 1909-es elhangzása óta egyre inkább nyitott fülekre, szemekre, de leginkább azonosulni vágyó szellemekre talált: „A rendnek ez a művészete el kell, hogy pusztít son minden sensatio- és hangulat-anarchiát. Hadüzenet ennek a művészetnek puszta megjelenése és létezése...!"

Molnár Zolt: A tett a legnagyobb vigasztalás.
Magyar Ifjúság, 1981. ápr. 3.

Lukács György, irodalomtörténész, esztéta

A Szépművészeti Múzeumban nyílt meg az a grafikai kiállítás, amely a bibliai képzőművészeti világát, ezen belül is az öszövetség világát mutatja be. A stúdió mai vendége Komovóczi Géza, történész: „... megszoktuk ugye, Lukács György esztétikája nyomán, hogy a vallási művészetek és ezen belül a biblia tárgyú, művészetet, mint a művészek, vagy a művészetek szabadságharcának a kérdését tárgyaljuk..."

Igen is, nem is.

Biblia világa.

1984. XI. 23. Kossuth, 22,30 (Kiss Pné).

MDK

Lukács Gyula, festö

Hármashatárhegy.

Nemzeti Szalon,-Öszi Tárlat. 1932. szept. Kat.

Lukács Gyula

Eötvös u. 4.

1927. Független Művészek
kiáll. a Nemzeti Szalonban

1729-909-1.
Igazgato szobája.

243. Iró-asztal.

Egy darab iróasztal, három fiókkal, két ajtóval és fölül korláttal. Méretei: 77 cm. magas, 160.5 cm. széles, ~~90~~ 91 cm. mély. -- Becsértéke.....60.00 K

Megszereztetett az 1897 évi 127 sz. nyugta harmadik tétele alapján. Régi leltári száma 202.

LUKÁCS GYULA: HÁRMASHATÁRHEGY

szi tárlatáról

KISS FARKAS
A Nemzeti Szalon

ten, hangulaton épül fel. *Bogdán* Károly kompoziciója hatásos. *Böszörményi* S. János mindkét olajfestménye nivós munka. *Clauder* Margit Julius-a eleven impresszió. Csallóközi *Farkas* Lőrinc kis vásznán sok mesterségbeli tudás van. *Csapó* Jenő virágcsendélete nagy tudással és ízléssel készült. *Dimits* Sándornak különösan rézkarcai artisztikusak. *Emánuel* Béla Önarcképe bravuros. *Endresz* Alice zsánerjelenete kissé túl zamatos és karrikaturába hajló. *Fodor* Olga aktja decens, rendkivül kellemes tónusu. *Hénel* Gusztáv Vizimalma művészi impresszió és előadása friss, könnyed.

Idrányi Tibor Műteremsarok c. képe támaszt nagyobb igényeket. *Katona Kleinberger* Pál tájképe hangulatos és különösen színskálája kedves. *Kéglné Kalmár* Anna Fekvő aktja artisztikus, jó kép. *Lukács* Gyula Hármas határhegy c. tájképe különösen a részletek erős összefogásával hat. *Makovinyi* M. Kálmán portréja ügyes és találó plasztika. *Máthé* Ferenc Naplementéjének apart színei vannak. *Papp* József olajfestménye szerencsésen egyesíti a természetszemléletet stilizáló hajlandóságokkal. *R.*

sbadi czipőraktár.

A legkitünőbb Karlsbadi czipők egyetlen budapesti raktára

ÁRI DEZSŐ-nél Dorottya-utcza 8. sz. Korcsolya, báli és szalon- urak, nők és gyermekek részére.

Lukács Gyula

Kékruhás leány
Naszád; vízf.
Kenesei parti sétaút

Nemzeti Szalon
téli kiáll. 1932 jan

Kelta agyagtárgyak VII. 158.

MDK

Lukács/lippai/ Gyula, festö

Nagyváradi parkrészlet. Ola jf.

Nemzeti Szalon. -Téli tárlat. 1939. dec.hó.

Lukács Gyula MDK

Kis leány Pasztellek és grafikák
Szeles idő
Álló akt
Fejléc
Mozi

Podolini Volkmann Artur tanitványainak kiáll.
1926. ápr. Váci ut 15.

MDK

Lukács Gyula

Pasztellek és grafikák

Kroki
Csavargó
Alvó baba
Paris almája

Podolini Volkmann Artur tanitványainak kiáll.
1926. ápr. Váci ut 15.

Lukács Gyula.

Növendék-kiállítás nyílt meg a Váci-úton ahol munkájával a haladók között szerepel.
A munkásifjúság tanára: Podilini Valkmann Arthur festőművész.

Nemzeti Ujság, 1926. ápr.

Lukács Gyula

Tavasz Szalon - Nemzeti Szalonban állitott ki tehetséges, a modern, haladó szellemü ifjuságot képviseli

Esti Kurir 1931.VI.24.

Lukács Gyula

Tavaszi Szalon kiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel

Pesti Napló 1931.VI.21.

Lukács Gyula

MDK

Almatolvajok
Tópart
Forrásnál
Böske

Podolini Volkmann Arthur tanitványainak kiáll.
1926. ápr. Váci ut 15.

MDK

Lukács Gyula, festö

Ágneske. Olf.

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1931.junius. Kat.

Lukács Gyula

Művével szerepelt a Balatoni Társaság kiáll.-
án a Nemzeti Szalónban.

M.H.930.II.21.

MDK

Lukács Gyula

A Nemzeti Szalon téli tárlata. Képzőművészet 1933. 57. sz. 38.l.

Lukács Gyula festő

keresett a Nemzeti Szalon
Nagy Tavaszi Tárlatán

Pesti Napló 1917 VI. 16.

M.D.K.

B. Lukács Gyula

Nagy Imre: "A cég felesége" c. novelláját illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1935. márc. 3-9. XXV. évf. lo. sz. loo-lo2. lap

.B.G.

Lukács Gyula

Fák az ut mentén, vf.

Leányfej, of.

17. 1.

N.Szal. kiáll. 1927. jun.

Lukács Gyula, festö

134.	Öreg hajós.	Vizf.
135.	Az akarattyai part.	"
136.	Kenesei részlet.	"
137.	Fürdö elött.	"

Nemzeti Szalon. -A Balatoni Társ. IV. Kiáll. Bp.1930 szept. Kat.

MDK

Lukács Gyula, festö

125. Szénaboglya.

Uj Szalon. Megnyitó Kiállitás. Bp. 1934.ápr. Kat.

Lukács Gyula

Kis Leány

Szeles idő

Álló akt

Fejléc

Mozi

Króki

Szabad képzőművészeti rajz- és festőiskola kiállitása. 1926. 3 l.

Lukács Gyula
Csavargó
Alvó baba
Paris almája

Szabad képzőművészeti rajz- és festőiskola kiállitása. 1926. 3 l.

Lukács Gyula
Almatolvajok
Tópart
Forrásnál
Böske

Szabad képzőművészeti rajz- és festőiskola kiállitása. 1926. 1 l.

M.D.K.

Lukács Gyula

A Nap munkatársának rajzai és karikaturái, amelyeket Várnai István: "Premieren voltunk a Kedélyes Kabarében" c. kritika illusztrálására készitett a kabaré tagjairól:
"Nádasi a Józsefváros kedvence"
"Singer Manci táncdiva"
"Ez Czakó"
"Révész Ilona szeriőz" és "Perényi" cimekkel.

Szinház és Divat, Bp. 1917. aug. 12. II. évf. 32. sz. 24-26. lap

Lukács Gyula
testő
F. J. archeje

repr

Hongrie – Magyarország
Préface. Paris –
Budapest, Rp. é'n
26. l.

3090/1908 szá

Tisztelen

A folyó hó 17-ró
visszakért számadási okr
tatott s erre nézve felmen
rendelkezésére bocsátom

Többiben ájtatos v

Tisztelettel

LUKÁCS GYULA, kefekötő

A Vas-megyei Levéltárban, az iparhatóság A iparlajstromában szereplő szombathelyi kefekötőmesterek adatai: Lukács Gyula, Kezdet 1945. Megszűnés 1949. 110.old

DOMONKOS JÁNOS: Kefekötőmesterség Szombathelyen 108.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 1.szám, Szombathely

Lukács Hetty

festőművész

Magyar Képzőművésznők Egyesülete kiállitása - Nemzeti Szalonban - akvarelljeit meg kell dicsérnünk.

Nemzeti Ujság
1933.III.19

Lukács Imre

MDK

Vörös alkony, tus-temp.

7. miskolci o.képzőm.kiáll. 1962. nov.

Herman O.Muz.

Lukács Imre
építészmérnök

Magyar Nemzet

Rendőrségi hírek

Néhány nappal ezelőtt a Bécs felé induló gyorsvonatról leszállítottak két férfit és két nőt, akik egy vashordóban 210 kiló zsírt, egy ládában pedig 100 kiló sós nyershúst akartak kicsempészni az országból. Francia papirokkal igazolták magukat és azt állították, hogy az élelmiszereket a bécsi francia misszionak szállítják. A gazdasági rendészeti ügyosztályon kiderült, hogy csak egyikük francia, Louis *Legrand*, aki Louis *de Bouison* névre szóló iratokkal igazolta magát. Társai is francia iratokat mutattak fel, de a rendőrség megállapította, hogy egyikük Szűcs István magántisztviselő, a két nő pedig, akik szintén mint franciák szerepeltek, *Totzauer* Margittal és *Prohászka* Erzsébettel azonosek. Még két társuk volt: a franciaországi születésű *Bodor* János, aki szintén mint francia szerepelt és a pályaudvarról a detektívek érkezése előtt megszökött, valamint egy *Lukács* Imre nevű építészmérnök, aki jelenleg ismeretlen helyen tartózkodik. Előállítása után Louis Legrand a gazdasági rendőrségről a mellékhelyiségből egy világítóudvarra nyíló ablakon kimászott és élete kockáztatásával lekúszva a földszintre, megszökött. Rajta kívül körözést adtak ki *Bodor* János és *Lukács* Imre ellen is.

1947 márc. 14

3150

3150. E. Wirostek.

(Tájképfestő, főtevékenységét 1840—1855 közt fejtette ki.)

A szt.-gothardi klastrom.

Jobbról van a kolostor külső kapu felett az Atyával, belső ajtaján IHS jelzéssel és fölül MEMENTO MORI szavakkal. A kapu melletti csöngőnél és a lócza felett, melyhez söprű támaszt a falon ST.-MARTIN látható, alól e két soros felirással: »*Lasset uns ohne unterla... Gutes thun. Gas. 6.*« A tegez vidéket magas hó borítja. Az ajtóban három szerzetes jelent meg. A két fiatalabb caputiumát fejére fölhuzta s az idősebb hajdonfővel áll. Az előbbiek egyike a falnak támaszkodik s kezeit összedugja, másika pedig leguggolva egy serpenyőféle edényben vizet tart az összesereglett tizennégy leszállott és három repülő czitromsármánynak, a melyek számára az őszbe borult aggastyán a balján lógó kosárból enni szór. A szerzetesek öltözete: szürkés-fehér ruha, fekete caputium és scapulare meg csatos czipő. A kápolna keritő-

Lukács Irén

Hobrász

VII. István ut 41.

Startoló nő, gépe

Repr.

Vk M Sportdijkiáll.

1940. XXXIV. t.

LUKÁCS IRÉN (Budapest, VII., István-út 41.)

40. Startoló nő. Gipsz. Ára bronzban 450.– «
(Képe a XXXIV. táblán.)

41. Diszkoszdobó. « « « 450– «

VKM Sportdíjkiáll
1940.

Horváth Henrik

Horváth Tibor

Höllrigl A. József

Hunyadi József

Huszár Lajos

Jajczay János

Jajczay Jánosné

Kalmár János

Kampis Antal

Kapossy János

Kelemenné Berkovits Ilona

Kopp Jenő

László Gyula

Mihalik Sándor

Nagy Zoltán

Lukács Irén
Magyarország (Hongrie,
Hungary) II-III. n. 308.

Le portrait de Mlle Irène Lukács est peint avec sincère affection. Il est carastéristique, bien conçu et expressif.

Lukács Irén „Mesterem" című portréja szeretettel mintázott, karakterisztikus, jól felfogott és kifejező.

Irens Lukács's „My Master", a portrait, was depicted with much affection and is a characteristic, well-conceived and expressive work.

hogy kulturális és a magyar névnek
ivánó ezen lépésünket egy mappa meg-
méltóztassék annál is inkább, mivel
t forgalmi értéke többszörösen túl-
lunk kért árat.

Nagyrabecsült párfogását előre is
megköszönve, a résztvevő művészek
nevében vagyok kiváló tisztelettel

festőművész.

LUKÁCS Imre grafikus M.D.K.

résztvett a kiállitáson

Dutka Mária: Képzőművészeti utkeresések a miskolci kiállitáson

Magyar Nemzet 1962. november 18. 9.1.

MDK

Lukács Imre

grafika:
Vörös alkony tus-tempera 17x23

Hetedik Miskolci Országos Képzőművészeti
Kiáll. Herman Ottó Múzeum.1962.Nov. Kat.

Lukács Imre

szül. Budapesten 1897 aug.
25. Izr. Keresk. érettsz.
1918/19 I. elsőéves univerz-
nör. Balló Éde

Hát, római, maradványai (Colonia Aventicensis) VIII.134

Lukács Imre

1918/19 I.

Ferkèpzomfoiskèvk

109. l.

jesen szabadon ültette át a képzeletet erősen ösztönző és teljesen szabad költői ékítményes kompozíciókba. Különösen híresek nagyméretű tájfestményei, melyek gyakran hullámzó tengerből kiemelkedő szigeteket ábrázolnak. Stílusát a lágyan hullámzó

Lukács Irén

zobrász Műcsarnok

1933. szept. Fiatal művészek

kiáll. 140, 228.

Lukács Zrén

festő

Műcs. Kiáll. 1931 tó.
Pipics 116. C

tlen művész.

ázadból.

arczélben és sima karimájú
a. Elválasztott haja és áll-
sza kicsiny, arcza pedig le-
vállravetett prémes mente
melkedett perem mentén az
ISTVÁN. MEGHALT. ÁPR. 8.

egoricus ábrázolás körül:
A. M. TUDOM. AKADEMIA«.

t, átmérője 5 cm. — Lelt. sz.
vi római nemzetközi kiállítás
ek ajándéka 1912 január 6-án.
2 április 23-án (195–912). —
a (465–913).
külön-külön darab.

Lukács Iréné

X. Tavaszi
Szalon
1935

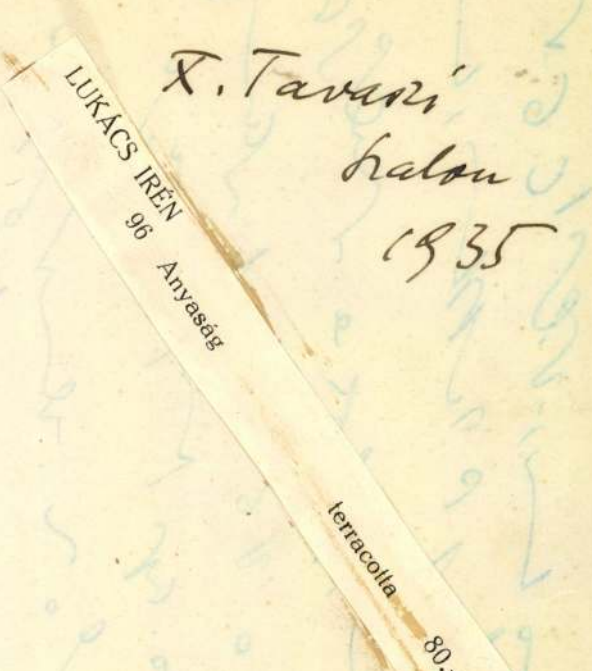

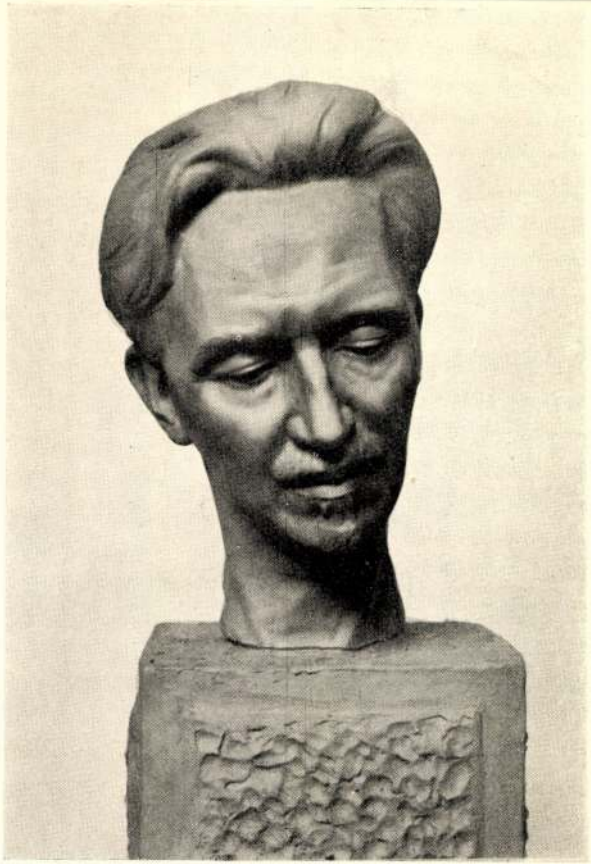

Lukács Irén: Mesterem

A FIATAL MŰVÉSZEK KIÁLLÍTÁ

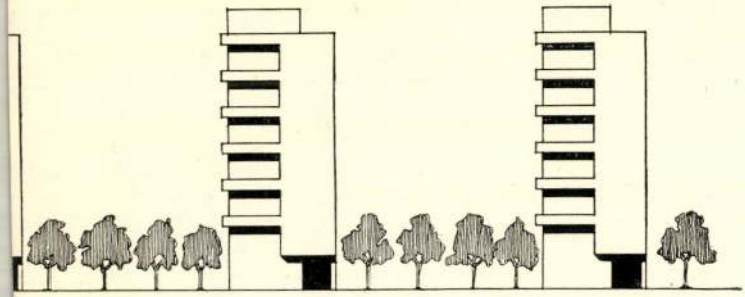

Preisich Gábor
és
Vadász Mihály:
Az OTI pályázatán dijazott terv

Lukács Irén

wobraz

Wód

z

Az Est. 1935 máj. 9.

(A X. Tavaszi halon.)

D
SZABÓ

ATHENAEUM

Lukács Irén

Festő

Képrőműbérnők Egyes. tagja

KMTÁRS művcsoptok

1931. feb-márc, kiáll.

IV. 39

1931/32. téli tárl. 138.

1932. febr-márc. kiáll. 161

Lukács Jenő

1928

Ki kit vóla?

naplójában kiadáskép számolja el.

hiteléül:

Lukács Irén MDK

Arcmás, bronz

Mücsarnok 1931 Müvészcsoportok kiállitása

Lukács Irén

MDK

Arcmás, gipsz

Műcsarnok 1933 Fiatal művészek kiáll.

Lundéa Iren

Arcuéa. Ripar

Lukács Irán MDK

Mesterem, gipsz

Műcsarnok 1933 Fiatal művészek kiállitása

Lukáce Iréa

Meebiem, gipas

Lukács Irén MDK

Arcmás, gipsz

Mücsarnok 1931/32 téli kiállitás

Lukács Irén

Szomjuság, terr.

Szenvedő Jézus, terr.

Anyaság, terr.

M. képzőművésznők egyesülete 29. kiáll. N.Szal.
1947. aug.

MDK

Lukács Irén

Szomjuság, terr.

Szenvedő Jézus, terr.

Anyaság, terr.

M. képzőművésznők egyesülete 29. kiáll. N.Szal.
1947. aug.

Lukács Irén szobrász

Mesterem

Fiatal Müvészek Kiállitása katalógusa 1933
Mücsarnok.

MDK

Lukács Irén, szobrászm.

Arcmás. Gipsz.

Mücs.-OMKT 1931-32.évi téli kiáll. dec.2o.-jan.17. Kat. 11.old.

MDK

Lukács Irén, szobrászm.

Szenvedés.	Terrakotta.
Vak asszony kutyával.	"
Szent Antal.	-

M.Képzőm.-nők Egyes. XXVIII.kiáll.-a a Nagy. Divatcsarnokban.-1946.márc.30.-ápr.16. Kat.

Lukács Irén

Művei, az "Alkotó Művésznők Egyesülete"
első kiállitásán.

N.U.931.VI.1.

Lukács Irén

Szerepelt a diücsarnok Tavasi tárlatán.

8 órai lijság 1931. II. 22.

Lukács Irén

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

EK 1931. II. 24.

Lukács Irén

szobrász

X.Tavaszi Szalon kiállitása - Nemzeti Szalonban - szoborral szerepel.

Kis terrakottája: nagybanéző várandós anya. -

A z s t.
1935.V.9.

Lukács Zvén szobrász

„Hernádi Gizi pestéja" c. szobra szerepel a lengyel és magyar művésznők kiállításán a Vigadóban (emlitve)

Nemzeti Ujság 1936 X. 16

Lukács Irén

Mellszoborral szerepelt a Műcsarnok kiáll.-án.

P.H.933.IX.10.

Lukács Irén

Szerepel a Magyar Képzőművésznők
Egyesülete 30 éves jubiláris
kiállításán a Nemzeti Szalonban

Ao Est 1938 VI. 5

Lukács Irén szobrász

Művével szerepelt az "Alkotó Művésznők Egyesülete" első kiállitásán.

—

E.K. 931. VI. 7.

Lukács Irén

Alkotása, az "AME" első kiállitásán.

P.H.1931.Jun.7.

Lukács Irén szobrász

Téli Tárlat Mücsarnokban - szoborral vesz részt

Nemzeti Ujság 1931.XII.24

Lukács Irén

Egy képével szerepel az "Alkotó Művésznők Egyesülete" első kiállitásán.

8 O.U.931.VI.7.

Lukács Irén

Műve, az "Alkotó Művésznők Egyesülete" első kiállitásán.

8 O.U.931.VI.7.

Lukács Iréne szobrász

Műcsarnokban a nagy magyar kiállításon neve szerepelt.

EK. 932. II. 21.

Lukács Irén

szobrász

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat kiállitása - Műcsarnokban - szobrával szerepel

Rsti Kurir 1931.XII.19.

MDK

Lukács Irén

Startoló nő, gipsz

Diszkoszdobó, gipsz

Sportdij-kiáll. képes tárgymutatója. Iparm. Muz. 1940. márc.

molk

Lukács Irén

Kép a kiállításon

Rácz István: Látogatás a vasas festők kiállításán

Népművelés, 1958, 12 sz. 31. l.

MDK

Lukács Irén

Bánat, gipsz

Arv. Közl. 1933. dec. 4.rk.sz. 68. sukc. 50. l.

MDK

Lukács Irén, szobrász.

Anyaság, terracotta.

Neuz. Szal. Műv. E. - Szinyei Tars. X. tav. kiáll. - 1935 V. 8-19.

Plat.

MDK

Lukács Irén

Arcmás, gipsz

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933. szept.

26 l.

MDK

Lukács Irán

Mesterem, gipsz

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933.szept.
18 l.

Lukács Irén

Portrait tanulmány, gipsz
Bánat, gipsz
Dr.Krakovits Miklósné portraitja, gipsz

AME I.kiáll. N.Szal. 1931. jun. 8 l.

Lukács Irán
Leányközépiskolai rajztanári oklevelet kápott
Képzőm.Főiskolai Evk. 1927.-28. 22. lap

Lukács Jsén

Szerepel a XIV. kez. Tanár

Munkácsy kép. műv. szakkörre

Párhatán

Esti Hirlap 1970 VII. 9

MDK

Lukács Irén, [ ]

Szerepel a XIV. ker.-i kiállításon.

— : Hallo Huk 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. jül! 9.

MDK

Lukács Irén

Diszkoszvető atlétanő, gipsz

Hernádi Gizi

Lengyel és Magyar Képzőm.nők Egyes.kiáll. katalógusa
1936.okt.

6.1.

S.I.

MDK

Lukács Irén

Startoló nő, gipsz

Gyermek arcmás, gipsz

Magyar Képzőm.nők Egyesulete jub. kiáll. katalógusa
1938 jun.3-18.
11.l.

MDa

MDK

Lukács Irén

Startoló nő, gipsz

Gyermek arcmás, gipsz

M. Képzőm.nők Egy. jub. kiáll. 1938.jun.

15. 1.

Lukács Irén szobrász

Arcmás

Fiatal Müvészek Kiállitása katalógusa.1933.
Mücsarnok

MDK

Lukács Irén.

Startoló nő-je tisztavonalu.

B.A.: Képzőművészeink a Szalonban.
M.Képzőm.-nők Egyes. - Jub.retrosp. kiáll.
Magyarság. 1938.jun.4. 1c.1.

M.D.K.

Lukács Irén

dr. Krakovich Miklósné szobor-portréjának repr.-ját bemutatja a lap a Nemzeti Szalon kiállitásáról.

Szinházi Élet. Bp. 1931. juni 21-27. XXI. évf. 26. sz. 143. lap.

MDK

Lukács Irén, szobrászm.

a Mücsarnok téli tárlatán dicséretet kapott.
Mellszobra. Repr. a 48.l.

Művészek.

Tolnai Világlapja. 1932. 3. sz.

MDK

Lukács Irén, szobrászm.

munkája elismerést érdemel.

A Mücs. téli tárlata. -

Képzőművészet. 1932. VI.évf. 46.sz.18.l.

Lukács Irén

Szobormüvét Hernádi Gizi szinmüvészről a "HÉT" c. rovatban bemutatja a lap.
Repr.

Délibáb, Bp. 1936. nov. 7. X. évf.
46. sz. 33. lap.

Lukács István

bánffy-hunyadi
építőmester és föld-
mivés épitette a
kispetri uj ref.
templomot 1903-ban

Malmagyrépmův I.

84. l.

nak hozzájárulása szükséges. Az alapszabály [illegible]
határozatot a belügyminiszterhez fel kell terjeszteni láttamozás végett.

X. FEJEZET.

Az egyesület feloszlatása.

59. §. Az egyesület feloszolhat hatósági rendelkezésre, vagy a tagok elhatározása alapján. Az egyesület feloszlását csak külön e célra összehívott közgyűlés határozhatja el. Ez a közgyűlés csak akkor határozatképes, ha azon az egyesület rendes tagjainak háromnegyede jelen van.

(2) Csak akkor lehet a feloszlásra vonatkozóan a közgyűlésnek javaslatot tenni, ha ahhoz az igazgatóság háromnegyede hozzájárult. A közgyűlésnek az igazgatóság javaslata alapján a feloszlás tárgyában hozott határozata csak abban az esetben érvényes, ha ahhoz az egyesület összes jelenlévő tagjainak háromnegyede név szerint és nyilvános szavazással hozzájárul.

(3) Az egyesület bármely okból való feloszlatása, vagy hatósági feloszlatás esetén felszámolásnak van helye, amelyet az igazgatóság választotta felszámolók végeznek.

(4) Ha a feloszlás befejezése után vagyonfölösleg marad, azt a Magyar Hírlapírók Országos Nyugdíjintézetének kell átadni.

60. §. Feloszlás esetén a vagyon hovafordítása tárgyában hozott határozatot foganatosítás előtt a m. kir. belügyminiszerhez jóváhagyás végett fel kell terjeszteni.

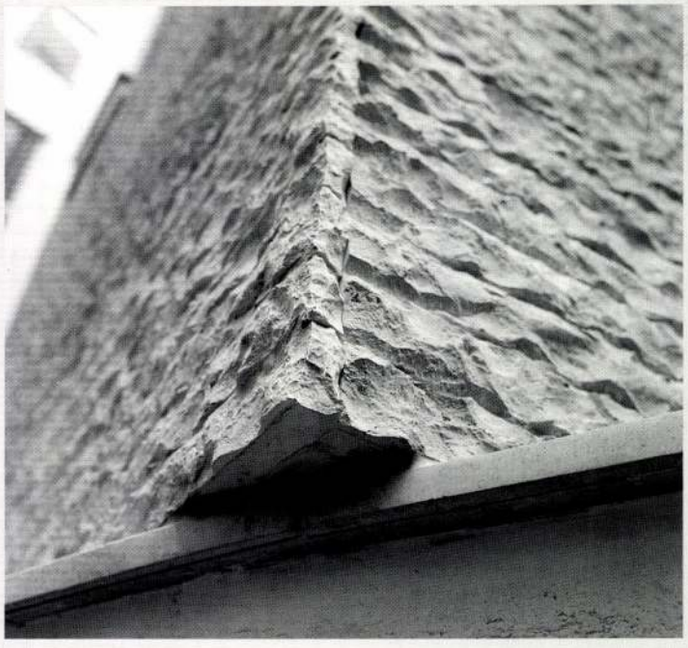

A ház szintjeinek homlokzati képével artikuláltan csatlakozik szomszédjaihoz. Belső kialakítása irodához illően egyszerű, használható, munkahelyei világosak. A tömeg a sarkon bástyaszerű, az emeleteken sarokablakokkal oldott. A Roham utcai magasabb épülethez is bástyaszerű tömbbel csatlakozik. A két bástya azonos részletekből kialakított variáció (ablaksávok, üvegosztás, lőrés-ablakok), a Vár közelsége ihlethette őket. A homlokzati ablakosztás rendje kiszámítottan játékos, a hely szelleméhez kötődő, rejtett számmisztikával a valahai épület emlékét is őrzi. A nyílások döntő mértékben függőleges hatását az erkélyek, párkányok, előtetők vízszintesei ellensúlyozzák. Mindez helyénvaló, érdemes összevetni olyan közeli alkotásokkal, mint a Weichinger és Hübner-féle Szilágyi Erzsébet Gimnázium 1937-ből (falburkolatok, nyílások elhelyezése, arányai), vagy Györgyi Dénes 1938-as Attila út 99. alatti lakóházával (párkányok, fal- és nyílásformák, arányok).

A ház azonban különleges erénnyel is rendelkezik: igazából irodaháznál alapvetően újszerű homlokzati anyaghasználata miatt. A tetőhéj-azat színében és formájában is jó választás: antracit színű Bramac téglány, visszafogott, az alacsonyhajlású magastetőnek középülethez illő eleganciát kölcsönöz. Szerencsére a tetőtér-beépítést sikerült elkerülni. A ház fő érdeme tehát a homlokzat burkolóanyaga: a Jura-kő. Földszintjén, a járókelő taktilis közelségében a kő meleg és barátsá-

2.

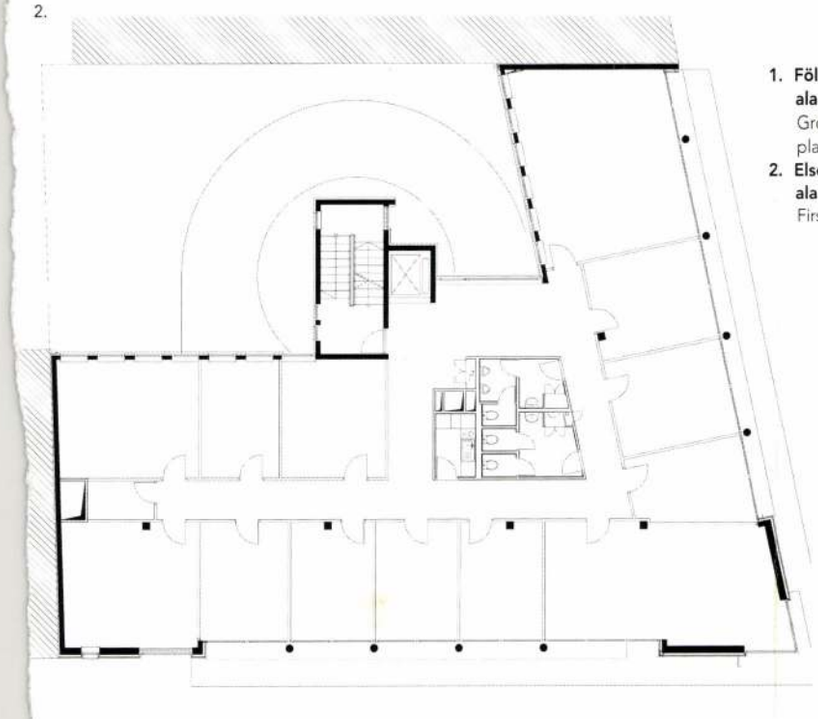

1. **Földszinti alaprajz** | Ground floor plan
2. **Első emeleti alaprajz** | First floor plan

Budapest I. Krisztina tér 2. és Roham u. 8. sz. alatti irodaépület | Office Building at Budapest, Krisztina Square and Roham Street

Tervező | Architect:
Lukács és Vikár Építészstúdió Kft.
Vezető tervező építészek | Leading architects:
Lukács István és Vikár András
Építész munkatársak | Fellow architects:
Reiner Miklós és Szabó Levente
Számítógépes tervfeldolgozás | CAD design:
GP CAD Design Kft.
Statikus tervező | Structure:
Pataki László, Padan Kft.
Gépészet | Plumbing: TEVIM Kft., BABAK Kft. (Wien)
Elektromos tervező | Electrical planning: Orfireusz Kft.
Beruházó | Client:
Pistotnik Irodaház és Ingatlankezelő Kft.
Fővállalkozó | Main contractor:
Era Építő Kft.

mint az ókori elődöknél. Ez az érzékien rusztikus burkolat fedi a bástyákat egészen a párkányig. A többi falrészre ugyanennek a kőnek világosabb, mattcsiszolt változata került – kivéve a festőien bekomponált fém betéteket és szegélyeket, amelyek színe a tégláét idézi. A kosztüm sikerült. Különös, „estélyi" változata a díszvilágításban ragyog fel.

Ha összevetjük az azonos megbízó által építtetett, a közeli szomszédban, két háznyira, a Krisztina körút 32. alatt álló bérirodaházzal, a különbség szembeszökő. Ez utóbbi merev, kisstílűen szögletes szimmetriájának ridegségét még a sima gránitburkolat is fokozza. Egy vaskalapos csinovnyikhoz persze illik mindez: a bürokrácia világát talán jobban kifejezi. A Lukács-Vikár jegyezte sarokiroda az egy éve épült gránitbőrű finomabb testvére, húga lehet, aki kétségtelenül pályázik a budai polgárok tetszésére. Mindenesetre létrehozóitól egészen jó útravalót kapott: megnyerően szolid, ám magabiztos tartást. Ezáltal kiegyensúlyozottan illeszkedik környezetébe és szegélyezi a régi Budát idéző templomhoz vezető utat.

■ TATAI MÁRIA

gos: bizony kézi pattintással, egyedi megmunkálással készült a burkolat minden lapja! A fényben feltáruló matéria szépségét ünnepelhetjük itt. Nincs minden veszve, a mai kivitelezők is rendelkeznek szaktudással, türelemmel és odaadással, még ha az illesztések nem is annyira összecsiszoltak,

LUKÁCS ISTVÁN

Átadták a Figyelő építészeti díjait (+ 11)

Az APEH-et is jutalmazták

Demszky Gábor főpolgármester a Figyelő című lap által alapított építészeti díjakat adott át a Ganz-terület rehabilitációjáért, a Széchenyi fürdő megújításáért, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, valamint a Mátyás-templom altemplomának rekonstrukciójáért.

A díjra pályázni irodaház, ingatlanfejlesztés, kulturális, egészségügyi és szabadidős épületek kategóriájában lehetett. A kezdeményezésre 73 pályamű érkezett, zömében budapesti épületek. Az irodaház kategóriájában első díjat Lukács István és Vikár András nyert a Krisztina körúti irodaházért. Második díjat az Építész Kaláka Kft. nyert: Kalo Emese, Pásztor József, Jakab Veronika az APEH Gvadányi úti székházáért. Harmadik díjat nyert a Schön Építésziroda, Kocsis Ágnes, Schüller Ferenc a Market Rt. székházáért. Az ingatlanfejlesztési kategóriában a zsűri egyetlen díjat adott ki a Céh Rt.-nek Wéber József, Benczúr László, Takács Ákos, Bozsó Annamária, Wallner Krisztina, a budapesti Ganz-gyár rehabilitációjáért, közkeletű nevén a Millenáris Parkért.

VZ

MAGYAR HÍRLAP IV. 11

lásukkor gépkocsin átviték őket. Az éjszakában két fél teniszpálya nagyságú ketrecben mintegy ötven–ötven palesztin férfit láttak bezsúfolva, akik hátrakötött kezekkel álltak a rájuk irányított fényszórók sugarában. A Hamoked izraeli emberjogi szervezet ismeretei szerint március vége óta legalább ezer palesztin foglyot

[illegible] szárlást" hajtottak végre. Izraeli részről 150 palesztin halálát jelentették, s a harcok során 15 izraeli katona is meghalt. Szemtanúk szerint a 20 ezer lakosú menekülttáborban temetetlen holtak fekszenek az út szélén, a megszálló hadsereg nem engedi be a táborba a mentőautókat.

A megvádolt diplomata már elhagyta az országot

CIA-kémek Moszkvában?

A közelgő moszkvai orosz–amerikai csúcs előtt kínos kémbotrány pattant ki: állítólag amerikai diplomaták katonai titkok megszerzése céljából egy orosz hadi objektum magas rangú szakértőjét próbálták meg beszervezni.

A hírt napvilágra hozó orosz Interfaksz hírügynökség egy névtemiután megdönthetetlen bizonyítékokhoz jutottak, közölte az orosz hírforrás. Hozzátette, hogy a hírszerzési művelet vezetéséért felelőssé tehető amerikai diplomata már elhagyta Oroszországot. Amerikai hivatalos források sem Moszkvában, sem Washingtonban nem reagáltak a hírre.

A dinamikus terek háza

Vizuális vákuumhatású bejárat VELLEDITS ÉVA FELVÉTELE

Furcsa paradoxona az elmúlt öthat év politikai és gazdasági szerkezetváltásának, hogy amíg Budapest közigazgatási rendszere a polgári egyenlőség és igazságosság eszméje szerint alakította ki az érdekegyeztetések érzékeny mechanizmusait – magyarán demokratizálódott –, e lépéseivel nem vitt közelebb a jó városi élethez, a kielégítő polgári közérzethez. A rendszerváltás lendületében megszüntetett fővárosi törvény hatására elkülönülő minőségek kerültek azonos keretek, az önkormányzati törvény szétszórt tanyavilágra és kétmilliós nagyvárosra egyaránt alkalmazott jogszabályai közé. E törvény megalkotása kifejezi a jogalkotók és a nemzet képviselőinek eszmei elkötelezettségét az egyenlőség és igazságosság demokratikus alapelvei mellett, jogfilozófiai és etikai oldalról tehát döntésük megkérdőjelezhetetlen. Ám a valóság sokarcúságának differenciálatlan kezelése mégiscsak balgaság.

Budapest kétmillió lakosú város, irgalmatlanul nagy vagyonnal, és az ország számos településével szemben hatalmas fejlődési lehetőséggel. E fejlődés esélye azonban elvész az itt befolyó adók és egyéb bevételek központi kalapba kerülése miatt. Ezeket ugyanis sok száz deficites település finanszírozására költi az állam. S ez így helyes. A modern törvénykezés azonban a polgárok jobblétének, a társadalmi mobilizáció biztosításának szándékával zajlik. Egy jobb minőségű élet szabályainak megteremtése céljából. Mit érnek hát azok a jogi rendszerek, amelyek a mindennapi élet belső tulajdonságait figyelmen kívül hagyva, elvont eszmék törvényi kifejezésével törekszenek ezt a másféle életet szabályozni? Amelyek fel sem ismerve a különféle településtípusok eltérő sajátosságait, egyazon feltétel- és követelményrendszer szerint kezelik a legkülönfélébb falvakat, városokat. Anélkül, hogy Budapest működését csakis antropomorfikus hasonlattal írnám le, mégis be kell látni, hogy a házak, háztömbök, utcák és terek, közlekedési és csatornarendszerek, szövevényes szolgáltató struktúrák olyan gazdag és összetett organizmusa ez, amely régen és igen jól kialakított belső törvények szerint működik. A történeti visszatekintésre, a városfejlődés korábbi szakaszainak megértésére nem azért van szükség, mert a múlt szép dolog. Hanem, mert amíg a város vezetése vagy a város életét meghatározó törvényhozók nincsenek tisztában az évszázadok alatt kialakult mechanizmus sajátosságaival, azt sem érthetik meg, miért nem működnek jól ráerőltetett törvényeik. Miért nem lehet csupán feleannyi lehetőséget kihasználni, lényegesen kevesebb pénzt kitermelni Budapestből, mint amennyire az képes? Miért kell az igazságosság nevében huszonhárom falvat? várost? közös életre kényszeríteni, amikor e huszonhárom egység mindeddig egyetlen egység volt? Budapest minden térbeli, szerkezeti, arculati és belső áramlási tulajdonsága ezen egyetlen egység mivoltában alakult ki, sőt csakis ennek köszönhetően nyerhette el mai formáját. Azt a formát, amelyen most oly jóleső huszonhárom kisebb közigazgatási egységnek, döntéshozó testületnek, hatalmi és érdekcsoportnak átélnie kerületének szépségét vagy egyedi hangulatát.

Budapest tervezhetetlen és koordinálhatatlan, pontosabban részegységekben külön-külön tervezhető és összehangolható jövője hosszú folyamat erdményeként alakul majd ki. A reorganizáció ideje valószínűleg soha sincs jókor. Ezért méltán gondolhatom, hogy e költségvesztéssel járó, egyelőre kevéssé hatékony és a kísérletezés számos üresjáratát futó program nem a legjobbkor terheli a várost és az országot.

A már oly sokszor megénekelt Városmajor utcában például új irodaház épült. A Lukács István és Vikár József tervezte épület jó ízléssel kialakított homlokzata egyetlen attraktív megoldásba sűrítette az utca hajlásívének energiáit. E vizuális vákuumhatású bejárat üzletek sorát magába foglaló passzázssorhoz vonzza a járókelőt. A ház még nem is áll készen, máris sejthető, hogy a tervek szerint a Maros utcáig átkötő passzázs jövője e mostani új ház mögötti telek jövőjétől függ. E ház telekhatáránál a passzázs ugyanis véget ér. Hogy örökös vakbélként, a vásárlóktól elhagyatva poros kapualj marad-e csupán, avagy valódi életet szervező építészeti esemény, azon múlik, hogy a Maros utcai oldal tulajdonosa milyen jövőt szán jó adottságú telkének. A város e pillanatban is zajló tervezése nem számolhat az élet ehhez hasonló természetes konfliktusaival. Efféle patthelyzetre jogosítványok hiányában nem kínálhat megoldást. Demokratikus, ám a piac és a környék lakói szempontjából mégiscsak jobb lenne, ha az új ház passzázssora bekapcsolódhatna a negyed életébe. Mert a két építész tervezte épület azon kevesek közé tartozik, amely, ha Budapest mai építészetét nem is köti össze mindjárt a világ nagy építészeti áramaival, itt és most tökéletesen érvényesíti az elvárható funkcionális és esztétikai szempontokat. A két beforduló ívből szerkesztett homlokzat összeköttetést biztosít a szomszédos, Zádori Attila tervezte (1992) épület homlokzatával, követi annak koronázópárkány-magasságát. Az ívre szerkesztett homlokzat és bejárat hasonló tervezői problémája figyelhető meg két ismert épületen: a bécsi Stephansdom bejáratával szemközti Holleinházon, a Hans Hollein tervezte (1991) új Haas-házon, valamint a Bajcsy-Zsilinszky úti Finta József tervezte (1988) Trade Centeren. Más megközelítések, eltérő anyagi lehetőségek, mégis hasonló tömegkapcsolási és térszervezési problémák ezek.

Zádori egyébként a két építész egykori kollégája, amely tény az építészszakma belső viszonyainak az épületeken is megjelenő jelentőségére utal. Mindkét ház sárgás mészkő borítású. E megoldások a Vágó József tervezte, szintén ebben az utcában álló 1933-ban elkészült ház kifejezésformáját idézik. A beívelő homlokzatok lehetőséget biztosítottak a nagyobb felületen több ablak elhelyezésére, ezenfelül pedig az alaprajzi elrendezésben is következetesen tovább fogalmazott íves síkokra. Az épület ezáltal nemcsak külsejében, hanem belső tereiben is dinamikus, friss élményt nyújt. A tetőszint kétemeletnyi átváltása különösen sikeres, izgalmas és jól mozgatott tömegeket eredményezett.

Lukács és Vikár háza tehát a helyi hagyomány megértése, a jó ízlés és a szűk telekhatár által erősen behatárolt tér változatos kiképzésének együttese. Jövője azonban kétséges, de erről már nem a tervezők tehetnek.

Bojár Iván András

Ódor Emíliák megbarnult képei

A barna tónusú tablókon álló lányok első látásra borzasztóan hasonlítanak egymásra. Talán a hátrafésült frizurák, talán a földig érő, sikktelen ruhák teszik, de egy idő után kezdem összehasonlítgatni a neveket, nem ugyanazok a nők néznek-e rám a fotókról. Persze nem. Jobban megvizsgálva még a ruhák sem igazán egyformák. Van, aki kis kabátkát visel, van, aki csokrosra kötött szalagot, az egyik ruha oldalt gombolódik, a másik középen vagy – bizonyára – hátul. Felébred bennem a gyanú, hogy az utókorra maradt képek egyenbarnája mögött tán mégis színkavalkád rejlik.

Az egykori Erzsébet Nőiskolában, Zirzen Janka intézetében százszámra tanultak a jövő tanítónői, hogy aztán az ország felső nép- és polgári iskoláiban az eötvösi reformelveknek megfelelően okítsák a nebulókat. A Kiscelli Múzeum kiállításán kószálva persze azt a legnehezebb megtudni, miféle tudással felvértezve léptek ki ezek a tizennyolc éves lányok a nagybetűsbe. A technikai ritkaságnak számító kísérleti eszközök, a voltot és ampert mérő csillogó szerkezetek, az optikai masinák és a fényesre szidolozott magdeburgi félteke csak azt mutatják, akkortájt a praktikumra jóval nagyobb súlyt helyeztek, mint manapság, amikor minden tudás alapja az írott szöveg.

Többet tudhatunk meg azonban arról, hogyan is éltek a Budáról még 1875-ben az Andrássy útra, majd onnan 1902-ben a modern Ajtósi Dürer sori épületbe költözött iskola növendékei. A fotók pedig igazán nem nevezhetők mozgalmas életképeknek: a tablókon legfeljebb csak egy-egy véletlen mosoly, cinkos összekacsintás kapható el. Az iskolaépületet bemutató sorozatról viszont az is kibogarászható, hogyan teltek a mindennapok. Miként helyezkedett el a hálótermekben a tíz ágy és a pedánsan a végükhöz állított tíz szék; hogyan ettek a lányok a hosszú asztaloknál, háromlábú sámlikon ülve, a tonettszék kényelmét élvező felügyelő szigorú szemétől vigyázva; hogyan tanultak, aludtak a szerencsések – tán a gazdagabbak vagy a felsőbb évesek – a négy-ötágyas, kisebb szobákban.

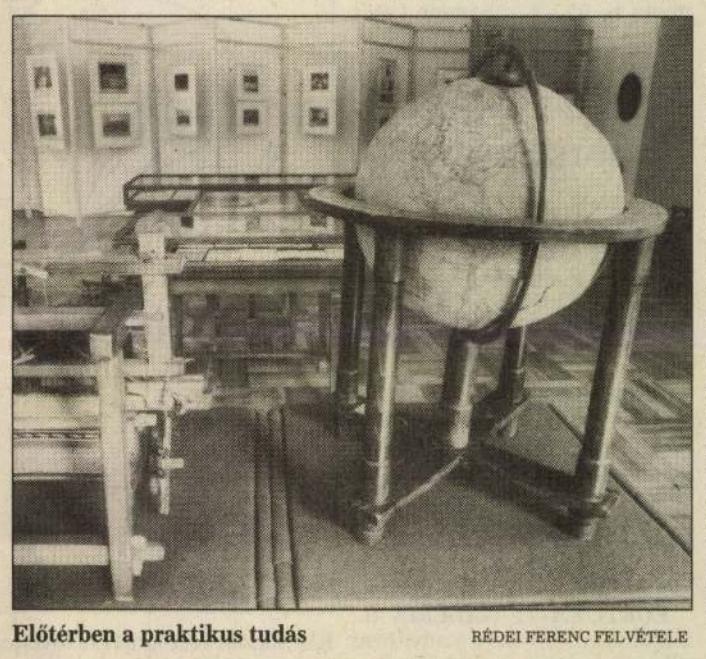

Előtérben a praktikus tudás RÉDEI FERENC FELVÉTELE

Látható itt még Zirzen Janka – a mai igazgatói irodákra semmiben sem emlékeztető – dolgozószobája, süppedő párnákkal és pianínóval, látható a tankonyha, ahol a jövő tanítónői a háztartás fortélyaival is megismerkedhettek, s megfigyelhető az is, hogyan rövidültek a szoknyák, miként bodrosodtak a frizurák a nőiskola helyét átvevő harmincas évekbeli leánygimnáziumban.

Az utolsó képek pedig már a mai állapotot mutatják. A színes felvételeken ugyan átsüt a farmer egyenkékje, ám némi vizsgálódás után bizton állítható: a Teleki Blanka Gimnázium tucatfénycsövekkel bevilágított termei ugyanazok, ahol egykor az elegáns csillárok alatt, burjánzó szobanövények között az Erzsébet Nőiskola növendékei üldögéltek.

N. Kósa Judit

LUKÁCS István Építész

HANGVERSENYEK

BARTÓK BÉLA EMLÉKHÁZ (II., Csalán út 29.) 24-én a Pannónia Ensemble és Kincses Margit (zongora) hangversenye. Műsoron: Bartók: II. Vonósnégyes., Zongoraötös. Művészeti vezető: Konrád György (Kossuth-díjas). 25-én 12 órakor Ünnepi hangverseny Bartók Béla születésnapján.

BUDAPEST KONGRESSZUSI KÖZPONT (XII., Jagelló út 1–3.) 25-én és 26-án 19.45-kor a Budapesti Fesztiválzenekar hangversenye. Műsoron: Bartók: I. román tánc. Bruckner: VIII. (c-moll) szimfónia. Vezényel: Kocsis Zoltán.

FÉSZEK MŰVÉSZKLUB (VII., Kertész u. 36.) 25-én 19.30-kor a Magyar Zongorás Trió: Módrián József, Rádi Ildikó, Szentpéteri Gabriella. Közreműködik: Papp Sándor. Műsoron: Haydn: Trió. Mozart: Zongoranégyes, Beethoven: Trió.

FŐVÁROSI MŰVELŐDÉSI HÁZ (XI., Fehérvári út 47.) 25-én 19 órakor Granik Anna zongoraestje. Műsoron: Chopin: 6 etűd op. 25., Berceuse, Andante spianato és Polonaise brillante. Liszt: Tarantella, Impromtu, 2 Koncertetűd: Erdőzsongás, Manók tánca, A Villa d'Este szökőkútjai, IV. Rapszódia.

MAGYAR KULTÚRA ALAPÍTVÁNY (I., Szentháromság tér 6.) 24-én 19 órakor Amor Cupidus – reneszánsz darabok bemutatása az Ars Renata, Musica Profana és Zádori Mária előadásában. 26-án 16 órakor a pestszentlőrinci Vörösmarty Általános Iskola és Gimnázium hangversenye.

ÓBUDAI TÁRSASKÖR (III., Kiskorona u. 7.) 25-én 19 órakor gálakoncert. 26-án 19 órakor „Mester és tanítvány" – A Liszt Ferenc Kamarazenekar hangversenye.

TÁRLATOLGATÓ

ADY EMLÉKMÚZEUM (V., Veres Pálné u. 4–6.) Ady Endre otthona.

ARANY SAS PATIKAMÚZEUM (I., Tárnok u. 18.) A patika története. Gyógyszerészet a reneszánsz és a barokk korában.

BÁLINT ZSIDÓ KÖZÖSSÉGI HÁZ (VI., Révay u. 16.) Gábor Marianne kiállítása.

BARTÓK BÉLA-EMLÉKHÁZ (II., Csalán út 29.) Bartók Béla emlékszobái. Bartók Béla életútja. A Magyar Posta bélyegei Bartók Béláról. Bartók a képzőművészetben.

BÉLYEGMÚZEUM (VII., Hársfa u. 47.) A világ postabélyegei.

BOCSKAI GALÉRIA (XI., Bocskai u. 47.) Komjáthy Anna grafikus kiállítása.

BOD ÉVA KIÁLLÍTÓTERME (II., Bimbó út 72.) Kerámiaszobrok, mozaikasztalok, vázák.

BUDAFOKI VÁROSHÁZA DÍSZTERME (XXII., Városház tér 11.) Budafok anno... (Budafok az egykori képeslapokon) című fotókiállítás.

BUDAPEST GALÉRIA (V., Szabadsajtó út 5.) Viski Balázs László és tanítványai.

BUDAPEST GALÉRIA KIÁLLÍTÓHÁZA (III., Lajos u. 158.) Pátzay Pál állandó kiállítása.

BUDAPESTI MŰSZAKI EGYETEM – R-KLUB (XI., Műegyetem rkp. 9.) Kosztics László fafaragószobrász kiállítása.

BUDAPESTI TÖRTÉNETI MÚZEUM – VÁRMÚZEUM (I., Szent György tér 2.) Gótikus szobrok a budai királyi palotából. Buda középkori királyi várpalotája. Régészeti ásatások Budapesten. Budapest a középkorban. Patrick Oliphant – amerikai karikatúrák. Gyarmati Tihamér kiállítása.

BUDATÉTÉNYI GALÉRIA (XXII., Nagytétényi út 35.) Észak fényei – Halász Szabó Sándor festőművész (Stockholm), Hakan Bengtsson grafikusművész (Stockholm) és Laura Inkeri Kansanen festőművész (Helsinki) kiállítása.

CONTRA AQUINCUM (V., Március 15. tér). A Pannonia limes védelmére épített Aquincum ellenerődje a Duna ősi átkelőhelye mellett.

CSONTVÁRY GALÉRIA (V., Vörösmarty tér 1.) Válogatás mai kortárs képzőművészek alkotásaiból.

DUNA GALÉRIA (XIII., Pannónia u. 95.) Kis Sándor Lajos festőművész kiállítása.

ERNST MÚZEUM (VI., Nagymező u. 8.) Északi fény – Kortárs művészek Izlandról és Norvégiából.

ÉRI GALÉRIA (V., Ferenciek tere 5.) Magyar és külföldi kortárs művek.

EUDOXIA 20 GALÉRIA (X., Zách u. 3/A) Gallyas Mária képzőművész kiállítása.

EVANGÉLIKUS ORSZÁGOS MÚZEUM (V., Deák tér 4.) Evangélikusság a magyar kultúrában.

FERENCVÁROSI PINCETÁRLAT (IX., Mester u. 5.) Suhanó tájak útközben – Körtvélyessy Magda festőművész kiállítása.

FORGÁCS MŰVÉSZETI ANTIKVÁRIUM (V., Stollár Béla u. 12/C) Bánhegyi László Vesta című kiállítása.

FORTUNA 11 GALÉRIA (I., Fortuna u. 11.) Képzőművészeti alkotások, herendi majolika bemutatása.

FRANCIA INTÉZET (I., Fő u. 17.) EOLE Nicole Schmitt festőművész Végtelen című kiállítása. Gál G. László fotókiállítása.

HADTÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Tóth Árpád sétány 40.) A kézifegyverek története. Tizenhárom nap... 1956. október 23.–november 4. Magyar Aero Múzeum, Oshawa, Ontario, Kanada. A Magyar Királyi Honvédség, 1922–1945. Katonák, várak, fegyverek (vármakett, XV. század). A hadak története Magyarországon, 896–1686. Díszudvar: XII–XIII. századi városfal maradványai. Híretek együtt él velünk – emlékkiállítás a Magyar Királyi Honvédség 125., a Hadilevéltár és a Hadimúzeum alapításának 75. évfordulójára. ...És Magyarország hadszíntér (1944–1945). Budavára a miénk – emlékkiállítás Budavár 1849. május 21-i visszavételére. A hazáért mindhalálig – a Magyar Királyi Honvéd Ludovika története (1808–1944). Hagyományos indonéz fegyverek. Amerikai katonák az európai hadszíntéren, 1944–45 – Mesterházy Sándor magángyűjteménye. Iposz-kiállítás.

HOPP FERENC KELET-ÁZSIAI MŰVÉSZETI MÚZEUM (VI., Andrássy út 103.) A kínai buddhizmus művészete (X–XIX. század). Egy japán buddhista szobor restaurálása.

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM (IX., Üllői út 33–37.) Művészet és mesterség. Varde – skandináv főiskolák kiállítása. Japán babák.

JÁTÉKSZÍN (VI., Teréz krt. 48.) Kalmár István festőművész kiállítása.

JÓKAI EMLÉKMÚZEUM (XII., Költő u. 21.) Jókai Mór-emlékszoba.

JÓZSEF ATTILA-EMLÉKSZOBA (IX., Gát u. 3.) József Attila-emlékkiállítás.

KASSÁK MÚZEUM (III., Fő tér 1.) Kassák Lajos irodalmi, képzőművészeti munkássága, 1919–1967. Kassák Lajos kollázsai (1960–1966). Vajda Júlia-emlékkiállítás.

KERENGŐ (Jáki-kápolna, XIV., Városliget, Széchenyi-sziget, Vajdahunyad vára) A galériához tartozó képzőművészek alkotásai.

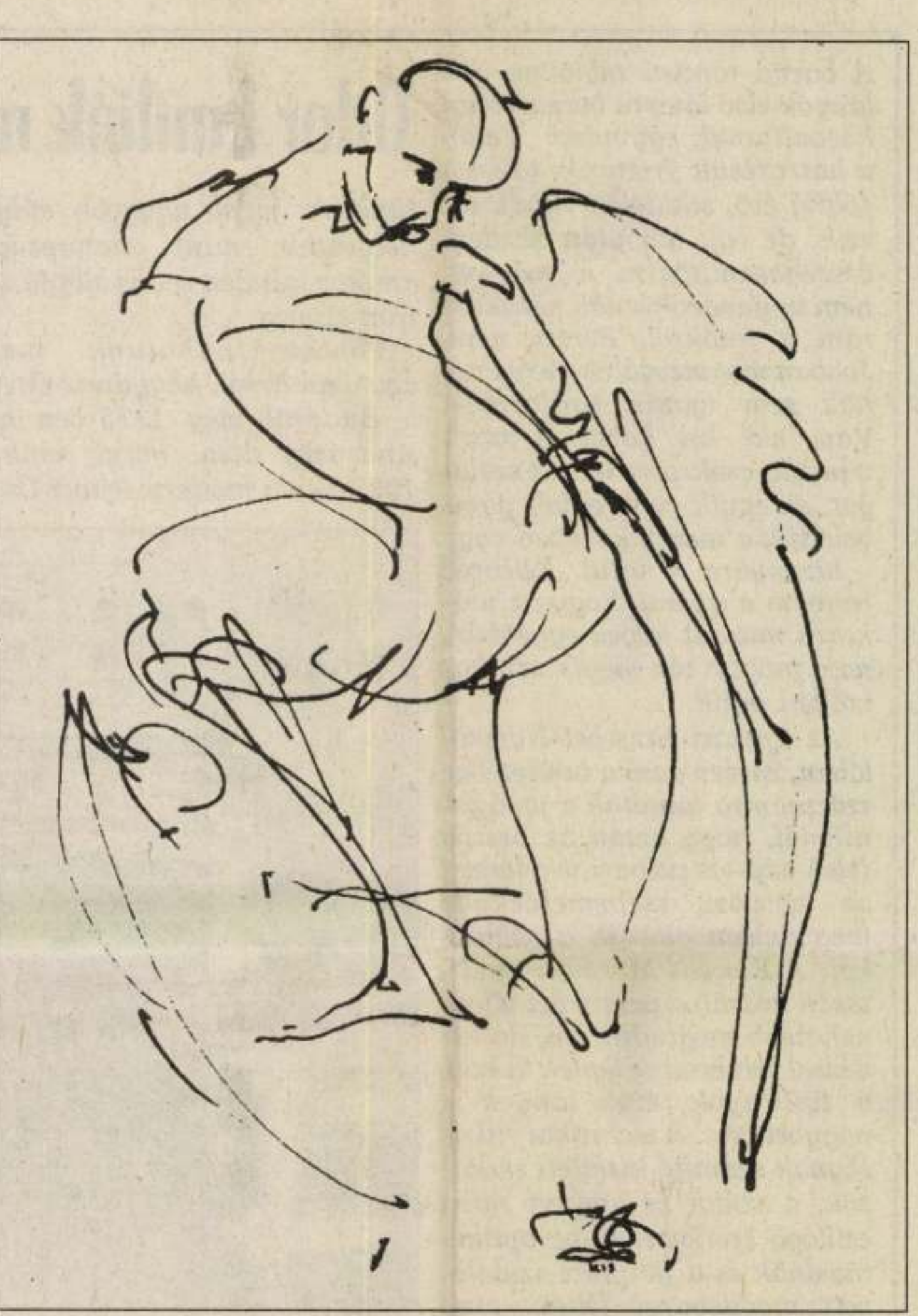

Kis Sándor festőművész tárlata a Duna Galériában (XIII., Pannónia u. 95.) tekinthető meg március 26-ig naponta 10–18 óráig.

KISCELLI MÚZEUM, FŐVÁROSI KÉPTÁR (III., Kiscelli u. 108.) Emlékek Pest-Budáról, XVIII–XIX. század. Válogatás a Fővárosi Képtár XX. századi gyűjteményéből. Az Arany Oroszlán patika. Fővárosi nyomdák a XVIII–XIX. században. Iskolák és iskolások – Életképek az Erzsébet Nőiskola történetéből.

KISPESTI VIGADÓ (XIX., Fő u. 22.) Szabó Árpád festőművész kiállítása.

KNOLL GALÉRIA (VI., Liszt F. tér 10.) Ingeborg Strobl (Ausztria) kiállítása.

KODÁLY ZOLTÁN EMLÉKMÚZEUM ÉS ARCHÍVUM (VI., Kodály körönd 1.) Pillantás az alkotóműhelybe. Emlékszobák.

KONDOR ÉTTEREM (V., Arany János u. 17.) Tóth Ernő festőművész kiállítása.

Budahelyi Tibor: Egy hang nyoma című kiállítása az MTA Zenetörténeti Múzeumában (I., Táncsics u. 7.) április 27-ig látogatható.

KORDAX ART GALÉRIA (V., Párisi u. 1.) Hover Victor Montes Orihuela textilművész kiállítása.

KORINTHOSZI TEREM (Műjégpálya, XIV., Olof Palme sétány 5.) Kagyló-, csiga- és korallkiállítás.

KORTÁRS GALÉRIA (V., Bécsi u. 1–3.) Zöld Anikó festőművész kirakattárlata.

KOSSUTH KLUB (VIII., Múzeum u. 7.) Válogatás a Reménység Sziget gyűjteményéből.

KOSZTOLÁNYI KULTURÁLIS KÖZPONT (IX., Török P. u. 3.) Koszta Zsófia iparművész Magyar tarot kiállítása.

KÖZLEKEDÉSI MÚZEUM (XIV., Városligeti krt. 11.) Eredeti járművek. A közúti közlekedés története. A városi közlekedés fejlődése. Vasúttörténeti kiállítás. 100 éves a magyar állami hajózás.

KRESZ GÉZA MENTŐMÚZEUM (V., Markó u. 22.) A magyar mentésügy 100 éve. A világ legnagyobb mentőszervezetei 1244-től napjainkig. Titanic-emléksarok.

LAKÁSMÚZEUM (III., Fő tér 4.) Kun Zsigmond néprajzi gyűjteményéből rendezett kiállítás.

LENGYEL INTÉZET (VI., Nagymező u. 15.) Ördög a lengyel népi kultúrában. Krystian Lupa színháza – rajzok, színpadi tervek, „a művész szobája".

LISZT FERENC EMLÉKMÚZEUM ÉS KUTATÓKÖZPONT (VI., Vörösmarty u. 35.) Liszt Ferenc egykori berendezett lakása a Zeneakadémián. Liszt Ferenc és korának magyar irodalma.

LORD-MAJÓR ÉTTEREM (Városmajori Szabadtéri Színpad) Szladky Margit textilművész kiállítása.

LUDWIG MÚZEUM (Budavári Palota, A épület). Nemzetközi kortárs művészet. Fehér László Új művek című kiállítása.

LUTTÁR GALÉRIA (XIII., Hegedüs Gyula u. 24.) Vasarely-grafikák. Horváth Márton és Szmetana Ágnes üvegei.

MAGYAR ÁLLAMI FÖLDTANI INTÉZET TUDOMÁNYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNYE (XIV., Stefánia út 14.) Kőzetek, ásványok, geológiai ritkaságok.

MAGYAR ELEKTROTECHNIKAI MÚZEUM (VII., Kazinczy u. 21.) Az erősáramú elektrotechnika története.

MAGYAR NEMZETI BANK BANKJEGY- ÉS ÉREMGYŰJTEMÉNYE (V., Szabadság tér 8.) A pénzkibocsátás Magyarországon.

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA (I., Dísz tér 17.) Középkori és reneszánsz kőtár. Gótikus faszobrok és táblaképek. Késő gótikus szárnyas oltárok. XVIII–XIX. századi festészet, szobrászat és éremművészet. A Habsburg-kripta. Pannonia Regia – Művészet a Dunántúlon, 1000–1541.

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM (VIII., Múzeum krt. 14–16.) A magyar koronázási jelvények.

MALOMIPARI MÚZEUM (IX., Soroksári út 24.) A malomipar története.

MARTON GALÉRIA (I., Tigris u. 55.) Marton László szobrászművész kiállítása. A tárlat előzetes telefonbejelentésre látogatható (175-0985).

MÁTYÁS-TEMPLOM (I., Szentháromság tér). Egyházművészeti gyűjtemény.

MEZŐGAZDASÁGI MÚZEUM (XIV., Városliget, Széchenyi-sziget, Vajdahunyad vára). A magyar mezőgazdaság és állattenyésztés története. Fénykép a változó paraszti társadalomban – Egy falusi fotográfus képei (1936–1970). Földosztás 1945.

MŰ-TEREM KIÁLLÍTÓ (VII., Dohány u. 16.) A test kétértelműsége.

MTA ZENETÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Táncsics M. u. 7.) A zeneélet és a hangszerkultúra emlékei Magyarországon. Egy hang nyoma – Budahelyi Tibor szobrászművész kiállítása.

MŰCSARNOK (XIV., Hősök tere) Európa: Kreáció és Rekreáció (az európai Kunstallék kiállítása).

NEMÉNYI LILI–HORVÁTH ÁRPÁD-EMLÉKSZOBA (Pesterzsébeti Múzeum, XX., Baross u. 53.) Emlékkiállítás.

NÉPRAJZI MÚZEUM (V., Kossuth tér 12.) A magyar nép hagyományos kultúrája. Két testvér nép – az udmurtok és a marik népművészete. World Press Photo – Magyar sajtófotó. A Mongol-Altáj kazahjai – Kunkovács László fotókiállítása.

NO. 5 GALÉRIA (V., Apáczai Csere János u. 5.) Állandó kiállítás a galéria művészeinek munkáiból. Szőnyi György Drops című kiállítása.

ÓBUDAI HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY (III., Fő tér 1.) Békásmegyer múltja – életmódtörténeti kiállítás. Kispolgári szecessziós enteriőr a Kőszegi-hagyatékból. Játéktörténeti „raktárkiállítás" kicsiknek és nagyoknak.

OROSZ KULTURÁLIS KÖZPONT (VI., Andrássy út 120.) Az orosz észak – Kargopol vidéke.

ORSZÁGOS MŰEMLÉKVÉDELMI HIVATAL (I., Táncsics M. u. 1.) Műemléki felmérések módszertani bemutatója. Pincegaléria: Duncsák Attila festőművész kiállítása.

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR (Budavári Palota, E épület) Haiman György tipográfiai és tipográfiatörténeti kiállítása.

ORSZÁGOS ZSIDÓ VALLÁSI ÉS TÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY (VII., Dohány u. 2.) A zsidó vallás kegyszerei. A második világháború magyar zsidótörténete.

ŐRMEZEI KÖZÖSSÉGI HÁZ (XI., Cirmos u. 8.) Rózsa Zsuzsa textilképei.

PANDORA GALÉRIA (VIII., Népszínház u. 42.) Kortárs művészek kiállítása. Sziráki Katalin textilművész kiállítása.

PATAKY GALÉRIA (X., Szent László tér 7–14.) Évfolyamtársak (Brankovics Éva, Furián Ferenc, Gerő András, Kőhegyi Gyula, Poppe Kornél, Veres Miklós kiállítása.

PESTERZSÉBETI MÚZEUM (XX., Baross u. 53.) Pesterzsébet és Soroksár történeti emlékei.

PESTÚJHELYI KÖZÖSSÉGI HÁZ (XV., Szűcs I. u. 45.) Tatjána Szmirnova orosz iparművész és Franz Bayer német festő- és grafikusművész kiállítása.

PETŐFI IRODALMI MÚZEUM (V., Károlyi u. 16.) Déry Tibor dolgozószobája. Móricz Zsigmond dolgozószobája. Radnóti Miklós-emlékkiállítás. Petőfi és kora. József Attila-emlékkiállítás. A Károlyi-palota emlékei. Iván Lackovic-kiállítás.

POSTAMÚZEUM (VI., Andrássy út 3.) Postatörténeti állandó kiállítás.

PRO HELVETIA SVÁJCI KULTÚRALAPÍTVÁNY (V., Stollár Béla u. 4.) Markus Zürcher kiállítása.

RÁDIÓ- ÉS TELEVÍZIÓMÚZEUM (Diósd, Rádióállomás, Kőbányai u.) A magyar rádiózás története.

RÁTH GYÖRGY MÚZEUM (VI., Városligeti fasor 12.) Kína művészete. Japán művészete. Koreai írószoba a XIX. század végén. Koreai esküvői viselet.

RÁTKAI MÁRTON KLUB (VI., Városligeti fasor 38.) Lexy az Aktstúdió című kiállítás.

REICH KÁROLY-EMLÉKSZOBA (XII., Tusnádi u. 31.) Az emlékszoba telefonbejelentésre látogatható (156-1726).

RÉT GALÉRIA (XI., Törökugrató u. 9.) Szőke András Aktok és mások című kiállítása.

ROCZKOV GALÉRIA (VI., Andrássy út 1.) Duke Ellington – Portrék I. Christoph Steinbrener osztrák művész kiállítása.

SEMMELWEIS ORVOSTÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Apród u. 1–3.) Képek a gyógyítás múltjából.

SZANTHOFFER IMRE MŰTERME (XII., Tamási Áron u. 42.) Olajfestmények, grafikák, szobrok. A műterem előzetes telefonbejelentésre látogatható [185-8297, (06-88) 381-648].

SZOBORPARKMÚZEUM (XXII., Balatoni út) Szobrok és emlékek a szocializmus időszakából.

TAM TAM GALÉRIA (XIII., Csanády u. 19.) A Tam Tam Galéria gyűjteményes kiállítása.

TECHNIKATÖRTÉNETI MTV-GYŰJTEMÉNY (IX., Lenhossék u. 35.) A televízió négy évtizede képekben és gépekben.

TELEFÓNIAMÚZEUM (I., Úri u. 49.) Távközlés-történeti állandó kiállítás.

THERMÁL GALÉRIA (Margitsziget, Thermál Hotel) Csorba Simon László festőművész kiállítása.

TM GALÉRIA (V., Fehér hajó u. 10.) Kortárs művészeti alkotások kiállítása.

TŰZOLTÓMÚZEUM (X., Martinovics tér 12.) A tűzvédelem fejlődése az őskortól napjainkig.

ÚJPEST GALÉRIA (IV., Árpád út 66.) Látomás a múzeumban – Muhari-Papp Sándor festőművész kiállítása.

XI. KERÜLETI HELYTÖRTÉNETI KIÁLLÍTÁS (Petzval J. u. 42.) A kerület régészeti, építészeti és repüléstörténeti emlékei.

VASARELY MÚZEUM (III., Szentlélek tér 6.) Szabó Nóra (USA) kiállítása.

VÁRFOK 14 MŰHELYGALÉRIA (I., Várfok u. 14.) Koncz András kiállítása.

VÁR GALÉRIA (I., Táncsics M. u. 17.) XX. századi magyar és külföldi, valamint kortárs festmények, grafikák, szobrok.

VIGADÓ GALÉRIA (V., Vigadó tér 2.) Bojti András: Hommage á Fellini, Kertészfi Ágnes: Halandók útközben és Sigmond Géza: Kiszínezett századvégi érzelem című kiállítások.

VIRÁNYOSI KÖZÖSSÉGI HÁZ (XII., Szarvas Gábor út 8.) Tóth Ferenc festőművész Emberek, tájak című kiállítása.

VÍZIVÁROSI GALÉRIA (II., Kapás u. 55.) Csutak Magdolna: Csend Élet – installációk, domborművek, anyagok, tudomány és technika.

ZVOLSZKY GALÉRIA (V., Szervita tér 2., III. e. 1.) Kortárs képzőművészeti lakásgaléria. Látogatható előzetes telefonbejelentéssel [118-3880, (06-20) 347-160].

PÓDIUM

BÁLINT ZSIDÓ KÖZÖSSÉGI HÁZ (VI., Révai u. 16.) 27-én beszélgetőpartnerünk: Kertész Ákos, Olga néni című művéből Kertész Lilla olvas fel szemelvényeket.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS KÖNYVESHÁZA KÁVÉHÁZA (VI., Király u. 50.) 24-én 18 órakor Szindbád hazamegy – Pálfy Margit Mária estje, 22 órakor Hrabal: Táncórák idősebbeknek és haladóknak – a PÁB Színház előadása.

MERLIN KLUB (V., Gerlóczy u. 4.) 25-én 17 órakor Másképpen gondolkodó – nyilvános tv-felvétel, 26-án 22 órakor Cigányfúró-performance felnőtt-gyerekeknek, 27-én 22 órakor Bohumil Hrabal: Táncórák idősebbeknek és haladóknak – a PÁB Színház előadása.

BULI VAN

ALMÁSSY TÉRI SZABADIDŐKÖZPONT (VII., Almássy tér 6.) 25-én görög est, 26-án Sirtos – görög táncház, 27-én Rece-fice táncház.

BENCZÚR KLUB (VI., Benczúr u. 27.) 24-én Pont (volt Insiders) koncert.

BUDAVÁRI LABIRINTUS (I., Úri u. 9.) 24-én Privát vonalak, 25-én Kreolsikoly.

CLUB 2001 (II., Kapás u. 7.) 24-én Fragile, 25-én Kamondi Imre és barátai, 26-án Gerendás Péter Társaság, 27-én Gyárfás Quartett.

CSILI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT (XX., Nagy-Győri u. 4–6.) 24-én Rock and roll party a Calypso Plus Banddel.

FIATAL MŰVÉSZEK KLUBJA (VI., Andrássy út 112.) 24-én Tudósok, Batu Kármen, 25-én Korai Öröm-koncert + Acid Rave Party.

GERONIMO BIKER PUB (III., Szentendrei út 187.) 24-én Stexas, 25-én Dance.

KOSZTOLÁNYI KULTURÁLIS KÖZPONT (IX., Török Pál u. 3.) 24-én Tara – ír-kelta klub, 25-én Total metal klub.

KÖZGÁZ D. C. (IX., Fővám tér 8.) 24-én Azok a fiúk, mozifilmek: Reneszánsz ember, Végsebesség.

KÖZGÁZ JAZZ KLUB (XI., Kinizsi u. 2–6.) 24-én Dresch Mihály együttese.

MADE INN MUSIC CLUB (VI., Andrássy út 112.) 24-én Géniusz, 25-én SNF Party, 26-án „Görög tűz".

MARCZIBÁNYI TÉRI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT (II., Marczibányi tér 5/A) 25-én Rock and roll klub a Roll Stars együttessel, 27-én indiai zeneklub, zenél a Calcutta trió.

PIZZA PRONTO PIZZÉRIA (Park Hotel, VIII., Baross tér 10.) 30-án Gerendás Péter szólóestje.

RINCON LATINO – LATIN KOCSMA (VIII., Kiss József u. 12.) Mindennap latin-amerikai ízek, koktélok, zene. Szerdán, pénteken és szombaton 21 órától tánczene.

SZFMH (XI., Fehérvári út 47.) 26-án Nosztalgia klub, 27-én Takáts Tamás Dirty Blues Band klub

TILOS AZ Á (VIII., Mikszáth tér 2.) 24-én Barbaro, 25-én Ef Zámbó H.D.B., 27-én Vákuum Tévé.

OTP BANK GALÉRIA
Budapest V., Nádor u. 15.
Nyitva: naponta 10–18 óráig.
Március 16.–március 29.
Szabó Iván szobrászművész kiállítása
6735 JP

LUKÁCS István építész

Bp. XIII. Országházi u. Gimnázium

Építés, Településtudomány
1995/4. 18-22. ll

s - nekrolog
elmi Hivatal és társintézményei tevé-
fiája 1994.

-Tóth Mária + tőlkiek.
helyzéllításban hajnalódó nemzetonj.

Lukács Istvánné

Emlitve

Takács Lajos: Még vannak, akik tovább bosszúk

Északmagyarország, Miskolc 1970. jún. 10.

LUKÁCS János fot.

Fotó 1988.6.sz. 285.p.

Lukács János

1912—1988

Amatőrként kezdte — mint kortársai közül annyian. Első jelentősebb eredményét a fotográfiában a MADOME Haller vezette tanfolyamának zárókiállításán érte el. Lírai hangvételű tájképei, hangulatos zsánerei azután biztosították számára a hazai és külföldi sikereket, érmeket, okleveleket. Fotós tevékenysége elismeréséül 1956-ban a megalakuló Magyar Fotóművészek Szövetsége tagjai közé választotta, a nemzetközi szövetség pedig 1959-ben AFIAP címmel tüntette ki. Az idők folyamán a Magyar Távirati Iroda Fotófőosztályához került, onnan is ment nyugdíjba. Ez azonban nem jelentette azt, hogy felhagyott a fényképezéssel! Főleg színes diapozitívokat készített — szinte a haláláig.

Emlékét kegyelettel megőrizzük.

Wuverbach - Ost
Sunnyei
Gerni
Lyka
MNM

Ferenczy - Meller + Gufka

Lukács János

ács

1767. Tákos

Bal Hel (130. l

45. l.

8. kép.

BUDAPEST
62 AD

Lukács János

Fehér pergamenkötést kaptak az ódon kötetek

Jelentős állományvédelmi munka fejeződött be a közelmúltban az esztergomi Főszékesegyházi Könyvtárban.

A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma pályázatán még tavaly elnyert 1,5 millió forintból több mint két és félezer könyvet restauráltak.

Lach Konrád könyvtáros elmondta: a Bibliotecha Vetus elnevezésű különgyűjteményben régi és igen értékes könyveket tartanak. Hozzátette: a 2609 darabból álló gyűjtemény legbecsesebb része az 1681 kötetes úgynevezett Lippay-Fugger gyűjtemény, amelyet Johan Othmar von Dettlingentől, Fugger Antal gyámjától vásárolt meg 1642-ben Bécsben Lippay György érsek 3300 aranyforintért.

A szakember közlése szerint ez a kollekció néhány inkunábulumot, azaz 1501 előtt megjelent ősnyomtatványt is tartalmaz, de nagyrészt 1550 és 1616 között megjelent kiadványokból áll. A restaurálás során a szakemberek - akik korábban már az egri és a győri egyházi könyvtárakban is bizonyították kiválóságukat – a könyveket portalanították, megtisztították és a legtöbbet fehér pergamenbe kötötték – ismertette.

Lach Konrád szólt arról is, hogy a közelmúltban nyert újabb egymillió forintból rövidesen folytatódik az értékes művek állományvédelme az esztergomi Főszékesegyházi Könyvtárban. (MTI)

LUKÁCS JÁNOS FESTMÉNYEI A GALÉRIÁBAN

KÁTONA LÁSZLÓ

Lukács-kiállítást rendezett a Duna Galéria A Duna Galériában (XIII., Pannónia u. 95.) Lukács János festőművész kiállítása látható keddtől vasárnapig 10-18 óráig. (Metro)

Kisposta filmen és zenében előadva

FILM A Toldi moziban péntek este 22 és 23 óra között ingyenes vetítésen mutatják be Herman Péter és Szabó Gyöngyi 2001-ben készült Kisposta című rövidfilmjét.

A negyedórás film a Kisposta presszóról és annak zongoristájáról, Kiss Tiborról szól. Az egykori Moszkva tér melletti vendéglátóhely a társadalom legkülönbözőbb rétegeit ültette egy asztalhoz. A Kispostát azóta átépítették, a helyén bankfiók működik. A vetítés után Malonyay Szabolcs bárzongorista – Kiss Tibor mestere és a Móricz Zsigmond körtéren található Tünde presszó volt zongoristája – játszik és Rutkai Bori énekel. (Metro)

Most valóban eljön John Creamer

KONCERT Péntek éjjel az óbudai Home-ban John Creamer zenél, bepótolva ezzel április 12-én elmaradt fellépését. Akkor egy jövedelmező remix-felkérés mi-

Az iszlám világa Keszthelyen

Az iszlám világa címmel kiállítás nyílt csütörtökön a keszthelyi Helikon Kastélymúzeumban.

A tárlaton a kuvaiti Tareq Radzsab Múzeum 21 országból származó anyaga tekinthető meg. Tareq Szajjid Radzsab, a kollekciót letétbe adó kuvaiti múzeum tulajdonos-igazgatója bejelentette: a műveket 2003 őszéig tekinthetik meg az érdeklődők. A kiállításhoz kapcsolódva Menny és pokol az iszlámban címmel nemzetközi néprajzi, művészet- és irodalomtörténeti konferenciát rendeztek Keszthelyen, a tudományos tanácskozás szombatig tart.

A háromszáz műtárgy alkotta tárlatot Bársony András, a Külügyminisztérium politikai államtitkára nyitotta meg, számos iszlám ország diplomatájának jelenlétében. (MTI)

Táncshow és jégrevü lesz a Városligetben

RENDEZVÉNY Vajdahunyadvári estéket rendez a Városligeti Víziszínpadon a Színházért Közhasznú Alapítvány július 20-án, augusztus 4-én és 11-én. Az első esten a B-Project zenekar lép fel.

A Mozdulat-Show, latin táncokból koreografált műsor augusztus 4-én látható. A Moulin Rouge-jégrevüt augusztus 11-én adják elő plasztikjégen. Az előadásokat lézer-, hang- és fényjáték követi, majd tűzijáték zárja az esteket. A rendezvények ingyenesek. (Metro)

Erdélyi művészek alkotásai Budapesten

KIÁLLÍTÁS A nagyközönség előtt szinte ismeretlen munkák láthatók a Felezőidő – Romániai magyar művészet 1965–75 című kiállításon a budapesti Ernst Múzeumban, vasárnaptól. A festmények, grafikák, szobrok és tértextilek egy részét erdélyi művészek, magántulajdonosok bocsátották rendelkezésre a bemutatóra. (MTI)

A festmények témája a Biblia

KIÁLLÍTÁS Bibliai tárgyú festményeiből mutat be válogatást Udvardi Erzsébet Kossuth-díjas festőművész új tárlata, amely a bencés rendet alapító Szent Benedek napja alkalmából csütörtökön nyílt meg Tihanyban. A Bencés Apátság kőtárában látható több mint harminc festmény ízelítőt ad az egyházművészet gazdagításában is szerepet vállaló Udvardi Erzsébet művészetéből. (MTI)

Háromszor játsszák a Zsákbamacskát

SZÍNHÁZ A Városmajori Szabadtéri Színpadon három alkalommal lép fel a Vidám Színpad a Zsákbamacskával. A vígjáték a szerelmi szálak teljes összekuszálódásán és egymást követő félreértéseken alapszik. Znamenák István rendezésében a főbb szerepeket Balázs Péter, Melkvi Bea, Straub Dezső, Dobos Judit és Hujber Ferenc játssza július 19-én, 20-án és 21-én este nyolctól. (Metro)

28. hét Club Metro-ajánlat:

Októbertől ismét fogadja vendégeit a Royal Szálloda

Bokrétaünnepen felavatták a Corinthia Grand Hotel Royal legmagasabb pontját.

KATONA LÁSZLÓ

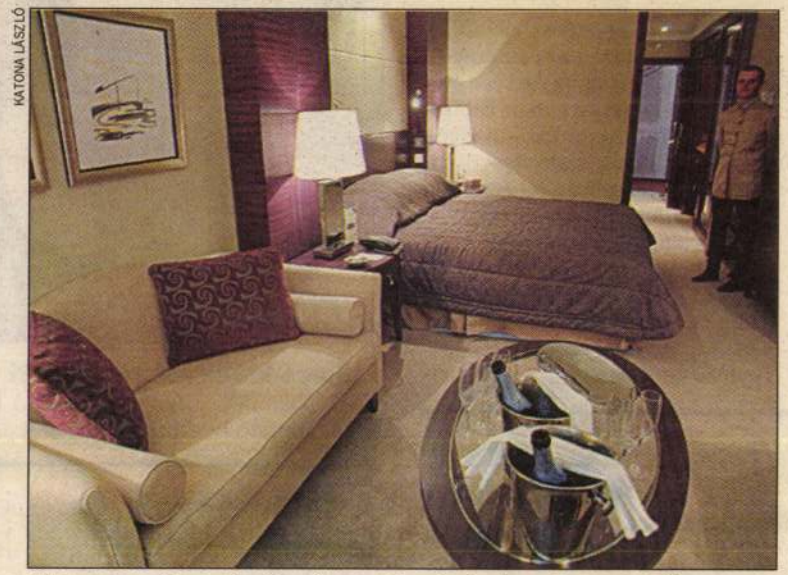

Hamarosan ilyen elegáns lesz a Royal minden egyes szobája

A megtérüléssel kapcsolatban a beruházó pontos dátumot nem határozott meg, de képviselőjük elmondta, hogy a szállodák esetében a gyakorlat szerint 10 évvel számolnak. A szálloda épülete évekig üresen állt, az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. többszöri sikertelen értékesítési kísérlet után végül 1997-ben adta el a Corinthia csoportnak.

Jelenleg majdnem ezren dolgoznak azon, hogy a XIX. század végén épült szállodát az eredetihez hasonló állapotba hozzák. A homlokzat felújítása a végéhez közeledik, a gépészeti és elektromos munkáknak eddig 70 százaléka készült el.

Az október végi nyitásig a belső válaszfalak építése, a burkolás, festés, tapétázás és a berendezés van még hátra. A felújítás befejeztével 415 vendégszoba, éttermek, kávéházak és üzletek várják a vendégeket. A tervek szerint tavasszal már 350 alkalmazott fog dolgozni a szállodában. A beruházó – a máltai Corinthia csoport – a szállodán kívül a szomszédos épületben levő egykori gyógyfürdőt is helyreállítja.

Megvásárolták a körúttal párhuzamos Hársfa utcai ingatlant is, ahol egy kiállítási központot, 250 autót és nyolc buszt befogadó parkolót valamint 26 teljes felszereltségű apartmant alakítanak ki.

Az épületet az utca fölött átívelő híd fogja összekötni a rég letűnt eleganciáját visszanyerő szállodával.

Rusznák Gábor

Új szálloda nyílik az Andrássy úton

HOTEL A tavaly megnyitott négycsillagos Andrássy Hotel után hamarosan átadják a 38 tágas és bútorozott luxusapartmant kínáló Residence Izabellát. Az egyes apartmanok nappalival, étkezővel és teljesen felszerelt konyhával várják a vendégeket.

A négymillió euróból felépült apartmanhotel szabadidős lehe-

Luxus lakónegyed lesz a Duna partján

LAKÓPARK Összesen 19 hektáron valósul meg az Autóker Holding Rt. beruházásában a Duna Laguna nevet viselő, legnagyobb fővárosi ingatlanfejlesztés.

A XIII. kerületi Foka-öbölben, nyolcvanmilliárd forintért felépülő csónakkikötővel és saját erőművel rendelkező negyedben mintegy 270 ezer forintos négyzetméterárral nyitna a cég. A

Komfortos otthon épül nyugdíjasoknak

OTTHON Egy korábbi Duna-parti szálloda átalakításával Kék Duna Otthon néven nyugdíjasház készül Sződligeten, ahová ősszel költözhetnek be az első lakók.

A vízparti ősparkban álló háromcsillagos szállodát egy magántársaság vásárolta meg, s itt rendezik be a 65 idős ember elhelyezésére alkalmas állandó otthont. Egy 36 négyzetméteres

Kulturális központtá válhat a közraktár

Elbírálás alatt vannak azok a tervek, amelyek szerint a jelenleg lepusztult ferencvárosi Közraktárak területét ifjúsági kulturális központként hasznosítaná a IX. kerület.

Az eredményre azonban még hónapokat kell várni. A beruházás finanszírozásáról a tervekhez hasonlóan egyelőre szintén nincs döntés – a költségeket mintegy hatmilliárd forintra becsülik.

A több éve üresen álló Közraktárak épületegyüttes alagsorában jelenleg néhány kisebb műhely üzemel, ám ezen kívül az épületek kihasználatlanok. A terület hasznosítására vonatkozóan a fővárosi önkormányzat kezdeményezése nyomán nemrég készültek el a tervek, amelyek elsősorban a fiatalok igényeit tartják szem előtt.

A hasznosítási tervek között alapvetően két lehetőség merült fel. Az egyik, hogy a Közraktárak helyén egy belvárosi parkot hoznának létre, a másik pedig hogy – amint az a tervekben is szerepel – egy kulturális központot alakítsanak ki.

A főváros egyébként nemrég felkért egy kutatócsoportot, hogy tárják fel, milyen kulturális hiány van Budapesten, elsősorban a fiatalok körében. A tervekben az élőzenei koncerteket befogadó terem mellett kialakítanának kisebb klubtermeket, stúdiót, illetve zenekari próbatermeket is.

(Metro)

Fontos lépés a lakás műszaki vizsgálata

Hazánkban is megkezdődött az ingatlanok vásárlás előtti műszaki állapotának vizsgálata.

Az Egyesült Államokban már harminc éve működő szolgáltatást itthon a Kanoa Műszaki Szolgáltató Kft. kezdte el. Az előzetes műszaki vizsgálatot az amerikai ingatlanvásárlások több mint kilencven százalékánál alkalmazzák. A vizsgálat során a szakértők felmérik a lakás teljes műszaki állapotát kezdve az alapoktól, a szerkezeten, a burkolatokon, az elektromos berendezéseken, a nyílászárókon keresztül egészen a tetőszerkezetig.

A cég ügyvezetője lapunknak elmondta, hogy a törvények szerint a vevőt. Ez azonban sokszor nem így van, leginkább azért mert maga az eladó sem tudja, hogy milyen hibái vannak lakásának.

Ezért a vizsgálat mind az eladó, mind pedig a vásárló szempontjából hasznos lehet. Hiszen az eladó az eredmények ismeretében állapíthatja meg az ingatlan árát, és hivatalos papírral alá tudja támasztani, hogy miért kér annyit a lakásért amennyire tartja. Ugyanígy a vevő is tisztában lesz azzal, hogy mennyit kell még a lakásra ráköltenie megvásárlás után, mivel a felmérés egy várható költségvetést is ad.

Egy műszaki ellenőrzés egyébként átlagosan három és öt órát vesz igénybe, az ára pedig az in-

Szerelmi kavalkád

Balázs Péter és Melkvi Bea

FOTÓ: TEKNŐS MIKLÓS

Igazi nyári műfaj a félreértéseken alapuló könnyed vígjáték. Talán azért is, mert a melegben hajlamos az ember elnézni dolgokat. Persze George Feydeau jól megcsinált művei a végletekig fokozzák a félreértés és az egymás melletti elbeszélés műfaját. Ilyen a Vidám Színpad Zsákbamacska című bemutatója is, amely Znamenák István rendezésében ma, holnap és vasárnap este nyolc órától látható a Városmajori Szabadtéri Színpadon.

A Zsákbamacska címből kiindulva már sok minden megmagyarázható: a szó elvont értelemben valamely előre nem látható, bizonytalan kimenetelű vagy rejtett célú dolgot jelent. A kifejezés eredetét a középkorban kell keresnünk, amikor a malacokat kisebb zsákban vitték a vásárba eladni. Voltak, akik helyette macskát kötöztek a zsákba. Ha a vevő ragaszkodott hozzá, hogy megtekintse a portékát, megpróbálták elütni a kérést, mondván: túlságosan virgonc a jószág, és félő, elszökik. Ha viszont a macska olyan hevesen ficánkolt, hogy kinyílt a zsák szája, a titok lelepleződött. Több szólásváltozat is született e vásári trükk nyomán, így például a „nem árulok zsákbamacskát", vagy „nem veszek zsákbamacskát". Feydeau darabjában viszont nagyon „bevásárol" a Pacarel család. A zsákbamacska jelen esetben bizonyos Dufausset nevű fiatalember *(Hujber Ferenc)*, aki – minden jóindulata ellenére – tönkrevágja a diabetikuscukorgyáros Pacarel *(Balázs Péter)* életét. A tévedések vígjátéka már az első jelenetben kialakul. A derék családapa, Julie lánya *(Stefanovics Angéla)* operájához tenort akar szerződtetni. Híres énekesnek gondolja Dufausset-t, a zeneileg minden szempontból szerény képességű fiatalembert, és hatalmas gázsit ad neki. Habár az éneklési jelenetek kissé csúfosan végződnek, nem kell sokat várni, hogy kiderüljön, miben is jó Duffausset: rövid időn belül eléri, hogy környezetének összes nőtagja beleszeressen. Kár, hogy ő csak egyikük iránt táplál gyengéd érzelmeket.

A pergő komédia további szerepeit *Melkvi Bea, Straub Dezső, Dobos Judit, Bede-Fazekas Szabolcs* és *Honti György* játssza.

Csákvári Géza

Földre szállt angyalok

Lukács János kiállítása a Duna Galériában

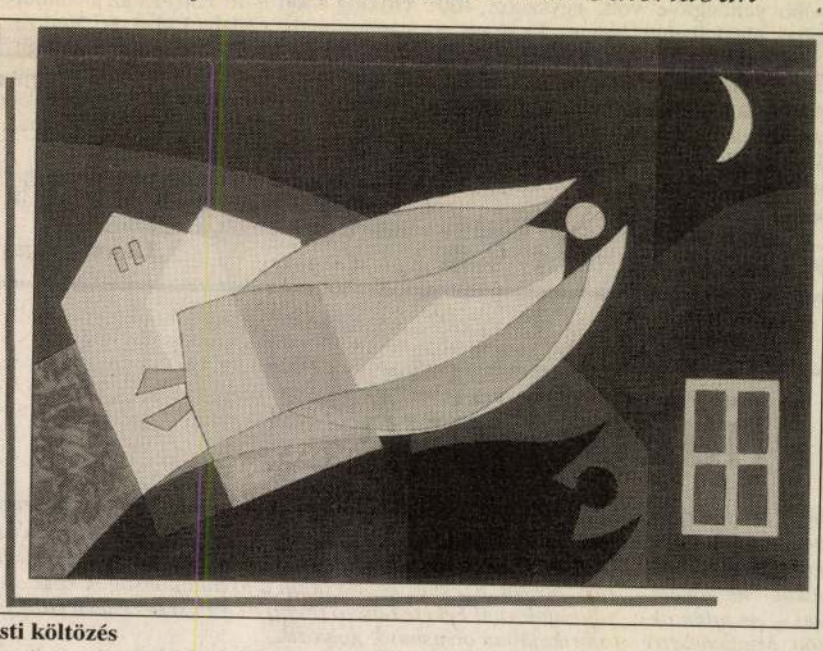

Esti költözés

Kápolnákban, dombok és városok felett lebegő angyalok, valamint szerelmes, összekulcsolódó emberek jelennek meg Lukács János festőművész képein. A szentendrei művészet hagyományait követő alkotó festményeiből a Duna Galéria (XIII., Pannónia utca 95.) rendezett kiállítást. A tárlat július 21-ig látható.

Szentendre 1928-ban lett művészeti központ, amikor Iványi Grünwald Béla elnökletével megalakult a Szentendrei Festők Társasága. A városban dolgozott 1945 után többek között Barcsay Jenő, Anna Margit, Bálint Endre és Czóbel Béla. Sokan nemcsak kiállítási lehetőséget találtak Szentendrén, hanem mestert is. *Lukács János* festőművész pályája – Pirk János útmutatásával – a Szentendrei Képzőművészeti Körben indult. Alkotásait egyéni kiállításon először 1976-ban mutatta be a város művelődési házában, legújabb tárlatát a budapesti Duna Galéria rendezte meg.

A legtöbb képen Lukács művészetének főszereplői, az angyalok láthatók. Katedrálisok előtt, kápolnákban és házak fölött lebegnek, sétálnak. Az Esti költözés című képen fényes ablak felé repülnek, Szentendre látképe mellett beszélgetésbe mélyednek. Alakjukat mindenütt a Hold kíséri, a művész képeinek másik visszatérő eleme. Némelyik alkotáson az angyalok és az emberek a hátukat mutatják, összebújva vagy magányosan az eget kémlelik. Az Este című festmény fák keretezte férfi- és nőalakja is a sötétkék ég közepén lebegő Holdat figyeli.

Kiemelt helyet kapott a három angyalt ábrázoló Elmúlt idők hírnökei és a Vénusz születése – Botticelli után című alkotás, amelyen a tengerből született Vénusz szárnyas angyallá változik. *Dr. Losonci Miklós* művészettörténész szerint a jobbik énünkre épít Lukács János művészete, szelíd és harmonikus világában szárnyakkal bővített angyal-emberek élnek.

R. Gy. Zs.

Cigány cella-képek

A Szotyi-mozi elnevezésű vetítéssorozatot a hagyományos mozihangulat feléledésére indította *Zsigó Jenő*, a Roma Parlament (VIII., Tavaszmező u. 6.) elnöke. A vezető a „kólás-popkornos" hagyományt teremtő multiplexekkel ellentétben nem drága belépőkkel és Dolby surrounddal népszerűsíti sorozatát, hanem nagy tál szotyolával próbálja megidézni a Tavaszmező utcában a régi mozik légkörét. A Roma Parlament vetítője műsorkínálatában is eltér a többi budapesti moziétól: rendszeresen roma témájú dokumentum- és játékfilmeket mutatnak be. Ma este héttől például *Malgot István* A Cigány Hold – egy cella képei című alkotását. A premier előtti bemutató után – a filmet csak szeptembertől vetítik a mozik – a filmrendező beszélget a nézőkkel.

D. V. G.

nyok földjén

...k kialakítani a pesti Népligetet

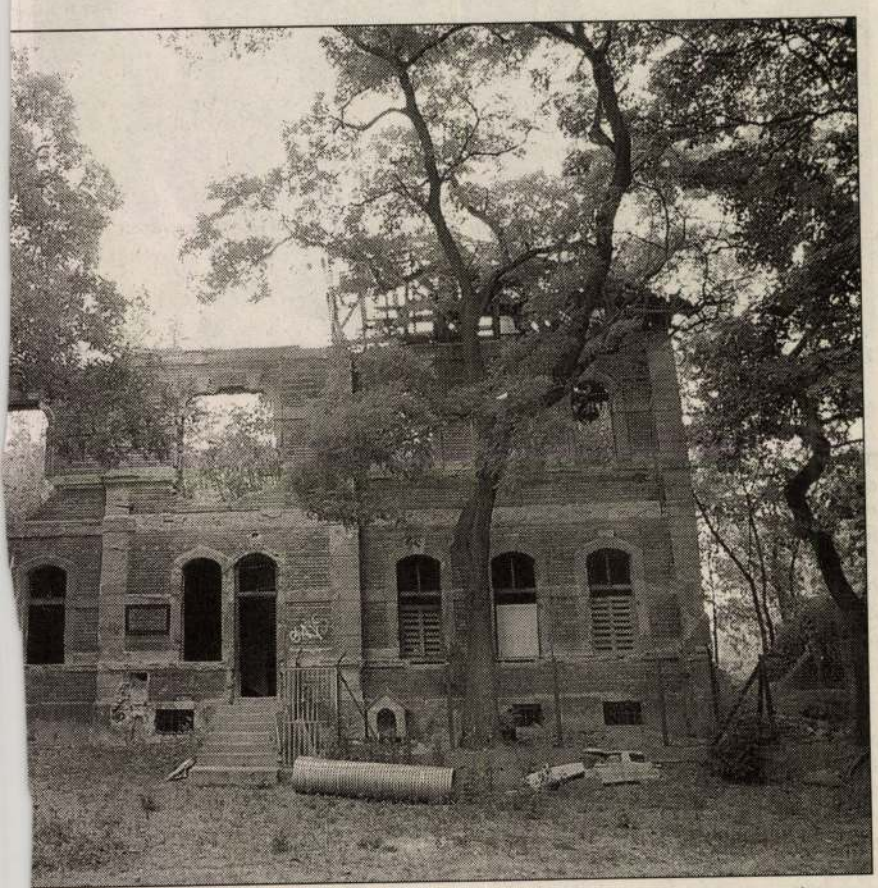

...télyszerű romépülete 1895-ből való FOTÓK: KOVÁTS ZSOLT

található a Népligetben (fajtának a fajon belüli változatokat mondjuk). Köztük olyan különlegességek, mint Budapest legnagyobb vasfája, kínai gumifa, örökzöld tölgy, amuri dugófa, szárnyas dió. A fák száma körülbelül tízezer. Állítólag több, mint amennyit a terület ideálisan elbír.

A növényzet mellett érdemes még megemlékezni a liget régi, nevezetes épületeiről. Egyidős a parkkal a hajdani Ligeti Nagyvendéglő (más néven Népligeti Sörcsarnok) kastélyszerű épülete, amely 1895-ben épült, a város legnagyobb vendéglője volt, egyszerre 400 ember ebédelhetett benne. Egészen a második világháborúig működött. Azután a Kelet-pesti Vendéglátó-ipari Vállalat raktára lett, jó karban tartották, ám a rendszerváltás után a X. kerület és a főváros jóvoltából ebek harmincadjára jutott: ma katasztrófavédelmi kutyák kiképzőhelye.

A liget másik, alapítás kori létesítménye a mutatványosok tere volt. Az államosítás után azonban megszűntek az itteni mutatványosbódék. Egy kivételével: Kemény Henrik zöldre festett deszka bábszínháza ma is ott áll magányosan, felújítva, mementóul. Vitéz László atyja azonban csak hétvégenként jár ki ide, gyakorolni. Színháza mellett vaskos fekete nyár nő, melyet a mester 1956-ban ültetett, mint ezt a fán egy bevésés is hirdeti: KH 1956.

A Népliget híres szobrok menedékhelye is. Itt bújik meg például a terézvárosi katolikus templom mögé visszahelyezett oroszlános kút eredeti nőalakja (sokáig a kút is itt volt) és az a Tinódi-szobor, mely a Blaha Lujza téri Nemzeti Színház előtt állt. És még egy nevezetesség a régmúltból, a királydomb, amely valóban az: az 1916-os, utolsó magyar koronázás királydombjának földjéből való.

Különleges értékei ellenére a Népligetet ma is sokkal kevesebben látogatják, mint nagy testvérét, a Városligetet.

Csordás Lajos

LELŐHELY

...s. fiúké a jövő

...últtal rendelkezett, notesz vezetésébe. foglalhatta el a fenélkül – nacionálétott –, de talán akított. Mindenesetre y tizenöt tagú cser-

ra. Így értesülhetünk arról, hogy Boros József (Nyuli) gyakran késett, Pásztor József (Pucus) meg szemtelenkedett. Cigl Géza (Pötyi) viszont meg nem nevezett bűnökért gyűjtött be két rosszpontot. Ezekhez képest talán a jó tulajdonságok közé sorolhatjuk, ami Fekete László (Pepi) és a Pusi becenevű Gulyás rubrikájában olvasható: golyózik.

Gáti Jenő kiképzési terveit annyiban foglalta össze, hogy „Összetartás. Énekverseny. Sport. Viták". A notesz tanúsága szerint a Csilléry-tagok például gyufaskatulya-versennyel, ügyvédesdivel és gyűrűkeresésssel múlatták az időt, de szerepelt a kínálatban a maharadzsa és a médium című játék is. Ha ebbe belefáradtak, rágyújtottak egy nótára: pl. arra, hogy „Cs. fiúké a jövő".

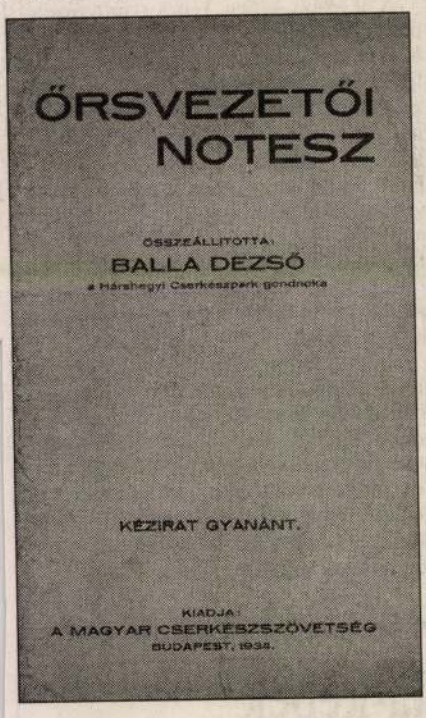

Abba a rovatba, hogy „mit tanultam az őrsömtől?", Gáti Jenő ezt írta: „Hagyomány és ceremónia". Az Őrsi szórakozás fejezetben viszont tömör összefoglalót is adott a foglalkozásokról. Őrsi teák: „volt és sikerült". Őrsi séták: „a városban". Őrsi mozi, színházlátogatás (előzőleg a rajparancsnokkal megbeszélni!): „Nemzetibe, 1935. III.". Sport-összejövetelek: „strand". Kiállítások és múzeumok megtekintése: „vas. délután". Korai misék jegyzéke: „6 órai, 8 órai". Tábori kiképzési terveim: „Szeretet". Őrsi célok a táborra: „egyforma trikó és nadrág".

Az azonban kétségtelen, hogy ha történt valami a 132. számú Csilléry cserkészcsapat ezen őrsével, arról a tagok haladéktalanul tudomást szerezhettek. Gáti Jenő az őrsi riadó tervezetét igen alaposan kidogozta ugyanis. Tőle, a Rákos utcából a Mátyás utcába, onnan a Ráday és a Kisfaludy utca érintésével a Futó utcába, majd a Thék Endre, a Práter és a Nap utcába szállhatott az üzenet. Majd jött a Homok utca, a József utca és a Vas utca, utána a Rökk Szilárd utca, a Mária utca és végül a Kenyérmező utca, ahol szinte egymással szemben lakott a két Géza, Cigl és Barna.

...kában jelölte meg jó ...t, ami olyankor jutott ...let-paripáit, és azok

...bádzottak-e Gáti Je... hogy az ő noteszé... bontakozik ki. A ta... egytől egyig tanulók ...anyelvűek; születés... e föl vezetőjük. Igaz, ...rossz tulajdonságaik-

Bár most már mindegy, de én mégis remélem, hogy néhaněha legalább ezt a riadóláncot elindította az őrsvezető. A szeretet jegyében, no meg hogy történjen végre valami.

N. Kósa Judit

Szeretettel Meghívjuk

2002. július 3-án, szerda 17 órára

LUKÁCS JÁNOS

festőművész

Kiállításának megnyítójára.

A kiállítást megnyitja

Feledy Balázs

művészettörténész.

A kiállítás helye

Duna Galéria

Budapest, Pannónia u. 95.

(Dráva u.sarok)

Közreműködnek

Kertész Katalin

színművész

Sárkány Kázmér

a Magyar Állami Operaház

magánénekese

a Hold Táncszínház táncosai

A kiállítást támogatta

a Magyar Alkotóművészek

Országos Egyesülete

Meghívó

TISZTETTEL MEGHÍVJUK
ÖNT, CSALÁDJÁT ÉS BARÁTAIT
1996. NOVEMBER 8-ÁN 17.30 ÓRÁRA

LUKÁCS JÁNOS

FESTMÉNYEI ÉS GRAFIKÁI

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:

DUNAY CSILLA

ÚJSÁGÍRÓ

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ
1996. NOVEMBER 20-IG
NAPONTA 8-18 ÓRÁIG.

KISPESTI VIGADÓ,
1191 BUDAPEST, FŐ U. 22.
TELEFON: 157-4844

LUKÁCS

Lukács János

NÉPSZAVA 1985. AUGUSZTUS 18., VA

Lukács Ágnes KALÁSZNÉZŐ

göngyölt
vászonban
a kenyér

Simai Mihály

A TÁLTOS SZÜLETÉSE

egy zöld csikó remegő lábai
négy zöld esőszál a pipacsmezőn
véznácska hangját alig hallani
orrát fölszegzi emlő-keresőn

íme a táltos a ma-született
sárkánytejet szop szökken fölnyerít
megóriásul
s mennydörögve reng
petárda-patái alatt a zenit

Asperján György

MERT LETTEM, MINDIG LESZTEK

Lukács János

ékszerész

Kolozsvárról, 1817-ben irat-

kozott be.

László

Fleischer Béla 65. l.

DAVID ES FIA·9
LOBL

LUKÁCS János

A magyar fényképészek arcképcsarnoka...
Beszélgetés Tóth Józseffal. - Fotó,
1989. 1.sz. 2,8.p.

1965: tom. 11. 1966: tom. 12.
1967: tom. 13. 1968: tom. 14.
1969: tom. 15. 1970: tom. 16.
1971: tom. 17. 1972: tom. 18.
1973: tom. 19. 1974: tom. 20.
1975: tom. 21. 1976: tom. 22.
1977: tom. 23. 1978: tom. 24.
1979: tom. 25. 1980: tom. 26.
1981: tom. 27. 1982: tom. 28.
1983: tom. 29. 1984: vol. 30.x
1985: vol. 31. 1986: vol. 32.
no. 1-2. F. no. 3-4. F. 1987:
vol. 33. no. 1-2. F. no. 3-4. F.
1988: vol. 34. no. 1. F.

x Címváltozás: ACTA ZOOLOGICA
HUNGARICA

Lukács János

ácsm. 1767

l.

Baloghfatornyok

135. l.

~~Sues, Hans, Kulmbachi festő. Mária~~

Születése cz. képe X. 12.

Lukács János

ács

1776-ban építette

a Rákosi ref. fator-

nyot.

Fábián Szatmár

404. l.

ír nem, csak haszon háramolha-

ésben emlitett szobák közül
ő, mivel az egyik a külső kapu
en hossza, végefelé kelemétlenül
rozoga lépcsők végében, mely
külön álló és minden szükséges
senki sem béreli ki, –
alolirott lakása felett levő szó-
nem lehet fizető lakót kapni,
ás feljaratun közelithető meg
eformátus egyház, ha e két szo-
lkül megkapja, ugy mindket-
a vakoltatja uj padlóval lát-
hetőt kijavittat rajtuk, mi
a tetemes haszon háramlik.

LUKÁCS János ácsmester. Egerben 178o-9o között szerepel az adóösszeirásban, de még az 18oo. évi adókönyv is emliti.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Lukács János, ácsmester

1780-90 körül szerepel az egri adóösszeírásokban, de meg az 1800-evi adókönyv is említi.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 361. old.

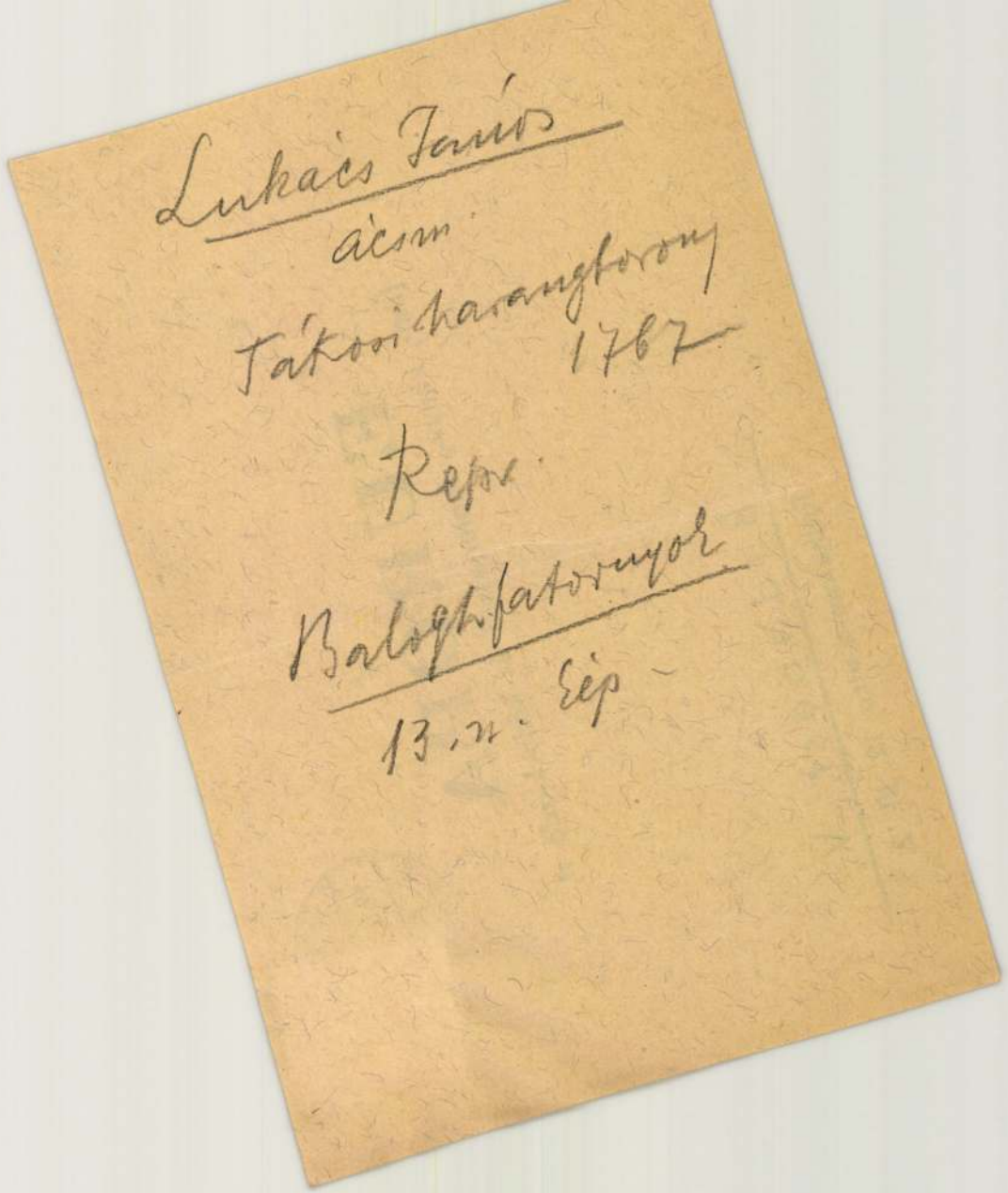

Lukács János

ácsm.

Tákosi harangtorony

1767

Repr.

Balogh fatornyok

13. n. Ép.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Lukács János

ácsm.

Tákos 1767

l.

Balogh fatornyok

46. l.

500
2300

ÉGRÁDY NYOMDA
S. KÖNYVKIADÓ R.-T.
YOMÁSA, BUDAPEST

Lukács János

templomépítő ácsmester

1776. Tákos

lásd

Tákos alatt.

rei"-ük 1812-ig,majd Mansfeld v
lata tovább propagálták a litogr
Az első komolyabb érdeklődés csa
1816-ban jelentkezett,amikor C.G
Bécsbe hivta Senefeldert,akinek
nyitása mellett adta ki az első
gyobb osztrák kőnyomatos sorozat
Ezután gyors egymásutánban keletk
nek a nagy litográfiai vállalatok
"Lithographische Institut" indito
meg az osztrák arckép-litográfiát
s nagy számban adott ki vedutákat
tájképeket,életképeket és karikat
rákat.Igen fontosak az 1819-ben i
végzett szines nyomási kisérletek,
[illegible] Az első magyar vonatkozásu
portrék ennek a vállalatnak a kia-
dásában jelentek meg

Lukács János

1776-ban épitette a tákosi (Bereg m.) fatornyot.

Domfaép 11. l.

ami azonban ekkor már hiapér-
be szorul a fényképezés mellett. 1868-
ban halt meg, de már kb. 1858 óta
felhagyott a litografálással. —

Walzel mellett terméneteseu egyéb,
kisebb-nagyobb jelentőségü vállalatok
is működtek Pest-Budán.

Ilyen Szakmáry József budai
könyvnudája. Kisebb jelentőségü válla-
lat. Csak Budára hóló ipsarigazolvá-
nya volt. Ez kitünik abból a véde-
rező jelentésből, amit Walzel adott be

LUKÁCS ~~József~~ Tákos ácsmester

a Tákos, ref fa harangláb valószínü készitője 1776

TAKÁCS Béla: „Uram hajlékodat, szeretem házadat..." : Református művészet Magyarországon. Bp. : Officina Nova, 1991
65.p. és ill.

Lukács János
tervezte a tákosi fatornyot 1776-ban.

Murakközi Ágota: Szabolcs-Szatmár megye
népmüvészete.

Alföld 1973/10 61 old.

MDK

Lukáts János rézmetszö-ötvös

Példametszetének (1808) levonata az Iparművészeti Múzeumban.

-ó-: Régi magyar ötvös-rézmetszök.

Magyar Iparművészet, 1903. 221-224.l.Képpel.

Lukács János Pese

faragó földmíves
Bánffyhunyadon

Malmagyrépmův. I

38-l.

Lukács József festő

1998. nov. 9-ig Mester Galéria
(Nagy Márta keramikusszal)

Napi Mar. 1998. nov. 6.

ig/ kisajátitott bizonyos formá-
érvényes és helyes szabályokat
lódi, hü képmása stb/. Minthogy
zi élet is csaknem kizárólag a
ve annak megnyilvánulásaként je-
szabállyá kinevezett formákon
nni és igy egész tevékenységük
hogy az adott formákat mélyit-
tilusok monumentalitása. -
gát és helyébe más oly tényező
zerepét folytatni képes volna. -
korában és a jövőben is nem tu-
y az egyes müvészek egyéniségé-
aki által megformulázott, tehát

am.

December 23. - án

Polakovits Margit.

Lukács József
épitér

Gentmüeml
411. l.

LUKÁCS JÓZSEF

Egy történet vége

Lukács József és Vikár András irodaháza a Maros utcában

Jó három esztendeje készült el a Városmajor utcában egy irodaház, amely rokonszenves építészeti értékei mellett egyetlen kérdést hagyott csupán maga után. Nevezetesen azt, hogy a ház földszintjén mélyen behúzódó folyosó a mögötte elterülő telekre álmodott – de ebbéli minőségében kétséges jövőjű – házhoz kapcsolódva képes lesz-e passzázzsá terebélyesedni a későbbiekben. Hát jelentem: képes lett. Létrejött a megálmodott épület, és kialakult a gyalogos kapcsolat is a Városmajor és a Maros utca között, amelynek szükségességéről mindaddig fenntartásaim voltak, amíg anyukám, aki a környék lakója, el nem árulta: naponta jár keresztül azon.

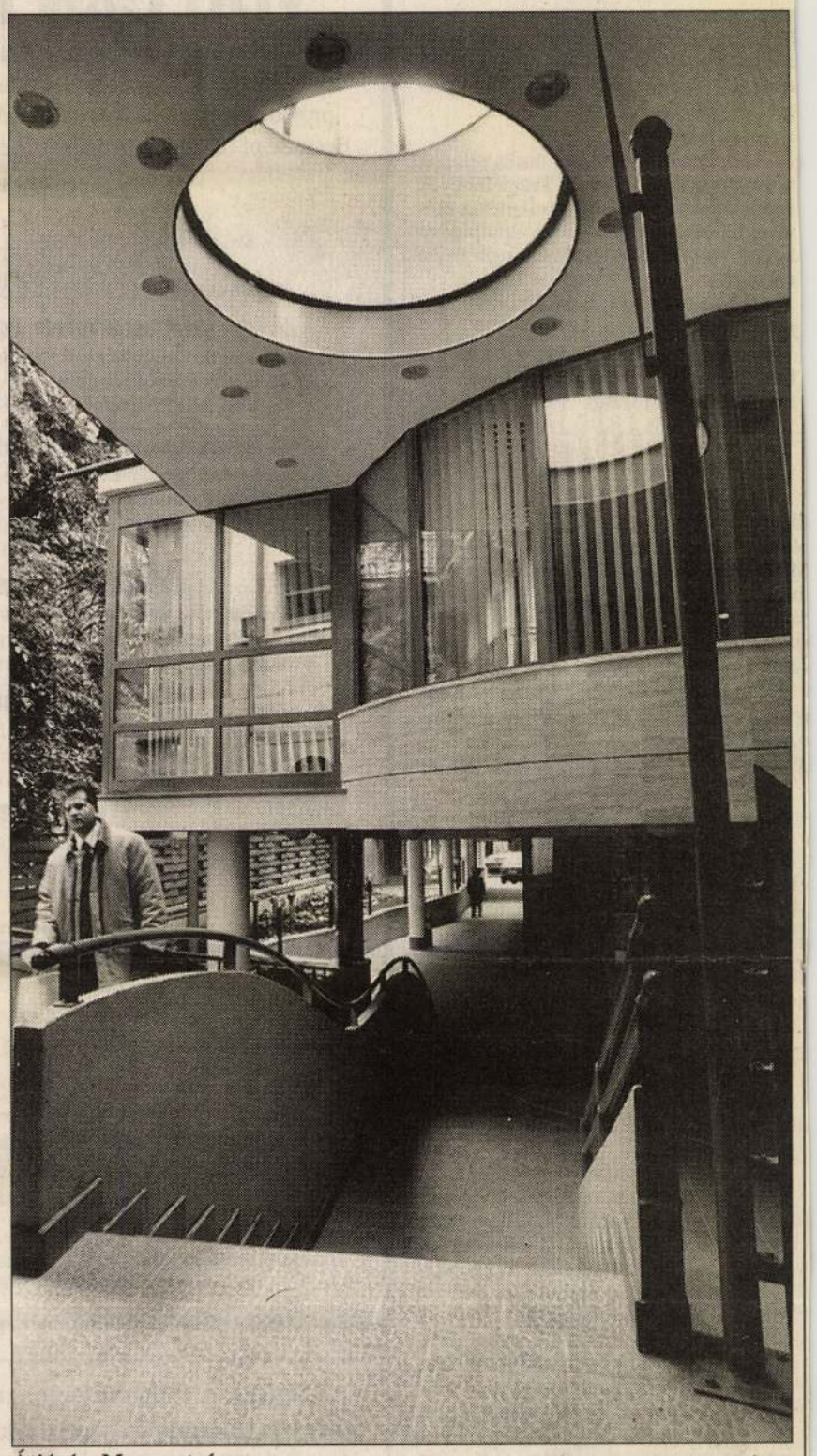

Átjáró a Maros utcára SOPRONYI GYULA FELVÉTELE

Meglehet, a Mir és az Apollo hajdani űrbéli egymásra találása nagyobb esemény volt, Budapest átalakulásának, helyenkénti fejlődésének tanújaként bizony mégis valódi kíváncsisággal, mármár az izgalom határát érintő türelmetlenséggel figyelem az új gondolatok megvalósulását. Amint viszont azt az orális szexuális szokásairól híressé vált amerikai főadminisztrátor esetéből megtanulhattuk, a visszatartott izgalom is érdekes. Nekem ugyanis örömet okoz négy-öt éves távlatban figyelni, ahogy egy leromlott épülettömb új házakkal népesül be. Hosszú időn át kitartani a megelégedés vágyát, majd bevárni az elnyúló pillanatot, amikor végre nyugtázni lehet: egy történet véget ért. Az egyetlen tömbbe szerveződő három épület elkészült, finom disztingváltsággal feszülnek be korábban épült társaik közé, így közösen pedig a megbízható minőség örömével ajándékoznak meg, s ez a mostani állapot immár előrelátható évtizedek hosszán rögzítve marad.

Hullámzó oldalfal

Az öröm természetéhez tartozik, hogy nem is öröm igazán, ha az ember egyedül marad vele. Jó tudni, hogy e megvalósulásban velem örül a két tervező, *Lukács József* és *Vikár András*, akiknek a megvalósulás beteljesedettségén túl megérdemelt honorárium is jár. E tény pedig újabb, bizonyos esetekben az előzőnél is jelentősebb örömforrás lehetőségét hordozza. A tervezőpáros kezétől származik a Városmajor utcai oldal épülete, a passzázs túlsó kapuja, s ez a mostani is, amely immár a Maros utca felé ásít. A korábbi, 1995-ben átadott ház homlokzati megoldása talán szellemesebb és határozottabb az újnál. Ez a beépítés azonban belül, az utcáról nem látható területeken kínálta a bonyolult kérdésekre adható helyes válaszok lehetőségét. E válaszok pedig rendre megszülettek a rejtett részeken, ahol most újabb épületszárny, egy terasz és persze a kiteljesedő passzázs terei és tömegei sorakoznak leleményes tömörséggel. Főként az átjáró folyosó hordoz újdonságokat, ha nem is építészeti minősége miatt. Lukács és Vikár érzékelhetően sokat tett azért, hogy ez a hol beszűkülő, hol pedig kiszélesedő térsor dinamikusan áramoljék: hullámzó oldalfalú virágágyak, kisebb-nagyobb formai elemek biztosítsák a változatosságot. Ezek az építészeti „események" azonban néha megbicsaklanak, szögletessé, darabossá válnak, a járás folyamatossága megtörik néhány ügyetlen térszinttalálkozáson. A mozgássérültek, babakocsisok számára a lépcsőkkel párhuzamosan szükségképp biztosított rámpák kényszerűen billentenek a formai arányok egyensúlyán, és e kedvezőtlen hatásokon a könnyednek szánt korlátdíszek sem minden esetben oldanak. Ezek ugyanis helyenként valamiféle nehézkes spekulativitásról tanúskodnak. Ami viszont valóban fontos, tehát a köztér fogalmának Budapesten régen nem tapasztalt újraértelmezése, az egyértelműen a tervezők sikere.

Ugyanez a szándékoltság, túlformáltság sajnos visszatér a Maros utcai homlokzat néhány megoldásán is. A felület alapvetően finom vizuális átkötésekkel – amolyan köztes fokozatként – határozza meg az új házat a két szomszédos épület között. Ezek ugyanis meglehetősen eltérő arányrendszer szerint épültek, Lukács és Vikár tehát az ebből adódó feszültségen igyekezett enyhíteni. A bal oldali szomszéd szuterénből és magasföldszintből összeadódó jókora lábazati szakaszát alapul véve, egy errefelé mindeddig szokatlan, de a „miért ne" elv alapján elfogadható *mezzanint* hoztak létre. A földszint és a homlokzati kiképzésben hozzákapcsolódó első emelet közös üvegfelületét egyszerű oszlopok tagolják, ám azokon lebegő párkányelemek feszülnek ki, amelyek az amúgy rokonszenvesen nyugodt homlokzaton az építészkedés nehézkességével jelennek meg. Hasonló hatású a legfölső szint megoldása.

Megbillenő egyensúly

Az idefönt megmozgatott tömegek játéka félig sikerült igyekezet maradt annak érdekében, hogy a fegyelmezett és tömör homlokzat „ellebegjen" az ég felé. A szemközti járdáról nézve első pillantásra azt hihetni: valamiféle corbusieriánus tetőterasz, tetőkert alakult ki odafönt. De nem, csupán a kazán számára kellett robbanófelületet kialakítani, ezért a pompás üvegfelület, vélt műteremablak mögül most szenvtelen gépészeti elemek néznek le az utcára. Az ennek következtében megbillenő kompozíciós egyensúly visszaállítása magyarázza a tetőtér többi gépezetének napfényt juttató jókora kerek ablak megszületését, amely a jobb oldali szomszéd ritmikusan sorakozó kéményeinek és a túloldali épület mozgalmas felépítményének sugallatára nyerhette el formáját.

A lehetőségek határa

Peches ház lett ez a mostani, mert mindaz, ami rovására írható, az utcai homlokzaton jelenik meg. Ezzel szemben minden vitathatatlan értéke a nagyközönség elől elzárt tereiben és a passzázs fölötti belső udvari részeken mutatja meg magát. A Városmajor utcába három évvel korábban tervezett irodaház dinamikus tereivel szemben a mostani belső nyugodtabb, konszolidáltabb és áttekinthetőbb. Lényeges, hogy a tervezők a lehetőségek határáig menve bőséges mennyiségű természetes fényt juttattak mindenüvé. A ház udvari homlokzatai pedig harmonikus és nyugodt modernista homlokzatok, amelyek nem zavarják föl a növényekben, fákban bővelkedő belső kertek látványának nyugalmát. Lukács és Vikár a kilencvenes évek megbízható kismestereivé értek. Építészetük ugyan nem tér el az eredeti iránytól, és nem is rázkódik meg az architekturális gondolkodás, de amit csinálnak, az a mértéktartás, a józanság és az ökonomikus térszemlélet jegyében történik. És vannak esetek, amikor ez a legtöbb, amit tenni érdemes.

Bojár Iván András

lnivalója

ester-helyettes

tése ellen. Az a meggyőződésem, hogy ha értelmesen és őszintén foglalkozunk a problémákkal, akkor meg tudunk egyezni a kerületekkel és az állampolgárokkal is.

– A szippantósokkal is?

– Rendet kellett tenni, tarthatatlanok voltak már az állapotok. Szeméthegyek emelkedtek, a folyékony hulladékot élővizekbe öntötték. Világossá, átláthatóvá kellett tenni a szolgáltatást. Jogszerűen csináltuk.

– Váltsunk témát: nem könnyű ma a fővárosban parkolni.

– Igen, hétszázezer autó van a városban, napi két órát közlekednek, huszonkettőn keresztül viszont tárolni

---

VAJDA PÁL

ületett Újpesten.
olomázik a BME-n, villamosmérnök.
MSZMP IV. kerületi bizottságának gazdaitkára.
újpesti MSZP alapító elnöke, önkormányő.
kerület gazdasági alpolgármestere.
MSZP fővárosi listáján szerez mandátust városüzemeltetési és -gazdálkodási főr-helyettese.
Újpesten az MSZP polgármesterjelölt-

---

kell őket. A Belvárosban a fizető parkolás elindításával rendezettebbé vált a helyzet. Alternatív parkolási lehetőségeket tekintve viszont gyenge lábon állunk. Ha megtérülő vállalkozássá válik, elindulhat majd a parkolóház-építés. Amíg a mellékutcában ingyen is lehet várakozni, senki nem megy be a parkolóházba. Pedig ezek jövőbeni bevételeiből lehetne finanszírozni a P+R várakozóhelyeket, ám ehhez huszonhárom kerülettel kell majd megállapodnunk.

– Mit vár a következő négy évtől?

– Küzdelmes lesz az előttünk álló ciklus, de olyan konfliktushelyzetekre, mint '95-ben, nem számítok. Folytatódnak az elindított felújítások, a zöldmezős beruházások, az ipartelepek és a lakóingatlanok rehabilitációja. 1990 és 1994 között ez veszekedős város volt, sok konfliktussal a főváros és a kerületek között. A mostani időszakban kétségtelen a javulás, amely véleményem szerint folytatódni fog. Túl vagyunk a nehezén, ezután az emberre kell majd jobban figyelni. De annak tudatában, hogy Budapest a régió pénzügyi, gazdasági és kulturális központja, aminek egyre markánsabban kell megmutatkoznia. Reménykedem tehát, hogy az elmúlt négy év várospolitikája – a budapestiek elismerő támogatásával – tovább folytatódhat.

Schmidt Gábor

ajtás

ási műveknél

alakulás időpontja, az új struktúra megvalósítására három hónap áll rendelkezésre – folytatta Kepecs György. Vázolva az új szervezeti felépítést, hozzáfűzte: a korábbi három helyett négy felső vezetői poszt lett, az öt főosztályból, illetve főmérnökségből kilenc, a tizenhét osztályból huszonhárom, míg a nyolcvanhat csoportvezetői beosztás helyett mindössze negyvenhat. Az új szervezetben negyvennyolcan először kerültek vezetői vagy magasabb beosztásba.

Az FCSM terveiről szólva elmondta: jelenleg az összes szennyvízmennyiségnek mindössze húsz százalékát tisztítják meg biológiailag. Mivel azonban kiemelt feladatként kezelik a Duna vizének magas szintű védelmét, az ezredfordulót követő egy-két éven belül ez az arány már a negyvenöt százalékot is elérheti. Tavaly kilenc kilométernyi csatornahálózat rekonstrukcióját hajtották

IF YOU THINK YOU ARE GOOD ENOUGH TO JOIN THE TOURISTIC COMPANY

YOU CAN DO IT NOW

We are an international tour-operator organizing outgoing holidays to European and overseas destinations. The sale of our products is provided by own offices and a sales network at the whole country. Because of the fast growing we are seeking persons for the positions :

BOOK-KEEPER (m/f)
Responsible for bookkeeping and payments control. Should possess a knowledge of accountig computers programs and a valid knowledge of present accounting rules. Experience at the position in accounting departments is an advantage.

MARKETING ASSISTANT (m/f)
Responsible for the preparation and co-ordination of the marketing and advertisement operation. Should possess a knowledge of computers including COREL DRAW and QUARK, and have an experience in cooperation with the press.

PC SPECIALIST/INTERNET SUPPORTER (m/f)
Responsible for the administration of the company network and Internet server. Should possess a very good knowledge of PC software/hardware administration and have an experience in working with NT, Novell, Access and Internet providers.

BOOKING ASSISTANT (m/f)
Responsible for the reservation procedures, co-operation with the company's abroad partners (hotels, airlines, agents). Should possess a good knowledge of PC programs including word processors and worksheets as well as the operation through the Internet.

SALES CONSULTANT (m/f)
Responsible for the sales service in a company shop. Should possess a very high personal culture and communication skills, which allow him/her to be the best advisor and consultant for our clients.

SECRETARY (f)
Responsible for the translation and administrative dues. Should be a hungarian native speaker, and very good knowledge of written and spoken Polish and English or/and German as well as the word processor.

At all positions we require:
- Good knowledge of spoken and written English.
- Knowledge and experience in working with computers programs.
- Very high self-motivation and target orientation.
- Ability of effective work in the team and the structure of a multinational company.

We offer:
- Very interesting work in a dynamic team.
- Possibility of the career in the fast growing multinational company.
- International trainings and travel opportunities.
- Motivating salary and excellent work conditions.

Application letter and CV including photo should be sent by mail or fax to the following address: Mallorca Travel Kft., 1061 Budapest, Jókai tér 6. Tel./Fax: 332-5107, 332-3129, within 2 weeks from the date of publishing of this advertisement.

Cégünk a villamos elosztás, ipari ellenőrzés és az automatizációs folyamatokkal kapcsolatos termékeket és szolgáltatásokat nyújtó, vezető nemzetközi csoport magyarországi leányvállalata.

Nemzetközi képzési programra

keresünk fiatal, 1-2 éves szakmai gyakorlattal rendelkező munkatársakat, akik a képzés egy éve alatt több hetes menedzserképzésen, illetve belföldi és külföldi, célorientált projektek megvalósításában vesznek részt.
Az egy év alatt teljes fizetést, a kiküldetések időtartamára pedig szállást és napidíjat biztosítunk.
Olyan munkatársakat keresünk, akik jól beszélnek **angolul**, emellett a **francianyelv-tudás** előnyös. A képzés időtartama alatt nyelvtudásának továbbfejlesztéséről is gondoskodunk. A képzés befejeztével a munkavégzés helyszíne a **zalaegerszegi** gyárunk, ezért elsősorban helybéli és környékbeli jelentkezőket, illetve **mobil** fiatalokat keresünk.

Az alábbi végzettségű fiatalok jelentkezését várjuk:

- gépészmérnök gyártási vagy vásárlási/beszerzési ismeretekkel,
- villamos- vagy gépészmérnök minőségügyi ismeretekkel.

Amit kínálunk:
- nyugat-európai gyártási kultúra elsajátítása,
- managementismeretek bővítése,
- néhány éves belföldi munkavégzés után nemzetközi karrier lehetősége a világ 130 országában lévő

MESTER
GALÉRIA
1092 Bp., Ferenc krt. 22.

LUKÁCS József

M. és Társa „91" K.F.T.

Postacím:

1194 Budapest,
Szatmár u. 9.
Tel./Fax: 217-8015
Tel.: 217-8016

Új Művészet
Szerkentősége

A
MESTER GALÉRIA
Budapest IX., Ferenc krt. 22.

Szeretettel meghívja Önt és kedves családját,

FEKETE LÁSZLÓ

LUKÁCS JÓZSEF
festőművész
kiállításának megnyitójára.

1997. október 17-én, 18 órára.

A kiállítás megnyitóján
a kiállítók beszélnek munkáikról.

A kiállítás létrejöttét az

M. és Társa '91 K.F.T.

munkaerőkölcsönzési és szervezési
tevékenysége tette lehetővé.

A kiállítás megtekinthető:

1997. 10. 17. – 11. 7-ig.

Hétköznap: 10–18 óra között
Szombat – vasárnap: ZÁRVA

Monosánné T. Ilona

From : M es TARSA '91 KFT. PHONE No. : 36 1 217 8015 Oct.07 1997 1:29AM P01

1092 Bp., Ferenc krt. 22.

LUKÁCS JÓZSEF

új írás

IRODALMI, MŰVÉSZETI
ÉS KRITIKAI FOLYÓIRAT

XXX. ÉVFOLYAM
1990. MÁRCIUS

3

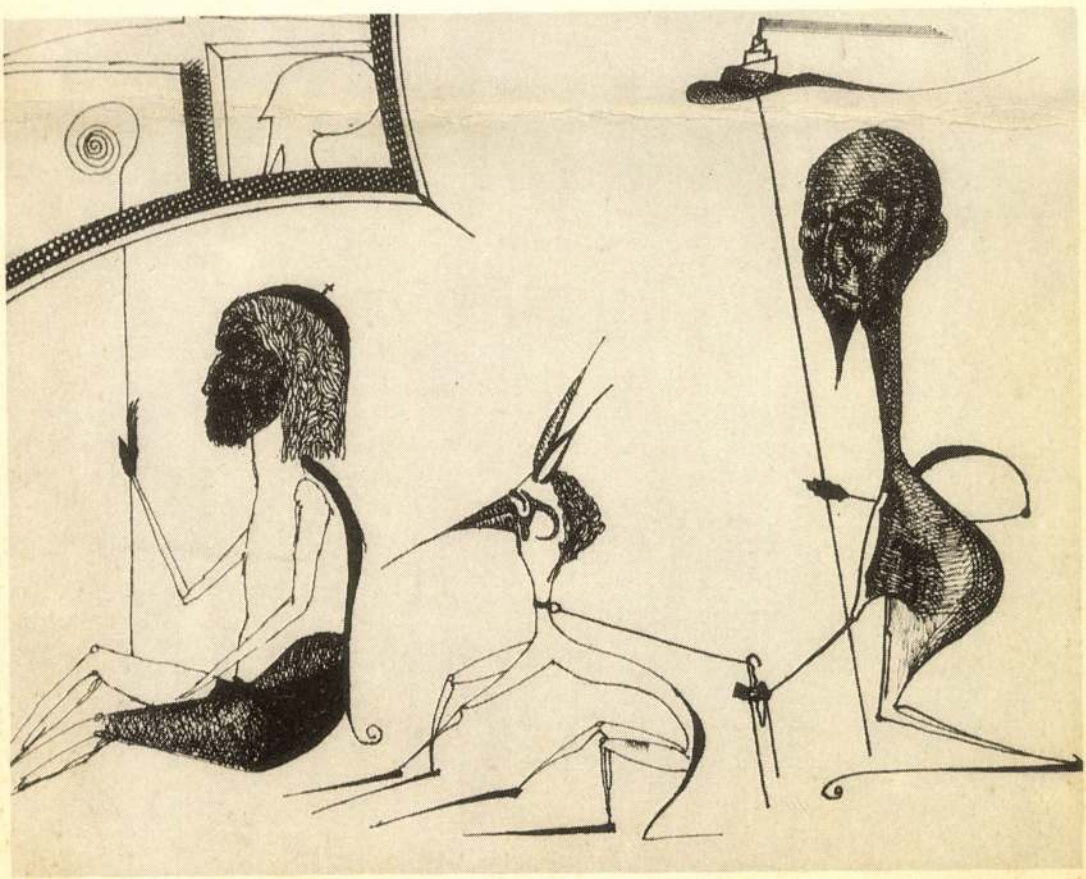

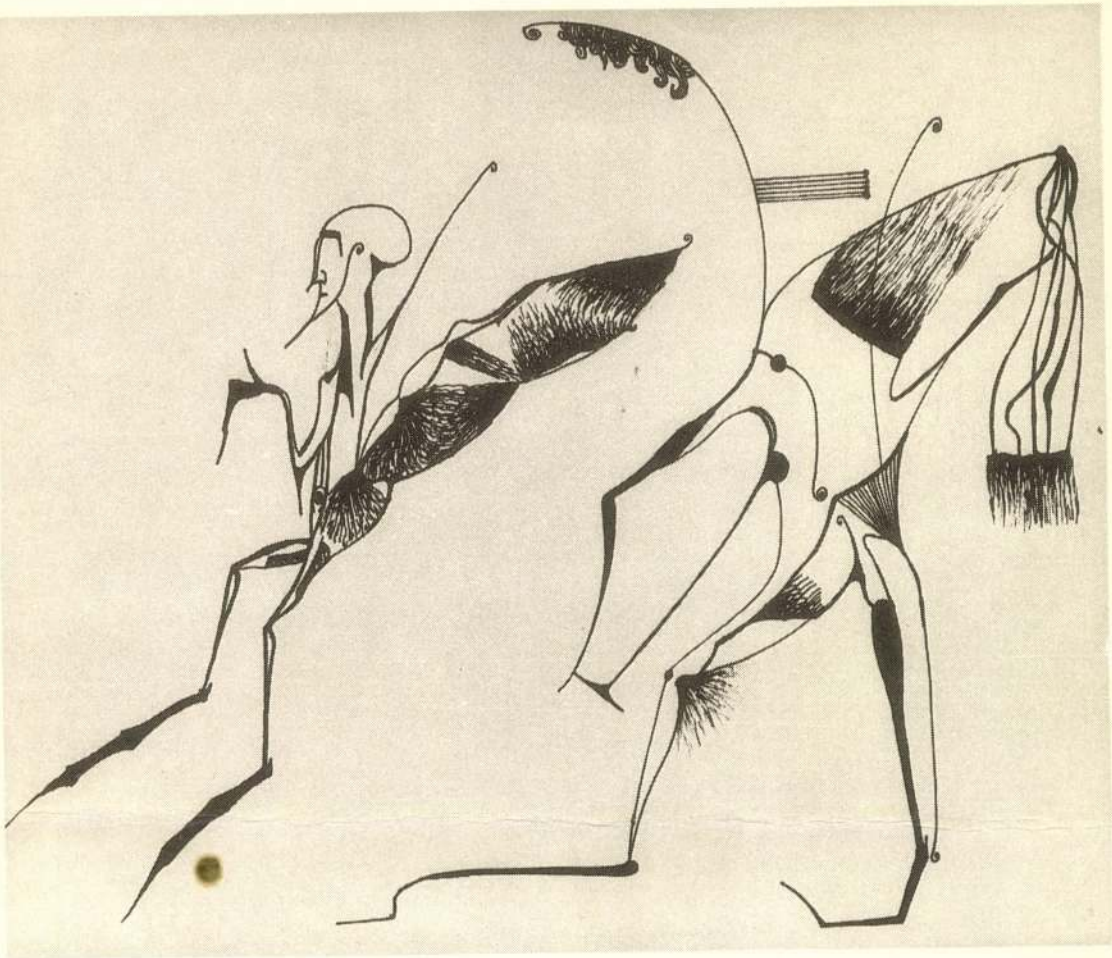

új írás

Ára: 17 Ft

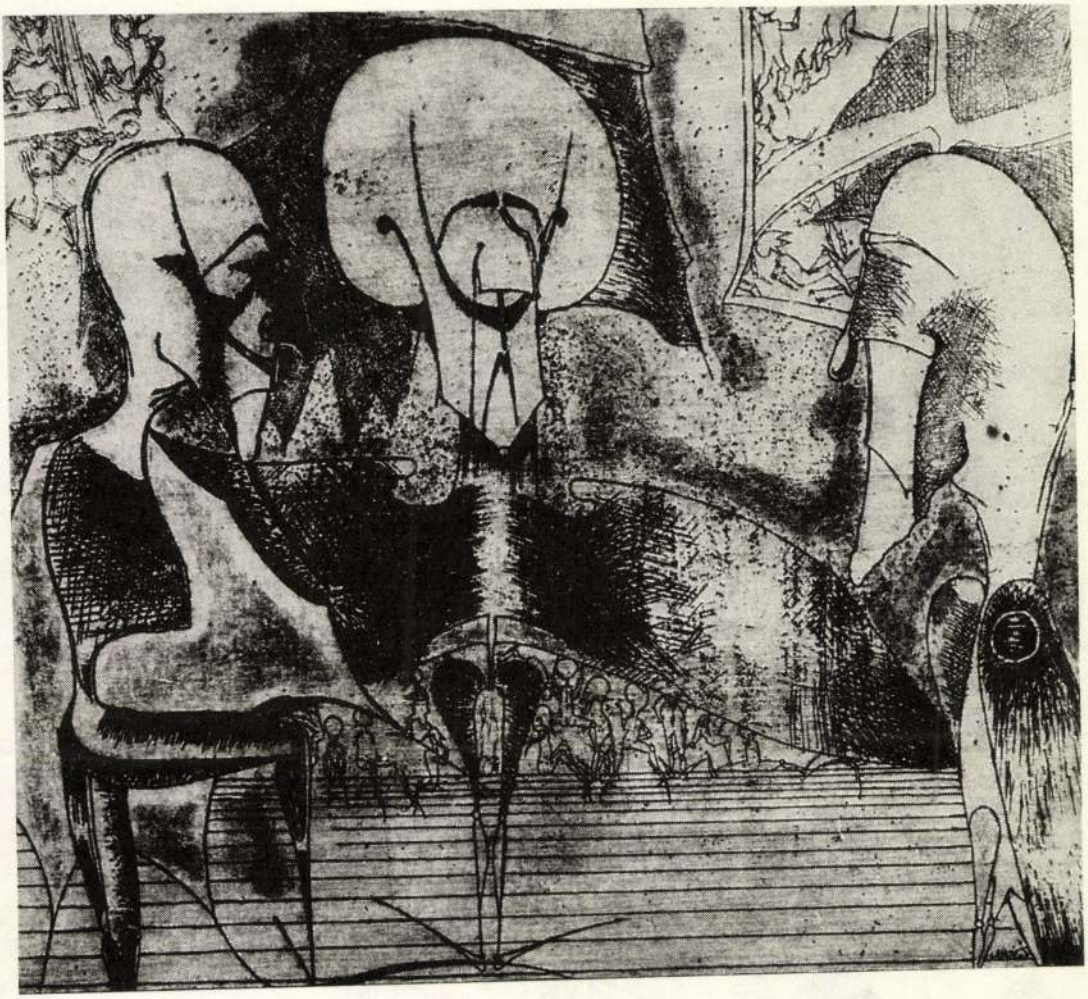

Az 1991-es tárlaton díjat kaptak:

Bodnár Ede *grafikusművész*
Morvay László *grafikusművész*
Pánti Imre *festőművész*

A kiállításon alkotásaikkal bemutatkoznak a következő művészek:

Bata László festő
Bálványos Gabriella grafikus
Bodnár Ede festő és grafikus
Budehelyi Tibor szobrász
Bunda János István festő
Czétényi Vilmos festő és grafikus
Czina Mónika festő
Dékány Ágoston grafikus
Goda Zsuzsa festő
Gombosné B. Éva festő
Gulyás László festő
Gyeney Judit festő
Gyólai Gabriella festő
Hartung Sándor festő és grafikus
Hernádi Paula grafikus
Horkay István festő és grafikus
Kadarkuti Richárd festő
Kalmár György festő
Kemenesi Zsuzsanna grafikus
Kocsis Előd szobrász
Kováts Borbála grafikus
Lacza Márta grafikus
Ledniczky Gyula festő
Lóska Mari festő
Lukács József grafikus
Mokrai Orsolya grafikus
Morvay László grafikus
Nagy Vera grafikus
Németh Miklós festő
Orbán Nándor grafikus
Pánti Imre festő
Pleva Ilona festő
V. Pleva Margit szobrász
Rácz Edit szobrász
Szűcs Miklós grafikus
Temesi Péter grafikus
Tóth Kristóf grafikus
Tóth Orsolya grafikus
Traurig Lőrinc grafikus
Vizsolyi János szobrász
Gy. Vad Erzsébet festő
Volni Veronika festő

A Pesterzsébeti Múzeum Gaál Imre Galériája
szeretettel meghívja
Önt és barátait a

27. Tavaszi Tárlat

megnyitására

1991. március 18-án du. 16 órára

Megnyitja: **Perlaki Jenő**
Pestszenterzsébet–Soroksár
polgármestere

Megtekinthető: 1991. április 29-ig
hétfő kivételével naponta 10-18-ig

Gaál Imre Galéria
1203 Budapest, Kossuth Lajos utca 39.
Telefon: 127-8017

LUKÁCS József grafikus

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Lukács József

1978 MÁJ 1 3

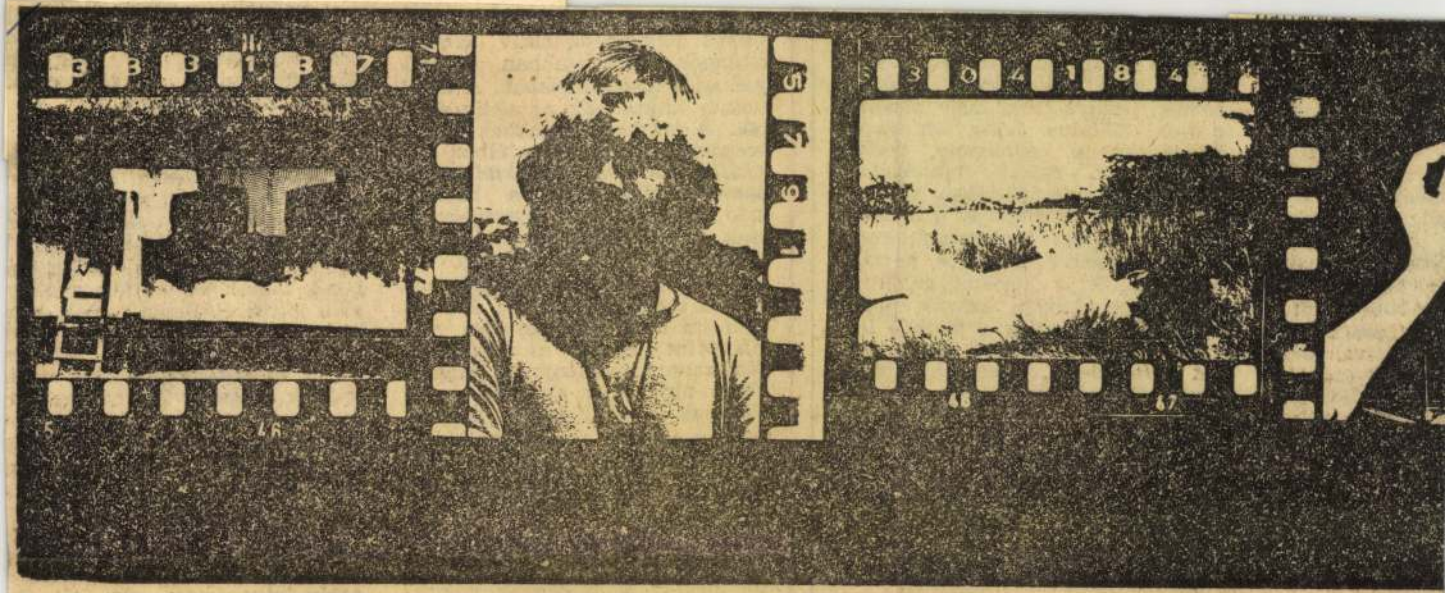

Lukács József: Emlék

1021

rakba, amit elbírhatnak. Elszekereztük a Harasztba, ahol a gödrökben nyáron is állt a víz. Összekötöztük a rakományt, körülkaróztuk, lesulykoltuk, hogy megmaradjon. Néhány hétig ott ázott, benyálazta a békalencse, rostjai meglazultak. Sokat lubickoltam abban a kenderáztatóban valamikor. Ma sem felejtem el a kenderrel összekevert iszapszagot, ami különösen akkor volt erős, ha már a réti füvön a kévéket gúlákban szárították. Anyám áztatta, apám hazavitte. S megint a mamáé lett a dolog. Törni, tilolni kellett, aztán gerebenezni, aztán majd télen fonni, fölmotollázni, aztán szapulni, fahamus vízben áztatni, míg hófehérré nem válik, amikor már szőhetik a takácsok.

Mindez elmúlt már, csak a vásznak maradtak, és nemcsak a lúgos fahamutól olyan tiszták, fehérek, mint az utolsó nagyvázsonyi takács vásznai, hanem a verejtéktől is.

resére nőtt az em
súlyos betegek az
eltűnnek a kórház
gek az öreg-otthon
tudata kiiktatódik
ből. A súlyos bet
öregeknek, tehát
zelállóknak elszigetelésével társadalmilag elveszítjük a halállal való kapcsolatot. Gyermekeink csak az erőszakos halál beálltát tapasztalhatják az utcákon, országutakon, a baleseti halált, azt is csak szemvillanásnyira és mindenfajta belső ráhangolódás nélkül. Mint szomorú és a közlekedést zavaró eseményt. A gyászolónak nincs már státusza... Ha elfojtjuk a halállal való kapcsolatot, s a gyászt, amelyben belsőleg feldolgozzuk a halál élményét: nem lesz-e ennek következménye a részvétre és a szeretetre való képtelenség?"

*

De ezt már H. B. mesélte. 1946-tól 1952-ig volt községi párttitkár.

ből való. [illegible] sokkal azután tör
tént, hogy [illegible]ótiban meg Salföldö
egyedül szavaztam. Hozzám tar
tozott az a két község is. Mind
kettőben gyanakvó, klerikális em
berek laktak. Semmiféle gyűlésr
nem jöttek el. Pedig tudták, hog
csak én beszélek, ismertek is. it
nőttem fel a szomszéd falubar
azt is tudták, hogy szelíd embe
vagyok, mégsem. Így hát beszélr
se volt kinek. Üzenetet kaptam
szavazni se jönnek el. Ám ha é
ezt bejelentem, nagyon barátság
talan férfiak jönnek ki a járás
tól, meg a megyétől. Gondoltan
erre nincs szükség. Korán regge
átmentem, elintéztem az írásc
formaságokat egy jó ismerősse
aztán leszavaztam egy fél ór
alatt mindenki nevében. Az ered

lát, Rudas Lászlót, Csécsy Imrét, Andics Erzsébetet, Donáth Ferencet, Ortutay Gyulát, Kosáry Do-

bász íze, már sarokba vághattuk az autógumival talpalt ócska cipőt. Már mind ritkábban robbantak

gatartás kötelező normáival? Elképzelhető-e, hogy ebből az önként vállalt szigorúságból bármi is át-

gyok nivalók eldöntésében — hasznosítható lehetne egy új kollégiumi rendszer kiépítésénél.

Lukács József

Lukács József: Emlék

3

ÉLET ÉS IRODALOM

Bp. 1978. május 13.
XXII. évf. 19. sz. 3. lap.

foga között tartva táncolt, felesége a falusi barátok szép könyvéből imádkozott. A hős ölt, a rossz aszszony imádkozott. Kinizsit írástudatlannak képzelem, hiszen abban az időben írástudatlanok voltak a szegények, míg az úrilány sétált, társalgott és tanult. Épp abban a korban, mikor Mátyás királynak volt a műveltségtől egyik legragyogóbb udvara a világon. Ez a ragyogás még Nagyvázsonynál is tovább ért. Ne felejtsük, ha a lovasjátékokat látjuk, éppen olyan csodálatos volt a másolóbarátok munkája, akik félhomályban görnyedtek munkájuk fölött, éppen olyan szépet cselekedtek, mint a lovagi torna vitézei. Csak csöndesebben, fejüket félrehajtva, ahogy rótták a sorokat. Ránkhagyták koruk szellemét. A kezdőbetűket gyönyörűen megfestették, nem nevezték meg magukat, hacsak önarcképüket nem rajzolták a sorok elé. S milyen jó tudni, hogy a vázsonyi barátok közül valaki mégsem veszett homályba. Tetemi Pálnak hívták, aki a veszprémi apácáknak írta a Gömöry-kódexet. Kint esett a határ vizében. Minden faluban volt kenderáztató vagy egy tóból vagy sekély patakpart. Szüleim a kendert kévékbe rakták, épp akkorákba, amit elbírhatnak. Elszekereztük a Harasztba, ahol a gödrökben nyáron is állt a víz. Összekötöztük a rakományt, körülkaróztuk, lesulykoltuk, hogy megmaradjon. Néhány hétig ott ázott, benyálazta a békalencse, rostjai meglazultak. Sokat lubickoltam abban a kenderáztatóban valamikor. Ma sem felejtem el a kenderrel összekevert iszapszagot, ami különösen akkor volt erős, ha már a réti fűvön a kévéket gúlákban szárították. Anyám áztatta, apám hazavitte. S megint a mamáé lett a dolog. Törni, tilolni kellett, aztán gerebenezni, aztán majd télen fonni, fölmotollázni, aztán szapulni, fahamus vízben áztatni, míg hófehérré nem válik, amikor már szőhetik a takácsok.

Mindez elmúlt már, csak a vásznak maradtak, és nemcsak a lúgos fahamutól olyan tiszták, fehérek, mint az utolsó nagyvázsonyi takács vásznai, hanem a verejéktől is.

lált. Beszéltek a haldoklóval, látták a halottat és átélték a gyászt. Ez ma már nem így van: a gyermekhalandóság csökkent, kétszeresére nőtt az emberi életkor. A súlyos betegek az aktív életből eltűnnek a kórházakban. Az öregek az öreg-otthonokban. A halál tudata kiiktatódik az aktív életből. A súlyos betegeknek és az öregeknek, tehát a halálhoz közelállóknak elszigetelésével társadalmilag elveszítjük a halállal való kapcsolatot. Gyermekeink csak az erőszakos halál beállát tapasztalhatják az utcákon, országutakon, a baleseti halált, azt is csak szemvillanásnyira és mindenfajta belső ráhangolódás nélkül. Mint szomorú és a közlekedést zavaró eseményt. A gyászolónak nincs már státusza... Ha elfojtjuk a halállal való kapcsolatot, s a gyászt, amelyben belsőleg feldolgozzuk a halál élményét: nem lesz-e ennek következménye a részvétre és a szeretetre való képtelenség?"

✸

De ezt már H. B. mesélte. 1946-tól 1952-ig volt községi párttitkár.

szenteltetni. Nagyon szép szertartás volt, te is ott voltál, szólt akkor egy szót is? — ... Zoli visszaült a motorra, elment, a következő héten behivattak, mondták, hogy elküldenek háromhónapos tanfolyamra, de már nem Sümegre, hanem a megyeszéli helyre, Zalaegerszegre.

✸

— Ez a történet is az előidőből való. Nem sokkal azután történt, hogy Tótiban meg Salföldön egyedül szavaztam. Hozzám tartozott az a két község is. Mindkettőben gyanakvó, klerikális emberek laktak. Semmiféle gyűlésre nem jöttek el. Pedig tudták, hogy csak én beszélek, ismertek is. Jönnöttem fel a szomszéd faluba, azt is tudták, hogy szelíd ember vagyok, mégsem. Így hát beszélni se volt kinek. Üzenetet kaptam, szavazni se jönnek el. Ám ha ezt bejelentem, nagyon barátságtalan férfiak jönnek ki a járástól, meg a megyétől. Gondoltam erre nincs szükség. Korán reggel átmentem, elintéztem az formaságokat egy jó ismerőssel, aztán leszavaztam egy fél óra alatt mindenki nevében. Az ere-

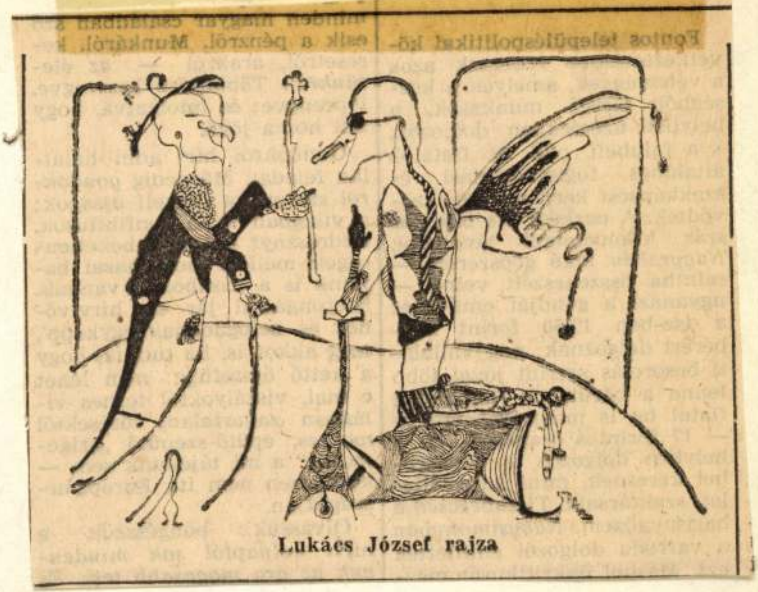

Lukács József rajza

Magyar Nemzet
1984. 1. 22.

Lukács József, grafikus

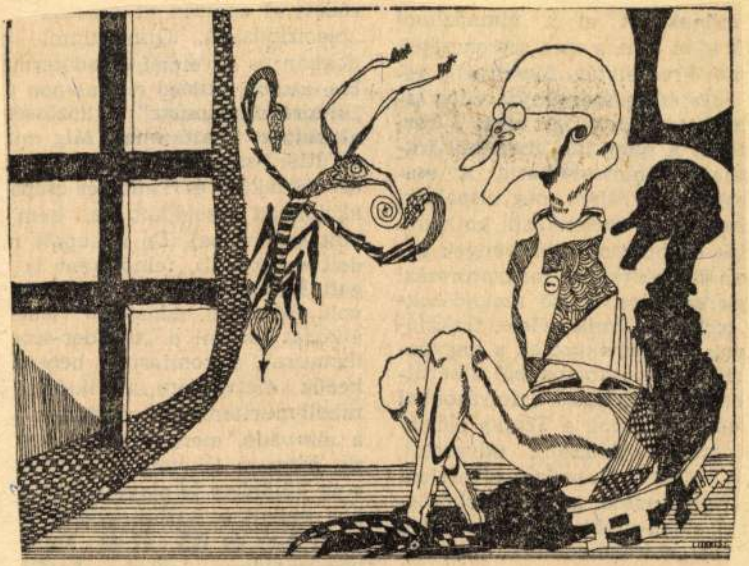

Lukács József: Magány

Lukács

12.

Élet és

16. XXVII/37

Lukács József, grafikus

Lukács József: Már nem vagyok egyedül

Lukács

Élet

XXVIII/30

Lukács József, grafikus

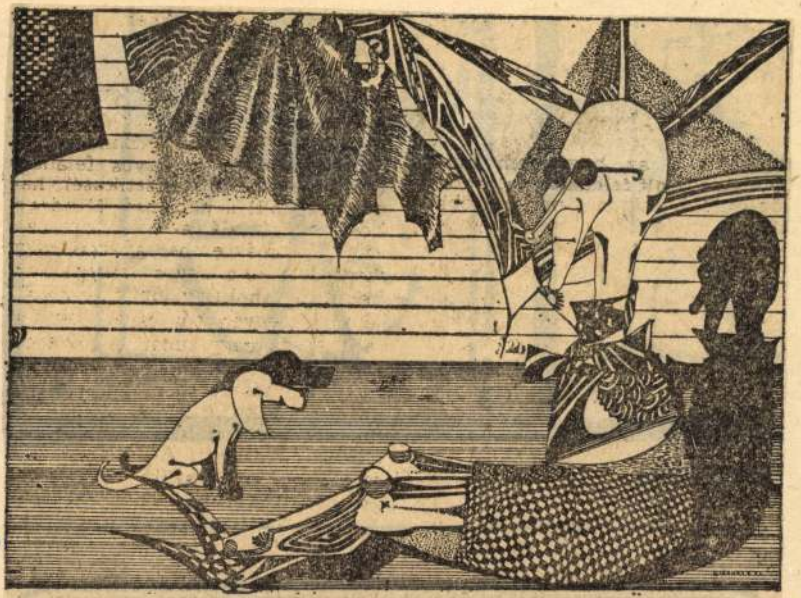

Lukács József: Ebes

Lukács

Ebel

7.

XXVIII/23

Lukács József, grafikus

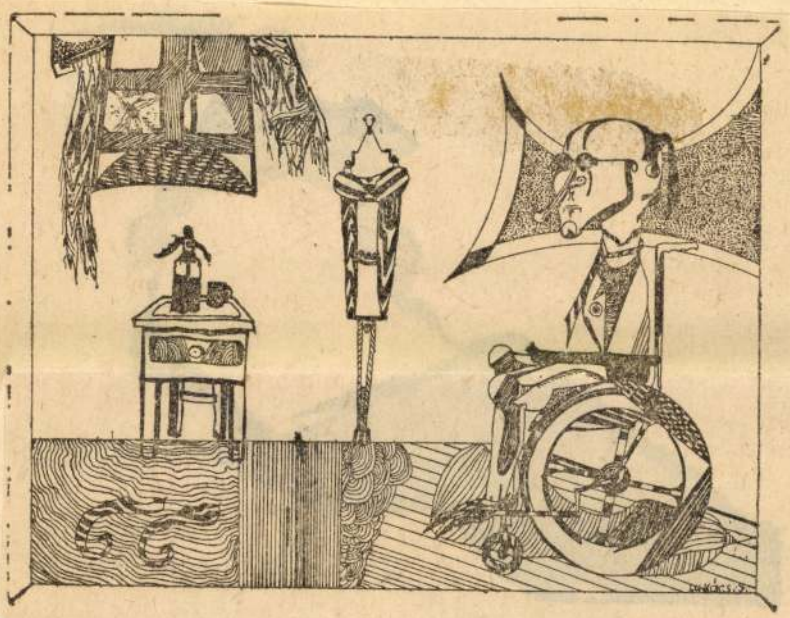

Lukács József: Sérült

Lukács

Élet é

8-

XXVIII/4

Szabó M. László rajza

Élet és Irodalom, Bp. 1978. május 6.

Lukács József: Emlék

XXII. évf. 18. sz. 16. lap.

— Törődnek is azok velem.

— Próbálta már?

— Nem. Minek?

Fiatal, húsz év körüli lányt szólítok meg.

— Nem is tudom, miért csinálom... Tavaly megismerkedtem

gyorsabban, illetve lassabban az újság. Ki kapott jobb leszedőt vagy rosszabb kötözőt. Így gyorsabban megy az idő, s az álmot is elkergeti.

megbotránkoztatna.

Ebben a negatívumban — szégyen ide, szégyen oda — igaza volt. Engem, akit gondosan neveltek tekintélytiszteletre, mégis megbotránkoztatott, hogy leül az irodaasztalhoz, csak úgy pizsamában, és telefonon kihallgatást kér a főhercegtől. Pizsamában! A lélegzet is elállt bennem, de Elemér ismerte a varázsigét: őfelsége lapunkban megírandó cikkéről akar tárgyalni.

— Pénteken tizenegy órakor fogad bennünket — mondotta, mikor letette a kagylót.

— Engem nem — tiltakoztam —, hát most cikket akarunk vagy pénzt.

— Ne légy olyan illetlen — oktatott —, nem rohanhatunk rá ajtóstul.

Hát én nem is rohantam. Elkísértem a kapuig, de ott inamba szállt a bátorság. Egy italmérésben várakoztam, míg Elemér elvégezte küldetését. Derűs arccal érkezett.

— Kaptál pénzt?

— Ugyan, mindjárt pénzt! Nem lehet az ilyen dolgot elsietni, megígérte a cikket.

— A cikket?

— Ne hidd, hogy ez is könnyű volt. Ecseteltem neki a világhelyzetet. Itt vannak ezek a szélsőségek, egyrészről a kommunizmus, másrészről a nemzeti szocializmus

keressük fel Hegedüs Lóránd a Takarékok és Bankok Egyesületében. Ettől én sem riadtam vissza, így ketten már kitettünk egy kis küldöttséget.

Hegedüs Lóránd nagyon szívélyesen fogadott bennünket a főherceg ajánlatára. Elbeszélgetett velünk, ahogy az írók között illik. Odáig ment barátságos hangulatában, hogy beavatott bennünket egy szívesen melengetett hazafias jellegű tervébe. A TÉBE költségén, ha minden jól megy, a következő március tizenötödikére csináltat rengeteg kis, hurkapálcikára szerelt, zászlócskát, talán egy milliót is. Nem papírból, hanem textíliából, ami maradandóbb. Ezeket ingyen szétosztják a proletárgyerekek között. Jut belőle a szegényparasztoknak is. Higgyük el, az ilyen egyszerű akció eléggé fel nem becsülhető eredményt hoz a hazafias nevelés szempontjából. Esetleg jóval többet, és jóval kevesebb költséggel, mint amit a bankszövetség folyóiratok támogatására szán. A célzáson jókedvűen mosolyogtunk, mert úgy illett a pénzünkért. De amikor lehajolt a kiváló közéleti férfi, hogy kitöltse számunkra a csekket, összepillantottunk: mert az már nem is igaz, hogy hányféleképpen szeretik a hazát. A zászlócskák

csak versek és elbeszélések megjelentetéséért cselekedtem. Mennyi szép zászlócskát lehetett volna azon a pénzen készíttetni a proletárgyerekeknek. A folyóirat pedig csak zabálja a pénzt. Különösen, ha anyagi biztonságunkban még némi honoráriumot is fizetünk néhány rászorultnak.

A bankárék pénze is szépen elfogyott. Ekkor Szabó Pál jelentkezett a már ismert szólás-mondásával: „Gyerekek, bízzatok bennem!"

A következő átmeneti megoldást valamennyiónk egyetértésével a Püski céggel való együttműködésben találta. Püski Sándor, a Békésből származó szegényember gyereke, pályafutását egyetemi jegyzetek sokszorosításával kezdte. Nagy szorgalmával lassan annyira vitte, hogy a jogi kar épületének oldalbejáratával szemben, a Szerb utcában kis üzlethelyiséget bérelt. Itt a jegyzeteken kívül később könyveket is árult, és itt kezdte könyvkiadói tevékenységét. Rejtélyes egyéniségnek találtam, mert hogy a semmiből fölverekedte magát, jó üzleti érzékre vallott. Ugyakkor szenvedélyes olvasó volt, széltében-hosszában ismerte az élő irodalmat. Olyan fiatalokat is bőven, akiknek meg könyvük sem jelent meg. Tő-

kami cikket, hozzászólást. Nemle-

Lukács József

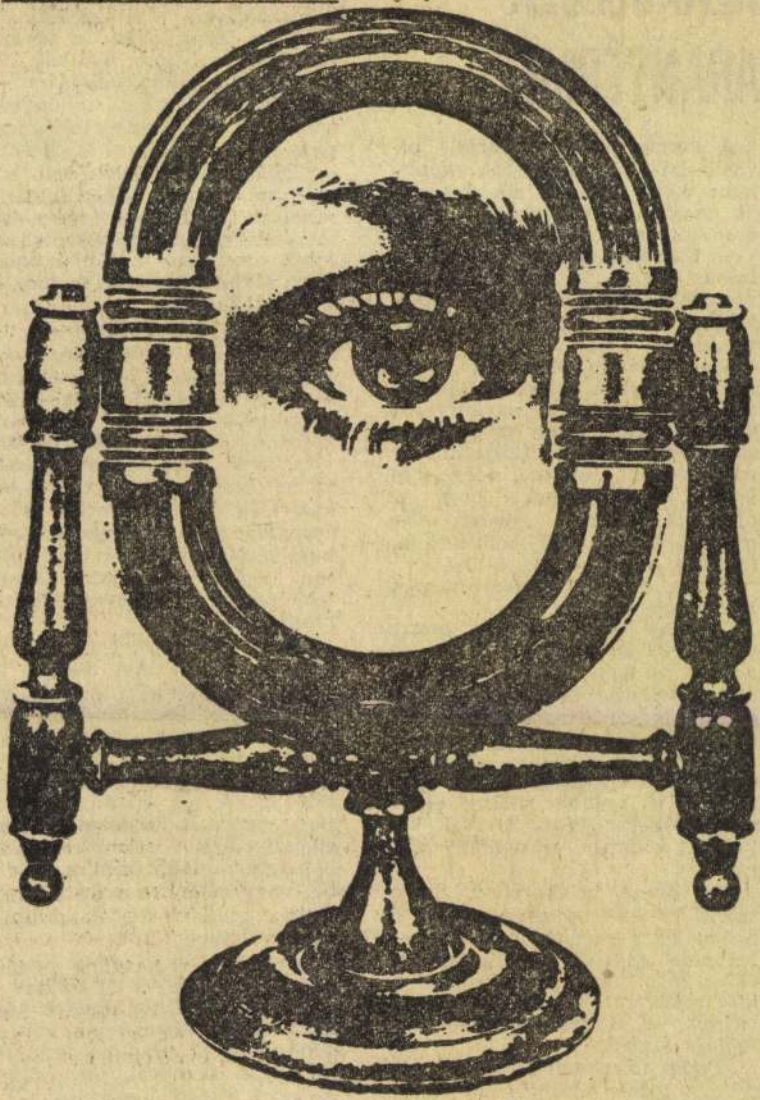

Lukács József: Tükör

ÉLET ÉS IRODALOM

10

Bp.

1978. ápr. 1. XXII. évf. 13. sz., 10. lap.

HERKULESEK ARANYÉRMEI

A kenus világbajnokról olvashatunk ifjúsági hetilapunkban; eddig minden sikerült neki, csak éppen olimpiai aranyérem nincs a vitrinében.

— Ez sajnálatos — gondolja a laikus —, pedig milyen kitűnő versenyző, megérdemelte volna; hányszor szurkoltam neki a tévében...

Majd tovább olvas és szégyenpír borítja el arcát. Földhöz ragadt képzeletével ugyanis azt gondolta eddig, hogy ez az érem egy kiemelkedő sportteljesítmény megérdemelt jutalma. Meg sem fordult a fejében, hogy az olimpiai arany egészen más, mint a többi: titok, misztérium, olyasmi, mint a Szent Grál.

Komor fenségű sorok olvassák fejére balgaságát:

„...egyetlen olimpiai arany elhalványítja nyolc világ- és Európa-bajnoki fényét, de nyolc sem pótolhatja ezt az egy hiányzót. Makacsul lovagol utána minden versenyző, amíg csak ki nem fogy belőle a szusz. Muszáj-Herkulesek birkózása a kék madárral. (...) Örök hiány égetné szívüket a végül is csak kiküzdött olimpiai aranyérem nélkül."

Az olvasó beleborzong, de a szerző siet megnyugtatni; ő tudja, hogy ez a Muszáj-Herkules nem adja föl, addig lovagol előre, míg meg nem birkózhat a kék madárral. Ő bízik a világbajnokban. S gyönyörűséges látomása támad:

„Teste előrelendül, lapátja vizet fog, áthúz. »Röpülj hajóm,... rajtad a Holnap hőse.«

Egy hajó a vizen."

len, hogy hozzájuk tartozik.

Igen, hozzánk tartozik a motorberregés, a kipufogók köpködése, a buszpöffenés, a villamossín sikítása, a fékcsikorgás, a vezetékszikrázás, a benzin nyálkás bűze, a rohanás a rohanás elől, hozzánk tartozik a vaskerekek dübörgése, a sebváltók és gázadagolók szinkópája és a mentőautók szirénája, egyszóval a főközlekedési utak alapzaja, mely elkerülhetetlen, amelyet decibelben mérnek a mérőeszközök, s aminek észrevétlenül emelkedik a tűrési határa, túl a tűrhetetlenségen és még annál is tovább.

Ám egyszerre megtörténik a csoda. Öt óra múlt, délután van, kora tavasz, és már átevickéltünk a pléhvackokkal telerondított Moszkva tér forgalmi zűrzavarán, kiérünk a felbontott Mártírok útjára, ahol nincs semmi, csak felszedett burkolat, piros csíkos deszkaterelők, kábelhengerek, csövek, ácspallók és tartógerendák, szóval bukdácsolhatunk és kerülgethetünk, mégsem vagyunk ingerültek, mégis valahogy jól érezzük magunkat.

Mert közben csend van. Háromnégy keresztutcányi csend. Nem zötyög a villamos, a buszajtó nem csapódik, s nem árad fejfájdító keréksurrogással a taxik és a személykocsik tengere. Az első keresztútnál talán még nem is vesszük észre, de aztán megtorpanunk, mert az az érzésünk, hogy elvesztettünk valamit, valami hiányzik a zsebünkből, a kezünkből vagy belőlünk, s azon kapjuk rajta magunkat, hogy ez a hiányérzet valahogy jó.

Ekkor fülelni kezdünk a Mártírok útján, délelőtt öt és hat óra közt, és meghalljuk lépteink kopogását. S ha szerencsénk van, kis képzelőerővel, a bontási terven felül nyert csendórák alatt fülünkbe jut a rügyek ropogása.

(iszla)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ULLÓI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 ÁPR 1

ÉLET ÉS IRODALOM

Lukács József

1021

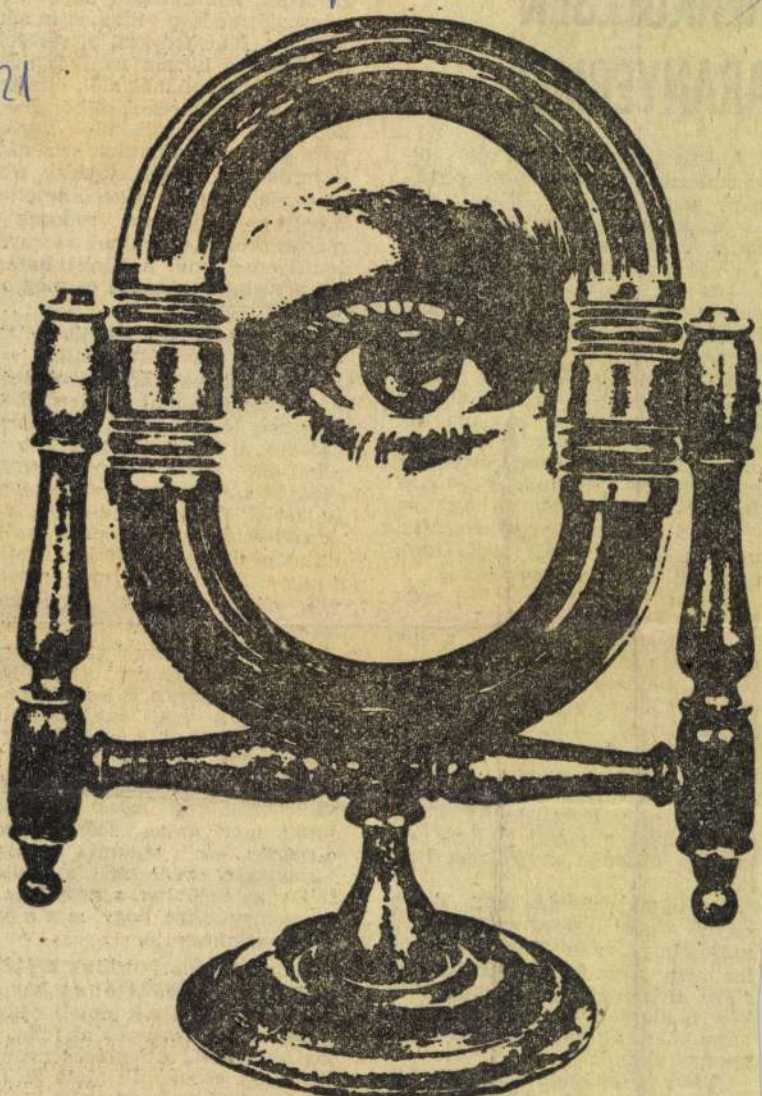

Lukács József: Tükör

HERKULESEK ARANYÉRMEI

A kenus világbajnokról vashatunk ifjúsági hetilapun ban; eddig minden sikerült r ki, csak éppen olimpiai aran érem nincs a vitrinében.

— Ez sajnálatos — gondolja laikus —, pedig milyen kitű versenyző, megérdemelte volna; hányszor szurkoltam neki a tévében...

Majd tovább olvas és szégyenpír borítja el arcát. Földhöz ragadt képzeletével ugyanis azt gondolta eddig, hogy ez az érem egy kiemelkedő sportteljesítmény megérdemelt jutalma. Meg sem fordult a fejében, hogy az olimpiai arany egészen más, mint a többi: titok, misztérium, olyasmi, mint a Szent Grál.

Komor fenségű sorok olvassák fejére balgaságát:

„...egyetlen olimpiai arany elhalványítja nyolc világ- és Európa-bajnoki fényét, de nyolc sem pótolhatja ezt az egy hiányzót. Makacsul lovagol utána minden versenyző, amíg csak ki nem fogy belőle a szusz. Muszáj-Herkulesek birkózása a kék madárral. (...) Örök hiány égetné szívüket a végül is csak kiküzdött olimpiai aranyérem nélkül."

Az olvasó beleborzong, de a szerző siet megnyugtatni; ő tudja, hogy ez a Muszáj-Herkules nem adja föl, addig lovagol előre, míg meg nem birkózhat a kék madárral. Ő bízik a világbajnokban. S gyönyörűséges látomása támad:

„Teste előrelendül, lapátja vizet fog, áthúz. »Röpülj hajóm,... rajtad a Holnap hőse.«

Egy hajó a vizen."

nál is tovább.

Am egyszerre megtörténik a csoda. Öt óra múlt, délután van, kora tavasz, és már átevickéltünk a pléhvackokkal telerondított Moszkva tér forgalmi zűrzavarán, kiérünk a felbontott Mártírok útjára, ahol nincs semmi, csak felszedett burkolat, piros csíkos deszkaterelők, kábelhengerek, csövek, ácspallók és tartógerendák, szóval bukdácsolhatunk és kerülgethetünk, mégsem vagyunk ingerültek, mégis valahogy jól érezzük magunkat.

Mert közben csend van. Háromnégy keresztutcányi csend. Nem zötyög a villamos, a buszajtó nem csapódik, s nem árad fejfájdító kerékszurrogással a taxik és a személykocsik tengere. Az első keresztútnál talán még nem is vesszük észre, de aztán megtorpanunk, mert az az érzésünk, hogy elvesztettünk valamit, valami hiányzik a zsebünkből, a kezünkből vagy belőlünk, s azon kapjuk rajta magunkat, hogy ez a hiányérzet valahogy jó.

Ekkor fülelni kezdünk a Mártírok útján, délelőtt öt és hat óra közt, és meghalljuk lépteink kopogását. S ha szerencsénk van, kis képzelőerővel, a bontási terven felül nyert csendórák alatt fülünkbe jut a rügyek ropogása.

(iszla)

Lukács József

Lukács József: Tükör

Élet és Irodalom, Bp. 1977. márc. 12.
XXI. évf. 11. sz. 5. lap.

ORBÁN OTTÓ

TÓTH ESZTER:

Feltámadás, egy betyárnótára

Nem arról hajnallik,
amerről hajnallott.
Valami rabok
szabadítják magukat.
Valami szent ebihalak,
vagy lepkebábok?
Egy halott,
aki férjem volt. Egy, aki
anyám.
Szaggatják álcáikat,
melyekkel, — a hitregei
pofavágásokkal, — a metamorfózis halad,
megáll, ugrik . . .
Micsod szökések!
Mint a hátrahagyott
képmásokból, ugyanúgy tovább, minden
ideiglenesből.
Bőröm velükszakad,
még a legmesszibbel, apám egyre
hidegebb és hidegebb árnyék-
felhámjaival is.
Ó, a tőlem
elvaduló, imádott szeráf-hernyók!
Gúzsaikkal együtt lefeszítve
engem is:
csupa seb vagyok,
csupa feketedés.
Mégis, a világ
sötétsége csak ott
pattogzik fel, amerre kitörnek, valahány
lefogásból, a testetlenek.
Nem arról
hajnallik, amerről hajnallott.

Fekete gyökerek

Tizenkét évig dolgozott *Roots* (Gyökerek) című könyvén az ötvenöt éves, feketebőrű *Alex Haley*, a világhírű Malcolm X önéletrajzának egykori irodalmi „négere". Könyve, nyolc amerikai négernemzetség története; 1976. őszén jelent meg. Január utolsó heteitől mérhetetlenül megnőtt iránta a kereslet, pedig (a Time magazin szerint) csupán „fáradt, melodramatikus

Raspberry, a Washington Post kommentátora kijelentette: „A Gyökerekben magunkról beszélünk". Ugyanezt az érzést erősíti meg Alex Haley, amikor elmondja, hogy találkozott egy harlemi öregemberrel, aki egyszerre hét példányt dedikáltatott vele a könyvből. Közben a cipőjén lyukak tátongtak. A szerző csudálkozó pillantására az agg néger megjegyez-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1977 MÁR 12

ÉLET ÉS IRODALOM

Lukács József

1021

Lukács József: Tükör

TÓTH ESZTEI

Feltámadás, egy betyárnótára

Nem arról hajnallik,
amerről hajnallott.
Valami rabok
szabadítják magukat.
Valami szent ebihalak,
vagy lepkebábok?
Egy halott,
aki férjem volt. Egy, aki
anyám.
Szaggatják álcáikat,
melyekkel, — a hitregei
pofavágásokkal, — a metamorfózis halad,
megáll, ugrik ...
Micsod szökések!
Mint a hátrahagyott
képmásokból, ugyanúgy tovább, minden
ideiglenesből.
Bőröm velükszakad,
még a legmesszibbel, apám egyre
hidegebb és hidegebb árnyék-
felhámjaival is.
Ó, a tőlem
elvaduló, imádott szeráf-hernyók!
Gúzsaikkal együtt lefeszítve
engem is:
csupa seb vagyok,
csupa feketedés.
Mégis, a világ
sötétsége csak ott
pattogzik fel, amerre kitörnek, valahány
lefogásból, a testetlenek.
Nem arról
hajnallik, amerről hajnallott.

Fekete gyökerek

zenkét évig dolgozott *Roots* ökerek) című könyvén az öt- t éves, feketebőrű *Alex Haley,* lághírű Malcolm X önéletraj- k egykori irodalmi „négere". *Raspberry,* a Washington kommentátora kijelentette Gyökerekben magunkról lünk". Ugyanezt az érzést meg Alex Haley, amikor el hogy találkozott egy harlen

Lukács József

a Nagy István Gapott hagyományos őszi tárlata megnyílt Cegléden, milyen szerepelnek a művész munkái.

Losonci Miklós: a Nagy István Gapott kiállítása Cegléden.

Pest Megyei Hírlap, 1978. okt. 24.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Lukács József
grafikus

ÉLET ÉS IRODALOM

1980 MÁJ 10

1021

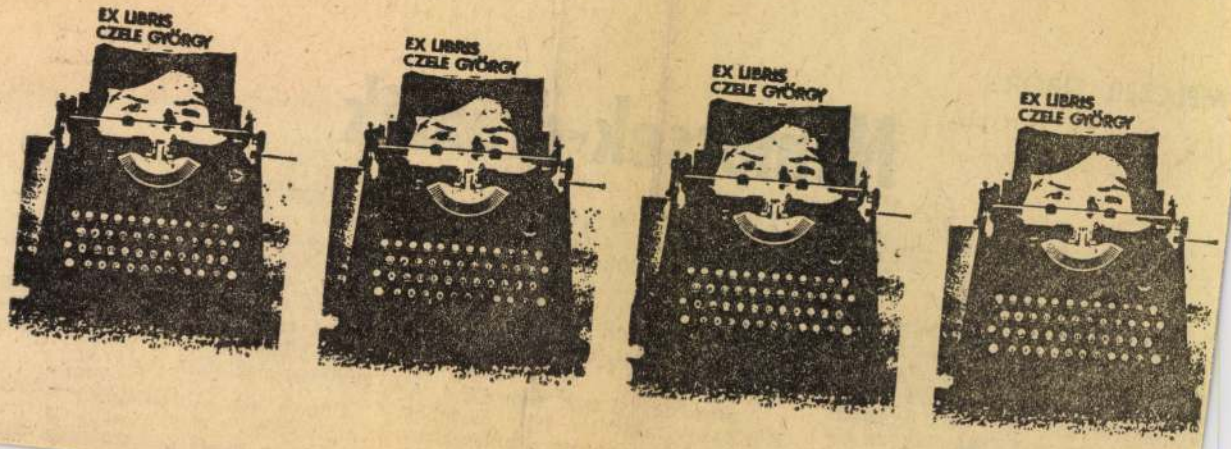

Lukács József szitanyomata

MELCZER TIBOR:

Nemecsek-drámák

■ *Mészöly Miklós: Bunker; Az ablakmosó (Magvető Kiadó, 179 old.)*

Mészöly Miklós a *Bunker* című drámát 1959-ben, burleszktragédiáját, *Az ablakmosót* pedig 1957-ben írta. A *Bunker* színre került Nova Hutában 1967-ben, Poznanban egy évtizeddel később, az elmúlt évadban pedig Bielistokban. Magyar színpadon nem játszották. *Az ablakmosót* bemutatta a mis-

reérthetetlen". A lánynak pedig — aki a botos és a tarisznyás öreggel együtt közéjük kerül — a Hadnagy szemére veti, hogy idehozta a bacilust (mármint a természet és a szerelem ingerét), befertőzte a katonai raktárakat, a zubbonyokat, a pokrócokat.

A szerelem itt meg nem élhet. A Közlegény, akivel a lány összeborulna, gyereksége óta a bunkerban él. Fölöttük nem nap süt, nem hold

ták ügynöke ő, és nem is kelet-európai ágens, hanem *jelenség*. „Azokhoz a rendíthetetlen kedélyű kocsmalátogatókhoz hasonlít, akik... a hamut mindig a más kabátjára szórják". Ez a fajta pedig — ha más-más társadalmi viszonyok között is — a világ minden zugában megterem.

Persze az Ablakmosó — aki „szolgálatait" rákényszeríti a fiatalokra, s evvel összerondítja fél-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Lukács József

1980 ÁPR 19

1021

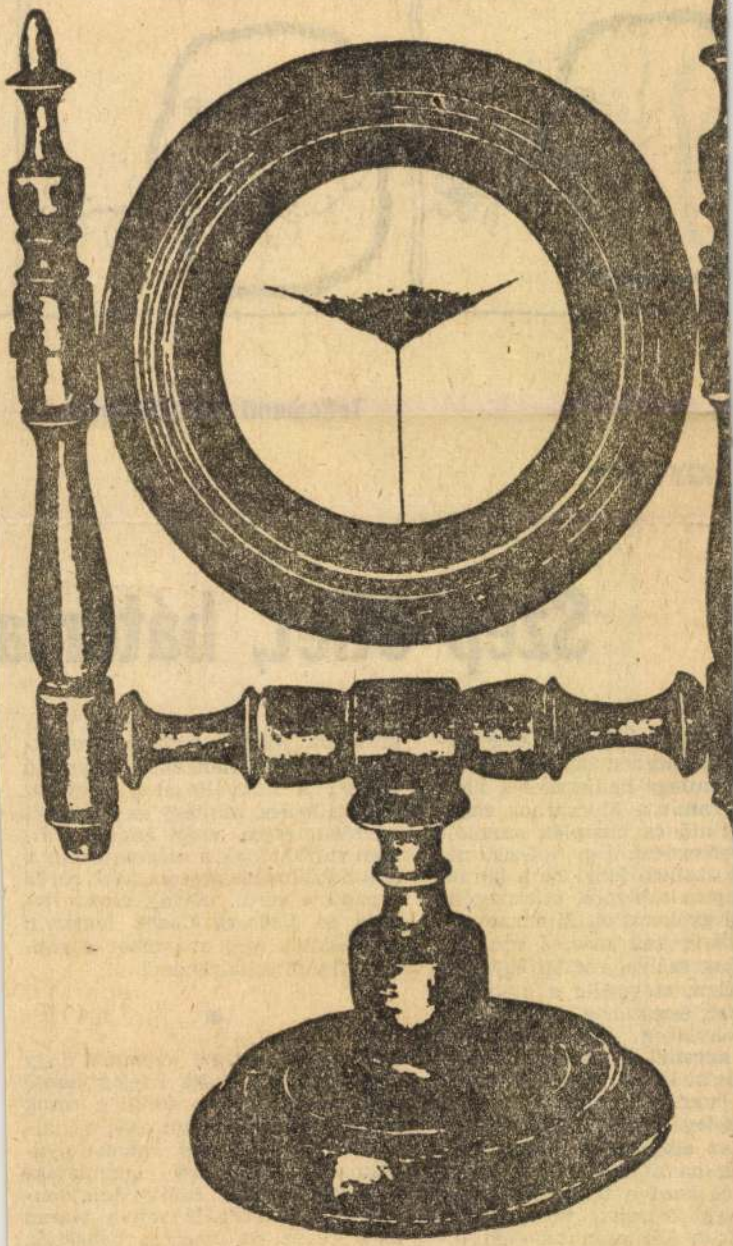

Lukács József: Tükör

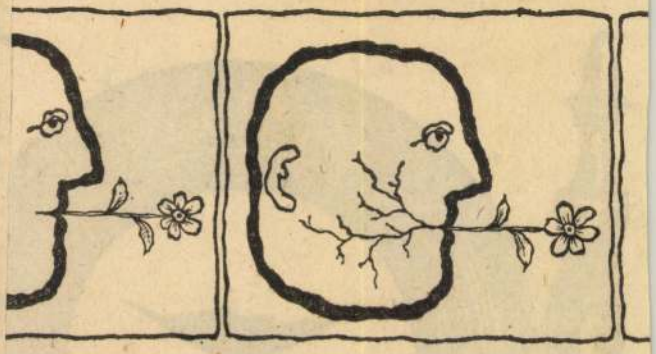

Tettamanti Béla: Tavasz

RGY:

Szép ötlet, bátorta

ó Galéria első tár-
deményezést sejtet,
beilleszkedik abba
a Műcsarnok nagy,
komplex szemléje
ii. Úgy tetszik, né-
n lengi be a korább-
blonos, ötletszegény
latot. Mindenesetre
n már, s ezen át,
va, rögtön egyenest
gpedig a különféle
özöket végre vegyí-
k irányába. Nem
üdvözítő volna ez,
sék; bizonyára ezen-
én anyagokat köz-
praxis lesz — helye-
lánosabb. De alkal-
téma úgy kívánja,
ive talán bátrabban
szetett tárlatokat is
özönség szívesen fo-
s korántsem lát stí-
kevésbé szentségtö-
n igyekezetet, ami-
ekében több oldalról
nak hatni rá.

lításához. Körben pedig a produktumok, s alkalmanként a kész mű mellett a színváltozatok vagy az eredeti lemez, mintegy az építkezés szemléltetésére, vagy annak a finom rajzhálónak a megmutatására, ami a különféle processzusok révén a papírra kerül. (Kivált *Gross Arnold* és *Rékassy Csaba* lemezein csodálhatja meg az ember a roppant finom vonalrendet.)

•

Mégsem lehet azt mondani, hogy e csodálattól a teljes értésig vezető utat laikus néző is (mint e sorok írója) meg tudja tenni ezen a kiállításon. A valóságos munkafolyamatok fázisszerű bemutatása ugyanis hiányzik. Ezáltal tulajdonképpen továbbra is rejtve marad az a küzdelem, amely a hengerek, tubusok, tűk odakészítése és a végeredmény között húzódik meg, amely az alkotás *folyamata*, és amely aztán, mindenféle mesterfogások összegezéseként, elbűvöl

ÉLET ÉS IRODALOM

Lukács József

1983 SEP 16

Avafi Mis. Ung.

1021

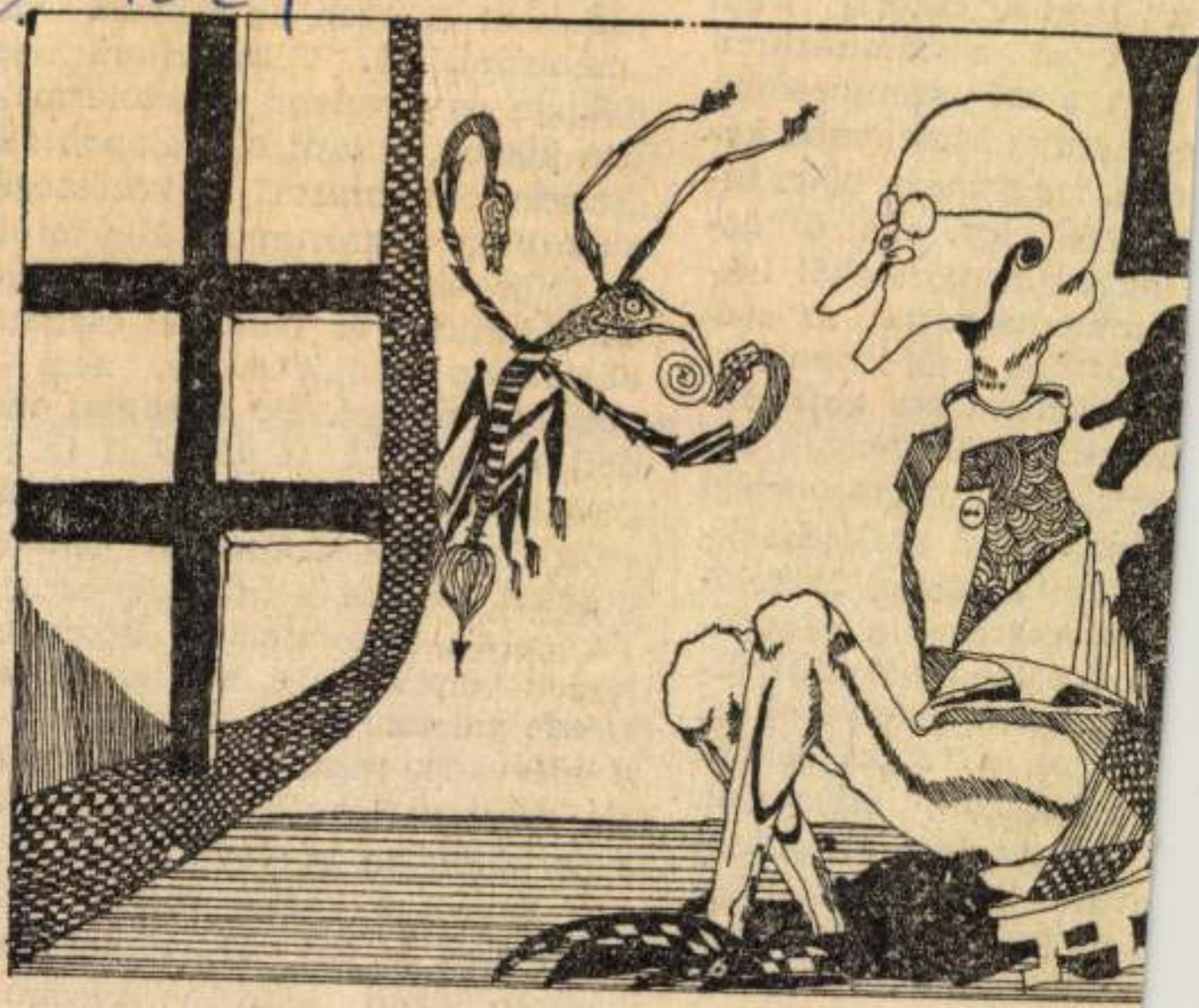

Lukács József: Magány

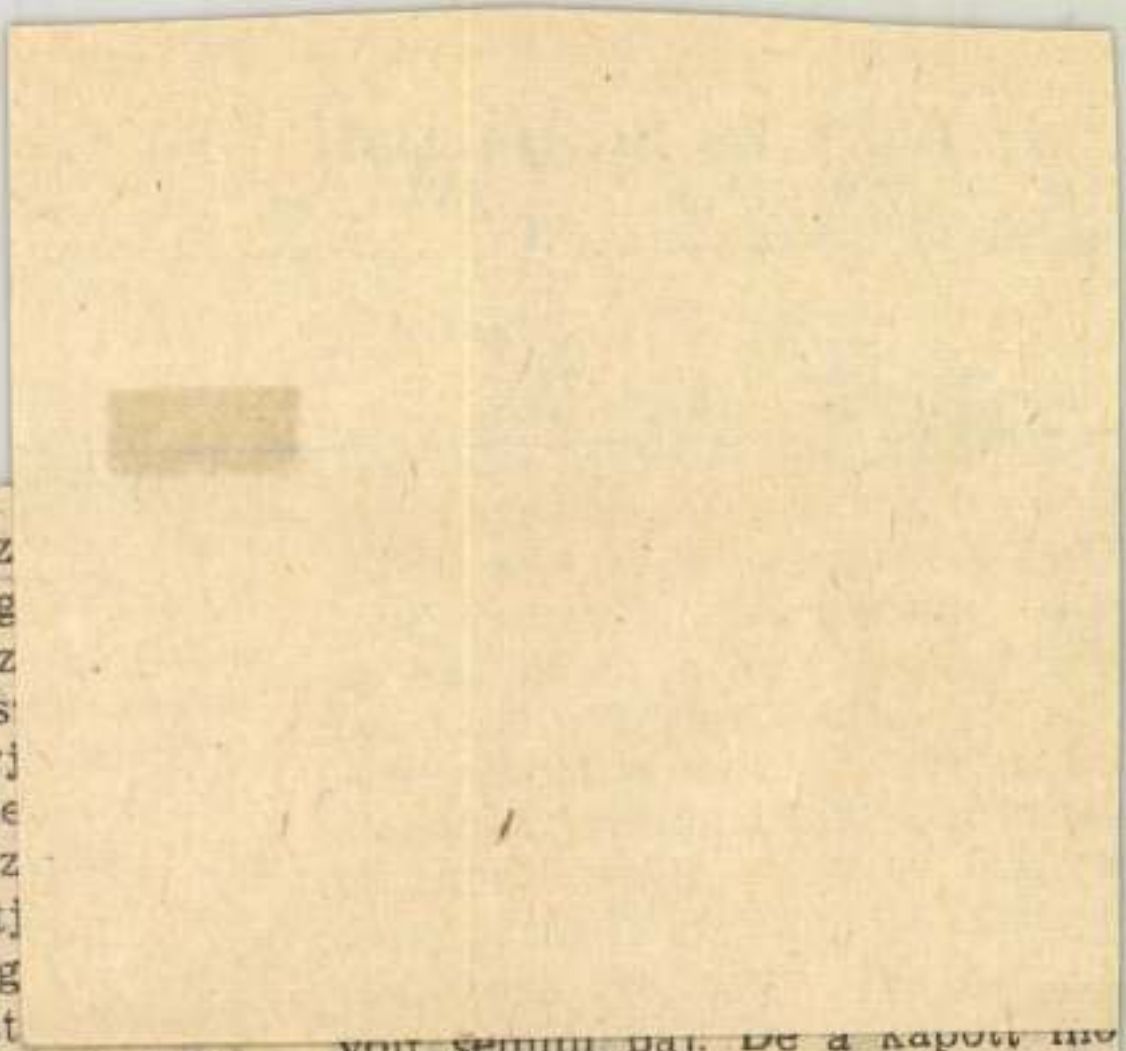

talán egyszer
n bekövetkez
hát el a g
sem, s még sz
ed elvtárs Mos
mre (nagyanyj
ellátva), így te
nagy tűz köz
kommentálhatj
az itthon még
ek, nacionalist
burzsoá csökevények sa-
pbirkózó magyarországi
nára. Belső szakadások-
a Trojka élete, frakció-
ják, akárcsak a nagypo-
Az iskolapadból kikerül-
nás, külső befolyásokkal
harcot, a Trojka előírá-
t dolgozni, udvarolni,
szüzességet elveszteni
nvaló, hogy a kisközös-
o-utóbb szembefordul a
őrehaladottak" nagyobb
előbb a szűkebb, majd
rnyezet. Dalos így fr
hiszem (Csecsemő) túl

volt semmi baj. De a kapott ho
dell megkövült, felnőttként is jo
gait követelte, és ez már riaszt
volt. Ráadásul ekkoriban lehetet
átkokat szórni a „frigider-szocia
lizmusra", a komfortra berendez
kedők életvitelére, a Viktória-ko
rabeli puritanizmus modellje vo
a mérvadó, mert a tízparancsola
tig mégsem lehetett visszanyúln
s az különben is elavult már. (Ek
kor zajlott a karibi válság, maj
az U 2-es és RB 47-es amerika
kémrepülőgép lelövése, később
pilóta Power kicserélése a szovje
hírszerző Abelra a berlini hídon –

MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1984 JUL 27

ÉLET ÉS IRODALOM

Lukács József, grafikus

1021

Lukács József: Már nem vagyok egyedül

ÁRÓL

létrejöttébe is belejátszott ez. Györffy István elképzeléseiben mint tehetségmentő intézmény bukkant fel egykor a „parasztkollégium" terve, s a kollégium megszületésében lényegi szerepet játszó Zsindelynének, Tüdős Klárának közvetlenül is erős volt a pataki kötöttsége. Hathatott rá a pataki példa.

Igaz: egy-egy ilyen részletintézkedés semmiképpen sem hozott megoldást egy kasztszerűen tagolt s ezt az iskolarendszerbe is kivetítő, hárommillió koldust magában hordó osztálytársadalom problémáira. A tehetségre való figyelésnek azonban még itt is volt haszna. Elég megnézni a mai magyar szellemi életet: milyen arányú benne olyanok jelenléte, kiknek az Eötvös Kollégium s a Györffy Kollégium, az a két tehetségkiválasztáson ala-

ÚJDONSÁGOK, 1984. AUGUSZTUS

RENATA SCOTTO — szoprán
Áriák Verdi operáiból
Don Carlos, Aida,
Az álarcosbál, Ernani,
A haramiák, Macbeth
A Magyar Rádió és Televízió
Szimfonikus Zenekara
Vezényel: Thomas Fulton
Olasz nyelven
Digitális felvétel
SLPD 12524
MK

KOVÁCS ESZTER — szoprán
Részletek Wagner operáiból
Tannhäuser, Trisztán és Izolda

Lukács József, grafikus

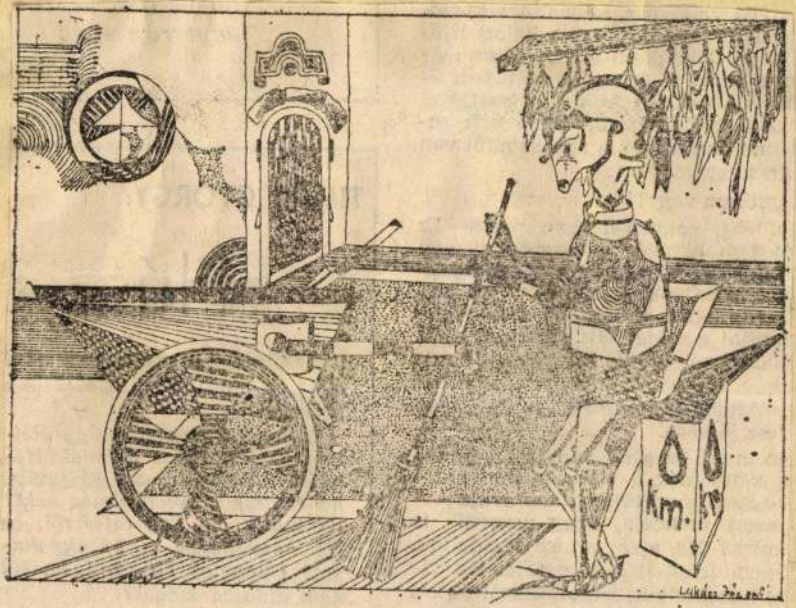

Lukács József rajza

Lukács

Élet

10.

XXX/1

en. Ebben teljesedik ki a vén Bár-

újítani akaró munkásból lesz,
hanem

Lukács József, grafikus

Lukács József: Zenélő angyalok

Lukács

Élet é

4

XXX/4

Visszatérve az állatok egyéni és közösségi ösztöneinek fejlettségi fokára, kétségtelenül vannak szerencsés egybeesések, habár nem ez a tipikus. A delfin például egyéileg is, csoportosan is a legértelmesebb lények közé számít, a kuya úgyszintén — érdemes megfivelni, micsoda példás együttmű-

vedelmet, a táplálékszerzés és az ivadékgondozás feltételeit. S míg a házi galambok, ezek az egyénenkint bárhonnan hazataláló, ezért az embert megszégyenítően megbízható postások összevissza röpködnek, csapongnak, üzekednek és piszkítanak, amikor tömegben vannak, addig nézzünk

Lukács József, grafikus

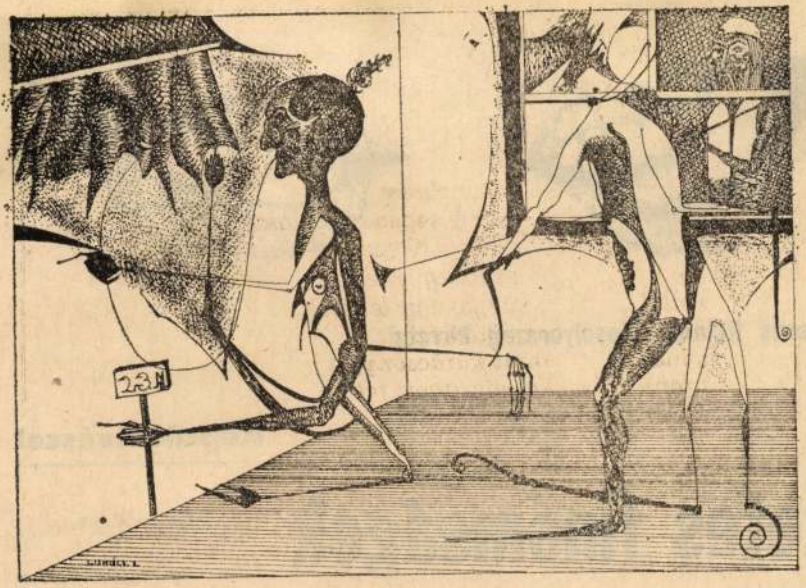

Lukács József: Nem vagyunk emberek

Lukács

Élet

11

XXX/10

Lukács József, grafikus

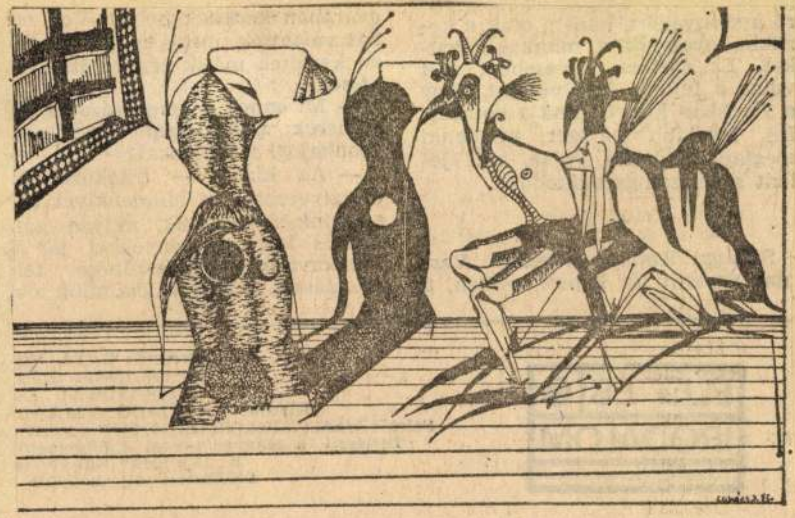

Lukács József: A legyőzött

Lukács

15.

Élet és Irodalom, Bp. 1985. júl. 5

XXIX/27

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Lukács József
grafikus

MAGYAR NEMZET

1984 JAN 22

1021

Lukács József rajza

Fontos telep
vetkeztetéshez
a vélemények,
ségből eljáró
helybeli üzeme
s a falubeli
általános fog
szakképzési ké
vődtek. A *vask*
száz kilométe
Nagyrábén lak
mintha összeb[illegible] volna —
ugyanazt a gondját említette:
a tsz-ben 12,50 forint óra-
bérért dolgoznak; nagyvállala-
ti besorolás szerint jóval több
lenne a bérük. A nagyrábéi
fiatal be is ment Debrecenbe
— 17 forintos órabérért. De a
helyben dolgozók is keveseb-
bet keresnek, mint anyaválla-
lati szaktársaik. *Tiszabercsen* a
harisnyaüzem, *Nagysimonyban*
a varroda dolgozói említették
ezt. Máshol önkritikusan meg-

jaink is a hasadókon vannak
Szorongással jár ez, hírvivő
nek és befogadónak egyképp'
még akkor is, ha tudjuk, hogy
a kettő összefügg: nem lehe
e mai, viszályoktól terhes vi-
lágban zavartalan, törésektő
mentes, épülő-szépülő „szige-
tecske" a mi tájékunk sem —
különösen nem itt, Európa or-
szágútján.

Olvassuk. böngéss
hírt: *holnaptól sok*
nek az ára magasabb

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 347-748, 347-726

Lukács József, grafikus

ÉLET ÉS IRODALOM
1984 JUN 8

1021

Lukács József: Ebes

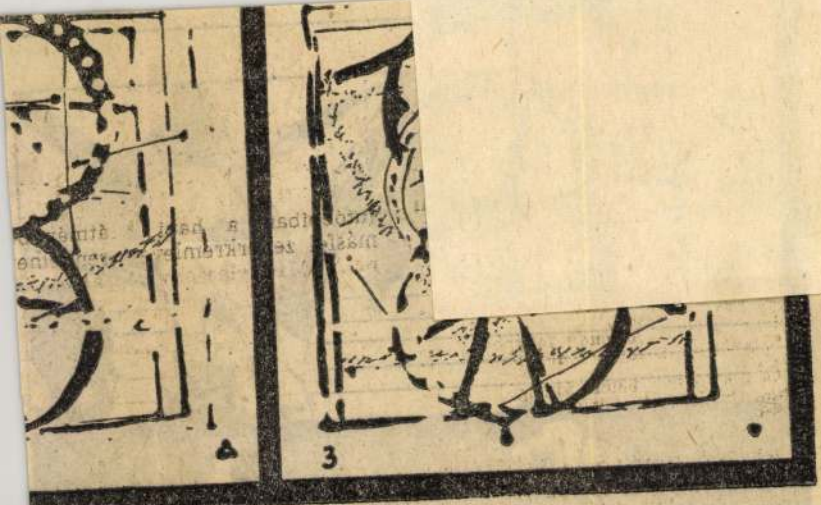

Dobozgrafika

A HUNGÁRIA KÁVÉHÁZBAN

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Lukács József

ÉLET ÉS IRODALOM

1984 JAN 27

1021

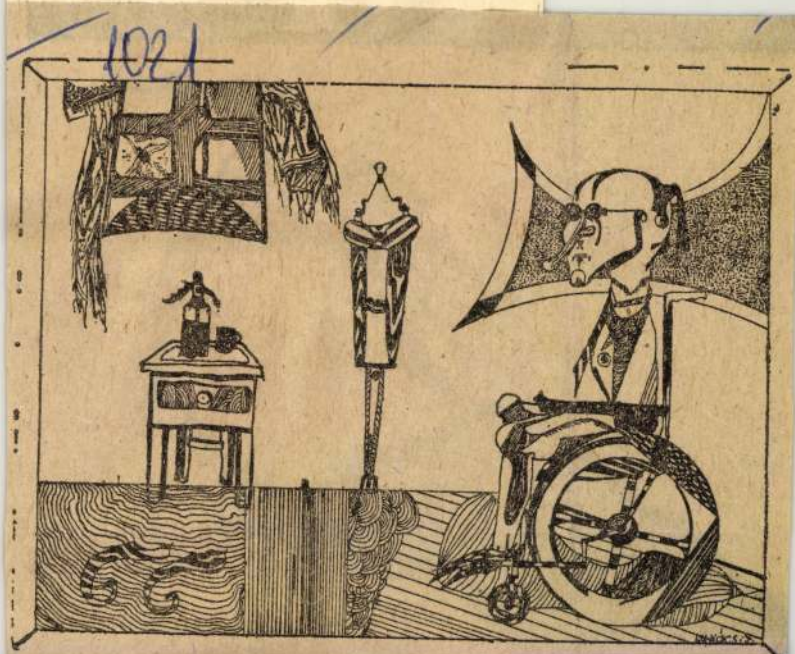

Lukács József: Sérült

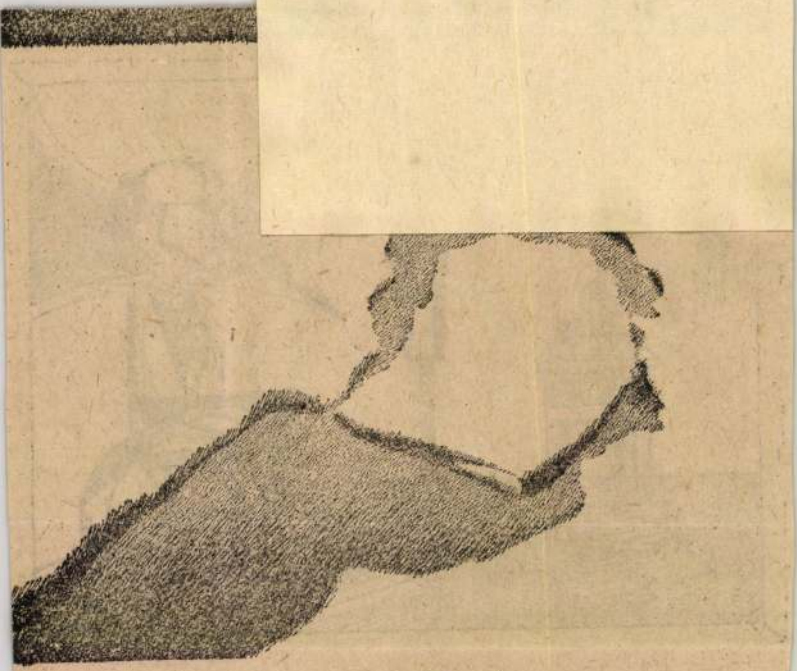

Szabó M. László rajza

Lukács József, opatikus

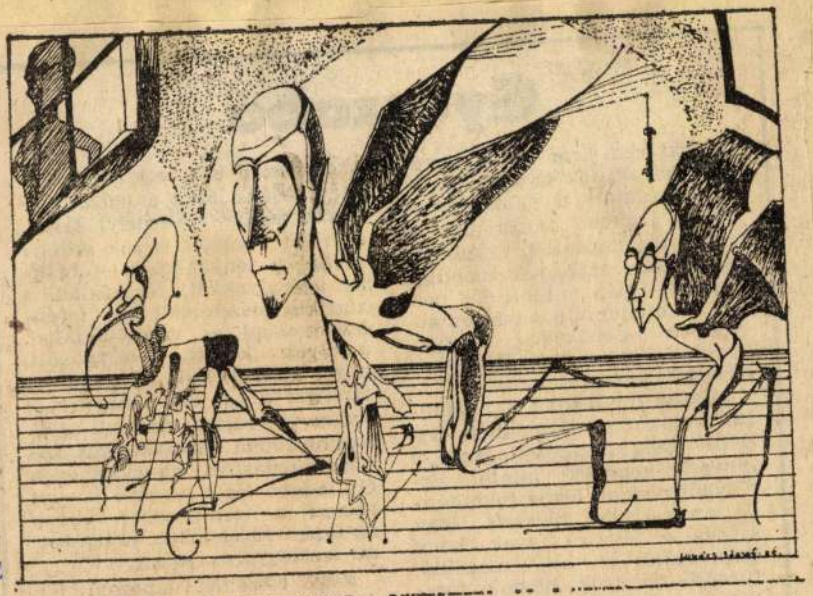

Lukács József: Repülők

acc. 6 XXIX/49

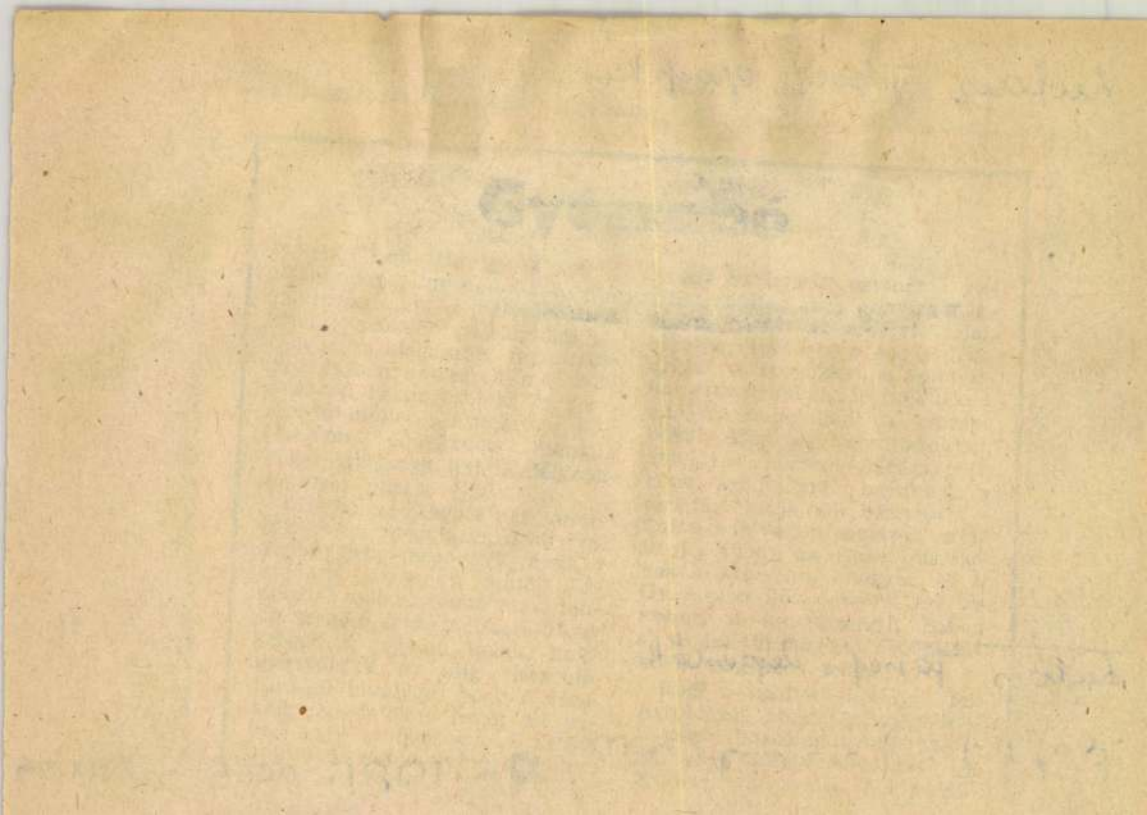

Lukács József, grafikus

Lukács József: A kaland

Lu

Él

11.

XXIX/46

Lukács József: grafikus

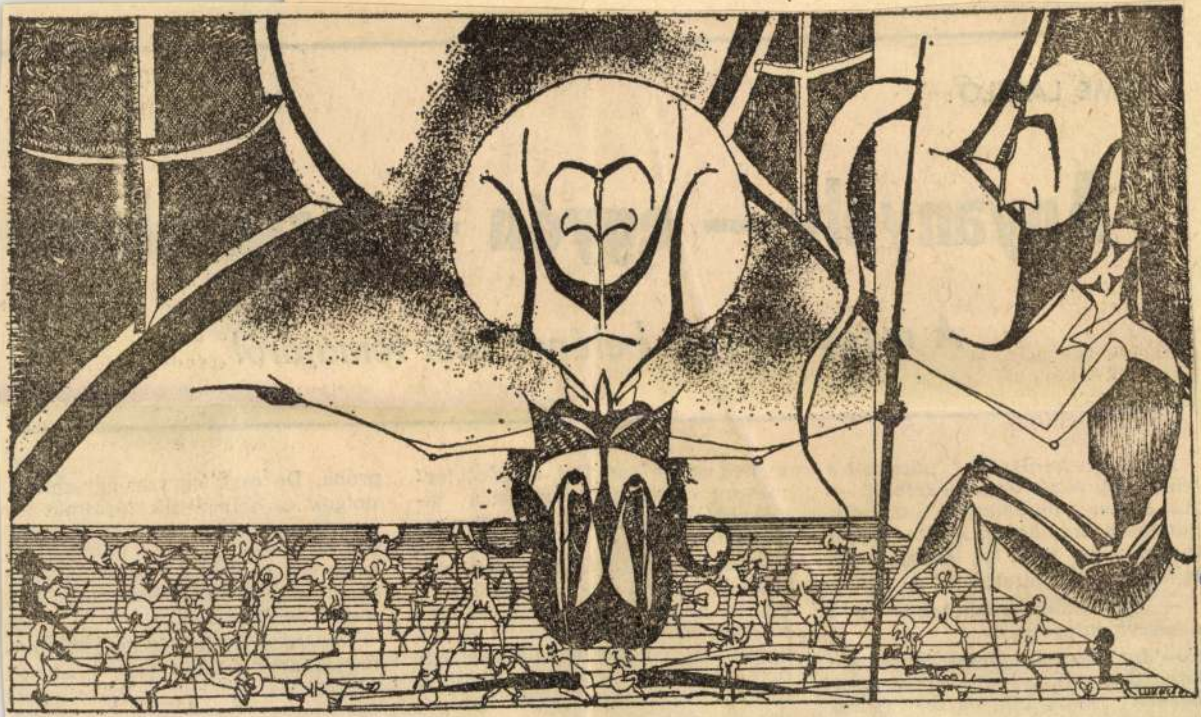

6

9. XXIX/16

Lukács József: A leskelődő

sadalom

ról

e csak egyszer-egyszer. A
s jellemzőik fogalmát a
nek már nem kialakítania,
kell, csak ellenőriznie
kat és terjedelmüket; s
sajátította (interiorizálta),
tette őket.

gy a dolgok és esemény-
mozzanatok viszonyait. Térbeli
együttállás, időbeli rákövetkezés;
ok-okozati kapcsolat, feltételesség: fogalmukat kikristályosítva
közvetíti az *és*, a *meg*, a *mert*, a
ha, illetőleg a *mellett*, az *után*, a

— Így leszünk társas lények — hangzik a válasz —, mert hisz embernek születünk, társas lénnyé azonban akkor válunk, mikor már megtanultuk a „mit szabad és mit nem szabad" fogalmakat.

nem örökléssel rögzült biológiai információ, hanem elsajátítható — de: elsajátítandó. Az újszülöttben adva van az ezek elsajátítására való képesség, és semmivel sem több. Az ember gyereke tehát

Lukács József, grafikus

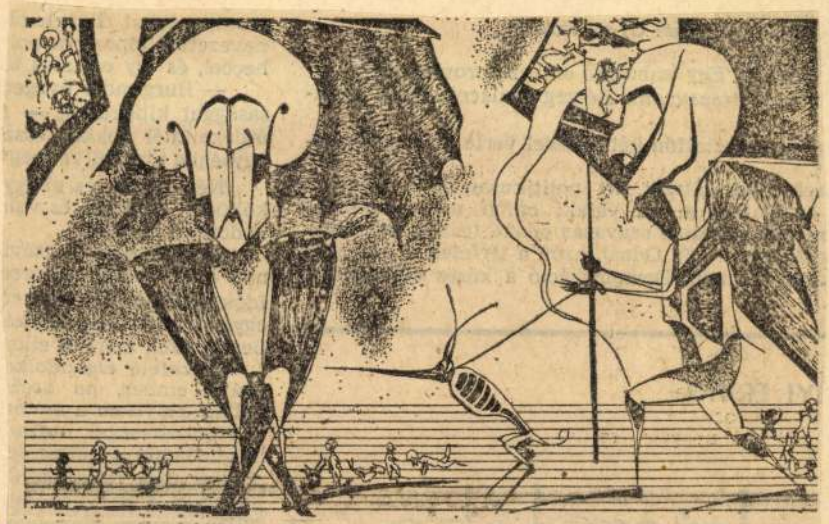

Lukács József rajza

Lukács J… 16.

Élet és Irodalom Bp. 1985. jan. 4. XXIX/1

Lukács József grafikus

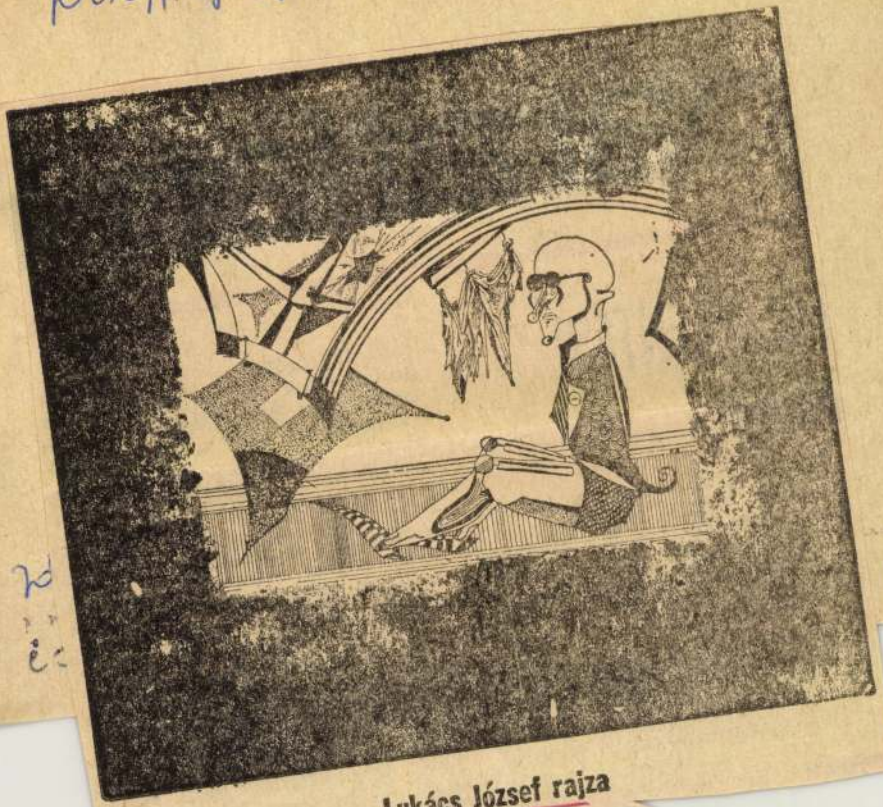

Lukács József rajza

Lukács Jó

Élet é

10

XXX/21

olvasói alapos tájékoztatásban ré-
szesültek a közérdekű följelenté-
sek morális problémájáról. A cikk
szerzője szerint „sarkalatos szocio-
lógiai kérdés a följelentési morál
alakulása".

külföldön akarják illegetetni ma-
gukat. Inkább kritikusan vizslatják
zsebtükrükben arckifejezésüket és
váltig azt latolgatják, mit szólna
hozzá például Hegel vagy Einstein,
ha élne, és mindenekelőtt az akt-

Lukács József grafikus

Lukács József rajza

Lukács Jó 8

Élet és Irodalom Bp. 1986. jún. 13 XXX/24

Lukács József, grafikus

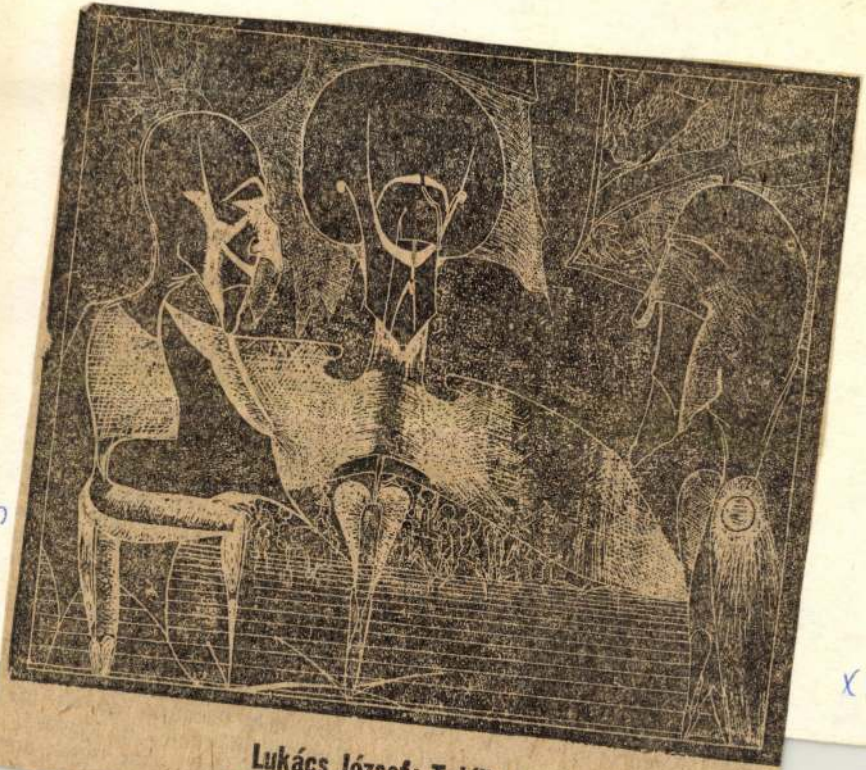

Lukács József: Találka

Lukács Élet

9.
XXX/27

tartalmú könyv első írása az ókor
egyik legnagyobb csatája, a can-
nai ütközet lefolyását elemzi, s
hadtörténeti jellegű tanulmányok
mutatják be Hunyadi János mű-

szült tanulmánysorozatába
amelynek darabjai annak idej
Kemény műveinek új kiadását k
sérték, és igen sokat tettek anna
érdekében, hogy az ötvenes évc

MDK

özv. Lukács Józsefné, népművész

Sárköz híres szalmafonó

népművésze. A szalmaékszerek, nyakláncok stb fonására megtanított sok fiatalt.

—: A sárközi aratóünnepek

Népművésze 8.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. aug. 24. [Vidék]

Lukács Károly

Kisplasztika
1901–1904

Éimisk 1930. 86 l.

Vr. Lukács Kató

grafikusmúvész

Kiállítás az Iparmúvészeti Múzeumban.

TV Híradó
1979 dec. 29.
19.30 Kné

K. Lukács Kató, grafikusművész

A magyar art deco és nemzetközi összefüggései.

Kiállítás az Iparművészeti Múzeumban.

4. Kaesz Gyula: szekrény (repr.)

a szekrény festése: K. Lukáts Kató.

Magyar Építőművészet, 1986.5., 64.-old.

LUKÁCS Katá

Építészet és tervezés Magyarországon 1945-1956.
Bp.OMFv.Gy.Kuz.,1992

105.

e miatt a nacionalizmus túlzásai
lunk az új művészeti törekvések
indulnak és túl szerény polgá-
közt. Ezért sem az épitészet,
blakép festészet nem nyújt
nyugati művészettel adekvát
yos csendesedéssel - van rokokó
r ez a 18. század utolsó évtize-
knak ezek a vonásai: az egzoti-
a világ elől és az ilyen célt
gtalálhatók ugyan a kertmüvé-
letfestészetben, de mindez
re jellemző.
nyag eddigi ismeretében tehát
mző és operative is használha-
/neoklasszicizmus/. A művé-
- s ezt hangsúlyozni kell -
a felvilágosodás kor művésze-
művészetével azonositanánk.

Lukács Klára

Ötvös

1918.

Elítélték 1930. 86 l.

M.D.K.

Lukács Klári

"A legjobb Bp.-i tervezők kreációit"
"Divatbemutató rajzokkal" cimmel mutatja be a lap.
Három rajz.

Színház, Bp. 1946. szept. 18-24. II. évf. 36. sz. 28. lap.

M.D.K.

Lukács Klári

Négy divatrajzát hozza a lap "5 divatrajzoló 2o nyári terve" cimmel.

Szinház, Bp. 1946. május 29.-juni.4.
II. évf. 2o. sz. 28-29. lap

M.D.K.

Lukács Kléri

Két rajzzal szerepel a legjobb divattervezők között,hozza a lap "Divatrajz bemutató" cimmel és bemutatja a müvész fényképét.
Repr.

Szinház, Bp. 1946. márc. 9-19. II. évf.
9. sz. 28-29. lap

M.D.K.

Lukács Klári

A müvész három ruhatervét bemutatja a lap a "Szinház Divatja" c. rovatban.

Szinház, Bp. 1948. febr. 4-lo. IV. évf. 6. sz.

M.D.K. .D.K.

Lukács Klári

Hat rajzát hozza a lap a "Női Notesz" c. kis
rovatban.

Szinház, Bp. 1947. nov. 25.-dec. 1. III.évf.
48. sz.

évf.

.I.I.

M.D.K.

Lukács Klári

Ceruzarajza Jan Kiepura operaénekerről "A St. moritzi forradalom képekben" c. beszámolójának illusztrációjaként szerepel a lapban.

Szinházi Élet. Bp. 1935. febr. 10-16. XXV. évf. 7. sz. 65-67. lap

M.D.K.

M.D.K.

Lukács Klári

A Pozsgai-Szalon számára tervezett ruha-rajzait bemutatja a lap.
Öt modell-rajz.

Szinház, Bp. 1945. nov. 7-13. I. évf. 13. s.
28. lap

Lukács Lajos MDK

Képmás, szobor

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

MDK

Lukács Lajos, szobrász

Dombormü. Gipsz.

Budai Vigadó. -Képzöm.kiáll. 1921.okt. Kat. 14.l.

MDK

Lukács László

Mücs. tav.kiáll. Vasárnapi Ujság, 1914.
14.sz. 269-71 l. képpel

MDK

Lukács László
nyomdász

nyomdája 1850 ben a Zöldfa utcában állt.

Firlinger Károly: Budapest nyomdái
Grafikai Szemle 1894 évf. 1 f. 4 l.

MDK

Lukács László

nyomdász

a kozma nyomda művezetője, szintén felállított a 48 időkben Pesten egy nyomdát, melyet-mint elsőt az országban-1852-ben gőzerőre rendezett be.

Firtinger Károly: Hazánk könyvnyomtatói Grafikai Szemle 1893 évf 3 z. 38 l.

Lukács László M.D.K.

A kaposvári megyei könyvtár építésvezetője

Magyar Építömüvészet 1965/ 2. 27-31.l.

Lukács László MDK

nyomdász

1848-ban vált ki a Kozma VazUl cégből és maga alapit nyomdát. Néhánylapot is elvont a Kozma-nyomdától: a Márczius Tizenötödikét, a Charivarit, a Pesti Divatlapot és aNemzetőrt, majd az év végén a Munkások Ujságát is , továbbá a Népelemet.

109.ö.

Dezsényi Béla-Nemes György:
A magyar sajtó 250 éve.

I. kötet 1954.

Lukács László

nyomdász

MK

Repr.: A Charivari /Dongé / forradalmi élclap
egy cimlapja.
-XXII. képtábla.
"Nép-Elem" 1948. jul. 5. számának cimlapja.
XXIII. képtábla.

Dezsényi Béla-Nemes György: A magyar sajtó 250 éve.
I. kötet 1954.

Lukács László

MDK

nyomdász

Repr: "Márczius Tizenötödike" 7. szám/1848 márc 23/
cimlap.

XIX. képtábla.

Dezsényi Béla-Nemes György: A magyar sajtó 250 éve.
I. kötet. 1954.

Lukács László

nyomdász

l.

Kertész nyomtatott

261. l.

Scitovszky prímás készíttette a pápától ajándékozott ereklyéhez.

Lepold Katalógus 247. sz.

SIMOR PRÍMÁS MELLKERESZTJE,

arany, gyémántokkal. Többszörösen kapcsolt, kettős szemekből álló aranylánccal.
Mag. 11 cm.
Bécsi munka AW mesterjeggyel (Winkler) 1867 körül.
Simor prímás birtokából, ki egy főhercegnő keresztelésekor kapta, 1868-ban.

A kir. főhercegnő kereszteltetése. Vasárnapi Újság, 1868., 216. l.

SZABÓ JÓZSEF MELLKERESZTJE,

arany, smaragdokkal, rubinokkal és gyémántokkal. Hátlapja vésett lemezekkel. Rozettás lánccal.
Mag. 12 cm.
A kereszt római munka 1867 körül, a lánc bécsi.
Szabó József felszentelt püspök, esztergomi kanonok (1858—1884) Rómában vette, hagyatékából Simor prímás vette meg és a kincstárnak ajándékozta.

Lepold: Adatok 34. l. — Lepold Katalógus 120. sz.

KEHELY,

aranyozott ezüst, neogót stílű. Dianafejes hitelesítő bélyeggel és Anders mesterjegyével.
Mag. 22·5 cm.
Bécsi munka 1867 körül. Paténája kereszttel Anderstől.

leményesség, a vállalkozókedv és a műveltség. A dzsentrit idealizáló látta, s a harmincas években ezért hirdette meg a lemondást, az erkölcsi újméltósága ellen tör".

Rónay László

Üvegtárgyak – az eldugott galériában

M. Nemzet 1991. nov. 2. 11. r

Ha szelíden akarok fogalmazni, azt mondom, *szerények*. Olyan szerények, hogy amikor végre kiállítási alkalomhoz jutnak, az alig tíz napig nyitva tartó tárlat elhal, bezár, eltűnik anélkül, hogy a sajtó hírül adta, a kritikusok érdemben méltatták volna, és azok a tárlatlátogatók, akik pedig szívesen gyönyörködnek a ritkán látható üvegtárgyakban, véletlenül és csak kis számban szereztek tudomást arról, hogy az Árkád Galériában (az egykori Fényes Adolf Teremben) üvegtervezőink munkáit megnézhetik. Elsősorban a galéria gazdáinak a dolga volna, hogy kellőképpen közzétegyék, mikor milyen tárlatot rendeznek helyiségükben, ezzel – vagy ezzel is – bizonyítva szervezőkészségüket, s ha nem teszik, azt már nem lehet szerénységnek nevezni, mint a művészek esetében. Az már hiba. Az Árkád Galéria a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének saját kiállítóterme, így ez a hiba még kínosabb, hiszen nem csupán arról van szó, hogy a szövetség a legeldugodtabb helyen lévő galériát mondhatja magáénak – az első emeleti gangról nyíló kiállítótermet *véletlenül* nem lehet megtalálni –, de jogosan kérdezhetjük: *vajon megfelelően menedzseli, képviseli-e a saját galériáját a művészek szövetsége?* Így azután senki se csodálkozhat azon, hogy Londonban nagyobb a magyar üvegtervezők híre és megbecsülése, mint idehaza. *Nagyobb visszhangot is kelt, ha kiállítanak.* Rangos galériák szívesen vállalkoznak arra, hogy munkáikat bemutassák, s név szerint ismerik, emlegetik a legjobb üvegtervezőinket. Pedig hát maguk a művészek ott sem képviselik magukat nagyobb hírveréssel.

A kiállítás rendezésénél maradva csak sajnálhatjuk azt a másik szerénységet – ügyetlenséget? –, hogy a tárlaton két művész is képviselteti magát üvegablakokkal, de a fotók, illetve a terv alá nem írták oda, melyik épületet és hol díszítik ezek a – feltehetően nagy méretű – munkák. Így sem a kritikus, sem az érdeklődő látogató nem tudja beazonosítani ezeket az ablakokat és nem nézheti meg őket a valóságban. Fotók, papírtervek alapján pedig nem lehet megítélni és megcsodálni üvegablakokat.

Amit viszont látni lehet ezen a tárlaton is, meggyőzhet bennünket arról: *joggal váltak ismertté* a magyar üvegművészek egy olyan, művészetekben, kortárs kiállításokban csöppet sem szűkölködő világvárosban, amilyen London. A bemutatkozás korántsem teljes. Hiányoznak a részvevők közül a szakma olyan elismert művészei, mint *Bohus* Zoltán, *Lugossy* Mária, *Szabó* Erzsébet vagy az üvegművészet nagy öregje, *Báthory* Júlia, akinek a keze alatt nemzedékek tanultak. Ám ennek ellenére is igen sokféle útját, lehetőségét vonultatja föl a szakmának ez a tárlat. *Buczkó* György „félelmetesen" szép üvegbaltái a pécsi kisplasztikai biennálé után most végre Pesten is láthatók voltak. Amíg Buczkó az üvegnek ezt a rusztikus, barbár erejét, vad szépségét mutatja föl nekünk, addig más tervezők az anyag dekorativitására hívják föl a figyelmet. *Horváth* Márton az eozinmázas felületekkel, a romantikus, lágy formákkal a század eleji szecesszió hangulatát idézi föl. Ezt az utat követi *Szmetana* Ágnes is, aki nőiesebb világot teremt ugyanezekkel a formaeszközökkel. Mélyebbre hatol az üveg falában az a megmunkálás, amellyel *Vida* Zsuzsa készítette el több színű, többször kiégetett üvegjét. A bonyolult technikai megmunkáláshoz szerencsésen olyan egyszerű testet választott, amilyen a henger: s így egyszerre láthattuk kívülről és belülről is az egymásra égetett színeket, plasztikus rétegeket.

Bohus Zoltán egymásra ragasztott síküvegjeinek a világát többen is eszünkbe juttatják, de igazán megújítani *Lukács* László tudta, aki hallatlan pontossággal és fegyelemmel építkezik az üveglapokból: egymásra halmozza, legyezőszerűen szétteríti őket. Lapokat ragasztott ösze *Sigmond* Géza is, csakhogy ezekre a lapokra előbb játékos, színes ábrákat rajzolt és így a hűvös-elegáns hatás helyett a mesék tiszta világát, derűjét teremtette meg velük.

Megint más technikát képvisel *Kiss* Miklós, aki szürke hutakész üvegplasztikáival – éppúgy, mint *Fábry* János – egyszerre érzékelteti az üveg plasztikai lehetőségeit és a forró megmunkálás technikai szépségeit. Ugyanezt a képlékenységet emeli ki *Kertészfy* Ágnes is, csakhogy itt a megmunkált üveg simaságát az anyag rusztikusságával állítja szembe. Két különböző anyag: a kő és az üveg viszonya izgatja *Polyák* Jánost, és ezen a téren még bizonyára több érdekeset fog föltárni, bemutatni, mint amire itt e kis tárlat lehetőséget nyújtott. Az öntött üveg rücskös felületét, lágyságát érzékelteti a művészházaspár, *Melchner* Mihály és *Tóth* Margit egy-egy élő figurával: a kaméleonnal és a madárral. Az élőlények puhaságát, törékenységét itt a képlékenyen kezelt üveg jelképezi: ezt hozzák hol összhangba (mint az öreg, málladozó falon ülő kaméleonnal) – hol ellentétbe az építészeti elemekkel (mint a kemény, mértanivá szigorított épületelemek közé szorult madárral). S ezzel a szimbólummal, túl az anyag mondandóján, egy életérzést, egy korunkra jellemző gondolatot is sikerült nekik megfogalmazniuk.

(fekete)

LUKÁCS László

Lukács Lánló szobán

Nem a vállalatok, vállalkozások tönkretétele a cél

A TB-nek végrehajtási joga van

Szeptember 13-án tette közzé a Társadalombiztosítási Igazgatóság legnagyobb adósainak névsorát. *Lippai Tibor*, a Baranya megyei TB Igazgatóság Végrehajtási Osztályának vezetője tájékoztatott a megyei helyzetről.

Baranyában az adósságok összege lassan eléri a 4 milliárd forintot. Ennek közel felét a bányák adósságai teszik ki. A befizetések elmaradását a társadalombiztosítási ellátások minőségi romlásában észlelhetjük. Alacsony nyugdíjemelések, romló színvonalú egészségügy. Hogy a TB kinnlevőségei ilyen nagyok, annak egyik oka, hogy csak 1992-től kapott hatékony jogi eszközöket az adósságok behajtására. Ez azt jelenti, hogy csak tavaly ruházták fel ingó- és ingatlan-végrehajtási joggal.

Persze, hosszú az út a lefoglalásig. Az adós először csak felszólítást kap, majd, ha nem fizet, leemelik az összeget bankszámlájáról. Ha azon sincs pénz, akkor felveszik az adatait, és a helyszínen elkészítik a foglalási jegyzőkönyvet. Elsősorban olyan ingóságokat foglalnak le, amelyek luxuscikknek számítanak. Az adósnak még ezután is van lehetősége arra, hogy 15 napon belül fizessen. Csak ha ezt a határidőt is átlépte, szállítják el a lefoglalt ingóságokat. Az ingatlanok értékesítését a bírósági végrehajtó iroda végzi el.

Sokan nem tudják, hogy lehetőség van részletfizetésre is. Ha az adós az adóság 30%-át befizeti, akkor 6-8-12 hónap alatt törleszthető a fennmaradó összeget. Kérheti a késedelmi pótlék elengedését is. A TB-nek nem a vállalatok, vállalkozások tönkretétele a célja, ezért minden esetben kölcsönös megállapodásra törekszik.

Sajnos, így sem tudnak mindent behajtani. Sok esetben az APEH már megelőzte a TB-t, mert ők előbb rendelkeztek végrehajtási joggal.

Ha az adós 12 hónap után sem fizet, akkor arra kéri az illető önkormánmyzatot, hogy vonja vissza az adós vállalkozási engedélyét. Ezt az önkormányzatok nem minden esetben teszik meg, hiszen ezzel munkahelyek szűnnének meg. Így fordulhat elő, hogy van olyan egyéni vállalkozó, aki már 59 hónapja nem fizet.

Idén már igen kockázatos vállalkozás a TB-csalás. Ha valaki félmillió forint felett tartozik, és bebizonyosodik, hogy képes lett volna fizetni, akár 2-től 5 évig terjedő szabadságvesztéssel is büntethető. A vállalkozások közötti konkurenciaharc éleződésével pedig egyre többen jelentik fel egymást.

Ez évben a baranyai felszámolási, végrehajtási és csődeljárások során már 354 millió forint gyűlt össze. Ez a megyék sorrendjében a harmadik helyet jelenti. A végrehajtókat megilleti eljárásuk során a rendőri védelem, de Baranyában egyszer sem vették még igénybe. Bíznak az adósok jószándékában, fizetési készségében. Tudják, hogy tevékenységük az egész társadalom javát szolgálja, ha egyes helyekre kellemetlen hírrel kopogtatnak is be.

Ujvári G.

. . . és Baranyában?

Adatbank őrizet alatt

Egyes statisztikai adatok szerint a számítógépes bűnözés növekedési rátája a legnagyobb a világon: már több, mint 35 százalékos évente. Ez a tempó rendkívül veszélyes jelenség: felbecsülhetetlen hasznosságú és értékű információs központok válnak „fehérköpenyes bűnözők" célpontjává, akik akár személyesen, akár egy otthoni használatú számítógéppel is elkövethetik tettüket. Hogy ez nem rémálom, azt egyes állami hivatalok, bankok és a rendőrség által használt számítógépes rendszerekbe történt illegális behatolások bizonyítják.

Mint arról lapunkban beszámoltunk, a napokban számítástechnikai fórumot tartottak a megye önkormányzati szakemberei részére a Belügyminisztérium Baranya Megyei Területi Államháztartási- és Közigazgatási Információs Szolgálatánál lyamatosan őrzik, az áramellátás több helyről biztosított. A gazdasági, pénzügyi, települési és lakossági adatok hozzáférési és felhasználási módját pedig szigorú végrehajtási utasítással együtt kidolgozott adatvédelmi rendelkezések szabályozzák. Növeli a biztonságot, hogy a rendszer zárt, egyes események, mint például a választások idejét kivéve. A hálózat automatikusan naplóz minden eseményt: belépést, időpontot, még a programot is, amivel munkatársaik dolgoznak. Tehát egy esetleges visszaélés esetén rövid időn belül megtehetik a szükséges lépéseket, akkor is ha valaki rájönne a belépési kódjelzésekre. Az viszont szinte lehetetlen, ugyanis a gépterem egy elkülönített emeleten üzemel.

– Felesleges lenne ilyesmivel próbálkozni akkor, amikor az adatok nagy része bárki szá-

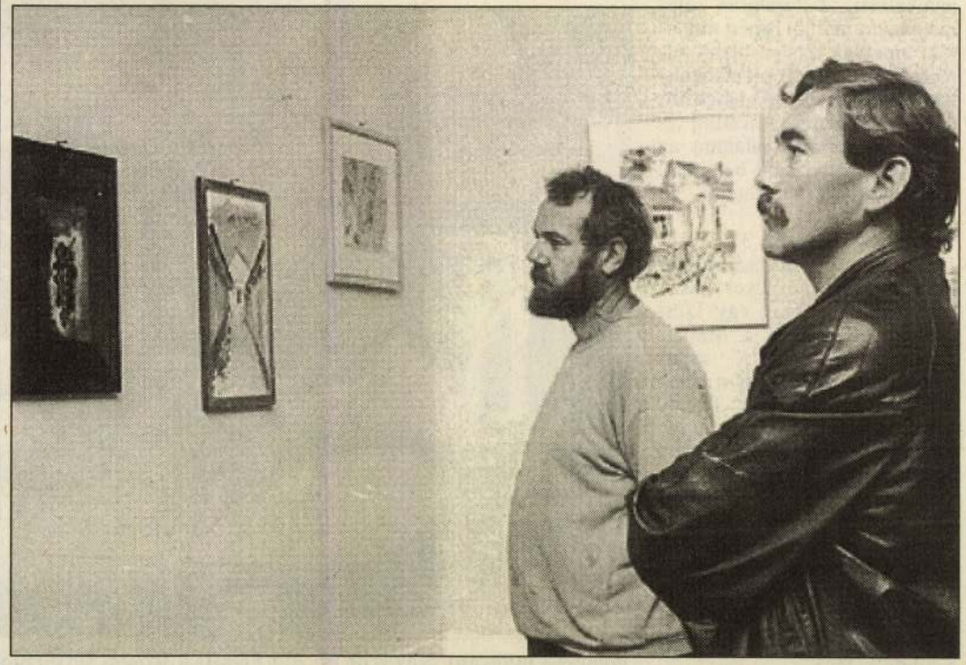

Akvarellek és fotók kiállítása látható Palkonyán. Poltár Tibor fotóit és Kiss György festményeit a kultúrházban állították ki.
Fotó: Kóródi Gábor

Kerékpárutak Baranyában

Országos pályázaton összesen 39 település nyert különböző összegeket kerékpárutak építéséhez. A KHVM, a Belügy-, illetve a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium által az év második felére kiírt pályázatnak két baranyai nyertese is van: Babarc, illetve Mozsgó. Az előbbi településen egykilométeres út megépítéséhez több mint 2 millió forintot kaptak, a mozsgóiak tervében 700 méter hosszú kerékpárút szerepel, támogatásként 1.3 millió forintot nyertek a pályázaton. A 39 település egyébként összesen közel 151 millió forintot kapott.

Elégedett lakásbérlők

A Lakásbérlők Egyesületének főtitkára elégedett az 1994. január 1-jén hatályba lépő lakásbérleti törvénnyel, amely felszámolja a szocialista-tanácsi lakásrendeletek kusza, végrehajthatatlan tömegét. Erről az egyesület főtitkára, *Battha Pál* nyilatkozott a Lakásbérlők Nemzetközi Szövetsége budapesti közgyűlésén.

Páncéltörő rakéta Berzencén

Páncéltörő rakétát találtak a hét végén a Somogy megyei Berzencén. *Krisán Attila* ezredes, a Határőrség szóvivője hétfőn elmondta, hogy az ismeretlen eredetű, fel nem robbant, 645 milliméter hosszú és 90 milliméter átmérőjű rakétát egy erdész fedezte fel a horvát határ közelében. Szakértők vizsgálják, hogy a páncéltörő rakétát mikor lőhették át magyar területre, illetve, hogy milyen eredetű.

Magyar – szlovák | A kárpótlási jegyek értéke

MA

Szeretettel köszöntjük névnapjuk alkalmából
AURÉL
nevű kedves olvasóinkat.

A Nap kél 5.45
nyugszik 17.20 órakor

Hírek, tudósítások,
események közölhetők
10-től 12 óráig
a 410-053-as telefonszámon.

Hírszerkesztő:
CSUTI JÁNOS

Ma 9-12 óráig
panaszügyekben fogad,
a 410-046-os számon
hívható:
HETÉNYI JÁNOSNÉ

Szerkesztőségi hírügyeletes
16-tól 19 óráig
a 415-000-es számon:
NAGY ISTVÁN

Időjárás

A Kárpát-medencében esős időt okozó frontrendszer lassan helyezkedik át kelet felé. Eleinte borult idő várható, több helyen esővel, majd nyugat felől időnként már felszakadozik a felhőzet és egyre kevesebb helyen valószínű eső, zápor. A légmozgás többnyire mérséklet marad.

Mohács 254 cm, áradó, vízhő

Aranyfényű

A mai Aurél nevünk az ókori Róma egyik nemzetségnevéből, az Eurelis-gensből származik. Latin jelentése: aranyfényű. Női formája, az Aurelia nálunk Aranka formában szerepel.

— **Nyelvtanfolyamok.** A Pécsi Magyar-Finn Társaság finn nyelvtanfolyamot indít kezdőknek és haladóknak. Jelentkezés október 7-én 17-19 óráig a Nevelők Házában, dr. Száraz Erzsébetnél. Az eszperantó 4 hónapos kezdő és haladó tanfolyamaira október 15-i lehet jelentkezni Pécsett, az Alkotmány u. 3-ban munkanapokon 15-17 óráig.

— **Új programok a VTV-ben**. Rövidesen befejeződnek a pécsi VTV felújítási munkálatai, fokozatosan újra indulnak a már jól ismert műsorok, amelyek mellett újabb filmek, filmsorozatok szórakoztatják a nézőket. Ezen a héten indítják a Rinaldó Rinaldini c. olasz kalandfilm-, valamint az Európa pályaudvarait bemutató ismeretterjesztő sorozatot is.

— **Óriás-harcsa.** 32 kilós, 192 cm hosszú harcsát fogott Horváth József sellyei lakos egyórás fárasztással, egy kicsi kárász segítségével a Majlát-pusztai-halastavon. A zsákmányt a családtagok és a barátok között osztotta ki. Tavaly ezen a tavon kifogtak egy 38 kilós harcsát, ami az eddigi rekord ezen a halastón ebből a halfajtából.

— **Új magán-gyógyszertár** nyílik október közepén Pécsett, a Melinda utcai ABC mellett. A létesítmény vasárnap kivételével minden nap nyitva tart. A szombati nyitva-tartás reggel 8-tól délig lesz.

— **Pályázat.** A Creatíve Response- Pécs, Hungary Alapítvány pályázatot hirdet 15-19 éves korú fiatalok számára ame-

Akik már az unokák számában versenyeznek

Az ötven év feletti öregfiúk egyre távolabb kerülnek már a hajdanvolt sikerek színhelyétől, a Pályától. Az utódok jószerivel csak hallomásból tudnak róluk. Így van ez rendjén. Át kell adni a helyet, még az emlékezésben is, a távolodó élmények már csak az öregfiúk társaságában élnek igazán.

Szakács János orfűi tanyáján találkoztak újra az egykori Pécsi Dózsa kézilabda csapatának játékosai. Játékosok? A versenysúlyukat feledő, megőszült, tekintélyes öregurak. Az összekovácsolódott Csapat évtizedek óta együtt van, az ilyen találkozó pedig felér egy hajdani edzéssel vagy mérkőzéssel. Játékos, edző, intéző, mind, akik részesei voltak a fiatalságot éltető sikereknek, a becsúszott bukásoknak, a közös élményeknek. *Dr. Csizek Antal, Szakács János, Jedlicska János, Hang János és Karászi László* ma sem szakadtak el sportághuktól, hiszen tanári hivatásukban ma is ez az első számú elfoglaltságuk. *A baráti ölelésben valahol benne van egy-egy kihagyott helyzet, védekezési hiba, szóváltás a pályán, az öltözőben, de benne van az egymás sorsáért való aggódás is.* A nyugalmazott miniszterré lett intéző, *Gálszécsy András* végre félre tehette a hivatalt, hogy találkozhasson társaival. A mindig csendes *Hainess Jenő* legalább erre az időre megszabadulhatott a város vízellátási teendőitől. *Somogyi Csaba* komolyságát éppen a régi nevetése teszi hitelessé. Van regélnivalója különös rendőrségi esetekről *Katona Sándornak. Csizek Miklós* még ebben a korban is a privatizációt várja. A most hiányzó „két cigányt", *Nagy Gyulát és Kiss Gyulát* elszólította az üzlet.

Öregfiúk. Ma már az unokák számában versenyeznek egymással. Most már a kapus is lehet jobb mezőnyjátékos, vagy az átlövő is biztosabb kezű portás. Még azok a régi évszámok is bejönnek. A vendégek, *Dr. Kurucsai Csaba*, a Megyei Közgyűlés elnökhelyettese és *Kovács Dezső* orfűi polgármester szinte már a Pályán érzik magukat.

Hát lehet annyi jó bulit elfelejteni? A teherautós utazásokat, a jó öreg Dózsa-buszt, a Balaton-Kupákat, osztályozókat, ulticsatákat? A következő generációnak is megnőtt a csapatba kerülési esélye, de Szakács Jani és Csizek Totyi már a hatvannál kopogtat. Egyre rövidül számukra a jövő. Kell is, hogy minden évben találkozzanak, mert ki más őrizné meg az emlékeket.

Rozvány Gy.

Pompei-i márvány szökőkút készült Pécsett a Római Udvarban, a Bacchus cukrászda előtti téren. A csobogót Lukács László készítette a cukrászda tulajdonosának megbízásából.
Fotó: Szundi György

Ausztria-lottó

A Lottó Unió Kft. tájékoztatása szerint a 39/93. játékhét eredményei a következők: 1 db hatos nyereménye 11.391.044 schilling, 5 db ötös pótszámmal egyenként 759.402 schilling, 300 db ötös egyenként 18.985 schilling, 15.225 db négyes egyenként 498 schilling, 279.806 db hármas egyenként 34 schilling. A nyerőszámok: **3 10 15 31 36 37**, pótszám: **45**. Joker nyereménye: 2 db Joker 1.758.249 schilling. Joker nyerőszámok: **4 4 0 0 8 6**.

Félhavi csapadék

Megyénkben a hét végén csaknem 30 milliméter eső hullt. Az eső vasárnap reggel 7.20-tól tegnap délelőttig megállás nélkül esett. A meteorológiai szakemberek szerint félhavi csapadék hullott le, ami jelentős mennyiség ebben az időszakban.

Sorskérdések

Rendezvények Közlemények 04 05 07

Új Dunántúli Napló
ta a 4. oldalt!

LUKÁCS Lipót kőmüves. Az egri adóösszeirások 1760-75 között emlitik nevét.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Lukács Lipót, kőműves

neve az 1760-75 közötti
epizódösszeírásokban fordul
elő

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 361. old.

MDK.

Lukács Ludmilla

Ripott

Textilélet 1966 dec.12.

Lukács Lulu, [iparművész?] M 24

textiltervező

A Goldberger Gyár fiatal textiltervezője.

Ágoston Éva: Hat lány és egy műterem gondjai

7.

NÉPSZABADSÁG, Bp: 1964. márc. 10.

MDK

Lukács Magda

Diplome d'honneur kitüntetése az 1937-évi párisi nemzetközi világkiállitáson.

Cikk: A párisi világkiállitás magy.pavillonja kiváló nagy sikerének mérlege.

Magyar Iparművészet 1938. 178.l.

Lukács Margit

Tánc (faliszőnyeg)

Konunk, 1973. júl. 32. évf. 7 sz. 1028 p

LUKÁCS Mária

1996. szept. 16.

Dunaújvárosi Hírlap

Kiállítás Pétfürdőn

A pétfürdői közösségi ház földszinti aulájában szeptember 27-ig, naponta 10-18 óráig tekinthetik meg az érdeklődők Lukács Mária fehérvári festőművész alkotásaiból nyílt kiállítást.

A Zsigmond kor udvari művészete

emzéséhez, valamennyi itt tárgyalt kérdéshez náig a legteljesebb munka: Horváth 1937. – Vö. ujabban: Mályusz 1984. 243. skk.

Zsigmond portréinak jelentőségéről: Horváth 937. elemzésein kívül: Vayer L.: Masolino és Róma. Bp. 1962. 139. skk és Kéry 1972. A rróntípusú pecsétek művészettörténeti méltatása no. 125. skk. – A királyi tanács 1401-i pecsétjéről: Oeér. J.: Die Heilige Krone Ungarns. Graz–Wien–Köln 1966. 187.

*A budai címertoronyról és Zsigmond szobrá*ról: Gerevich L. 1966. 68. skk: Balogh 1952. 31: Balogh 1966. 47.

*A királygalériák típusai*hoz: Hohenzollern, J. G.: Die Königsgalerie der französischen Kathedrale. München 1965; Schmidt, G.: Bemerkungen zur Königsgalerie der Kathedrale von Reims. Wiener Jahrbuch für Kunstgeschichte XXV(1972) 104.

*A 14. századi portrésorozatok*hoz: Keller, H.: Die Entstehung des Bildnisses am Ende des Hochmittelalters. Römisches Jahrbuch für Kunstgeschichte 3(1939) 342. skk; Richter Sherman, C.: The Portraits of Charles V of France. New York 1969; Schmidt, G.: Zu einigen Stifterdarstellungen des 14. Jahrhunderts in Frankreich. Études d'art médiéval offertes à Louis Grodecki. Paris é. n. [1981] 269. skk.

A Sárkányrend alapítóleveléhez: Baranyai B.: Zsigmond király úgynevezett sárkányrendje. Sz

Lukács Mária

95. X. 6 Fejér -

A székesfehérvári Dominó Galériában immár hagyományosan rendeznek kiállítást, ahol főként a helyi művészek bemutatkozását támogatják. Ezúttal Lukács Mária és Polyák István alkotásait tekinthetik meg az érdeklődők február 3-ig

év alatt szereztem, ez kétségtelen. Megtanultam edzeni, hajtani magam, elérni a célokat és túljutni rajtuk. Másrészt a közös munka szellemileg is átalakított: még többet és többet akartam. A sportban, az életemben és anyagilag is.

— *Mi következett ezután?*

— Dolgoztam, hogy megéljek, majd megpróbálkoztam a triatlonnal is. Az idei sprinttávú országos bajnokságon a legjobb magyar lettem.

— *Hogyan jutottál el a 750 métertől a 30-40 kilométerig?*

— Két éve kért meg egy barátom, kísérjem el egy hosszútávúszó versenyre, Görögországba. Csak ülnöm kellett volna a csónakban, s leadnom neki az üditőt. Úgy gondoltam miért ne próbálnám ki én is. Harminc-négy kilométert úsztunk. Sikerült. Ez adott lendületet.

kal, cápákkal. A barátaid?

— Na igen. Ez állandó kérdés. Ha megtudják, nyílt vízben versenyzünk, rögtön a cápákat kérdezik. Láthatod, még egyben vagyok. Eddig elkerültek.

— *Mikor lesz a soron következő erőpróba?*

— Meghívást kaptam a január 26. és február 28. közötti világkupa versenysorozatra, Brazíliába. Fontos lenne a sportpályafutásomban ez a verseny. Nem is az a kérdés induljak-e vagy sem, hanem az, elő tudom-e teremteni a repülőjegy árát. Tudod ez önköltséges sport. Még van rá pár napom...

Ákos a hétvégén felhívott telefonon. Kölcsönpénzből utazik. Majd a verseny után visszafizeti... A napokban jött a hír, hogy felkerült a világranglistára. Annyira friss még az információ, hogy konkrétumot nem

MDK

Zs. Lukács Mária

kerámia

4. Orsz. Iparművészeti kiáll. Miskolc. 1959. dec.

MDK

Zs. Lukács Mária /kerámia/

Műveivel szerepelt a IV.Orszg.Iparm.Kiáll.-on.

IV. Országos Iparművészeti Kiállítás. Műcsarnok.
Budapest 1959. Dec. 18 - 1960. Jan. 31. Kat.

Zs. Lukács Mária, kerámia MDK

4. orsz. iparműv. kiáll. Műcs. 1959.

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy

KOCSÁNDY LÁSZLÓ

72 éves korában, váratlanul elhunyt. Temetése 1996. július 1-jén 14.30 órakor lesz a dunaújvárosi temetôben.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

(18478/1H)

NAUI

temetés
koszorú
fájdalmu

A

Nyerjen a Magyar Hit

MAGYAR HITEL BANK RT

A Magyar Hitel Bank Rt. me
szeretne lenni a banki szolg
területén. Nagyon fontos sz
feleink mindenkor elégedett
Ezért is fejlesztettük ki péld

az egyhetes b

konstrukciót, amelyet min
pénzüket, pénzeszközeiket

LUKÁCS MÁRIA

1996. 06. 27.

Kulturmix

Klubnap a miklóspusztai kastélyban

Ma a martonvásári képzőművészek baráti köre a miklóspusztai kastélyban rendez klubnapot, vendégük Jantsitsné Serák Margit lesz, a Csend ölén című verseskötet szerzője.

Kiállítás a Gárdonyi Galériában

Lukács Mária alkotásaiból rendeznek kiállítást a Gárdonyi Galériában, amelyet június 28-án 17 órakor Kovács Árpád festőművész nyit meg. A tárlat július 17-ig látogatható.

diákok

Színház

KAKUK MARCI
Győri Kisfaludy Színház

Tersánszky Józsi Jenő úgy hatvanöt évvel ezelőtt a Kakuk Marcival indult el az írói pályán, legalábbis ezzel aratta első sikereit, ennek köszönhette gyors népszerűségét. S Kakuk Marci ma is sikert hoz. Elandalít mesébe illő történeteivel, megmosolyogtat, ahogy zsakettban, kócsögkalapban, sétapálcát lengetve a lélek egészségét igyekszik őrizni, és szimpátiát kelt azzal is, hogy maga mellett egyszerű faluszéli társait is megkedvelteti. Szegvári Menyhért, úgy tűnik, a könnyeden szórakoztató Kakuk Marcit szereti. Rendezését vaskos humor, a nézőre kacsingató megoldások sora uralja. A hatásos harsányság meg a zenei betétek mellett azonban elvész a méltóságos asszony ékszere körül bonyolódó kaland suta bája, líraisága, természetes lebegése. S noha a társulat legjobbjai vonulnak fel, nem egyforma erővel komédiáznak. A férfialakok jóval karakteresebbek. Patassy Tibornak jól áll a „mondja maga megbolondult, hogy mindent kétszer mond" szenilis méltóságosának szerepe. Áts Gyula lubickol a merevrészeg dúvadság adta lehetőségekben, Simon Géza súlyos figurát formál a fehérnépre éhes kertészből és Simon Kázmér is megtalálja az eszközöket a naplopó cigány jellemzésére. A női személyek közül ezúttal csak Baranyai Ibolya ordenáréra hangolt, a zavarosban halászó menyecskéje és Berek Kati szelíd boszorkánya partner. Épp ezért titok marad, hogy Kakuk Marci — akit a látott előadásban Maszlay István helyett a rendező, Szegvári Menyhért játszott — miért is bolondul oly nagyon az itt halványan képviselt szebbik nem után.

Csizner Ildikó

Kiállítás

NAGY ANDRÁS SZÍNES FOTÓI
Duna Galéria

A tárlat műfaji megjelölése: környezetvédelmi fotókiállítás, témája pedig a szemét. Nagy Andrást azonban nem a szemét léte vagy nemléte izgatja, (a képek alapján úgy hiszem, ő is tisztában van a szeméttermelés társadalmi szükségszerűségével), hanem az életünkben kikerülhetetlenül jelen lévő szemét különféle alakjai. Többéves türelmes munkával kereste meg és rögzítette színes negatív filmre a szemét változatos megjelenési formáit: a kül- és belvárosit, a hazait és a külföldit, a szegényes és a tehetős életmódra utaló kupacokat, az ipari és a háztartási szemetet, a pazarlót és a gondosan megszűrtet, a nájlonzsákokba csomagolva akkurátusan elrendezettet és a szelek szárnyára, no meg a guberálók tehetségére bízottat, az undorítót és a még szemétformában is kívánatosat, azt a szemetet, amely még őrzi néhány nappal (vagy csak órával, perccel) korábbi, oly kívánatos áru alakját és azt, amelyikről már senki nem mondja meg, hogy eredetileg erre képzett agyak alapos piackutatása nyomán szakértő kezek tervezték, csúcstechnológiákkal gyártották, és a vásárláshoz kellemes hangulatot teremtő, szép áruházakban, a fogyasztás serkentéséért fizetett eladók juttatták birtokunkba. A színes képek az önmagát gerjesztő fogyasztáskultúra kisebb és nagyobb, de egyformán becses, egy-egy adott pillanatban múlhatatlanul szükségesnek (és fizikai mivoltában is múlhatatlannak) érzett fétiseit mutatják a szociografikus látószögű kamera objektívjén át, úgynevezett tárgyi környezetünk és életformánk fonákját, ami — ez csak természetes — ugyanolyan változatos, ugyanolyan kiábrándító, és — néha — ugyanolyan vonzó is, mint a színe.

Acsay Judit

Nagy András fotográfiája

LUKÁCS MARI ÉS GÉMES JÁNOS KÉPEI
Liget Galéria

„Sorry" — mondja egy tarka hajú kiscsaj, és unottan a kamerába dől. Mögötte a Golgota áll három kereszttel. Szájából képregény buborékol felénk. A lány mindenre képes (vagy semmire sem).

Baksa-Soós bukkan elő egy képcsokor tetején, a kezében gitár. Egy hangjegyet köp elénk, hogy J betű lehessen a Jézus szó elején.

Mindenkit ismersz és mindenki ismer. A Liget Galéria egy anekdotahalmaz. Mindenkinek van egy sztorija Dixiről vagy ha még sincs, akkor bízhat abban, hogy a képek láttán neki is lesz hamar. A kezekben tearum, vitorlás címkével. A sarokból Lou Reed zenéje szól. Összefolynak a képek és a közönség, könnyek és legenda, jelen és jelen. Ez az anekdoták délutánja itt.

Tábor Ádám megnyitója is anekdotára épül. Birkás Ákos még a troliban is a történetet meséli. Utána az FMK vezetőit beszéljük ki, megyünk haza. Megkaptuk az aznapi töltetet. A Háy Ági-megnyitók jutnak az eszembe, amiket mindig Dixi tartott, meg Forgács Péter műsorai, amelyeken mindig csődöt mondott.

A kiállítás egyébként érdekes. Sokkal rosszabb, mint a művészek imágója (vagyis Gémes János-Dixi és Lukács Mari élőben), és sokkal jobb annál, mint amire előzőleg számítani lehetett (pardon, mint amire én számítottam). Kimunkáltabb a kivitel, és — talán éppen ezért — kevésbé eredeti a mondanivaló, mint a verseikben vagy a személyes beszélgetések során. A megszokott lendületet hiányolom, és — kísérőként — a Steinbeck által emlegetett öt gallon vörös bort. Kár (nekem kár), hogy így alakult.

Minden városnak (capitálisnak) vannak mágusai. Olyanok, akiknek a jelenléte fontos, és ha ők örülnek, a környezetük is örül. Dixi a saját megnyitóján örült. Boldog vagyok, hogy így alakult.

Antal István

Gémes János rajza

Film

A MISSZIÓ
Angol film

A francia nevű angol rendező, Roland Joffé eddig két filmet készített, a *The Killing Fields*et (Gyilkos mezők) meg *A missziót*. Szívesebben írnék az előbbiről, mert azt tartom igazán jónak, bár ezt az olvasó kénytelen becsületszavamra elhinni, minthogy ezt a kambodzsai pokolról, Pol Pot éveiről beszélő filmet sajnos még nem vették át a filmvásárló bizottságaink, *A missziót* pedig, már csak az 1986. évi cannes-i fesztiválon elnyert Arany Pálmája miatt is, természetesen forgalmazzák.

A misszió nemcsak Joffé korábbi, *Gyilkos mezők* című művéhez képest gyengébb, de önmagában sem kiemelkedő film. Kétségtelen, hogy gyönyörűen fotografált, hogy Robert De Niro és Jeremy Irons személyében elsőrendű és ennek megfelelő színvonalon játszó színészeket vonultat fel, hogy a XVIII. századi Dél-Amerikában játszódó és a portugál meg a spanyol gyarmatosítóknak a jezsuiták meg az indián őslakosok elleni harcát megelevenítő cselekménye elég érdekes témát pendít meg. Néhány jelenete kifejezetten megindító és izgalmas. Amiért mégsem érzem kiemelkedő filmnek, annak két fő oka van. Egyrészt túl hosszú, s a terjedelem nem annyira az ábrázolás mélységét szolgálja, mint inkább a vontatottság, olykor az unalom jele. Másrészt, legjobb törekvései ellenére, ez nem igazi művészfilm, inkább csak egy — megengedem, műfajában színvonalas — nagyszabású kalandfilm.

Barabás Tamás

ASZTAL ÖT SZEMÉLYRE
Amerikai film

Könnyen meghatódó, sírásra hajlamos nézők, figyelem! E szívfacsaró, érzelgős melodráma láttán ki-ki kedvére zokoghat. A film alkotói minden lehetőséget kihasználnak az érzelmi hatáskeltésre, s kőből legyen annak a szíve, aki legalább egy kicsit el nem érzékenyül. Robert Lieberman giccses jelenetekben bővelkedő, könnyfakasztó alkotása sok tekintetben a *Kramer kontra Kramer*-re emlékeztet. De amíg Benton Oscar-díjas filmjében az elvált szülők harcolnak a gyerekért, addig itt a vér szerinti apuka és a gyereket sajátjaként szerető mostohapapa küzd meg egymással, miközben az anya tragikus haláláról még csak néhány napja értesült félárvák önfeledten játszadoznak a tengerparton. A happy end természetesen nem marad el, a válás óta szeretteivel keveset törődő, ám szülői felelősségére hirtelen rádöbbenő „vasárnapi" apuka győzelme egy pillanatig sem kétséges.

Az *Asztal öt személyre* a neoromantikus irányzat kevésbé sikerült darabjai közé sorolható. Emelkedett, szívhez szóló tirádáit ugyan az amerikai társadalom, családi környezet és tárgyi valóság teljes élet- és élményhitelével adja elő, az igazi feszültség azonban csak nyomokban van jelen. Lieberman filmje megpróbál mind mélyebbre hatolni apa és gyermekei eleinte feszélyezett kapcsolatában, de a szükség és egymásrautaltság e sorsszerű összefonódásából kiányzik a drámai katarzis. Helyette marad a túlzott érzelgősség, a természetes színészi játék, és hála Zsigmond Vilmos gondos operatőri munkájának, gyönyörködhetünk Róma, Tunisz, Athén, Kairó és Genova fel-felvillanó idegenforgalmi nevezetességeiben. A gyermekeihez visszatérő, „tékozló" apát az *Éjféli cowboy* és a *Hazatérés* nagy sztárja, John Voight alakítja — meggyőzően. Mint

Jelenet az amerikai filmből

producer, ragyogó szerepet „vásárolt" magának. És azon sem lepődnék meg, ha a film anyagi támogatásában az a norvég hajótársaság is részt vett volna, amelynek minden igényt kielégítő luxushajóján játszódik az édes-bús történet nagy része. Ilyen környezetben szinte elkerülhetetlen a boldog végkifejlet.

Hollós László

PÁLYAMÓDOSÍTÁS
NDK-beli film

Két frissen érettségizett szakmunkás — vállalati ösztöndíjjal — a drezdai egyetemre készül, hogy fizikát tanuljon. Hatalmas lelkesedéssel, eget kérő elszántsággal és ifjonti önbizalommal tervezik közös jövőjüket, tudományos karrierjüket. Nincs semmi kétségük afelől, hogy önmaguk elé tűzött céljaikat megvalósítják, és huszonéves szemükben a szellemi hanyatlás mérföldkövének tekintett harmadik évtized beköszöntéig valami nagyot tudnak majd alkotni. Markus és Gottfried irigylésre méltó magabiztossággal felépített tervébe azonban hiba csúszik. Sőt, barátságuk is megsínyli, amikor Gottfried hirtelen elhatározással letér a még meg sem kezdett, de lépésről lépésre kijelölt pályáról. A véletlen úgy hozza, hogy az egyetemi polgárnak készülő fiatalember szemtanúja lesz egy kiskamasz áruházi tolvajlásának. A nyakon csípett nevelőintézeti szökevényt visszaviszi a vidéki otthonba, és ezzel kezdetét veszi hősünk új élete.

Evelyn Schmidt rendezőnő arra vállalkozott, hogy ennek a váratlan pálfordulásnak a nyomába ered, és a környezet értetlensége dacára a nevelői hivatást választó ifjú igazát bizonyítja. A *Pályamódosítás* című film minden nemes alkotói szándék ellenére sem győz meg arról, hogy köze van a mai valósághoz. Pedagógiai szakkönyvek minta-nevelőintézete és szeretni való bennlakói elevenednek meg a filmben, hogy típuskonfliktusok segítségével imitálják a mindennapi életet. Nem kell nagy adag cinizmus ahhoz, hogy Gottfriedünk pályamódosítását kétkedve fogadjuk; nem is beszélve a folyton hivatásuk magaslatán álló intézeti nevelők példamutató empátiájáról. Evelyn Schmidt alkotása a nevelőotthonokban élő gyerekekről, a sikerélményekkel kecsegtető pedagógiai munkáról — érzésem szerint — a legjobban ezzel a kifejezéssel jellemezhető: „makarenkói filmálom".

Gáti Péter

Hanglemez

SZÉLRÓZSA

A költői szöveg feldolgozásának igényes kísérletei közé sorolhatjuk a Szélrózsa együttes (Sólyom Tamás, Silling Tibor, Kurucsai László, Dara Vilmos) lemezét. A 17 dal ihlető forrásai között a nemzetközi népszerű muzsika számos mai vagy régebbi stílusrétegének dallami, ritmikai vagy hangszerelési megoldásai is fellelhetők, és ezek be is illeszkednek a Szélrózsa szerzőinek (Sólyom, Dara, Kurucsai) törekvéseibe.

A komponisták láthatóan olyan versrészleteket választottak ki, amelyek nem tartalmaznak bonyolult tartalmi elemeket. Mégis kissé sematikusnak érezzük például a Jeszenyin- *(Hamvaskék ruhácska)* a Dsida- *(Megbocsátod-e)* vagy a Devecseri- *(Himnusz a Dunához tél elején)* vers feldolgozását. Weöres *Rumbája* telitalálat, mert visszakerült eredeti közegébe. Eörsi versének *(Laci és Fodor)* zenei megfogalmazása kitűnő, mert a könnyedén ironikus tartalomnak megfelel a száraz rockos stílusvilág. Garai *Szabadság* című verséhez kevés, ha csak lírai hangvételére találunk rá. Az Illyés-vers *(A költő nem felel — III)* vokális (a cappella) feldolgozása erősen keresett, ebben a közegben teljességgel stílusidegen.

A Szélrózsa és más együttesek hasonló vállalkozásainak egyetlen lehetséges útja: erőteljesebb elszakadás a populáris zenei sémáktól, mélyebb, teljesebb megmerülés a zene különféle történeti és stíluskorszakaiban, illetve Európán kívüli forrásaiban. *(Hungaroton)*

Biernaczky Szilárd

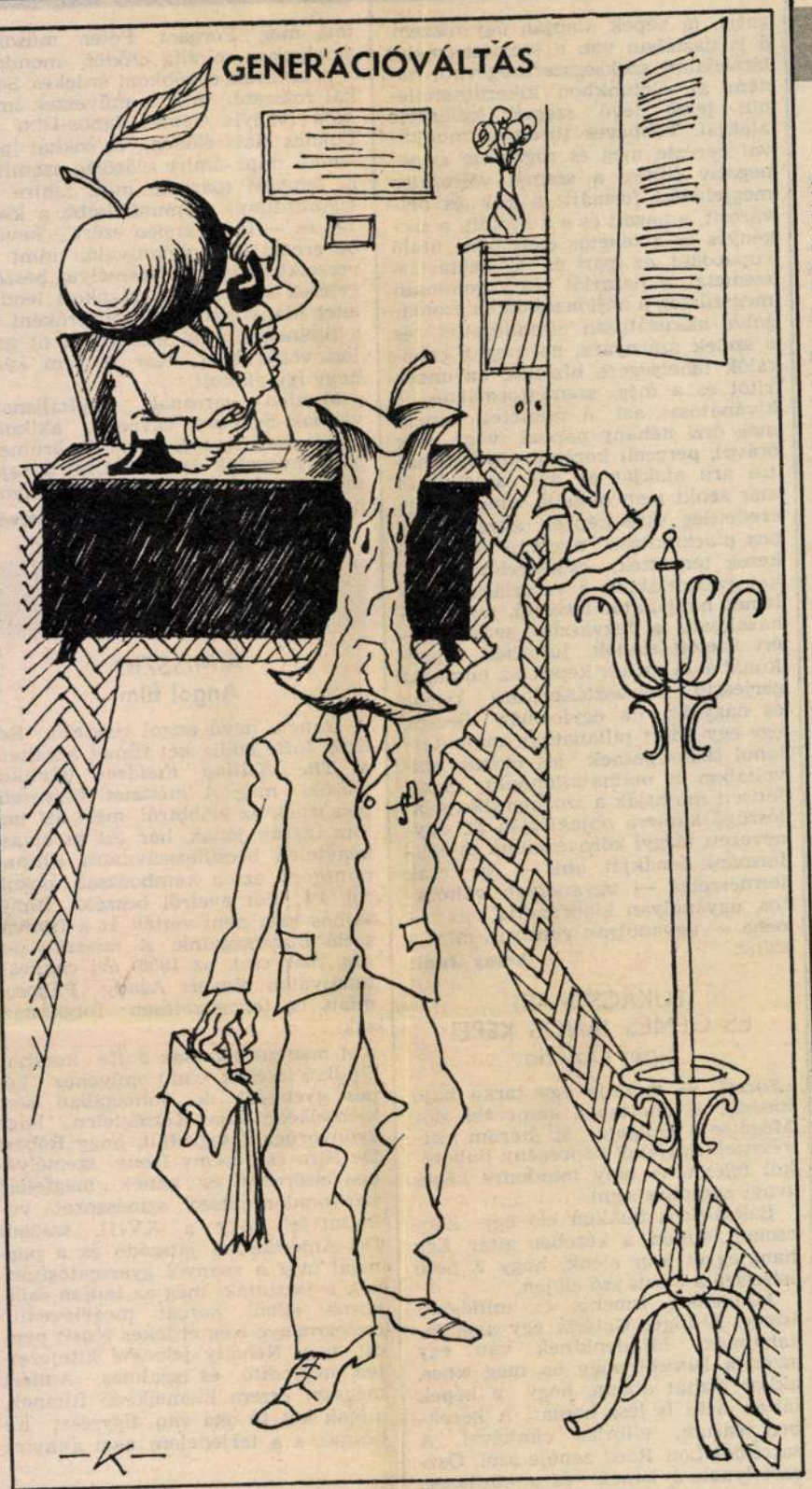

Folyóirat

DEUTSCHER KALENDER
Német kalendárium

A kalendárium évszázados műfaj. Mi van, mi lehet benne? Minden. Vonzó történetek, rigmusok, tudósítások, irodalom és érdekességek, tudomány és babonák, minden-minden, ami az elmúlt évhez s az elkövetkezendőhöz kötődik. S a múlthoz és a jövőhöz. Ha rajtam múlna, soksok kalendáriumot adnék ki, és sokkal kevesebb magazint, s hadd ne folytassam, mi mindent. Hogy jelenik meg idegen nyelvű kalendárium is Magyarországon, az nekem külön öröm. Magyar anyanyelvű hazámfiai s német ajkú hazámfiai miatt egyaránt. Egyikőjükre ráfér egy világnyelv, másikójukra, hogy anyanyelvén érezze idehaza magát. Az elmúlt évi Német kalendáriumról a Dunántúli Napló azt írta, hogy kissé színtelenre sikerült. Az ez éviről ez semmiképp sem mondható el. Többet tudtam meg belőle a magyarországi németek történelméről, életéről, szokásairól, hagyományairól, művészetéről, mint a sajtó többéves tájékoztatásából. Ha jól érzékelem, legnagyobb problémájuk a nyelv megőrzése. Az asszimiláció egy olyan társadalomban, amely sem törvényeivel, sem közszellemével nem gátolja a kisebbségek szabadságát, természetes folyamat, s ez ellene dolgozik az anyanyelv megőrzésének. Csakhogy a német világnyelv: a hagyományőrzés mellett a józan ész is tanácsolja a német kisebbségnek, hogy féltve ápolja. **Gyurkó László**

ÚJ TUKÖR / Képes kulturális hetilap

Szerkesztőség: Budapest VII., Lenin körút 9–11. 1073
Telefon: 221-285, 222-408
Főszerkesztő: **FEKETE SÁNDOR**
Főszerkesztő-helyettes:
GYURKÓ LÁSZLÓ, KÖRÖSPATAKI KISS SÁNDOR

Kiadja: **PALLAS LAP- ÉS KÖNYVKIADÓ VÁLLALAT**
Budapest VII., Lenin krt. 9–11. 1906
Felelős kiadó: **SIKLÓSI NORBERT,** a Pallas Lap- és Könyvkiadó Vállalat vezérigazgatója
HU ISSN 0133–1361

88.0047 Athenaeum Nyomda, Budapest, rotációs mélynyomás. Felelős vezető: **SZLÁVIK ANDRÁS** vezérigazgató. Meg nem rendelt fényképekért és kéziratokért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

A szerkesztőbizottság tagjai:
FEKETE SÁNDOR
GYURKÓ LÁSZLÓ
KELETI ÉVA
KÖRÖSPATAKI KISS SÁNDOR
NÁDAI FERENC
OKROS LÁSZLÓ

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a hírlapkézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (Helir) Budapest XIII., Lehel u. 10/a. — 1900 —, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Helir 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj: negyedévre 120,— Ft, fél évre 240,— Ft, 1 évre 480,— Ft.

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTOFIGYELŐ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, VII., LENIN-KÖRÚT 9—11
TELEFON: 227-651, 221-285

UTUNK KOLOZSVÁR

Lukács M.
1952 JUN. 13.

276

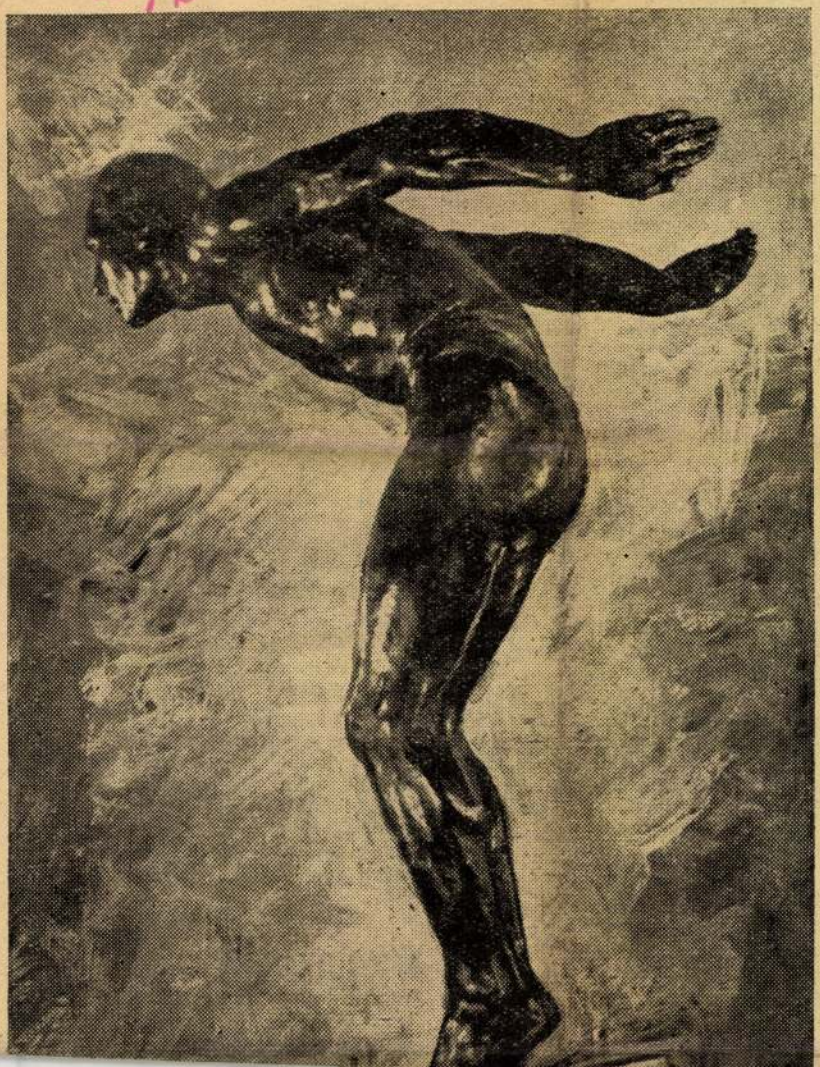

ıyomán tudták, hogy a növé
nentorok hatására megvált
ulajdonságaikat és hogy a n
ulajdonságait tudatosan lehet
ani. Mindez azonban még n
aját élményük.

Egy nap teljesült a kívá
Madaras Klári megtanította ők
i. Először megmutatta az olt
ikáját. Finom oltókés helyet
s finomabb zsilettpengét h
isztán dolgozott, akár a sebé
ömművű, eleven munka volt, ahogy
z ékszerész dolgozik. Csakhogy most
em az óra belső szerkezetével, ru-
ókkal és csavarokkal bibelődtek, ha-
em a természetnek ennél is finomabb
s érzékenyebb belső szerkezetével. A
icsurinisták igyekeztek utánozni Ma-
aras Klára mozdulatait. Első oltási
ísérleteik természetesen nem sikerül-
k. Ez azonban a Micsurin-kör tag-
it csöppet sem keserítette el. Ha
em sikerül az első húsz, majd sikerül
századik. És csakugyan így is tör-
nt. Lekottázni is nehéz azt a szív-
bogást és örömet, amit Csorbáék
Móré Károlyék az első sikerült ol-
sok után éreztek. Egyedül talán
ak Madaras Klári érezte át, aki át-
ett hasonlókon Harkovban és Odesz-
ában. A madár érzi ezt, amikor szü-
i engedéllyel egyedül és önállóan
őször hasítja át a levegőt. Az úszó
zi ezt, amikor a mester felszabadítja
diploma helyett a vállát
paradi

tovább. Móré Károly az ágas búza keresztezése érdekében kasztrálta az ágas búzát, és hazai Marquis búza porzóját tette a helyére és ezt addig ismételte, amíg az ágas búza bibéje „elfogadta" a Marquis búza porzóját. A két egymástól távol álló faj keresztezése tehát sikerült és ebből a keresztezésből a fiatal micsurinista olyan új faj létrejövetelét várja és reméli, amely egyesíti a szülőpárok jótulajdonságait és kiküszöböli a rosszakat. A Micsurin-kör e tagja kísérletével Liszenko munkatársává lépett elő.

A Micsurin-kör többi tagjai is sikeres kísérleteket hajtottak végre. Csorba Pista például maszlagos nadragulyára oltott rá paradicsomot. A maszlagos nadragulya — gyomnövény — fagyálló, a paradicsom ellenben fagyra nagyon is érzékeny. Csorba Pista hibridje nemcsak a telet, hanem a mostani máju[illegible]

LUCACIU M.
A bukaresti Állami Képzőművészeti Kiállítás anyagából

RAJTOLÓ ÚSZÓ

Lukács Margit

Kerámia

Műcsarnok 1960 Képzőművészek nemzetközi kiáll.

MDK

Lukács Margit

kerámia

Képzőművésznők Nemzetk. Kiáll. 196o. Mücs.

Lukács Margit iparmův.

Kerámia-munkás

Képzőművésnők nemzetközi kiállítása. 1960. Bp.

MDK

Lukács Margit

/cs: A képzőművész körök országos kiállításán./
Szabad Művészet 1954.49.o.

Lukács Márton

farajó földmives

Bánffyhunyadon.

Kályhacsempe. mustrája

(fába farajott negatívja)

repr.

Malmagy népmúz. I.

213. l. Neppel

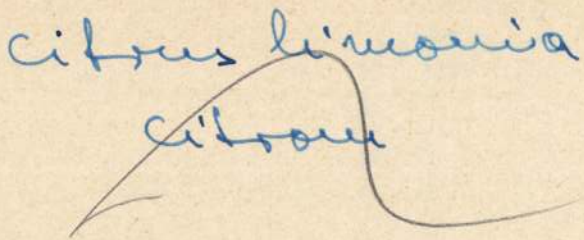
citrus limonia
citrus

Lukács Mihály

Cutortervező

1920.

Élmisk 1930. 86-1.

Losonczi Phönix. Történeti és szépirodalmi emlékkönyv. Az 1849-diki Háborúban Földúlt és ..... Losoncz ... Vahot Imre I–III. 1851–52. (1. és 2. kötet ered. borítólappal

György Jenő tul.

Kr. (1). 848.

NDK

Lukács Mórie,

ö is mint barátja Trefort Agoston, külföldi utazásain szerzett tapasztalatait itthon a művészeti élet fellendítésével törekszik értékesiteni.

dr. Biró Béla: Pesti művészeti közélet szás év előtt. Képzőművészet. 1930. 35. sz. 241.1.

MDK

Lukács Móric

Aláirásokat gyüjt 1840-ben a Müegylet megalapitására.

Ltáb.I. 113.1.

M.D.K.

Lukács Ödön

Rajza özv. Kiss Mihálynéról, Kiss Ferenc színmüvész édesanyjáról.
Repr.

Szinházi Magazin, Bp. 194o. febr. 11. III. évf. 7. sz. 6. lap

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Lubán Ottó

VAS NÉPE

1965 JUL 2.

1021

Termékeny nyugalom...

Zsennyei beszélgetés

A park évszázados fái boldogító árnyékot adnak, szemnek pihentető a fű zöldje. Az ódon kastélyt kétfelől ölelő vizesárokban békésen tükröződik az ég. Erre a csendre mondják, hogy szinte megfogható, tapintható. A hűvös szobába, ahol a zsennyei művésztelep néhány vendégművészével beszélgetünk, hangtalan berepül egy lepke. Körülszálldos, akár az ihlető gondolat, aztán mint valami jelkép, úgy távozik el, ahogy jött. Nem tudni merre, s mikor.

Az idén is

sok képzőművész tölti

nyári pihenőjét Zsennyén, a Vas megyei művésztelepen. Közülük beszélgettünk el néhánnyal, akiket éppen otthon találtunk, a telepről alkotott benyomásaikról, élményeikről.

— Az alkotó embernek, sodró hétköznapjaiban, mindennapi életében alig van „érkezése". Nincs számvetésnyi pillanata, évközben nincs gondolatébresztő pihenés. A napi kenyérharc, a munka, a család, az autódudák zajával terhelt város, az utcák nyüzsgése, a hivatalok, a lárma, az idegtépő tempó nem engedi, hogy alaposan mérlegelje önmagát az ember. Ide megérkezve 2—3 nap teljes fizikai elernyedés után kezd csak lélegzeni, élni a gondolat, s a patakparti horgászás sem tűnik el ezután már nyomtalanul. Valamiféle szellemi menedékház — ha szabad így mondani —, nekem Zsennye — kezdi a beszélgetést Lubán Ottó festőművész.

— A csend, ami néhány percre ismét rátelepült a szobára, Sinkó Károly grafikusművész hangja töri meg.

— Nekem hazát, szülőföldet jelent ez a telep. Nagyanyám itt született Zsennyén, nagyapám Rumban. Mindig tervekkel teli jövök haza. Mohón lesem a természetet, merőben más harmóniáját, új, friss és szokatlan vonalritmusait, egyre újabb és teljesebb harmóniákat szülő rendjét. A látszólagos nyugalom szinte kilúgozza az embert, felújítja testileg-szellemileg. Termékeny nyugalom az itteni.

Aztán arról folyik a szó, hogy lehetne itt Zsennyén egy Szentendréhez, Hódmezővásárhelyhez hasonló iskolát megalapozni, kinevelni, s hogy érdemes lenne-e állandó műtermet építeni, fiatal művészeket telepíteni ide. Időszerű volna már Szombathelyen megnyitni egy Zsennyei Galériát is, az itt dolgozott vagy éppen alkotó művészek munkáiból válogatott állandó és időszakos kiállítások megrendezésére. Hiszen sokan vannak, akik Zsennyén találtak művészi mederre, akik bárhol festenek, élnek is, képletesen egy kicsit Zsennyén dolgoznak mindig. Közben Bence Gyula festőművész lép be a szobába, s akaratlanul is a varázslatos telepre terelődik a szó ismét.

— Úgy érzem, hogy Zsennyén az ember mindentől mérhetetlen távolságra kerül, s ez a képzelt távolság önmaga mérlegelésére készteti a gondolkodó embert: mit tett eddig, s mit akar tenni ezután. S talán nem is elsősorban a táj az, ami megragadja az embert, hanem a lehetőség az elmélkedésre, a gondolkodás korlátlansága. Én mindig Zsennyén terveztem meg az elkövetkezendő évet. Alkotó gondolataim itt törnek fel. Úgy is mondhatnám: év közben a külső ingerek impulzusok dominálnak jobban, s amikor a központot, az agyat, nem ezek érik túlsúlyban, feltörnek a belső, az alkotásra ingerlő, serkentő érzések is. Innen megújulva, tervekkel és élményekkel megyek haza, de

Anteusként kell ide visszatérnem.

Szinte csak azzal foglalkozhat itt az ember, amit igazán szeret.

A beszélgetés késő délutánba hajlott, a vendégek szétszélednek a parkban, pihennek, dolgoznak. Az ajtón kilépve, valóban a „legtermészetesebb" természetbe jutunk, s újra csend, nyugalom, biztonságos béke üli meg a zsennyei művésztelepet. A termékeny nyugalom csendje.

(csikós)

Éreztem, hogy ez a vasárnap nem múlik el nyomtalanul az életemben. Korán keltem. Szokásomhoz híven elvégeztem a reggeli tornát, évek óta mindig ezzel kezdem a napot. Hideg vízzel letussoltam, s egyszeriben frissnek, rugalmasnak éreztem magamat. A kocsi útrakészen várt a garázsban, azzal nem volt semmi dolgom. A ház csendes volt, úgy jártam-keltem, mint a puha talpú macska, nem akartam, hogy András bá' fölébredjék. Amikor elkészültem, beültem a kocsiba, s ahogy megbeszéltük Liával, kilenc órára bent voltam a városkában, a cukrászda előtt.

— Fényes vagy — mondta a lány.

Bosszantott, hogy megint megelőzött: ő bókolt nekem, mielőtt megdicsérhettem volna a haját, a ruháját, vagy az éppen a szemébe költözött hajnali fénysugarat.

— Fényes vagy, Dezső — mondta.

Jólesett a duruzsolása, még jobban a gondoskodása, amivel elárasztott. A kávét előre megrendelte, finom ujjacskáival kibontogatta a mokkát, belepottyantotta a parányi bögrébe, s kavargatni kezdte. Nekem tulajdonképpen csak el kellett fogyasztanom a kellemes zamatú italt.

Megfogtam a kezét és megcsókoltam. Zavartan nézett körül, de hamar megnyugodott. Alig tartózkodtak néhányan a helyiségben. Ismerős sehol.

— Köszönöm, Liácska — mondtam csendesen, majd felszedelőzködtünk, beszálltunk az autóba. A kocsi egyenletes húzással elindult. Hatvan-hetvenes tempóval szaladtunk ki a városkából. Kint azonban, ahol a szőlődombok szelíd lejtői között kitárult az út, megeresztettem a kocsit. Lia hanyatt dőlt az ülésen, nyakszirtjét hintáztatta az ülés bársonyán. Ahogy hátrafeszült, keblei kidomborodtak. Könnyű, nyári blúz lengett fölöttük, s az volt az érzésem, semmi más nem takarja a kemény kis halmokat.

Gázt adtam, valósággal repültünk. A súlytalanság állapotát éreztem, valahány-

landók lettünk újra, átadtuk magunkat az autózás élvezetének, s néha megfürdettem pillantásommal a gyönyörű lány márványtérdeit.

Tele volt csillogással a táj. A hegykúpok csúcsain vibrált a levegő, kék-fehér ködök hasaltak a völgyek fölött. Olyan nagyon hasonlított ez az otthoni tájra, hogy egyszeriben fellobogott bennem a gyerekkor. A kéklevelű szőlősorok emlékek özönét keltették életre. A falu, a guggoló kis házak, a kerekeskút a nagy diófa alatt, vízmosás, horhos, bekötött szekérkerekek a Sas-hegy lejtőjén — mind-mind eszembe jutottak. S ott ült mellettem a lány, Lia, akiről szinte semmit sem tudok. Fél éve ismerjük egymást, hozzám nőtt, akár az autó, amely nélkül el sem tudnám képzelni már az életemet.

Az országúton hozott össze a sors Liviával. Az út szélén állt, feltartott kezekkel, mint egy balerina. A szívem a torkomban dobogott, amikor ráléptem a fékre, s láttam, ő is elpirul, hogy egyedül vagyok. Mellém ült, sokáig szótlanul robogtunk, észrevettem, hogy a tükörben fürkészi arcomat. Kit sejthetett bennem? Külföldi kocsi, könnyű öltözék, kisportolt, nyúlánk férfi — jó benyomást kelthetett ez az összhang. Nem tiltakozott, amikor a városban lovagiasan felajánlottam neki egy következő autósétát.

Nem tudom, hányadszor vittem ezen a vasárnapon Liát. Amikor megtudta, hogy fiatal káplán vagyok, kerekre tágult a szeme. Jé, az nagyon mulatságos! Ennyi volt csupán. Ő egyébként mindent ilyen könnyedén fogadott. Ezért irigyeltem. Érdekesnek találta, hogy időnként beülhet egy fiatal pap autójába, aki egyáltalán nem látszik apostolok utódjának, nyúlánk, szép termetű, akár egy jól szituált fiatal agronómus, és alkal-

Lukács Ödön

Dönczy

karikaturista.

L. Dönczy Lukács Ödön

alatt.

A D-től kihagy-

tam

Lukács Pál, főmérnök
Magyar specialitások gyüjteménye

IV. Képzőművészeti, fotóművészeti, kézügyességi és bélyegkiállitás. Bp. 1936, december, 1o l.

Az ornamentikát borpiros és sötétlila alapon csigába kanyarodó indák képezik egy-egy puttóval, madárral, két kék virággal és két rózsaszín rózsával. A díszítés külső sarkában miniatura (101 × 40 mm), amelyen *Szent Márk* evangelista ábrázolása látható. Aranykeretben, magas pulpitus mellett ül a szent, piros ruhában, zöld palástban az előtte lévő könyvet írja. Mellette szárnynélküli barna

Lukács Pál

l. Gereczerajztár

208. h.

FENYVES

Lukács Pál

Műcsarnok építész Bpest

1902. tav. kiáll. 386, 389

Fökötö, aranyhímzési, XVIII. sz.

VI. 151.

Lukács Pál

építész

1907. VI. Andrássy út

23.

Lukács Pál
épitész
szül Budapest. 1874
oklevelet nyert 1896.

Nőjegyzmüegyetem 13 l.

T. 5915.

ben a házak előtt ülve beszélő-
bra pedig podgyász körül szor-
ól:

.

'.4: 14.1 cm.

)-95

Lukács és Rácz

építészek

nincs cék

Schlesinger Alajos
részére Váci út 4 em. ház

Építő Ipar
1910. 96. l.
(Magánépítési engedélyek.)

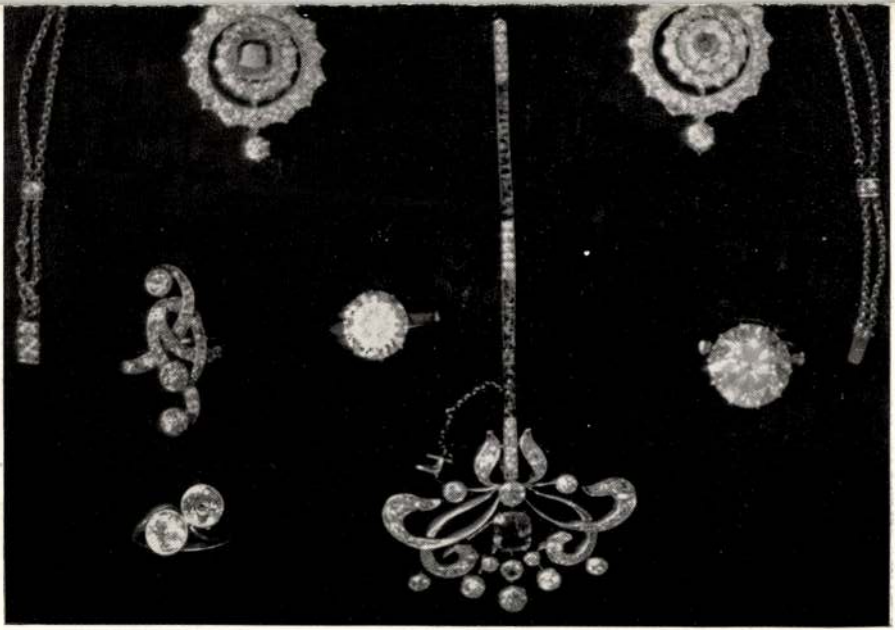

mechanikai és géplaboratórium
95 fill., könyvtár 43.499 k. 30 f.,
Kálmán a laboratorium fülke laka-
9950 kor., Haász F. és fiai
és függönyökre 10.130 kor. 80 fill.
86 kor. 60 fillérrel :
i munkára: Hein János 107077
Petz Ármin 102387 kor. 40 fillérrel ;
ési munkára: Halmos István
10 fill., alternativ 38.985 kor. 48

és teherfelvonóra: Lift magyar

a versec—kisréti csatorna
építésére (3397 k. 14 f.): F
(Versec) 18%, Stark és K
Kalupszky József és
felülfizetéssel.

Ajánlatot tett még a Me
budapesti cég mindkét hi
fillérrel.

Mindkét hid építésére,
kisréti csatorna hid építés
levő hid alátalazására St
verseci építőmesterek kaptak

1934. 226. f.
MMEE

n kocsiba rakva 3 kor. 80 f., és fiai a helyszinen átadva l dömös-nagymacskási vagy vagból, F r e u n d Samu és eci bazaltra a helyszinen át- t e r Mór dömös-nagymacs- amásdi I. oszt. terméskőre az átadva 21 kor. 50 fillér, vid paulisi minta szerinti átadva 24 koronával köbm.-

perjámosi kavicsos homokra: majdáni kőbányában kocsiba 0 fillér, R o h e i m Károly ostaalj alakjában a helyszinen , R e i t e r Mór perjámosi az uton átadva 18 k., T a u- rt zuzalékra a helyszinen át- -ként;

llitásra: R o h e i m Károly n átadva 9 k., P f a n n e r a) a helyszinen átadva 7 k. Mór az uton átadva 8 koro-

iemelés és terméskőburkolati o i s i c h Pál és M a s i t y utszekrény kiemelésre m²-ként sra m²-ként 21 f., utfeljárók 80 f., L u t z József (Nagy- rény kiemelésre és utalapra- terméskőburkoiatra m²-ként s (Nagybecskerek) utszekrény ögm.-kint 9 fill., utalap- n.-kint 22 fill., terméskő gm.-kint 72 fill., P f a n n e r ny kiemelésre négyszögm.-

F e h é r és G i m e s i 69·50 13900 k., ha a szállitási idő hosszabbittatik, db.-ként 5 k. val o és R ó n a 80·50 k. egységáro G a u g u s c h János 88 k. egys S c h w a r c z József és tsa 73·6 áron 14720 k., R o s e n t h a l k. egységáron 13540 k., N e u m 74 k. egységáron 14800 k., S Kálmán 65 k. egységáron 13000 k

A bizottság L u k á c s Lajos terjeszti elfogadás végett a tanács

Budapest. (K ő o l a j s z á l l i VI. ügyosztályban d e c e m b e lejtést tartottak a Duna balpartján épületek és intézetek részére az szükséges 4500 kgr. kőolaj szállitás K r a u s z Károly tett ajánlatot 29 fillérrel kg.-ként.

A bizottság az ajánlat felett a vizsgálása után fog határozni.

Budapest. (K o c s i k s z á l l i t á szágos m. kir. posta- és távirdagaz tal n o v e m b e r 11-én árlejtést ványos postai közuti kocsik szállit latot tettek: R e i t t e r Ödön (Vác G l a t t f e l d e r Jakab (Budapest M i s u r a Mihály (Budapest) 800 b a d k a Mihály (Zombor) 4000 k István (Temesvár) 4000 kor.-val év

Az ajánlatok döntés alatt állanak

Budapest. (S z é n s z á l l i t á s.) m. kir. állami hidaknál és a várheg 3 éven át szükséges mintegy 1300 szállitására a m. kir. állami hidak i d e c e m b e r 12-én árlejtést tarto

Terazzo- granitto és mozaikbeton, cementlap, keramitlap, mozaiklap és á la mett- burkolatokat. Bétencsatornázások, gép és fal- ok, fődém, folyosó- és lépcső-szerkezetek Cé- eldék, jászolók, szökőkatak és vizmedencék.

BUDAPEST, VII.,

Ulka-utca 34

LUKÁCS PÁL, ötvös

Lásd: Paulus Lukity címszó alatt. 22.old

T.KNOTIK MÁRTA: XVIII.-XIXäsázadi fémtárgyak és mesteremberek 19.old

A MÓRA FERENC Múzeum Évkönyve, 1972/73 I.
Szeged, 1974

Lukács Pálné
Gobelinkép /papirra dolgozva/
Gobelinkép " "

IV. Képzőművészeti, fotóművészeti, kézügyességi és b
bélyegkiállitás. Bp. 1936, december, 1o 1.

bíborpiros alapon két kék bőségszaruból elágazódó zöld-piros levelekkel s kék virágokkal díszített ornamentika.

A keretdíszítés külső részében (134 mm széles) fekete kockahálózatú aranyalapon ecsetaranyval festett, hosszú kandeláber látható, a talapzatán egy-egy kis puttó ül, egy-egy Bakócz-címert tartva. Ezenkívül még hat, bőségszarut tartó, lánggal játszó puttó van a kandeláberen, ennek közepén, aranycsíkkal szegett medaillonban (91 × 91 mm) imazsámoly előtt a térdeplő *Mária* látható, kék köpenyben, karminpiros ruhában, amint két kezét a feléje áradó aranysugarak felé emeli. A háttérben mélybevezető tájra nyíló ablak, zöld függönnyel.

A keretdíszítés belső részén (59 mm széles) fekete kockahálózatú aranyalapon bőségszarukból, kisebb vázából, levelekből és virágokból képzett ornamentika között két szakállas, hegyesfülű triton és hat puttó látható. Középen pedig aranycsíkkal keretelt medaillonban (91 × 89 mm) hosszú szőkehajú, nagyszárnyú *Angyal* zöld-sárga ujjú rózsaszín ruhában, jobbkezét áldóan felemeli a keretdíszítés külső szélén lévő Mária felé. Igy a két medaillon az *Angyali Üdvözlet* jelenetét ábrázolja.

A iniciálé (178 × 170 mm) aranyalapon rózsaszín, s zöld levelekkel díszített betű. A betű belsejében az imádkozó *Dávid király* ábrázolása látható. Kék hegyekkel, zöld lombokkal díszes mélybenyúló táj előtt térdel a hosszú, ősz szakállú s hajú Dávid király, aranymintás hermelingalléros bíborpalástban, szürke ruhában. Előtte csonka fatörzs-

Lukács Pál

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

ÉPITŐK LAPJA
1963 MÁR 18

PALI BÁCSI MŰVÉSZETE

A nagy, erős tenyerek „satujában" alig lehetett látni a szerszámot és az anyagot. A szaporán aláhulló apró faforgácsok sejtették csupán, hogy a vastag ujjak között valami készül. Néhány perc múlva aztán Lukács Pali bácsi szétárta ujjait, s tenyerén legyező alakú, áttetsző vékonyságú galambszárnyakat pillantottam meg. Hirtelen magasba lendítette, mintha repülni tanítaná őket, majd az asztalról felkapta a bóbitával ékesített galambtörzset. Ügyes mozdulatokkal összeillesztette a szárnnyal, s elkészült a fenyőfából metszett, finom művű galamb.

— Négy-öt különböző nagyságú galambból szoktam összeállítani kedvenc munkámat a „szovjet diszt". Csillag köré teszem a galambokat, majd a faragványt vékony fonattal keretezem be. De csinálok én cifra faragású képkereteket és virágasztalokat, sőt gyerek játékokat is. A múltkorában pedig a tanító úr kérésére fokosokat faragtam az iskolásoknak. Mindig van mit tenni.

— Kitől tanulta a faragó mesterséget?

— Régi története van annak. Tizenhat éves lehettem, amikor apámmal a környékbeli gazdaságokat jártuk. Az első világháborúból ide került orosz hadifoglyokkal dolgoztunk kint a földeken. Mivel a magyar nyelvet nemigen beszélték, így esténként farigcsáltak, barkácsoltak, énekeltek. Mint amolyan szájtáti gyerek szívesen oda telepedtem közéjük. Ők tanítottak meg a bicskával faragásra. Persze sokszor faragtam el az ujjamat, amíg megtanultam a metszés, hasítás, vágás minden csínját-binját.

Lukács bácsi elmondotta azt is, hogyan ismerkedett meg Szőnyi István festőművésszel. A Kossuth-díjas művész háza körül gyakran segített kertészkedni, fűvet kaszálni. Munkaszüneti napokon gyakran átruccant Zebegénybe és ilyenkor nem mulasztotta el felkeresni Szőnyi Istvánt. A barátságos festőművész gyakran elbeszélgetett Pali bácsival. Így tudódott ki a fafaragás mestersége, s került néhány jól sikerült, díszesen faragott képkeret a művész házába.

Telt, múlt az idő és az egyik nap az a hír járt a szobi kőbánya telepen, hogy az építők Cegléden kiállítást nyitnak „Ki minek a mestere?" címmel. Lukács Pali bácsi úgy gondolta, hogy bemutatja mesterségét. Így jutottak el a galambok és a faragott díszek Ceglédre, ahol az építők kultúrtermében rendezett nagyszabású kiállításon az ötvösmunkák, szobrok, fényképek, festmények társaságában helyet kaptak Lukács Pali bácsi munkái is. Nagy sikert arattak, s Pali bácsit oklevéllel és vázával jutalmazták meg.

Az idős faragómester hamarosan búcsút vesz a szobi kőbánya dolgozóitól. Hatvan éves lesz, elérte a nyugdíj korhatárt. Több mint harmincöt évet töltött a bányában. A kövek mozgatója, formálója ezután már csak a faragás művészi munkájának kíván élni. Reméljük, hogy sok értékes remekművel lepi meg továbbra is dolgozótársait, barátait, akik mint munkásember is nagyra becsülik.

Forrai János

nyabb munkakörbe helyeztesse magát, azt hisszük, nem kell kommentárt fűzni. Ami a továbbiakat illeti, arra kérjük az ÉM Szállítási Igazgatóságának vezetőit:

Vonják felelősségre a vállalat vezetőit a törvénysértésért. Az igazgató ugyanis nem fellebbezte meg az egyeztető bizottság határozatát és mégis az irodavezetői munkakörbe helyezte Szentpéterit. Igy ez év januárjában ebben a munkakörben egyszerre két személyt foglalkoztatott és 2000 forinttal megkárosította a népgazdaságot.

A 2-es és az 1-es számú ÉPFU munkaügyi osztályának

A KÖZLEKEDÉSÉPITÉSI V. SZAKSZERVEZETI BIZOTTSÁGA — nagyon helyesen — állandóan arra törekszik, hogy minél több társadalmi aktivistát vonjon be a szakszervezeti munkába. Másképpen nem tudnák kielégítően ellátni a sokrétű, bonyolult szakszervezeti feladatokat. Ezt az elvet követi a TT segélyezési albizottsága is, ez a titka eredményes működésének.

— Mi tagadás — kezdi Endrődiné a segélyezési albizottság vezetője, amikor évekkel ezelőtt a segélyezési albizottság élére kerültem egy kissé nehéznek tűnt ez a feladat.

Munkahelyeink a fő
és az ország különbö
in terülnek el. Ezt fi
véve

tevékenységünket
sadalmi aktívák há
ra alapoztuk.

A tapasztalat azt igazolja: helyes volt elgondolásunk. Mind a hét főépítésvezetőség területén eredményesen működnek a segélyezési felelősök, akiknek megvannak a maguk aktivistái. A beérkezett kérelmeket maguk bírálják felül, szükség esetén családlátogatásokat tesznek és csak azután teszik meg javaslataikat. Természetesen, hogy a bizalmi és építésvezetők véleményét is kikérik.

A MUNKAHELYEKEN ÖSSZEGYÜJTÖTT KÉRELMEKET aztán a kéthetenként ülésező segélyezési albizottság vitatja meg. Bizony gyakran megesik, hogy sokkal több a jelentkező, mint amennyi a rendelkezésünkre áll. Ilyen esetben a sürgősségi sorrendet veszik alapul.

A segélyezési albizottság tevékenységének széles nyilvánosságot biztosítanak. Minden ülés után

nyilvánosságra hozzák a faliújságokon és élőszóval is ki kapott segélyt és kit, milyen indokkal utasítottak el.

Ez növeli a dolgozóknak a bizottságba vetett bizalmát és

mondja Endrődiné. A bizottság valamennyi döntését naplóba jegyezzük fel. Ha valami nem világos, mielőtt véglegesen határoznánk fellapozzuk a naplót és abból kiderül, hogy az illető kapott-e már segélyt, s ha igen akkor mikor és mennyit.

HAJDU ISTVÁNNÉ A TT TITKÁRA egy halom levelet mutat, melyekben a rászorultak mondanak köszönetet az időben érkezett segítségért. Például S. Károlynénak a férje hirtelen meghalt és három gyermekével nehéz helyzetbe került. A bizottság gyorsan intézkedett és soron kívül segítették a bajba került családot. Arra is kiterjed figyelmük, hogy

a nehéz helyzetben levők gyermekeit nyáron ingyen üdültessék.

De a segíteni akarásnak, az emberségnek megannyi példájával találkozhatunk naplójukban és levelek között tallózva.

A segélyezési albizottság tagjai egyöntetűen vallják: jó munkájuk titka: szeretik az embereket és együttes erővel igyekeznek segíteni a rászorulókon.

A. E.

Képünkön a miniszteri kitüntetésben részesült női dolgozók

Lukács Péter

számadó

Gábosta, olaj, 46 x 61 cm
Délután " 40 x 60 "
Falurészlet, " 27 x 38 "

Vasutasok. 5. Nemzetközi Képzőmův Kiáll. Bp 1960
Kat. beszk. Kovács János

28

Lukács Péter MDK

Délután, olf.

Műcsarnok 1960. Képző és Iparművészeti körök kiál

Lukács Péter számadó

Gáborka, olf.

Délután, olf.

Falurészlet, olf.

Műcsarnok 1960. Vasutasok V. Nemzetk. Képzőm. Kiáll.

MDK

Lukács Péter számadó

Gáborka, of.

Délután, of.

Falurészlet, of.

5. Nemzetk. vasutas képzőműv. kiáll. Mücs. 196o. jul.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Lukács Rozsa
TOLNA MEGYEI NÉPÚJSÁG

1966 AUG 29.

1021

A sárközi aratóünnepek népművésze

Bátán a nyolcvanadik aratóünnepet érte meg jó egészségben özvegy Lukács Józsefné nyugbéres tsz-tag, a Sárköz híres szalmafonó asszonya.

Verona néni harmincnál több, kisasztal nagyságú aratási „emlékművet" készített búzaszalmából az eltelt évtizedekben. A Magyar Népköztársaság címerével is díszített népművészeti remekei közül a szekszárdi múzeumba is jutott. Férje aratógazda volt régen, s mellette kapott kedvet a szalmafonáshoz, amelynek mesterévé vált.

A szalmaékszerek, nyakláncok, párták, kis kosarak és asztali díszek fonására több fiatalt is megtanított, köztük unokáját: Lukács Rózsát. A dús képzelőerővel alkotott, „szent Györgynek" nevezett aratókoszorúit azonban senkinek sem sikerült eddig összeállítania.

tai szállítással vállalunk. Patyolat Vállalat, Kaposvár, Mező Imre utca 22. (128)

Ócsény határában augusztus 20-án, reggeli órákban eltünt egy drótszőrű foxterrier törzskönyvezett hím kutyám. Kérem, aki tud róla értesítsen, jutalomba részesül. Csötönyi László, Ócsény, Gábormajor. (196)

Szekszárd, TIT sportszékház emeletén (202)

Prima állapotban lévő Tátraplán felújított motorral 20 000 forintért sürgősen eladó. „Üzem-

Rózsa u. 24. (Németh) (205)

Azonnal beköltözhető kétszoba-konyhás ház, kerttel, melléképületekkel eladó. Szakály, Jókai utca 370. (198)

Lukács Rudolf
Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1966 MAR 27.
ZALAI HÍRLAP

1021

ANYASÁG

Lukács Rudolf rajz.

Tallózás folyóiratokban

Rendkívül hasznos feladatot
ljesít a hét fiatal lengyel köl-
verseiből közölt válogatás,
erényi Grácia kitűnő fordítá-
ban. Bár a világirodalom is-
ertetése elsősorban a *Nagyvi-*
g profiljába tartozik, az *Új*
ás szerkesztői programszerűen
lnak szemlét elsősorban a kor-
rsi irodalmak, főleg a népi de-
okráciák új költőgenerációjá-
k alkotásaiból.

Gazdag a szám tanulmány-
yaga is. *Mód Aladár* például
magyar történelemszemlélet
hány rosszul beidegzett ha-
ományával néz szembe *Opti-*
zmus vagy pesszimizmus tör-
ıelemszemléletünkben című
sában; *Perneczky Géza* folyó-
ja a lassan a mai nyugati
ivészet irányainak összefogla-
áttekintésévé kerekedő, *Ta-*
lmányút a Pávakertbe című
ozatát, ezúttal az *Op Art*
egzetességeit kutatva; figye-
lemreméltó *Mihályi Gábor Mai konfliktusok tegnapi dramaturgiája* című írása, melyben néhány új magyar színmű kapcsán dramaturgia szemléletünk elmaradottságát bírálja s igen tanulságos megállapításokat szür le *Kritikai körkép* című írásában néhány újabban megjelent kritika-kötet kapcsán egész kritikai életünkről *Hermann István*.

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat folyóirata, a

Valóság

nem irodalmi profilú ugyan, de ezévi 2. száma annyi irodalmi és művészeti vonatkozású írást közöl, hogy indokolt egy irodalmi folyóiratszemlében szót ejteni róluk. Mindjárt elsőnek *Csoóri Sándor* sok új gondolatot felsorakoztató tanulmányát, a *Szántottam gyöpöt...*, melyben egy sor példán át bizonyítja a népköltészet és a legmodernebb

[redacted]
törzsek — költészetével, amelyekre eddig nem is gondoltak a folklór kutatói.

Őszinte hangvételével, önmagával is vívódó szemléletével ragad meg *Kovács András* filmrendező cikke, *A kisérletezés problémája a magyar filmművészetben*. Jó lenne, ha ehhez az égető kérdéshez a szakma néhány más képviselője is hozzászólna: az egész magyar filmművészet jövőjéről van ugyanis szó Kovács cikkében.

Nem is tagadottan Parkinson professzor híres könyvei modorában írta érdekes, szatirikus riportját *Csontos Gábor X, Y, Z, meg az átszervezés* címmel, életünk egyik, sok kellemetlenséget okozó jelensége, a túlburjánzott bürokrácia ellen.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ZALAI HÍRLAP

Lukács Rudolf

1900 MAJ 22

1021

A PIAC MÖGÖTT

(Lukács Rudolf rajza)

kiváltképp a többgyermekes anyák — helyzetén: *elsőrendű és mindennapos társadalmi gondunk.* A köteles erkölcsi és anyagi megbecsülést megadni az anyáknak — azoknak tudniillik, akik nemcsak megszülik, de gonddal, áldozattal, szeretettel föl is nevelik a gyerekeiket, éspedig *a társadalom hasznára* nevelik föl.

Nem akarom én itt az anyákat illető szép szavakat szaporítani. Megérdemlik persze a szép szavakat, de meg is kapják egyszer egy évben legalább. Csupán egy káros és nagyon veszedelmes szemlélet irtogatásával próbálkozom; ha sértenék valakit vele, előre megfontolt szándékkal tettem. *Ez a szemlélet a bűnös* abban, hogy például az említett hatgyerekes anyának nyolc tagú családjával elérhetetlen álom maradt a kétszobás házfelügyelői lakás. Abban is, hogy mindmáig drága garszonokat építünk azon a pénzen, amelyen kétannyi személyt befogadó, nagyobb lakásokat építhetnénk. Hogy annyi gyerek után vágyó fiatal házaspár szorul albérletbe, s abban is, természetesen, h
nyolt anyák szé
büszkeségüket, — és
nám tovább.

Eleget foglalkozt
a kérdéssel, é
mennyi ágaboga
könyvet írnék róla, a
térhetnék ki minden
re, és befejezésül csak annyit: *a női egyenjogúság is itt kezdődnék valahol.* Azt az anyát, akinek a leveléből előljáróban idéztem, az osztályvezetője eltávolította az osztályról a gyakori szülések miatt. Ha számba vesszük, hogy *nő volt* ez az osztályvezető, azonnal világossá válik: *valami nincs rendjén* a női egyenjogúságnak ebben a képletében.

Nem hihetek az olyan törekvés őszinteségének, amely *nem az anyákon kezdi* az egyenjogúsítást. S egyetlen szavát sem hiszem el azoknak, akik úgy beszélnek, szavalnak, szónokolnak a szocializmusról, hogy kifelejtik — talán szándékosan is kihagyják — belőle a legfontosabb elemet: *a jövőjét.* S kihagyják azokat, akik ezt a jövőt a vérükkel táplálják életre.

FELHŐTLENNEK érzem ezeket az együtt léteket, szeretem. Szüleink is szerethetik: anyám sokat és szívből nevet, apám derűsen szentenciázik, hümmög. Ül a vasárnapi ebédhez terített asztalnál, fehér ingben, ugratja az unokáját. A képhez számomra az is hozzátartozik, hogy apám mögött a mosógépet látom a sarokban, amely kék és kerek, a tetején meg kicsit megbillenve áll az Unipress, az valahogy ott lelte meg a helyét. Nekem mindezek miatt jó az otthoni ebéd, vasárnap, ha hazalátogatunk. Bort én szoktam vinni az ebédhez.

Apám odapillantott, mikor elővettem a táskámból az üveget, s dugóhúzót kerestem.

— Nohás lesz az — adta a lekicsinylőt. — Innen látom.

— Furmint — mutattam az üveget. Kihúztam a dugót, az üveget az asztalra állítottam.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Lukács Rudolf
ZALAI HÍRLAP
1966 JAN 9.
1021

AKT (Lukács Rudolf rajza)

erül, hogy a szülői szeretet lélekre, a
em pótolhatja az idegen kör- tás elől i
yezetben felvett szokások, déket tal
onzások és taszítások élmény- donképp
nyagát, s az egymástól elsza- nak léle
dt emberek idegenként állnak amelyne
emben. Az író bensőséges szik elté
yüttérzéssel, mély elhihető lási szá
ővel mondja el e nem min- őt, hogy
nnapi történetet. *(Szépiro-*
lmi)

Erdős László:

GY ÉJSZAKA TÖRTÉNETE

Ez a megrendítő írás valósá-
s lelkiismeretvizsgálás egy

ció

nyű szép idő
re készítő
egy gyertya ég
élet gyorsan ég

harangvirág
n ül a világ

hajnalodik
t alkonyodik

a szekér
csak messze ér

arangvirág
ül a világ

ménye ellenére is az itthoni helytállás mellett kell döntenie. *(Magvető)*

Neff:

A VÍG ÖZVEGY

Az első világháború előtt játszódik a jeles csehszlovák író társadalmi regénye. A kétfejű sas karmai között vergődő Csehország társadalmának életét mutatja be. Hősnője egy milliomos vállalkozó özvegye, az ő és két másik család sorsának tükrében mutatja be az író a hagyományos cseh realizmussal a korabeli társadalom mozgását, a forradalmi szellemű ifjúság viaskodását az osztrák elnyomatással, az aulikus rendőrfőnökök és a kétarcú besúgók fénykorát, a ferencjózsefi kor kedélyesség álarcába bújtatott kegyetlenségét. Egy nálunk kevéssé ismert történelmi helyszín és kor megbízható, retus nélküli arca bontakozik ki a regényből. *(Európa)*

MDK

Lukács Sándor

Bachus

Caldiator

Bánat

Akt kiáll. Uj Szal. 1934. nov. 5 l.

MDK

Lukács Sándor, szobrász

Arckép.

Az Ernst-Múz.kiállításai. CXLVII. Munkácsy-Céh VI. Kat.
sors.egybekötött kiáll Kat. Bp.1934 május. 14.l.
repr.

Lukács Alexander

Geb. in Talathna, Maler

19 J. alt

1859-60

Bécsi akadémia
Ujházy

Ministero della pubblica istruzione. Le biblioteche popolari in Italia. Roma, 1908.

V. 19.

Gulyás előbbi cikkében is elő fordult. Jóslandó

Lukács Sándor

Szobrász

Élet.

Szefeltlex 820. l.

SÁNDOR

TELEFON
58-8-35

TOZOTT BUTOR-KÉSZITŐ

IKLÓS-UT 53. (VOLT I. KER.)

J·

) új találmány!

-BUTOR

nélkülözhetetlen!

MAGYAR SZABADALOM
111.025. sz. a.

„Fidor" fotel-ágy összecsukva.
Uj rendszerü. Készités minden formában.
Árjegyzék bérmentve.

Lukács I.

Előkészítő rajzfüzet
a tisztalapon való rajzo-
láshoz

Petrik 1886-1900

Lukács Sándor

festő

Zalatnáról, 1859-ben 19 éves

lásd

Fleischer Bées 65. l.

NICOLA TANEFF

LUKÁCS Stefi ferti (Horovitz Lukács Stefi)

OMIKE 1909-1944 527, 529

LUKACS STEFI,/Horovitzné/, festő

A Független Művészek Társasága és a Szombathelyi Szent Márton Céh karöltve olasz-magyar kiállitast rendezett Szombathelyen 1928 szeptemberében.
Neves olasz és magyar mesterek vettek részt azon.
A szombathelyiek közül Horovitzné,Lukacs Stefi festő-művész is kiallitot azon. 546.old

PALKÓ ISTVÁN: Vasi művészportrék, Jaksa István, 542.old

VASI SZEMLE, XXIII.évf. 1969. 4.szám, Szombathely

MDK

Lukács Stefi

"Pacsit adni"

KMTárs. 1927. Őszi kiáll. kat.

MDK

H.Lukács Stefi

Az élelmiszertároló öröme, vf.

Horthy jub. kiáll. Műcs. 1939. dec.

23. l.

18

MDK

H.Lukács Stefi

Mindent megteszünk ifjuságunkért. vf.

Horthy jub. kiáll. Mücs. 1939. dec.

23.1.

MDK

H.Lukács Stefi festőm.

Gy.N. cikke. Képzőművészet, 1928. 14.sz. 229. l.

H. LUKÁCS STEFFY
136. Babkávé, vízf.

Nemzeti Szalon

1940. nov. dec

MAFE 25. kiáll

43. HORVÁTH GÉZA: Leány korsóval

H. Lukács Steffi

Műcsarnok

1927. tav. kiáll. 202, 203

1927. őszi kiáll. 479.

Kistkunfélegyházai népvándorláskori sírok

VIII. 141.

H. LUKÁCS STEFFY

Az élelmiszertároló öröme. Vízfestmény.

Művészeti Hetek Pécs

1941

Antik bútorok

Árveré

Az árverés napja	Metszetek	Festmények, rajzok	Szobrok, plakettek	
1936 március 23	1—110	—	—	—
„ „ 24	111—217	—	—	—
„ „ 26	—	218—310	—	—
„ „ 27	—	311—410	—	—
„ „ 28	—	411—510	—	—
„ „ 30	—	511—610	—	12 1
„ „ 31	—	611—700	994—1020	13 1

Lukács Steffi

Horovitzné

l.

L. G. II. 48. l

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) díszermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) díszermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"
címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

H. Lukács Stefi

l. (H. = Horovitzné)

Fehér Szombathely

160. l. 162. l.

MOB Kvt.

2039

HELYSÉG

ROZSNYÓ.

VÁRMEGYE

SZAKCSOPORT

Szárny

KOR

15

ŐRZÉSI HELYISÉG

Székesegyházi

TULAJDONOS

MÉRET

M: 17
Sz: 12

TÁRGY

Festett szárnyas oltár Ro

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS)

Szent Anna Kar

FÉNYKÉP, RAJZ

Lukácsy Stefi

Kat.Szemle.1943.215-16.l.

H. Lukács Stefi MDK

Rádió II, szines rajz

Ó ez a rádió, szines rajz

Mücsarnok 1927 tavaszi kiállitás

MDK

MDK

Lukács Steffi

szombathelyi művész alkotásai az 1930.febr.-ban Békéscsabán rend. városközi tárlaton.

Cikk: Városközi kiáll. Békéscsabán.

Képzőművészet, 1930.IV.évf. 29.sz. 103.l.

H. Lukács Steffi

Szerepelt a Múcsarnok Tarani tárlatán.

P H 1927. IV. 2.

Lukács Hefi

festőművész

Magyar Képzőművészek Egyesületének kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Vidám akvarellje

8 órai Ujság
1933.II.21.

Lukács Sándor

Munkácsy-céh II. kiállításán az Ernst Múzeumban vidám illusztrációja szerepelt.

MH. 929. X. 20.

H.Lukács Stefi

Alkotásával szerepel a Nemzeti Szalon tav.tárlatán.

P.H.934.VI.10.

H.Lukács Stefánia

Festménnyel szerepel a Nemzeti Szalon tav.tárlatán.

Ujság.934.VI.10.

MDK

Lukács Stefi

Képzőművészet 1927. I. évf. 1. sz. 12.l.

Lukács Stefi.

Nemzeti Szalon téli kiállításán
összes képeivel szerepelt.

P.Ö.U.932.T.1.

H.Lukács Stefi

Alkotása szerepelt a vasi képzőművészek tav. tárlatán.

P.H.932.III.25.

H.Lundgren Stockholm

Lukács Stefi

jó hatással kapott helyet a MAPE kiállításán.

Gy. T.: Őszi fárlat.
8 Ó U. 931. X. 18.

Lukács Stefi

szerepelt a Műcsarnok Tavaszi Tárlatán.

M. H. 1931. IV. 26.

Lukács Stefi

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

Dó. Ü. 1931. IV. 26.

Lukács Stefi.

a Nemzeti Szalonban rendezett képző-
művészek vidéki szövetségének kiál-
lításán gyermekportréja szerepel.
(említve.)

Magyarság, 1928. jan. 6,

Lukács Stefi

Akvarelljeivel szerepel az "AME" első kiállitásán.

8 O.U.931.VI.7.

Lukács Stefi

Aquarelljei, az "AME" első kiállitásán.

P.H.1931.Jun.7.

H. Lukács Stefi

MDK

"Mindent megteszünk ifjuságunkért", vizf.

Műcsarnok 1939 dec-1940 január

H. Lukács Stefi

MDK

Az élelmiszertároló öröme, vizf.

Műcsarnok 1939 dec-1940 január

MDK

H. Lukács Stefi

Bizalmi ár. Vizfestmény.
Régi históriák. "

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CXV.A Munkácsy-céh
III.reprezentativ kiáll.Bpest.1930.Nov.hó
Kat. 8.1.

Lukács Stefi MDK

Pacsit adni

Mücsarnok 1927 őszi kiállitás

M.D.K.

H. Lukács Stefi

Nevét emliti a "Derü a müvészetben" c. beszá-
moló, amely a Mücsarnokban rendezett kiálli-
tásról ir.

Szinházi Magazin, Bp. ~~1939~~ 1939. ápr. 2. II.
évf. 14. sz. 14-15. lap.

MDK

H.Lukács Steffy

Babkávé, vizf.

A Magyar Akvarell- és Pasztell-festők Egyesülete kiáll.katalógusa.1940.Nov.24-Dec.8.
12.lap

MDK

Lukács Stefi

Képzőművészet 1931. 41. sz. 144.l.

A

MUNKÁCSY CÉH

IX. REPREZENTATIV

KIÁLLITÁSÁNAK

KATALOGUSA

A KIÁLLITÁST RENDEZTE:

SZENTGYÖRGYVÁRI GYENES LAJOS

ÉS

SZLÁNYI LAJOS

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

1936. MÁJUS HÓ 24-TŐL JUNIUS HÓ 1-IG.

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

ELNÖK:

Gróf ZICHY JÁNOS

ALELNÖKÖK:

CSÓK ISTVÁN GEREVICH TIBOR HORVAI JÁNOS

FARKAS ZOLTÁN

IGAZGATÓ:

HUBAY ANDOR

PÉNZTÁROS:

LEHEL BÉLA

FŐTITKÁR:

KÉZDI-KOVÁCS ELEMÉR

A MUNKÁCSY CÉH

tisztikara, tiszteletbeli tagjai, választmánya és bizottsági tagjainak névsora.

Tiszteletbeli tagok :

Csók István
Gerő Ödön
Hóman Bálint
Kemény Simon
Koszta József
László Fülöp
dr. Lázár Béla
Lieber Endre
Magyar-Mannheimer Gusztáv
Némethy Károly
Petrovics Elek
Ripka Ferenc
Ugron Gábor

Elnök :

MÁRK LAJOS

Alelnökök :

GLATZ OSZKÁR IVÁNYI-GRÜNWALD BÉLA
SIDLÓ FERENC

Tisztikar :

Igazgató-főtitkár :

Szentgyörgyvári GYENES LAJOS

Jegyző: vitéz Darvassy István Ellenőr: Beckói Biró Henrik
Ügyész: beckói Biró László dr. Számvizsgálók: Kaszab Zoltán
Pénztáros: Hofman Gusztáv Kánitz Vilmos
Dános Géza

A Munkácsy-Céh tagjai

Festők:

Ámos Imre
Aba Novák Vilmos
Andaházi Kasnya Béla
Áldor János László
vitéz Bajor (Bayer) Ágoston
Balló Ede
Baranszky E. László
Barcsay Jenö
Bardócz Árpád
Barta Ernő
Barzó Endre
Basilides Barna
Batthyány Gyula gróf
Bellányi Viktor
Benkhardt Ágoston
Berény Róbert
Bernáth Aurél
Beron Gyula
Biai Föglein István
Boldizsár István
Bornemissza Géza
Boruth Andor
Burghardt Rezső
Csánky Dénes
Cselényi Walleshausen Zsigmond
Cserepes István
Csók István
Csóka István
Czencz János
vitéz Darvassy István
Diener Dénes Rudolf
Domanovszky Endre
Erdei Viktor
Edvi Illés Aladár
Farkas István
Fehérvári Erzsi
Feiks Alfréd
Fenyő György
Fényes Adolf
Feszty Masa
Förstner Dénes
Frank Frigyes
Gaál Ferenc
Gábor Móric
Gallé Tibor
Gedö Lipót
Gimes Lajos
Glatz Oszkár
Gulyás Sándor
Szentgyörgyvári Gyenes Lajos
Gy. Sándor József
Halmi Artur
Hatvany Ferenc báró
Herman Lipót
Holló László
Horváth Endre
Hosszú Márton
Hubay Andor
Istókovics Kálmán
Iványi Grünwald Béla
Jeges Ernő
Jobbágyi Gaiger Miklós
Kámpis János
Kandó László
Károly Andor
Kemény Nándor
Kernstock Károly
ifj. Kernstock Károly
Kézdi-Kovács Elemér
Kézdi-Kovács László
Kmetty János
Komjáthy Gyula
Kontuly Béla
Koszta József
Kosztolányi Kann Gyula
Kotász Károly
Kövér Gyula
Kunffy Lajos
Kunwald Cézár
Lakatos Arthur
Lehel Mária
Lengyel Rheinfuss Ede
Leszkovszky György
Magyar-Mannheimer Gusztáv
Márffy Ödön

Márk Lajos
Márton Ferenc
(Hollósné) Matthióni Eszter
Medveczky Jenö
Meitner László
Mikola András
Zombori Moldován Béla
Molnár C. Pál
Muhits Sándor
Nádler Róbert
Haranglábi Nemess József
Orbán Dezső
dr. Orsós Ferenc
Paizs Goebel Jenö
Patkó Károly
Pállya Celesztin
Pekáry István
Perlrott Csaba Vilmos
Pécsi-Pilch Dezsö
Pólya Iván
Pólya Tibor
Remsey Jenö
Réti István
Rudnay Gyula
Say Géza dr.
tarjáni Simkovics Jenö
Scheiber Hugó
Schönberger Armand
Soós Elemérné Korányi Anna bárónő
Szemere Lenke
Székely-Kovács Olga
Szlányi Lajos
Szopori Nagy Miklós
Szönyi István
Szüle Péter
Tatz László
Thorma János
Tornyai János
Udvari Pál
Vadász Endre
Vargha Nándor
Vass Elemér
Vaszary János
Vesztrócy Manó
Végh Gusztáv
Vidai Brenner Nándor
Vidovszky Béla
Vörös Géza
Weil Erzsébet
Zádor István

Szobrászok:

Beck Ö. Fülöp
Bory Jenö
Csorba Géza
Farkas Zoltán
Fülöp Elemér
Gács István
Gárdos Aladár
Horváth Béla
Kallós Ede
Kernstok Gina
Kisfaludy Stróbl Zzig.
Körmendi Frimm Jenö
Lányi Dezső
Ligeti Miklós
Lux Elek
Margó Ede
Markup Béla
Medgyessy Ferenc
Mészáros László
Mikus Sándor
Moirett Ödön
Pankotai Farkas Béla
Pásztor János
Petri Lajos
Róna József
Ruff András
Sidló Ferenc
Sóváry János
Schrotta Frigyes
Szentgyörgyi István
Szántó Gergely
Szomor László
Telcs Ede
ifj. Vastagh György
Vilt Tibor.

Kilencedik kiállítását rendezi a Munkácsy-Céh fennállása óta (1928.). — Ez a kiállítása is a Munkácsy-Céhnek minden művészeti felfogás, irány külön kihangsúlyozása nélkül a magyar képzőművészet teljes keresztmetszetét kívánja nyújtani és egyben megadni annak a lehetőségét, hogy minden magyar képzőművész otthont találjon egy-egy reprezentatív kiállításon, hol a fiatalok az öregek mellett egyformán megtalálják az érvényesülésük útjait.

A Munkácsy-Céhben tömörült művészeink is érzik a gazdasági erők elapadását, de bizalommal egy jobb jövő elkövetkezésében, hittel, reményekkel állanak a nagy magyar célok szolgálatában, hogy a művészetek örök értékeivel dokumentálják a trianoni hazánk kultúrnívóját, mely itt, a Duna medencében hívatott a vezető szerepet magára vállalni.

Képzőművészeink nehéz életharcaiban a Munkácsy-Céh nem lankadó energiával küzd a művészeti érdekek szolgálatában, küzd a művészek gazdasági érdekeiért, s büszkén szögezhetjük le, hogy az elmult nyolc esztendő munkássága gazdasági eredményeiben is fölötte figyelemre méltó. Közel *százezer pengőt juttatott* a Munkácsy-Céh fennállása óta a magyar képzőművészeknek, melyet bel- és külföldi kiállítások rendezésével s az évenként ismétlődő sorsolási akciójával ért el, mely számottevő eredményekért *Hóman Bálint* kultuszminiszter a Munkácsy-Céhnek elismerését és köszönetét fejezte ki.

Ezidei kiállításunk sorsjátéka nyereménytárgyai között a ma élő legnagyobb képzőművészeink alkotásai is szerepelnek.

Aba Novák Vilmos, Csók István, Iványi Grünwald Béla, Glatz Oszkár, Br. Hatvani Ferenc, László Fülöp, Halmi Arthur, Márk Lajos, Magyar Mannheimer Gusztáv, Szlányi Lajos, Szüle Péter, Szőnyi István festőművészektől, továbbá Kisfaludy Stróbl Zsigmond, Kallós Ede, Lux Elek szobrászművészeken kívül a Munkácsy-Céh többi tagjai s más magyar képzőművészektől vásárolta a Munkácsy-Céh vásárlóbizottsága a nyereménytárgyakat. A vásárlóbizottság elnökévé *Ugron Gábort*, az Országos Irodalmi és Képzőművészeti Tanács elnökét, továbbá *Lieber* Endre alpolgármestert és Csánky Dénest választotta meg a Céh az 1936.-i kiállításával kapcsolatosan. — A Munkácsy-Céh vezetősége a muzeumok és kállítások ingyenes látogatását is megszerezte a sorsjegyeket vásárlók részére, ezáltal is propagandát kíván kifejteni a hanyatló művészi érdeklődés felkeltésére a közönség körében.

A *Munkácsy-Céh* a mai nehéz időkben teljes erejével siet a magyar képzőművészek gazdasági kérdéseit előbbre vinni s igyekszik a magyar társadalom minél szélesebb rétegeit bekapcsolni céljai elérésében, melynek fennállása óta elért eredményei dokumentálják, hogy a magyar kultúrát, a magyar művészek érdekeit a Munkácsy-Céh odaadó munkával és lelkesedéssel szolgálta s kívánja szolgálni a jövőben is.

Szentgyörgyvári Gyenes Lajos
igazgató-főtitkár.

KIÁLLITOTT MŰTÁRGYAK JEGYZÉKE:

ALBERTH FERENC

1	Tavasz, olajfestmény	550.—

ABA-NOVÁK VILMOS

1a	Tengeri táj, tempera	mgt.

ANDRÁSSY KURTA JÁNOS

3	Proli anya, terracotta	100.—
3a	Az éjszaka szegénye, gipsz	150.—
3b	Tékozló fiú, gipsz	200.—

ÁGOSTON VENCZEL

4	Reggeli fürdés, pasztell	160.—
5	Márciusi napsütés, vízfestmény	80.—
6	Novemberi eső, pasztell	150.—

ÁMOS IMRE

7	Tavasz a papné kertjében, olajf.	800.—

v. BAJOR ÁGOST

8	Borongós hangulat, tempera	120.—

BARCSAY JENŐ

8a	Domboldal, rézkarc	15.—

BARDÓCZ ÁRPÁD

9	Mosolygós lány, pasztell	200.—
10	Afrikai nyár, olajfestmény	800.—
11	Tanulmány fej, pasztell	200.—

BARTA ERNŐ

12	Napos út, pasztell	220.—
13	Kazlak, pasztell	220.—

BARTA LAJOS

14	Madonna, terracotta	80.—

BARTA MÁRIA

15	Erdő, vízfestmény	60.—

BECK SCHWARZ ELZA

16 Tópart, színes rajz 100.—
17 Dunarakpart, színes rajz 70.—
18 Arckép B. Nusi, színes rajz mgt.

BIAI FÖGLEIN ISTVÁN

19 Arckép, olajfestmény mgt.
20 Csendélet mozaik szemekkel, olajf. 500.—
21 Zöldségek és virágok, olajfestmény 500.—
22 Kerti talaj, olajfestmény 300.—
22a Csendélet, olajfestmény 350.—

BOLDIZSÁR ISTVÁN

23 Utca Nagybányán, olajfestmény 1200.—
24 Virágzó cseresznyefa, olajfestmény 400.—

BOROS ENDRE

24a Csendélet, olajfestmény 300.—

BORY JENŐ

25 Szent Vincze, piro bazalt, színes 250.—

BŐDY MÁRIA

26 Krizantémumok, olajfestmény 70.—

csabai WAGNER JÓZSEF

26a Téli táj, olajfestmény 200.—

CSILLAG ISTVÁN

27 Gyermek portrait, gipsz (bronzban 350.—
márvány 500.—

CSÓK ISTVÁN

28 Kandaló előtt, olajfestmény 1500.—

CZ. HIKÁDY ERZSÉBET

30 Angyali üdvözlet, olajfestmény 600.—

CZENCZ JÁNOS

30a Pihenés, olajfestmény 800.—

Ifj. CZENE BÉLA

31 Napkeleti bölcsek, olajfestmény 500.—

vitéz DARVASSY ISTVÁN

32 Falu, olajfestmény 150.—
33 Késői napsugarak, olajfestmény 250.—

b. DIMITS SÁNDOR

35	Zebegényi részlet, rézkarc	25.—
36	Dömösi részlet, rézkarc	20.—

DONNER GERTRUD MÁRIA

37	Anyám, bronz	800.—
38	Emlékezés, bronz	500.—

ERDŐS GÉZA

39	Külváros, olajfestmény	400.—
40	Erdő széle, vízfestmény	150.—
41	Borulás, vízfestmény	100.—
42	Homokos út, vízfestmény	80.—

ÉBER SÁNDOR

43	Rózsahegyi Kálmán, olajfestmény	350.—

ifj. ÉBER SÁNDOR

44	Hajóhinta, pasztell	200.—

ÉBER ANNA

45	Tanulmányfej, olajfestmény	mgt.

CSABAI ÉKES LAJOS

46	Olvasó nő, pasztell	200.—

FARKAS ESZTER

47	Sátoraljaújhelyi hegyek, pasztell	80.—

FARKASHÁZY MIKLÓS

48	Kisdunai halászok, tempera	300.—
49	Pihenő, tempera	300.—

FEJÉRVÁRY ERZSI

50	Lóverseny, olajfestmény	300.—
51	Lóverseny, olajfestmény	150.—

FORGÁCH HANN ERZSÉBET

52	Kalmár Istvánné, gipsz	mgt.
53	Hainiss Clarisse, gipsz	mgt.
54	Hainiss Judit, gipsz	mgt.

FÖRSTNER DÉNES

55	Kora tavasz, olajfestmény	400.—
56	Halászat, olajfestmény	600.—
57	Őszi séta, olajfestmény	1000.—
57a	Hajók a Dunán, olajfestmény	150.—
57b	Hajók a Dunán, olajfestmény	200.—

FRANK FRIGYES

57 Nagykörút, olajfestmény 300.—

FUCHS PÁL

58 Rózsadombi kert, olajfestmény 400.—
59 Ablaknál, olajfestmény 500.—

GAÁL FERENCZ

60 Annikó, olajfestmény 250.—
61 Velencei részlet, olajfestmény 500.—
62 Cigányok, olajfestmény 250.—
63 Városligeti részlet, olajfestmény 250.—
64 Virágok, olajfestmény 500.—

GALLÉ TIBOR

65 A reggeli, vízfestmény 150.—

GÁBOR MÓRIC

66 Intérieur, krétarajz 150.—
67 Cornélia, olajfestmény 250.—

GEDŐ LIPÓT

68 Hazatérő munkások, olajfestmény 600.—
69 Képnézők, olajfestmény 600.—
69a Barban, olajfestmény 60.—

GIMES LAJOS

69b Kora tavaszi reggel, olajfestmény 800.—
69c Őszi napsütés, olajfestmény 500.—
69d A régi szent János kórház, olajf. 500.—
69e Tabán télen, olajfestmény 400.—

GLATZ OSZKÁR

70 Kártyázó buzsáki leányok, olajf. eladó
71 Nagyapó és unoka, olajfestmény 450.—

Gy. SZABÓ BÉLA

73 Szamos part, pasztell 180.—

HARANGLÁBI NEMES JÓZSEF

76 Dunapart, olajfestmény 200.—
77 Sajópart, olajfestmény 300.—

br. HATVANY FERENC

77a Műteremben, olajfestmény mgt.

HATVANI PERLUSZ GYULA

78 Kőszegi részlet, pasztell 250.—
79 Kilátás az Irottkőről, pasztell 250.—

HERMAN LIPÓT

80 Tükör előtt fekvő nő, olajfestmény 600.—

HERMAN SCHUSCHNY ERNA

81 Csendélet, pasztell 150.—

HIESZ GÉZA

82 Feleségem arcmása, gipsz 250.—
83 Táncosnő, bronz 700.—

HINCZ GYULA

84 Csendélet, olajfestmény 150.—

HOROVITZ LUKÁCS STEFI

85 Mesalliance, vízfestmény 50.—
86 Az ifjúkori barátnő, vízfestmény 50.—
87 Sok szerencsét, vízfestmény 50.—

HOSSZU PINTÉR GYULA

87a Műteremben, pasztell 80.—

ISTOKOVITS KÁLMÁN

88 Figyelő, tempera 300.—

IVÁNYI GRÜNWALD BÉLA

89 Csendélet, olajfestmény 750.—
89a Tájkép, olajfestmény 800.—

JAKAB ÖDÖN

90 Akt, pasztell 500.—
91 Tanulmány, pasztell 300.—

JÁNDI DÁVID

91a Tájkép, pastell 100.—

JEGES ERNŐ

92 Majális Rómában, olajfestmény 600.—

JOBBÁGYI GAIGER MIKLÓS

93 Tükör előtt, olajfestmény 400.—
94 Kardvirág, olajfestmény 350.—

K. HALLER STEFÁNIA

95 Az öreg fazekas, vízfestmény 200.—

KAMPIS JÁNOS

96 Emese, tempera 400.—

KAPOS NÁNDOR

98 Házcsoport, tempera 180.—

KEMÉNY NÁNDOR

100 Kútnál, olajfestmény 400.—
101 Nyitrai táj, olajfestmény 250.—
102 Öregasszony, olajfestmény 250.—
103 Velence, olajfestmény 250.—

KÉZDI KOVÁCS LÁSZLÓ

104 Tavaszi dal, olajfestmény 160.—
105 Őszi táj, olajfestmény 360.—

KÉZDI KOVÁCS ELEMÉR

106 Őszi délután, olajfestmény 400.—

KOBOR G. ELEK

107 Viktória, bronz 100.—
108 Tenniszező, bronz 300.—

KOMJÁTI GYULA

108a Árvíz dunai táj, rézkarc 40.—
108b Napsütésben, rézkarc 40.—
108c Rab, rézkarc 40.—
108d Napnyugta az erdőben, rézkarc 40.—
108e Erdőszéle, rézkarc 40.—
108f Tékozló fiú, rézkarc 40.—

KÖRMENDI FRIMM JENŐ

110 Térdeplő nő tállal, bronz 120.—
111 Menő nő, bronz 50.—
112 Sulhof András, bronz magántulajdon
113 Elisabeth Dungern bárónő, gipsz magántulajd.
114 Dr. Gömöry Laiml László, bronz magántulajd.

KUNFFY LAJOS

114a Csendélet, olajfestmény 500.—

LÁNG RUDOLF

115 Tigrisek, olajfestmény 500.—

LÁSZLÓ FÜLÖP ELEK

116 Perzsa táncosnő, olajfestmény, a Munkácsy Céh tulajd. tárgysorsjáték 3000.—

LUX ELEK

116a Anya gyerekkel, teracotta 200.—

MAGI ZOLTÁN

117 Őszi legelő, olajfestmény 120.—
118 Ut az erdőben, olajfestmény 120.—

MAGYAR MANNHEIMER GUSZTÁV

119	Erdei tisztás, olajfestmény	700.—
120	Villa Rosa in fortine, olajfestmény	700.—
121	Firenzei emlék, olajfestmény	500.—
122	Magyar táj „Rákos", olajfestmény	1000.—

MARGÓ EDE

123	Kinizsy Pál, bronz	140.—
124	Szilva fa alatt, olajfestmény	100.—

MÁRK LAJOS

125	Férfi képmás, olajfestmény	magántulajdon
126	Női képmás, olajfestmény	magántulajdon
127	Terraszon, olajfestmény	1000.—

MÁRKUS IMRE

128	A dombtetőn, pasztel	200.—
129	Reggel, rajz	80.—
130	A festő, pasztell	300.—

MERÉNYI RUDOLF

131	Falusi virágok, olajfestmény	300.—

MÉSZÖLY MUNKÁS BÉLA

132	Spanyol falun, olajfestmény	300.—

MITTAI P. ALADÁR

132a	Tékozló fiú, gipsz	1000.—

MOLNÁR RÓZA

133	Kis leány, pasztell	300.—

NÁDLER RÓBERT

134	Székely paraszt udvar, olajfestmény	400.—
135	Barna kisleány, olajfestmény	250.—

NÓTI ANDRÁS

136	Ny. R. portraitja, márvány	mgt.

tiszadobi OLÁH ISTVÁN

137	Téli táj, olajfestmény	150.—

ORBÁN DESŐ

137a	Passau, olajfestmény	400.—
137b	Rothenburg, olajfestmény	400.—
137c	Olmütz, olajfestmény	400.—

PANKOTAI FARKAS BÉLA

138	Lechner fej, bronzban	500.—

PAP GÉZA

139 Részlet Budáról, pasztell 180.—
140 Tabán, Aranykakas-utca, pasztell 180.—

PÁLYA CELESTIN

141 Hazafelé, olajfestmény 250.—
142 Kofák, olajfestmény 80.—
143 Éjjel záporban, olajfestmény 300.—
144 Dícsértessék, olajfestmény 250.—

vitéz PATAKY FERENC

145 Vásár, tempera 400.—

PELLÉRDY POSPESCH NELLI

146 Juliska, pasztell 150.—

PÉCSI PILCH DEZSŐ

147 Falusi udvar, olajfestmény 150.—

PÉCHYNÉ RÓNAY KYNGA

148 Vörös háztetők, vízfestmény 80.—

POHÁRNOK ZOLTÁN

149 Elgondolkozó, olajfestmény 300.—
150 Galgahévíz, olajfestmény 300.—

PORTER PAULA

151 Napsütéses Duna, olajfestmény 300.—

R. BARABÁS GIZELLA

153 Tisztul a mennybolt, vízfestés 400.—
154 Őszi hangulat, vízfestmény 400.—

R. PAPP HERMIN

155 Lábadozó, olajfestmény 300.—

RADNAY JÓZSEF

156 Szolnoki tiszai táj, olajfestmény 300.—

RÉVÉSZ PÉTER PÁL

158 Tavasz a dombvidéken, olajfestmény 150.—

REMSEY JENŐ

159 Tavaszi verőfény, olajfestmány 200.—
160 Kávéházban, olajfestmény 600.—

RÓNA JÓZSEF

160a Judith és Holofernes, gipsz 250.—

dr. ROSENTHAL JENŐNÉ

161 Tanulmányfej
162 Tanulmányfej, márvány

ROZGONYI LÁSZLÓ

163 Lófürdetés, pasztell 70.—

SAY GÉZA

164 Vérmező, olajfestmény 350.—

SCHEIBER HUGÓ

164a Vöröshajú nő, tempera 50.—
164b Szőke szépség, tempera 40.—

SCHROTTA FRIGYES

164c Női figura, gipsz 200.—

S. TAPOLYI GIZELLA

164d Bronz figura 200.—

SIDLÓ FERENC

164e Emlékek 600.—

SCHOLLER REZSŐ

165 Falu vége, olajfestmény 300.—

SCHÖNBERGER ARMAND

166 Budai táj, pasztell 180.—

SIKORSKA ZSOLNAY JULIA

167 Tájkép, olajfestmény eladó
168 Csendélet, olajfestmény eladó
169 Csendélet, olajfestmény eladó

SIUDA NÁNDOR

170 Falusi utca, olajfestmény 100.—
171 Tabán, olajfestmény 100.—

SOMOGYI ISTVÁN

172 Parkban, olajfestmény 300.—

SOÓS ELEMÉRNÉ KORÁNYI ANNA bárónő

173 Felhők a Balatonnál, olajfestmény 50.—
174 Ut Taorminában, olajfestmény 150.—
176 Vihar után, olajfestmény 50.—

SÓVÁRY JÁNOS

178 Fáradt munkás asszony, műkő 100.—
179 Cica, haraszti mészkő 200.—

SZ. LÁM ILONA

180 Idegen leány, olajfestmény 300.—

szapudi LAENDLER ISTVÁN

181 Őszhelyi csatorna, olajfestmény 150.—

SZEKERES BÉLA

182 Alvég, olajfestmény 250.—

szentgyörgyvári GYENES LAJOS

182a Csendélet, olajfestmény 300.—
182b Csendélet, olajfestmény 500.—

SZIVESSY BARBARA

183 Hölgy kutyával, olajfestmény 200.—

SZLÁNYI LAJOS

184 Virágzó vad körtefa, olajfestmény eladó
185 Kálvin-tér este, olajfestmény 900.—
186 Erdő széle, Zugliget, olajfestmény eladó

SZOPORI NAGY MIKLÓS

187 Folyam tájék, vízfestmény 400.—

SZÜGYI ELEMÉR

188 Barkaszentelő, vízfestmény 200.—

TARNÓI BELÁNYI VIKTOR

189 Virágcsendélet, olajfestmény 450.—
190 Orgonák, olajfestmény 600.—
191 Olympia, olajfestmény 1000.—

TIHANYI JÁNOS LAJOS

192 Öreg paraszt, olajfestmény 600.—
193 Szentmiklósi komp, olajfestmény 300.—

TURCHÁNYI LÁSZLÓ

194 Ugró, bronz 300.—

UDVARY PÁL

195 Kapuváry menyecske, olajfestmény 200.—
196 Veteményes kert, olajfestmény 250.—
197 Fürdő nő, olajfestmény 200.—

UHER ARISZTID

198 Koldus, szénrajz 300.—
199 Rohamcsapat, szénrajz 300.—

UHLIK FRIGYES

200 Önarckép, olajfestmény magántulajdon

URBÁN GÉZA

201 Magyar Duna, olajfestmény 200.—
202 Cséplés, olajfestmény 600.—

VASZARY JÁNOS

203 Tengerparton, olajfestmény 300.—
204 Parkban, olajfestmény 900.—

VEDRŐDI ISTVÁN

205 Áhítat, olajfestmény magántulajdon

VESZPRÉMI RÓZSI

206 Bodnár Imre arcképe, olajfestmény mgtul.
207 Szőke kisleány, olajfestmény magántulajd.

VÖRÖS GÉZA

207a Csendélet, olajfestmény 250.—

WEIL ERZSÉBET

208 Szélben, rézkarc 40.—

ZSÓTÉR ÁKOS

209 Csendélet, olajfestmény 400.—

Szepes és Urbányi nyomda, Bldapest.

Lukács Stefi

Nemzeti Salon

1936. máj.–jun

továbbítással

Munkácsy Céh

H. Lukács Steffy
Babkávé, vizf.

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete kiállitás. Nemzeti Szalon, 1940, november, 12 l.

10a lap: (Secundum Marcum) Egy miniatura (21×20 mm), amelyen *Szent Márk* jelképe, a ékszárnyú *Oroszlán* látható. Lapszéldíszítés mint a lapon.

10b lap: „Oraison a nostre dame. O sancta Maria" *O* iniciálé (16×19 mm) szürke betű. Belül kék fejkendős Mária mellképe. Lapszéldíszítés mint 7a lapon.

12b lap: *O* iniciálé (8×12 mm) szürke betű, belül színes árvácskával.

15b lap: (Passio Domini) Egy miniatura (76×53 mm) a *Judáscsók* jelenetét ábrázolja. Júdás átöleli Krisztust, aki mögött Péter áll, kardját feje fölé emelve, míg Malchus előttük térdepel lámpással a kezében. Mögöttük sisakos, lándzsákat tartó sereg, három katonával az élén. A lapot négy szélén díszítés szegélyezi, amely a belső oldalon keskenyebb.

23a lap: Egy miniatura (82×54 mm) az *Angyali Üdvözlet* jelenetét ábrázolja. Nyitott könyv előtt térdepel Mária, előttte aranyruhás, kékszárnyú angyal. Lapkeretdíszítés mint 15b lapon. (331. kép.)

30a lap: Lapszéldíszítés csak a lap külső szélén húzódik végig, az előbbiek modorában. Hasonló lapszéldíszítések még a következő lapokon: *36a; 40a; 42a; 44a; 46a; 50a.*

54. levél hiányzik.

55a lap: Egy miniatura (47×34 mm) a *Kálvária* jelenetét ábrázolja. Középen, barna kereszten függ a nyugodt testű Krisztus. Két oldalt imárakulcsolt kézzel Mária és köpenye szélét a szeméhez emelő János áll. A háttérben zöldelő táj, kék éggel. Lapszéldíszítés mint 7a lapon.

A kiállítás támogatói:

Blanckenstein György
Tracey Consultants
Dr. Eugen Nietsch
Kozák András
Péter-Pál Galéria
Szentendre Város Önkormányzata
Bodonyi Emőke
Dalmát pince
Artéria Galéria
Agroinform Nyomda

Kedves Lajos!
Nagy öröm lenne szá-
momra, ha eljönnél a
megnyitóra!
Üdvözlettel:
Tibor

Lukács Tibor: Keresztletétel (részlet) 1998.

A szentendrei Római Katolikus Plébánia
szeretettel meghívja Önt és barátait **1998. május 30-án (szombaton)** 15 órára a Péter-Pál templomba
(Szentendre, Kucsera F. utca)

LUKÁCS TIBOR

festőművész

A LÉLEK ÜZENETE c.

KIÁLLÍTÁSÁRA

A kiállítást **CSÉFALVAY PÁL**, az esztergomi Keresztény Múzeum igazgatója nyitja meg.

A kiállítást rendezi Deim Pál.

A kiállítás megtekinthető:
1998. június 22-ig, naponta 9–16 óráig.

A kiállításhoz kapcsolódó zenei programban közreműködnek:

Dr. Bartha Zsolt – orgona
Kertész Endre – cselló
Kovács Katalin – ének
Menyhárt Mária – fuvola
Richter Pál – zeneszerző
Waczatka Ágnes – orgona

LL 135

LUKÁCS TIBOR

A kiállítás támogatói:

art•éria galéria
Rovás Nyomda
Szentendre Város Önkormányzata
Nagy Sándor Képkeretező Mester Műhelye
Tracey Consultants

Lukács Tibor: Életjelek I. 2000

Az

art•éria galéria

szeretettel meghívja Önt és kedves családját

LUKÁCS TIBOR

festőművész

„ÉLETRŐL – HALÁLRÓL II."

című kiállítására.

2000. június 2-án, pénteken 17 órakor megnyitja

KUTNYÁNSZKY ILDIKÓ

művészettörténész

közreműködnek:

KERTÉSZ KATA
MENYHÁRT MÁRIA
KÁDÁR KRISZTINA
BLASKÓ MIHÁLY
BOLDOGH ANDRÁS

A kiállítás megtekinthető:
2000. június 11-ig, minden nap 10-17 óráig
2000 Szentendre, Városház tér 1.
Tel.: (26) 310-111 ▪ (20)9535-034

LUKÁCS TIBOR

Anyám fekete rózsa

VÉPSZABADSÁG 2001. 05. 05

MUNKATÁRSUNKTÓL

Az Anyám fekete rózsa című magyar nyelvű nemzetközi vers- és prózamondó találkozót tizenegyedik alkalommal rendezik meg a hét végén Veresegyházon. A verseny kétnapos nyilvános döntője tegnap kezdődött a Váci Mihály Művelődési Házban. A mai döntő előtt *Lukács Tibor* Barcsay-díjas festőművész kiállítását nyitják meg délelőtt tíz órakor az Átrium Galériában. Tizenegytől az éppen nem szereplő előadók az erdőkertesi Ady Endre Művelődési Házban lépnek fel. A találkozó szakmai értékelését és eredményhirdetését este nyolckor tartják.

Vasárnap délelőtt tíz órakor kezdődik a gálaműsor, amely egyben a kisváros anyák napi rendezvénye. Az ünnepi köszöntőt *Pásztor Béla* polgármester mondja, *Csoóri Sándor* Anyám fekete rózsa című versét *Péter Pál* előadóművész szavalja. A műsorban fellépnek a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem végzős hallgatói és a gödi kamarakórus.

FOTÓ: VELEDITS ÉVA

nem hely legyen, tartózkodó, középes-ízléses design, íves terasz, ami akkor is előnyös, ha egy rút, kora hetvenes években épült közért falának támaszkodik, kövekkel körbeépített, apró halastavacska, és mindezt kiemelendő feltűnően magas árak.

A Cascade célja vélhetőleg egy majdnem-luxusvendéglő, ahol körültekintéssel, udvariassággal és díszletekkel teszik indokolhatóvá a borsos árakat. Meglehet, hogy ez a stratégia működik is a Cascade vendégei esetében, ám, ha így van, akkor mi bizonyára nem azok vagyunk, akiknek rokonszenvére és pénztárcájára ilyen vendéglő számot tarthat. A Cascade csábító étlapját ugyanis olyan szertartásos pincéri koreográfia övezi, amely nem a

Lukács Tibor képi álmai

Kisvárdán született. Negyvenéves. A Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének tagja, eredetileg építészmérnök, Szentpétervárott kapta diplomáját. Művei Szentendrén, az Artéria Galériában és Greifswaldban, a Neue Greifen Galériában láthatók. Önálló kiállításai nyíltak Mosonmagyaróváron, Nyíregyházán, Németországban, a szentendrei Péter-Pál templomban, a Biblia Múzeumban Budapesten.

Fanyar, olykor groteszk, tömör, meghökkentő, játékos – ettől egyéni a fogalmazása. Képei összefoglalások. Emblémák. Gondolkodik, úgy ábrázol. A gondolat rögeire bukkan – a redukált látvány: Sűrítmény. Blake írja: *„Homokszemben világokat, / Örökkévalóságot egy órán."*

Lukács Tibor is a téridő e tömör pontját kutatja – és az „Üdvözítő" alakjában a „Nagypéntek" képi idézetében azt közli, hogy a lét testiségének minden pontja lélek, s a lélek: Létezés. Örök eszméket tár fel egyéni hangszerelésben, a látványt fölismeréssé fokozza. A megálmodott formák intellektuális játékaival próbálgatja végérvényessé alakítani a képet a tér testi-lelki együtthatóival, így válik a látvány jellé – megfellebbezhetetlenül.

Losonci Miklós

tem.) Deruje, [illegible] ríthetetlen, tiszta embersége mint hegyi források megcsillanó tükre, ha már alkonyatra hajlik a nap; szelíd fényfutamok játszanak a folyton frissen felfakadó vízen... Ilyen a kegyelem, ha utat engedünk neki. Tudom, ő mindig fogadója – értelemmel-szívvel – a fénynek, amely ókeresztény költők soraiban az Ige és el nem vesző tanítása. Kedves prófétája, Izajás mondatáról olvasom az egyik egyházatyánál: „hová tegyük, amellyel a pusztának kiáltja: Örüljön a puszta és a kiaszott vidék, ujjongjon a puszta, és

Isten csodálatosan ténykedik – Bálaám szamara által. Itt is, amikor minden újra kezdődött, a próféta a Jákobból fölkelő csillagról beszélt.

Itt?

– Tíz esztendeje annyi minden történt, hogy szinte az örökkévalóságot kell emlegetnem. Ahhoz mérve, s akkor nem kevés. Hát nem gyönyörű?

Bélapátfalván is találkoztunk – a szemináriumi kihelyezése után. Most Nyíregyházán.

Dispozíciók

2000. augusztus 1-től a következő változások lesznek a lelkipásztori ellátásban. Dr. Miklós Dezsőt saját kérésére felmentettem a mátészalkai plébánia vezetése alól és engedélyezem, hogy a Jézus Szíve Családok országos szervezését végezze.

Pető Istvánt felmentettem a mezőladányi plébánia vezetése alól. A továbbiakban a debreceni Szent Anna plébánián és az egyházmegyei könyvtárban teljesít szolgálatot.

Heidelsperger István Mátészalkára, dr. Mezei András Mérkre, Takács János Rakamazra, Juhász Imre Baktalórántházára, Molnár József Mezőladányba kapott plébánosi kinevezést.

Kápláni áthelyezések: Dr. Krakomperger Zoltán Nyíregyháza főplébánián, Ruszki Gábor Kisvárdán, Kása István Debrecen Szent Anna plébánián, Pankotai József Rakamazon folytatja lelkipásztori munkáját. Mák Zsolt Ferenc újmisés Polgáron, Bakó Sándor újmisés Újfehértón kezdi kápláni szolgálatát.

Diakónusok gyakorlata: Kerekes László Újfehértón, Lengyel József Napkoron, Lupsa Tamás Nyíregyháza főplébánián, Németh János Debrecen Szent Család plébánián, Ranyhóczki János Egyeken végzi a diakónusi gyakorlatot.

Mogyorósi Mihály ny. plébános atyát gyémántmiséje alkalmából szabolcsi c. apáttá neveztem ki.

Krakomperger Zoltán teológiai doktorátust szerzett a Pázmány Péter Katolikus Egyetem teológiai fakultásán „summa cum laude" fokozattal. Gratulálunk!

Nem terheli meg a költségvetést

Német nemzetiségi két tannyelvű képzés

A közelmúltban csupán feltételes módban tudtunk hírt adni arról, hogy a városban német nemzetiségi két tannyelvű képzés indul. Nem lehetett tudni, melyik iskolában, nem lehetett tudni, lesz-e elegendő jelentkező, és szükséges volt a város önkormányzati képviselő-testületének jóváhagyó határozata is.

A feltételes mód immáron nem indokolt. Mosonmagyaróvár város képviselő-testülete ugyanis hozzájárult, hogy az 1993/94-es tanévtől ez a fajta képzés meginduljon. A művelődési bizottság javaslata alapján a testület a Móra Ferenc Általános Iskola mellett döntött. Ez az iskola bármelyik városrészből könnyen megközelíthető, s a meglévő német tagozat miatt a személyi feltételek is biztosítottak.

Az ide beiratkozott tanulók a német nyelvet magasabb heti óraszámban tanulják. Első osztálytól választani lehet a rajz, ének, illetve testnevelés tárgyak közül valamelyiknek német nyelven történő tanulását. Második osztálytól a környezetismeretet, ötödik osztálytól a történelmet, hatodiktól a földrajzot tanítják-tanulják német nyelven.

A két tannyelvű képzés nem jelent a költségvetés számára megnövekedett terhet, mert ilyen esetben az iskola magasabb állami normatívára jogosult. Ez a megemelt normatíva pedig kompenzálni tudja az újabb osztály beiskolázásával együtt járó költségnövekedést.

A német nemzetiségi két tannyelvű képzés megfelelőnek tűnik a Kossuth Lajos Gimnázium német két tannyelvű képzésének előkészítésére is.

– Kiss –

Szentendrei festőművész bemutatkozása

Arctalan portrék, profán jelek

Lukács Tibor művészi pályája meglehetősen rendhagyó módon indult. Egy apró nyírségi faluban született, ahol nemigen kaphatott ösztönzést a művészi pálya felé. Egyetemi évei alatt konzervatív orosz festők korrigálták első szárnypróbálgatásait. A mai Lukács Tibor képein ennek nyomát aligha fedezhetnénk fel, ámbátor biztosak lehetünk benne, az akadémikus képzés nem vált hátrányára.

Lukács a szellemi habitusának leginkább megfelelő mélységekig nyúlt le, olyan klasszikus mesterek oeuvre-jét emelte mintának maga elé, mint például *Vajda Lajos* életműve (mely *Deim Pál* munkásságában is hangsúlyos szerepet kapott), vagy tevékenységének egy szelete, nevezetesen kollázsai.

A művész természetesen meglehetősen sajátos aspektusból alkalmazza a kollázstechnikát, a posztindusztriális társadalom hulladékaiból, újságpapírfoszlányokból, prospektusokból komponálja meg a képet, melyen hol arctalan portrék, hol profán jelek hordozzák a művész üzenetét.

A szándékoltan triviális, mondhatnánk banális témák (egy német tv-műsor bemondójának figurája, portré TWIX csokoládé köznapi szövegfoltjával) mellett, melyben talán nem ok nélkül érezzük a háttérben maradó festő fintorát, súlyos, komoly és időtálló dolgokról is szó esik.

Lukács Tibor a kereszt jelének különféle variációit jelöli a kompozíció fő vagy egyetlen eleméül. Ez a szimbólum a kereszténység történetével egyidős. A művészettörténeti ikonográfiában a legkülönbözőbb értelmezhetőségben bukkan fel. Lukácsnál a kereszt korpuszként viselkedik. A megkínzott test szerepét veszi fel maga a forma, hajlik, gyűrődik, csavarodik, mint a jelen nem lévő emberi test, valójában magára vállalja annak szenvedését.

Lukács Tibor a pálya elején tart ugyan, bár már túl van az első lépéseken. Munkái kész és érett művek, az az érzésünk, hogy megtalálta azt a terepet, ahol gondolati és művészi szempontból egyaránt tovább épülhet. Ez a terep Szentendre, ahol mindenféle stílus szabadon működhet, de talán a tradícióból épülő pályaképekkel rokonszenvezhetünk igazán, s ez a szépen fejlődő pályakép ilyen.

Dr. Hann Ferenc

Lukács Tibor: „Leányportré"

(Lukács Tibor szentendrei festőművész mosonmagyaróvári kiállításának megnyitója április 15-én 17 órakor lesz a Városi Művelődési Központban. A Mosonmagyaróvári Kulturális Egyesület támogatásával megrendezett tárlatot április 29-ig tekinthetik meg az érdeklődők.)

A LÉLEK ÜNNEPE

A költészet napja soha nem vált hivatalos ünneppé.

A lélek nem kommunizálható, s nem irányítható. A versenygerben megmerítkező lélek nem használható föl önző célokra, s nem manipulálható. Mert aki mindennapi italként használja a verset, az tudja, az emberiség fölhalmozott hittartaléka a költészet, amelyből erőt lehet meríteni akkor is, ha a hétköznapok szennye már a szájig ér.

József Attila születésnapját jelöljük a vers piros betűs ünnepének. Azét a József Attiláét, akit ma nem kevesen mentegetve említenek. Pedig nem ő tehet róla, hogy a múlt hatalom egynéhány romlékony versét jelmondattá nyomorítva fölhasználta. Ő „csak" ember volt, gondolkodó, aki korában élve költőként tette azt, amit ízlése, felfogása diktált. S fütyülne a mai fitymálókra ugyanúgy, mint ahogy fütyült kortárs fanyalgóira is. Mert az autonóm költészet nem kacsingat folyton napi divatokra, legföljebb csodálkozik, ha „divatba jön". Az autonóm személyiség (költő) azt teszi, amit helyesnek gondol. Ha „politikus" verset ír, (és melyik vers nem politikus?) akkor bensőből teszi, ha gyorsan változó divatok, s a történelmi változások szélviharában is a szerelemről vall, akkor hitet tesz az örökké változó változatlan mellett.

József Attila persze nem szorul mentegetőzésekre, védelemre. Mentegetni inkább támadóit kell, mert éppen azt felejtették el, amit a költészethez közelítve mindig tudni kell. Hogy a vers a lélek zenéje. S hogy ez a zene sokféle és sokszámú. S hogy a költészet napja a lélek ünnepe.

Ha van még lélek. Ha tudjuk még, hogy mit jelent ünnepelni.

Böröndi Lajos

Költészet napi megemlékezés

Irodalmi kávéház

A Mosonmagyaróvári Kulturális Egyesület irodalmi kávéházi estet rendez ma 18 órai kezdettel a költészet napja tiszteletére a mosonmagyaróvári Nábob éteremben (a Kühne-gyárral szemben). A rendezvényre várják a város érdeklődő polgárait.

Tallózó

„Új iskola Bezenyén. Április 4. előestéjén ünnepélyesen felavatták a hárommillió forint költséggel felépített iskolát Bezenyén. A nemzetiségi község új iskolájában négy korszerű tanterem, tornaszoba, úttörőszoba, szertárhelyiségek és iskolai könyvtár várja a kisdiákokat." *(Kisalföld, 1973. ápr. 6.)*

Válogatta: T. L.

Tanácsadó szolgálatunk – közlekedőknek

És most mit tegyek?

Kavics, szélvédő, károkozó...

Közlekedni veszélyes. Egy adott szituációban bármelyikünk részese, okozója, vagy kárvallottja lehet egy-egy balesetnek. Most induló sorozatunkban – számos megtörtént és elgondolkodtató eset alapján – azokra a kérdésekre keressük a választ, amelyek egy már bekövetkezett baleset után jutnának eszünkbe, ha az velünk történik. Tapasztalt rendőrök, közlekedésrendészeti szakemberek és az ilyenkor követendő eljárást jól ismerő biztosítási szakértők lesznek ebben a segítségünkre. Az alábbi kérdésekre *Horváth Jenő*, a Hungária Biztosító Rt. megyei igazgatóságának osztályvezető-helyettese válaszolt.

1. Autózunk, lakott területen. Egy szembejövő, vagy egy bennünket megelőző gépkocsi kereke felver egy kavicsot, amely a szélvédőnkre (fényszórónkra) pattan. Mit kell tennünk? Hogyan térül meg a kárunk?

Elöljáróban leszögezem, hogy válaszaim a Hungária Biztosító Rt. jogértelmezésén alapulnak. Egyes kérdések megítélésében a különböző intézetek között eltérés előfordulhat. A konkrét felvetésre válaszom a következő: Ahhoz, hogy a káresemény kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás alapján elbírálható legyen, szükséges a károkozó gépjármű üzemben tartójának az általa átadott betétlapon a valós helyzeten alapuló elismerő nyilatkozata, továbbá a felelősségbiztosítójára utaló igazolólap átadása. E dokumentációt, a sérült gépjárművet a károsultnak a károkozó felelősségbiztosítójánál kell bemutatni, megtéve bejelentését. Itt ezek alapján végzik a kárigény elbírálását. Megjegyzem, a károkozó elismerő nyilatkozata nem jelenti automatikusan a biztosító fizetési kötelezettségének beállták.

2. Autózunk az országúton, s bekövetkezik a fenti eset. A rendszámot és a gépkocsi típusát nem volt alkalmunk megjegyezni. A forgalmi helyzet miatt az „üldözés" reménytelen. Hogyan térül meg a kárunk?

Az előbbi kérdésre adott válaszomból is következik, hogy ilyen szituációban a károkozó kiléte kideríthetetlen. Részéről tehát a felelősség elismerése, ezáltal a kötelező felelősségbiztosítása alapján történő kártalanítás eleve kizárt.

Az ilyen esetek kivédésére két megoldás lehetséges. Az egyik szerint vállalni kell a rizikót és adott alkalommal a javítás költségeit. A másik megoldás egy, a szélvédő törésére is kiterjedő casco biztosítás megkötése. Ennél nem kell a károkozót felderíteni, nem számít, ki és milyen körülmények között okozta az üvegtörést. A biztosító vállalja a cascoszerződés szerinti kártalanítást. Úgy vélem – nem csak azért, mert a biztosító alkalmazottja mondja – a második megoldás az igazi.

3. Autózunk – lakott területen, vagy azon kívül –, s a mi gépkocsink kereke által felvert kavics okoz kárt valamely más autóban. Mi a követendő eljárás? Hogyan térül meg a vétlen autós kára?

Abból kell kiindulni, hogy ha valaki másnak kárt okoz, úgy az okozott kárt meg kell térítenie. Ha ez biztosítási szerződés alapján a biztosítóra áthárítható, a kártalanítást a károkozó helyett a biztosító végzi.

A kérdésben szereplő eset inkább csak elméleti feltételezés. Forgalomban ugyanis nehezen elképzelhető annak észlelése, hogy az autónk által felvágott kő (amit észlelünk is) hova csapódott és okozott-e más autóban kárt. Ha ez mégis előfordulna, úgy a károkozásunkat el kell ismerni. Egy dologra azonban nem árt gondolni. Amennyiben valamely károkozást elismerünk, és azt áthárítjuk a biztosítóra, számítanunk kell arra, hogy a következő biztosítási évben emelt díjat kell fizetnünk. Mérlegelni kell tehát, az úgynevezett „bagatell" károk „zsebből történő" kártalanításával nem járunk-e jobban? Ha úgy ítéljük meg, hogy nem, adjunk egyértelműen kitöltött betétlapot és a felelősségbiztosítónkra utaló igazolólapot károsult partnerünknek. A többi az ő és a biztosító dolga.

Összefoglalva a kérdésekre adott válaszokat: gépjármű-felelősségi károknál a kártérítésnek nem kritériuma, hogy milyen vagyontárgyban és hol történt a károkozás. A kárigény elbírálását a károkozó és biztosítási szerződésének tisztázott volta és a felelősségét elismerő írásbeli nyilatkozata alapozza meg.

Bizakodóak a magángazdák

Filmforgatás Várbalogon

Egyre népszerűbb a TV 2-es csatornáján a tél folyamán immár második évfolyamába lépett „Gazdaképző" műsor, mely sok hasznos – és főleg időszerű – szakmai tanácsot ad a leendő farmeroknak, kis- és középgazdáknak. A Kisalföld az elmúlt év november 20-án megjelent számában beszámolt az első ilyen tv-forgatásról, amikor is Lipóton, a szövetkezetben az őszi mélyszántás témakörben bemutatta a Kühne-gyár legújabb ekéjét üzemeltetés közben. Most a tavasz közeledtével újabb időszerű téma – tavasziak elvetése – tv-felvételére került sor, ezúttal Várbalog községben, két magángazda közreműködésével, akik sikeresen vették az első akadályokat. Egyikük – *Major László* – mondja:

– Az elmúlt évben még *Harasztos Imre* barátommal Jánossomorján a „Kossuth" Tsz-ben, mint traktorosok dolgoztunk. Hosszú tépelődés után úgy határoztunk, hogy kilépünk a közösből és megpróbálunk saját lábunkon megállni. Erre már az elmúlt ősszel sor került, miután megteremtettük a gépesítés legfontosabb alapjait. Itt a szomszédos Burgenlandban vásároltam két traktort. Mondanom sem kell, hogy mindkét erőgép az osztrák gazdának már „öregnek" számított. Én azonban megreparáltam, és az elvárásaimnak megfelel. Saját földterületem tizenkét hektár, további hármat az önkormányzattól, ötöt a jánosi szövetkezettől bérelek. Elsősorban takarmánytermesztéssel kívánok foglalkozni, mert tervem az állatállomány további fejlesztése. Jelenleg kilenc fejőstehén és szaporulata, valamint több anyakoca képezi az alapot. A napokban adtam le húsz hízósertést, aminek az átvételi árával elégedetlen vagyok. Bízom abban, hogy itt is változás várható.

A másik vállalkozó Harasztos Imre. Ő hogyan látja a magángazdálkodás lehetőségeit?

– Mintegy huszonöt hektár az a terület, amely a leendő farmergazdaság alapját jelenti, melyet Major Lászlóval közösen művelünk. Nekem is van egy használt traktorom, melyet a tsz-től vásároltam. Nem volt harag a tsz-ből való kiválás során, a vezetőség megértette szándékainkat és használt munkagépek eladásával még támogattak is bennünket, így azután „összeállt" a közös gépparkunk, és alig várjuk a jó időt, hogy megtegyük az első lépéseket. Én is az állattenyésztés fejlesztésére gondoltam, saját takarmány előállításával, mert csak így válhat jövedelmezővé ez az ágazat.

Ezek után *Vései Lászlót*, a Kühne-gyár főkonstruktőrét kérdeztem afelől, hogyan került a tv stábja ide a határ menti Várbalogra?

– Még az ősszel Lipóton megbeszéltük a tévésekkel, hogy a tavaszi munkák helyszíni forgatására számos új termékünk üzemeltetését megszervezzük. Így esett a választásunk Várbalogra, ahová próbaüzemeltetésre – két, most alakulóban lévő magángazdaságba – kiadtuk a legújabb Kühne-Feldherr könnyű súlyú gabonavető gépünket, amelyet a farmergazdaságok részére fejlesztettünk ki.

Ezúttal a szeles, hideg időjárásból adódóan nem volt könnyű *Asbót Kristóf* rendező-operatőr munkája, amikor Haraszti Imre a traktorral néhány fordulót tett annak érdekében, hogy *dr. Radics László* kandidátus, tanszékvezető egyetemi docens a TV 2 adás egyik szakmai riportere ország-világ előtt bemutathassa az új gabonavető gépet a „Gazdaképző" adásában.

László László

Lukács Tibor festő

Hatalmi harc – felsőfokon

Nyilvánvaló, hogy nem sikerült Oroszországban megbékíteni egymással a törvényhozói és a végrehajtói hatalmat. Minden erre vonatkozó elképzelés vágyálom csupán, hiszen az egyik mögött ott áll a tanácsi teljhatalom egész rendszere, a másik viszont a liberális-demokrata államberendezkedést tartja szem előtt. A nemrég még egységes állampárti elit két táborra szakadt, s ma már képtelenek létezni a hatalommegosztás körülményei között.

Jogos törekvésnek tűnhet a helyzet orvoslásának alkotmányos próbálkozása, de vajon ki garantálná egy ilyen megállapodás teljesülését? Természetesen vonzó lehet kerekasztal mellett megoldani a konfliktusokat és ünnepélyesen tudatni a lakossággal, hogy az állam elnökének és a parlamenti elnöknek a „szerelmét" az Alkotmánybíróság fogja törvényesíteni. „Házasságtörés" esetén azonban lesz-e ereje a tizenegy alkotmánybírának felelősségre vonni a vétkes felet? Az ilyen megoldás csak egy olyan stabil társadalomban lehetséges, ahol a törvény szava ér valamit. Oroszországra ez nem vonatkozik.

Semmi remény sincs arra, hogy valóra válik az év jelmondata, amely szerint „az 1993-as év a gazdaság éve lesz". Ilyen kijelentések hallatán akaratlanul is emlékezetébe idézi az ember egy letűnt korszak gyöngyszemeit: „meghatározó, döntő, befejező...". De lehet-e egy teljes évet leélni politikamentesen? Vajon ki és hová tudja eldugni az átmeneti társadalomban zajló politikai folyamatokat? Végül, de nem utolsósorban a miniszterelnök vajon nélkülözni tudja ez idő alatt a törvényhozói, politikai és jogi hátteret, amelyet a parlament és az elnök biztosíthat számára?

Az alkotmányos válságból kivezető másik út sokkal keményebb. A népszavazás körüli vita elsősorban nem a lakosságot, hanem a politikusokat zavarta össze... Megérezvén a hatalom gyengeségét, forradalmi nyelven kezdtek beszélni azok is, akik még nem is olyan régen az alkotmányos ellenzékiség hívei voltak. Ezt látszik igazolni Szergej Baburin felszólalása is, aki utalt arra, hogy ha a szélsőséges ellenzék ragadja magához a hatalmat, akkor a demokraták annak is örülhetnek, ha „csak" félreállítják őket.

A hatalom természetesen konkrét fogalom, persze, ha valójában is létező. Az ország történetének utolsó éveire a folyamatos hatalmi válság a jellemző. Másfél évvel ezelőtt már tanúi voltunk annak, hogyan „szedik fel" a kommunisták által eldobott hatalmat. Vajon ki lesz a következő?

(AN)

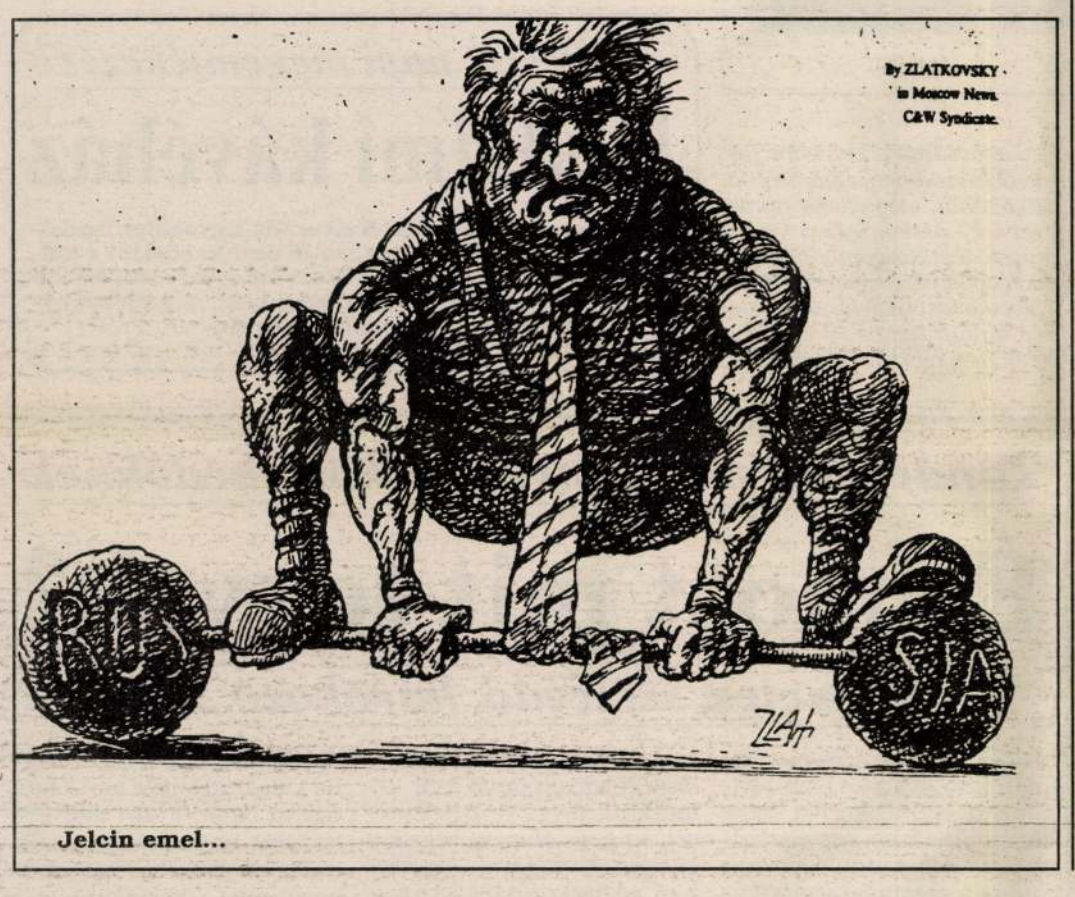

Jelcin emel...

„Nadrágot akartam"

Viharos utóéletű könyv a szicíliai nőkről

(Firenzei tudósításunk.)

Különös történet *Lara Cardelláé*, azé a fiatal szicíliai lányé, aki már 18 éves korában egy nagy vihart kavart könyv szerzőjének mondhatta magát. A „Nadrágot akartam" nyíltan, szépítés nélkül mutatta be a szicíliai nők életét.

A középpontban egy diáklány áll, akit felvilágosultabb barátnője megismertet a szabadabb életformával. A lányok titokban az iskola vécéjében öltöznek át s veszik fel az otthon tiltott miniszoknyát. Később a főhőst nagybátyja csókolózáson kapja, s így az a család szégyenévé válik. Szülei kiveszik az iskolából, bezárják egy szobába s nem adnak neki enni. Megindul a rokonok részvétlátogatása is, s az anya fájdalmasan sikongat: „Nincs nekem már lányom!" A „becsületét vesztett" fiatal lány ezután egy felvilágosult nagynénінél talál menedéket, annak férje azonban sorozatosan inzultálja. Egy nagy botrány után a hányatott sorsú hős feljelenti a férfit erőszakos nemi közösülés kísérletéért, ám ez sem segít rajta. Ezután végképp cédának tartják. A könyv azzal végződik, hogy a főhőst férjhez adják, „új felügyelet" alá kerül.

Döbbenetes az elénk tárt kép. Ki hinné, hogy az utóbbi időben egyre inkább Európa vezető országai közé sorolt Olaszországnak vannak olyan részei, ahol még most sem lehet egy nőnek miniszoknyát hordani vagy fagylaltot enni anélkül, hogy meg ne szólnák.

Ma, a megjelenés után három évvel a fiatal írónő a Venerdi című folyóirat hasábjain vallott a regény utóéletéről, amelyből szintén kalandos történet kerekedik ki. Az a legkevesebb, hogy szülővárosának, az ötvenezres Licatának a polgármestere a tévén keresztül nyilvánította hazugságnak a könyv minden szavát. A lány életét megkeserítették, az utcán inzultálták, édesanyjának el kellett hagynia munkahelyét. A könyv azonban híressé tette Licatát, s mikor a városkát ellepték a tévériporterek és újságírók, a fiatal lányok váratlanul engedélyt kaptak, hogy este 11-ig kimaradjanak s szabadosan viselkedjenek. A kamerák eltűntével aztán megszűntek az engedmények is...

Lara azonban úgy döntött, felveszi az odadobott kesztyűt, a kiseprűzés s a gyalázkodások ellenére is Szicíliában marad. Férjhez ment, ám a sors szeszélye folytán ugyanaz az életforma jutott neki osztályrészül, ami ellen annyira tiltakozott könyvének megírásával. Nászút helyett már a házasság másnapján egy lakásba zárva találta magát, mivel féltékeny férje csak így érezte biztonságban felesége „becsületét". Azt is furcsállotta, erről úgy szerzett tudomást, hogy a csöngető telefonszerelőnek nem tudta kinyitni az ajtót. Nem léphettek a lakásba a kíváncsi újságírók sem. Nemsokára az is kiderült, hogy a férj kábítószer-élvező. Ezt kezdetben titkolta neje előtt, a furcsábbnál furcsább autóbalesetek, zavaros pénzszerzési akciók után azonban Lara kórházba vitte. Hiába esett Marco háromszor is kómába, családja a rosszul értelmezett jó hírnév miatt úgy tett, mintha nem történt volna semmi. Lara segítség nélkül maradt, s senkire sem számíthatott. Kábítószeres férje s annak családja zsarnokoskodott felette, s ezen nem segített kisfiuk születése sem. Egy hosszú depressziós időszak után aztán úgy döntött, folytatja a harcot. Beadta a válópert és elhagyta Szicíliát.

A 21 éves Lara Cardella elvesztett egy csatát, amelyet évszázados, mára elavult hagyományok ellen indított, ám nem adja fel. Új életet kezdett Rómában, s immár negyedik könyvén dolgozik.

B. A.

Orgona – komputerrel

Újjászületett a Notre-Dame orgonája. Tízmillió frankot emésztett fel az elmúlt két év folyamán a háromemeletes, 8 ezer sípos, hatalmas, több száz éves orgona felújítása. Nemcsak a sípokat javították, tisztították ki, nemcsak a 900 fújtatóját vonták be új juhbőrrel, hanem egy hat komputerből álló elektronikus rendszert is beépítettek a monumentális hangszerbe.

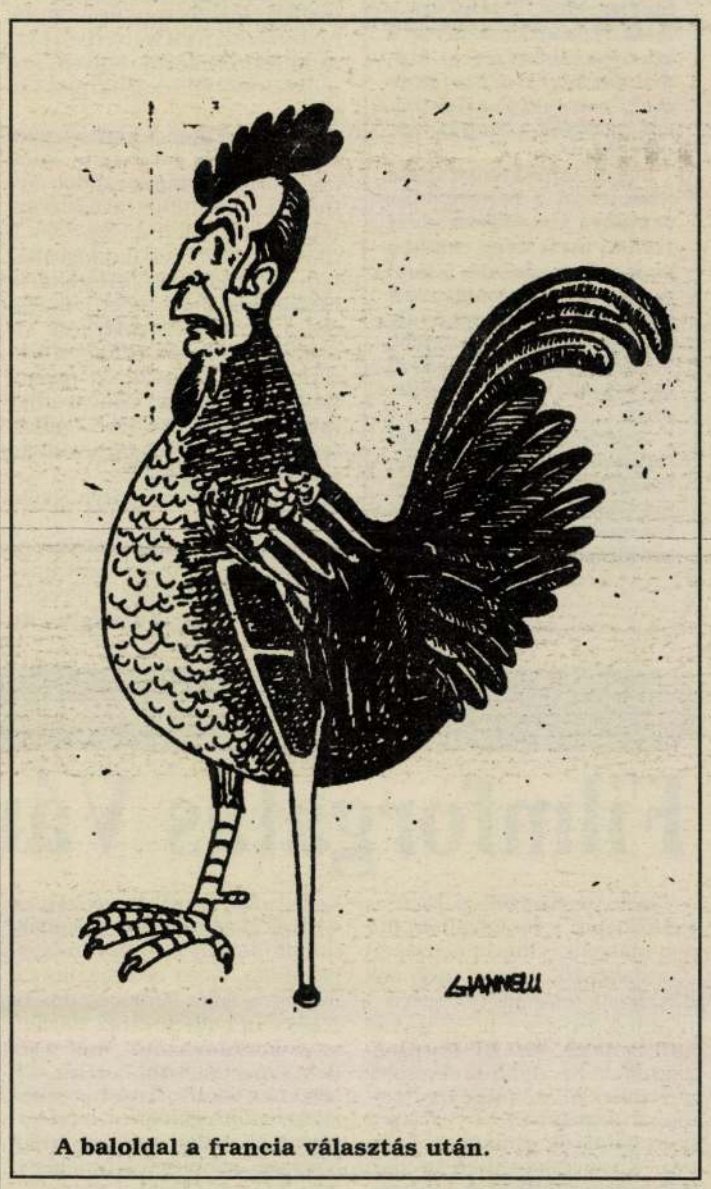

A baloldal a francia választás után.

A minőség ellenforradalma?

Katonai és gazdasági reformok színtere Kelet-Közép-Európa. Az egykori VSZ-tagországok katnai sajtója Nyugat felé tekintget: milyen fegyverek várhatók és főként mennyiért? A haditechnikai csodamasinák mellett persze van érdeklődés a szerényebb fegyverek, a „keleti maradvány" iránt is és tart a vita: mennyiség vagy minőség, hatékonyság és korszerűség, vagy gazdaságos, talán igénytelen egyszerűség?

A nyugati tapasztalatok elemzése az új fegyverrendszerek bonyolultságánál kezdődik, amely a NATO számára is a haditechnika látványos drágulásához, a saját fegyverbeszerzés csökkenéséhez vezetett. Ha a hatékonyság 1 százalékos emelése bizonyos szinten túl 30–50 százalékos költségtöbbletet jelent, ez már elgondolkoztató. Ha a seregek a drágább fegyverből kevesebbet vásárolnak, ezek tovább drágulnak, hiszen egyfelől a kutatás és fejlesztés kiadásainak kevesebb késztermékből kell megtérülniök, másfelől a nagy gyárak nem képesek elérni az „optimális szériát".

A bonyolultabb haditechnikai eszközök kidolgozása egyre hosszabb időt vesz igénybe, így ezek mind kevésbé rugalmasan tudnak alkalmazkodni az operatív követelményekhez: az „erkölcsi elavulás" olykor a kifejlesztés zárószakaszában befejezett tény. Az igényesebb kidolgozás pénzügyileg és más okokból is megnehezíti több „versengő változat" egyidejű kifejlesztését, ami további technikai kockázatot jelent.

Bár a nyugati hadiipar váltig hangoztatja, hogy ezeket a tényezőket bőven ellensúlyozza a megnövekedett harci hatékonyság, vitán felül áll, hogy a bonyolultabb eszközök az esetek többségében kevésbé megbízhatóak – még akkor is, ha egyes összetevőik megbízhatóbbakká váltak –, kezelésük, karbantartásuk pótlólagos nehézségekkel jár. Ez azt jelenti, hogy több fegyver „aszalódik" a műhelyekben és kevesebb van teljesen és azonnal harcra kész állapotban. (Riccioni amerikai repülőezredes szerint a harcra kész fegyverzet százalékos részaránya fordítottan arányos a bonyolultsági fokot jellemző együttható négyzetével.)

Korszerűbb fegyvereknél természetesen bonyolultabb a műszaki kiszolgálás, amihez több idő mellett magasabb szakképzettségű személyzet is szükséges. Nyugaton is előfordul, hogy tartalékalkatrészekre vagy magára a karbantartásra kell várni, sőt amerikai folyóiratokba beszivárogtak a „kannibalizmus" esetei, ami annyit jelent, hogy nem tartalékból, hanem működő eszközökből emelik ki a javításhoz szükséges alkatrészeket.

Ami a vita tárgyát gyakorta képező modern harci repülőgépeket illeti, kétszeres hangsebességre képes gépeknél szinte kihasználatlan a hangsebesség fölötti sebességtartomány, egyrészt az ugrásszerűen emelkedő üzemanyag-fogyasztás, másrészt a nagyobb sebezhetőség miatt. Itt nemcsak a megnövekedett vörösön inneni kisugárzásról van szó, hanem a hangsebesség fölött csökkenő manőverezőképességről, amit a légvédelem hasznosít.

A légierőnél elemezhető egyébként az úgynevezett emberi tényező szerepe a korszerűség, a bonyolultság függvényében. Nem véletlenül mondják a szakemberek, hogy többrendeltetésű repülőgépet könnyebb kialakítani, mint többrendeltetésű pilótát. A repülőszemélyzetet mind jobban zavarják az automatizált légtérellenőrző berendezések, a repülőgép-fedélzeti önrávezetős rakéták, alacsony repülésnél a domborzati kijelzések, ami kiképzési gond és koncentrációs probléma is egyben. Keleten–Nyugaton egyetértenek abban, hogy ha a harcképesség gyenge láncszeme az ember, ezt a legtökéletesebb technika sem képes maradéktalanul ellensúlyozni.

Kelet-Közép-Európa fegyverkezési-fegyverzetbeszerzési töprengése objektív szükségszerűség, akárcsak a haditechnika egyre bonyolultabbá válásának folyamata és a döntések előtti kármegelőző körülnézés.

P. S.

Gorilla-házasságkötő

A japán állatkertekben tartott hét afrikai gorillát most egybegyűjtik Tokió Ueno állatkertjében egy léghűtéses épületben. A cél az, hogy utódokat hozzanak világra – mondták a japán állatkerti igazgatók. Mind a heten úgynevezett nyugati mélyvidéki gorillák. Ez egyike azoknak a fajtáknak, amelyek Kongó és Kamerun trópusi őserdeit lakják. A zoológusok becslése szerint már csak 35 ezer példány maradt belőlük. Most majd Ueno új „gorillaerdejében" élnek majd egy tágas, zárt helyen, amelynek mérete akkora, mint egy kisebb futballstadioné. Az otthont ellátták a napsugarat összegyűjtő rendszerrel, amely a talajról sugárzik, valamint infravörös fűtéssel.

– Mindent megteszünk, ami módunkban áll – mondta a tokiói állatkert szakembere, Kosuke Nakayama a Reuter brit hírügynökség tudósítójának. – Számítunk a gorillák ösztöneire.

Lukács Vilmos

magyar hegedü-
készítő kultföl-
dön (Angliában?)

Székely Vándor rá-
dió előadása magyar
hegedükészítőkrot
1943. okt. 31.

BUDAPESTI REFORMA

IX., KÁLVIN-TÉR 8. —

Lukács Vince M.D.K.

Szék, Hajlitott szék ,repr. Kárpitozott szék
Társtervező: Gábriel Frigyes

ri művészet Bp. 1960.

Lukács Zoltán MDK

Kézimunkázó nő, pasztell

Mücsarnok 1960. Képző- és Diszitőművészeti körök Kiáll.

Lukács Zoltán, revizor
Római szobrok a Fischai gőzfürdőben
Őrségváltás
Déli séta Iparkodás

IV. Képzőművészeti, fotóművészeti, kézügyességi és bélyegkiállitás. Bp. 1936, december, 1o 1.

206. kép. *A szabin nők elrablása. Flamand, XVI. század.*

Lukács Zoltán
festő

írod

Gergely János:

Lukács Zoltán
képkiállítása Mező-
kovácsházán.

Fiatalok

1947. máj 20.

Autófenyező volt
autodidakta. 120 képe
volt kiállítva. A nevő
érdemben semmit sem
mond a képekről

LUKÁCS ZSOLT

HUSHEGYI GÁBOR: HAGYOMÁNYTERMTÉS SZEMLÉLETVÁLTÁSSAL?
GONDOLATOK A KASSAI MAGYAR
KÉPZŐMŰVÉSZET CSOPORTOS TÁRLATAIRÓL

KALLIGRAM 1995, 3, 101–106

M.D.K.

G. Lukács Zsuza

Ruhatervét bemutatja a "Szinház Divatja" c. rovat.

Szinház, Bp. 1948. juli. 13-19. IV. évf. 29. sz.

M.D.K.

G. Lukács Zsuzsa

Két ruhatervét bemutatja a lap "A "Szinház" Divatja" c. rovatban.

Szinház, Bp. 1948. ápr. 2o-26. IV. évf. 17. sz.

M.D.K.

G. Lukács Zsuzsa

Négy ruhatervét bemutatja a lap "A "Szinház" Divatja" c. rovatban.

Szinház, Bp. 1948. május 18-24. IV. évf. 21. sz.

M.D.K.

G. Lukács Zsuzsa

"Nyár" cimmel a lap bemutatja a müvész öt nyári strand-ruhatervét, "A "Szinház" Divatja" c. rovatban.

Szinház, Bp. 1948. junius 1-7. IV. évf. 23. sz.

M.D.K.

Lukács Zsuzsa /L. Zs. -vel jelzi rajzait./

A munkaruhaé s a munkakötény cimmel divatrajz

Szinház és Mozi. Bp. 1951. IV. évf. febr. 18. 7. sz. 45. l.

M.D.K.

Lukács Zsuzsa

Ruhatervét hozza a lap "Divatrevü az iparművészeknél" cimmel.
A terv az Iparmüvészeti Akadémia kiállitásán szerepelt.

Szinház, Bp. 1947. ápr. 29.- május 5.
III. évf. 18. sz.

Lukácsi Demeth Ilona

festő

A Kernstok-féle nyergesujfalusi szabadiskola tagja volt. Az "Esztergomi Balassa Bálint Muzeum" 1969.tavaszán a nyergesi müvészi szabadiskola tanitványai kiállitásán bemutattak müveiből.

Galambos Ferenc: König Dezső
MÜVÉSZET, 1970.augusztus - 24.lap

Lukacsevics János

unnasztatos Bp.

l.

Erredeves kiáll

XII. coop. 42. l.
45. l.

Lukátsovits János

minaritatis

Bp.

l.

Ezredéves Eiáll

XII. csop. 31. l.

Lukácsovics János

antatos

Közlezrkiáll.

1387. R.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 435418

Lukácsovics János

műadatlap

l.

Ráthgyörgy 1896

141. l.
142. l.
149. l.
150. l.
157 l.
158. l.
165. l.

FRANCIA MŰVÉSZEK KIÁLLITÁSA FRÄNKELNÉL

BUDAPEST, IV., MÁRIA VALÉRIA-U. 8.
TELEFON 82-1-22 ● A KIÁLLITÁS TARTAMA 1935 JUNIUS 2-TŐL JULIUS 30-IG. ● NYITVA 9—6 ÓRA KÖZÖTT. ÜNNEPNAP 2 ÓRÁIG. ●

BELÉPŐDIJ 1 PENGŐ

BOMBOIS, BONNARD, BRAQUE,
CERIA, CHAGALL, DELAUNAY,
DERAIN, DUFRESNE, DUFY,
FOUJITA, FRIESZ, KISLING,

Lukátsovits János

antatos

l

Ráth György 1896

409. l

410. l

.terve a hézag gyors zárására,
.egyéb intézkedések./:Szóbeli parancsok és vázlat :/
j parancsnokok tevékenysége és vázlatai.

Lukácsi István

ötvös

1925.

Éimisk 1930. 86 l

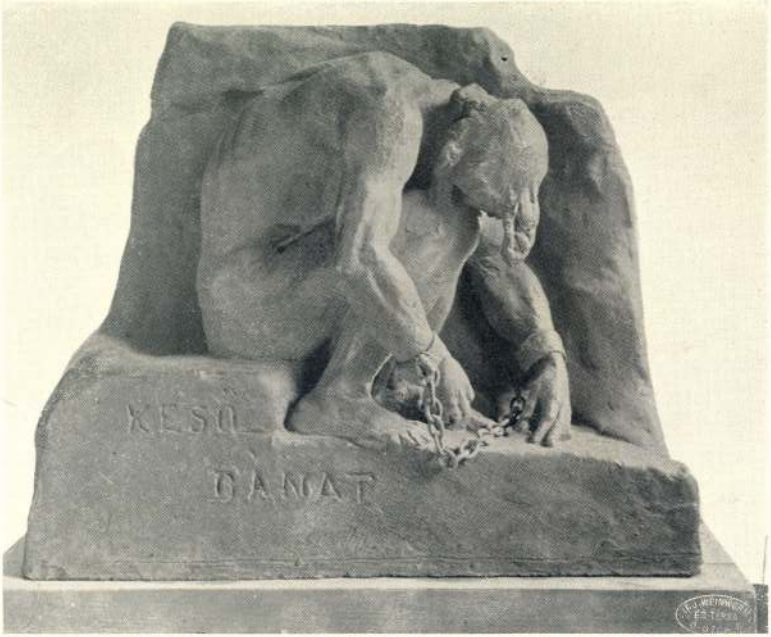

KÉSŐ BÁNAT.

TERVEZTE LUKÁCSY BÉLA.
AZ IPARMŰVÉSZETI ISKOLA
VOLT NÖVENDÉKE.

TERVEZTÉK
ABT SÁNDOR ÉS NAGY MIHÁLY.
AZ IPARMŰVÉSZETI ISKOLA
VOLT NÖVENDÉKEI.

RBAN.

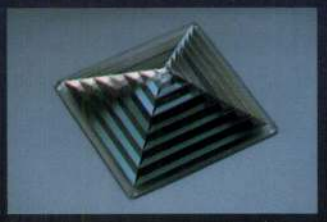

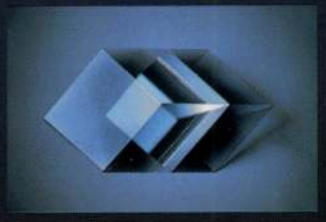

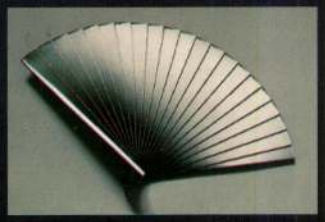

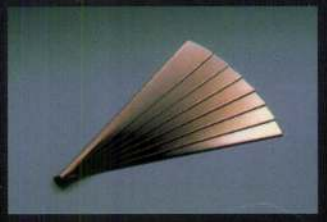

László
LUKÁCSI
glass-designer

László
LUKÁCSI
glass-designer

1029 Budapest, Szent László utca 10.
Tel./fax: (36) 1-397-14-14 HUNGIARY

BORN: BUDAPEST, HUNGIARY 1961
EDUCATION: HUNGIARIAN ACADEMY OF APPLIED ARTS, BUDAPEST 1980–1985

COLLECTIONS:
BAKONY MUSEUM, VESZPRÉM, HUNGIARY – MUSEUM OF APPLIED ARTS, BUDAPEST, HUNGIARY

AWARDS:
1992 INTERNATIONAL EXHIBITION OF GLASS KANAZAWA, JAPAN, KYOHEI FUJITA PRIZE 1990 FIRST TRIENNAL OF GLASS, TIHANY, HUNGIARY, PRIZE OF THE ASSOSIATION OF HUNGARIAN FINE ARTISTS DESIGNER – 1990 JUGEND GESTALTET, MÜNCHEN, GERMANY, PRIZE OF JURY

LUKÁCSI László

SELECTED SOLO EXHIBITIONS:

1998 – ART BUDAPEST, HUNGIARY – ART EXPO, BUDAPEST HUNGIARY – 1996 – FORD PYRAMID-SALON, BUDAPEST, HUNGIARY – 1992 GALLERY TRANSPARENCE, BRÜSSEL, BELGIUM

SELECTED GROUP EXHIBITIONS:

1998 GALERIE FROMME PÖRTSCHACH, AUSTRIA – INTERNATIONAL EXHIBITION OF GLASS, KANAZAWA, JAPAN SOFA, CHICAGO, USA – GALERIE ART DU VERRE LUXEMBOURG – MUSEUM OF GYÖR HUNGIARY 1997 G.A.S INTERNATIONAL EXHIBITION, TUCSON ARIZONA 1996 FORD-PYRAMID SALON, BUDAPEST, HUNGIARY – 1995 GLASS-SYMPOSIUM, FRAUENAU, GERMANY – MUSEUM OF APPLIED ARTS, BUDAPEST HUNGIARY – GALLERY ROB VAN DEN DOEL, HAGUE, HOLLAND 1995, 1994, 1993, 1989 – 1994 GLASS AND TEXTIL EXHIBITION, BARCELONA, SPAIN – ART GLASS CENTER, LEKDIJK, HOLLAND – 1993 MUSEUM OF KUNSTGEWERBE, HAMBURG, GERMANY – 1992 GALLERY D'AMON, PARIS, FRANCE EXHIBITION OF YAMAHA, JAPAN – GALLERY TRANSPARENCE, BRÜSSEL, BELGIUM 1992, 1990 – INTERNATIONAL EXHIBITION OF GLASS OF KANAZAWA, JAPAN – 1991 GALLERY SUZEL BERNA, PARIS, FRANCE – ART EXPO, NEW YORK, U.S.A. – GLASS-SYMPOSIUM, FRAUENAU, GERMANY – GALLERY EWERS, KÖLN, GERMANY – EXHIBITION OF YAMAHA, JAPAN 1990 JUGEND GESTALTET, MÜNCHEN, GERMANY – INTERNATIONAL EXHIBITION OF GLASS KANAZAWA, JAPAN 1989 GLASS NOW '89, JAPAN – GLASMUSEUM, FRAUENAU AND GALLERY GOTTSCHALK BETZ, FRANKFURT, GERMANY 1988 GALLERY SUZEL BERNA, ANTIBES, FRANCE – 1987 GALLERY HEIDI SCHNEIDER, HORGEN, SWITZERLAND 1986 EXHIBITION OF YOUNG DESIGNERS, LOS ANGELES U.S.A.

LUKÁCSI LÁSZLÓ

ÜVEGTERVEZŐ IPARMŰVÉSZ
GLASSDESIGNER

1029 BUDAPEST, SZENT LÁSZLÓ U. 10. HUNGARY
TEL./FAX.: (00 361) 397.14.14

CURRICULUM VITAE

I WAS BORN IN 1961 IN BUDAPEST.
IN 1985 I GRADUATED AS GLASS DESIGNER AT THE UNIVERSITY OF APPLIED ARTS.
SINCE THEN I HAVE BEEN WORKING IN MY OWN STUDIO. I DO BOTH COLD AND HOT WORKING. I MAKE GLASS SCULPTURES PRIMARILY.

PRIZES

1990
YUGEND GESTALTET
MÜNCHEN, GERMANY
PRIZE OF JURY

1990
FIRST TRIENNAL OF GLASS IN TIHANY
PRIZE OF THE ASSOSIATION OF HUNGARIAN FINE ARTISTS DESIGNER

1992
INTERNATIONAL EXHIBITION
OF GLASS – KANAZAWA JAPAN
PRIZE OF KYOHEI FUJITA

FOTÓ ÉS TERV: BORBÁS DORKA

EXHIBITIONS:
1985 – „EXHIBITION OF GLASS", GALLERY JÓZSEFVÁROSI, BUDAPEST, HUNGARY / „EXHIBITION OF GLASS ART IN HUNGARY", GALLERY BALATON, HUNGARY / *1986* – „EXHIBITION OF YUNG DESIGNER STUDIO OF HUNGARY", LOS ANGELES, U.S.A., BERLIN–ERFURT, GERMANY *1987* – „CELEBRATION", GALLERY VIGADÓ, BUDAPEST, HUNGARY / „GLASS", GALLERY HEIDI SCHNEIDER, HORGEN, SWITZERLAND *1988* – „VERRE HONGROIS", GALLERY SUZEL BERNA, ANTIBES, FRANCE *1989* – „GLASS NOW 89", JAPAN / „GLASKUNST AUS UNGARN", GLASMUSEUM FRAUENAU, GALLERY GOTTSCHALK BETZ, FRANKFURT, GERMANY / „CONTEMPORARY HUNGARIAN GLASS", GALLERY ROB VAN DEN DOEL, HAGUE, HOLLAND / „GLASKUNST", GALLERY „L", HAMBURG, GERMANY *1990* – „JUGEND GESTALTET", MÜNCHEN, GERMANY „FIRST TRIENNAL OF GLASS IN TIHANY", HUNGARY / "CONTEMPORARY HUNGARIAN GLASS", GALLERY TRAN PARENCE, BRUXELLES, BELGIUM / „GLASNOST FROM EASTERN EUROPE", GALLERY TRANPARENCE, BRUXELLES, BELGIUM „INTERNATIONAL EXHIBITION OF GLASS – KANAZAWA", JAPAN *1991* – „VERRE DE HONGRIE", GALLERY SUZEL BERNA, PARIS, FRANCE / „ART EXPO 91", NEW YORK, USA / „GLASSYMPOSIUM", FRAUENAU, GERMANY / „LIVING GLASS–ICALS", GALLERY CSÓK, BUDAPEST, HUNGARY / „SCULPTUR IN GLASS", GALLERY EWERS, KÖLN, GERMANY / „HUNGARIAN GLASS 91", GALLERY PARTI, PÉCS, HUNGARY/ „EXHIBITION OF YAMAHA", JAPAN / „HUNGARYAN GLASS", GALLERY ÁRKÁD, BUDAPEST, HUNGARY / *1992* – „MINIGLASS", GALLERY PARTI, PÉCS, HUNGARY/ „10 VERRIERS-ARTISTS, HONGROIS", GALLERY D AMON PARIS, FRANCE / „EXHIBITION OF YAMAHA", JAPAN / „L. LUKÁCSI AND C.RAID", GALLERY TRANSPARENCE, BRUXELLES, BELGIUM / „GLASS NOW 92", JAPAN / „INTERNATIONAL GLASS KAZANAWA", JAPAN *1993* – „STUDIO-GLASS", MUSEUM OF SZENTENDRE, HUNGARY / „SMALL SPULPTUR BIENNAL 93", MUSEUM OF PÉCS, HUNGARY / „HUNGARIAN GLASS TODAY", MUSEUM OF KUNSTGEWERBE, HAMBURG, GERMANY, „HUNGARIAN KRAFT TODAY", GALLERY ROB VAN DEN DOEL, HAGUE, HOLLAND *1994* –„GLASS AND TEXTIL", BARCELONA, SPAIN / „ART DE MAGYAAR I.", ART GLASS CENTER, LEKDIJK, HOLLAND, „HUNGARIAN GLASS", GALLERY ROB VAN DEN DOEL, PRAGUE, CZECH / „ART DE MAGYAAR II.", ART GLASS CENTER, LEKDIJK, HOLLAND *1995* – „GLASSYMOSIUM", FRAUENAU, GERMANY „GLASS – PARADOXON – ART", MUSEUM OF APPLIED ART, BUDAPEST, HUNGARY / „LUKÁCS-SIGMOND-GONZALES", GALLERY ROB V.D.DOEL, HAGUE, HOLLAND / „SCULPTURS–EXHIBITION", GALLERY THOMAS, BUDAPEST, HUNGARY / „CHRISTMAS–EXHIBITION", GALLERY ROB VAN DEN DOEL, HAGUE, HOLLAND *1996*– „PYRAMIDS IN PYRAMID", FORD PYRAMID-SALON, BUDAPEST, HUNGARY...

SZERETETTEL MEGHÍVJUK ÖNT

LUKÁCSI LÁSZLÓ

ÜVEGTERVEZŐ IPARMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

1996 SZEPTEMBER 12-ÉN 17 ÓRAKOR

HELYSZÍN: FORD AUTÓ PIRAMIS KFT./FŐTÁMOGATÓ
BUDAPEST, SZENTENDREI ÚT 221. TEL.: 250-86-60

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:
SZENTIVÁNYI ÁRPÁD
A HIE OFFICE-DESIGN ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓJA

MEGTEKINTHETŐ 1996 OKTÓBER 11-IG, NAPONTA 9-18 ÓRÁIG. A KIÁLLÍTOTT MŰVEK MEGVÁSÁROLHATÓK.

MEGHÍVÓ

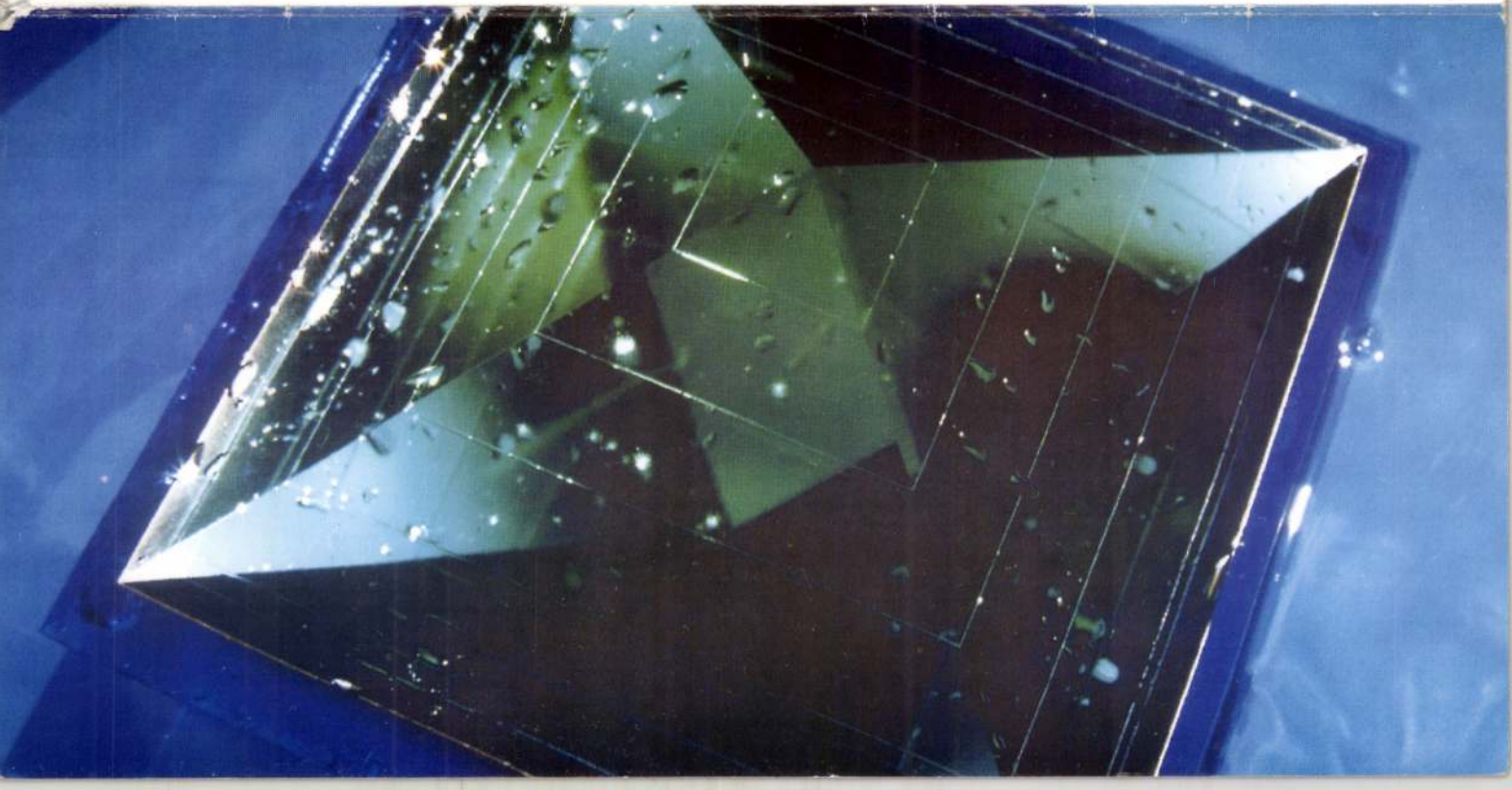

LUKÁCSI LÁSZLÓ

1029.Budapest, Szent László út 10.
Telefon/Phone: (36-1) 1-121-125, 2-017-220

Született: 1961.február 3. Budapest.
Born on February 3,1961 in Budapest.

Tanulmányok: Magyar Iparművészeti Főiskola. Szilikátipari Tanszék.
Üveg Szak. 1985. Diploma. 1985 óta kiállító művész.

Studied at the Glass Course of the Department of Silicate Industry of the College of Applied Arts.
Graduated in 1985.
Regular participant at exhibitions since 1985.

Stúdióüveg, Szentendre, 1993

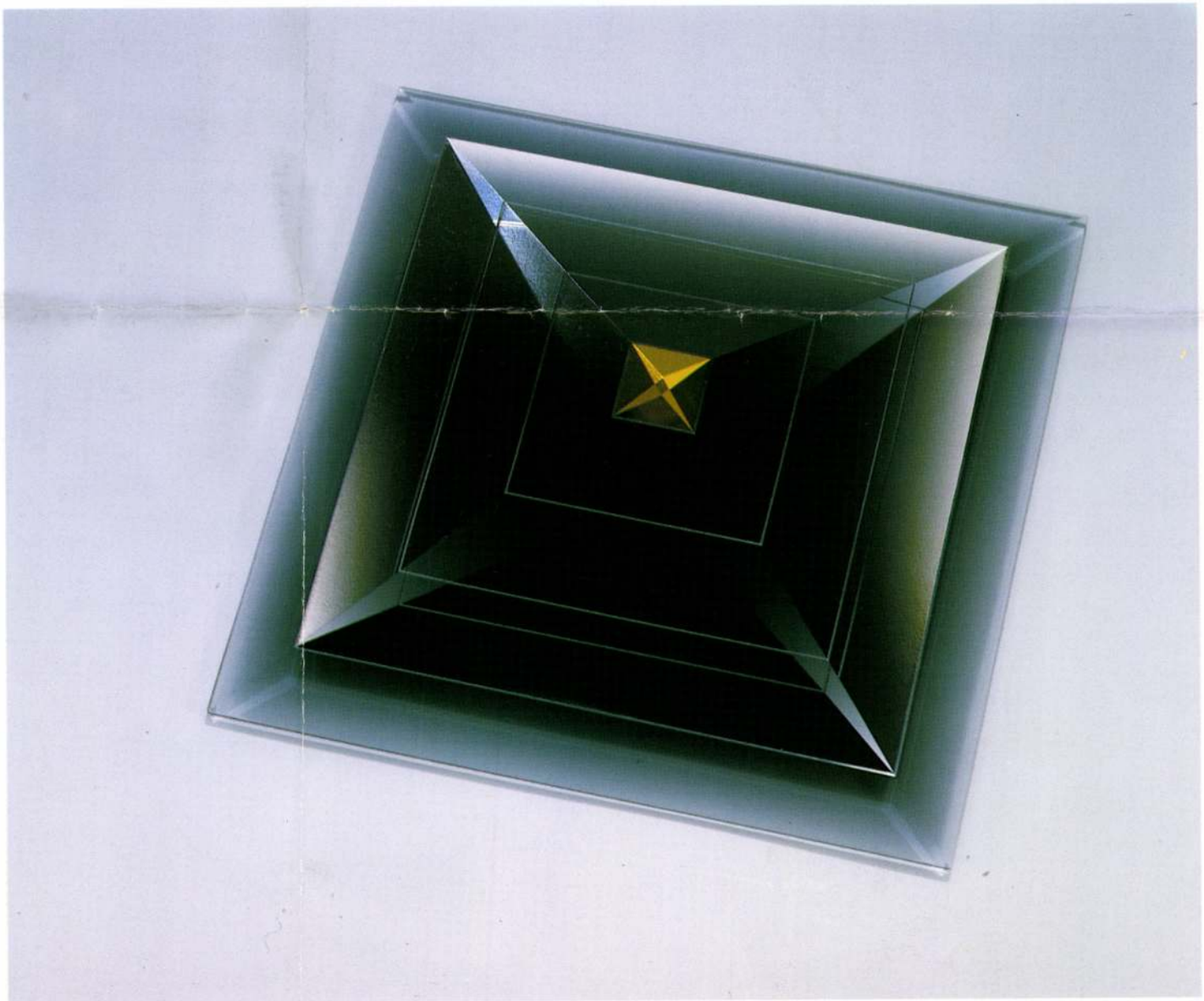

Prizma I., 1991.; ragasztott, csiszolt, savazott, tükrözött síküveg; 4x19x19 cm; Fotó: Milos József
Prism I, 1991; laminated glass, glued, metallized, cut and acid-etched; 4x19x19 cm; Photo by József Milos

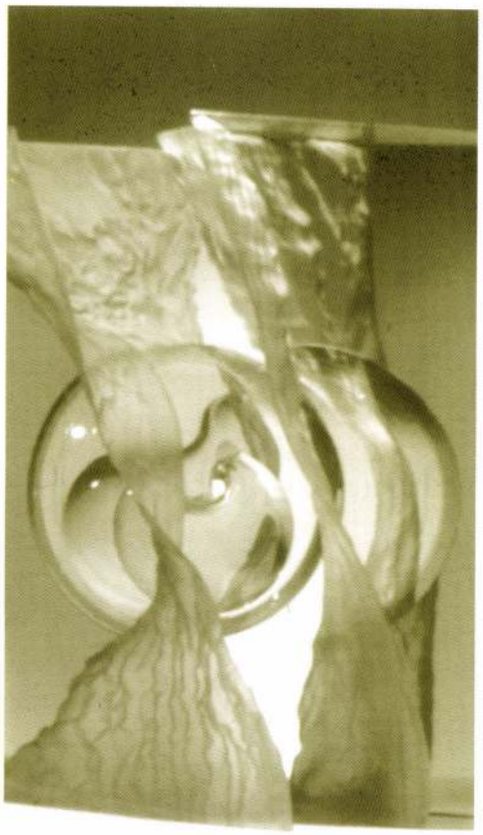

Tektit II., 1987.; ragasztott, csiszolt, homofúvott üveg; 12x30,5x39,5 cm, 15,5x31x39,5 cm, lencse Ø:17 cm; a Magyar Nemzeti Galéria tulajdona; Fotó: Bohus Zoltán

Tektitell, 1987; laminated glass, glued, cut and sandblasted; 12x30,5x39,5 cm, 15,5x31x39,5 cm, optical lense with D: 17 cm; from the collection of the Hungarian National Gallery; Photo by Zoltán Bohus

Autogenesis, 1985.; ragasztott, csiszolt, homokfúvott üveg; M: 8 cm, Ø: 54 cm; a székesfehérvári István Király Múzeum tulajdona; Fotó: Bohus Zoltán

Autogenesis, 1985; laminated glass, glued, cut and sandblasted; H: 8 cm, D: 54 cm; from the collection of the King Stephen Museum of Székesfehérvár; Photo by Zoltán Bohus

LUKÁCSI Károly

Szakmai napok

2001. ÁPRILIS 19. CSÜTÖRTÖK restaurátor • 2001. ÁPRILIS 20. PÉNTEK kerámia

2001. ÁPRILIS 24. KEDD alkalmazott grafika • 2001. ÁPRILIS 25. SZERDA ötvös

2001. ÁPRILIS 26. CSÜTÖRTÖK ipari forma • 2001. ÁPRILIS 27. PÉNTEK textil

2001. MÁJUS 2. SZERDA üveg • 2001. MÁJUS 3. CSÜTÖRTÖK belsőépítész

2001. MÁJUS 4. PÉNTEK díszlet-jelmez

M

Magyar
Millenniumi
Képző-,
Ipar- és
Fotóművészeti
Kiállítások

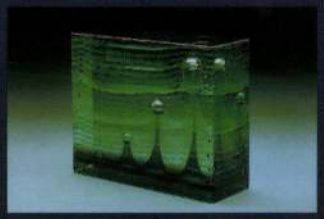

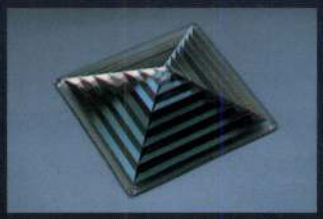

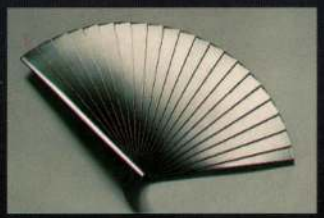

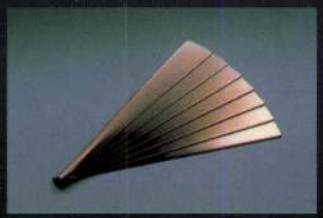

László
LUKÁCSI
glass-designer

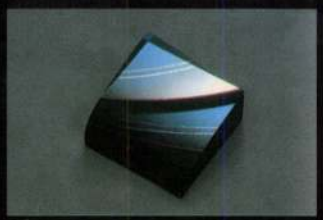

László LUKÁCSI

glass-designer

1029 Budapest, Szent László utca 10.
Tel./fax: (36) 1-397-14-14 HUNGIARY

BORN: BUDAPEST, HUNGIARY 1961
EDUCATION: HUNGIARIAN ACADEMY OF APPLIED ARTS, BUDAPEST 1980–1985

COLLECTIONS:
BAKONY MUSEUM, VESZPRÉM, HUNGIARY – MUSEUM OF APPLIED ARTS, BUDAPEST, HUNGIARY

AWARDS:
1992 INTERNATIONAL EXHIBITION OF GLASS KANAZAWA, JAPAN, KYOHEI FUJITA PRIZE
1990 FIRST TRIENNAL OF GLASS, TIHANY, HUNGARY, PRIZE OF THE ASSOSIATION OF HUNGARIAN FINE ARTISTS DESIGNER – 1990 JUGEND GESTALTET, MÜNCHEN, GERMANY, PRIZE OF JURY

SELECTED SOLO EXHIBITIONS:

1998 – ART BUDAPEST, HUNGIARY – ART EXPO, BUDAPEST HUNGIARY – 1996 – FORD PYRAMID-SALON, BUDAPEST, HUNGIARY – 1992 GALLERY TRANSPARENCE, BRÜSSEL, BELGIUM

SELECTED GROUP EXHIBITIONS:

1998 GALERIE FROMME PÖRTSCHACH, AUSTRIA – INTERNATIONAL EXHIBITION OF GLASS, KANAZAWA, JAPAN SOFA, CHICAGO, USA – GALERIE ART DU VERRE LUXEMBOURG – MUSEUM OF GYÖR HUNGARY 1997 G.A.S INTERNATIONAL EXHIBITION, TUCSON ARIZONA 1996 FORD-PYRAMID SALON, BUDAPEST, HUNGIARY – 1995 GLASS-SYMPOSIUM, FRAUENAU, GERMANY – MUSEUM OF APPLIED ARTS, BUDAPEST HUNGIARY – GALLERY ROB VAN DEN DOEL, HAGUE, HOLLAND 1995, 1994, 1993, 1989 – 1994 GLASS AND TEXTIL EXHIBITION, BARCELONA, SPAIN – ART GLASS CENTER, LEKDIJK, HOLLAND – 1993 MUSEUM OF KUNSTGEWERBE, HAMBURG, GERMANY – 1992 GALLERY D'AMON, PARIS, FRANCE EXHIBITION OF YAMAHA, JAPAN – GALLERY TRANSPARENCE, BRÜSSEL, BELGIUM 1992, 1990 – INTERNATIONAL EXHIBITION OF GLASS OF KANAZAWA, JAPAN – 1991 GALLERY SUZEL BERNA, PARIS, FRANCE – ART EXPO, NEW YORK, U.S.A. – GLASS-SYMPOSIUM, FRAUENAU, GERMANY – GALLERY EWERS, KÖLN, GERMANY – EXHIBITION OF YAMAHA, JAPAN 1990 JUGEND GESTALTET, MÜNCHEN, GERMANY – INTERNATIONAL EXHIBITION OF GLASS KANAZAWA, JAPAN 1989 GLASS NOW '89, JAPAN – GLASMUSEUM, FRAUENAU AND GALLERY GOTTSCHALK BETZ, FRANKFURT, GERMANY 1988 GALLERY SUZEL BERNA, ANTIBES, FRANCE – 1987 GALLERY HEIDI SCHNEIDER, HORGEN, SWITZERLAND 1986 EXHIBITION OF YOUNG DESIGNERS, LOS ANGELES U.S.A.

Lukácsi László ATRIUM 96/2

SZÖVEG: HALASI RITA

FÉNYTÖRÉS

LUKÁCSI LÁSZLÓ MŰVÉSZETÉRŐL

Üvegplasztika és üvegszobrászat. Két olyan fogalom, amelynek létjogosultsága és a képzőművészeti ágak rendszerében elfoglalt helye nálunk még mindig kérdéses. Amíg Nyugat-Európában, Amerikában és Japánban a kortárs üvegplasztika gyűjtésének hagyománya van – szakosodott, speciális galériák működnek konkrét klientúrával, akik egy-egy szervezett körút alkalmával meg is látogatják a művészeket –, addig Magyarországon az üvegszobrászatot bizalmatlanul és idegenkedve figyelik, mondhatnánk azt is, hogy nem tudnak vele mit kezdeni. Ezért szerepelnek Lukácsi László üvegművész munkái – néhány hazai kiállítástól eltekintve – külföldi galériákban és múzeumokban, ahol nemcsak értik és elismerik, de többnyire meg is vásárolják őket.

Lukácsi László alkotásai az úgynevezett hidegüveg-technikával készülnek. Főiskolás évei alatt saját építésű hutájában a melegüveg-alakítással is kísérletezett, az évek során mégis inkább a színes tükrök optikai játéka és a prizmák világa felé fordult. A jelenlegi munkák fémgőzölt síküvegből, illetve tükör és síküveg kombinációjából épülnek fel, ragasztásos technikával, gépi, majd kézi csiszolás eredményeként. (Ez a technika az alkalmazott művészeti területeken is exkluzív megoldásokra ad lehetőséget. A tükörfelirat, az embléma vagy a rajz megjelenhet a tárgy belső szintjein tömbbe zárva, optikai játékká varázsolva.) Az üveg szeszélyes és kiszámíthatatlan anyag, s ezekkel a tulajdonságokkal mint ismeretlenségi tényezővel minden munkánál számolni kell. A tárgyak igazi arca az utolsó munkafázisig még alkotójuk előtt is rejtve marad. A matt felületek csak a polírozás vagy a savazás során válnak áttetszővé. Tehát a végeredmény a művész számára is rejtély, csak alkotói tapasztalatára, előfeltevéseire és az optikai törvényszerűségek ismeretére támaszkodhat.

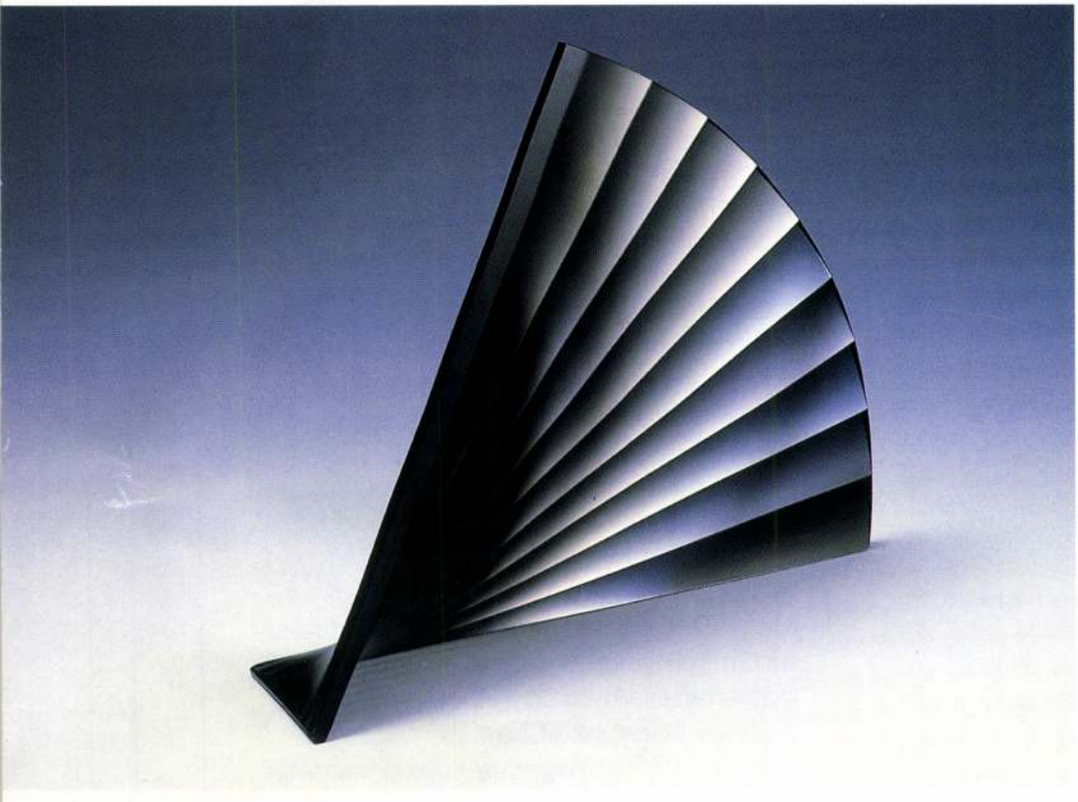

Sugarak; 1992, r=40 cm, Kyohei Fujita-díj (fotó: Formanek Ferenc)

Lukácsi élményközpontú műveket hoz létre, a befogadó felől komponál. Célja az egyre újabb és különlegesebb fényeffektusok keresése, a néző ámulatba ejtése, s mindemellett az anyag határainak feszegetése. A legyezőforma kibontásában például az állandóan változó szögben csavarodó térgörbék érdekelték, s a sugarasan táguló vona-

A szimmetrikus elrendezésű, eklektikus stílusú épület homlokzatának minden apró részletét körültekintő alapossággal restaurálták, s ahol csak lehetett, helyreállították a régi nyílászárókat is. A tetőszerkezetet, amely megdöbbentő módon még mindig magán viselte egy régi bombatámadás nyomát, megerősítették, és egyúttal átalakították oly módon, hogy a felületes szemlélő számára elrejtve,

a bankfiók forgalmának zavarása nélkül teljes értékű, önálló funkció helyezhető el a tetőtérben. A fedést teljes egészében kicserélték, a tetőtér jobb kihasználását üveg felülvilágító biztosítja. A ház földszintjén alakították ki a bankfiókot, méghozzá nem kis munka árán, hiszen az étterem maradványait, így teraszát és konyháját is át kellett építeni. A gondosan felújított lépcső az ügyfélszolgálati térbe vezet. Csakúgy, mint a Honvéd utcai székházban, itt is visszafogott színek, egyszerű vonalvezetésű pult, letisztult formavilágú bútorok és süttői mészkőburkolat fogadja az érkezőt. A közönségszolgálatot öleli körül az operatív tér, azaz a tárgyaló és az adminisztratív dolgozók irodája. Az épület hátsó frontján meghúzódó hajdani télikert helyén ma a fiókvezető dolgozik. A modern csúcstechnológia beépítése, a belső tér átalakítása során a tervezők mindvégig szem előtt tartották a homlokzat régi küllemét. Az új építészeti megoldások helyes aránya révén sikerült megőrizni az épület integritását.◆

Tervező:
Fitzroy Robinson International Kft. (Magyar Dávid, Jim Quinn, Demeter Nóra, Hudecz István)
Statikus mérnök:
Molnár Zoltán
Gépész:
Zátnok Zoltán
Elektromos mérnök:
Udvary János
Kivitelező:
Studio Kraszky Kralovánszky Péter

ÚJ SZOMSZÉD A BUDAI KERÜLETEKBEN

ÁTFOGÓ KERESKEDELMI BANKI SZOLGÁLTATÁSOK AZ ÖN KÖZVETLEN KÖZELÉBEN

A Banque Nationale de Paris és a Dresdner Bank AG magyarországi vegyes bankja.

Központ:
1055 Budapest,
Honvéd utca 20.
Tel.: 269-3131

Nyitva tartás:
Hétfő, kedd,
csütörtök: 8 – 15.30
szerda: 8 – 17.30
Péntek: 8 – 13.30

Fiókok:
1126 Budapest,
Istenhegyi út 40/a
Tel.: 214-2010

1022 Budapest,
Törökvész út 30/b
Tel.: 315-0515

Nyitva tartás.
Hétfő, szerda,
csütörtök: 10.15 – 19.15
Kedd, péntek:
7.45 – 13.00

Ismeri a BNP-Dresdner Bank (Hungaria) Rt. szolgáltatásait és az Önnek kínált előnyöket?
Térjen be újonnan megnyílt fiókjainkba.
Most már Önnek is könnyebb és kényelmesebb lesz testre szabott szolgáltatásaink igénybevétele.
Új szomszédainkat szeretnénk személyesen megismerni, és tájékoztatni nemzetközi színvonalú banki szolgáltatásainkról.
Bankunk a Banque Nationale de Paris és a Dresdner Bank által alapított, kiterjedt vállalati és magán ügyfélkörrel rendelkező, Budapesten immár 5 éve sikeresen működő vegyesbank.
Munkatársaink örömmel várják látogatását az Ön igényeihez igazodó reggeli és esti nyitva tartással és ügyfélparkolóval.
Biztosak vagyunk abban,
hogy egy jó szomszédság veszi kezdetét.

Az Ön új szomszédja
BNP-Dresdner Bank (Hungaria) Rt.

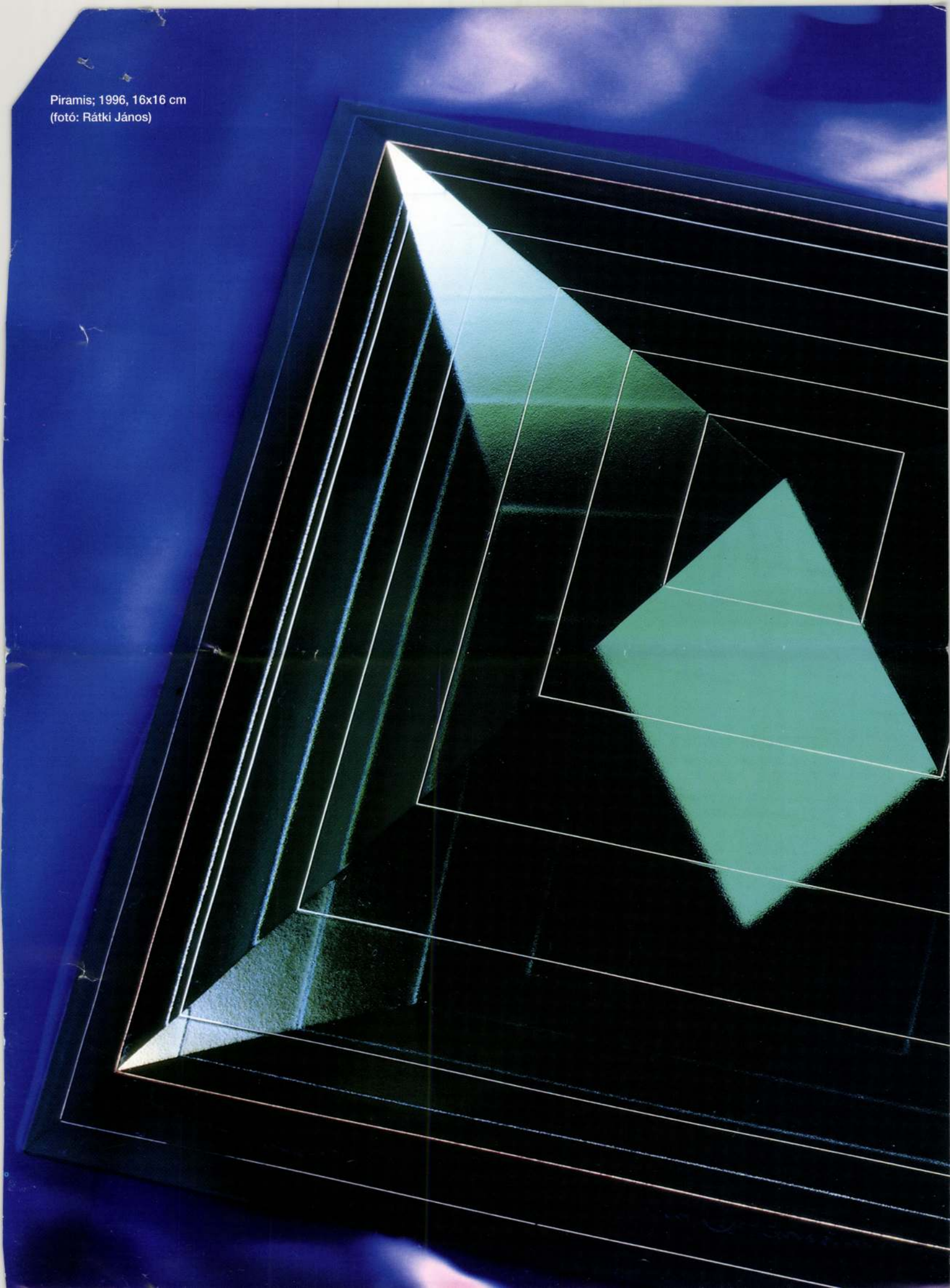

Piramis; 1996, 16x16 cm
(fotó: Rátki János)

Balaton legszebb részén, Tihany közelében 20 hektáros parti, közművesített, beépíthető terület ősfákkal, több száz méteres kiépített panorámás parttal eladó vagy idegenforgalmi beruházáshoz apportba vihető.

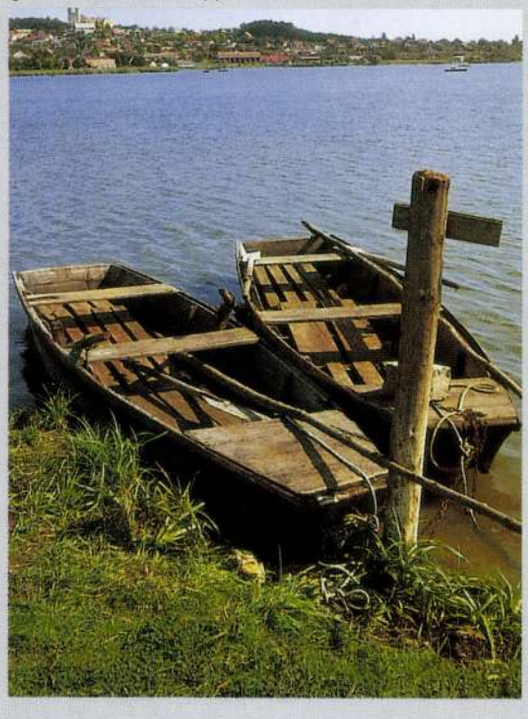

D+R

DESIGN + REALESTATE AGENCY

TERVEZŐ + INGATLANKÖZVETÍTŐ IRODA

NAGY ÉRTÉKŰ, REPREZENTATÍV INGATLANOK

telkek, villák, kastélyok, budai zöldövezeti új és régi lakások, irodaházak, ipari ingatlanok forgalmazása.

1118 BUDAPEST, KÖBÖLKÚT U. 41. TEL./FAX: 165-8941, 185-1904
MOBIL: (30) 515-941, (20) 394-690

3000 m²-es ősparkban romantikus, 1000 m²-es, minden kényelemmel felszerelt luxusvilla: dupla garázs, szauna, szolárium, feszített víztükrű-úszómedence, konditerem, Budapesttől 15 km-re ***eladó*** *vagy* ***bérbe adó****.*

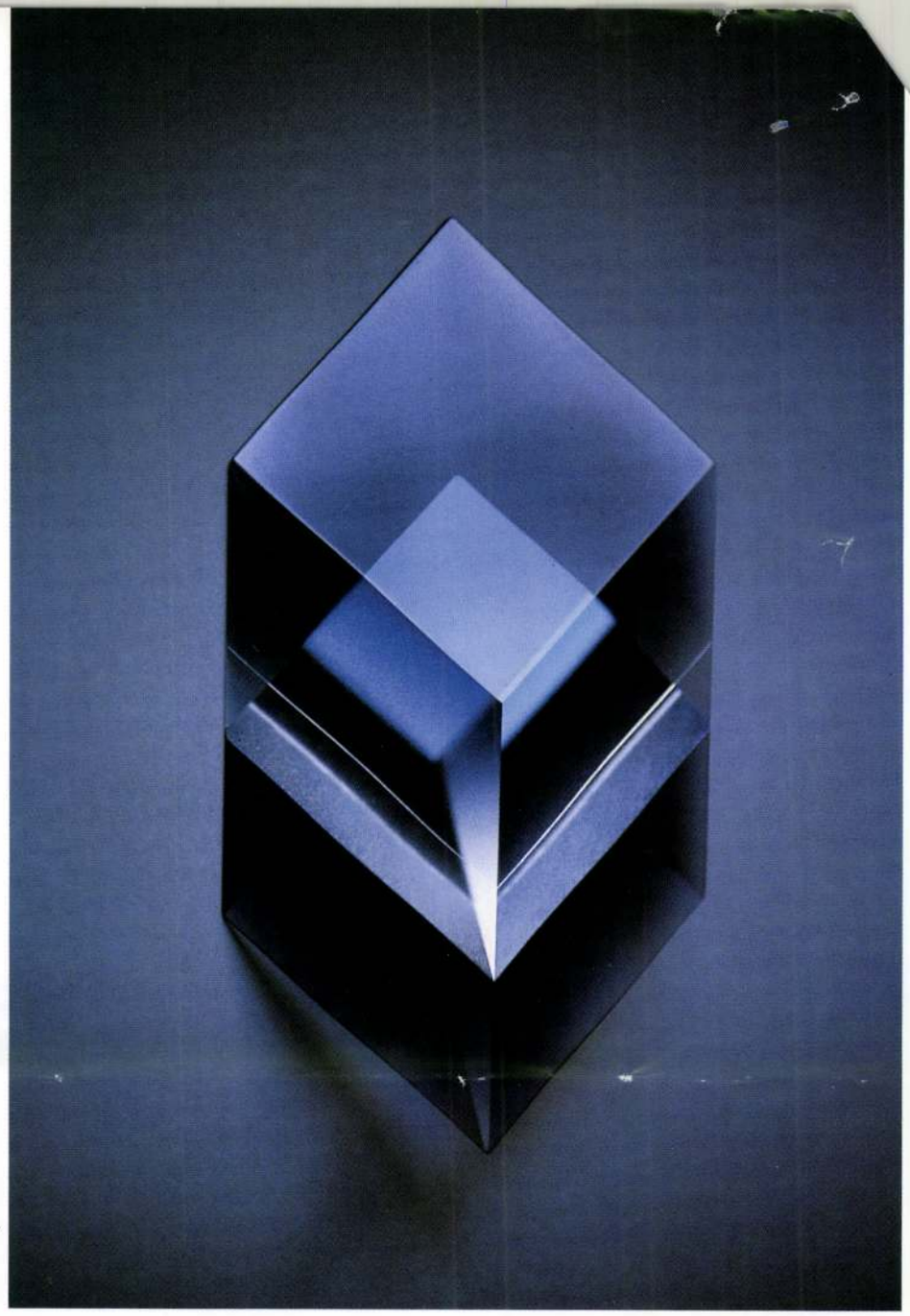

Romboid; 1995, 15x7 cm (fotó: Lukácsi László)

lak adta izgalmat még azzal fokozta, hogy a legyezőt milliméter vékonyságúra csiszolta. A technikai bravúrt, a kihívások vállalását többek között az 1992-ben, Kanazawában (Japán) rendezett Nemzetközi Üvegkiállításon különdíjjal jutalmazták.

Az üvegplasztikák nemcsak gyönyörködtetik a nézőt, de aktivizálják is. A befogadó megbűvölten járja körül a Prizmát, a Tengerszemet vagy éppen a Piramist. Meg akarja érinteni a felületet, bele akar nyúlni a tárgyba, hogy a belső tükröződéseket megérthesse, és a fényt birtokba vehesse. A hatás ugyanaz, mint a gyermekkori prizma esetében. Az megfejthetetlen és fogva tartó csoda volt, ez mindezt tudja, és jóval több is annál: művészet.

Az üveg nagyon hatásos és látványos matéria, de nem adja magát egykönnyen. A benne rejlő lehetőségek megszólaltatása emberpróbáló feladat. A fényjáték rabszolgamunkát követel. A csillogó, tükörsima felület létrehozása többhetes kézi csiszolás eredménye. Az üveg megmunkálása magányos folyamat, idegfeszítő vállalkozás. Miközben az alkotó csiszolja a tárgyat, az alkotása csiszolja őt. S ki tudja, hogy melyik a nehezebb feladat – az üveggel vagy a saját magával folytatott küz-

delem ? Ezt a több hétig tartó, megfeszített figyelmet követelő munkát csak az bírja, akiben nagyon nagy az elszánás, és akinek határozott cél lebeg a szeme előtt. Lukácsi László ilyen ember. Monotóniatűrése, kitartása és az üveg iránti elkötelezettsége egyaránt rendkívüli. Minden egyes munkájában maximalista, a tökéletességnél nem adja alább, bár tudja, hogy azt soha el nem érheti. Munkáját mérnöki precizitás és kiszámíthatatlanság, türelem és állandó kísérletezés együttállása jellemzi. Bár az elmúlt tizenegy év alatt külföldi meghívásoknak, felkéréseknek eleget téve több mint negyven kiállításon szerepelt, önálló hazai bemutatkozásra először idén szeptemberben nyílt lehetősége, amikor stílusosan a Ford Autó Piramis tükör-üveg épületében állíthatta ki munkáit.

Lukácsi László, *üvegtervező iparművész*

Fontosabb kiállítások:

1987: Diákok és tanárok – Heidi Schneider Galéria (Horgen, Svájc)

1988: Magyar Üveg – Suzel Berna Galéria, (Antibes, Franciaország)

1989: Glass Now (Japán)

1990: Nemzetközi Fiatal Iparművészek, a zsűri díja (München, Németország)

1990: Első Tihanyi Üvegtriennálé, Képző- és Iparművészek Szövetségének díja (Tihany)

1991: Art Expo (New York, USA)

1992: Yamaha Üvegkiállítás (Japán)
Önálló kiállítás a Transparence Galériában (Brüsszel, Belgium)
Kanazawai Nemzetközi Üvegkiállítás, Kyohei Fujita díja (Japán)
10 magyar üvegművész – D'Amon Galéria (Párizs, Franciaország)

1993: Mai magyar üveg – hamburgi Iparművészeti Múzeum, (Németország)

1994: Üveg és textil (Barcelona, Spanyolország)
Magyar üveg – Rob van den Doel Galéria (Hague, Hollandia)

1995: Nemzetközi Üvegszimpozium (Frauenau, Németország)
Szobrászkiállítás – Tamás Galéria (Budapest)
Üveg – Paradoxon – Művészet, Iparművészeti Múzeum (Budapest)

1996: Első hazai önálló kiállítás – Ford Autó Piramis (Budapest)

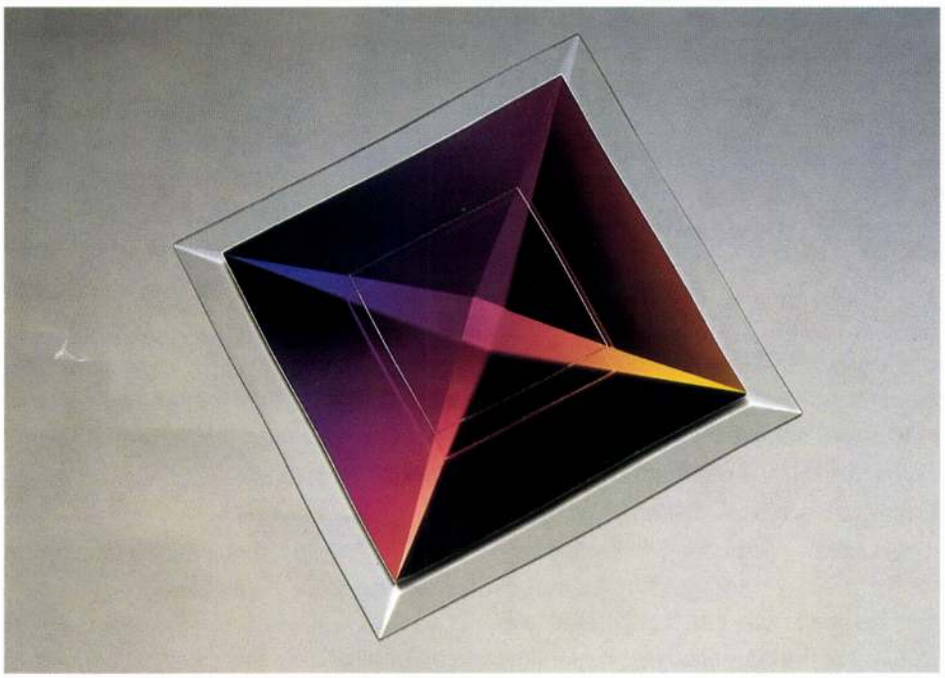

Prizma ; 1994, 15x15 cm (fotó: Lukácsi László)

Bang & Olufsen

Végre Magyarországon a szórakoztató elektronika Rolls–Royce-a!

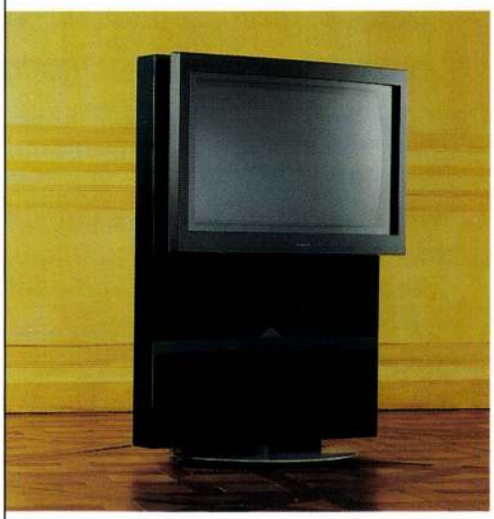

Egyik különlegessége:
egy hifi-toronnyal egész házát behangosíthatja!

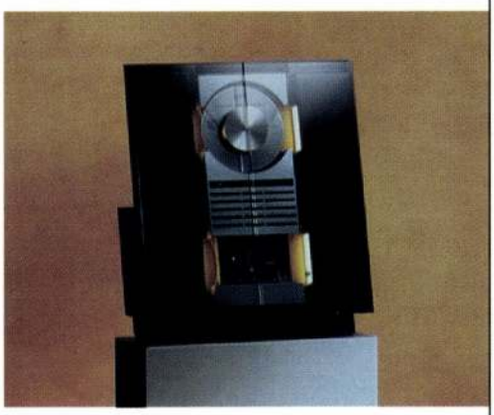

Bang & Olufsen Center

Budagyöngye Bevásárló Központ
1026 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 121.
Tel./fax: 275-2198
Nyitva tartás: hétköznap: 12–18 óráig,
szombaton: 10–17 óráig,
vasárnap: 10–15 óráig.

Bang & Olufsen

MODERN FÜRDŐSZOBAKÉP

Vajon Ön melyiket kedveli: a high-tech berendezések krómos csillogását, a mosdók csaptelepeinek fémes tapintását vagy inkább az arany és a réz tükröződő játékát a vízfelületen és az apró mintákkal díszített csempe látványát a fürdőszobafalon? Fürdő- és fürdőszoba-kultúra, azaz hogyan, milyen környezetben vegyen frissítő pezsgőfürdőt korunk modern polgára a 20. század végén?

Az iparművészet kialakulásával és fejlődésével a századfordulótól egyre nagyobb hangsúlyt kapott az egyéni ízlés szerinti tervezés, amely lassan függetlenedett a társadalmi osztálytól, sőt az anyagi helyzettől is. A modern stílusok számos neves művészét megihlette saját lakása: egy szék, egy asztal, azaz egy egyszerű, mindennapos használatú tárgy, amelyet egy kis fantáziával egyedivé varázsoltak.

Amíg ez igaz volt a lakás központi részeire, addig a mások elől rejtett helyiségekben eleinte piszok és igénytelenség honolt. A 20. századi lakáskultúra egyre inkább felfigyelt erre a hiányosságra. A fejlődés elérte a fürdőszobákat is, mivel a felpörgött, gondokkal és felelősséggel teli világban minden embernek szüksége van a rohanás utáni pihenésre, lazításra, relaxációra. A praktikum mellett nemcsak az esztétikum, hanem a kiegészítő funkciók iránt is megnőtt az igény. Ki ne ismerné ma már az egyre tágasabb zuhanyzókat, frissítő pezsgőfürdőket, otthoni medencéket és magánszaunákat?

A mai modern fürdőszobák felszereléseiben az esztétikai megjelenés összefonódik a tartós anyagokkal. A változatos, könnyed színek és minták, a letisztult formák mintha láthatatlanná tennék a technikai hátteret, melynek kulcsszavai: egyszerű kivitelezés, könnyű beépíthetőség, folt- és karcolásmentesen tisztítható felületek, törhetetlen biztonsági üvegek, higiénikus és baktériummentes szigetelés, burkolat mögé rejtett felfüggesztő elemek és szerelvények, infra- vagy radarvezérlésű öblítőrendszerek, fajanszok korszerű alapanyagokból, mint például az akril, a corian, és még sorolhatnánk.

Napjainkban a stílusok közül két főbb irányvonal rajzolódik ki a fürdőszoba-design területén. Az egyik az úgynevezett high-tech, amely a krómos csillogást, az egyenes, könnyen áttekinthető formákat, az inkább üres és egyszerű felületeket kedveli, főleg az alapszíneket használja, és néhány berendezési tárgy segítségével teszi kellemessé és pihentetővé a fürdő képét. A másik a múlt század szecessziós motívumaihoz, ornamentikájához nyúl vissza, apró mintás csempék, díszes, elegáns vagy lágy vonalak, hagyományosabb formájú berendezések jellemzik, s az összhatásban az arany és a réz, valamint a szelídebb, kevert színek dominálnak.

A cikk a SanUb támogatásával készült.
1065 Budapest, Podmaniczky u. 13.
Tel.: 312-1429
Ugron Béla
épületgépészet

Artweger

SanUb

LUKÁCSI László

Cím/Adress:
1026 Budapest, Gábor Á. u. 2.

Szül. év hely/Date and place of born:
1961. Budapest

Tanulmányok/Studies:

Bp. Magyar Iparművészeti Főiskola – üveg szak	1985

Csoportos kiállítások/Group exhibitions:

Budapest, Józsefvárosi Galéria „Válogatás a '85-ben végzett üvegtervező művészek diplomamunkáiból."	1985
Balatonfüred, Balaton Galéria „Országos Üvegművészeti Kiállítás"	1985
1973 Los Angeles – Berlin – Erfurt Fiatal Iparművészek Stúdiójának kiállítása	1986
Svájc, Horgen – Heidi Schneider Galerie	1987
1979 Budapest, Vigadó Galéria	
1980 Ünnep – Fiatal Iparművészek Stúdiójának kiállítása	1987
Franciaország – Antibes, Suzel Berna Galerie	1988
Hollandia, Hague – Galerie Rob van den Doel Contenporary Hungarian Glass	1989
1977 NSZK, Frankfurt Galerie Gottschalk – Betz	
1981 Glaskunst aus Ungarn	1989
1986 NSZK, Frauenau – Glaskunst aus Ungarn	1989
Japán – Glass Now '89	1989
1986 Pécs, Fiatal Iparművészek Stúdiójának Kiállítása	
1987 (Művészeti Alap díja)	1989
1989 NSZK, Hamburg Galeria „L" Glas aus Ungarn	1989
NSZK, München Jugend Gestaltet	1990

Kiállított művei:

1981 Legyező I./Fan I.
1981 ragasztott, csiszolt, fémgőzölt síküveg 31 x 10 x 45 cm
1983 Legyező II./Fan II.
1984 ragasztott, csiszolt fémgőzölt síküveg 22 x 40 x 7 cm
1985 Legyező III./Fan III.
1985 ragasztott, csiszolt, fémgőzölt síküveg 31 x 6 x 40 cm
1986
1987
1988

r.Tihanyi Üvegtriennálé, Tihanyi Muzeum, 1990.VI.2.–X.31.

Késő szüret

— Juhász Gyula versei. Ára 5.— korona —

Amikor a poéta túl van a mohó vágyakon, valami felsőbbséges filozófia lesz úrrá a lelkén. Ez a filozófia lehet cinikus és lehet lemondó, de lehet az a szelid jóság is, amelyet a getsemáni kert sápadt vándora érzett a Judás-csók után is. Ez a szelid, megbocsájtó, édesbús filozófia sugárzik át aranyfénnyel Juhász Gyula költeményein. Túl minden földi vágyon, gyarló szenvedélyen, tisztult és megnemesedett lélekkel szorítja szívéhez a szenvedőket.

Emberektől, hiúságoktól, vágyaktól eltávolodva, minden költészet ősanyjához, a magánossághoz menekült Juhász Gyula, hogy csak önönlelkében kutasson. Nem a kék angyali felhők édeskés romantikáját keresi a világtól elzárkózva. Az életből, amelynek fájdalma elvonultságának ihletett óráiba is elkísérte, valami keserűséget is vitt magával, csalódást és kiábrándulást. Színei, amelyek ragyogók, éppen ezért nem is Beato-Angelico isteni boldog derűjétől ragyogók, bár szelidség, megértés és szeretet a hangjának főalapvonása. Multba néző szeme szomorúságot lát mindenütt és emlékeinek aranyrózsái komor, fekete bársonyból virítanak ki, megejtő harmóniában. És ez, a szinte áhitatos harmónia, amely lelkeket ringató, akárcsak templomi orgonaszó, a másik nagy értéke Juhász Gyula átfinomodott, szenvedéseken átszűrt lírájának. A hangulatok mélyéből a gondolatok drágagyöngye szinte az álmok csodás erejével sorakozik füzérbe és nyelve is éppen ilyen tisztult, színes és mindent kifejező, amellett, hogy ízig-vérig magyar.

Juhász Gyula szép könyvéből alább közlünk két verset mutatóba:

Csöndes panaszok

Ha meghalok — a csönd oly nagyszerű —
Elhallgat e világi tájakon
Egy fájó hegedű.

Egy hegedű, mely — boldog emberek —
A végtelen, reménytelen borút
Zengette meg.

A bánatot, hogy nincs igaz öröm
És nincs igazi vágy, mely teljesül
E vérkönnyes rögön.

A bánatot, mely legszebb mégis itt,
Mely borban, kéjben bibor, isteni
Virágként kivirit.

Ha meghalok — a csönd az én hazám —
Akkor fogok én élni, győzni majd
Igazán.

Már azt hiszi . . .

Már azt hiszi a vén szív: túl a jón
És túl a rosszon hindú bölcsességgel
Úszik mély vízen és örök hajón
És egy az ősi röggel, ősi éggel.

Már azt hiszi a vén ajk: némaság
A legbölcsebb szó e zajos világon,
Hogy nincs igénk, mely az örök magány
Ködén át zengne és hírt vinne fájón.

És ime: barnul már a téli rög
És ime: zöldel már az őszi parlag,
És ime: csak a változás örök.

És ime: mély vízen, mely parttalan tart,
Még kora úszni, míg folyói folynak,
Az áradó és fájó tavaszoknak.

Lukácsovits Ily

Az állatkert újdonságai. A függő-cinke (Remiza pendulina) fészke fiókákkal

A jövő magva

Zúg a szél, kavarja az avart, sepri a kiszáradt kórókat. Mintha pusztítást szórna széjjel a novemberi idő. Aki ilyenkor künn jár, az élő temészet alkonyodását érzi. Mintha most kezdődnék a vég.

Közelről annak látszik. Aki maga is benn van e kavarodásban, akinek arcát éri a rideg, süvöltő orkán, temetői hangulatot érez. Mintha mindennek vége volna. Holott igazában ez a jövő kezdete.

A kép persze, amit ilyenkor a természet ad, a multé, az elmúlásé. Virág és zöld levél helyett száraz kóró. Mintha seprővel volna tele a liget. Ezek egykor hímes szépségű virágok voltak, a boldog nyárban, amikor minden ujjongott és gondtalanul, gondolattalanul élte a percet. Mi lett belőlük?

Hát nem kell lehangolódni, mert a valóságban e szürke kórók, e seprővé aszott növények, most hintik szét az életet, a jövendőt. A hímes virág helyén szürke magvak ezrei ülnek. Várják, hogy lehulljanak az anyaföldre. Várják azt a rideg, karcos novemberi szelet, amely a sétálóknak olyan kellemetlen. Várják, hogy az megpaskolja a kórót s hogy a kóró a zúgó szél csapkodásában ruganyosan ide-odalengve, széjjelhintse az anyaföldbe a jövő életét rejtő magvakat. Megszenvedjük ridegségét, de reményünk van, hogy jövendőt is kapunk tőle. Mert a magvak mindegyike, ha még oly szürke és kicsiny is, telistele van tömör életakarattal. S ez a fontos: akarni, keményen s elszántan akarni az életet.

Ha a magocskában nem volna meg ez a kemény, sűrített életakarat, s nem dolgoznék törhetetlen szívósságú munkával, minden növény régen kipusztult volna. Pedig micsoda rettentő novembereken kellett átesnie az élő természetnek irdatlan mennyiségű évezredeken át! S mégis megmaradt: mert íme, itt van. E kórók

virágok voltak s elődeik már nyíltak, mielőtt egyetlen élő ember lett volna a földön. Nekik végtelenül több szenvedést és küzdelmet kellett végigküzdeniök, mint az összes nemzeteknek. Sokjuk kipusztult mindörökre, mert talán nem edzették meg magukat. De amelyek tudták állni a zivatart, azok meglátták a jövőt. Sőt kellett nekik a szenvedés, a tépázó, a romboló zivatar, mert nélküle magvaik nem hintődtek volna széjjel, nélkülük fajuk nem fejlődhetett, nem edződött volna. Igy nőttek, mindig a jövő felé, a jövő érdekében, acélos életakarattal.

Mikor fölsír ennek a csunya novembernek rettentő szele az ablaktáblámon: eszembe jut, mennyivel több veszedelmen esett át ősidők óta egy-egy növény, mint az emberek nemzetei. Ezer ellenséggel szemben csak egy a fegyvere: az életakarat. A kiserkedző palántát elsodorja a fagy. A fejlett növényt lelegeli az állat. Gyökerét, lombját kukac meg hernyó rágja. Virágát letépi egy gyermek. Magvába féreg veszi be magát, madár szedi ki, millió évek óta. S itt van, él, nem pusztult ki, mert tudta akarni az életet. Micsoda odisszeán megy át a végre megért mag! Ha nem falja föl állat: le kell hullania a termőföldbe, hogy új életet költögessen. Lehull az avarra. Kell egy szélnek jönnie, hogy arról leseperje, alsóbb lombok puha párnájába, amelyek óvják a fagytól. De ez még nem elég. Kell még jönnie zúgó esőnek, hogy a víz még mélyebbre sodorja. Ki kell állania a földbeli ellenségek támadásait. Termőtalajra kell akadnia, langyos esőre kell várnia: millió veszedelem közepette törhetetlenül tör egyetlen nagy célja: a jövő felé.

De állta, mert hiszen itt van, megmaradt, diadalmasan életben maradt s alakulni, fejlődni fog.

Mert végzetes erővel akarni tudta az életet.

Aki csak pusztulást lát most: gondoljon a nagy életakarat mindenhatóságára. Hát fáj az orcánknak, a szívünknek a ridegen korbácsoló november, de higyjük és akarjuk, hogy magvakat hint a jövő számára. Az élet nagy világában csak átmenet minden valami felé, aminek végső állomása belevész a végtelenbe. Ki tudja, mire való, mely végcélt szolgál, hová alakul a növény vagy akár egy nemzet? Csak egyet tudunk: egy erő, amelynek fokozására minden fel van szerelve, előre hajtja. A rideg novembert keményen állja s a maga javára fordítja a természet. Ennek a csodának megértésére érdemes kiállani az istenitéletbe. *k.*

Megnőttünk — odáig

Előrehajolt nyakkal és vállakkal tágrahúzott szemekkel, hegyezett fülekkel figyelnek az úi kor hangjaira asszonyok, leányok: a nők. A ma női, akiknek megadatott, hogy lássák betelni és újjászületni az időket. A rettenetek és szorongattatások kicsattantak és boldogan, rózsás arccal, fehérvirágos koszorúiában közöttük jár ismeretlenül is ismerős arcával az új asszony, akitől ime! azt kérdezik a ma női: mit hoztál nekünk? Mit vársz tőlünk?

Jogokat hoztam és kötelességeket, — mondja a derüs szelid arcú, aki azonképpen szeretet, mint ahogy béke is ő. Mindama jogokat hoztam, amelyekért harcoltatok. Én áthidalom a szakadékokat; az elválasztó kőfalakat lerombolom és megszüntetem a különbségeket. Én egyenlőséget adok, mert ezt akartátok. Mindent megadok, amit kívántatok. Legyen jog: választó és választható. Tanuljatok élni vele.

Mert ezen fordul meg minden hogy élni tudjunk a jogokkal. Hogy belülről hajtson ki mindaz, ami tegnap még jelszó volt, hogy alkotó részévé legyen a léleknek és ne maradjon külső dísz, utólag odaakasztott, mert divatossá lett.

... Rohamosan jött az átalakulás de nem váratlanul. Akik mélyebben láttak, azok régen tudták, hogy aláaknázva a talaj alattunk, már csak a lángralobbantó szikrára vár. A háborús irtózatok kálvária-évei érlelték meg erre a férfiakat, nőket egyaránt. A férfiak odakünn, a halái fojtogató pitvarában, a nők idehaza a vég nélküli, ácsorgó sorok kígyószorítása alatt; a rettegések, várakozások, aggodalmak őrjítő és őszítő éjszakáiban — ezer nélkülözés, gond és nyomorúság között tanultak meg kérdezni és gondolkozni embervoltuk hogyanja, miértje, célja és céltalansága fölött. Azok a nők, akik négy-öt esztendővel ezelőtt még maguk tehetetlen bábok voltak, a háborús küzdelmek kényszerítő hatása alatt megtanultak nézni, látni és gondolkozni a látottak fölött. Még azoknak is látniok kellett, akik erőszakkal hunyták be szemüket. Köröskörül toronymagasra nőtt a szenvedés, bele kellett abba ütközni, akarva, nem akarva. Belevilágított ez mindenen keresztülható fénnyel a lehunyt pillák alá: megmutogatta mi van legislegbelül a hús és vér és csontok mögött. A nőket nagykorúvá tette a háború. Ezeket a nőket nem kell féltenünk. Ha nem is tudja ma még valamennyije, mit kell tennie, meg fogja tanulni. Az arra való képesség meg van bennük, ez bizonyos. Ezek a nők már tudni fogják, hogy a felszabadulás nem szabad szerelem és tudni fogják mindenek fölött és mindenek előtt, hogy az egyenlőség nem nemi kérdés. Mert ma már minden nő tudja, hogy más is van a világon, nemcsak próbabáb és megtanulta itt a legfelületesebbje is, hogy hogyan kapcsolódik bele az egység sorsa az összességbe, és éppen ezért, mert szervesen kapcsolódik bele, van kötelessége az egységnek az összességgel szemben. Ami a háború előtt csupa elvontság volt, alkotmánytani lecke, az vérré és hússá vált bennünk: az államnak és egyénnek joga és kötelessége egymás iránt és egymásért. A történelem bennünk játszódott le, országok, népek sorsa bennünk: századokat láttunk összeomlani és születni. Megértünk a történelem-csinálásra.

Ami a háború előtt talán merész játék lett volna: ma természetes következmény. A nők, akik ezt a háborút átszenvedték, tudják, mit kell majd tenniök, amikor róluk és a belőlük fakadt életről döntenek.

Magyaros díszű modern legyező. Lukátsovits Ily műve

Uj Idők 1918/19. XXV. 6-7.

Lukátsovits Ily

iparmivészeti

tárgyai *

Ernst Mur. kiáll. 33. sz

(1918. szept.)

* Legyezők, perzsa áttörésel, hímzett tülferitők, gyöngyvaléh, battikvirág, battikok a szobrok, talapfatán

német népmese gazdag fantáziájú romantikus festője, *Düsseldorfban* Cornelius utódja az akadémia vezetésében Wilhelm Schadow, kinek iskolájából az aacheni *Alfred Rethel*, a német történeti festészet monumentális mestere magaslik ki. Nagy nekiindulás után a düsseldorfi iskola sokáig a romantika melegágya, majd a kezdődő realizmus bölcsője volt, de körülbelül egy emberöltő óta jelentéktelenné süllyedt. *Theodor Hildebrand, Karl Sohn, Julius Hübner* az itt divó romantikus genre hordozói, *Karl Friedrich Lessing* és *Eduard Bendemann* a realizmusra törekvő történeti festést, *Johann Peter Hasenclever* a nyárspolgárian humoros genrefestést, *Johann Wilhelm Schirmer* pedig az ideális romantikus-heroikus tájképet művelték. A düsseldorfiak tulajdonképen a *brlini iskolából* indultak ki, hol a félig klasszicista, félig romantikus történeti festést *Karl Wach* és az idősebb *Karl Begas* képviselik. A berlini biedermeier kispolgári és parasztgenre festője *Eduard Meyerheim*, a berlini társasélet és arckép kedvelt művésze, *Franz Krüger*, a plein-air festés egyik úttörő tájképfestője pedig *Karl Blechen*. A biedermeier közepette már ekkor tűnik fel a fiatal *Adolf Menzel* (1815—1905) realisztikus történeti fölfogása. A düsseldorfiak között már említettük Schirmer ideális tájképfestészetét, neves tájképfestők még a görög tájak festője: *Karl Rottmann* és az Odysseus-tájképek mestere, az idősb *Friedrich Preller*. *Hamburgban* a biedermeier arcképfestő, *Julius Oldach*, a természetet finoman megfigyelő arckép- és tái-

Lukátsovits Ily

sárközi csipkei.

Ernst Múzeum kiállítási
XL. (1920) 12. l.

4

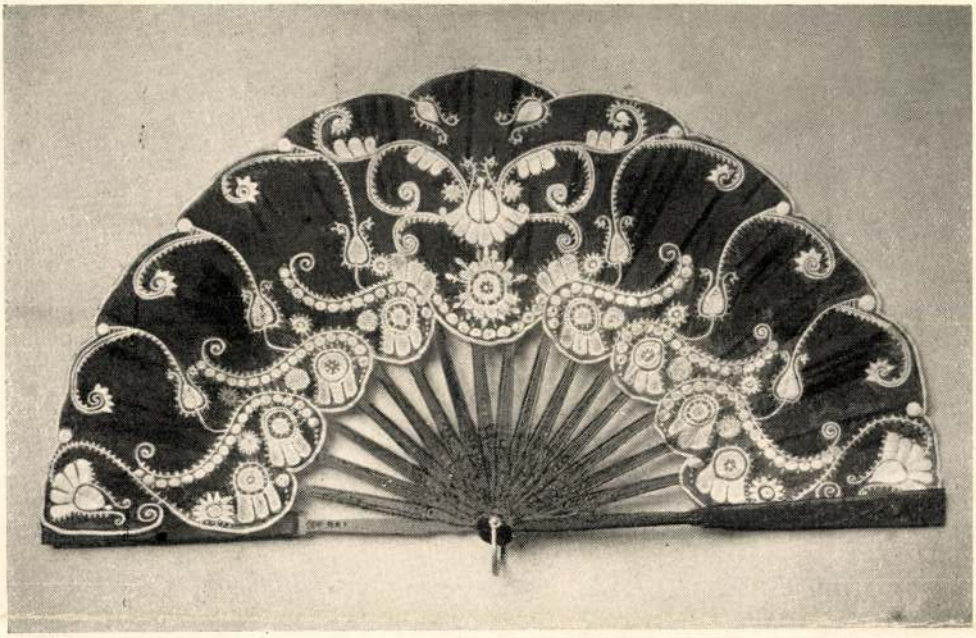

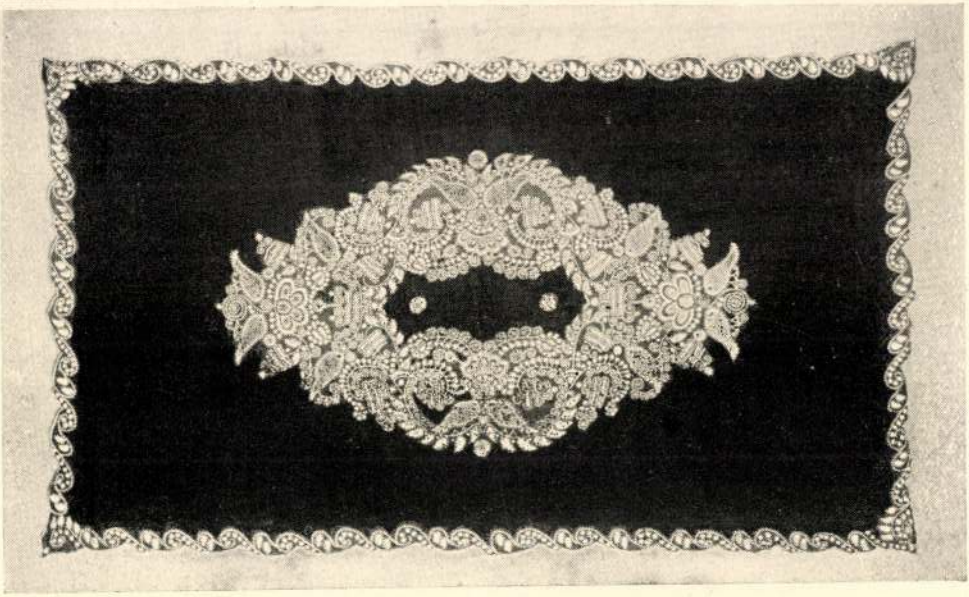

Lukátsovits Ily : SÁRKÖZI CSIPKÉK.

Lukátsovits Ily

1920. febr.-márc. kiáll.
sárközi csipkéi.

Ernst Múzeum XI-csop.
kiáll. Eat.

Vasillo' VIII 161.

Lukátsovich Ily

1918. koll. Ziäll.
Ernstiel. a
Rudnay - Pásztor
koll. Ziällitassal
Kapcsolatb.

Porva k. n. V. 194.

Lukatsovits Ily

sparmuvezeti tarsjai

1917. Eiall. Ernstuél.

Lukátsovits Ily, iparművésznő; szül. 1898-ban, megh. 1920 áprilisában.

Gyászjelentés.

Lukatsovits Ilona

Hiszett legyező és párna, repr.

Magyar Iparmúvészet

1917. 285. l.

György vt.

Csütörtök
25
Márk ev.

Péntek
26
Marcellin

Szombat
27
Kaniz. Sz. Pét. et.

€ Utolsó negyed 5 ó. 21 p.

Nap kelte 4 ó. 52 p. — Nyugta 19 ó. 05 p.

1935 • 17. hét **Április** IV. hó • 30 nap

naptár

Nizan

V	18	
H	19	
K	20	
S	21	P. 7. n.
C	22	P. 8. n.
P	23	
S	24	A. M.

Lukátsovits Illy

Lukátsovits Illy iparművésznő, a *Madame* című folyóirat művészeti szerkesztője, április 10-én hirtelen elhúnyt. A női ruházkodás művészetének és a női kézimunkák nemesítésének szentelte finom izlését és jeles tehetségét.

Magyar Iparművészet

1920. 24. l.

részesül. Valóban el kell borzadnunk arra a gondolatra, hogy mi lenne, ha a Poliklinika megszünnék. Pedig a háború óta ez az intézet állandó létfenntartási küzdelmet folytat. Egyesületi alapra volt fektetve a gondolata, de tényleg a magyar társadalom tunyasága folytán, javarészben állami és fővárosi segélyezés alkotta jövedelmének javarészét; ezek a segélyek pedig, valutánk romlásával aránylag nem valorizáltattak. Így tehát tengődtünk, ahogy tudtunk; három éven át valóban nagyszabású amerikai segítség tartott fenn, de ez nem állandósulhatott mindenkorra és most ismét kizárólag a magyar állam és társadalom nagylelkűségére vagyunk utalva. Néhány gyűjtési akció elég jó sikerrel járt és a pénzügyi kormányzat is meg-

Lukácsovics Ilona

textil

1916-17

Éinúsk 1930. 86. l

áros közönsége
l történt felszabadulása
dulója alkalmából
ET RENDEZ
es kifejezéseként a

LLEMNIS

kus drámájának
őadásban való bemutatásával
órakor nyitja meg.

ALKALMÁBÓL előadásra kerül
SA SOLENNISE,
ános pécsi püspöknek,
ásnak ajánlott.
zabadtéri előadásainkat
megismételjük.

ező bizottsága nevében
a tisztelettel meghívom

Dr. NENDTVICH ANDOR
Pécs szab. kir. város polgármestere,
a Pécsi Ünnepi Játékok Rendező Bizottságának
elnöke.

Lukátsovits Ily

sárközi csipkéz
ki voltak állítva az
Ernst Muzeum 1920
febr. – márc. ki álli-
tásán –

Petőf. V. 78.

LUKÁTSOVITS *Ilv*, iparművész, • 1898. † Budapest 1920. U. i. tanult. Iparművészeti tárgyaiból 1917. és 1918., sárközi csipkéiből 1920. rendezett kollektiv kiállítást az Ernst-Múzeumban.

~~Ásatások, marosportusi IX. 60, 61,~~

Lukácsovits Lajos

IV. évf.

1937/38-ban a főiskola Székely Bertalan díj pályázatán jutalomban részesült

Ferképzomfoisk VK 117.l.
1937/39

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Lukácsovits Lajos

1937/38. IV. éves

festészeti szak,

rendkív. hallg.

I–II. félév

Ferképzomfoiskèvk

1937/39 – 151. l.

Napilap bizományi iroda és könyvterjesztési vállalat
Cégtulajdonos: ifj. GREIF BÉLA KALOCSA.

T.

Európa
Lapterjesztő

Budapest
V. Visegrádi u. 36.

Lukácsovits Lajos

III. éves fest. nakos (hallg.

Képzm. Fönsk. Evk rendk.

1936/37. 74. l.

Ferkèpzomfoiskèvk

A nis-i ni

főtartójának

Ernst Múzeum aukciói XXVII.

2089. ÁLLÓÓRA, aranyozott bronz, dobalaku teste négy delfinen nyugszik, tetején ülő Mercur. Bécs, empire. — Stutzuhr, Bronze vergoldet, trommelförmig, auf vier Delphine ruhend, mit Mercur. Wien, Empire.

2090. KÉT GYERTYATARTÓ, hengeres fatalapzaton aranyozott bronzamorett, kezében fáklyaalaku gyertyatartó. — Zwei Leuchter, auf Holzsockel Amorett aus Bronze, mit Fackel. Empire.

2091. ÁLLÓÓRA, aranyozott bronz, négy oroszlánlábon álló négyszögü talapzaton, négy saslábon áll a dob-alaku órаház, Bécs. — Stutzuhr, Bronze vergoldet, Sockel auf vier Löwenfüsse, trommelartiges Gehäuse auf Adlerfüsse. Wien, Empire.

2092. KANDALLÓKÉSZLET, egy állóóra és két karos gyertyatartó, öntött bronz. Bécs, XIX. sz. — Kamingarnitur, eine Uhr, zwei Armleuchter. Bronze. Wien, XIX. Jh.

2093. SZELENCE, aranyozott réz, áttört rokokostilusu diszitéssel, födelén piros ékkősor. Német, XIX. sz. k. — Dose, Kupfer vergoldet, mit Rokokodekor. Deutsch, M. XIX. Jh.

2094. OVÁLIS SZELENCE, festett zománc, födelén és oldalain szines jelenetek. Német, XVIII. sz. m. f. — Ovale Dose, Maleremail, mit Scenen. Deutsch, zw. H. XVIII. Jh.

2095. FÜSTÖLŐ (koro), email-cloissonné, gömbös testén kék alapon repülő madarak, levelek és virágok szinesen. Kina, XIX. sz. — Koro, Email-cloissonné, auf blauem Fond Vögel, Blätter und Blumen, farbig. Chinesisch, XIX. Jh.

2096. PÁVA, trébelt réz, stilizált áttört diszitéssel és vésett rajzu alakokkal. Nyolcszöges talapzaton. Perzsa. — Pfau, aus Kupfer getrieben, durchbrochen und graviert. Persisch.

2097. ESCHOLIER, öntött bronzszobor, álló férfialak karddal és könyvvel, középkori ruházatban. Francia, XIX. sz. — Männerfigur, Bronze, stehend, mit Schwert und Buch, in mittelalterlicher Kleidung. Französisch, XIX. Jh.

2098. KIS MOZSÁRÁGYU, öntött bronz, gyürüs tagozatokkal. XVI. sz. — Kleine Mörserkanone, Bronze. XVI. Jh.

2099. KÉZITÜKÖR, aranyozott bronz, kerek tükörrel, hátlapján miniatür női mellkép. Jelezve: *Raynal.* Francia, XIX. sz. v. — Handspiegel, Bronze vergoldet, mit Miniaturbild. Französisch, E. XIX. Jh.

2100. KÉT FÜSTÖLŐ, öntött bronz, tojásdad teste három lábon áll. — Zwei Räuchergefässe, Bronzeguss, auf drei Füsse. Japán, XIX. sz.

2101. FÜSTÖLŐ (koro) öntött bronz, lapitott ovális testén domboru ág és madár. — Koro, Bronze guss, mit Reliefdekor. Japán, XIX. sz.

2102. GOLDMARK-PLAKETT, vert bronz. Jelezve: LUKÁCSY. Magyar, modern. Ungarisch.

2103. TÁLCA, ezüstözött réz, benyomott diszitéssel. — Platte, Kupfer versilbert. XIX. sz.

2104. ASZTALDISZ, ezüstözött réz, talpastálalaku két bőségszaruval. Német, XIX. sz. — Tafelschmuck, Kupfer vergoldet, in Form eines Aufsatzes mit Füllhorn. Deutsch, XIX. Jh.

2105. KANDALLÓÓRA, két girandollal, öntött bronz részben aranyozva. Az órán Canova Theseus és Minotaurusának kisebbitett mása. Bécs, XIX. sz. — Kaminuhr, zwei Girandolen, Bronze, teilweise vergoldet. Wien, XIX. Jh.

2107. KÉT KANDELÁBER, öntött bronz, triposzalaku, hat karral. XX. sz. — Zwei Kandelaber, Bronzeguss, XX. Jh.

2108. ASZTALDISZ, aranyozott bronz, kettős tállal, tetején álló nőalak. Bécs, 1860 k. — Tafelschmuck, Bronzeguss, mit Frauenfigur. Wien, um 1860.

2109. CSILLÁR, aranyozott bronz, párosan kihajló nyolc karral. — Luster, Bronze vergoldet. Biedermeier.

2072. KÉT FEKVŐ LÓ (ajtófogantyu), öntött bronz. Olasz, XVII. sz. — Zwei Pferdefiguren liegend (Türgriff). Italienisch.

2073. TABERNAKULUMAJTÓ, trébelt, vörösréz aranyozva, rajta monstrancia két térdeplő angyalkával. Magyar, XVII. sz. — Tabernakeltüre, aus Kupfer getrieben, vergoldet, Dekor bildet eine Monstranz mit zwei Engelfiguren. Ungarisch, XVII. Jh.

2074. RENAISSANCE ASZTALI ÓRA, aranyozott bronz. Dobalaku testén oldalt és alul gazdag vésett rajzu, kartusos, leveles, virágos és gyümölcsös diszités. Tetején számlap és csengő, óramutatóval. Német (Nürnberg), XVI. sz. — Renaissance Tischuhr, Bronze vergoldet, trommelförmig, mit Kartuschen, Blumen und Obstdekor graviert. Deutsch (Nürnberg) XVI. Jh.

2075. KÉT PISZTOLY, dömöckölt acél, gazdag vésett és maratott diszitéssel, faragott aggyal és töltéshez szükséges szerszámokkal. Jelezve: Kirner, Pesten. Mahagonifatokban. Magyar XIX. sz. — Zwei Pistolen, damascener Stahl, reich graviert und geätzt, mit Werkzeuge. Ungarisch, XIX. Jh.

2076. IFJU PÁR, bronzszobrocska, empireruházatban, márványlapon. Jelezve: O. HERTEL. — Junges Paar, Bronzefigur, in Empirekleidung. XIX. sz.

2077. VÁNDORKOMÉDIÁS, öntött bronz, hátán ülő majom hegedüvel Jelezve : O. Hertel. Német. XIX. sz. v. — Wanderkomödiant, Bronze. Deutsch, E. XIX. Jh.

2078. ÁGYUMINTA, öntött bronz. — Kanonenmodell, Bronzeguss.

2079. PLAKETT, ón, a Szent-családot ábrázolja, egy apácával és gyermekkel. — Plakett, Zinn, die hei ige Familie.

2080. URMUTATÓ, trébelt vörösréz, barokkdiszitéssel, domboru alakokkal és ékkövekkel, aranyozás nyomaival. Magyar, XIX. sz. — Monstranz, Kupfer, mit Barockdekor, Relieffiguren und Schmucksteine. Ungarisch, XIX. Jh.

2081. AZ ÜLDÖZÖTT SZARVAS, öntött bronz, himszarvas négy kutyával. Jelezve: P. J. Mene. Francia, XIX. sz. — Der verfolgte Hirsch, Bronze, mit vier Hunde. Französisch, XIX. Jh.

2082. LÓVAL KÜZKÖDŐ OROSZLÁN, öntött bronz, fekete lakkpatinával, ovális talapzaton. Olasz, XVII. sz. — Pferd mit Löwen kämpfend, Bronze, mit schwarzer Lackpatina. Italienisch XVII. Jh. Illusztr. XLII. tábl.

2083. KÉT KANDALLÓDISZ, aranyozott bronz, négyszögü tagozott talapzaton, vadkan, illetve őzfejbe végződő bőségszaru, gyümölcsökkel és gyümölcsfüzérekkel. Francia, empire. — Zwei Kaminzierden, Bronze vergoldet. Empire.

2084. ÁLLÓÓRA, aranyozott bronz és üveg, hosszukás bronztalapzaton félelliptikus üveglap, rajta bronzkeretü számlap. — Stutzuhr, Bronze vergoldet und Glas. Empire.

2085. KÉT ÉREM, öntöttbronz, egy-egy római császár képmásával. — Zwei Medaillen, Bronzeguss, mit römischem Kaiserportrait.

2086. ÉREM, vert ólom, V. Károly római császár képmásával, 1521-es évszámmal. Német. — Medaille Zink. Deustch, 1521.

2087. KÉT NAGY DISZTÁL, trébelt sárgaréz, van Ostade-modoru korcsmai jelenettel. XIX. sz. — Zwei grosse Prunkschüsseln, aus Messing getrieben, mit Scene. XIX. Jh.

2088. ÁLLÓÓRA, aranyozott bronz, négyszöges testén domboru akantuszlevelek, tetején görög férfi mellszobra sisakkal. Francia. — Stutzuhr, Bronze vergoldet, mit reliefierte Accanthusblätter, oben griechische Büste in Helm. Französisch, second empire.

Lutácsné Bernáth Ilma

Dunatanya, olaj, 85 x 68 cm
Napraforgó, " 55 x 39 "

Budapest Műcsarnok Kiállítása 1957
Kat. hest. kisdejíné, Kézimi Irén

11.

Lukácsné Bernáth Ilma

kiállított festményei:

Dunakanyar, olaj, 85 x 68 cm.
Naprafordó, -"-, 55 x 39 cm

Tavaszi tárlat. A Mücsarnok kiállitása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

11.1.

Lukácsné MDK
Pintér Mária

1951-ben az államositott Zsolnay-gyár "Nemzeti Vállalat"-nál
a sajtoló oszt. vezetője.

78.o. 51. jegyzet.
NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár müvészete. Pécs.1959.

Lukácsné Bernáth Ilma

MDK

A dorogi bánya felszinén, olf.

Mücsarnok 195o. I. Magy. Képzőm. Kiáll.

Lukácsné Bernáth Ilona MDK

Dunakanyar, olf.

Napraforgó, olf.

Mücsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Lukácsné Bernáth Ilma MDK

A miskolci Müegyetem épitése, olf.

Mücsarnok 1952-53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Lukácsné Bernáth Ilma MDK

Dömösi kilátás, olf.

Miskolci cementgyár-épitès, olf.

Mücsarnok 1953 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Lukácsné Bernáth Ilma

Festmény

A III. Magyar Képzőművészeti Kiállítás festményei
(Dutka Mária)
Magyar Nemzet 1952 dec. 27

LUKÁCSNÉ BERNÁTH ILMA

A Miskolci Műegyetem épitése. Olaj 7ox5o.

III.Magyar Képzőművészeti kiáll.kat. Műcsarnok 1952.dec-
1953.márc.

MDK

Lukácsné Berháth Ilma festőmüv.

Két kiállitás, Független Magyarország, 1949. márc. 16.

M. D. K.

Lukácsné Bernáth Ilma testő

A nyergesujfalusi kolónia tragja (1919)

Derkovits Gyuláné: Mi Ketten Bp. 1954.

30. l. 33., 56.,

Lukácsné Bernáth

Ilma

festő

Szabad Művészet

1957. 52. l.

ister 1913.február 21-én 178714.sz.
énztárhoz int.rendeletének másа:

KIFIZETTETETT
MAGY. KIR. ÁLLAMPÉNZT IX. kor.
március hó 10

mpénztárt hogy a postyéni templom-
Magyar Nemzeti Múzeumba történt
költségek fejében Hetvenhárom/73:/
kek Orsz. Bizottsága elnökének
molás kötelezettsége mellett fi-
megjelölt alnaplójában kiadáskép

teléül:

VALLÁS ÉS KÖZ

Lukácsné Bennáth Ilma

festő"

Szabad Művészet, 1949

III. évf. V. sz. 158-160.o. kiállítások.

Szegi Pál beszámolója

Lukácsné Bernáth J. festő"

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 2-3 sz. 112.o. kiállítási napt. - Csoportkiállítás. III. 6-16.

Lukácsné Bernáth

Ilma

festő

Szabad Művészet

1950.10.415.l.

MDK

Lukácsné Bernáth Ilona, festö

Dunakanyar. Olaj.
Napraforgó. "

Műcsarnok.-Tavaszi Tárlat.1957. -Kat. 11.1.

MDK

Lukácsné Bernáth Ilona, festő

A dorogi bánya felszínén. Olf.

Műcsarnok. -I.M.Képzőmű K.ill. 1950. Kat. 5.l.

MD K

Lukácsné Bernáth Ilma, festö

Dömösi kilátás. Olf.
Miskolci cement-gyár épités. "

Mücs.-IV.M.Képzm.Kiáll. 1954.jan.-febr. Kat. 8.l.

MDK

Lukácsné Bernáth Ilona, festö

A Miskolci Müegyetem épitése, Olaj.

/Mücsarnok?/-III.Képzömüv.kiáll. 1952.dec.-1953. márc

Kat. 8.1.

MDK

6. Lukácsné, Bernáth Ilma, festő
(l. Boross Géza)

Mics. - III. Magy. Képzőmův. kiáll. - 1952 XII. 27. M.N. - 5. l.
Dutka M.

Lukácsné Bernát Ilma MDK

sz. 1891

Az 1950 augusztásában megrendezett Első Magyar Képzőművészeti Kiállitáson szereplő, emigrációból hazatért művészek között emlitve.

Pogány Ö.Gábor:Magyar festészet a XX.században.Bp.1959.66.l.

Lukácsné Bernáth Ilma

MK

A Tanácsköztársaság idején létrejött nyergesújfalusi képzőművészeti szabadiskola /Kernstok ingyenes művésztelepe/ egyik tagja volt.

129.o.

ZOLNAY LÁSZLÓ:/szerk/: A Tanácsköztársaság napjai Esztergomban. Bp. 1960.

MDK

Lukácsné Kaész Kató

Dutka M: III. m. képzőmüv. kiáll. grafikája.
Magyar Nemzet, 1953. jan. 9. 2.l.

MDK

Lukácsi

Rákóczi siremlék. Vas.Ujs. 1908. 8.sz. 153-4. l.
képpel

Lukácsi
szobrász

MDK

A soproni képzőművészeti kör II. mükiállitása.
Mücsarnok 1899. 256-257.o.

MDK

Lukácsi, szobrászm.

a pozsonyi Petőfi-szoborpályázatra beküldött művét a zsüri megvételre ajánlotta.

Kitüntetések.
Művészet.1904.339.l.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Lukácsi Árpád

NÉPSZAVA

1978 NOV 1 2

021

Lukácsi Árpád: Tavaszi köszöntő

Lukácsi Árpád

Tavaszi köszöntő

Népszava, 1978. nov. 12./8. old.

K.D.K.

LUKÁCSI Ferenc évi készmérők

8 emeletes lakóház típustervo pályá-
zatán vesz részt

munkatársa: Boruzs Bernát

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) 124. sz. 6. e.
Eredményesen zárult a 8 emeletes la-
kóház típustervo pályázat

Lukácsi János

A cegléd Táncsics Mihály iskolá-
ban működött.

Hidvégi Lajos: Képzőművészeti hagyományok
Cegléden.

Rajztanítás 1973/3 32 old.

Lukácsi László

Balatonfüredi üvegnüvéreti
kiállítás

Magyar Nemzet 1985. IX.5.

Lukácsi Lajos

~~Herpka Károly ifj~~

K

A Budapesti Koresolyázó
Egyesület vándordíja
Terverte Lukácsi Lajos,
ezüstből cizellálta fenti
Repr.

Értímisk. 1902/3. ~~I~~ 51. l.

~~Alsókubini Csaplovics Kot. IV. 262~~

~~[illegible]~~

Lukácsi Lajos

Szerepel a Magyar Vasuti és Hajózási ~~kiállításban~~ Klub Karácsonyi kiállításán

Magyarság 1926 XII. 21.

Lukácsi
szobrász

MDK

A Soproni Képzőművészeti Kör III. mükiállitása.
Mücsarnok 1900. 542.o.

Kiállítási kalauz

Élő GLASSikusok

Az üveggel, e ridegen kemény és bensőségesen lágy anyaggal dolgozó iparművészek nincsenek tulságosan elkényeztetve kiállítási lehetőségekkel, s ezért csak dicsérni tudjuk a Képcsarnok elhatározását, hogy a fenti, szellemes cím alatt bemutatkozási lehetőséget biztosított kilenc fiatal üvegtervező számára a *Csók Galériában*. A látványos tárlaton nem használati vagy dísztárgyakat, hanem ún. *stúdióüvegeket* láthatunk, olyan egyedi kivitelezésű kézművestermékeket, amelyek elsődleges célja az önkifejezés, a művész gondolati és érzelmi expressziójának a megjelenítése.

A stúdióüveg-mozgalom a hatvanas években indult el hódító útjára. A kutatások bebizonyították, hogy az üvegmassza szabad szellemű kezelésével nem csupán praktikus célzatú tárgyak, hanem a formák és alakzatok *sokfélesége* állítható elő, s ezen belül is különösen alkalmas kísérleti jellegű munkák kivitelezésére. Az eredmény egy határeseti műfaj, az *üvegplasztika* létrejötte lett, amelyen természetesen nem a klasszikus szobor valamiféle üveg-hasonmását kell értenünk, hanem egy teljesen új funkciójú szoboralakzatot, amelyben a játékosság, a fantázia, a minden alkalmazotti elemet nélkülöző esztétikum dominál.

A modern üvegszobor többnyire építészeti igazodású konstrukció, vagy a művészeti absztrakció különféle lehetőségeit kiaknázó építmény, amely az anyag eredendő szépsége mellett főként a megmunkálás sajátszerűségeivel, a színek és a fények játékával, valamint a formakombinációk keltette feszültségek révén hat. Mindezek képzettársításokat indítanak el a szemlélőben, csakúgy, mint a művek címadásai, s így végül is az alkotás tényleges tartalma a művész és a néző *közös erőfeszítésének* eredményeként válik megfoghatóvá. Ebben az értelemben a stúdióüveg a koncept art sajátos megjelenési formája.

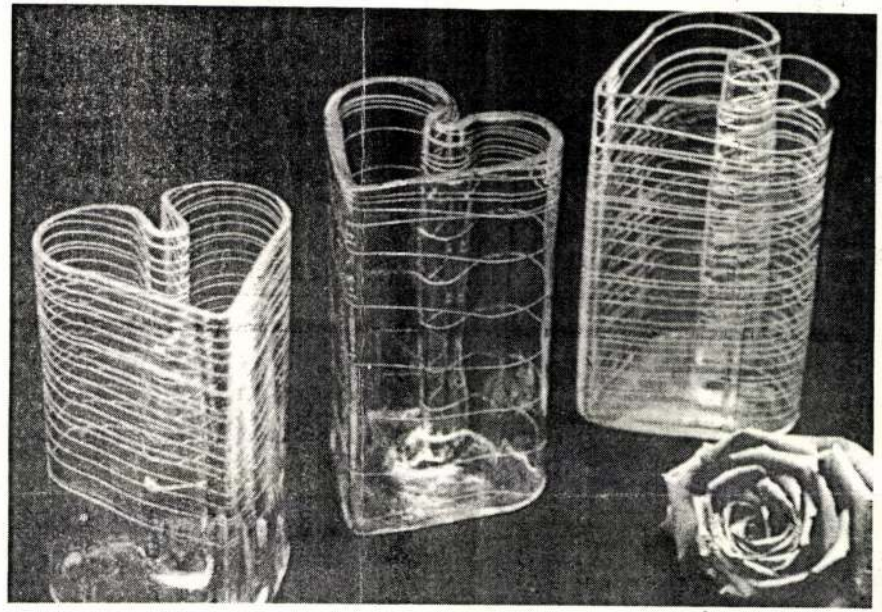

Házi Tibor: „Szivügyeim"

A Csók Galéria válogatását igazán nem vádolhatjuk uniformizálással: a kilenc alkotó *kilenc egyéniséget* reprezentál. Azt is a javára írom, hogy számolva a vásárlói elvárások sokféleségével, igyekszik minden műveltségi szintnek élményt nyújtani. *Borbás Dorottya* üvegpillangói, vagy *Házi Tibor* „szívügy"-vázái nyilván többeknek fognak tetszeni, mint *Buczkó György* üveghasábokból és síkokból szerkesztett „szobor-architektúrái", vagy *Polyák János* követ és üveggöröngyöket párosító beszédes applikációi. Ez utóbbiak ugyanis — holott kvalitásos munkák — nem könnyen fedik fel értékeiket, az az elmélyedtséget igényelnek. *Gaál Endre* szabálytalan körvonalú üvegtömbjeiben mintha a kőzetek és ásványok titkai kelnének életre, míg *Lukácsi László* legyezőformái a távol-keleti kézművesség tradíciójához nyúlnak vissza. *Jegenyés János* törékeny szépségű üvegkeresztjei nemcsak vallási, de humanista szimbólumok is, s ugyanúgy közösségi kötelezettségeinkre figyelmeztetnek, mint *Horváth Gabriella* Földtála. *Kertészfi Ágnes* már máskor is tanújelét adta ötletgazdagságának: ezúttal antropomorf vázái és korunk gigantomániáján gúnyolódó piramisformái győztek meg afelől, hogy a „new glass", az új üveg, még olyan fogalmi jellegű erkölcsi kategóriák megjelenítésére is alkalmas, mint az irónia.

T. A.

HITÜNK KIS ÜGYEI

A kereszténység kétezer éves története (ellenpápákat n számítva) kétszázhatvankét pápát „fogyasztott" el. Átlagos nem egészen nyolc esztendő jutott egy-egy pápa uralko sára. Nem semmi — mondjuk pestiesen. II. János Pál őszer sége már kivételesen hosszú ideje tölti be isteni küldetés (Örökké éljen, az emberiség üdvére!)

Igaz, az évszázadok során többnyire idős férfiak töltö ték be a tisztet, akik között köszvény, malária, pestis pus tított, de *Hángay Zoltán A pápák könyve (Trezor Kiadó)* tá lázatát böngészve, nyilvánvalóvá válik, hogy az atyák közö szép számmal akadnak olyanok, akiknek uralkodását a h talmi harcok kurtították meg. Különösen a kereszténys történetének első háromszáz esztendeje gazdag mártíro ban. A hiányos adatok ellenére is kikövetkeztethető, hog szinte valamennyi pápa vértanúként fejezte be földi pály futását.

Mint ismeretes, a római birodalom pogány államvallás átszőtte a társadalom egész szerkezetét: *„A császár iste tiszteletétől a nyilvános ünnepélyeken, esküformákon át, adásvételi szerződésig egyúttal istentiszteleti cselekmény volt."* (A jelenség nem ismeretlen számunkra.) A keresz tény ezeket az állami elveket elvetette. Következésképpe üldöztetésben részesült.

A törvény halálbüntetéssel vagy kényszermunkával fenye getve előírta a pogány áldozatok kötelezettségét. Aki bemu tatta, vagy megvesztegetéssel bizonyítványt szerzett ról megúszhatta a vértanúságot. Akik a végsőkig kitartottak h tük mellett, lefejeztettek, vagy a szicíliai bányákban végez téK, de közismert az ókori népszórakoztatásnak ama formá ja is, amikor a makacs kereszténveket az arénák porondjá ra, az oroszlánok elé hajigálták. (Azóta sok újat nem tud tunk kitalálni!)

Természetesen szép számmal akadtak, akik a vértanú ságtól való félelmükben megtagadták hitüket. A hiteha gyók az üldöztetés enyhültével megbánták tettüket, de „bukottak" visszavétele az egyházon belül heves vitákho vezetett. Nováciánus ellenpápa (251—258) egyenesen azt hir dette: a bűnökre nincs bocsánat.

Úgy tetszik, a vita még nem zárult le. A társadalom szint jén máig tart. Vértanúk viszonylatában sem szűkölködünk Nevesek és névtelenek hosszú sora gyötri feledni vágyó em lékezetünket. Szívem szerint azt mondanám, az oroszlánok tól hemzsegő porondok kora végképp lejárt, és törékeny vi lágunk minden becsületes hitnek, eszmének, világnézetnek otthona lehet.

De íme, a kétezer éves tapasztalás: eszmék, hitek, ideo lógiák változhatnak, de a porond, az oroszlán, a módsze marad...

Gara János

Totális félelmek

Bár három évvel ezelőtt azt nyilatkozta: befejezte, nem vesz már többé tollat a kezébe, *Bohumil Hrabal*, ez a szolid humorú bölcs „mese-

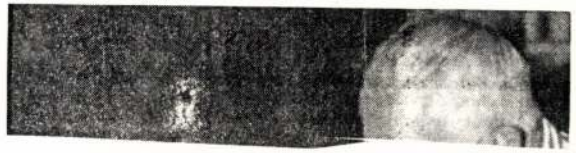

Próbaév következik

Cseke Péter az igazgatóváltást követően otthagyta a *Nemzeti Színházat*, de nem szerződött másik társulathoz.

— De, kétségtelenül! Hiszen a főiskola elvégzése óta mindig társulathoz, s *ami a színház lényege: közösséghez tartoztam*. Ilyen vonat-

LUKÁCSI László

MDK

Lukácsovics asztalos m.

Gaul K: Butorip. diszitőip. az ezr.éves o.kiáll.on. Közl 1897, 6.füz. 276.l. képek

M. D. K.

LUKACSOVICS Antal farsekas mester

Habán mester, XIX. sz.

Csánzi 1954. 112. l. VI. t.

MDK

Lukácsovics János

Gaul K: Butorip.diszitőip. az ezr.éves ő.kiáll.on.
Emlékkönyv 1897, 6.füz. 265-276 l. képek

MDK

Lukácsovics J.

könyvszekrény kivitelezése

Különfélék. Magyar Iparművészet, 1899, 169 l.

MDK

Lukácsovics János

Magyar Iparművészet, 1899. 51, 52 l. képek

MDA

Lukácsovics János

butorterv kivizetelézése.

Magyar Iparművészet. 1901. 271-272 l. kép.

MDK

Lukácsovics János, diplome de mérite

A torinói kiállítás kitüntetései. Magyar Iparmüvészet 1902. 246.l.

MDK

Lukácsovits János, asztalos
1896. Millenáris nagy érem
19oo. Páris, ezüstérem
19o2. Torino, diplome de mérite

Az Iparm.Társ. kiállításainak kitüntetettjei.
M.I. 19o3.

Lukácsovics János asztalos

M.D.K.

a Faragó Ödön által tervezett szfőv .polgármesteri szoba könyvszekrényének készitője

repr .

György Kálmán: Az iparmüvészet a párisi kiállitáson
A világ iparmüvészete Párisban. 1900. Szerk. Fittler
Gamill és György Kálmán
Klny. a Magyar Iparmüvészet 1900. évi folyamából

48.1

Lukácsovics János, artalos

Ipermüveret 1896-ban 409.

Lukácsovics

műasztalos

Magyar Iparművészet, 1899

4. sz. 168. o.

különféle.

Lukácsovics János, artalos

Iparmüvészet 1890-ban 141.

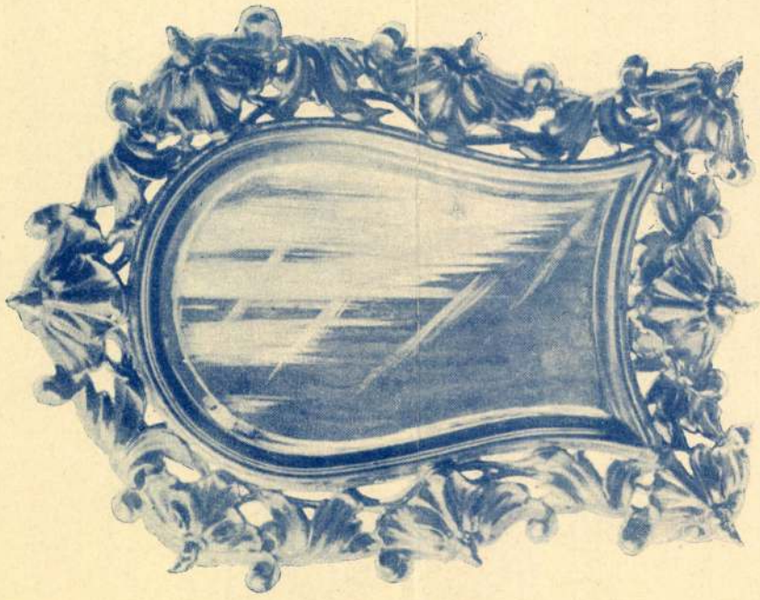

Aranyozott tükörkeret,
készítette: Spisák Imre.

Tervezte: Horti Pál.

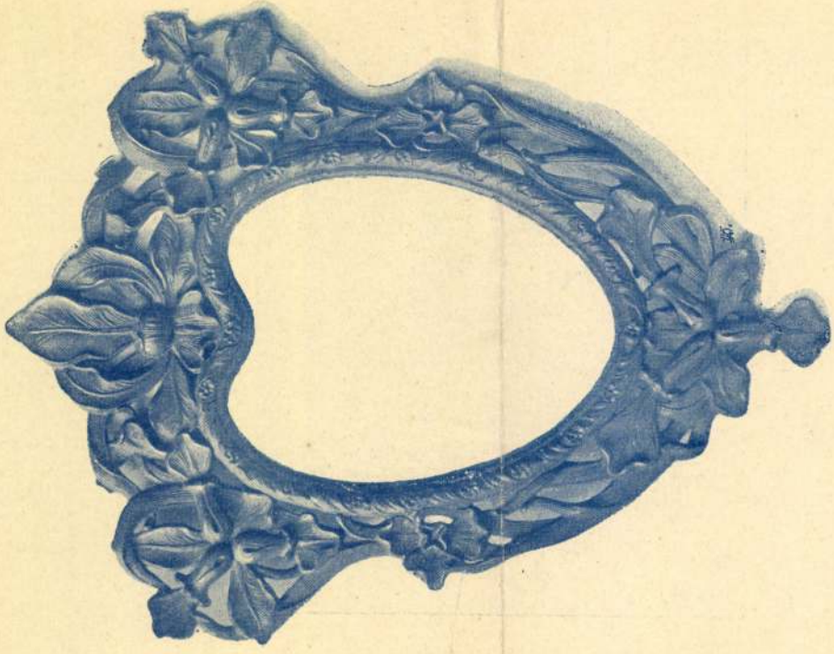

Tükörkeret bronzból,
készült a Beschorner öntődében.

K
5/P

Magyar Iparművészet
1899. 51 kép

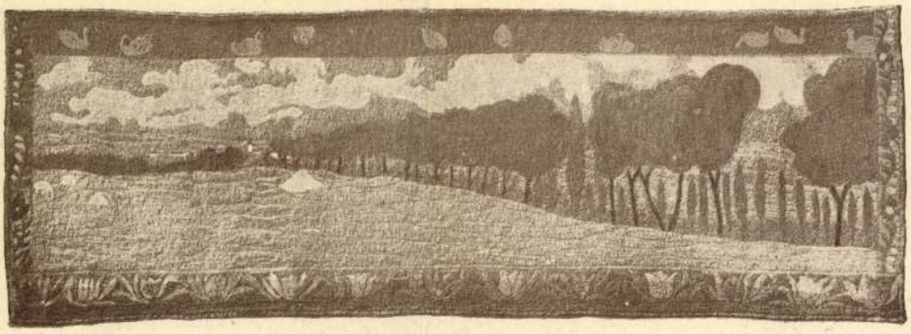

Himzett supra porta.
Tervezte: Rippl-Rónai J.

Szivarszekrény.
Tervezte Nagy Jenő. Készítette: Lukácsovics János.

LUKÁCSOVICS JÁNOS, kékfestőmester

Pesty Sámdor 1821-ben remekelt. Lukácsovics János nagykárolyi festőmestertulajdonában van erről a bejegyzés. 1821. 19. Febr. 69. old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek II. Festendő anyagok, céhvitak 49. old

ARRABONA, Xantus János Muz. Évkönyve, 18. Győr, 1976

MDK

Lukácsovits János asztalos (Bpest)

1896. iparművészeti haladásért és kitünó munkáért millenáris nagy érmet.
1900-ban a párisi kiállitáson ezüstérmet.
1901-ben a torinoi kiállitáson diplome de mérite, kitüntetéseket nyerte.

Cikk: A magyar iparművészek törzskönyve.

Magyar Iparművészet, 1903. 154.1.

MDK

Kaesz Gyula és Lukácsovics Jenö

Szivarszekrény és karosszék. Kép.100.1.

Kaesz tervei nyomán készitette Lukácsovics Jenö.

Ujjszoba részlete. Kép 101.1.
K.Gy.tervei alapján készitette:L.J.

Az IOKSz. és O.M. Ip.müv.Társ lakásberendezési kiállitásából.

Magyar Iparmüvészet. 1929. 100.1. és 101.1.

Lukácsovics Lajos

A Kép. Főcik. Lampa-Tója.

A Székely Bertalan díj pályázatán 50 pengős jutalmat kapott

Magyarság 1938 V. 8

Lukácsovits Lajos

fest. nak II. c.

Ferkipzomfoisk vk

1935-36. 70. l.

26.

ágos Bizottsága.

ány { száma: 192
kelte: Hivkól 192
beérkezése: jun. 25 1926

ek száma:

elintézett szám:

záma:

záma:

Kantorkyné.

6 { VII/2.

Ministerium.

Lukácsovics Lajos

A Székely Bertalan díj pályázatán 50 pengős jutalomdíjat kapott

Nemzeti Újság 1938 V.8

MDK

Lukácsy

Éva

N.Szal.Rendkivüli kiáll. 1897. dec.
13.1.

Lukácsy

"Éva" c. szobra "tele van mély érzéssel, izzó temperamentummal"-irja kritikájában a lap a Müvészet c. rovatban a Nemzeti Szalonban rendezett kiállitásról, "Az első szecesszió" cimmel.

A HÉT, Bp. 1897. dec. 12. VIII. évf.
5o. sz. 8o2-8o3. lap.

MDK

Lukácsy szobrasz

A Nemzeti Szalon /1897.nov.8-iki kiállitásan "Éva" c. műve.

Cikk: A Nemzeti Szalon új kiállitásai.

Vasárnapi Ujság, 1897. 44.évf. 50.sz. 891.l.

MDK

Lukácsy szobrász

Az első magy. város amely... Müvészet, 1902. 223.o.

Revue de Hongrie

1910. III. ann. V. t. 777-782. l.

Nagy Tavassi Tárlat (Műczarnok).

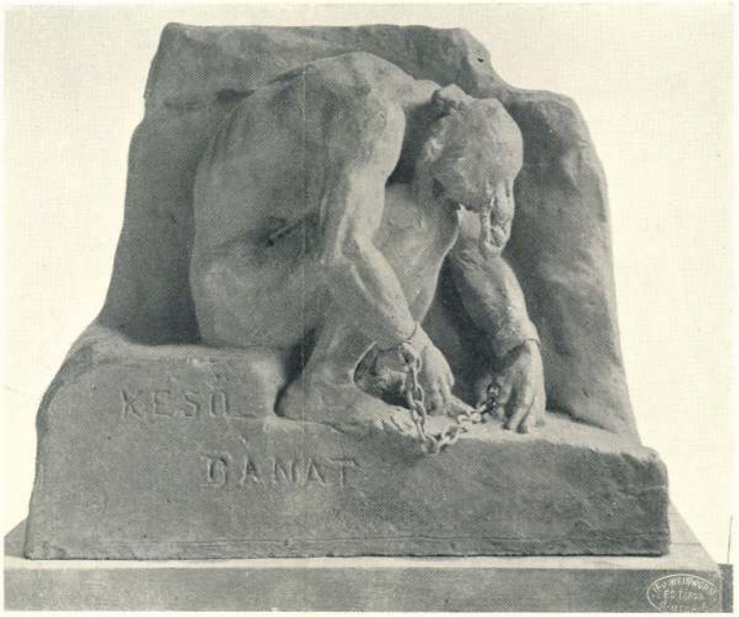

KÉSŐ BÁNAT.

TERVEZTE LUKÁCSY BÉLA.
AZ IPARMŰVÉSZETI ISKOLA
VOLT NÖVENDÉKE.

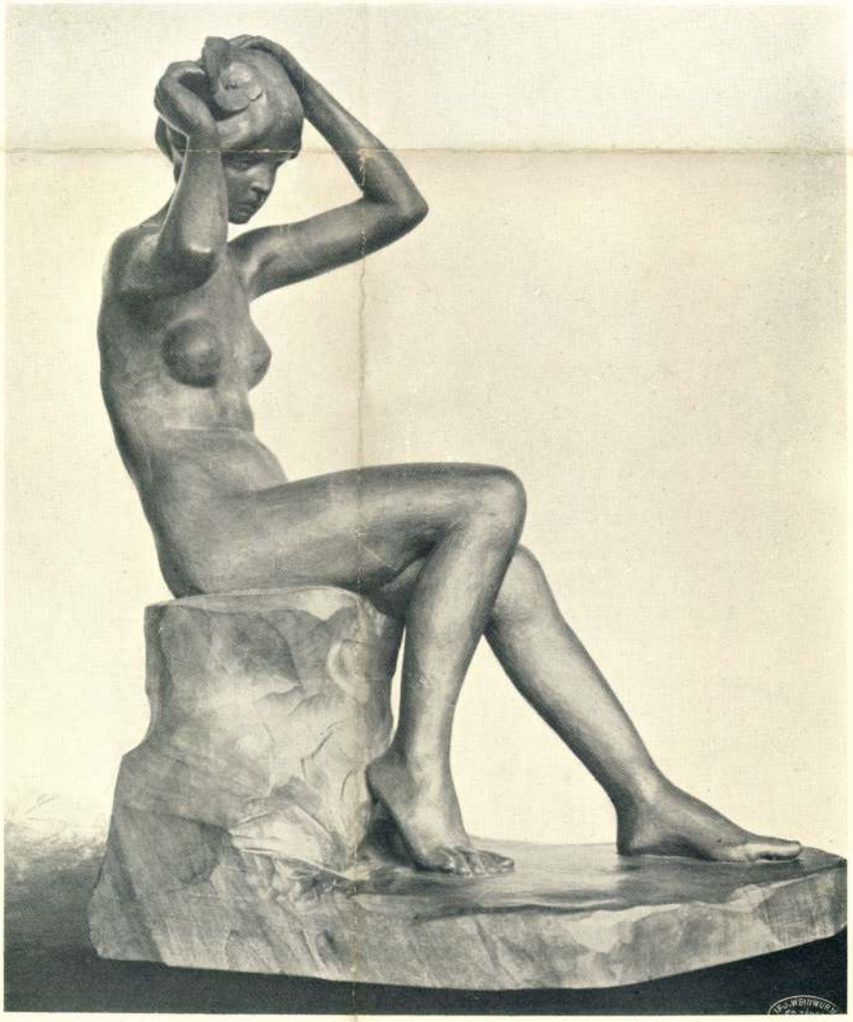

AZ IPARMŰVÉSZETI ISKOLA
JUBILÁRIS KIÁLLÍTÁSA.

TOILETTE.

TERVEZTE ÉS MINTÁZTA
IFJ. MÁTRAI LAJOS S.-TANÁR.
FÁBA FARAGTA RUFF ANDRÁS.

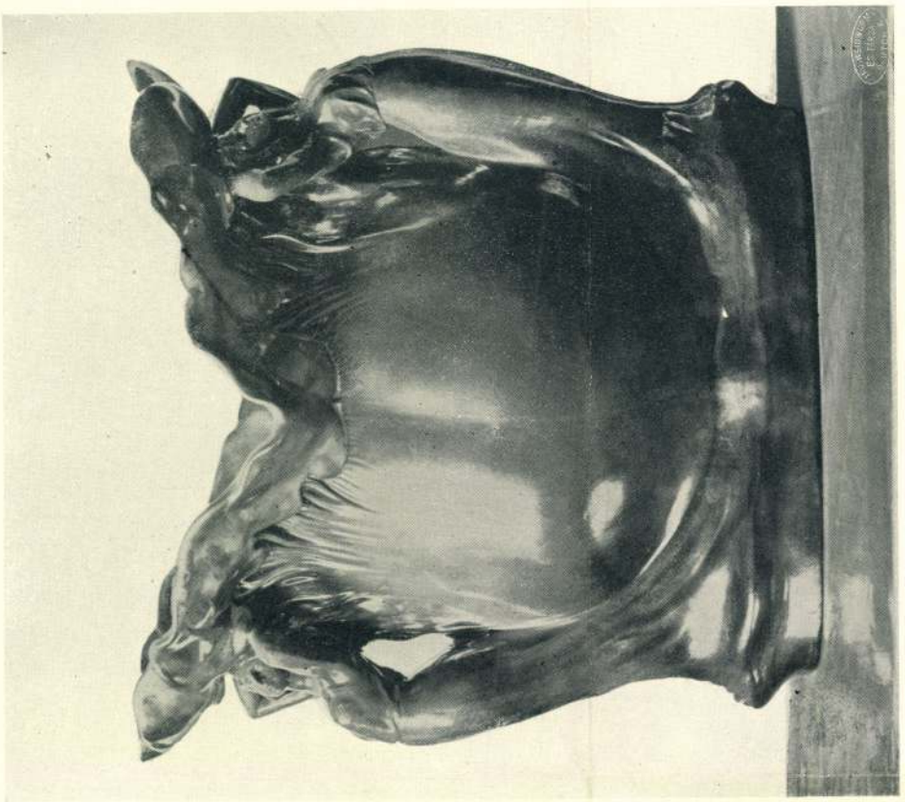

MAJOLIKA VÁZÁK.
KÉSZÜLTEK
A PÉCSI ZSOLNAY-GYÁRBAN.

TERVEZTÉK
ABT SÁNDOR ÉS NAGY MIHÁLY.
AZ IPARMŰVÉSZETI ISKOLA
VOLT NÖVENDÉKEI.

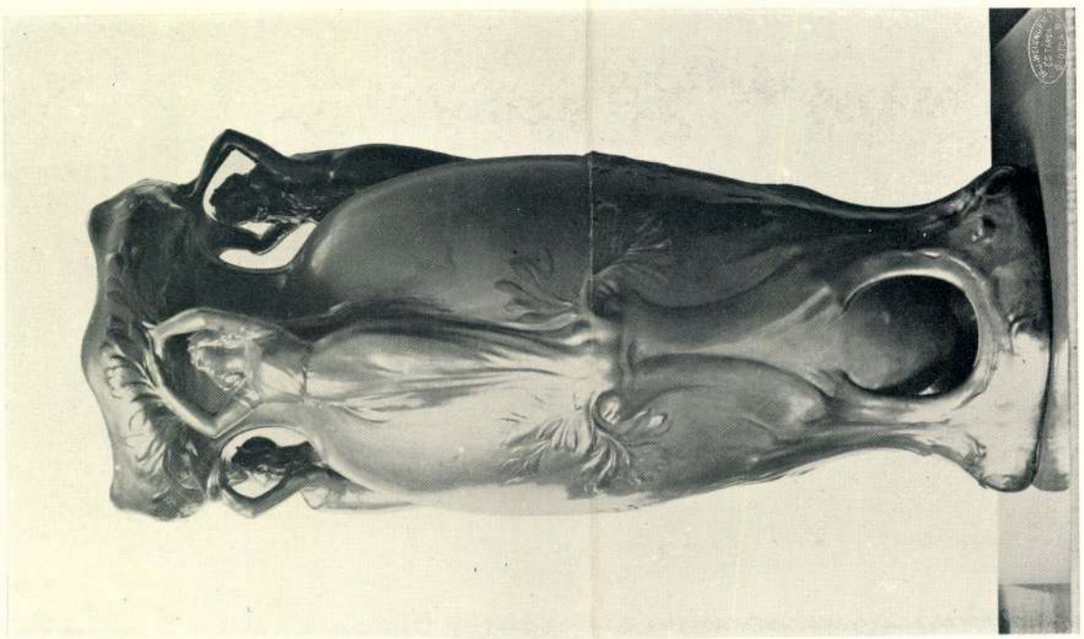

Lukácsy Éva épitész M.D.K.

Közremüködött a szegedi Oskola u - Dóm környék rekonstrukciójánál

Oskola u. 09 jelü lakóépület

Magyar Épitőmüvészet 1 67/3. 18-26.l.

Lukácsy Éva

B/orvendég/ B/éla/: Oskola utca, Dóm környék rekonstrukciója, Szeged. /Borvendég Béla, Gerster Károly, Szabó Ferencz, Tarnai István, Lukácsy Éva, Hernyák Imre, Károlyi István, Kocsis Béla építészek./ - Magyar Építőművészet, 1967. 16.évf. 3.sz. 18-22. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

73. l.

LUKÁCSY GÁBOR, festő

LUKÁCSY GÁBOR: " Mélység, magasság", című müve.
Fekete repr. 96.old

Szabolcs-Szatmári-Szó, le. XI. 1976. 2.sz.

Lukácsy Sándor

festő 1901

Elhunyt 1930. 86. l.

Lukácsy János

1902/03 – 1904/5 –

Ferkèpzomfoiskèvk

1909.

LUKÁCSY I. *János*, festő, * Cegléd 1884 dec. 13. A bpesti mintarajziskolában és Münchenben tanult, azután szülővárosában működött. 1911 óta kiállítója a Nemzeti Szalónnak és a Műcsarnoknak.

Ea. f. II. 49 l

Érkezett 1907. március 2.

162/1907. sz. (Budapest, 1907. február 25-én 5086. sz. a.)

Számvevőség érvényesítve megküldi Wosinszky Mór orsz. felügyelő beszterczebányai és temesvári utiszámláját. (A pénz felvétele véget közöltetett Wosinszkyval, 1907. III. 2.)

Lukácsy János

Műszaros festő Czegléd
1912. tav. kiáll. 700

szül. Cegléd
1884. dec. 13.

A bpesti mintarajz
iskola és
Münchens

Neuer Kalon
alumni

~~Antwerpen II. 37, III. 188, VII. 252, 268,~~
~~VIII. 21.~~
~~h.m.~~

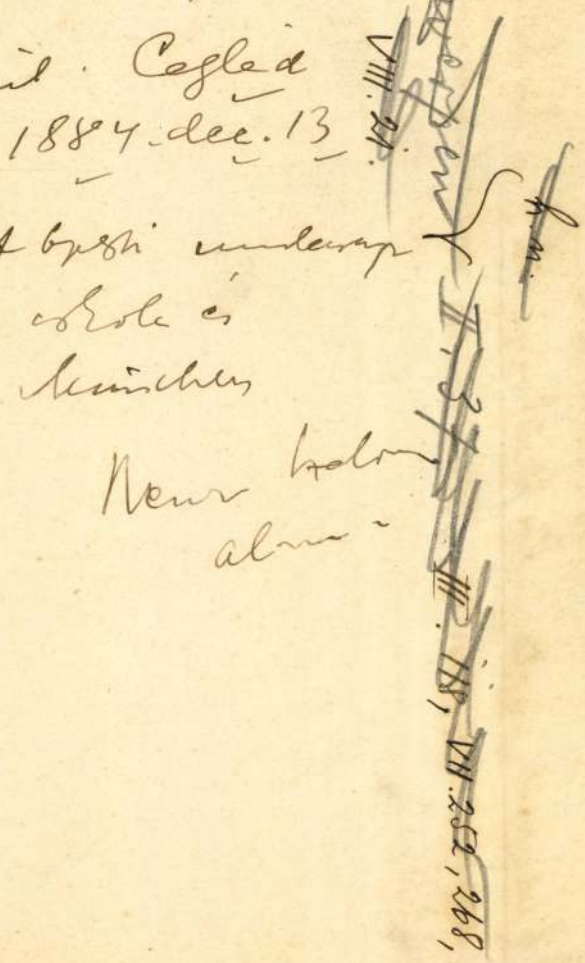

1904. június 23. 287

A budapesti egyetemi Kör elnökségének: a Kör könyvtárának rendezésére az egyetemi könyvtárhoz való fordulás pártolását (306/1904.)

Lukácsi János

mustarajzi iskola, rendkívhallg. 1903/4. II éves.

Érsesitő 1903/4. 14 l.

Lukácsy János MDK

Téli napsütés, olf.

Mücsarnok 1912. tavaszi kiállitás

Lukácsy János

cegléd festő

Csendéleteket és tájképeket festett. Alkoholista volt. Az 1940-es években nagy nyomorban Cegléden halt el

Dr Horváth József

cegléd orvos közlése

1947. febr. 2.

KÖZLEKEDÉSI KIÁLLITÁS ALAPRAJZA

MDK

Lukácsy János

Téli napsütés.Olajf.

Műcsarnok 1912.tav.kiáll.

MDK

Lukácsy János

Téli napsütés, of.

KMT 1912. tav. kiáll.

Lukácsi János
festő

M.D.K.

Legújabb emlékkiállítását
rendezték munkáiból.

Hírek.
Művészet, 1962. február ~ 43.l.

Lukai kastély

l.

Jedlicska II

rg. l.

siremlék: G.Medici hadvezéré ki a
ledicié u.csak hadvezér de elmélyü-
van felfogva és ábrázolva. M.A. itt
rhuzamhoz fordul az aktiv és passiv
siremlék megoldás ez: archit. keret,
ktonikus megoldás tekintetében M.A.
ogásában előre mutat, adja az uj
g. Harci vértezetben de klassicizáló
ében marsall bottal. Ebben is kbözik
zetet ad.Abban is hogy az arc nem
ortré. Belső simbolikus portért ad.
hogy a két arc nem ad hü portrét és
i 50, LOO vagy ezer év mulva milyenek
nál, neki az volt a fontos hogy minő
cio ugy úl hogy szinte felugrani lát-
inőlogik.fejlesztette tovább a régi
mely volutás csavart hajlitott vonal-

MNK

Lukácsy Lajos

Épitő Ipar. 1908. febr. 23. K-ó: A Rákóczi-siremlék tervpályázata.

MDK

Lukácsy Lajos

Malonyay Dezső: Rákóczi siremléke. Budapesti Hirlap. 19o8. febr. 11.

MDK

Lukácsy Lajos

Biloveczky József ifj: A Rákóczi siremlék pályázatai.
Felvidéki Ujs. 1908. febr. 18, 19, 20.

MDK

Lukácsy Lajos

Istók János és Lukácsy Lajos: A temető művészete. 8 o, 5 K, 16 L, Budapest. é.n.

MDK

Lukácsy Lajos

Rákóczi-emlékmű. Első tervp.

Forster Rákóczi, 42.1.

NDK

Lukácsy Lajos

Magyar kiállító művészek névsora. Műcsarnok, 1899. 22.sz. 346-348 l.

MDK

Lukácsy Lajos, Dobrák

57. „Kérem!" Gipsnyomás

58. „Tessék!" "

A Szegedi Kiprő mm. Egy-mükiáll. – Szeged, 1907. II.

Kat. 10. l.

Ausstellung Jagd- und Waffenkunst.

Fr. Kleinmann

Fr. Frenck

Stuttgart

Ausstellung Jagd- und Waffenkunst. - Stuttgart 1938.

Nov. 10. L.

MDK

Lukácsy Lajos, festö

Jósnë. Terracotta.

A"Visszautasitottak Szalonja" 1906 körül. Kat. 7.1.

MDK

Lukácsy Lajos

Bp.korcsolyázó egylet vándordija, repr.

György K: Az Iparm. Isk. kiáll. Magy.Iparművészet. 1903. 81. l.

MDK

Lukácsy Lajos

Gyermekmosás, gipsz

Mücsarnok, 1899. 3.sz. 41 l.

Lukácsy Lajos, szobrász

A szent család. Gipsz.

MK. Seg. Biz. Müv. Kiáll. 1914 nov.-dec. Kat. 8.1.
Szépm. Muz.

Lukácsy Lajos MDK

szobrász

Csatkai Endre: A 40 éves Soproni Képzőművészeti Kör története.

MDK

Lukácsy Lajos, szobrászm.

Tanulmány.
A letört.

Bronz.
Bronzszobor.

Műcs.-OMKT. Tavaszi kiáll. 1921. Kat. 6.1.

Lukácsy Lajos

MDK

Éva

Műcsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

MDK

a kapuvári származású Lukácsy Lajos, szobrászm. /Budapest/.

Bünker J.R. mozgalom eredménye, h. művével gazdagítja a képtár különtermét, mely a soproni születésü művészek kultuszát szolgálja.

Bünbánó Magdolna c. kompozició. Szobormü.

A helyi művészet megbecsülése.
Műv. és Kvt.Irt. III. 1909/. 2-3. sz. 144-45.l.

M.D.K.

Lukácsy Lajos

A Mücsarnok tavaszi tárlatán kiállitott 443 kép és szobor között szerepel festménye.

A 22. oldalon 3-as számozással a müvész fényképe.

Képek, szobrok--festők, szobrászok c. közl. Szinházi Élet. Bp. 1921. juni. 26.- juli 2. X. évf. 26. sz. 19. l.

MDK

Lukácsy Lajos

"Siremlék" szobormű repr.

Képzőm.Társ. 1908.tav.kiáll.kat.

MDK

Lukácsi Lajos

A Budapesti Korcsolyázó Egyesület vándordija; terv. Lukácsi, ezüstből cizellálta Herpka K.

Értimisk. 1902/3. 51.l.

MDK

Lukácsy Lajos, szobrászm.

Önarckép. Bronz.

Műcs.-OMKT. 1921. Tavaszi Kiáll. Kat. 22.l.

MDK

Lukácsy Lajos

A Műcsarnok háborus kiállitásan szerepelt.

Cikk: Háborus kiállitás.

Művészet, 1914. 341-342.l.

Lukácsy Lajos Éva

Szobormü

Műcsarnok 1897. tavaszi kiáll.

MDK

Lukácsy Lajos

Éva, gipszdombormü

Mücsarnok, 1899. 3.sz. 41 l.

Lukácsy Lajos

Mikszáth. Szobormű.
Kossuth. Szobormű.

Képzőm. Társ. 1911. tav. kiáll. kat. 36. l.

MDK

Lukácsy Lajos

Képmás, szobormü

Műcsarnok 1900. tav. kiáll. 33.1.

MDK

Lukácsi Lajos, festö

mint idegen kiállitó,azaz nem helybeli, szerepel müveivel a kiállitáson.

Mükiállitás Sopronban. 1899.ápr.3o.
Mücsarnok. 1899.16.sz. 243.1.

MDK

Lukácsy Lajos szobrász

Éva, repr.

Műcsarnok 1898. tav. nemzetk.kiáll.

MDK

Lukácsy Lajos

Kossuth Emlékkiállitás. A M. Nemzeti Muzeum kiállitással. Bp. 1924. 16.1.

.1.31

Lukácsy Lajos
szobrász.

Kr. V. 358/1898. és 376/1898.
1898. ápr. 20. és ápr. 26.

Plasztika.

„Éva" c. szobor.

(Lukácsy Lajos-tól).

K. T. 358/1898. és 376/1898.

1898. ápr. 20. és ápr. 26.

Lukácsy Lajos
Kérem!, bronz
Harmonikás, bronz

A Nemzeti Szalon nyitrai kiállitása. XII. vidéki kiáll. 1907. lo 1.

zatos utcai fronton is kör
talapzaton áll. Az udvarró
nál a tornác el van keritv
zak kb. 1860 óta épültek i
megyében, a négyzetalapu z
balassagyarmati Múzeum udv
példát./ Egy 1820-ból szár
be van karcolva az egyik r
maradt meg. Eredetileg sze
sek, kutházak mutatják, ho

R.kat.templom. /Szt.József/
Története: 1733-ban épült.
tatio elhanyagolt állapotu
pitették, az utóbbi alkalo
hoz két szárnyat füztek.
Jellege: Többször átépitet

MDK

12. Lukácsy Lajos, szobrász

részt vett a tervpályázaton.

A Rákóczi emlékmű tervpályázat.
Vállalkozók Közlönye. Bp.1909 okt. 6. 6.l.

M.D.K.

Lukácsy

Déry Béla: "A Nemzeti Szalon tárlata" cimmel ir a müvésznek a kiállitason szereplő kisebb méretü szobrairól.

Képes Családi Lapok, Bp. 19o4. okt. 16.
26. évf. 42. sz. 762. lap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Lukács Lajos.
Váza, terrakotta

A Nemzeti Szalon első bajai kiállitása, 1906. 5 l.

1 megbizta ujjárendezésével Gerevich
. őrét, aki Csernoch fiatal titkárában,
buzgó és megértő segitőtársat talált.
emeket szerzett a múzeum fejlesztése
bokkal gazdagitotta a múzeumot, köztük
pel, egy teljes szárnyasoltárral, de
zary János, Kernstok Károly, Mednyánszk
is. Ekkor került a külföldön addig is-
akirodalomba. S ekkor gyarapodott az
ujteménnyel, az elsősorban magyar anyag-
darabokat felölelő San Marco-gyűjtemény-
iején élte az esztergomi Keresztény

ar művészettörténet egyik megalapi-
plébános kezdett gyűjteni. Simorral
Keresztény Múzeum tervét, melyet
ajját rezidenciájában meg is valósi-
szánta Ipolyi végső akaratában a maga
javarészét mint egri kanonok szerez-
sztercebányai püspök már nem sokat

4

MDK

Lukácsy Lajos szobrásza

e.a: Szoborvázlatok kiáll. Az Ujság, 1914, ápr. 22.

Lukácsy Lajos
"Kérem!", gipsz
"Tessék!", "

Szegedi Képzőmüv. Egyesület kiáll. 1907. márc.
10 1.

Lukácsi Lajos
Tanulmány, bronz

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Mlcs. 18 1.

Lukácsi Lajos
Szegény asszony tehene, terr.

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Műcs. 19 l.

Lukácsy Lajos

Gr. Festetics György, a Georgicon alapitója, gipsz

Balatoni Társaság I. kiáll. Nemz. Szal. 1922. jan.

2o 1.

Lukácsy Lajos
Halló, terrakotta

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 8 l.

ikori szobrászat magyarországi hatása-
112-114.l.

ó esztergomi fogadásról: Arnoldus
alogus I. 305.l.
zitő freskók nem maradtak ránk, csupán
juk, hogyVI.Henrik, mint atyja életé-
tette meg III.Béla és Frigyes császár
orster Gy.:III.Béla magyar király emlé-
t.

Lukácsy Lajos

Gr. Festetics György, gipsz

I. Balatoni kiáll. N.Szal. Bp.1922. jan. 24 l.

Népgondozó akció javára rendezett kiáll. N.Szal.
1920. ápr. 1.

Lukácsy Lajos szobrász

Éva

O.M.K.T. 1925. május. 15 1.

Lukácsy Lajos
A szent család, gipsz

Magyar Képzőművészek Segitő Bizottsága. Művészeti kiállitás. 1914. 8 l.

yarmat /Bojár/ 36

g. Négyszögü kazettákkal és rozettákitett szalaggal zárul. Koronázópárkány
A könyöklőpárkány végighuzódik az ablat. 2 + 1 + 1 + 1 + kapu " 1 + 2 ablak.
ok felett konzolokon nyugvó ives szemz iveken egy-egy rozetta. A homlokolc falpillér tagolja. Nyeregtető.
nyain fülkékben egy-egy kagyló.
udvaron körbefutó nyitott tornácot
ejezetü pillérek határolják, ezeken
gerenda nyugszik.
ádor-utca felöli szárnyhoz csatlakozó
i épület a lakóépülettel egykoru.

fejedelem-utja 11. Lakóház.

Lukácsy Lajos

Vöröskereszt plakett, terrakotta

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20.

12 l.

| | | |

Lukácsy Lajos
Mondok valamit, gipsz

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 8 l.

faliképeinek rögzitési munk

stb) villany, állvány	300·P
...rel	108·–
...jjal	1104·–
...brő) Lavonta kétszer	300·–
	1812·–

Lukácsy Lajos
A modell, bronz

Őszi Tárlat kiállitása. Műcs. 1922. nov. 15 l.

Lukácsy Lajos
A viznél, bronz

Őszi Tárlat kiállitása. Műcs. 1922. nov. 15 l.

Lukácsy Lajos +1927

Nem adnak engem galambomnak, gipsz

Szomjasok, gipsz

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

14 l.

M.D.K.

Lukácsy Lajos.

És Istók János "A temető müvészete" c. illusztrált füzetet adtak ki.

A temető müvészete.
Városok Lapja. 1910. V.évf. 11.szám.

MDK

Lukácsy Lajos, szobrász

Éva.

GMKT-Műcs. Tavaszi kiáll. és Gyüjt.kiáll. 1925 máj.-jun.
Kat. 15.l.

M.D.K.

Lukácsy Lajos /1876-1927/

845. Zabolászkor. Szines gipszszobor, 40 x 25.5

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékekó I. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 92. l.

M.D.K.

Lukácsy Lajos

Halász-utcában /Sopron/ az Állami fiupolgári iskola homlokzatán Petőfi Sándor bronz emléktábláját készitette. /1907./

Gyóni Géza költő dombormüvü emléktáblája az Orsolya tér 1. sz. házon. /1919./

Dr. Heimler Károly: Sopron topográfiája utca és házjegyzékkel. Sopron. 1936. 46. l. 47. l.

MDK

Lukácsy Lajos

Zabbláskor, gipsz

Hadviselt müvészek kiáll. Mücs. 1919. márc.
11 l.

MDK

Lukácsy Lajos

Szomjasok, gipsz

Szegedi Képzőműv. Egy. Tav. kiáll. 19ol.

6 l.

MDK

Lukácsy Lajos

Idegen országban, gipsz

Hadviselt müvészek kiáll. Mücs. 1919. márc.
26 l.

Lukácsy Lajos

Az Országos Blaha Lujza Emlékbizottság megvásárolta Blaha Lujza síremlékének pályamunkáját.

M.1927.II.6. (Magyarság)

Lukáczy Lajos

Meghívták a Blaha-séremlík zástkörű pályázatára

Magyarság 1926. X. 16.

MDK

Lukácsy Lajos

Valami bogár, gipsz

Hadviselt müvészek kiáll. Mücs. 1919. márc.

12 l.

tatták, Findzsa asszony azonban, a ki az első sorban ült, hangosan panaszkodott:

— Micsoda disznó nép ez; mikor az uram mondta ezeket, a fülük dobját se hajtották, most pedig a lelküket ordítják ki.

(Folytatása következik.)

TELEPY KÁROLY HÁTRAHAGYOTT KÉPEINEK KIÁLLÍTÁSA.

Zavartalan, tökéletesen művészi hangulat várja és fogadja most a Könyves Kálmán szalonjának a látogatóit. Elhunyt festőművészünknek, *Telepy* Károlynak a képei borítják a falakat, javarészint olyan munkák, a melyek most kerülnek először nyilvánosság elé. Köröskörül mindenfelé magyar motivumok, és minden vásznon egyéni, magyar szinek és magyar levegő. Ezek a képek — körülbelül harmadfélszáz darab — nemcsak újak, hanem meglepőek is. Lehet, hogy a hatásuk és megkapó erejük főképen abból ered, hogy a Telepy-képek finom és bensőséges szinharmóniáját most nem zavarja meg semmiféle idegen, rikító tónus, a mi elkerülhetetlen velejárója a nagy tárlatoknak. Szinte azt mondhatnám, hogy Telepy Károly festő-egyénisége

MADDALOZZO MALOM BELLUNO MELLETT.

ismét fölélednek, dolgoznak és tuczatszámra termelik — vagy mondjuk —: teremtik a képeket. Mire hazajönnek, azt mondja róluk a kritika: nagyot nőttek külföldön való barangolásaik alatt. Pedig nem igaz. Csak eltanulták egy készebb, szivósabb festészet formaképességét; nem csiszolták a saját tudásukat, hanem csupán elcserélték a régi köntösüket újabbal, talán finomabbal, de semmiesetre sem — értékesebbel. *Telepy* Károly is eljárt a külföldre, barangolt Olaszország minden zugában, de nála és festészetében ezek a kirándulások nem jelentik a föléledést, a megújhodást, mert az ő művészete nem fölszínes, nem az expressz vonatokon gyüjti a reklámhatású, szemetszúró benyomásokat, hanem keresi az elmélyedésre alkalmas, hogy úgy mondjam búvóhelyeket, hatalmas hegyek lábánál egy tenyérnyi tisztást, a végtelenbe futó folyam valamelyik hajlásánál egy magasra nőtt bokrot, a honnan mindent beláthat, mindent megmutathat: hegyek gigászi méreteit, folyamoknak szinte végtelenbe vesző kanyargását s főképen azt, a mit bölcseleti elemnek nevezhetnék Telepy festészetében, gyönyörű és talán önkéntelen bölcselkedésnek, hogy ő —

A GÖMÖRVÉGI ERDŐBŐL.

erősen rokoni kapcsolatban van Chopin-nal, és Chopin is leginkább akkor bontakozik ki a maga mélységes, borongós pompájában, ha a műsornak többi száma is — Chopintől való. Az olyan ugrásokat a zenében, a milyen Strausz Rikárd valamely szimfóniájának s nyomban utána Chopin egy Nocturne-jének az intonálása volna, csupán a mulatóhelyek katonabandái cselekedhetik meg — söröskancsók és sóskiflik társaságában. Pedig Chopin és Strausz Rikárd között talán még nem is akkora az ellentét, mint példának okáért *Telepy* Károly s a túlzó modern luministák között. S ebből magyarázható, hogy a tárlatokon mindig a vakmerően, bravúrosan, ámbár egyébként minden művészi érték nélkül odakent képek nyerik el a pálmát, a mely mellett művészies finomsággal festett, bensőséges hatásra szánt vásznak csak úgy szerepelnek, mint a megtűrt — staffage. Egyenként az ilyen Telepy genre-ü képek a Hamupipőke sorsára jutnak a nagy képvásárokon: összegyűjtve azonban s mint korlátlan urak a maguk birodalmában, meglepő, diadalmas művészi hatást revelálnak.

Végigjárva a kiállítás termeit: bejártuk voltaképen egész — Magyarországot. És épen ez — ellentétben annyi jeles festőnkkel — *Telepy* Károly egyik legfőbb sajátossága. Nemcsak szereti a magyar földet, a magyar vizet, hegyet, síkságot, levegőt, hanem itthon, magyar milieuben érzi a festő legerősebb gyönyörűségét, itthon látja a legmelegebb szineket, itthon érzi leginkább a festésre ösztökélő inspirációt. Más festőink, ha itthon ellankadt bennük az alkotó erő, elsietnek külső országokba s ott egy-kettőre

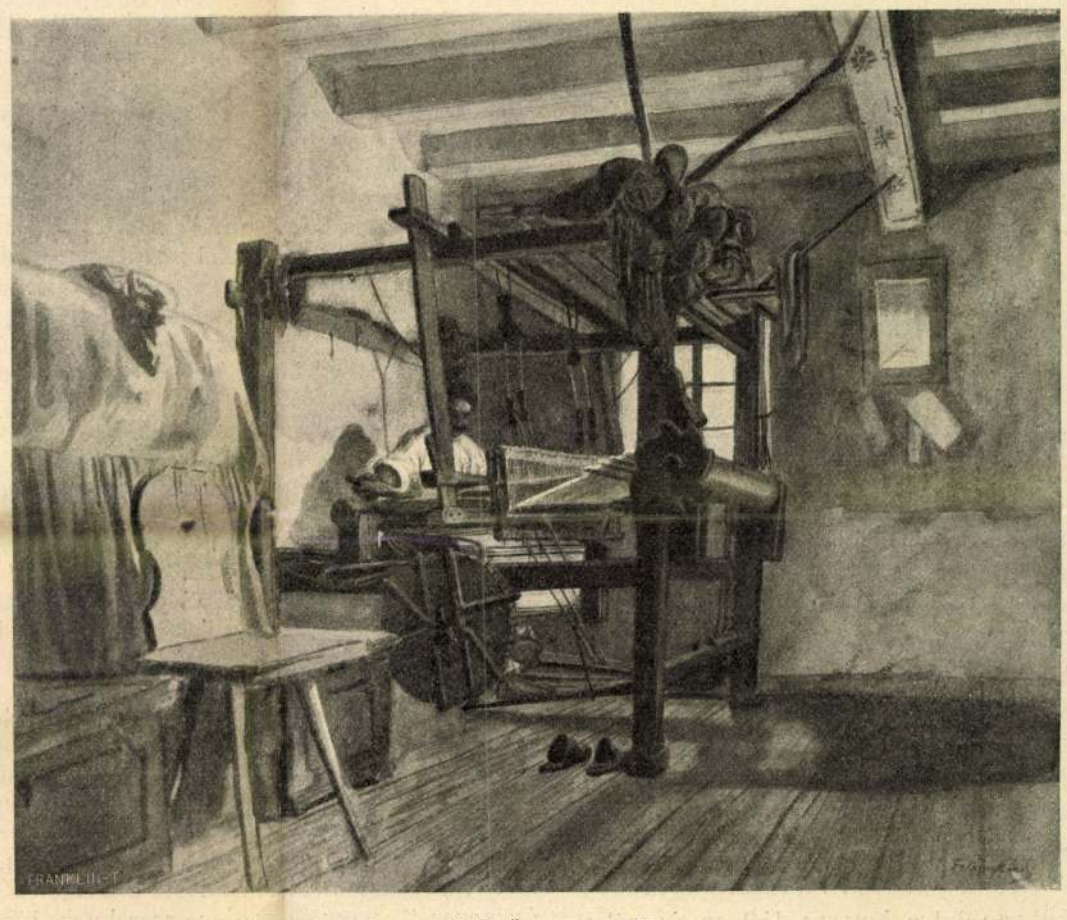

SZÖVŐMŰHELY FALUN.

TELEPY KÁROLY FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

PETŐFI EMLÉKTÁBLÁJA SOPRONBAN. — Lukácsy Lajos domborműve.

mint ember — egyetlen szerény porszemnek jelzi önmagát a képein, de egyben megmutatja, hogy ikarusi erőfeszítések nélkül is megláthatók a legmagasabb csúcsok és érzékelhetők a legnagyobb messzeségek is. Végtelen, jóformán szüzies tartózkodás az előadásban, szinte állandóan szordinás hangok, szinekben mérséklet: ez jellemzi *Telepy* Károlynak a technikáját. De merészség, egyetemesség, néha vakmerőség a — fölfogása. Egyik-másik képén érezzük — a mit egyébként legkevésbbé sem iparkodott titkolni — hogy ő a festés nyelvét nem a mai iskolákban tanulta. Széles ecsetkezelésről, kontrasztokkal való zsonglőrködésről — vele kapcsolatban — lehetetlen beszélni. De épen az *Telepy* Károly festésének a jelentősége, hogy az nem modern és nem régi iskola, hanem — művészet. Van képe, *Ostia*, Róma közelében (209.) a mely egész kompozicziójában Turnerre emlékeztet, meglehetősen régies — és mindamellett hangulatos, igazán olasz, egyszóval: művészi. Annyi bizonyos, hogy ennek a tárlatnak nincs egyetlenegy olyan vászna, vagy akvarellje sem, a mely ne volna érdemes és alkalmas a megvásárlásra. Még azok az olasz apróságok is, a melyek szerényen ott húzódnak meg az egyik kisterem mélyében, valamint Telepy Károly hajdan való tanulmányainak az emlékeztetői: olasz mesterek másolatai, mind érdemes és értékes munkák, nem is a kegyelet, hanem ama dolgok keletkezési dátumának a mértékelése alapján.

Telepy Károly *utolsó* képe, valamely aldunai részlet, gyönyörű munka és oly fiatalos, hogy szinte ellentét látszik eme kép és *Telepy* ugyane teremben lévő portréja között, a mely őszfürtü, kékszemű szép aggastyánt ábrázol. Az arczkép, a mely eredményes munkában töltött számos évtizedről beszél: kibékít *Telepy* Károly elhunytával. Az a remek dunai tájkép, a mely duzzad a fiatal kedvtől és erőtől, azt mondja: korán volt még Telepy Károlynak elhunynia.

Fráter Aladár.

PETŐFI EMLEKTÁBLÁJA SOPRONBAN.

Petőfi viszontagságos életének majd minden állomáshelyét emléktábla jelzi immár. Legújabban Sopron városa állíttatott emléktáblát annak emlékére, hogy a nagy költő fiatalkori küzdelmei idején ott katonáskodott, mint «zöld hajtókás, sárga pitykés közlegény» az 1839-ről 1840-re forduló télen. A régi rozzant kaszárnyát Sopron városa lebontatta s középiskolát épített a helyébe. Erre az új épületre illesztették az emléktáblát, melyet *Lukácsy* Lajos jónevű szobrász-művész mintázott s melyet márczius 15-ikén lepleznek le. Az emléktábla ágyubronzból van öntve, hoszsza 150 cm. és szélessége 90 cm.

ERDEI KASTÉLY.

Elbeszélés.

Irta **Krúdy Gyula.**

Gyorsvonaton utaztunk a Hernád-völgyében. A kényelmes ebédlő-kocsiban, mialatt nagy gyorsasággal száguldtunk át a tájon, az útközben összeverődött társaság kisértetekről beszélt. Volt abban valami különösen izgató, hogy a modern élet csodálatos alkalmatosságán utazva, mindenféle középkorias dolgokról csevegtünk. A Hernád mint egy kaczér, de hűséges asszonyszemély kanyargott a vasúti pálya mentén: hol elbújt a távoli füzesek között, hol meg újra megmutatta magát, mintha csak játszott volna velünk.

A társaságban volt egy főispán, meg egy képviselő és egy nagykereskedő. Az utazás folyamán mindegyiknek eszébe jutott valami kisérteties történet, a mely megesett vele. Úgy vagyunk ezekkel a kisérteties történetekkel, hogy csak akkor jutnak eszünkbe, ha épen mások eszünkbe juttatják. Nem hiszem, hogy például egy nagykereskedő állandóan kisértetekkel foglalkozna. Az ebéd vége felé a társaság hallgatag tagja, a ki eddig pompás étvágygyal fogyasztotta ebédjét, egy felvidéki földbirtokos vette át a szót. Gömöri — ez volt a földbirtokos neve, — megtöltötte poharát és nyugodtan kijelentette:

— Engedjetek meg, urak, de én egy szót sem hiszek az elmondott történetekből. . . Kérlek alásan, ne sértődjetek meg. Álmodtátok, hallottátok ti ezeket a furcsaságokat. Hisz, nemde, mindnyájan beismerjük, hogy kisértetek nincsenek? Azért hát ne is vegyétek rosz néven, ha én nem hiszek a kisértetekről szóló történetekben. Nekem is van egy ilyen kisérteties históriám. Engedelmetekkel majd elmondom, de előre is kijelentem, hogy nem veszem rosz néven, ha egy szót sem hisztek belőle. Pedig ez félig-meddig igaz történet. . .

A főispán, egy vidám, pirosképű, fehérhajú úr, nevetve szólt közbe:

— Már eltértél a tárgytól, pajtás. Nem vagyunk kiváncsiak, hogy milyen véleménynyel vagy te a magad történetéről. Bizonyosan igaznak mondod azt, miután a mienket nem hitted el.

Gömöri szivarra gyujtott. Tagbaszakadt, egészséges felvidéki medve volt, olyan ábrázattal, mint a milyen egy középkori rablóvezéré lehetett. Rőtbarna szakállába fújta a szivarja füstjét és nyugodtan kezdte mondani:

— Körülbelől tiz esztendő előtt a véletlen abba a helyzetbe hozott, hogy szerelmes lettem egy budapesti kisasszonyba. Bizonyosan mindnyájan voltunk már szerelmesek máskor is, nem csak egyszer, csakhogy szerelem és szerelem között nagy különbség van. Ez a szerelem, a mely tiz esztendő előtt behálózta a szivemet, az úgynevezett nagy, egyetlen szerelmek közül való volt, a melyet férfiember csak egyszer érez az életében. Legtöbbször az iránt, a kit feleségül vesz.

Független, vagyonos fiatalember voltam. Semmi sem állta tehát útját azon szándékomnak, hogy szerelmesemet nőül vegyem. Előkelő, úricsalád gyermeke volt Magda, a szülei kész örömmel beleegyeztek a házasságba, csak a leány kötött ki gondolkozási időt.

Bármilyen sértő volt is rám nézve az első pillanatban a Magda habozása, bele kellett nyugodnom, mert a leány szépen és nyugodtan meg tudta nekem magyarázni, hogy ő nem azok közül a leányok közül való, a kik mindenáron férjhez akarnak menni. Sőt egyáltalában Magdának az volt szándéka, hogy sohasem megy férjhez. Alaposan meggondolja tehát a dolgot, mielőtt rászánja magát a férjhezmenésre.

Nem igen szerettem problémákon törni a fejemet. Egyébként is megszoktam, hogy az asszonyokat, leányokat sohase vegyem túlságosan komolyan. Úgy gondolkoztam róluk, hogy mindent szeszélyből, hangulatból cselekesznek; legjobb engedni a szeszélyeiknek.

Bevallom, hogy egy kissé kényelmes álláspont, de hát én nem tudtam még akkor, hogy a nők milyen komoly lelki megrázkódtatások elé sodorhatják a férfit. Fogalmam se volt arról, hogy a férfi sok tekintetben az asszonyok hatalmában van. Becses kis kutyáknak néztem azokat az asszonyokat, a férfiak mulatságos játékszereinek.

Azért nem is sokat búsúltam a Magda habozása miatt.

— Helyes, — mondtam, — maga gondolkozhat a dolog felett, én azonban már menyasszonyomnak tekintem.

Magda megcsóválta a fejét és valami rejtett szomorúsággal nézett rám.

— Még ne, — felelt. — Kérem várjon, a míg elhatározom magam.

Egy pillanatra megfordult a fejemben, hogy Magda tán azért habozik, mert nem szeret. De ezt a gondolatot kivertem a fejemből. Ugyan kit is szerethetett volna rajtam kívül? Nem volt számbavehető férfi körülötte. Volt egy kis jogászgyerek ismerőse, valami atyafija, a ki a kendőjét, kabátkáját hurczolta utána. Megvallom, magam is szerettem ezt a fiút. Sok mindenféle teendő alól felváltott. Megváltotta a szinházjegyeket, gondoskodott fentartott helyről a vacsorázó-helyen, kocsit hozott, ha a szabadban ért az eső. És még csak a szivarjaimat se szivta el ennek ellenében a jó fiú, mert nem dohányzott. Horváth Sándornak hivták emlékezetem szerint és megigértem neki, hogy ha majd elkészül a tanúlmányaival, gondoskodom számára valami kényelmes hivatalról a miniszteriumban. Épen a nagybátyám volt a miniszter.

Azzal a rajongással, lovagi hódolattal, a melylyel a Sándor fiú a menyasszonyom iránt észrevehetőleg viselkedett, nem sokat törődtem. Utóvégre mért ne rajongott volna Magdáért? Magda rendkívüli nő volt, a kibe bizony szerelmes lehetett a bajusztalan, ideálisan gondolkozó gyermekifjú.

Már a kelengye is elkészült, én pedig minden intézkedést megtettem az esküvőhöz, a mikor egy váratlan szerencsétlenség összerombolta boldogságomat, terveimet.

Magda szüleivel a Margitszigetről jövet, egy nyári estén a hajó födélzetéről a Dunába esett. Az est sötét volt, Magda nyomtalanúl eltűnt a habok között. Hiába bocsátottak le csónakot a keresésére, hiába merültek viz alá a hajóslegények: Magda eltűnt, elmerült, bár igen jó úszó volt, a ki a tengeri fürdőkben felvette a versenyt a legjobb férfiúszókkal. A közhiedelem az volt, hogy a leány nyilván a hajó alá kerűlt és ott lelte halálát.

Talán mondanom se kell, hogy csaknem megőrültem a fájdalomtól. Mardosott az önvád is, mert azon a margitszigeti kiránduláson nekem is ott kellett volna lenni; valami ostoba kaszinói afférben szekundánskodtam, az tartott vissza. Ha én ott vagyok, bizonyosan kimentem a leányt a habok közül. Vizióim voltak, lázbeteg lettem. Láttam Magdát a hullámokkal küzdeni, közben engem hívott segítségül. Keserves tépelődések, fájdalmas merengések között töltöttem napjaimat. Csak ekkor tudtam meg, hogy mennyire szerettem ezt a leányt. Megfogadtam magamban, hogy csupán az ő emlékének fogok élni, soha más nőre nem gondolok.

Növelte az én és Magda szülei fájdalmát az a körülmény, hogy a leány holttestét nem tud-

PETŐFI EMLÉKTÁBLÁJA SOPRONBAN. — Lukácsy Lajos dombormüve.

mint ember — egyetlen szerény porszemnek jelzi önmagát a képein, de egyben megmutatja, hogy ikarusi erőfeszítések nélkül is megláthatók a legmagasabb csúcsok és érzékelhetők a legnagyobb messzeségek is. Végtelen, jóformán szüzies tartózkodás az előadásban, szinte állandóan szordinás hangok, szinekben mérséklet: ez jellemzi *Telepy* Károlynak a technikáját. De merészség, egyetemesség, néha vakmerőség a — fölfogása. Egyik-másik képén érezzük — a mit egyébként legkevésbbé sem iparkodott titkolni — hogy ő a festés nyelvét nem a mai iskolákban tanulta. Széles ecsetkezelésről, kontrasztokkal való zsonglőrködésről — vele kapcsolatban — lehetetlen beszélni. De épen az *Telepy* Károly festésének a jelentősége, hogy az nem modern és nem régi iskola, hanem — művészet. Van képe, *Ostia*, Róma közelében (209.) a mely egész kompozicziójában Turnerre emlékeztet, meglehetősen régies — és mindamellett hangulatos, igazán olasz, egyszóval: művészi. Annyi bizonyos, hogy ennek a tárlatnak nincs egyetlenegy olyan vászna, vagy akvarellje sem, a mely ne volna érdemes és alkalmas a megvásárlásra. Még azok az olasz apróságok is, a melyek szerényen ott húzódnak meg az egyik kisterem mélyében, valamint Telepy Károly hajdan való tanulmányainak az emlékeztetői: olasz mesterek másolatai, mind érdemes és értékes munkák, nem is a kegyelet, hanem ama dolgok keletkezési dátumának a mértékelése alapján.

Telepy Károly *utolsó* képe, valamely aldunai részlet, gyönyörű munka és oly fiatalos, hogy szinte ellentét látszik eme kép és *Telepy* ugyane teremben lévő portréja között, a mely őszfürtü, kékszemű szép aggastyánt ábrázol. Az arczkép, a mely eredményes munkában töltött számos évtizedről beszél: kibékit *Telepy* Károly elhunytával. Az a remek dunai tájkép, a mely duzzad a fiatal kedvtől és erőtől, azt mondja: korán volt még Telepy Károlynak elhunynia.

Fráter Aladár.

PETŐFI EMLÉKTÁBLÁJA SOPRONBAN.

Petőfi viszontagságos életének majd minden állomáshelyét emléktábla jelzi immár. Legújabban Sopron városa állíttatott emléktáblát annak emlékére, hogy a nagy költő fiatalkori küzdelmei idején ott katonáskodott, mint «zöld hajtókás, sárga pitykés közlegény» az 1839-ről 1840-re forduló télen. A régi rozzant kaszárnyát Sopron városa lebontatta s középiskolát épitett a helyébe. Erre az új épületre illesztették az emléktáblát, melyet *Lukácsy* Lajos jónevű szobrász-művész mintázott s melyet márczius 15-ikén lepleznek le. Az emléktábla ágyubronzból van öntve, hoszsza 150 cm. és szélessége 90 cm.

ERDEI KASTÉLY.

Elbeszélés.

Irta **Krúdy Gyula.**

Gyorsvonaton utaztunk a Hernád-völgyében. A kényelmes ebédlő-kocsiban, mialatt nagy gyorsasággal száguldtunk át a tájon, az útközben összeverődött társaság kisértetekről beszélt. Volt abban valami különösen izgató, hogy a modern élet csodálatos alkalmatosságán utazva, mindenféle középkorias dolgokról csevegtünk. A Hernád mint egy kaczér, de hűséges asszonyszemély kanyargott a vasúti pálya mentén: hol elbújt a távoli füzesek között, hol meg újra megmutatta magát, mintha csak játszott volna velünk.

A társaságban volt egy főispán, meg egy képviselő és egy nagykereskedő. Az utazás folyamán mindegyiknek eszébe jutott valami kisérteties történet, a mely megesett vele. Úgy vagyunk ezekkel a kisérteties történetekkel, hogy csak akkor jutnak eszünkbe, ha épen mások eszünkbe juttatják. Nem hiszem, hogy például egy nagykereskedő állandóan kisértetekkel foglalkozna. Az ebéd vége felé a társaság hallgatag tagja, a ki eddig pompás étvágygyal fogyasztotta ebédjét, egy felvidéki földbirtokos vette át a szót. Gömöri — ez volt a földbirtokos neve, — megtöltötte poharát és nyugodtan kijelentette:

— Engedjetek meg, urak, de én egy szót sem hiszek az elmondott történetekből... Kérlek alásan, ne sértődjetek meg. Álmodtátok, hallottátok ti ezeket a furcsaságokat. Hisz, nemde, mindnyájan beismerjük, hogy kisértetek nincsenek? Azért hát ne is vegyétek rosz néven, ha én nem hiszek a kisértetekről szóló történetekben. Nekem is van egy ilyen kisérteties históriám. Engedelmetekkel majd elmondom, de előre is kijelentem, hogy nem veszem rosz néven, ha egy szót sem hisztek belőle. Pedig ez félig-meddig igaz történet...

A főispán, egy vidám, pirosképű, fehérhajú úr, nevetve szólt közbe:

— Már eltértél a tárgytól, pajtás. Nem vagyunk kiváncsiak, hogy milyen véleménynyel vagy te a magad történetéről. Bizonyosan igaznak mondod azt, miután a mienket nem hitted el.

Gömöri szivarra gyujtott. Tagbaszakadt, egészséges felvidéki medve volt, olyan ábrázattal, mint a milyen egy középkori rablóvezéré lehetett. Rőtbarna szakállába fújta a szivarja füstjét és nyugodtan kezdte mondani:

— Körülbelől tiz esztendő előtt a véletlen abba a helyzetbe hozott, hogy szerelmes lettem egy budapesti kisasszonyba. Bizonyosan mindnyájan voltunk már szerelmesek máskor is, nem csak egyszer, csakhogy szerelem és szerelem között nagy különbség van. Ez a szerelem, a mely tiz esztendő előtt behálózta a szivemet, az úgynevezett nagy, egyetlen szerelmek közül való volt, a melyet férfiember csak egyszer érez az életében. Legtöbbször az iránt, a kit feleségül vesz.

Független, vagyonos fiatalember voltam. Semmi sem állta tehát útját azon szándékomnak, hogy szerelmesemet nőül vegyem. Előkelő, úricsalád gyermeke volt Magda, a szülei kész örömmel beleegyeztek a házasságba, csak a leány kötött ki gondolkozási időt.

Bármilyen sértő volt is rám nézve az első pillanatban a Magda habozása, bele kellett nyugodnom, mert a leány szépen és nyugodtan meg tudta nekem magyarázni, hogy ő nem azok közül a leányok közül való, a kik mindenáron férjhez akarnak menni. Sőt egyáltalában Magdának az volt szándéka, hogy sohasem megy férjhez. Alaposan meggondolja tehát a dolgot, mielőtt rászánja magát a férjhezmenésre.

Nem igen szerettem problémákon törni a fejemet. Egyébként is megszoktam, hogy az asszonyokat, leányokat sohase vegyem túlságosan komolyan. Úgy gondolkoztam róluk, hogy mindent szeszélyből, hangulatból cselekesznek; legjobb engedni a szeszélyeiknek.

Bevallom, hogy egy kissé kényelmes álláspont, de hát én nem tudtam még akkor, hogy a nők milyen komoly lelki megrázkódtatások elé sodorhatják a férfit. Fogalmam se volt arról, hogy a férfi sok tekintetben az asszonyok hatalmában van. Becses kis kutyáknak néztem azokat az asszonyokat, a férfiak mulatságos játékszereinek.

Azért nem is sokat búsúltam a Magda habozása miatt.

— Helyes, — mondtam, — maga gondolkozhat a dolog felett, én azonban már menyasszonyomnak tekintem.

Magda megcsóválta a fejét és valami rejtett szomorúsággal nézett rám.

— Még ne, — felelt. — Kérem várjon, a míg elhatározom magam.

Egy pillanatra megfordult a fejemben, hogy Magda tán azért habozik, mert nem szeret. De ezt a gondolatot kivertem a fejemből. Ugyan kit is szerethetett volna rajtam kívül? Nem volt számbavehető férfi körülötte. Volt egy kis jogászgyerek ismerőse, valami atyafija, a ki a kendőjét, kabátkáját hurczolta utána. Megvallom, magam is szerettem ezt a fiút. Sok mindenféle teendő alól felváltott. Megváltotta a szinházjegyeket, gondoskodott fentartott helyről a vacsorázó-helyen, kocsit hozott, ha a szabadban ért az eső. És még csak a szivarjaimat se szivta el ennek ellenében a jó fiú, mert nem dohányzott. Horváth Sándornak hivták emlékezetem szerint és megigértem neki, hogy ha majd elkészül a tanúlmányaival, gondoskodom számára valami kényelmes hivatalról a miniszteriumban. Épen a nagybátyám volt a miniszter.

Azzal a rajongással, lovagi hódolattal, a melylyel a Sándor fiú a menyasszonyom iránt észrevehetőleg viselkedett, nem sokat törődtem. Utóvégre mért ne rajongott volna Magdáért? Magda rendkívüli nő volt, a kibe bizony szerelmes lehetett a bajusztalan, ideálisan gondolkozó gyermekifjú.

Már a kelengye is elkészült, én pedig minden intézkedést megtettem az esküvőhöz, a mikor egy váratlan szerencsétlenség összerombolta boldogságomat, terveimet.

Magda szüleivel a Margitszigetről jövet, egy nyári estén a hajó födélzetéről a Dunába esett. Az est sötét volt, Magda nyomtalanúl eltünt a habok között. Hiába bocsátottak le csónakot a keresésére, hiába merültek viz alá a hajóslegények: Magda eltünt, elmerült, bár igen jó úszó volt, a ki a tengeri fürdőkben felvette a versenyt a legjobb férfiúszókkal. A közhiedelem az volt, hogy a leány nyilván a hajó alá került és ott lelte halálát.

Talán mondanom se kell, hogy csaknem megőrültem a fájdalomtól. Mardosott az önvád is, mert azon a margitszigeti kiránduláson nekem is ott kellett volna lenni; valami ostoba kaszinói affférben szekundánskodtam, az tartott vissza. Ha én ott vagyok, bizonyosan kimentem a leányt a habok közül. Vizióim voltak, lázbeteg lettem. Láttam Magdát a hullámokkal küzdeni, közben engem hivott segítségül. Keserves tépelődések, fájdalmas merengések között töltöttem napjaimat. Csak ekkor tudtam meg, hogy mennyire szerettem ezt a leányt. Megfogadtam magamban, hogy csupán az ő emlékének fogok élni, soha más nőre nem gondolok.

Növelte az én és Magda szülei fájdalmát az a körülmény, hogy a leány holttestét nem tud-

tatták, Findzsa asszony azonban, a ki az első sorban ült, hangosan panaszkodott:

— Micsoda disznó nép ez; mikor az uram mondta ezeket, a fülük dobját se hajtották, most pedig a lelküket ordítják ki.

(Folytatása következik.)

TELEPY KÁROLY HÁTRAHAGYOTT KÉPEINEK KIÁLLÍTÁSA.

Zavartalan, tökéletesen művészi hangulat várja és fogadja most a Könyves Kálmán szalonjának a látogatóit. Elhunyt festőművészünknek, *Telepy* Károlynak a képei borítják a falakat, javarészint olyan munkák, a melyek most kerülnek először nyilvánosság elé. Köröskörül mindenfelé magyar motivumok, és minden vásznon egyéni, magyar szinek és magyar levegő. Ezek a képek — körülbelül harmadfélszáz darab — nemcsak újak, hanem meglepőek is. Lehet, hogy a hatásuk és megkapó erejük főképen abból ered, hogy a Telepy-képek finom és bensőséges szinharmóniáját most nem zavarja meg semmiféle idegen, rikító tónus, a mi elkerülhetetlen velejárója a nagy tárlatoknak. Szinte azt mondhatnám, hogy Telepy Károly festő-egyénisége

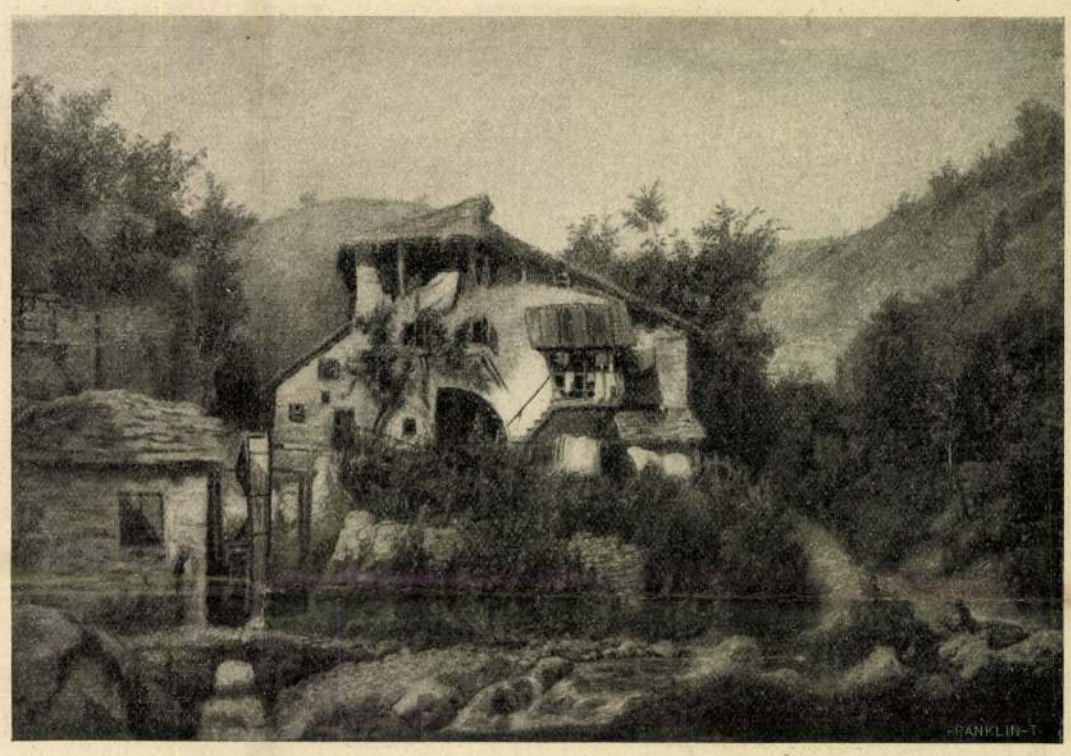

MADDALOZZO MALOM BELLUNO MELLETT.

A GÖMÖRVÉGI ERDŐBŐL.

ismét fölélednek, dolgoznak és tuczatszámra termelik — vagy mondjuk —: teremtik a képeket. Mire hazajönnek, azt mondja róluk a kritika: nagyot nőttek külföldön való barangolásaik alatt. Pedig nem igaz. Csak eltanulták egy készebb, szivósabb festészet formaképességét; nem csiszolták a saját tudásukat, hanem csupán elcserélték a régi köntösüket újabbal, talán finomabbal, de semmiesetre sem — értékesebbel. *Telepy* Károly is eljárt a külföldre, barangolt Olaszország minden zugában, de nála és festészetében ezek a kirándulások nem jelentik a föléledést, a megújhodást, mert az ő művészete nem fölszínes, nem az expressz vonatokon gyüjti a reklámhatású, szemetszúró benyomásokat, hanem keresi az elmélyedésre alkalmas, hogy úgy mondjam búvóhelyeket, hatalmas hegyek lábánál egy tenyérnyi tisztást, a végtelenbe futó folyam valamelyik hajlásánál egy magasra nőtt bokrot, a honnan mindent beláthat, mindent megmutathat: hegyek gigászi méreteit, folyamoknak szinte végtelenbe vesző kanyargását s főképen azt, a mit bölcseleti elemnek nevezhetnék Telepy festészetében, gyönyörű és talán önkéntelen bölcselkedésnek, hogy ő —

erősen rokoni kapcsolatban van Chopin-nal, és Chopin is leginkább akkor bontakozik ki a maga mélységes, borongós pompájában, ha a műsornak többi száma is — Chopintől való. Az olyan ugrásokat a zenében, a milyen Strausz Rikárd valamely szimfóniájának s nyomban utána Chopin egy Nocturne-jének az intonálása volna, csupán a mulatóhelyek katonabandái cselekedhetik meg — söröskancsók és sóskiflik társaságában. Pedig Chopin és Strausz Rikárd között talán még nem is akkora az ellentét, mint példának okáért *Telepy* Károly s a túlzó modern luministák között. S ebből magyarázható, hogy a tárlatokon mindig a vakmerően, bravúrosan, ámbár egyébként minden művészi érték nélkül odakent képek nyerik el a pálmát, a mely mellett művészies finomsággal festett, bensőséges hatásra szánt vásznak csak úgy szerepelnek, mint a megtűrt — staffage. Egyenként az ilyen Telepy genre-ü képek a Hamupipőke sorsára jutnak a nagy képvásárokon: összegyűjtve azonban s mint korlátlan urak a maguk birodalmában, meglepő, diadalmas művészi hatást revelálnak.

Végigjárva a kiállítás termeit: bejártuk voltaképen egész — Magyarországot. És épen ez — ellentétben annyi jeles festőnkkel — *Telepy* Károly egyik legfőbb sajátossága. Nemcsak szereti a magyar földet, a magyar vizet, hegyet, síkságot, levegőt, hanem itthon, magyar milieuben érzi a festő legerősebb gyönyörűségét, itthon látja a legmelegebb szineket, itthon érzi leginkább a festésre ösztökélő inspirácziót. Más festőink, ha itthon ellankadt bennük az alkotó erő, elsietnek külső országokba s ott egy-kettőre

SZÖVŐMŰHELY FALUN.

TELEPY KÁROLY FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

RÁKÓCZI DOMBORMŰVŰ ARCZKÉPE LUKÁCSY LAJOSTÓL.

ros kezére jutottak.

E 100,000 forintból a kamara magára vállal 20,000 forintot, a mit esetleg a Buda mellett fekvő birtokkal egyenlít ki. Késmárk sz. kir. város pedig 80,000 frtot fizet és pedig 20,000 frtot azonnal, a hátralévő összeget részletekben és pedig legkésőbb 1706 keresztelő Sz. János napjáig. A teljes összeg kiegyenlítéséig a Rueber család örökösei megtartják a várkápolnát, a magtárt és az új istállót, a mely a váron kívül a régi istálló mellett van.

1703 április hó 29-ikén I. Lipót jóváhagyja ezt a szerződést és privilegiális oklevélben megerősíti ez eddigi városi jogokat, felemlíti továbbá a szerződés összes pontjait. Az 1701-ben megkötött és 1703-ban megerősített szerződés értelmében a városnak 1706-ban már ki is kellett volna fizetnie a 80,000 forintra rúgó vételárat. Sok nyomorúság és pénzhiány miatt azonban ezt nem tehette. 1706 helyett csak 1717-ben fizette ki a teljes összeget s ezért a Rueber család örökösei most késedelmezési kamatok fejében 16 átalag tokaji aszúbort követeltek, a mit meg is kaptak.

A vár tehát a várkápolnával, magtárral és új istállóval csak 1720 november hó 18-án került a város birtokába.

A város kezében csakhamar pusztulásnak indult, mignem legújabban részint a város részint az országos műemlékek bizottsága anyagi hozzájárulásával legalább főbb részeiben renoválták. *Dr. Bruckner Győző.*

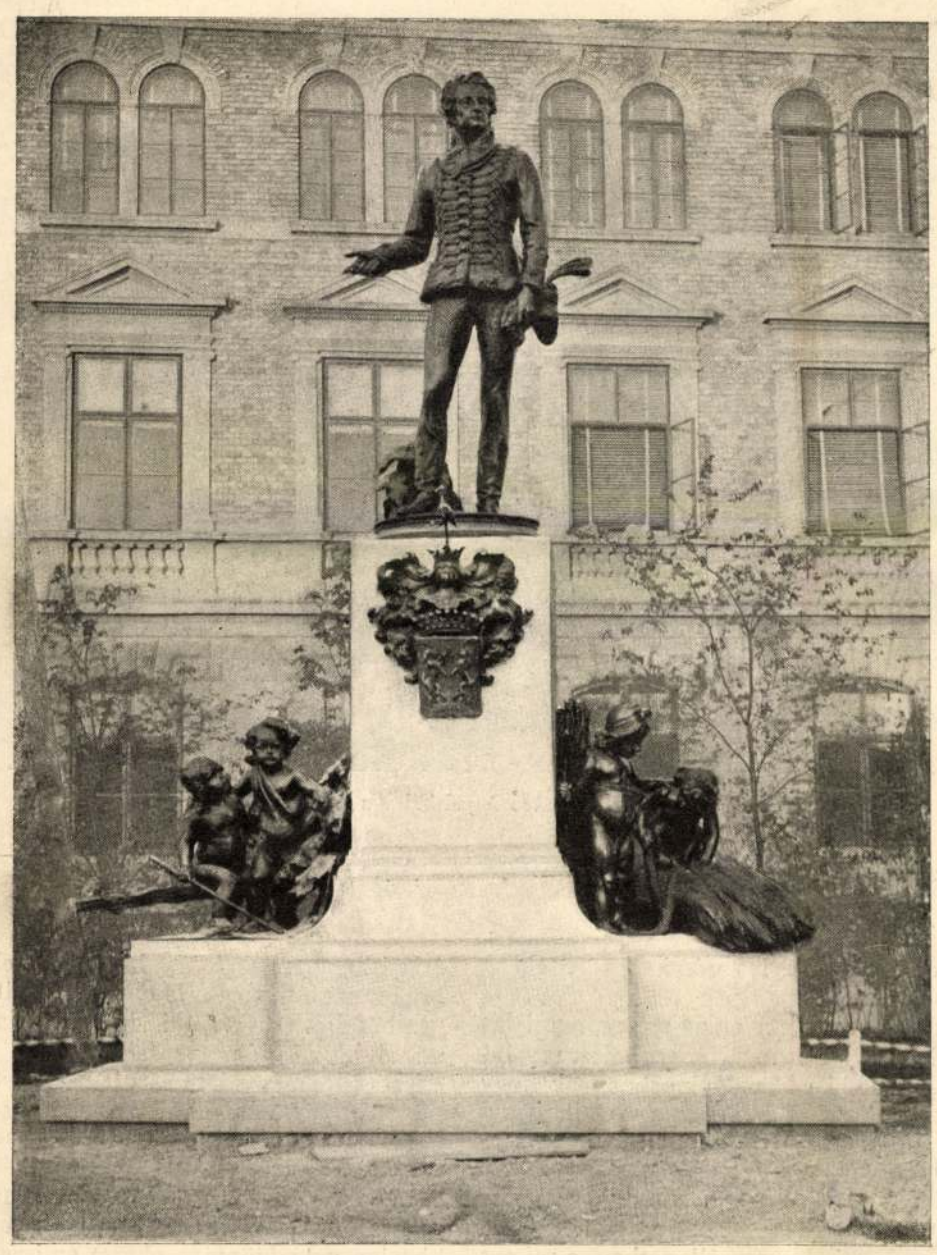

GRÓF FESTETICH GYÖRGY SZOBRA KESZTHELYEN.

GRÓF FESTETICH GYÖRGY SZOBRÁNAK LELEPLEZÉSE.

Szép ünnepélynek volt szinhelye folyó hó 8-ikán Keszthely, a kies fekvésű balaton-melléki város, hol a nemes gondolkozású, hazafias főúr, gróf Festetich György szobrát leplezték le.

A nemzeti ébredés emez egyik legkiválóbb úttörője ifjú korában a hadseregbe lépett, hol alezredességig emelkedett, de áthatva azon eszméktől, melyek akkortájban már a nemzetet kezdték aléltságából felrázni, több tiszttársával egyetértésben, folyamodást nyujtott be Pozsonyban az országgyűléshez, melyben azt kérték, hogy a magyar ezredek maradjanak a házában, a tisztek magyarok legyenek, valamint magyar legyen a szolgálati és vezényleti nyelv is. E folyamodás miatt a bécsi haditanács fogságra vettette a lelkes főurat, a honnan csak nehezen szabadulhatott. Ekkor aztán otthagyta a katonaságot s a 36 éves férfi visszavonúlt keszthelyi birtokára s hazánkban az okszerű gazdálkodás első úttörője lett. Ezenkívül a magyar irodalmat s közművelődési intézményeket nagy buzgósággal és bőkezű áldozataival igyekezett istápolni, előmozdítani.

Látván mezőgazdaságunk elmaradottságát, saját költségén felállíttatta Keszthelyen az első magyar gazdasági tanintézetet, a *Georgicon*-t 1897-ben, melyből a mai keszthelyi gazdasági főiskola alakúlt.

A *Georgicon* megalapításának száz éves fordulóján pendítette volt meg *Darányi* Ignácz földmívelésügyi miniszter az eszmét, hogy gróf *Festetich* Györgynek szobrot kell állítani Keszthelyen. E hó 8-ika óta a szobor készen áll a város főterén. A szoborbizottságot a földmívelésügyi miniszter fölszólítására az országos magyar gazdasági egyesület alakította meg gróf *Dessewffy* Aurél elnöklésével.

A szoboravatásra sokan érkeztek Keszthelyre a fővárosból úgy, mint a vidékről. *Darányi* Ignácz miniszter is megjelent; valamint a nagynevű gróf unokája, gróf Festetich Tasziló, Keszthely mostani birtokosa. A szobrot a város főterén, az Andrássy-téren állították föl. *Lukácsy* Lajos szobrász készítette, ki Festetich Györgyöt a XVIII. század végén és XIX. század elején divatozott zsinóros rövid bekecsben ábrázolta. Az ünnepélyre az egész teret fellobogózták. Isteni tisztelet után gyűltek össze a helybeli és szomszédos hatóságok küldöttei, a gazdasági akadémia tanulói, az ország gazdasági egyesületeinek képviselői, a grófi család tagjai.

Gróf *Dessewffy* Aurél, a szoborbizottság elnöke, Darányi miniszter felé fordult és jellemezvén a Georgicon nevet viselő gazdasági iskola megteremtőjének élete folyását, megkérte, hogy leplezze le a szobrot. *Darányi* miniszter köszönetet mondott mindazoknak, a kik a szobor-emelés eszméjét felkarolták, megemlékezett a nagy időkről, mikor Festetich György élt, ki úttörő szerepet vitt a mezőgazdasági oktatás terén, kinél megjelent az ország feledhetetlen emlékű nádora, József főherczeg, kezébe vette az eke szarvát és Festetich György segítségével fölszántotta a földet. A miniszter fölidézte gróf Széchenyi István emlékét is. Széchenyi, ki nem dicsekedett, nem hivalkodott soha, egygyel dicsekedett, egyet ő is szivesen emlegetett: számtalanszor mondta, hogy: «Tudják meg az urak, hogy én Festetich György gróf unokaöcscse vagyok!» Egy tanárral, egy tanítványnyal kezdte meg Festetich György a Georgicont. És ha most széttörhetné a koporsó falait, hogy megjelenjék itt, hogy megnézze mégegyszer az ő kedves Keszthelyét, hogy körülnézzen még egyszer az ő szeretett hazájában, akkor látná, hogy az ő áldott keze nyomán mennyi intézményünk támadt, s akkor azt látná, azt érezné, hogy nem élt hiába; akkor látná, akkor érezné, hogy a mit a költő zengett akkor, rajta teljesedett be:

«. . . nőttön nő tiszta fénye,
A mint időben, térben távozik.»

A miniszter a szobor felé fordúlva folytatta: «A te emléked a mi talizmánunk. Ha valaha kedvetlen idők a magyar gazdát elválasztanák a magyar gazdától, a te emléked újra egyesít bennünket. Ez az emlék minket a jó szerencsében mérsékletre tanít, a balsorsban pedig fölemel bennünket; a te emléked, a te életed, a te példád azt mondja nekünk, hogy a magyar mezőgazdaságért úgy fáradjunk és úgy küzdjünk, a mint te fáradtál és te küzdöttél, pihenést nem ismerve, mindvégig.»

Ekkor hullt le a lepel a szoborról. A miniszter a földmívelésügyi miniszterium nevében tett koszorút a szobor talapzatára, utána a többi küldöttségek rótták le kegyeletük adóját, köztük az összes földmíves-iskolák együttes búzakalász koszorújukkal, a melyhez minden iskola gazdaságából került egy-egy kalász.

Délután lakoma volt a Balaton partján fekvő «Hullám» fogadóban. A lakomát a rosz idő miatt nem tarthatták meg a szabadban. Az első felköszöntőt *Darányi* miniszter mondotta a királyra, utána gr. *Dessewffy* Aurél Darányi minisztert, gr. *Festetich* Tasziló Dessewffyt és *Jankovich* főispán Festetich Taszilót éltette. A vendégek az esti vonattal visszautaztak a fővárosba.

A PELÉE VULKÁN KITÖRÉSÉRŐL.

Alig hiszem, hogy volna a természetben borzalmasabb tünemény, mint a vulkánok kitörése. Pedig tulajdonképen a Föld történetében nem nagy jelentőségű események ezek s hatásukban messze elmaradnak a földkéreg egyéb mozgásainak jelentősége mögött. A tudomány mai állása szerint nagyon valószinűnek látszik, — de bebizonyítva semmi esetre sincs, — hogy a vulkánok kitörései csak másodrangú következései a földkéreg mozgásának. Ha valahol a földkéreg mozgásban van s a mellett még — a mi igen különös, — a mozgásba jött

Satrál Andor fényképei.

A GRÓF FESTETICH-SZOBOR LELEPLEZÉSI ÜNNEPÉLYE KESZTHELYEN.

Brankovics György patriarkha a püspökökkel a kongresszusra megy.

Tallián Béla királyi biztos fogadtatása a patriarkha palotája előtt.

KÉPEK AZ UJVIDÉKI SZERB EGYHÁZI KONGRESSZUSRÓL. — Singer József újvidéki fényképész fölvételei.

kéreg-darab határán tengerviz van, akkor a határon mindenütt vulkáni jelenségekkel találkozunk.

Vagyis más szóval, vulkánokat csakis tengerek partjain vagy tengerekből kiemelkedő szigeteken találunk s mindig ott, a hol a föld szilárd kérgében tetemes elmozdulások mutatkoznak, a melyekről föltehetjük, hogy még ma sem szüntek meg teljesen. A földkéreg mozgásai rendesen azt okozzák, hogy az eredetileg vizszintesen nyugvó kőzetrétegek nem maradnak ebben a helyzetükben, hanem meglehet, hogy hosszú vonal mentén megrepednek s a repedés egyik oldalán a rétegek lesülyednek, vagy pedig az is meglehet, hogy nem repednek meg, hanem összegyűrődnek, összetorlódnak, mint az abrosz az asztalon.

Különösen a repedések mentén, a hol nagy a sülyedés, ott találjuk a legtekintélyesebb vulkánosságot. Hajdan, a mikor még a magyar Alföldet tenger borította s a mikor az még gyors sülyedésben volt lefelé, akkor az Alföld határán is mindenfelé vulkánok működtek: a visegrádi hegyektől a Mátrán keresztül Tokajig, innen fel Eperjesig, aztán megint a Vihorlat hegységtől végig a Kárpátok belső oldalán egészen be Erdélybe, a Hargittán végig Brassó vidékére.

A ma is sülyedő területek közül ránk nézve különösen érdekes a tirrheni tenger Itália és Sziczilia között, a hol a nagy sülyedés szegélye épen a partok mentén fut s a hol Európa szárazföldének egyetlen működő vulkánja, a Vezuv és Sziczilián az ennél jóval nagyobb Etna emelkedik.

A sülyedt területek közül a legnagyobb, sőt minden egyéb földi alakulatnál nagyobb a Csendes-óczeán medenczéje, a melyet köröskörül óriási vulkánok szegélyeznek. A vulkánizmusnak itt van az igazi hazája, különösen azért, mert a Csendes-oczeánt környező kisebb tengereket szintén vulkánok veszik körül, különösen a Szunda-szigetek között, meg a nyugat-indiai szigetvilágban, a mely ugyan el van zárva a Csendes-oczeántól, de vulkánizmusa révén azzal összefügg.

A vulkánokat azelőtt úgy képzelték, hogy azok a földkéreg feldudorodásai, mintha valami belső erő a vulkánokban felpúposította volna a szilárd kérget. Csak később tanulmányozták a vulkánok szerkezetét behatóbban s ma már tudjuk, hogy azok tulajdonképen a föld belsejéből jelentéktelen réseken feltörő anyagokból halmozódtak fel. A selmeczi hegyek belsejében ásott tárnák például gyönyörűen mutatják, hogy a föld felszinén magasan kiemelkedő, régen kihült andezit lávából álló hegyek anyaga csak néhány deciméter széles réseken tört elő a Föld belsejéből.

Igen érdekes azonban az az anyag, a mi kitódúl ezeken a réseken. Mindenekelőtt teméntelen vizgőz jön ki, s némelyek azt állítják, hogy csak a vizgőz feszítő ereje az, a mi kihajtja a Föld belsejéből a lávát és a hamut. Ezt a véleményt támogatja az a tény, hogy a vulkánok csakis a tenger közelében fordulnak elő. A vizgőzön kivül temérdek kőzetpor, törmelék jő napvilágra, de mind olyan állapotban, a mi azt mutatja, hogy ezek a kőzetek a mélyben nagy hőmérséklet alatt állottak, mert hisz olyan elváltozást szenvedtek, hogy méltán nevezhetjük ezt a finomabb anyagot hamunak. De a hamu mellett apróbb kavicsok, nagyobb kövek is repülnek ki s ezek közül a legérdekesebbek azok az úgynevezett «bombák», a melyek olvadt lávából állanak s csak a levegőben hűlnek ki annyira, hogy mikor a földre esnek, nem lapulnak szét. Olyanok ezek, mint valami nagy sárgadinnye, kissé kúposabb véggel. Bizony, ha az ilyen bomba valakinek a fejére esik, azt agyon is üti!

A vulkánból kijövő anyagok közé tartozik végre a láva, ez az olvadt kőzetanyag, a mely különféle összetételü lehet, de egyben mindannyian megegyeznek, t. i. abban, hogy anyaguk legnagyobb része üveganyag, s e miatt kihülve mind kemény kőzetet szolgáltatnak.

A vulkánok különféleképen szoktak kitörni. Vannak olyanok, a melyek állandóan működnek, szakadatlanul, mint pl. a *Stromboli* a Lipari-szigetek közt, Szicziliától éjszakra. Ilyen a *Kilauea* is a Havaii-szigeteken. Azután vannak olyanok, a melyek a Vezuvhoz hasonló működést mutatnak, t. i., hogy néhány évi, néhány évtizednyi pihenés után ujra kezdik a vizgőzt, hamut és lávát kidobálni, rendesen úgy, hogy a kitörést földrengés előzi meg s a kitörés befejezésekor buggyan ki a láva vagy a kráteren, vagy a hegy oldalán támadt nyilásokon át.

A legborzalmasabbak azok a vulkánok, a melyek hosszu pihenés után nyitják meg újra a kitörés tüneményeinek sorozatát, és pedig rendesen valami borzalmas robbanás bekövetkezésével. A *Krakataoa* vulkán Szumatra és Jáva között 1883 május havában kezdte működését, de már augusztus 27-ikén szétrobbant s a sziget nagy része eltünt a tenger szinéről. Ezekkel a robbanásokkal rettentő mennyiségü hamu és kőzettörmelék szokott a levegőbe jutni. A *Coseguina* vulkán 1835-ben annyi hamut dobott a levegőbe, hogy a kitöréstől másfélezer kilométer távolságban is hullott hamu. De a *Vezuv* is dobott már ki 512-ben annyi hamut, hogy még Konstantinápoly és Tripolis vidékén is hullott belőle. Az ilyen óriási hamumennyiség a levegőben elsötétíti a Napot, azután meg a hamuval együtt felszálló gőz hatalmas zivatarokat is okoz, bőséges esőzéssel, a mi néha veszedelmesebb a vulkán egyéb tüneményeinél is. 1822-ben St.-Sebastiano és Massa falvakat a Vezuv kitörésekor a leszakadó záportól iszappá vált hamutömeg temette be egész a háztetőkig. Pompeji pusztulásában 79-ben efféle iszaptömegeknek is volt része. Más vulkánokon a krátertavak vizének hirtelen való kiöntése okozta az iszapáradatok keletkezését. Valószinű, hogy a Martinique szigeti katasztrófa előidézésében is szerepe volt a kráter tó vize hirtelen kiürülésének St.-Pierre felé. Igen magas vulkánokon a hó bámulatos gyors olvadása szokta okozni az iszap-katasztrófákat.

A láva már rendesen kevesebb veszedelemmel jár, mint a robbanással kidobott hamutömegek. A láva rendesen elég sűrű ahhoz, hogy csak lassan folyjék alá a hegylejtőn s menekülni lehessen előle. Igy pl. az Etnán már gyors folyásu lávának mondják azt, a melyik egy óra alatt $^1/_2$—$^1/_3$ kilométer utat tesz meg. A Vezuvon annak a könnyen folyó lávatömegnek, a mely 1794-ben elpusztította Torre del Grecót, hét óra kellett, míg a vulkán tetejéről a tengerpartig ért, körülbelől hat kilométernyi úton. Különben a láva a hegy tetején, részben a meredekebb lejtő, részben a nagyobb hőmérséklet miatt gyorsabban folyik, mint a hegy lábán.

A martiniquei Pelée vulkán a Vezuvhoz hasonló tüneményt mutat, de hosszabb szünetet tartott az utóbbi fél évszázadban s ezért robbant szét oly hevesen, kitörése közben.

Ma még mindig hiányoznak a pontosabb részletek e vulkán kitöréséről, de most is működik s még mindig sok kárt okoz. Vele együtt működésben van még St.-Vincent vulkánja is; tulajdonképen ugyanazon belső erő indította meg mind a kettőt, valószinüleg a Karaibi-tenger sülyedése, a melynek legutóbbi zökkenéséről a guatemalai földrengés adott első hirt.

Majd ha a részletek teljesen és tudományosan feldolgozva ismeretesek lesznek, akkor beszélhetünk tulajdonképen csak a martiniquei katasztrófa igazi okáról.

Cholnoky Jenő.

KÉPEK A SZERB EGYHÁZI KONGRESSZUSBÓL.

Junius 8-ikán volt a szerb egyházi kongresszusnak ünnepélyes megnyitása. A kongresszus tárgyalásai elé nagy érdeklődéssel tekint nemcsak a magyarországi szerb nép, hanem a

A Move ceglédi sportpályájának felavatása.
Balról jobbra ülnek: lovag Ybl Miklós ny. tábornok, Sárkány Gyula dr. polgármester és Raffay Géza dr., a Move elnöke. (Czeglédy felvétele.)

Az ózdi vasgyár elesett hőseinek emléke.
(Lukácsy Lajos szobormüve.)

Miss Billie Doves, a filmstár, otthagyta a szinpadot s aviatikussá lett.

A Morvi maharadzsa legidősebb fia, aki most tartotta eljegyzését.

Bouwmeester, a híres hollandus színész, aki nemrég halt meg.

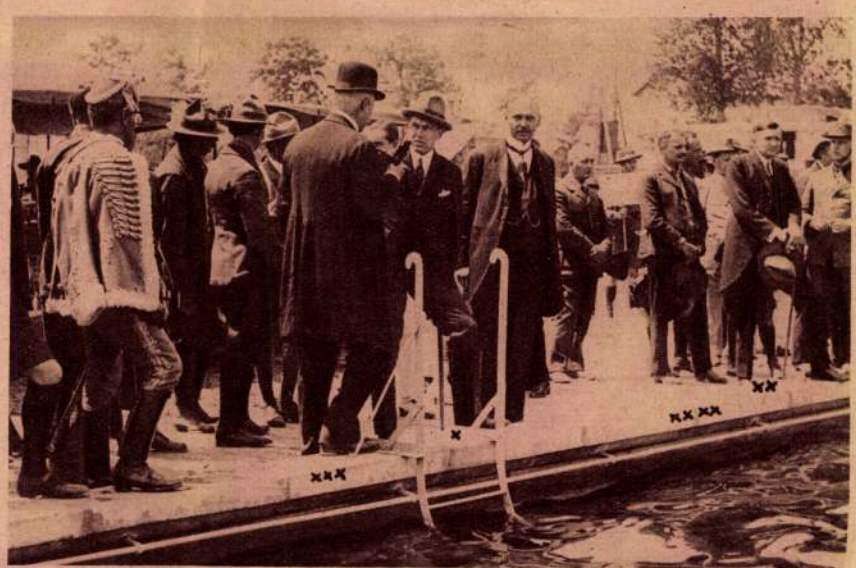

A békéscsabai cserkészünnep vendégei, Albrecht főherceg (×), Kovacsics főispán (××), Bertholy polgármester (×××), Bolza Pál gróf (××××).
(Róna felvétele.)

A bodrogközi járás leventeünnepélye és iskolai tornaversenye

Ricse községben, amely a bodrogközi járásban fekszik, kitünően sikerült leventeünnepélyt s ezzel kapcsolatban elemi iskolai tornaversenyt rendeztek.

Első képünk a sátoraljaujhelyi iskolásfiuk tornaünnepélye közvetlenül a »cseh határnál«.

Második képünkön a ricsei elemi iskolai tanulók sorakoznak katonás rendben, mig az alsó képen a sporttelepen felállitott kacikonyhák láthatók.

Lukácsy Lajos

Gróf Festetics György emlékszobra. A keszthelyi *Georgikon* nagynevű alapitójának, *Festetics György* grófnak emlékét nemsokára szobormű fogja hirdetni Keszthelyen. A szobor, melyet az országos gazdasági egyesület csináltat, a keszthelyi kikötőben, gyönyörű park közepén fog emelkedni. *Lukácsy Lajos* mintázza a szobrot, mely a legelső magyar gazdát álló alakban, az ekeszarvára támaszkodva örökiti meg. Az emlékszobrot országos ünnepség keretében a jövő évben leplezik le Keszthelyen.

Magyar Művészet

1900. 877. h.

Igazgatósági levélpapir

Lukácsy Lajos

festő

Kassab Géza. A Kossuth-szob-
rok. Aradi Közlöny. 1907.
73. 77

Lukácsy Lajos

szobrán

Kaszab Géra. Arad

Kossuth-szobrai, Aradi

Közlöny. 1907 évf. 63 sz

HIBÁK

— Jön még a drágaságra is Dréhr?

Regényes propaganda

Páris, juliusban. Most, a felszisszenés nyomán, látni csak, hogy Jules Romains nagy cikkének legnagyobb jelentősége mégis az, hogy ő irta. Ezt ugy értem, hogyha X. vagy Y. kitünő, sőt világhirü francia zsurnaliszta, valamelyik nagypublicitásu boulevardlapban cikket ir a magyar dolgok mellett vagy ellen, az ilyen politikai riportázs erkölcsi sulyát, jelentőségét mindig gyengiti az, amit lap, publikum és hivatalos körök egyformán tudnak, hogy a cikkiró munkájával politikai érdekeket szolgál és kiszolgál, iparkodik megvilágitani a direktiváit egy közeledésnek vagy távolodásnak, egyszóval mindenképen érdek, vegyük a legszerencsésebb esetet: békés és békéltető külpolitikai érdek sugalmazza az ankétezőt. Az ilyen cikk Briandot éppen olyan kevéssé érdekli, mint, pardon, engem. Ahá, mondja az olvasó, hát lenn járt ez a kitünő férfiu? Vajjon mit akarhatott odalenn? Az egyik legnagyobb francia lapban, a *Le Journal*-ban Ferdinánd román király elhalálozása reggelén ezt olvastam a nekrologban: «... az elhunyt uralkodó egyik nagy érdeme, hogy felszabaditotta Erdélyt a magyar iga alól...» Ahá, mondtam, hát Ferdinánd király szabaditotta fel Erdélyt a magyar iga alól? Aki figyel, az tanul. Ezt a nekrológot minden bizonnyal a lap külpolitikai szerkesztője irta. Egy helyzetnek ilyen pompás átlátása, egy tragédiának, már mint a magyar igának, ilyen tömör kifejezése, az információnak ez a biztonsága és a véleménynek ez az elfogulatlansága elég arra, hogy a jövőben, ha a nagy lap cikket irna a magyar dolgokról, ugy nagyjában előre tudjam, mi van benne. Nem, Jules Romains cikke mellől éppen az esik el, az érdek minden haut gout-ja; ez az iró nem ankétezni ment Magyarországra, nem tett igéretet se magyarnak, se franciának, hogy mit fog irni s hogy irni fog-e egyáltalán? Száz ankétnál, ezer propagandairatnál többet ér ez a cikk, mert olyan valaki irta, akinek erkölcsi presztizse nem türi meg a kétkedést s az, hogy egy francia iró, a legkülönbek és a legkomolyabb egyike az élők között, fölemelte szavát egy igazság érdekében és egy igazságtalanság ellen, ér annyit, mint minden vezércikk, brosüra, kongresszus és medaillon. A magyar ügy az elmult években gyakran ugy állt Európa országutján, mint a kinai koldus, aki kénytelen állandóan megcsonkitott tagjait mutogatni, hogy szánalmat, pénzt, toleranciát kapjon a gazdagoktól és hatalmasoktól; a helyzet sokáig ez volt, csonkán, kivül-belül betegen, megalázottan tengődni a külföld előtt — s ma, amikor igazolni tudja, hogy sok bajából kigyógyult a maga erejével, ma már elkezdődhet az a folyamat, aminek Rothermere és Romains cikkei az első hiradói. Az a megdöbbenés, ami Romains-t eltölti a magyar csonkaság láttán, a maga ijedt őszinteségében jobb propagandája ennek az ügynek a külföld előtt, mint mindaz a keserves igazság, amit mi magyarok erről szóval, irásban és képben elmondhatunk. Nekünk, legfeljebb és legjobb esetben, elhisznek valamit; Jules Romains-nak föltétlenül hisznek. Az a savanyu és fanyalgó arc, amivel az óriási publicitásu *Illustration* bekonferálta ezt a cikket, aminek közlése elől, az iró személye miatt, elzárkózni nem tudott, legjobban bizonyitja, hogy menynyire érzi a veszedelmes sulyát és jelentőségét e közlésnek. Ez nem interviu volt és nem riport, nem valakinek a véleménye, aki három napra leszaladt az Orient-expresszel Pestre, cigányt hallgatott és gyorsirta, amit a tollába mondtak — itt egy tiszta és nagy iró látott, hallott, megfigyelt s a végén lelkiismereti szükségét érezte, hogy abszurdumnak deklarálja azt, amiről a honfitársai eddig majdnem semmit sem tudtak s ami nekünk Trianon.

Ez a cikk nagy tanulság arra, hogy mi a jó; mi az igazi propaganda. Ahogy a magyar ügy ma a világ előtt áll, az érdekek, indulatok, rágalmak, kényszerüségek, hazugságok és igazságok irtózatos szövevényében, nem lehet eléggé megbecsülni ezt az önkéntelen, rendkivül értékes propagandát, mint egy külföldi nagy iró spontán, ijedt felkiáltása. Nincs az a zsurnaliszta hatóerő, ami olyan intenzitással tudna befolyásolni, mint egy ilyen «civil»-nek, egy igazi irónak a vallomása. Ez a tanulmány különben is nagyon érdekes. Nem kell hozzá magyarnak lenni, hogy a távlatát, a szempontjai őszinteségét, az itélete önmérsékletét észrevegyük; de magyarnak kell lenni, hogy lássuk, mit és hogyan tud meglátni néhány hét alatt egy iró egy idegen országban, ahol soha nem járt addig, amiről a semminél is kevesebbet: — hazugságokat — tudott csak eddig? Ahogy tájat, embert, helyzetet lát, rúgókat felfed, okokat leleplez, ahogy észreveszi bizonyos otthoni rétegek sznobizmusát Nyugáttal szemben, amit egy könnyü gesztussal éppen ugy elitél, mint azt a másik véleményt, ami nem látszik tudni, hogy extra Hungariam még egy külföld is van a világon, ahogy meglátja Budapestet, ami jó és ami rossz benne s ahogy Budapest mögött megsejti nyolcmillió magyar ember életét és baját, ahogy megérzi a kulturánkon azt a különös, baljós passzivitást, ahogy megérzi, hogy ez miért van s hogy ő, Nyugat kulturájának aktiv birtokosa, egy kissé adósa ennek a magyar földnek, ahol ezer éven át védték Európa kulturáját Kelet nihiljével szemben — s ahogy minderre nem könyvekből, hanem a maga nagy emberi és irói ösztönéből reátalál, ahogy ezt összefogja s a végén egy vádoló mozdulattal a világ elé tartja — ez az a propaganda, ami hat, mert lélek szól a lelkekhez s amit nem lehet statisztikával utánacsinálni.

Valami nagy és mély véletlen, vagy talán fölismerés van abban, hogy oda, ahová ma Franciaországot legkeservesebb és legmélyebb érdekei füzik, Amerikába, egy költőt küldtek el nagykövetnek, Claudelt. Talán, ahol a diplomata megakad, kezdődik el az emberi igazság és felelősség örökös silbakjának, az irónak a feladata. Van valami nagyon pozitiv és nagyon fölemelő abban, hogy az európai politika fülsiketitő és gyanus lármájából is kihallatszik egy költő szava.

(m. s.)

NAPIREND

1927 julius 26. Kedd. (Fáy András meghalt 1864-ben Budapesten.) Róm. kat.: Anna asszony. Prot.: Anna. Ógörög: 13. Gábor. — A Nap kél 4 óra 28 perckor, nyugszik 19 óra 44 perckor. A Hold kél 1 óra 52 perckor, nyugszik 18 óra 18 perckor.

Nyitvalévő muzeumok: Nemzeti Muzeum régiségtár 9—½2, Szépmüvészeti Muzeum (Aréna-ut 41.) régi képtár, középkori plasztika 10—½2. Iparmüvészeti Muzeum (Üllői-ut 33.) textil, kerámia 9—½2. Széchenyi-szoba (Akadémia) 10—2. Iparmüvészeti Társ. állandó kiállitása (Andrássy-ut 69.) 9—2. Hopp Ferenc Keletázsiai Muzeum (Andrássy-ut) 10—1. Fővárosi Muzeum (Városliget) 4—7. Állandó butorkiállitás az Iparcsarnokban 9—6. Aquincumi Muzeum (Szentendrei-ut 7.) 9—12 és 3—6. Erzsébet királyné-emlékmuzeum (királyi palota) 8—12 és 2—4.

Nyitvalevő könyvtárak: Fővárosi nyilvános könyvtár (Gróf Károlyi-utca 8.) 9—7. Akadémia könyvtára (Akadémia-utca 2.) 9—1. Egyetemi könyvtár (Ferenciek tere 7.) kölcs. oszt. 9—2, olvasóterem 9—7. Iparkamara közg. könyvtára (Szemere-utca 6.) 9—2. Statisztikai hivatal könyvtára (Keleti Károly-utca 5.) 9—1. Állatkerti könyvtár (Állatkert) 2—½6. Vakok könyvtára (Ida-utca 5.) 8—12. Technológiai Iparmuzeum könyvtára (József-körut 6.) 5—8.

Miniszterek fogadnak: Honvédelmi miniszter 12—2, külügy és népjóléti miniszter előzetes bejelentés alapján.

— T. előfizetőinket, akik nyaralásra indulnak, kérjük, hogy cimváltozásukat a kiadóhivatalnak bejelenteni sziveskedjenek.

— A magyar-olasz döntőbiróság nyári szünete. *Hivatalosan jelentik:* A trianoni békeszerződés 239. cikke szerint Magyarország és az olasz királyság között alakitott vegyes döntőbiróság ezidei nyári szünete 1927 augusztus 1-től szeptember 30-áig tart. A szünet tartama alatt a keresetek beadására nézve az eljárási szabályzat 21. cikkében előirt határidő kivételével az összes határidők folyása szünetel.

— Lukácsy Lajos szobrászmüvész hirtelen meghalt. *Sopronból* jelenti az *Ujság* tudósitója: *Lukácsy* Lajos, országos nevü szobrászmüvész, aki a fővárosi Szabadság-téren álló irredentaszobrok közül a nyugat-magyarországit alkotta, Kapuvárott, ahol szabadságát töltötte, *délután hirtelen rosszul lett és meghalt. Lukácsy* Lajost az orvos megállapitása szerint *szivszélhüdés ölte* meg. Ugy Sopron vármegyében, mint az ország számos más helyén igen sok müemlék hirdeti alkotó munkáját. Halála nagy megdöbbenést keltett.

— Interju Andrássy Gyula gróffal egy olasz lapban. *Rómából* jelentik: A *Lavoro d'Italia* hosszu cikket közöl „A balkáni béke" cimmel és ebben foglalkozik a középeurópai államok helyzetével és a békeszerződések reviziójára vonatkozóan legujabban felmerült javaslatokkal. Ausztriának Németországhoz való csatlakozását is szóváteszi a lap és kijelenti, hogy az érdekelt nagyhatalmak sohasem járulnak hozzá az ilyen csatlakozáshoz. A lap az első oldalon terjedelmes beszélgetést közöl *Andrássy* Gyula gróffal a magyar monarchista problémáról és annak megoldásáról.

— Kicserélték a magyar-cseh szerződés okiratait. *Hivatalosan jelentik:* Julius 25-én, hétfőn délelőtt tiz órakor a magyar királyi külügyminisztériumban a magyar-csehszlovák kereskedelmi szerződés megerősitő okiratait kicserélték. A szerződés ennek folytán augusztus nyolcadikán életbelép. Az okiratokat magyar részről *Walko* Lajos külügyminiszter, csehszlovák részről Václav *Pallier* csehszlovák követ irta alá.

— Orvosi hir. *Waldmann* Iván dr., az Apponyi Albert gróf Poliklinika szemészfőorvosa szabadságáról hazaérkezett.

— A debreceni atlétikai verseny eredményei. *Debrecenből* jelentik: A debreceni Egyetemi Atlétikai Club vasárnap rendezett országos atlétikai versenyén a következő főbb eredményeket érték el: 100 méteres sikfutás (szenior): 1. Király (DEAC) 11.8, 2. Szilágyi (Debreceni MÁV levente) 12 mp. 800 méteres sikfutás: 1. Gyulai (DEAC), 2 p. 1.4 mp (keleti kerületi rekord), 2. Botila (Szolnoki MÁV) 2 p. 25.5 mp. 3. Márkus (Szolnoki MÁV). Sulydobás: 1. Cserenyei (BBTE) 13.02 méter, 2. Galli (DEAC) 11.87 m. 3. Mészáros (Szolnoki MÁV). Magasugrás: 1. Létrai (NyTVE) 165 cm. 2. Fekete (DEAC). Távolugrás: 1. Fekete 632 cm. Magasugrás (ifjusági): 1. Reitzer (Szolnoki MÁV) 160 cm. 2. Mellinger (Szolnoki MÁV), 3. Vámos (Szolnoki MÁV). 2000 méteres sikfutás (ifjusági előnyverseny): 1. Istenics (Szolnoki MÁV) 6 p. 28 mp. 2. Némethy (Debreceni MÁV) 3. Pallós (Szolnoki MÁV). 200 méteres gátfutás: 1. Király. 2. Létrai. 300 méteres sikfutás: 1. Gyulai. 2. Király. Gerelyvetés: 1. Galli 42.5 méter. 2. Cserenyei 41.9 méter.

— Uszás, tenniszezés, nyári sportok alkalmával szopogasson Anacot-pasztillát. Üditenek és megvédik fertőzéses bántalmaktól.

— Eltünt Guttmann Sándor nagyvágó. *Guttmann* Sándor nagyvágó néhány nappal ezelőtt nyomtalanul eltünt Budapestről. Eleinte ismerősei azt hitték, hogy talán vidékre utazott üdülni, de rövidesen azt kezdték beszélni, hogy *Guttmann csendestársának és hitelezőinek feljelentései elől szökött meg. Guttmann* társa egy *Fekete* nevü Amerikából hazatért ember, aki pénzét *Guttmann* Sándor üzletében helyezte el. *Fekete* egy napon azután hiába kereste társát a központi vásárcsarnokban és a sertésvágóhidon. *Eltünt.* Mielőtt azonban eltávozott volna, *az üzleti kasszából kifizette kártyaadósságát. Guttmann* ellen megtették a feljelentéseket. Csendestársa 15.000 pengőt keres rajta, hitelezői még többet. A vásárpénztár pedig *csekkhamisitás miatt tett feljelentést. A nyomozás folyik.*

— Bauerné Kiss Erzsébet hüvösvölgyi gyermeküdülőjébe még korlátolt számban 12 éven aluli gyermekek felvétetnek. Felvilágositást nyujt I., Hidegkuti-ut 127. szám alatt a vezetőség minden délután 3 órától este 7 óráig. Mérsékelt árak. Kitünő ellátás. Prospektus. Ezenkivül felvétetnek a leánynevelőintézetbe (Népszinház-utca 22) az őszi tanévre urileányok, akik nyilvános iskolákba (kereskedelmi, iparmüvészeti, szabászati, kalapkészitési stb.) tanfolyamokra, egyetemre, vagy Zeneakadémiára járnak.

— Hatvanfőnyi tömeg vett üldözőbe egy gázoló automobilt. Szombaton késő este a soroksári *Grassalkovics*-utcában nagy sebességgel száguldott át Budapest felől egy teherautomobil. Az autó a korzózó közönség szemeláttára gázolta el *Kovács* József 53 éves soroksári nyugalmazott magántisztviselőt. Az öreg ur nyugodtan haladt át az uttest másik felére, amikor a vadul robogó autó tülkölés nélkül megjelent az utcában. A következő pillanatban *Kovács József sulyos koponyalapi töréssel haldokolva feküdt az ut porában, az autó pedig eszeveszett sebességgel továbbrobogott.* A lelketlen soffőr viselkedése annyira felháborította a közönséget, hogy mintegy 60 főnyi feldühödött tömeg, futva, vicinálison, kerékpáron és egy kéznél lévő hatalmas luxusautón az autó után vetette magát. *Sinköveket kaptak a kezükbe és valósággal záport zuditottak a menekülő autó után.* Egyik kődarab homlokán meg is sebesitette a soffőrt, aki látva, hogy menekülni nem tud, a soroksári községháza előtt megállt. *Az elkeseredett tömeg lerántotta autójáról, földre teperte, ütötte, rugta és agyon is verte volna, ha két soroksári csendőr a már ájult autóvezetőt meg nem mentette volna.* A csendőrök azután parasztszekérre rakták, **orvoshoz** vitték, hogy sebeit bekössék, *azután letartóztatták.*

— Kisegitő személyhajójáratok a Római fürdőhöz. A MFTR a közönség nagyobb kényelmére kisegitő személyhajójáratokat indit a Római fürdőhöz. E járatban a hajók julius 27-től kezdve naponta 15, 17 és 19 órakor indulnak az Eötvös-térről (a Pálffy-térről 10 perccel később) s 30 perc menetidő után érkeznek a Római fürdőhöz. Innen 16, 18 és 20 órakor indulnak vissza s 30, illetve 40 perc menetidő után érkeznek a Pálffy-térre, illetve Eötvös-térre. A menetjegy ára 60 fillér, menettérti jegy 1 pengő.

— A bécsi repülőgép szombati kalandja. *Pécsről* jelenti az *Ujság* tudósitója: A szombati vihar a Budapest—Bécs között közlekedő repülőgépnek is nehézségeket támasztott. A Bécsből Budapest felé elindult repülőgép *belekerült az óriási szélviharba* és a pilótája nem tudta gépét kivezetni az óriási fergetegből. Több órai erős küzdelem után mégis sikerült földre szállania, de *a pilóta és a gép utasainak legnagyobb meglepetésére a baranyamegyei Sátorhely község mellett, közvetlen a jugoszláv határ közelében.* A vihar ereje a gépet *több, mint 300 kilométerrel sodorta eredeti megszokott utirányától.* A gép Sátorhely község mellett szerencsésen földet ért, ugy hogy az utasoknak, *négy osztrák és egy angol urnak semmi baja nem történt.* A repülőgép vasárnap reggel 9 órakor startolt ujból és utnak indult Budapest felé. A gép leszállása a kis községben nagy szenzációt keltett.

— Halál a fürdőben. *Mezőberényből* irják, hogy a sekély Körös vizében fürdőző gyermekek közül eltünt Parai Márton nyolcéves és Virág János tizéves kisfiu. Mindkettőnek holttestét másnap fogták ki. Valószinüleg a sekély vizben ásott kubikos gödrökben merültek el. — *Szarvasról* jelentik, hogy az ujkécskei strandfürdőben vitéz Száva (Brücher) Dániel, kecskeméti állampénztári tisztviselő, fürdés közben örvénybe került. Mivel a hirtelen kitört óriási vihar miatt nem tudtak segitségére sietni, belefult a Tiszába. Holttestét csak másnap vetette fel a folyó. Vitéz Száva (Brücher) Dániel a volt közös 101. gyalogezred egyik legvitézebb, sokszorosan kitüntetett tisztje volt.

— Anglia légi flottája hadgyakorlatozik. *Londonból* jelentik, hogy ma reggel hat órakor kezdődött az első brit repülőgépgyakorlat, amelynek az a célja, hogy kipróbálja a kormány által 1920-ban az ország légi védekezésére megállapitott haditervet. A gyakorlatok öt napig tartanak, London, a keleti és a déli partok között zajlanak le. A gyakorlatok során igyekeznek minél jobban megvalósitani a valódi háboru feltételeit. A lapok jelentése szerint kétszáz repülőgép vesz részt a gyakorlatokon.

— Vizállás. A földmivelésügyi minisztérium vizrajzi osztálya jelenti: A Duna Pozsony és Ujvidék között apad, máshol árad. Bajáig alacsony, lejjebb közepes vizállásu. Mai vizállások: Passau 393, Stein minusz 92, Komárom 317, Budapest 274, Baja 298, Mohács 335. A Tisza Záhonynál és Tiszafüred—Szolnok között apad, máshol árad, alacsony vizállásu.

— Olasz müvészek gyülése. *Ravennából* jelentik, hogy müvészek, irók és politikai személyiségek részvétele mellett tartották meg Ravennában az olasz müvészek szövetségének első gyülését. Turati, a fascistapárt főtitkára, a gyülésen beszédet mondott, amelyben megelégedésének adott kifejezést afelett, hogy a gyülés a régi olasz müvészi tradiciókat ujrakelti.

Mi minden lehet Pesten!

Eddig sohsem jutott eszembe...
Hogy éjjel meleget egyek...
Lévén a kánikula révén
Már nappal is... elég meleg!...

De a moziból hazatérve
S mélázva mozilepedőn...
Kettő után a kávéházba
Melegre vágyom epedőn!...

Óh „bé" listára tett szerelmem
Bécsi szelet... szivem szakad
Belédharapnom szenvedéllyel...
Sajnos csak kettőig szabad!...

Kettő után hideg vagy hozzám
Hisz ugy kihülsz akár a jég...
Neked ugy látszik kettő után
A „belső tüzből" már elég.

A pesti kávéházi kertnek
Vén leánderje rám nevet...
A meleget „hidegre" tették!...
Lám Pesten még ez is lehet...

Benedikt

— Nincs megegyezés a sütőipari munkások és munkaadók között. Ismeretes, hogy a Magyarországi Sütőiparosok Egyesülete beadvánnyal fordult a Sütő Ipartestülethez, amelyben kérte, hogy a sütőmunkások órabérét tizenöt százalékkal emeljék fel. Hétfőn délután a sütőiparosok testületében összeültek a munkaadók és munkások delegáltjai *Deutsch* Mór elnök, törvényhatósági bizottsági tag vezetése mellett, hogy a béremelés kérdésében döntsenek. *A munkaadók az értekezleten kifejtették, hogy a munkások béremelési kérelme teljesen indokolatlan.* Kijelentették, ha a munkások kérését teljesitik és a béremelést megadják, akkor ez azt jelenti, hogy *a kenyér kilójának árát egy fillérrel fel kell emelni.* A sütőmunkások ezzel szemben hangoztatták, hogy *az indexszám sokkal magasabb áremelést mutat, mint amilyen javitást ők a sütőipartestülettől kérnek, de tiltakoznak egyuttal az ellen, hogy a bérjavitás kenyérdrágulással járjon,* mert szerintük az egyfázisu forgalmi adó bevezetése következtében *a kenyér kilóját jóval olcsóbban kellene adni már is.* Az értekezleten a munkások és munkaadók delegáltjai nem tudtak a késő esti órákig a kérdésben megállapodásra jutni és ezért elhatározták, hogy a béremelés kérdését 27-én, szerdán délután öt órakor a hársfautcai ipartestületi székház nagytermében összehivott nagygyülésen fogják letárgyalni.

— Őszi Gyula a megszökött pesti bankár egy olasz kikötővárosban szappangyárat alapitott. Annak idején nagy port vert fel az a kiadatási eljárás, melyet a magyar hatóságok indítottak a Franciaországba szökött *Weisz* Emil és fia *Őszi* Gyula ellen, akik bankjuk bukása után hitelezőik pénzével odaszöktek. Évek teltek el azóta, *Weisz* Emilt és fiát azonban *nem sikerült a magyar bíróságok elé állitani. Őszi* Gyula eltünt és a hitelezők nyomozása alapján csak most vált tudottá, hogy *Őszi Gyula egy olaszországi kikötővárosban él, ahol szappangyárat alapitott és ma már olyan jó viszonyok között van, hogy bizonyos feltételek mellett hajlandó volna kártalanitani hitelezőit.* A feljelentők már közölték az ügyészséggel *Őszi* Gyula cimét és ennek alapján a kiadatási eljárás megindítását kérték.

— Elfogták a győr—eberfurti vasut sikkasztóját. *Sopronból* jelenti az *Ujság* tudósitója: Beszámolt az *Ujság* arról, hogy a győr—sopron—eberfurti vasut igazgatóságánál nagyarányu sikkasztásnak jöttek a nyomára. *Krizmanits* István huszonhatéves tisztviselő *kétszázmillió koronát vett ki a személypénztárból és nyolc nap előtt nyomtalanul eltünt Sopronból.* Az esettel kapcsolatban sorozatos fegyelmi vizsgálat indult meg a vasutnál, mert igen alapos volt a gyanu, hogy *Krizmanits nem egyedül követte el a tettet.* A vizsgálat eddig nem tudott semmi pozitiv eredményt elérni, mert Krizmanitsot nem tudták elfogni. Ma este a soproni ügyészség táviratot kapott a gödi csendőrségtől, amelyben jelzik, hogy *Krizmanits Istvánt ott felismerték és őrizetbe vették.* A gödi csendőrség utasitást kapott, hogy Krizmanitsot szállitsa Sopronba, mert kihallgatásától ujabb fordulatot várnak az ügyben.

— Fejbeverték az utcán. Stenikó József 50 éves napszámost a Drégely-utca 9. számu ház előtt ismeretlen tettesek fejbeverték. A mentők a sulyosan sérült napszámost a telepiutcai kórházba szállitották. Az eljárás az ismeretlen tettesek kilétének megállapitására megindult.

— Sulyos automobilszerencsétlenség. *Madridból* jelentik: Egy automobil, amelyen tizenketten ültek, tulnyomórészt mészárosok, szerencsétlenül járt. Az utasok közül öten életüket vesztették, hatan többé-kevésbé sulyosan megsebesültek.

— Ausztria külkereskedelme. *Bécsből* jelentik: Ausztria külkereskedelmének juniusi főbb adatai a következők: A behozatal 243.6 millió, a kivitel 169 millió schilling értékü volt, ugy hogy a passzivum 74.6 millió schilling. Az év első felében a bevitel 1400.8 millió, a kivitel 932.5 millió schilling volt, vagyis a passzivum az előző évi 504.2 millió schillinggel szemben 468.3 millió schillinget tett ki. Magyarország részesedése a bevitelben juniusban 19.2 (a mult évi juniusban 26.3) millió schilling volt. *A kivitelben Magyarország részesedése 17 (11.9) millió schillinget tett ki.* Az első félévben a beviteli részesedése 118.7 (139), a kivitelben pedig 89.6 (71) millió schilling volt.

Kiélesedett a harc a kávések és vendéglősök között a főzés kérdése körül

Gundel Károly és Mészáros Győző nyilatkozata

A főkapitányi rendelet, amellyel az éjjeli melegétel kiszolgáltatását betiltotta, ismét feltárta azt a mély szakadékot, amely a budapesti kávések és vendéglősök között mindig tátongott. Miközben a rendelet ellen sulyosabbnál sulyosabb érvelések hangzanak el, a kulisszák mögött

a kávések és a vendéglősök sulyos harcban állnak egymással szemben,

harcban, amelyet ez a rendelet inditott meg. Köztudomásu, hogy a vendéglősök évek óta küzdenek a kávéházak főzése ellen, viszont a kávések a közönség érdekeire való hivatkozással azt hangoztatják, hogy meg kell adni a publikumnak a lehetőséget arra, hogy ott fogyaszthassa el a vacsoráját, ahol neki tetszik.

Nem ujkeletü a vendéglősök és kávésoknak a főzés körüli harca, de talán soha nem volt olyan probléma mint most, amikor már a felek elkeseredetten csatáznak, mert hiszen exisztenciális érdekekről van szó. Ezt a két tisztes ipart gyötri a legtöbbféle adó, prosperálásuk a sokféle terhek között csaknem lehetetlenség és a sulyos gazdasági helyzetükben egymás ellen fordulnak a kávések és a vendéglősök, ahelyett, hogy közös erővel próbálnának a huszonkétféle adótól sujtott sorsukon lenditeni.

A kávés-vendéglős csatározásban ma megszólal *Mészáros* Győző, a *Budapesti Kávésipartestület* elnöke, aki az *Ujság* munkatársának igy nyilatkozott:

— A Budapesti Kávésipartestület előtt nem lebeg semmi más szempont, mint a közönség érdeke. Örömmel fogadtam *Gundel* Károly igen tisztelt barátomnak, akit én a vendéglősök legkiválóbb reprezentánsának tartok, azt a gondolatát, hogy *igenis egyenlő feltételek mellett versenyezzünk a publikum kegyeiért.* De hangsulyozom, hogy a publikum legyen a birája a mi nézeteltérésünknek. Elfogadom a vendéglősök ama álláspontját, hogy versenyezzünk, ki tud szebbet, többet, jobbat, olcsóbbat nyujtani a publikumnak.

Tartsanak ők is egész éjjel nyitva és nekünk, a kávéházaknak adják meg a korlátlan italmérési engedélyt és ebben a versenyben a pálmát az viszi majd el, akit a közönség pártolni fog.

Nézetem szerint — és ezt százszor és százszor ismétlem —

ez nem vendéglős- és kávéskérdés, hanem a fogyaztópublikum ügye és annak a feltétlen tiszteletnek az alapján, amellyel a hatóságoknak adózom,

amelyben tételezhetem fel, hogy akadjon hatóság, egy fórum, amely szem elől tévesztené azt a tényt, hogy *itt csak a közönség érdekeiről lehet szó és ebből kávés-vendéglőskérdést csinálni lehetetlen.*

Mészáros Győző érdekes nyilatkozatáról az *Ujság* munkatársa kérdést intézett *Gundel* Károlyhoz, aki ezeket mondotta:

— A kávések is a közönség érdekeire hivatkoznak és mi vendéglősök is. A különbség közöttünk az, hogy *nálunk vendéglősöknél a mesterség kultusza tradicionális.* Az iparágunk müvelőinek nagyrésze a szakmában nevelkedett, apja mesterségét folytatja, gyermekét is ebben neveli, nem tekinti mesterségnek, a megélhetés eszközének, vagy a meggazdagodás lehetőségei lépcsőjének, hanem élethivatásnak, életcélnak és azért védekezik iparának jogtalan kisajátitása ellen. A szabad verseny hangoztatása nagyon szép, *de nem abban az értelmezésben, ahogy a kávésipartestület vezetősége hiszi.*

— *Hiszen a korlátlan italmérés megadása a kávések részére még távolról sem jelenti a szabadverseny egyenlő feltételek mellett való érvényesülését, sőt ellenkezőleg: odavezetne, hogy a vendéglősipar egész komplexumát a maguk tisztes mestersége mellett mint melléküzemet kezelnék. Ez az, ami ellen mi védekezünk.* A kávésoknak választaniok kell: vajjon a gyönyörü multu magyar kávésipar, amely Budapest egyik specialitása, világszerte ismert nevezetessége, fenmarad-e és megtartja régi karakterét, amelynek hirét köszönheti, vagy pedig *mellékvágányra tér, elfajul és idővel leromlik.* Ismételten hangsulyozom,

nem tartom kifogásolhatónak, hogy egy és ugyanazon személy a vendéglős- és kávésipart üzhesse. Jómagam is ezek közé tartozom, viszont a vendéglőm mindig különálló, külön jól felszerelt vendéglői konyhával és külön helyiségben müködött, nem pedig a kávéskonyhán és a kávéházi helyiségben.

A kellően berendezett felszerelésü és megfelelő szakértelemmel berendezett vendéglőmben a vendéglői személyzetnek nagy tömegét neveltem. Az eddigi helyzet azonban csak az, hogy *a kávéházak csak alkalmaztak vendéglői személyzetet anélkül, hogy ilyent neveltek is volna, ami különben nem is kivánatos, mert a kávéházi főzés nagyon kevés kivétellel a vendéglői főzés paródiája, tulnyomórészt szakértelem nélkül, megfelelő felszerelés nélkül üzetve. Természetes, hogy vannak kivételek, amilyen például a Newyork-kávéház, amelynek elsőrendüen felszerelt külön vendéglői konyhája és vendéglői berendezése van.* Kétségtelen, hogy a vendéglősiparnak a főzésen kivül a szervirozás és felszolgálás a métierje, viszont a kávéházi főzés és szervirozás nem nemesbedik, nem fejlődik, hanem ellenkezőleg: leromlik. Végeredményben

ha a kávések főzése látszólag a közönség érdekeit is véli szolgálni, a vendéglősipar lerontása a főzés és felszolgálás nivójának lezüllesztése.

Maradjon a kávéház, ami a rendeltetése, a közönség napközi otthona, találkozóhelye, kaszinója, szórakozóhelye, de

engedje át a főzést azoknak, akik értik azt, mert tanulták, akiknek az nem mellékfoglalkozás, hanem életcél.

A kérdés megoldása rendeleti uton nem vezet célhoz. Például a két óra utáni főzésben kiadott rendelet nem használ a vendéglősnek, ellenben a kávések egy részét sulyosan érinti. Mert hiszen józan ésszel nem emelhet kifogást senki az ellen és az a vendéglős, aki éjfélkor bezár, természetes, hogy nem emel kifogást amiatt, hogy *éjjel két óra után a vendég azt ehessen, amit kiván.* Ideje volna, hogy a hatóságok végre megvizsgálják és rendezzék ezt a kérdést és visszaadják az életlehetőségét a vendéglősiparnak, amely a sulyos közterhek alatt valóban sulyos helyzetben van.

Csatáznak a vendéglősök a kávésokkal. Megállapithatjuk, hogy *ebben a harcban csak a közönség nyerhet.*

Csernoch János dr. biboros-hercegprimás intervjuja a koronázás napján

Csernoch János dr. biboros-hercegprimás 1916 december 30-án, a koronázás napján, budavári palotájában kegyes volt fogadni Szomory Emilt, lapunk munkatársát s az alábbiakban nyilatkozott a koronázás és az eskütétel nevezetes aktusáról, az ott szerzett impresszióiról és egyuttal a királyi pár hirtelen elutazásának okairól:

— Őfelsége a király ismételten adott előttem kifejezést legfelsőbb megelégedésének a templomi szertartás, az egész koronázási ünnepség zavartalan és nagyszerü lefolyásáért. «Örvendek — körülbelül igy mondotta —, hogy az idő rövidsége dacára minden olyan jól sikerült; őfelsége a királyné és én, el vagyunk ragadtatva és mélyen meghatott bennünket az a ragaszkodó lelkesedés, amely állandóan megnyilvánult.»

— *A magam benyomása* — folytatta a hercegprimás —, *hogy a király és a királyné vallásos lelkülettel átélték a koronázás egész ceremóniáját; egy percre sem járasztotta őket.* Ami a legmeglepőbb, hogy az egész órákig tartó ceremónia folyamán, mely pedig eléggé komplikált, sem őfelségének a királynak, sem a királynénak nem kellett segiteni semmiben, ugy tudták az egész sorrendbeli lefolyást, mint bárki a celebrálók közül.

— Amikor a királyné az oltárlépcsőre térdelt és én belefogtam a Mindenszentek litániájába, ő pontosan utánam mondotta az *ora pro nobis*-t és ekkor egész arca visszatükrözte vallásos lelkületét. *Igaz, hogy én a latin textusu szertartási könyvet elküldöttem volt őfelségeiknek;* hogy ők azt milyen komolyan tanulmányozták, bizonyitja rendkivüli és meglepő felkészültségük, amely voltaképen legbiztosabb záloga volt az egész templomi szertartás zavartalan és egy pillanatra fel nem akadó lefolyásának.

— Az egyházi szertartás egyébként nagyjában teljesen megegyezik a hatvanhetedíki koronázásával. *Ami azonban differencia van a kettő között, az számunkra örvendetes és feljegyzésre méltó.* A hatvanhetedíki koronázás hijján volt teljesen a *Himnusznak* és a *Szózatnak*, mig ma az *Isten áldd meg a magyart* és *Hazádnak rendületlenül* mint egy vezérfonal vonult rajta keresztül. A hézagokat, amelyek az ilyen hosszu ceremóniánál elkerülhetetlenül adódnak, e nemzeti kincsekkel töltöttük ki, jelentőségük csak oly nagyfontosságu, mint amilyen megkapó volt a hatásuk.

— *A királyné frissen és a legjobb hangulatban távozott a templomból és a fáradtság legcsekélyebb jelét sem mutatta őfelsége, amikor kivonultunk az eskütételre. Milyen szabatos magyarsággal mondotta őfelsége az eskümintát, azt nem kell nekem konstatálnom, mert hiszen a király esküjétől visszhangzott az egész Szentháromság-tér, olyan hangsulyt adott minden egyes szavának.* És mozdulatlanul tartotta az esküre a karját, a három, égnek emelt ujja mintha márványból lett volna faragva. *A kesztyüjét a jobb kezéről utjában már a lépcsőkön lehuzta,* amit azért tartok felemlitendőnek, mert magam természetesen asszisztáltam nem egy eskütételnél, ahol az esküt tévőt figyelmeztetni kellett arra, hogy a kesztyüjét tegye le, ami elvégre érthető is, de hát mondom, őfelségének egyetlen szóval sem kellett az egész szertartás alatt segitségére lenni.

— *Ami szeretet irántunk a királyi pár részéről már régen áradt felénk, ma még nyert dimenzióban, ismételten fejezték ki legteljesebb elismerésüket és tették ezt olyan elragadó fesztelenséggel, amelyért nem lehetünk eléggé hálásak.*

— A királyi pár elutazását a magam érzése szerint a holnapi ünnepre vezetem vissza, amelyet, érthető, hogy *gyermekei* körében óhajt tölteni, kiket nem hozhatott magával. És ismét a magam érzése azt sugallja, hogy *e kifejezetten családi ünnep nélkül a királyi pár nem utazott volna el, aminthogy egész bizonyos, hogy már legközelebb ismét körünkben lesznek.*

Borzalmas rablógyilkosság a fogházban

Egy fiatal fogoly leütötte a felügyelőt és kiirtotta ennek családját A nyolchónapos csecsemőt pelenkával fojtotta meg — A morva határon elfogták a rablógyilkost

Bécs, julius 25. *(Az Ujság bécsi szerkesztőségének telefonjelentése.)* A bécsi rendőrségre szombaton átirat érkezett *Thaya melletti Raabsból*, amelyben a csendőrség közölte, hogy *Johann Sourada* fogoly a fogházfelügyelőt sulyosan megsebesitette, feleségét, két gyermekét megölte, pénzét elrabolta és megszökött, a morva határnál pedig egy gyermeklány ellen erőszakot követett el. A borzalmas bünCselekmény részletei a következők:

Karl Hermann 28 éves fogházfelügyelő 23 éves feleségével, négyéves fiacskájával és nyolchónapos leánykájával a raabsi fogházban lakott. Ő egyuttal a raabsi kerület végrehajtója is. Igy tehát gyakran van pénz nála, amit azonnal be szokott tenni a letéti hivatalba. Szombaton tizezer schillinget szedett be, minthogy azonban a letéti hivatalt már hat órakor bezárták, a pénzt kis tekercsekbe csomagolta. Közben feltünt neki, hogy az irodát még nem takaritották ki. Felhivatta tehát a *18 éves Johann Souradat* és meghagyta neki, hogy takaritson, mialatt ő az iróasztalnál dolgozik. Nyugodtan csomagolta tovább a pénzt, nem is figyelve a fogolyra. A suhancot a pénz látása elvakitotta. Fejében vakmerő gondolat született.

A fogházfelügyelő háta mögé somfordált, leakasztotta a falon lógó vasfogast és azzal többször Hermann fejére sujtott. Hermann véresen összeroskadt.

Sourada magához vette a pénzt, otthagyta véresen fekvő áldozatát, becsukta maga mögött az ajtót és lefelé szaladt a lépcsőkön. Utközben a fogházfelügyelő feleségével és négyéves fiacskájával találkozott, mindkettőjüket megölte, majd meggyilkolta a nyolchónapos csecsemőt is, azután magához véve az összes kulcsokat és gondosan lezárva a lakást, megszökött.

Nyolc órakor reggel jött egy csendőr egy letartóztatott emberrel. Csengetett a fogház kapuján. Senki sem nyitott kaput. Félóráig tartó hiábavaló fáradozás után lakatossal feszitették fel a kaput és a belső ajtókat is, mert valamennyi le volt zárva. Az irodában rátaláltak az eszméletlenül fekvő fogházfelügyelőre, akit a diványra fektettek. A sarokban hevert még a véres fogas, ahogy a rablógyilkos odahajitotta. Az asszony holttestét a pincében és a két gyermekét a konyhában találták meg. *A csecsemőt a gyilkos pelenkával fojtotta meg, amelyet többször annak nyakára csavart.*

Szombat éjjel még mitsem tudtak a rablógyilkosságról és igy a gonosztevőnek meglehetősen nagy egérutja volt. A csendőrség azonban nemcsak Ausztria összes városait, hanem a cseh határmenti városok hatóságait is értesitette. Vasárnap este Grossauból a morva határ mellől rövid sürgöny jött Raabsba és közölte, hogy a rablógyilkost, aki Grossau környékén egy leány ellen erőszakot követett el, letartóztatták. A ma reggel érkezett részletes jelentés szerint Sourada a Grossau—Weikersschlag közötti uton két fiatal leány ellen követett el erőszakot, az egyiket sulyosan meg is sebesitette. Döschen mellett azonban a határőrség ráismert a személyleirás alapján és elfogta. Eleinte tagadott. Később azonban beismerte, hogy azonos a megszökött fogolylyal és elmondotta, hogy amidőn a fogházfelügyelő irodájában meglátta a pénzt, arra a gondolatra jött, hogy a felügyelőt agyonüti és a pénzt elrabolja. Amikor a gyilkosság után lefelé rohant, találkozott Hermannéval, aki lakása előtt állt és véres ruhája láttára rémülten sikoltozni kezdett. Rá akarta magát az asszonyra vetni, de ez négyéves fiával a pincébe menekült. Ő utánuk rohant, felkapott egy baltát és agyonütötte az asszonyt is, gyermekét is. Azután bement Hermann lakásába.

A nyolchónapos leányka teljes tüdejéből sirt, mire felkapott egy pelenkát, kétszer körülcsavarta a nyakán s megfojtotta.

A szekrényből kivett még 102 schillinget, ami a fogházfelügyelő megtakaritott pénze volt, azután gondosan bezárt minden ajtót és Grossau felé menekült, mert Csehországba akart szökni. Grossau közelében találkozott egy 12 éves, *Patri* Mari nevü lánnyal. A gyermek ellen erőszakot követett el. Azután az országuton a 19 éves *Gerő* Anna jött vele szemben. Ezt a leányt is megtámadta, ez azonban hevesen védekezett, *mire dühében kését a hasába szurta.* A sulyosan sebesült leányt és a fogházfelügyelőt a weidhofeni kórházba szállitották, ahol a szerencsétlen fogházfelügyelőnek az egyik szemét *operativ uton el kellett távolitani.*

A rablógyilkos fiatalkora dacára már többször került összeütközésbe az osztrák igazságügyi hatóságokkal. Egy brunni portásnak a fia, aki valamikor csendőr volt Boszniában és nemrég költözött Brunnba. *Johann Sourada* már tavaly betört egy templomba és rálőtt a csendőrre, mikor le akarta tartóztatni. A betörőt csak hosszu küzdelem után tudták ártalmatlanná tenni. Mielőtt megbilincselték volna, maga ellen forditotta a revolvert. Szájába röpitett golyót, amely azonban megakadt a nyakizmokban. Ifju korára való tekintettel mindössze egyévi nehéz börtönre itélték, amit a kaiserebersdorfi javitóintézetben töltött ki. Lopásért már előzőleg hat hónapot ült. 1927 május 5-én hagyta el a javitóintézetet, 17-én azzal bucsuzott el szüleitől, hogy Burgenlandban kapott állást. Három héttel utóbb szülei arról kaptak értesitést, hogy fiuk Gerasban betörést és egy leány ellen erőszakot követett el. Beszállitották a raabsi fogházba. Ugy látszik, hogy *abnormális.* Ötéves korában leesett az emeletről és koponyáján sulyos sérülést szenvedett. Már gyermekkorában lelki zavarai voltak, fantáziája tulhevitve, betegesen müködött, amit a sok mohón elnyelt rabló- és detektivtörténet még csak fokozott.

Viharos szélben folyt le a Balatonon a magyar-olasz vitorlásverseny első napja

Rossebb nyerte az első versenyt

Vasárnap délelőtt viharos északnyugati szélben kezdődtek meg a Királyi Magyar Yacht Club rendezésében Balatonföldváron a magyar-olasz nemzetközi vitorlásversenyek. Már a mérkőzések első napja nagy meglepetést hozott. A szél ugyanis olyan erős volt, hogy

a könnyü, finom versenyhajókat a hullámok teljesen elboritották és csak a versenyzők bátorságának és ügyességének volt köszönhető, hogy komolyabb baleset nem fordult elő.

A magyar csapat fölénye azonban igy is már az első napon kidomborodott és a kedvezőtlen időjárás a viszonyokkal ismeretlen olaszoknak nagy hátrányt jelentett. A viharszerü szélben az olaszok mindazonáltal szép tanujelét adták bátorságuknak, készségüknek és mindenképpen méltóknak mutatkoztak egy nagy hajósnemzet fiaihoz.

A zsüri: *Gordon* Róbert elnök, *Kienast* Ferenc, Cap. Paulo *Roth* és Doc. Giovanni *Valtorta*, *Klőss* Károly dr., *Kandó* László délelőtt 9 órakor inditották el ágyulövéssel a versenyzőket. Elsőnek „Rossebb" kormányánál Széchenyi Pál gróf, utána „Libella" kormányánál Heinrich Tibor, harmadiknak a «Senta» a velenceiekkel (Compagnia della Vella) és végül a «Huj-huj» a triesztiekkel (Rale Yacht Klub Adriaco) szaladtak át a startvonalon.

A verseny lefolyása mindvégig rendkivül izgalmas és változatos volt. Ugy az olaszok, mint a magyarok a nagy hullámok ellenére, melyek többször becsaptak a hajóba és elmerüléssel fenyegettek, derekasan végigküzdötték a versenyt. Már a pálya első fordulójánál érdekes párharc fejlődött ki az elsőbbségért a két magyar hajó között, amely, tekintettel arra, hogy a «Libella» sok vizet vett fel, a «Rossebb» győzelmével végződött, amely átvette a vezetést és előnyét egyre növelve, elsőnek futotta át a célvonalat a közönség nagy ovációja közepette. Másodiknak «Libella», harmadiknak «Huj-huj» a trieszti csapattal, negyediknek «Senta» a velencei csapattal érkezett be.

A verseny után a «Kupa vezérben» közös ebéd volt, majd *Palugyay* Ferenc meghivására az olasz versenyzők *Kienast* Ferenc dr., *Klőss* Károly és *Tóth* Lajos vezetésével Tihanyba és Füredre rándultak ki a «Lilly» motorhajón. Utána a motoros a balatonfüredi klubházba vitte a vendégeket. Végül a klub terraszán tiszteletükre uzsonna volt. Este visszatértek Balatonföldvárra, ahol Palugyay Ferenc látta őket vendégül.

1287. Lukácsy Lajos.

Sz. Kapuvárott 1876-ban.

Goldmark Károly zeneköltő.

Mellig, balrafordultan, csaknem arczélben és sima karimájú, de egyoldalú plaquetten van ábrázolva. Feje elől kopasz, hátrafésült haja, lelógó bajusza hosszú, szakálla leberetvált. Előtte a talapzaton leveles babérgaly, mögötte pedig hárfa köti le figyelmünket. Öltözete: álló gallérú ing, nyakkendő, hajtókás kabát. Felirata a talapzat elején: »GOLDMARK« és ugyanott alól jobbra: »LUKÁCSY«.

Bronz, méretei 9 : 6·5 cm. — Lelt. sz. 1287. — Vétetett megrendelés útján 1910 június 9-én Könyves Kálmántól 20 K-án (994–910). — Kifizettetett 1910 július 30-án. — Elszámoltatott 1910 augusztus 5-én (1299–910). — Az elszámolást jóváhagyta az 1911 márczius 11-iki 26414–910 szvsz. határozat (513–911).

Lukácsy Lajós

KÉPZŐMŰVÉSZET

1927. évf. 2. sz.

FŐSZERKESZTŐ: GYÖNGYÖSI NÁNDOR DR.

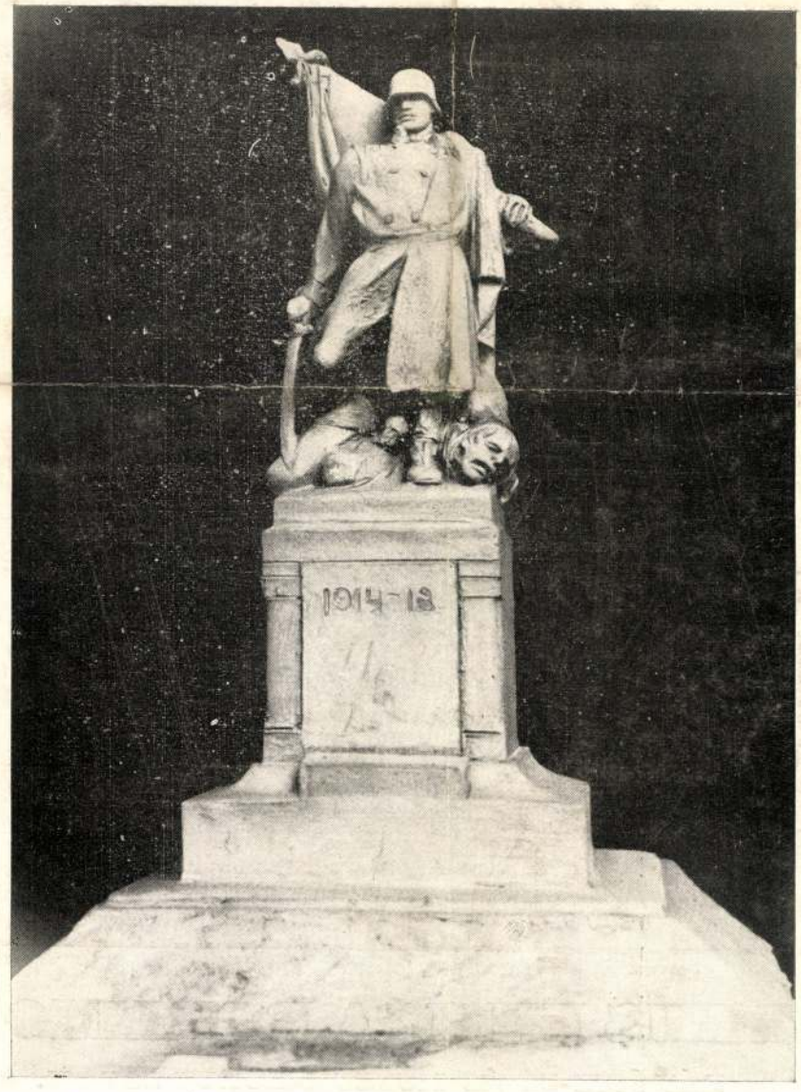

LUKÁCSY LAJOS: *Diadalmas zászlós harcos.*

EZ A SZÁM EGYBEN KATALÓGUSA A HŐSI EMLÉK PÁLYATERV KIÁLLITÁSÁNAK.

HOFFMANN FERENC

BUDAPEST, IV., GERLÓCZY-UCCA 5. ALAPITTATOTT: 1880

KÉPEK-KERETEK. IV., KÁROLY-KÖRUT 28.

MÁRKUS EMILIA PARKMOZGÓ

RÁKÓCZI-UT ÉS MUZEUM-KÖRUT SAROK.

Lukácsy Lajos

Lukácsy Lajos szobrászművész meghalt. Lapzártakor kapjuk a kegyetlen hirt, hogy Lukácsy Lajos, a legszimpatikusabb művészek egyike, aki mindig távol a fórumi zajtól, csöndes elvonultságban dolgozott, 51 éves korában váratlanul elhunyt. Lukácsy fiatál kora óta jól és sokat dolgozott. Stróbl Alajosnak volt kedvenc tanitványa. Alkotásai közül, különösen a keszthelyi Festetich-szobor és Éva c. térdelő atkja találtak általános nagy tetszésre úgy a művészek, mint a nagy közönség körében. Számos hősi emlék is dicséri komoly tehetségét. Kollegái és szerkesztőségünk kegyelete az e'ső helyre juttatta Lukácsy Lajos posthumus pályatervének reprodukcióját. A hősi emlékek pályatervkiállitásán ez a terv is megrendelhető. A kivitelezést azonban már nem végezhetik el a Lukácsy Lajos szorgalmas kezei. A kiállitáson résztvevő művészek egyhangúan mondták ki, hogy a megbizást bármelyikük hajlandó teljesiteni. Igy tehát lehetséges, hogy Lukácsy Lajos pályaterve győzelmet vesz az elmuláson, melynek a művész oly váratlanul esett áldozatul.

Képzőművészet

1927. 2 sz. 30. l.

Huszárok,

Egy tiszt vezetése
támadás közben, három sor
ábrázolva. Felirata a lap

balra: K.k.ung.Hus
jobbra: es kir.mag
jelzése pedig: 149

Kőnyomat, méretei

Sz.n.l
189-9
Át.lel

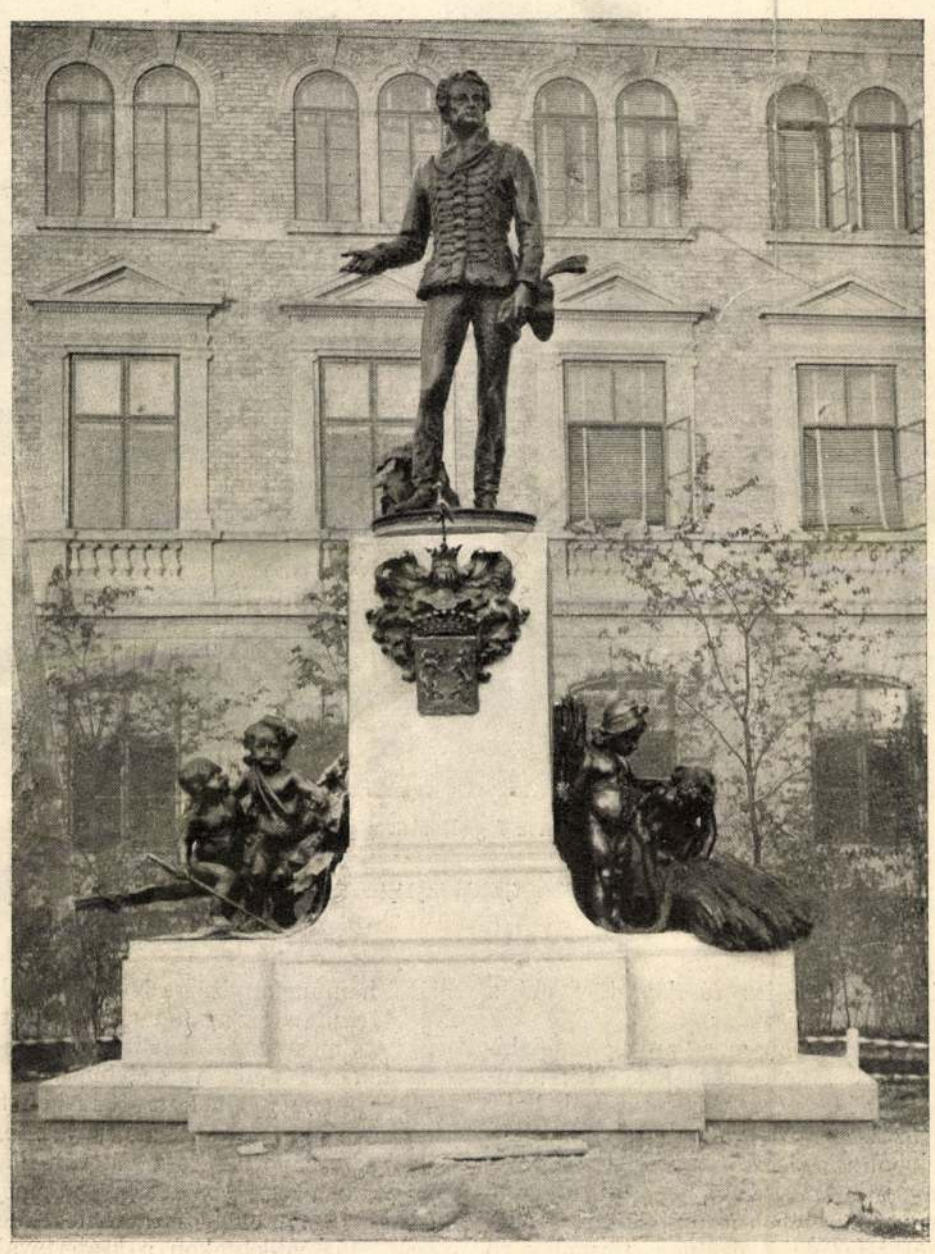

GRÓF FESTETICH GYÖRGY SZOBRA KESZTHELYEN.

GRÓF FESTETICH GYÖRGY SZOBRÁNAK LELEPLEZÉSE.

Szép ünnepélynek volt szinhelye folyó hó 8-ikán Keszthely, a kies fekvésű balaton-melléki város, hol a nemes gondolkozású, hazafias főúr, gróf Festetich György szobrát leplezték le.

A nemzeti ébredés emez egyik legkiválóbb úttörője ifjú korában a hadseregbe lépett, hol alezredességig emelkedett, de áthatva azon eszméktől, melyek akkortájban már a nemzetet kezdték aléltságából felrázni, több tiszttársával egyetértésben, folyamodást nyujtott be Pozsonyban az országgyűléshez, melyben azt kérték, hogy a magyar ezredek maradjanak a hazában, a tisztek magyarok legyenek, valamint magyar legyen a szolgálati és vezényleti nyelv is. E folyamodás miatt a bécsi haditanács fogságra vettette a lelkes főurat, a honnan csak nehezen szabadulhatott. Ekkor aztán otthagyta a katonaságot s a 36 éves férfi visszavonúlt keszthelyi birtokára s hazánkban az okszerű gazdálkodás első úttörője lett. Ezenkívül a magyar irodalmat s közművelődési intézményeket nagy buzgósággal és bőkezű áldozataival igyekezett istápolni, előmozditani.

Látván mezőgazdaságunk elmaradottságát, saját költségén felállíttatta Keszthelyen az első magyar gazdasági tanintézetet, a *Georgicon*-t 1897-ben, melyből a mai keszthelyi gazdasági főiskola alakúlt.

A *Georgicon* megalapításának száz éves fordulóján pendítette volt meg *Darányi* Ignácz földmívelésügyi miniszter az eszmét, hogy gróf *Festetich* Györgynek szobrot kell állítani Keszthelyen. E hó 8-ika óta a szobor készen áll a város főterén. A szoborbizottságot a földmívelésügyi miniszter fölszólítására az országos magyar gazdasági egyesület alakította meg gróf *Dessewffy* Aurél elnöklésével.

A szoboravatásra sokan érkeztek Keszthelyre a fővárosból úgy, mint a vidékről. *Darányi* Ignácz miniszter is megjelent; valamint a nagynevű gróf unokája, gróf Festetich Tasziló, Keszthely mostani birtokosa. A szobrot a város főterén, az Andrássy-téren állitották föl. *Lukácsy* Lajos szobrász készítette, ki Festetich Györgyöt a XVIII. század végén és XIX. század elején divatozott zsinóros rövid bekecsben ábrázolta. Az ünnepélyre az egész teret fellobogózták. Isteni tisztelet után gyűltek össze a helybeli és szomszédos hatóságok küldöttei, a gazdasági akadémia tanulói, az ország gazdasági egyesületeinek képviselői, a grófi család tagjai.

Gróf *Dessewffy* Aurél, a szoborbizottság elnöke, Darányi miniszter felé fordult és jellemezvén a Georgicon nevet viselő gazdasági iskola megteremtőjének élete folyását, megkérte, hogy leplezze le a szobrot. *Darányi* miniszter köszönetet mondott mindazoknak, a kik a szobor-emelés eszméjét felkarolták, megemlékezett a nagy időkről, mikor Festetich György élt, ki úttörő szerepet vitt a mezőgazdasági oktatás terén, kinél megjelent az ország feledhetetlen emlékű nádora, József főherczeg, kezébe vette az eke szarvát és Festetich György segítségével fölszántotta a földet. A miniszter fölidézte gróf Széchenyi István emlékét is. Széchenyi, ki nem dicsekedett, nem hivalkodott soha, egygyel dicsekedett, egyet ő is szivesen emlegetett: számtalanszor mondta, hogy: «Tudják meg az urak, hogy én Festetich György gróf unokaöcscse vagyok!» Egy tanárral, egy tanítványnyal kezdte meg Festetich György a Georgicont. És ha most széttörhetné a koporsó falait, hogy megjelenjék itt, hogy megnézze mégegyszer az ő kedves Keszthelyét, hogy körülnézzen még egyszer az ő szeretett hazájában, akkor látná, hogy az ő áldott keze nyomán mennyi intézményünk támadt, s akkor azt látná, azt érezné, hogy nem élt hiába; akkor látná, akkor érezné, hogy a mit a költő zengett akkor, rajta teljesedett be:

«. . . nőttön nő tiszta fénye,
A mint időben, térben távozik.»

A miniszter a szobor felé fordúlva folytatta: «A te emléked a mi talizmánunk. Ha valaha kedvetlen idők a magyar gazdát elválasztanák a magyar gazdától, a te emléked újra egyesít bennünket. Ez az emlék minket a jó szerencsében mérsékletre tanít, a balsorsban pedig fölemel bennünket; a te emléked, a te életed, a te példád azt mondja nekünk, hogy a magyar mezőgazdaságért úgy fáradjunk és úgy küzdjünk, a mint te fáradtál és te küzdöttél, pihenést nem ismerve, mindvégig.»

Ekkor hullt le a lepel a szoborról. A miniszter a földmívelésügyi miniszterium nevében tett koszorút a szobor talapzatára, utána a többi küldöttségek rótták le kegyeletük adóját, köztük az összes földmíves-iskolák együttes búzakalász koszorújukkal, a melyhez minden iskola gazdaságából került egy-egy kalász.

Délután lakoma volt a Balaton partján fekvő «Hullám» fogadóban. A lakomát a rosz idő miatt nem tarthatták meg a szabadban. Az első felköszöntőt *Darányi* miniszter mondotta a királyra, utána gr. *Dessewffy* Aurél Darányi minisztert, gr. *Festetich* Tasziló Dessewffyt és *Jankovich* főispán Festetich Taszilót éltette. A vendégek az esti vonattal visszautaztak a fővárosba.

A PELÉE VULKÁN KITÖRÉSÉRŐL.

Alig hiszem, hogy volna a természetben borzalmasabb tünemény, mint a vulkánok kitörése. Pedig tulajdonképen a Föld történetében nem nagy jelentőségű események ezek s hatásukban messze elmaradnak a földkéreg egyéb mozgásainak jelentősége mögött. A tudomány mai állása szerint nagyon valószinűnek látszik, — de bebizonyítva semmi esetre sincs, — hogy a vulkánok kitörései csak másodrangú következései a földkéreg mozgásának. Ha valahol a földkéreg mozgásban van s a mellett még — a mi igen különös, — a mozgásba jött

Satrál Andor fényképei.

A GRÓF FESTETICH-SZOBOR LELEPLEZÉSI ÜNNEPÉLYE KESZTHELYEN.

Brankovics György patriarkha a püspökökkel a kongresszusra megy.

Tallián Béla királyi biztos fogadtatása a patriarkha palotája előtt.

KÉPEK AZ UJVIDÉKI SZERB EGYHÁZI KONGRESSZUSRÓL. — Singer József újvidéki fényképész fölvételei.

kéreg-darab határán tengerviz van, akkor a határon mindenütt vulkáni jelenségekkel találkozunk.

Vagyis más szóval, vulkánokat csakis tengerek partjain vagy tengerekből kiemelkedő szigeteken találunk s mindig ott, a hol a föld szilárd kérgében tetemes elmozdulások mutatkoznak, a melyekről föltehetjük, hogy még ma sem szüntek meg teljesen. A földkéreg mozgásai rendesen azt okozzák, hogy az eredetileg vizszintesen nyugvó kőzetrétegek nem maradnak ebben a helyzetükben, hanem meglehet, hogy hosszú vonal mentén megrepednek s a repedés egyik oldalán a rétegek lesülyednek, vagy pedig az is meglehet, hogy nem repednek meg, hanem összegyűrődnek, összetorlódnak, mint az abrosz az asztalon.

Különösen a repedések mentén, a hol nagy a sülyedés, ott találjuk a legtekintélyesebb vulkánosságot. Hajdan, a mikor még a magyar Alföldet tenger borította s a mikor az még gyors sülyedésben volt lefelé, akkor az Alföld határán is mindenfelé vulkánok működtek: a visegrádi hegyektől a Mátrán keresztül Tokajig, innen fel Eperjesig, aztán megint a Vihorlat hegységtől végig a Kárpátok belső oldalán egészen be Erdélybe, a Hargittán végig Brassó vidékére.

A ma is sülyedő területek közül ránk nézve különösen érdekes a tirrheni tenger Itália és Sziczilia között, a hol a nagy sülyedés szegélye épen a partok mentén fut s a hol Európa szárazföldének egyetlen működő vulkánja, a Vezuv és Sziczilián az ennél jóval nagyobb Etna emelkedik.

A sülyedt területek közül a legnagyobb, sőt minden egyéb földi alakulatnál nagyobb a Csendes-óczeán medenczéje, a melyet körösköről óriási vulkánok szegélyeznek. A vulkánizmusnak itt van az igazi hazája, különösen azért, mert a Csendes-oczeánt környező kisebb tengereket szintén vulkánok veszik körül, különösen a Szunda-szigetek között, meg a nyugat-indiai szigetvilágban, a mely ugyan el van zárva a Csendes-oczeántól, de vulkánizmusa révén azzal összefügg.

A vulkánokat azelőtt úgy képzelték, hogy azok a földkéreg feldudorodásai, mintha valami belső erő a vulkánokban felpúposította volna a szilárd kérget. Csak később tanulmányozták a vulkánok szerkezetét behatóbban s ma már tudjuk, hogy azok tulajdonképen a föld belsejéből jelentéktelen réseken feltörő anyagokból halmozódtak fel. A selmeczi hegyek belsejében ásott tárnák például gyönyörűen mutatják, hogy a föld felszinén magasan kiemelkedő, régen kihült andezit lávából álló hegyek anyaga csak néhány deciméter széles réseken tört elő a Föld belsejéből.

Igen érdekes azonban az az anyag, a mi kitódúl ezeken a réseken. Mindenekelőtt teméntelen vizgőz jön ki, s némelyek azt állítják, hogy csak a vizgőz feszítő ereje az, a mi kihajtja a Föld belsejéből a lávát és a hamut. Ezt a véleményt támogatja az a tény, hogy a vulkánok csakis a tenger közelében fordulnak elő. A vizgőzön kivül temérdek kőzetpor, törmelék jő napvilágra, de mind olyan állapotban, a mi azt mutatja, hogy ezek a kőzetek a mélyben nagy hőmérséklet alatt állottak, mert hisz olyan elváltozást szenvedtek, hogy méltán nevezhetjük ezt a finomabb anyagot hamunak. De a hamu mellett apróbb kavicsok, nagyobb kövek is repülnek ki s ezek közül a legérdekesebbek azok az úgynevezett «bombák», a melyek olvadt lávából állanak s csak a levegőben hűlnek ki annyira, hogy mikor a földre esnek, nem lapulnak szét. Olyanok ezek, mint valami nagy sárgadinnye, kissé kúposabb véggel. Bizony, ha az ilyen bomba valakinek a fejére esik, azt agyon is üti!

A vulkánból kijövő anyagok közé tartozik végre a láva, ez az olvadt kőzetanyag, a mely különféle összetételü lehet, de egyben mindannyian megegyeznek, t. i. abban, hogy anyaguk legnagyobb része üveganyag, s e miatt kihülve mind kemény kőzetet szolgáltatnak.

A vulkánok különféleképen szoktak kitörni. Vannak olyanok, a melyek állandóan működnek, szakadatlanul, mint pl. a *Stromboli* a Lipari-szigetek közt, Sziciliától éjszakra. Ilyen a *Kilauea* is a Havaii-szigeteken. Azután vannak olyanok, a melyek a Vezuvhoz hasonló működést mutatnak, t. i., hogy néhány évi, néhány évtizednyi pihenés után ujra kezdik a vizgőzt, hamut és lávát kidobálni, rendesen úgy, hogy a kitörést földrengés előzi meg s a kitörés befejezésekor buggyan ki a láva vagy a kráteren, vagy a hegy oldalán támadt nyilásokon át.

A legborzalmasabbak azok a vulkánok, a melyek hosszu pihenés után nyitják meg újra a kitörés tüneményeinek sorozatát, és pedig rendesen valami borzalmas robbanás bekövetkezésével. A *Krakataoa* vulkán Szumatra és Jáva között 1883 május havában kezdte működését, de már augusztus 27-ikén szétrobbant s a sziget nagy része eltünt a tenger szinéről. Ezekkel a robbanásokkal rettentő mennyiségü hamu és kőzettörmelék szokott a levegőbe jutni. A *Coseguina* vulkán 1835-ben annyi hamut dobott a levegőbe, hogy a kitöréstől másfélezer kilométer távolságban is hullott hamu. De a *Vezuv* is dobott már ki 512-ben annyi hamut, hogy még Konstantinápoly és Tripolis vidékén is hullott belőle. Az ilyen óriási hamumennyiség a levegőben elsötétíti a Napot, azután meg a hamuval együtt felszálló gőz hatalmas zivatarokat is okoz, bőséges esőzéssel, a mi néha veszedelmesebb a vulkán egyéb tüneményeinél is. 1822-ben St.-Sebastiano és Massa falvakat a Vezuv kitörésekor a leszakadó záportól iszappá vált hamutömeg temette be egész a háztetőkig. Pompeji pusztulásában 79-ben efféle iszaptömegeknek is volt része. Más vulkánokon a krátertavak vizének hirtelen való kiöntése okozta az iszapáradatok keletkezését. Valószinű, hogy a Martinique szigeti katasztrófa előidézésében is szerepe volt a kráter tó vize hirtelen kiürülésének St.-Pierre felé. Igen magas vulkánokon a hó bámulatos gyors olvadása szokta okozni az iszap-katasztrófákat.

A láva már rendesen kevesebb veszedelemmel jár, mint a robbanással kidobott hamutömegek. A láva rendesen elég sűrű ahhoz, hogy csak lassan folyjék alá a hegylejtőn s menekülni lehessen előle. Igy pl. az Etnán már gyors folyásu lávának mondják azt, a melyik egy óra alatt $^1/_2$—$^1/_3$ kilométer utat tesz meg. A Vezuvon annak a könnyen folyó lávatömegnek, a mely 1794-ben elpusztította Torre del Grecót, hét óra kellett, míg a vulkán tetejéről a tengerpartig ért, körülbelől hat kilométernyi úton. Különben a láva a hegy tetején, részben a meredekebb lejtő, részben a nagyobb hőmérséklet miatt gyorsabban folyik, mint a hegy lábán.

A martiniquei Pelée vulkán a Vezuvhoz hasonló tüneményt mutat, de hosszabb szünetet tartott az utóbbi fél évszázadban s ezért robbant szét oly hevesen, kitörése közben.

Ma még mindig hiányoznak a pontosabb részletek e vulkán kitöréséről, de most is működik s még mindig sok kárt okoz. Vele együtt működésben van még St.-Vincent vulkánja is; tulajdonképen ugyanazon belső erő indította meg mind a kettőt, valószinüleg a Karaibi-tenger sülyedése, a melynek legutóbbi zökkenéséről a guatemalai földrengés adott első hirt.

Majd ha a részletek teljesen és tudományosan feldolgozva ismeretesek lesznek, akkor beszélhetünk tulajdonképen csak a martiniquei katasztrófa igazi okáról.

Cholnoky Jenő.

KÉPEK A SZERB EGYHÁZI KONGRESSZUSBÓL.

Junius 8-ikán volt a szerb egyházi kongresszusnak ünnepélyes megnyitása. A kongresszus tárgyalásai elé nagy érdeklődéssel tekint nemcsak a magyarországi szerb nép, hanem a

tális hölgy viszonya tökéletes, hisz ők valóban: egy test és egy lélek.

— Hagyja el, — feddte meg valamelyik fiatal lány a beszélőt, — csupán irigységből mondja. A huszárnak lelke is van. Mindent ráfognak, amiért oly szép.

— Hagyja el, — szólt rá egy fiatal úr szintén, — csupán bosszúságból beszél. Az a hölgy nemcsak nagyszerű és különös lélek, hanem bájos teremtés is.

— Úgy jelennek meg, mint Romeó és Julia, Antónius és Cleopatra, Pál és Virginia, vagy amit akartok, — gúnyolódott egy irigy természetű nő, — pedig, ojjé, mennyit nyel ez a huszár ettől az aranymadártól. És mondhatom, a huszár sincs fából.

Persze, mikor az emberek másról beszélnek, mindig magukról beszélnek s szó se lehet róla, hogy a szép huszár és a különös, finom hölgy veszekedtek volna. A huszár, mint említettük, túlságosan is szép volt, mikor haragudott, s a szentimentális ifjú nő rajongott a megaláztatásért. Maga sem tehetett róla, hogy ilyen volt.

S mert bizalmasabb körben épp oly nyiltan és rajongva imádta a huszárt, mint mások kedvelt költőiket vagy kedvelt kutyáikat, leírván csodálatos szépségét és hasonlíthatatlan voltát, — ilyenkor félhomály volt szobájában, langyos levegő és jácint-illat s ő maga álmodozva húnyta le szemét beszéd közben, — hát valamelyik barátnője egy mézeskalács-szívvel lepte őt meg egyszer, amelyre nyalka huszár volt festve.

— Szívem, — mondta kisérletet tévén közben, hogy a kabátjából kibontakozzék, — szívem . . .

Kissé elfulladva beszélt, nagyon sietett, — nem tudta pontosan, honnan és hová — s körülbelül azt mesélte el, hogy egy falusi búcsújáró-helyen volt multkoriban, tízszer akadt el vele a szekér a sárban, míg a csúf kis vidéki állomásról odaért, egy ódon klastrom vendégszobájában aludt volna, ha mert volna, ahol egérkék szaladgáltak a szúette almárium fiókjában, a régi metszetek között, s bizonyára kísértetek lépkedtek át láthatatlanul a szobán, hisz az épület tulsó végében kripta van, ahol halottak álmodnak nappal; és csak azért lehetett mindezt irtózat nélkül elviselni, mert a többi kis cellaszobákban s végig a folyosón, hívők szorongtak roppant mennyiségben.

— Úgy feküdtek sorban, sorban a kedves falusi nénikék, — mondta, — borzasztó levegő volt, képzelheted; nem birom megérteni ezt, hisz olyan egészséges életmódot folytatnak, mindig a szabadban vannak, természetesek, mint egy-egy Rousseau-ideál, és egyszerűek, „mint a mezőknek virágai", mondd, kérlek, mért terjesztenek hát kellemetlen levegőt maguk körül? De mégis beszélgettem velük, oly kedvesek voltak. Himzéseket vettem tőlük és tanúltam egypár jó magyar szót. Kedvem volna parasztmenyecskének lenni, ha az ember nem használ pomádét, hanem kölnivizet . . . olyan boldogan élnek, s a kis házakra éjjel csöndesen süt a hold. Hoztam neked két himzett terítőt, egy gyöngyház-olvasót és egy mézeskalács-szívet. A szíven van egy kép, rajta egy huszár. Olyan, mint a te huszárod. Csak rossz kép, persze.

Letette a mézeskalács-szívet az asztalra. Hátulról föltámogatta a terítőkkel, úgy, hogy a vörösmázos szív egyenesen állott és hetykén feszített rajta a huszár. Magas volt, viruló arcú, szénfekete hajú és mosolygó. Szép huszár volt. Csúnya. Egy nagyon nevetséges, kiállhatatlan, csúnya szép huszár volt.

— Milyen kedves vagy, — örvendezett gyerekesen a megajándékozott. — Micsoda ötlet. Ide fogom tenni a mézeskalács-szívet, hogy mindig láthassam rajta a huszárt és az igazira emlékezhessek. — S föl-

Böhm-Ermolli vezérezredes hadsereg-parancsnok szobra a lembergi hadikiállításon. Lukácsy Lajos hadiszobrász műve

állította a piros, fénylő szívet a kecses kis komódban, amely meglepődve figyelt fel; beállította a finoman festett porcellán-figurák közé, előkelő, karcsú, sápadt, ívelt szemöldökű hercegkisasszonyok, táncosnők, lovagok és bájos pásztorfiúk közé. A huszár mosolyogva állt és várt.

A vendég eltávozott és a hölgy vidáman lépett a komód elé. Imádott mindent, ami a huszárra emlékeztette. A papirhuszár rámosolygott a piros szívről. Az érzékeny, nagyon finom és nagyon különös nő ajkán elhalványúlt a mosoly.

— Milyen csúnyán mosolyog ez a huszár, — gondolta és gyanakodva vette szemügyre. — A huszár olyan csúnyán és közönségesen mosolygott, ahogy csak egy szép huszár mosolyoghat, akit gépek valósítottak meg szépségeszménynek, krajcáros kiadásban, milliók számára. A kényes izlésű hölgy rögtön észrevette most már, hogy a szép mézeskalács-huszár — csúnya, menthetetlenül, kétségbeejtően, bosszantóan, közönségesen csúnya, éppen azért, mert annyira szép.

Gyűlölettel és elkeseredve hagyta ott a képet és kedvetlenül feküdt a pamlagra.

— Ah, — sóhajtotta neheztelőn, — és még azt mondta, hogy olyan, mint a huszár. Ilyenek az ember barátnői. — S közben ismét odapillantott a mézeskalács-szívre.

Úgy érezte, megmerevedett a rémülettől. Ebben a pillanatban, a távolságon át, a különös fekvő helyzetből, mintha a képen lévő huszár valóban emlékeztetett volna kissé az igazi huszárra. Az igazira, a szépre, a tökéletesre, az imádottra, az övére.

Ujdelők 1917. XXIII. 5 sz.

Irtózattal nézte, de mind jobban és jobban megnézte. Aztán egyszer csak elkezdett sírni és sírt egy félóráig. Egy óra múlva, hogy fölkelt a pamlagról, teljesen ki volt ábrándulva a huszárból. Az igaziból, a tökéletesből, az övéből.

Másnap nem fogadta és a leveleit sorban visszaküldte. A huszár azt hitte, megőrül. Nem tudta pontosan, a kétségbeeséstől-e vagy csupán a természetes méregtől. De elhatározta, hogy vár. A bosszúra.

Hetek múltak azonban, és semmi alkalma nem volt erre. S mert közben egy súlyos csapás érte, családi-bánat, a szíve szomorú volt és vígasztalásra vágyó: szépen, bánatosan és megalázkodva beállított a kegyetlen hölgyhöz. S kijelentette, hogy megöl mindenkit, ha nem eresztik be hozzá.

Beengedték. Egy mély karosszékben meghúzódva, közömbös, únott és várakozó, kíváncsi és nem kíváncsi, ezer ellentétből összerakott arckifejezéssel, mozdulatlanul fogadták.

A huszár először szemrehányásokat tett, aztán panaszkodott.

A nő közömbösen és bálványszerű mozdulatlanságban hallgatta s közben összehasonlította őt a mézeskalács-szív kép-katonájával, — mert a huszár oly szerencsétlen volt, hogy éppen a komód elé ült.

— Maga olyan, mint egy festett huszár, — jegyezte meg végül nyugodtan, ám diadalmasan, mint gonosz gyerek, aki valami pompás fölfedezést tett, lelketlenül szakítva meg a férfit egy szép mondat közepén, amely máskor elragadta volna őt, hisz a huszár vajmi ritkán mondott szépeket.

A huszár önkénytelenül a nő tekintetének irányába nézett. Elpirult, amint meglátta kép-hasonmását. És mikor visszafordult a kegyetlen hölgyhöz, az arca oly fájdalmasra merevedett, hogy ebben a percben igazán nem hasonlított a csunyán-szép papír-huszárhoz.

— Sokszor mondták nekem, — szólalt meg ismét a kegyetlen hölgy — hogy önnek nincsen lelke; de azt feleltem: ez nem szépséghiba. Most beláttam, hogy az. Nem tudom önnek megbocsájtani.

A huszár sohasem volt még ily szomorú életében.

— Mondja, miért játszik velem? — kérdezte gyöngéden és búsan. — Miért éppen most tréfál velem? Honnan vette ezt a gonosz ötletet és miért éppen most jutott eszébe? Most, mikor be tudom bizonyítani, hogy van lelkem: fáj.

— Sajnálom, — felelte közömbösen és elgondolkozva a különös nő, — de ha idáig azt nem tudtam észrevenni, hogy nincs lelke, most azt nem tudom észrevenni, hogy van. És különben is, mit törődöm én e percben a más lelkével. Senki sem lehet szerencsétlenebb, mint én. Ah, jön a tavasz és én egyedül megyek elébe. Éppen most ért ez a kiábrándulás. Ha valóban volna önben lélek és belátás, azt kívánná, hogy gyülöljem.

És sokáig mozdulatlanul ült még azután is, hogy elment a huszár.

— Persze, — jött rá végül — a barátnőm, tudom, előre számítva eszelte ki nekem ezt a keservet. El fogom hódítani tőle ezért a legféltettebb szerelmét.

Aztán lassan kilépkedett a szobából. Kárpitosok jöttek. Minden évszakhoz stilszerűen rendeztette be a szobáit. Most a tavaszt várta.

Most jelent meg Most jelent meg

KÉK RÓKA

Herczeg Ferenc új szindarabja. Ára 2 korona 80 fillér

A déli harctérről. Fegyvergránát-harc. Grausz Sándor főhadnagy fényképe

Pillanatfelvételek

(Utánnyomás tilos.)

A jó patrulyirozó. Pozicióharcban, úgynevezett lövészárok-harcban nem könnyű dolog kitüntetést szerezni. Míg a mozgóháborúban, nap-nap után ezer alkalom is nyílik rá, hogy kitűnjön az ember, addig a lövészárokban egy évig is elfekhet ezer és ezer veszedelemnek, halálnak kitéve, agyonfáradva s holmi dekorációkra még csak álmában sem gondolhat.

Ott csak egy úton juthat az ember kitüntetéshez, ha patrujba megy. Nehéz, veszedelmes vállalkozások adódnak sokszor: közeli érintkezés az ellenséges árokkal, ellenséges foglyot kell keríteni mindenáron, hogy megállapítható legyen a szemközti ezred száma, néha az egész ellenséges tábori örsöt el kell csípni szőröstől-bőröstől magasabb harcászati okokból, — hát ilyenkor aztán, hacsak kupán nem lövik véletlenül a vállalkozót, kijár a kitüntetés.

Van olyan baka, aki még másban sem vett részt, csak pozicióharcban, aztán egész komolyan azon a véleményen van, hogy dekoráció nem is járhat másért, csak patrujirozásért.

József főherceg tartott egyszer szemlét a nyolcvankettes székelybakák fölött. Kikefélkedett a regiment, kicsinosította magát — no már amennyire lehetett — s egy szép vasárnap délelőtt keményen állta a haptákot, míg a fenséges úr előttük ellépkedett.

Jóságos komolyság az arcán, — tábori ruha rajta, a mellén meg rengeteg rendjel csillog.

Lukáczy Lajos

tisztség megújításakor művészethez értő emberek kerülnek a Tanácsba.

Ez a rendszer ismét a bürokrácia győzelmét jelenti. A Tanács huszonkét állandó tagja nem egyénisége, nem szakértelme, hanem hivatali tisztsége révén fog művészeti ügyekben tanácsot osztogatni. Kell-e itt újra meg újra hangsúlyoznunk, hogy ha valahol, úgy éppen a művészet ügyeiben hervadást és hanyatlást jelent minden bürokratikus elv győzelme?

Valaki azt mondhatná, hogy hiszen vannak a Tanácsban művészek is, akik majd csak beleszólnak a dolgokba. Erre csak részben van remény. A Tanács örökös tagjai között szerepel ugyan az a tizenhárom magyar művész, aki tárlatainkon állami aranyérmet nyert. De először is meg kell állapítanunk, hogy az aranyérem odaitélése olykor egész zivatart támasztott igazságtalan volta miatt, így tehát nem minden esetben jelent igazi kvalifikációt is, másodszor pedig a régibb nemzedékbeli művészek sokszor akkora konzervativizmust tanusítanak, hogy intenziv befolyásuk aligha válik a friss magyar művészetnek minden tekintetben javára. Ezzel szemben hivatkozni lehetne arra, hogy a miniszter öt helyet engedett át oly tanácstagok számára, akiket a Magyar Képzőművészetek Egyesülete, tehát a legelső magyar művészeti fórum választ be a Tanácsba. Ha tehát az újabb generációnak van valami mondanivalója (s az újabb generációé a többség az Egyesületben), akkor elmondhatja azt öt választott tagja utján.

Ennek a lehetősége azonban csak a papiroson van meg, ami újabb bizonyítéka annak, mily kevéssé alapul az egész tanácsszervezet az élő életen. Az Egyesület ugyanis csak akkor választhatja meg az öt delegátust, ha tagjainak legalább háromnegyedrésze részt vesz a szavazáson. Nos, ilyesmit remélni: merő hiuság. Mert ha van foglalkozás, amely nincs helyhez kötve, úgy a képzőművészet az. Soha sem lehetséges az ország és a külföld legkülönfélébb részein tartózkodó művészeket a megkivánt számban egybehívni, azok bizony nem hagyhatják ott egy szavazás miatt Párist, Münchent, Rómát, Nagybányát, Szolnokot, hogy csak a nagyobb telepekről szóljunk.

Hisz maga a képzőművészeti kormány helyesen kívánja, hogy a művészek lehetőleg ne üljenek Budapesten, hanem művész-szemükkel fedezzék föl az országot és itassák át lelküket magyar levegővel. Hogy lehet tőlük most azt várni, hogy a szélrózsa minden irányából egy félórai szavazás miatt Budapestre siessenek?

Ez az öt tag tehát körülbelül minuszt fog jelenteni a Tanácsban.

Végre van még egy kategória: a miniszter által kinevezetteké, összesen harminckettő, köztük hat építész, öt szobrász, négy festő. Azonkivül néhány olyan név, amelyhez még nem volt szerencsénk a művészet mezején. Hogyan kerültek ide? Nem tudjuk. Mit fognak itt csinálni? Nem tudjuk. Vannak az életben véletlenek, amelyeket nem ért meg rögtön a gyarló emberi koponya. Később mégis kitudódik minden a kauzálitás rendíthetetlen törvényénél fogva.

Lepingáltuk a képét az új Képzőművészeti Tanácsnak és most már feszült figyelemmel s az idő vasfogába vetett bizalommal tekintünk művészetápoló működése elé.

LYKA KÁROLY

Losonczy Ágnes adóssága

Írta: TUTSEK ANNA

Itt nagyon hideg van, Teréz és sötét. Gyújts gyertyát és ülj ide mellém. Add ide a kezedet. Félek. Az ajtót zárd be, ne jöjjön be ide senki. Hagyjanak nekem békét, ne faggassanak. Én nem tudok semmit. Azt sem tudom, hogy tulajdonképpen hol vagyunk és miért vagyunk itt?

Ez idegen hely itt, körülöttem idegenek a bútorok s idegen ez a levegő, melyet beszívok. Minden idegen s valami vörös fény támad a szemem előtt.

Csak te vagy a régi, Teréz . . .

Milyen forró a homlokom, ugy-e, s a kezem jéghideg, meg a lábom is. És ez az égető fájdalom itt balfelől a mellemen . . . Teréz, Teréz, miért nem engeded, hogy letépjem a köteléket róla? Akkor nem fájna oly nagyon . . . Nem fájna oly soká . . .

Hol is vagyunk mi tulajdonképpen?

Ez a zúgás, amit hallok, harangszó, ugy-e? A mi feketefalusi templomunk harangja, melynek hangja ködben, napfényben elhallatszik a mi házunkig?

Vagy nem is harangszó az, hanem a víz zúgása. Igen, igen, ott a hegyeken túl zúg az Olt vize, abban a rejtett kis völgyben, örökzöld fenyőfákkal a partjain. A zene is hallatszik s a víg beszéd és nevetés, a fürdői élet zsivaja.

De most hirtelen elhallgat minden és csak egyetlen hang csendül meg:

— Én Bodoni Gábor vagyok, Illésházáról s meg akarom ismerni!

Miért szólt? Miért jött oda? Miért éppen hozzám?

A beszéd, zsivaj tovább zsong, de én semmit sem hallok már, csak azt az egyetlen hangot:

— Én Bodoni Gábor vagyok. Akarom ismerni. Akarom! . . .

*

Figyelj ide, Tercsi. Egy mesét mondok neked. Más meg ne hallja senki, csak te, mert te jó voltál hozzám mindig és szerettél. Szerettél, mikor kis gyerek voltam, s védelmeztél a nénénk ellen, aki mindig haragos volt. Szerettél, mikor magunkra maradtunk kis házunkban a feketefalusi templom mellett, szerettél, bár heves, vad, rossz természetemmel oly gyakran megbántottalak téged is.

Bocsáss meg érte. Most tudom, hogy rossz voltam. Szilaj vérem nem tudott tűrni soha semmi féket s egyszer a nénémnek, mikor meg akart verni, megharaptam a kezét. Szigoru büntetést kaptam érte s három napig voltam bezárva egyedül egy sötét szobába, de az nem javított rajtam semmit.

Te olyan okos voltál mindig, Teréz, olyan csöndes, olyan nyugodt, mint egy öreg., öreg asszony, pedig alig néhány évvel vagy idősebb nálam. Téged szeretett is mindenki. Engem nem szeretett ezen a világon soha, senki . . .

Ott kezdem a mesét, mikor elutaztunk, hogy megnézzük s átvegyük a kis örökségünket. Ami azelőtt volt, az nem érdekes. Éldegéltünk csendesen a házunkban, te napestig szorgoskodtál szeliden, csöndesen, én pedig kószáltam az udvaron, a kertben, a mezőkön, daloltam, játszottam és esténként

Képzőművészeti Tanács

Habemus papam, — mondhatják a magyar művészek: megvan az új, a megreformált, a munkára hivatott Képzőművészeti Tanács. Az, amelyiknek nem kisebb föladat jut, mint végre ráterelni a művészeti kormányzatot az igazságosság ösvényére és mindenképpen elősegíteni azt a törekvést, hogy a művészetünk szabadabb, korlátlanabb, egészségesebb levegőben fejlődhessen nagygyá, mint eddig. Olyan föladatok, a melyek megoldásán régóta törik a fejüket mindazok, akik művészettel foglalkoznak.

A nagy reformáló Tanács tehát megvan. De már most föntartás nélkül kifejezhetjük azt az aggodalmunkat, hogy bizony aligha lesz benne köszönet. A tárgy oly fontos, hogy sietünk ennek az állításnak megokolásával.

Ismerve a jó hazai szokásainkat, alig hihető, hogy ekkora testület, ha szekciókra oszlik is, munkára képes legyen. Hetvenkét tag, sok tag (voltaképpen csak hatvankilenc, mert három név duplán szerepel a bő lajstromban) és ha valahol, úgy a művészeti ügyek kormányzásánál, meglatolgatásánál inkább erélyes, centrális vezetésre van szükség, mint fölaprózott mozaikmunkára. A színházi és zenei élet fejlődése is mindenütt ezt a nézetet igazolja. De lehetséges, sőt valószinü, hogy a hetvenkét delegátus sohasem látja egymást teljes számban s a hiba ily módon csöndesen és észrevétlenül erénynyé változik át. A nagy szám egyelőre csak koncepció-hiba, a bajon majd a tagok fognak valószinüleg segíteni. Alkalmatlanná teszi azonban a Tanácsot a művészet modern szellemü fejlesztésére az úgynevezett intézményes biztosítás elve, amelyen a Tanácsot fölépítették. Mi ez az intézményes biztosítás? Az, hogy a Tanács állandósága szempotjából egy sor intézet előljárói ex offo tagjai a Tanácsnak. Tehát nem személyek, hanem hivatalok, azaz urak, akik akkor éppen azt a hivatalbeli tisztségeket viselik. Klasszikus példákat hozhatnánk föl arra nézve, hogy akinek az uristen hivatalt ad, annak olykor az ehhez való vágott dohányból éppen nem juttat, vagy csak nagyon fukaron. Sőt van egy megdöbbentő példa a történelemben, amidőn is egy császár kinevezte a kedvenc paripáját egy igen előkelő állásra. Az ilyesmi ma már nem eshetik meg szószerint alkotmányos országban, de azért mégis könnyen melléje hibázhatnak, amint hogy elég gyakran melléje is hibáztak.

Festetich Györgynek, a keszthelyi Georgicon alapítójának szobra
Mintázta Lukácsy Lajos

Hol van — hogy a dolog velejére jussunk — annak biztosítéka, hogy a Tanácsba delegált elüljáró urak mindig oly képességekkel lesznek megáldva, amelyek folytán alkalmasak volnának a Tanács föladataiban való közreműködésre? Nálunk igen gyakran olyan emberek kerülnek az intézmények élére, akik ugyanezen intézményekhez csak igen mérsékelten vagy sehogy sem értenek. Most nyitva áll nekik az ajtó a Tanácsba való belépésre, éppen az intézményes biztosítás elvénél fogva, s tanácsot fognak osztogatni arról a fölötte bonyolult kérdésről, hogy miképpen lehetne művészeti ügyeinket a legáldásosabban intézni.

A mi, számos tapasztalatra épített nézetünk az, hogy úgy a képzőművészetek, mint akár a színházak és a zene ügyeit csak úgy lehet erélyesen és egyetlen nagyszabásu koncepció szellemében vezetni, ha nagyon kevés számu, de nagyon hozzáértő emberek döntenek mindezekben a dolgokban. És itt is nem egyes intézetek vezetői jöhetnek számba, hanem egyéniségek, minden tekintet nélkül arra, hogy ebben vagy abban a hivatalban milyen állást juttatott neki ez vagy az. Erőskezü, széles látókörü, hozzáértő emberekre van szükség, akiket ugyancsak jól kell összeválogatni. Az intézetek és hivatalok elüljárói maradjanak szépen működésük színhelyén, ott elég dolguk van, ha szorgalmasan és lelkesen akarják betölteni állásukat.

A most nyilvánosságra került Tanács-lajstrom szerint netto tizenhétféle intézet küldi delegátusait a Tanácsba. A tizenhét intézet elüljárói természetesen változnak időről időre, egy részük választásoknak is alá van vetve így semmi biztosíték sincs arra nézve, hogy az elüljárói

Uj Idők 1901. VII. 29.

Lukácsy Lajos

Gróf Festetich György szobra. A *keszthelyi* Georgikon nagynevü alapítójának, Festetich György grófnak szobrot emel az országos gazdasági egyesület a keszthelyi kikötőben, gyönyörü park közepén. A budapesti szobrász-iskola egyik tehetséges végzett növendéke, *Lukácsy* Lajos mintázta a szobrot, mely a hires magyar gazdát álló alakban, az ekeszarvára támaszkodva, örökíti meg. A szobor a jövő évben készül el.

Vas. Ujs 1900.
Sol. l

krónika

A KÖZOKTATÁSÜGYI KORMÁNY TÖRVÉNYJAVASLATOT KÉSZÍTTET a magyar műkincsek összeírásáról és a magyarság számára való megőrzéséről. A törvényjavaslatnak, a melyeknek előkészítési munkálatait dr. Wosinszky Mór apátplébános végzi, az a feladata, hogy ingó műemlékeink és műtárgyainknak külföldre vándorlását lehetőleg megakadályozza. A kormány a törvénynyel nem akarja a magántulajdont korlátozni, csak azt akarja biztosítani, hogy az esetleg eladásra kerülő műkincseket első sorban az államnak kínálják megvételre a tulajdonosok. A napilapok közlése szerint a múzeumok és könyvtárak felügyelősége Wosinszky előadása alapján már őszszel hozzáfog a javaslat részletes kidolgozásához.

AZ ELSŐ MAGYAR VÁROS, A MELY KÜLÖN HAJLÉKOT ÉPÍTTET A MŰVÉSZETEKNEK, Szeged városa. Ezideig a kulturpalota termei fogadták magukba nemcsak a könyvtárt, a régiséggyűjteményt, hanem azokat a képeket is, a melyeket Szeged részben a maga költségén vásárolt, részben letétképpen kapott a kormánytól. A szegedi galéria egyre bővül s a kulturpalota helyiségei nem a legalkalmasabbak arra, hogy bennük annak rendje és módja szerint helyet kapjon egy képtár. Lázár György dr., szegedvárosi országgyűlési képviselő most mozgalmat indított abból a célból, hogy Szegeden a modern követelményeknek megfelelő palotát építsenek a szépművészeti gyűjtemény számára. Minden jel arra mutat, hogy ez a mozgalom sikerrel fog járni s így Szeged lesz az első város Magyarországon, a mely a maga erejéből galeriát teremt magának.

Ezt a szép magyar várost egyáltalán meleg dicséret illeti a művészetek felkarolásáért. Kulturpalotát emelt, képeket szerzett meg, köztük a felette érdekes Munkácsy-vázlatot, műtárlatokat rendez, szobrokat emeltet, templomot építtet. Május havában ünnepiesen átvették a szegediek Vágó Pálnak nagy képét, a mely a szegedi árvíz egy történeti jelentőségű epizódját mutatja. Még e nyáron leleplezik a Róna által mintázott Kossuth-szobrot. Most mozgalom indult meg egy Erzsébet-szobor emelésére s tervbe vették egy díszes egyház építését. Csakugyan az egész országban Szeged tesz legtöbbet a művészetért.

A jó példa e téren is vonz s örömmel látjuk, hogy több nagy magyar város igyekszik alföldi versenytársa nyomdokába lépni. Tavaszszal műtárlatot látott Győr, Pozsony, Fiume, Újvidék, az elsőt a Képzőművészeti Társulat, az utóbbi kettőt a Nemzeti Szalón rendezte. Rimaszombat Tompa Mihálynak emelt szobrot, Holló Barnabás e művét június 4-én leplezték le, Keszthely pedig leleplezte a Lukácsy-mintázta Festetits-szobrot. Azután sorra kerülnek a ceglédi, szegedi, hódmező-vásárhelyi Kossuth-szobrok, végre pedig a kolozsvári Mátyás-szobor. Látnivaló, hogy az út meg van törve és a magyar városok serényen iparkodnak hozzájárulni a hazai művészet felvirágoztatásához s önmaguknak nemes díszítéséhez.

Lukácsy Lajos

Epitő Ipar – Epitő Művészet

1926. 164. l.

Műcs szd.

Blaha Lujza síremlék pályázat. A Blaha Lujza síremlék bizottság pályázatot hirdetett október 1-ére Blaha Lujza síremlékére. A bizottság a Műcsarnokban hosszas tanulmányozás után megállapította, hogy a pályaművek között kivitelre alkalmas művet nem talál, a kitűzött díjakat nem adja ki, hanem a nyolc legjobb pályázó művész között újabb, zártkörű pályázatot hirdet. A bizottság titkos szavazással megállapította, hogy a zártkörű pályázatra meghívja: Vas Viktor, ~~Fülöp Elemér~~, Lukácsy Lajos, ~~Bödi Kálmán~~, Telcs Ede, Szamosi-Soós Vilmos, ~~Damkó József~~ és Lux Elek művészeket. A bizottság a meghívott művészeknek a második pályázaton való részvételéhez 6—6 millió korona költségmentesítéssel járul hozzá. A zártkörü pályázat határideje előreláthatóan január végén lesz. A kiválasztott művészek pályaművei a Képzőművészeti Társulat őszi tárlatán kerülnek kiállításra. A Képzőművészeti Társulat kéri az összes pályázó művészeket, hogy pályaműveiket sürgősen szállítsák el, mert a jövő héten megnyíló őszi tárlat miatt a Műcsarnokban a pályaművek számára semmiféle hely nem áll rendelkezésre és azoknak a pályaműveikért, akik azt sürgősen el nem szállítják, minden felelősség a pályázó művészekre hárul.

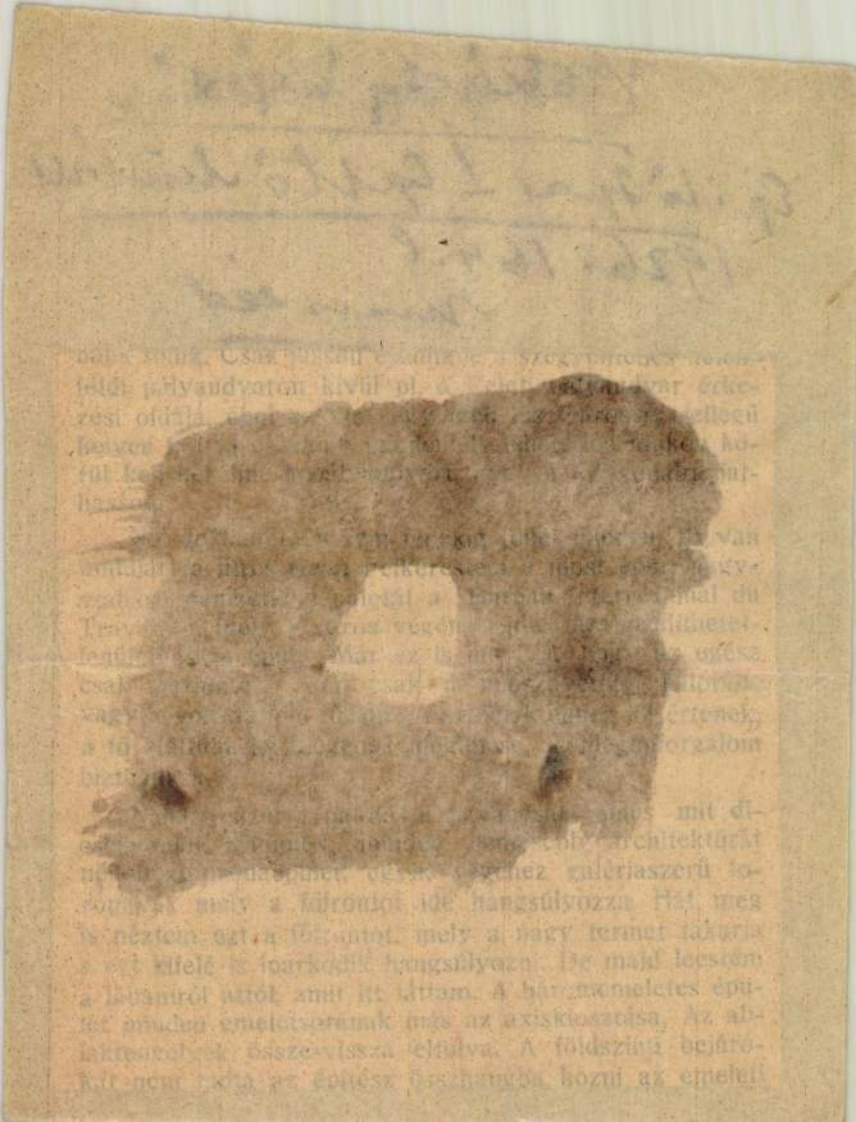

Lukácsy Lajos, szobrász

Gyarapodott a múzeum

Újabb alkotásokkal, plakettekkel, gyermekportrékkal, reliefekkel gyarapodott a kapuvári Rábaközi Múzeum *Lukácsy Lajos*-gyűjteménye. A szobrászművész Kapuváron született, *Stróbl Alajos* mesteriskolájának növendéke volt és több évtizedes művészi pályáján sok szobrot, reliefet, emléktáblát készített. A múzeum nagy gonddal *ápolja életművét*. A gyűjtemény legújabb darabjait a művész hozzátartozói adták át a múzeumnak. (MTI)

- Gyarapodott a múzeum

4.

Esti Hírlap Br. 1978 ápr. 15. 14.

Lukácsi Lajos, szobrász

● MŰVÉSZETPOLITIKANK IDŐSZERŰ KÉRDÉSEI címmel ma tudományos tanácskozás kezdődött Kapuvárott a városi tanács székházában. Ugyancsak Kapuvárott ma megnyílt a Győr-Sopron megyei művészek tárlata és leleplezik Lukácsi Lajos kapuvári szobrászművész emléktábláját.

O —: Művészetpolitikánk ...

Esti Hírlap, Bp. 1977 jún. 20.

~~20~~ 8.

bs

Lukácsy hajos, szobrán 2

Dr.

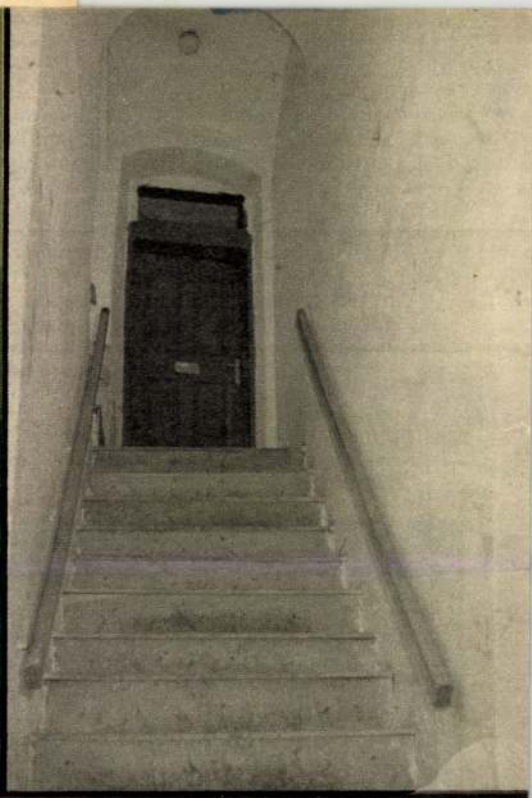

ján, de 1852-ben átalakított
1894-ben eklektikus stílusú
zattal bővítették. Ma a h
előtt komor, fekete márvány
emelkedik, ez adja tudtul, h
ben itt volt a gettó, amelyn
Zalaegerszegre, majd Aus
hurcolták, ahova 1944. július
kezett a deportáltak teherv
hírhedt haláltáborban 829 l
lakost végeztek ki a fasiszt
részük emlékét a templor
körben fekete és fehér má
lák őrzik: a kevés túlélő ez
kítette meg legyilkolt sz
nevét. A családok nagyo
azonban az *utolsó szálig*

A homlokzat előtt komor, fekete márvány obeliszk emlékeztet 1944-re (Cservenka György felvételei)

Auschwitzban, illetve sok férfi családtag munkaszolgálatosként a Donnál, vagy a bori halálbányában. Utánuk nem maradt, aki emlékükre táblát állítson. Döbbenetes látvány a keszthelyi zsinagóga 102 márványtáblája!

A németek istállónak rendezték be a templomot. Híres orgonáját, amelyen Goldmark Rubin kántor zenéje felcsendült, szétverték. Az orgona üres helye az emléktáblák mondanivalóját egészíti ki.

A régi zsidóház a lakással, ahol Goldmark született, az udvar jellegzetes barokk életkörnyezete és a közelmúlt szörnyű emlékeit tanulságul is őrző templom: így együtt megőrzendő emlék, így kell látni őket Keszthely vendégeinek.

Dr. Sági Károly

szakadtak, avagy
ugyanis ez történik — az egymással ízesülő *csontok* elmozdultak a rendes helyükről. A heves fájdalmon kívül egyéb tünetek is árulkodnak az orvosnak a baj okáról. A „kibicsaklott" boka hamarosan megduzzadt, meleg tapintatúvá válik, némelykor vérömleny támad benne, s attól függően, hogy mi történt az óvatlan lépéskor, a megsérült ízület vagy egyáltalán nem, vagy csak módjával és a fájdalom fokozódása árán mozgatható.

A neve: artroszkóp

A sérült ízület *szemügyre vételével* és *óvatos mozgatásával* a tapasztalt orvos jobbára meg tudja állapítani, hogy milyen rendellenesség húzódik meg a baj hátterében. Kétséges esetben azonban az *ízületet meg kell röntgenezni*, s végül is ekkor dől el, hogy miképp segíthetnek a sérülésen. S ha még így is kétség marad fenn, arra is van mód már több mint fél évszázad óta, hogy bepillantsunk a nagyobb ízületek *belsejébe* fényforrással fölszerelt úgynevezett *artroszkóppal* (az *artro-* szóösszetételekben ezt jelenti: ízülettel kapcsolatos, a *-szkóp* végződés pedig tükrös vizsgálóeszközre utal). Elsőként a német E. *Bircher* 1921-ben számolt be arról, hogy a *térd*ízület bizonyos betegségei tükrös műszerrel felismerhetők, s a baj megállapítására nincs mindig szükség ennek az elég bonyolult felépítésű ízületnek sebészeti megnyitására. Az artroszkóp előfutárának tekinthető kezdetleges műszer voltaképp egy *hasüregtükrözésre* készült, optikával fölszerelt eszköz (laparoszkóp) volt. Ez korántsem bizonyult valami eszményi vizsgálóeszköznek, mert a fényforrása szabadon illeszkedett a foglalatba, s bizony megesett, hogy a vizsgálat során a lámpa eltörött.

Az első, kizárólag ízületi tükrözésre szolgáló artroszkópot a harmincas évek elején készítették. Ám e műszernek korszerű, bár még ha-

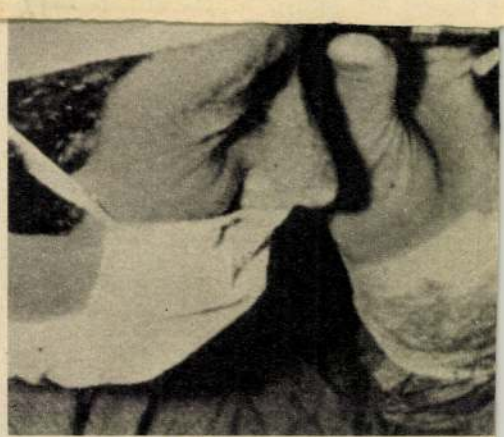

1. ábra. A térd artroszkópos vizsgálata

gyományos megvilágítással működő válfaját csak 1960-ban mutatta be két japán kutató. A mai artroszkópok kivétel nélkül *száloptikával* vannak fölszerelve, s ekképp olyannyira megkisebbedett az átmérőjük, hogy akár kisgyermekek ízületei is vizsgálhatók velük *(1. ábra)*.

A porc is elszakadhat

Az artroszkópos vizsgálat, amelyet ma is elsősorban a térdízület betegségeinek földerítésére végeznek, *nem* okoz fájdalmat, mert a beteget a legtöbb helyen elaltatják. Ez nemcsak azért előnyös, mert ilyenkor a beteg *izmai ernyedtek*, s ki van zárva az, hogy egy-egy önkéntelen lábmozdulat alkalmával a műszer megsértse az ízület finom szöveteit, hanem mert egyúttal *a műtétet is elvégezhetik*, ha azt a tükrözéses vizsgálat megokolja.

A vizsgálat egyébként abból áll, hogy a behajlított térd ízületi üregét előbb 150—200 milliliternyi élettani sóoldattal feltöltik, majd egy parányi metszésen át belédugják azt a vékony fémhüvelyt, amelybe azután az artroszkóp száloptikáját illesztik. Az ízület belsejének átvizsgálása

Lukácsy Lajos, szobrász 1

SZÉP HAZÁNKAT JÁRVA

A KESZTHELYI GOLDMARK-HÁZ

ház 626–628
áj. 16. XXXV/20

Goldmark Károly, a századforduló ünnepelt zeneszerzője 1910-ben nyolcvanéves korában ellátogatott Keszthelyre. Szülővárosa díszpolgárává választotta a mestert, és jelenlétében leplezték le emléktábláját a szülőházon. Ez a fehér márvány emléktábla a ház utcai homlokzatának két emeleti ablaka között van. Felső részén Goldmark félprofilban ábrázolt kitűnő arcképét láthatjuk (Lukácsy Lajos szobrászművész alkotása), a hátteret stilizált lant tölti ki. A képet babérág választja el a feliratos mezőtől, amelyben két kottasor jobb oldalán azt olvashatjuk, hogy ebben a házban született 1830. május 18-án Goldmark Károly. Az ünnepség óta nevezik Goldmark-háznak a fő utcai — Kossuth Lajos utca 22. szám alatti — épületet, amelyre az utikönyvek és az idegenvezetők is felhívják a figyelmet.

Azt azonban már kevesebben tudják, hogy hol lakott a házban az ifjú Goldmark! A boltozatos kapualj északi oldalából nyíló meredek lépcsőre néz egykori emeleti lakásuk ajtaja. A kétszobás lakás ablakai a Kossuth Lajos utcára nyílnak, a szülőszoba ablakai közé került az emléktábla. S a világhírű zeneszerzőnek — aki hosszú, termékeny élet után 1915. január 2-án Bécsben halt meg — emlékeit, zongoráját, örökértékű szerzeményeinek kottáit, kiadványait ma a keszthelyi Helikon Kastélymúzeumban tekinthetjük meg — az anyakönyvet pedig, amelybe bejegyezték az újszülöttet, a ház udvaráról nyíló izraelita hitközség irodájában őrzik. Voltaképpen mindezek az egykori lakásba kívánkoznak: a helyszínen egy *emlékszoba, kis emlékmúzeum* őrizné méltóan az ő emlékét, csakúgy, mint a sajátos műemléki épületegyüttest.

Az utcasorból kiugró, emeletes, öreg épület hajdan a Pethő családé volt (ezért nevezik Pethő-háznak is). A Pethők 1427-től királyi adományként lettek Keszthely földesurai. A népesedő család kezén osztódtak a birtokok, s ez sok civakodást, perlekedést okozott. A családi viszály egyik eseménye építészettörténeti szempontból hasznos adatot őrzött meg számunkra: 1520-ban Pethő János és Ferenc megtámadta Pethő

Goldmark Károly emléktáblája a keszthelyi Kossuth Lajos utca 22. számú házon

A 150 éves anyakönyvi bejegyzés

Balra fent: a kapualjból az árkádos udvar

Mellette: a lépcsőre nyílik Goldmarkék lakásának ajtaja

Lent: a zsinagóga belsejében a legyilkoltak emlékét márványtáblák őrzik a falakon

Antal és György Fő utcai házát, a házbelieket szidalmazták és megöléssel fenyegették. Tehát már akkor is állt e ház — igaz, nem mai alakjában. Ugyanis 1739-ben a Pethők keszthelyi birtokaival együtt Festetics Kristóf ezt a házat is megvásárolta, s néhány évtizeddel később átépítették.

Egy 1769-ben készült térképen még téglalap alaprajzú a fő utcai „zsidóház" — udvarán az imaházzal — s csak azt követően épült föl udvari szárnya, s kapta meg ezzel mai L-alakját. Ugyanakkor kerültek utcai homlokzatának földszintjére a kőkeretes, vasajtókkal zárható üzlethelyiségek, s alakították ki az udvari részen a földszinti és emeleti nyitott árkádokat.

Az árkádos udvar pompásan érzékelteti a kétszáz évvel ezelőtti közösség barokk környezetét. A folyosókról nyíltak a családok lakásai. Áll az udvaron egy XVIII. századi gabonakereskedői magtár is, ahonnan hajdan Sopron, Bécs, Trieszt és Velence felé szállították az árut.

Az udvar végében emelkedik a zsinagóga. Előtte a vasrácsos kerítés ajtaja mindig nyitva, de a zsinagógába és az irodába csak előzetes megbeszélésre juthatunk be. Akkor megláthatjuk az öreg bőrkötéses anyakönyvet is, amelybe *Goldmark Rubin* hitközségi kántor és *Kraus Mária* fiának születését bejegyezték.

A zsinagóga egyébként az említett korábbi imaház helyén 1780. körül épült *Hofstädter Kristóf* terve alap-

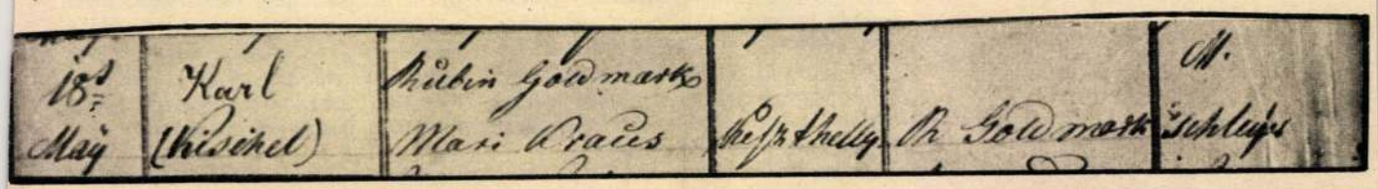

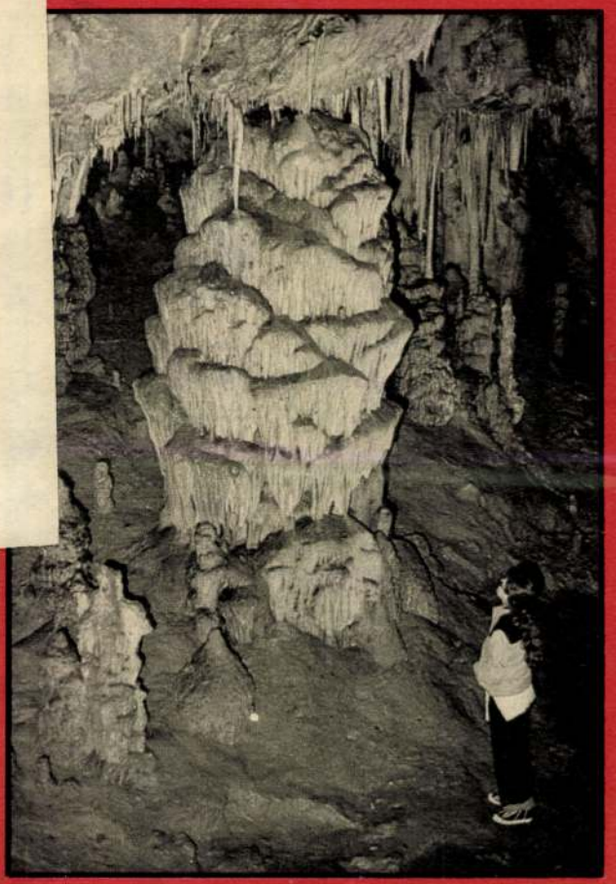

5

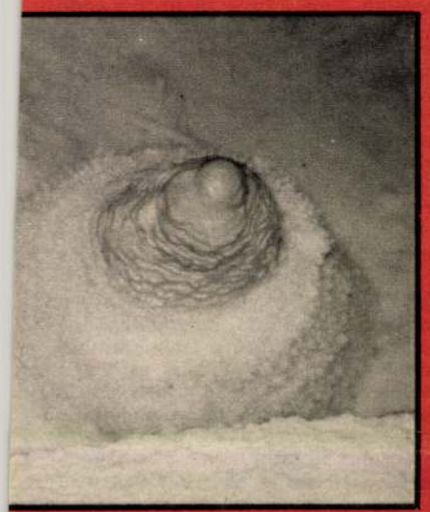

4 Ennek az álló cseppkőnek a vízfelszín alatti része átkristályosodott

5 A Sloupi-Šošůvi-barlang egyik állócseppköve (sztalagmitja)

(A szerző felvételei)

vai fűrészmalom és a blanskói vasgyár munkásaiból álló amatőr barlangkutatók tárták fel 1923-ban. Ez a barlang nem nagy: a kiépített szakaszán vezető túra körülbelül 45 percig tart — ám az is igaz, hogy ott találni a Morva-karszt *legszebb* cseppköveit, amelyeknek változatosságát tovább fokozzák a vasoxidtól származó elszíneződések.

A ***Katalin-barlang*** (Kateřinská jeskyně) bejárata a ***Száraz-völgy*** (Suchý žleb) végén van, 500 méternyire a ***Skalný mlyn*** (Sziklamalom) Szállótól, ahonnan a Morva-karszt északi részébe vezető turistautak kiindulnak.

Ez a barlang lényegileg két hatalmas teremnek és ezeket összekötő folyosóknak az együttese. (A folyosókat helyenként mesterségesen kimélyítették, hogy az ember kényelmesebben járhasson-kelhessen bennük.) A nagyobbik terem 95 m hosszú, 44 m széles és 20 m magas. Ez a Morva-karszt *legnagyobb* terme: de nemcsak a méretei, hanem remek akusztikája miatt is megkülönböztetett figyelmet érdemel. Az is a barlang érdekességei közé tartozik, hogy a benne található cseppkövek nagy része karcsú, magas *sztalagmit*, azaz *álló cseppkő*.

A *Punkva-barlang* (Punkevní jeskyně) bejárata a *Pusztavölgyben* (Pustý žleb), a már említett Sziklamalom Szálltól 1,5 km-nyire nyílik. Talán ez a leglátványosabb a már kiépített barlangok közül! Bejáratától cseppköves termek egész során át jutunk el a Macocha-szakadék aljára, ahol oly szépen csillan meg a napsugár a Punkva vizén, amely — ha rövid időre is — ott látja meg először a napvilágot.

A szakadék aljáról egy mesterséges tárón át vezet tovább az út a barlang újabb meg újabb szakaszaiba, az ismét a föld alatt folyó Punkva medréhez. Villanymotorokkal hajtott csónakok várják ott a látogatókat, akik az út hátralevő részét immár ezeken teszik meg, s a Punkva folyócskával együtt búcsúznak e barlangtól.

Rövid ismertetőnkből is kitetszhetett, hogy a Morva-karszt mennyi földtani érdekességet és látványbeli szépséget rejt magában. S ezek száma a jövőben még *szaporodik*, mert a régi kutatók helyébe mindig újak lépnek, s az ő kíváncsiságuk és tudásvágyuk nyomán újabb, eddig ismeretlen szakaszai tárulnak fel e hatalmas barlangbirodalomnak.

Hegedűs Gyula

Lukácsy Lajos szobrász

Ballai M.dr.

Lukácsy Lajos (Kapuvár, 1876. máj. 1. -- Kapuvár, 1927. jul. 24.): szobrász. Az Iparművészeti Isk.-nak, később mint Stróbl Alajos mesteriskolájának növendéke rajztanári vizsgát tett. Kisebb szobrokat (Éva), emlékműveket (Festetics György, Goldmark Károly, Keszthely; Felsőbüki Nagy Pál, Sopron) emléktáblákat (Petőfi, Sopron), siremlékeket készitett. -- Irod. Lyka Károly: L.L. (Magyar Müvészet, 1927).

Magyar Életrajzi Lexikon

Radnay Oszkár: Modern szoborgyüjteményünk.
/Illusztrációkkal/

Az az óriási lendület, mellyel a magyar müvészet nem is egészen egy évtized alatt a vezető nemzetek sorába jutott, felrázta a közérdeklődést is. A tárlatok eseményekké váltak, tizezrek látogatják és a közönség egyre hangosabban áhitozott olyan stabil, rendszerbe foglalt képzőművészeti anyagra, amiből az egész magyar fejlődés lendületét végigfigyelhesse. A Szépmüvészeti Muzeum e kivánságnak és hivatásának megfelelően - csaknem egy esztendei gondos munka árán - megnyitotta végre azt a 169 müdarabból álló kollekciót, amely nagyjában felöleli az utolsó két század szobrászatát.

Az első fülkében a kronologikus sorrend Ferenczy Istvánnal, az első tudatosan müködő magyar szobrászművésszel kezdődik. Hat arcmás és egy pompás genre-márványszobor képviseli a jeles mestert, aki szellemi és nemzeti felfrissülésünk korának, az 1800-as évek-nek szülöttje. Rimaszombatból indult el, mint vándor lakatoslegény, hogy a bécsi müvészeti akadémia érmetsző osztályára eljusson. Ott Klieber tanár tanitványa lesz, aki a nagytehetségü ifjut ösztöndijjal Rómába küldi, ahol csaknem tiz esztendőt tölt el munkában és tanulással. Mikor visszajön hazájába, a fővárosban telepszik le és nehéz küzdelmeket viv a táblabiróvilág közönyével. Legjobb alkotásai közül való az itt kiállitott Kazinczy Ferenc szobra, melynek másod-

példányát a Magyar Tudományos Akadémia faragtatta ki a müvésszel 1847-ben. Pompás a Fáy András portré, továbbá Széchy Mária és Schodel Róza énekesnő mellszobra. A "Pásztorlányka" cimü szimbolikus genre-márványszobra a Nemzeti Muzeumból került át ide.

Ferenczy István müvészete - mestereinek hatása alatt - az uj klasszicizmus szellemében fejlődött. Finomkodó stilussal készültek szobrai, melyeknek patetikus modora különösen a Kazinczy arcképszobrán és a müvészet keletkezéséről regélő genre-ján érződik szembeszökően. Az ő hatása alatt növekedett melléje egymásután Dunaiszky Lőrinc budai faragómester, majd Engel József, Alexy Károly, Dosnay Károly, Izsó Miklós és Kugler Ferenc, akiknek részben tanitómestere, részben szellemi irányitója volt. Ők képviselik a magyar szobrászat első generációját, a német és francia hatásokon épült ujbarok és klasszicizáló, patetikus stilus-korszakot, amely után, szinte minden átmenet nélkül, a nemzeti érzés és vele az idegen hatásoktól elkülönülő nemzeti stilus jelentkezik a szobrászatban.

Izsó Miklós, aki Ferenczy Istvánnak volt növendéke, majd Bécsben és Münchenben folytatta tanulmányait, mindjárt első alkotásában magyarnak mutatkozott. A "Busuló juhász", mely most a muzeumban van, általános feltünést keltett és Izsó keresett müvész lett; egyre-másra alkotta meg az Alföld magyar néptipusainak genreszobrait. Táncoló paraszt-alakjai közkeletüek lettek. Ezekből egész terrakotta vázlatkollekciót állitott ki a muzeum egy Izsó-vitrinben. A magyar szellem közben tovább szélesedik és Huszár Adolf müveiben folytatódik a maiak

felé. Huszár Adolf "Huzd rá cigány"-a a 60-as évek egyik nevezetes eseménye, a népszinművek virágkorának hangulatából fakadt és hatása jól érződik Huszárnak budapesti Petőfi-szobrán, sőt egy-két momentumban dunaparti többi szobrain is (Eötvös, Deák Ferenc).

Az átmenetet innen a finomkodó naturalizmusba Kugler Ferencnek kiállitott Pulszky-siremlék-reliefje adja. Ez a márványdombormü a magyar szobrászat legjelesebb értékdarabjai közül való és disze a kiállitásnak. Utána szinte szembeszökően látszik az az ujabb müvészeti változat, melynek képviselői Zala György, Fadrusz János, Donáth Gyula, Stróbl Alajos, Róna József és Telcs Ede. Közülök az öt első egységes stilust képvisel és ez a stilus a monumentális naturalizmusban csucsosodik ki, bár az ujbarok ünnepiségét és pátoszát sem veti le egészen.

Zala György a milleniumi emlékmü, a parlament előtt álló Andrássy lovasszobor, a budavári 48-as honvédemlék és az aradi Vértanuk emlékének alkotómestere. Ebben a gyüjteményben, arcképszobrain kivül ott van a hires "Mária és Magdolna" hatalmas szoborkompoziciója, amely mesterének minden müvészi jellegzetességét élénk tárja.

Fadrusz Jánost, a korán elhunyt világhirü mestert csupán a farkasokkal viaskodó Toldi-jának bronzmásolata képviseli; Donáth Gyulát is csak egy szobor - igaz, hogy remekmü! - a "Halál angyala" reprezentálja. Stróbl Alajos müvészete azonban teljes szépségében áll előttünk az "Anyánk" nagyméretü, csudálatos márványszobrával és "Géniusz" cimü portréjával. Róna József müvészetét pedig barok-

hatásu Bacchus-szobra és reliefszerüen komponált, kissé diszharmonikus "Zsuzsanna és az öregek" márványcsoportja képviselik.

Ebből a müvészeti változatból Telcs Ede vezet át a ma uralkodó "modernizmusba", amely jelző egy egészen szétfolyó, kialakulatlan müvészeti "akarást" határoz meg. Telcsnek a "Góliát"-ját látjuk, a "régiek" stilusában megalkotva, mig a nemrég kiállitott "Toronyépitő"-je merész lendülettel már a modernizmus jegyében született. Plakettjei közül is egyik a naturális, másik a kereső stilust bizonyitják. Értékben pedig Telcs Ede az a magyar mester, akinek majdnem minden alkotása az egyetemes magyar müvészet egy-egy kiemelkedő eseménye.

A második terem a modern müvészeké, akiknek elrendezési sorrendje Simay Imre dekorativ állatszobrával kezdődik. Ezen az oldalfronton áll Cser Károly életnagyságu hires bronzszobra is, a "Győztes"; ez a férfiakt a jeles mester hatalmas tudásáról és invenciójáról tesz tanuságot. A "diadalmas férfit" ábrázolja, amint átköti homlokát a győzelmi szalagjelvénnyel. Sorban következnek aztán Körösfői-Kriesch Aladár finom márvány-portréja, Ligeti Miklós kis Anonymusa, Damkó József remekbe készült "Definitor" cimü terrakotta portréja, Kisfaludi-Stróbl Zsigmond barokkosan vibráló "Venczell Béla arcmása", Tóth István pompásan megkomponált "Déli pihenő" bronz-genreje, Sidló Ferenc finom "Primaverá"-ja, Horvay János "Beethoven"-je, Szentgyörgyi István klasszicizált "Kigyóbüvölő"-je, Moiret Ödön egy érdekes márványaktja, Pásztor János néhány szép aktja és "Bucsuzkodás" cimü hires magyar genréje, Sámuel Kornél végtelenül finom márványreliefje

és a "Menekülő" cimü bronzszobra, Ferenczy Béni elfinomitott bronzportréja, Orbán Antal markáns terrakotta fejtanulmánya és Lux Elek quattrocento-finomságu márványportréi. Az érem és plakettanyagban Beck Ö.Fülöp nagy kollekciója mellett Reményi József, zsákodi Csiszér János, Fémes Beck Vilmos, Berán Lajos, Murányi Gyula és Esseö Erzsébet vannak képviselve.

A külföldi szoborgyüjtemény büszkeségei a francia Rodin és a belga Meunier. Itt van Rodin világhirü márvány-kompoziciója, a "Tavasz ébredése", Laurens festő portréja, az "Ébredő ifju" életnagyságu bronzszobra és a párisi Hugo Viktor szobor mellékfigurájának szánt "Nereidák" bronzvázlata. Meuniert pedig a "Hajóvontató", egy remek bronzfej, nagyszerü életnagyságu dokkmunkása és több kisebb bronzszobra reprezentálja. Mellettük képviselve vannak még Lagae, Dubois, Stoltenberg-Lerche, Rombaux, Hildebrand, Zügel, Liipola György Budapesten élő finn szobrász, Stappen, Franges, Zutt és Maillol.

A modern szoboranyag egyik része se teljes, sőt a hiányok a kiállitás rendeltetését erősen korlátozzák. Olyan mesterek hiányoznak, akik pedig a magyar szobrászatban igen jelentős szerepet vittek és visznek. Igy nincs muzeumunknak egyetlen Fessler Leo szobra se, aki pedig a palatinusi magyar renaissance fontos művésze volt. Az ő alkotásai a Kalvin-téri "Danubius" kutszobor, amely Budapest legszebb köztéri szobra. Továbbá a királyi várkert oroszlánjai, a Bazilika apostolai, stb.

Hiányzik Holló Barnabás is, akiről egyik legutóbbi számunkban irtunk és akinek özvegye, férje gazdag művészi hagyatékának birtoká-

ban az éhhalállal küzd. A mai jelesek közül nincs képviselve Székely Károly, Margó Ede, Bory Jenő, Lukácsy Lajos, Cziszér János, ~~Mac~~ Maugsch Gyula, Keviczky Hugó, Szamosi-Soós Vilmos, Kallós Ede, Siklósy Lőrinc, Istók János, Farkas Béla, Szántó Gergely, és Visnyovszky Lajos, akik mind kiegészitő egyedei, értékes művészei szobrászatunknak. Viszont Lux Eleket jellegzetességében nem mutatja be a gyüjtemény, hiszen világhires táncos-szobrai hiányoznak a kiállitásról, azok a szobrok, amikben művészi lendület és mesterségbeli tudás tekintetében szinte egyedülálló értéke a nemzetközi művészetnek. Ugyancsak széles kiegészitésre szorul a külföldi anyag is, melyben csupán Rodin és Meunier vannak jól képviselve.

A meglévő müanyag gazdagsága, szépsége és elrendezése azonban minden figyelmet megérdemel és ha a hiányokat pótolhatja az állam, a budapesti Szépmüvészeti Muzeum a legjelentékenyebb kontinentális muzeumok sorába emelkedik.

Panoráma. Bécs. 1926.jul.11. 9.sz. 9-11.p.

Telcs Ede: A vas- és fémipari kiállítás plakettje

megzenésitésre, ezen még a költő radikális rövidítései sem tudtak teljesen segíteni.

Az előadás gondos betanulása, színes rendezése mi kivánnivalót sem hagyott hátra. A közönség szeretettel ünnepelte kedvenceit, Anthes Györgyöt és V. Krammer Terézt. Szemere ebben a szerepében nagyot nőtt. *S. I.*

A Nagy fejedelem. A Thália-Társaság, amely lankadatlan lelkesedéssel dolgozik a modern magyar színpad létesitésén, vasárnap délután ismét rászolgált a köszönetünkre. Előadta Lengyel Menyhért darabját, a „Nagy fejedelmet". Lengyelről eddig mindössze annyit tudunk, hogy néhány jobb tárcát irt már, ezen darabjából pedig megállapithatjuk, hogy határozott drámai tehetség. Színművében igen erős és igen becsületes kvalitások vannak. Sok, igen sok benne az Ibsen hatás, de közben mindig kapunk valamit Lengyel Menyhértből is. Sok vezércikket szavalnak el, még pedig az olcsóbb fajtájából, de hirtelen ismét igazi emberek beszéde és cselekvése kapja meg lelkünket. A szerzőnek nagy a színpadi ügyessége, de ez néha inkább árt, mint használ. Mert ha átgondoljuk a darab meséjét, találunk benne sokat, amit a szerző, hihetőleg teknikai okokból, nem használt fel elegendőképpen, ezek az elejtett motivumok a legértékesebbek és legegyénibbek. Mindegy. Lengyel Menyhért tehetséges ember, sőt azt merjük mondani, hogy nagyon tehetséges ember. Kiváncsian várjuk további fejlődését.

Az előadók között Törs, Garai és Forgách Rózsi elsőrendü színpadokon is feltünnének. *(—s —l.)*

Új műtárlatok

Telepy, Erdei és Mihalik kiállitása.

Utoljára lép közönsége elé Telepy Károly, a Könyves Kálmán művészeti szalonjában. S a közönség most utoljára áll képei elé vendégül: ezentúl csak a múzeumokban találkozhatik vele. Szeliden festett vedutái széltében elterjedtek az országban, mindenki ösmeri stílusukat, bizalmasak nekünk gyermekéveink óta, megismerkedtünk enyhe variációival azon a különkiállításon, amelyet e nagy népszerüségü és felette rokonszenves agg művész kevéssel halála előtt rendezett. Ez most itt a hagyatéka, a búcsu, amelylyel visszaadja publikumának a szeretetet, amiben az életében részesitette. Meghatottan búcsúzunk a magyar műtörténet e régi fejezetétől, amely oly beszédesen mondja el, hogy festészetünk honnan indult ki.

Szinte egyazon időben nyilt meg a váciutcai Filantia-termekben egy egészen ifju festőnek, Erdei Viktornak, különkiállitása. A katalógus szép előszava, amelyet Fülep Lajos irt, hangulatos akkordokat üt meg, s alaposan előkészit minket arra, hogy itt a legfrissebb keletü művészettel van dolgunk. Telepy nyugodalmasan szelid festészetét itt modernül ideges, tépelődő művészi szemlélet váltja fel. Vessünk egy tekintetet Erdei arcképeire: menten nyilvánossá lesz előttünk minden szándéka. Bizonyára fanatikus festővel van dolgunk, akinek minden vágya: mélyére hatni emberei karakterének, s rögtön vászonra szegezni azt. Engedelmesen megérző ösztön és nervózus érzékenység láttatják meg vele emberei jellemvonásait, amelyeket gyakran megdöbbentő közvetlenséggel állit elénk, például egy fiatal házaspár vagy atyja arcképén. Ezenkivül sajátságos lüsztert von képeire a rendkivül finoman latolgatott tónus. Néhol szálfinom különbségeket fedez fel egyetlen tónusban s azt, akárcsak mikrométerrel mérné, úgy viszi elénk. Azok az érzékeny fizikai müszerek jutnak eszünkbe, amelyekkel a körmönfont tudomány a levegő páratelteségét, a tizezer kilométer messziségben lefolyó födrengést, a fényrezgést kémleli ki. Mig egy ifju asszony arcképén a jellemzés megdöbbentően közvetlen és minden körülményességtől mentes, addig egy munkás képén a tónusnak ideges megsejdítése és előadása köt le. Aki igy látja a dolgokat, az igazi festő. S e képek magukon viselik festőjük jegyét: majdnem valamennyin borulatos, lefokozott a szín: az öröm nem napi vendég ebben a müteremben, a gazda kevésszavu ember, festésen töpreng s talán misztikus fantaszmákkal foglalkozik. Erre vallanak rajzai. Erdei festészetének határozott profilja van: ez több, mint amennyit ily ifju korban festőtől várni szokás.

Szolnokon, az Alföldön, más világ járja. Onnan Mihalik Dániel hozott egy szép sor festményt, az Uránia kiállitási termeibe. Ha Erdei a szobába zárkózó, városi spekulativ elme festői töprengéseit adja: Mihalik izig-vérig pozitiv. Az Alföld nem termel miszticizmust. Ott tagbaszakadt legények rakják a búzát a szekérre s pattogó színeket csap az ugarra a kánikula. Rög, meg por, sárga kukoricacsutak, csattanó kék vízben hófehér libanyáj, s kék levegő, amely rezeg a hőségtől. Ilyen dolgokat kapott fel Mihalik és tömören festette végig vásznain. Most

Berán Lajos: A vas- és fémipari kiállítás plakettje

még egyszerűbb a festése, mint amilyen volt. S ezzel előadása távolodik a látlelet részletezésétől s a kép súlya az együttes hatásra esik. Némelyik, például egy vízpartja, nevezetes állomást jelent ezen az úton. Vannak aztán temperái, amelyeken a tavasz buja pompájában magaslik ki a televényből egy csoport fiatal fa, zöldenzöld hajtással. A tavasz minden öröme rajta van ezen a pár képen, ilyesmit pipaszó mellett, fütyülve fest az ember, künn, a Zagyva partján. Színes, optimista festés, a természettel familiáris embernek egy-egy élménye, amely egy borús gondolatot sem kelt benne, hanem csak a nyugodalmas jólesés érzését.

Lyka Károly

Két plakett. A tavalyi vas- és fémipari kiállítás a hazai szakkiállitások közül magasan kivált szakszerü rendezésénél és gyakorlati rendeltetésénél fogva. A rendező-bizottság a kiállitást mindvégig mintaszerüen vezette, amiről élénk tanúbizonyságot ad a kiállitásnak most megjelent kitüntetési oklevele és az ezzel együtt járó kiállitási emlékérem, amelynek képét mai számunkban bemutatjuk. Az emlékérem a legjobb plakettek egyike, amelyek nálunk újabb időben készültek. Egyik oldalán, amelyet Berán Lajos készitett, az elismerés géniusza megkoszorúzza a becsületes munkát, a másik oldal pedig a kiállitás védnökének és helyettesvédnökének, Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek és Szterényi József kereskedelmi államtitkárnak képét mutatja Telcs Ede művészi munkájában, ami a két kiváló férfiu együttműködésének és alkotásainak egyik érdekes emléke lesz.

Janika koporsója

Két apró, csenevész ló van a rozoga falusi szekér elé fogva. A lovakat barázdás képü, korán megvénült földmives gazda hajtja. Szomoruan ül a kocsi oldalaira keresztbe fektetett deszkán. Báránybéléses süvegje mélyen a fejébe van húzva, majdhogy a szemét el nem takarja. Szájában rövidszáru pipát szorongat, ami azonban most nem füstöl. Nyilván nem izlik neki

Petőfi-emléktábla. Lukácsy Lajos műve. Március 15-ikén ezzel a bronzművel díszítik Sopron új középiskoláját, amelynek helyén egykor kaszárnya állott, ahol Petőfi Sándor 1839—40. telén katonáskodott

A darab nagyon tetszett. És még a felvonásközök magándramaturgjai is elismerték, hogy Verő György ezzel a színművel igazán hasznos és igazán jó munkát végzett.

Az előadásnak voltak kiváló részletei. Rákosi Szidi, Gál és Pethes rendkivüli gyönyörűséget szereztek mindnyájunknak. Beregi azonban még hiveit is kedvetlen fejcsóválásra birta. Tehetsége szalon-szerepekben nem tud érvényesülni, sem a hangjával, sem a kezével, sem a lábával nem tud mit csinálni. Epizód-szerepekben nagyon jók voltak Dezső, Horváth Jenő, Náday Béla, Kürthy és Váradi Aranka.

Fp.

Monna Vanna

Ifj. Ábrányi Emil operája id. Ábrányi Emil szövegére. Először adták a Magyar Királyi Operaházban 1907 március 2-án

A vendégszereplések nem apasztották közönségünk érdeklődését az Opera további eseményei iránt. Díszes, telt ház nézte végig Monna Vanna első előadását, és bőven jutalmazta tapsaival nemcsak a szerző, hanem a karmester Ábrányit is. Valóban ritkaságszámba megy ekkora rátermettség erre a hivatásra, ennyi közvetlenség s ily föltétlen biztosság.

Minthogy fiatal, alig huszonöt éves ember nagyszabásu és nagyigényü művéről van szó, szívesebben hangsúlyozzuk, hogy ez a munka mit ígér, mint azt, hogy mit tart, különösen, ha az igéretek ilyen jelentékenyek.

Mert a dalmű fennen hirdeti, hogy alkotója vérből való, szívből muzsikáló zenész. Invenciója széles, pregnáns, dallamos és meggyőző. Ennek ellenében kevéssé eredeti és nem mindig választékos. De előnyéül tudjuk be, hogy az eredetiséget, — amelyet hisz oly könnyü összetákolni, — egyáltalán nem hajhászsza; mindvégig keresetlen és természetes. S emlékeznünk kell arra, hogy mindazok a zenészek, akik nemcsak eredetiek, hanem jelentősek is, nem fáradságosan kieszelt modorosságok következetes alkalmazásával lettek azokká, hanem pályájuk kezdetén járt úton haladva lassan-lassan váltak jellemző egyéniségekké.

Monna Vanna legsikerültebb részei a hatalmasan fölépített, némileg Goldmark-szerűen kezelt együttesek. Ilyenek az első felvonás katonakara, az első felvonás finálója, amely talán az egész mű legbecsesebb része, s a harmadik felvonás széles végjelenete.

Mindezekben a részekben terjeszkedő, dallamos ariosok ragadják meg figyelmünket, amelyek a cselekménytől csaknem függetlenül, mint abszolut zene hatnak. Ugyanigy vagyunk a második felvonás apró lirai jeleneteivel is. A zenének csaknem semmi drámai jellege nincs. Jellegzetes motivumok hiányoznak, a tematikus feldolgozás csekély, a ritournellek színtelenek, s amint a darab drámai fordulóhoz ér, igy például a harmadik felvonásban Guido kétkedésekor a zene meglehetősen konvenciónális akkordsoroknál és dobszólóknál alig áll egyébből.

Az ütőhangszerek túltengése egyáltalán főhibája a különben igen biztos kézzel és sok tudással megcsinált instrumentációnak. A dobszólók száma nagy, a szerelmi kettőst a háromszög csilingeli végig.

Itt is, mint egyebütt, a reflektiv momentum háttérbe szorulása érezhető a spontánan kitörő alkotóképességgel szemben. Csakhogy ez olyan tulajdonság, amely hibából az évek során csakhamar becses és ritka kvalitássá válik.

Igy az egész mű stílusbeli egysége igen szépen van megtartva, sőt a melodiák hangulata kissé túlságosan egyforma; de a második felvonásnak egy banális kara és a ballet kizökkentenek a hangulatból. Ez utóbbi azonban invenciójának bájával és kedves, szerény instrumentációjával, amely kellemes változatosság a zömök és kevéssé folyékony színkezelés után, kárpótol az elnézésért.

Ábrányi zenei nyelvezetében reakcionárius. Stílusa a legkorábbi Wagner-stílusra, különösen Rienzire emlékeztet. Analog a melódiafűzés édeskés volta, a mordeusek túltengése. De közvetlenebb remeniscenciákra is akadunk. A második felvonás fináléjának d-dur részlete és a Rienzi-nyitány záradékát tevő szintén d-dur részlet igen közeli rokonok.

Ábrányi határozottan nagy zenei tehetség. Ebben a művében kiváló részek, spontán inspirációjukkal, megkapó dallamok még sűrűn váltakoznak kevéssé nemes, nem eléggé átgondolt részekkel. Ha majd kevésbbé lázasan, nyugodtabb megfontolással fog dolgozni, bizonyára sok, föltétlenül szép munka alkotója lesz.

Id. Ábrányi a szöveget igen szerencsésen dolgozta át. A verselése nagyon poétikus, amint azt tőle másképp várni nem lehet, az operai követelményeknek mindenütt igen ügyesen tett eleget, különösen a kar bevitele sikerült valóban jól. Marco bölcs mondásai persze nem alkalmasak a

Farsangi emlék. Loko-Pegazus, a gépész-banket meghivója

Uj Idők 1907. XIII. 24. sz.

Lukácsy Lajos

U. 4081.

Az ózdi vasgyár elesett hőseinek emlékre repr.

Magyarság Lépes mell. 1925. jun. 18.

A XVII. s

II. Solimán török szult

Mellig, balrafordultan é
Jobb kezében török írást t
barna, szakálla és bajusza
turbánjának közepéből kie
sűrű gombú köntöse sötét
zöld függöny lóg.

Vászon, méretei 108·5 : 85
tett 1891 deczember 20-án J. P.
— Kifizettetett 1892 február
deczember 1-jén (189–892). —
1893 január 18-iki 1226 sz. ha

Kifüggesztésére vonatkozó
retlen festő a XVI. szból : Solim
17. *Velenczei festő a XVII. szb*

Lukácsy Lajos szobrász

Lakik 1904. Budapest Várkert rakpart.

Lukácsy

L. 2. *Lajos*, szobrász, * Kapuvár 1876 máj. 1, † u. o. 1927 júl. 24. Budapesten végezte tanulmányait s 1898-ban kiállított Éva c. kis szobrával nagy népszerűségre tett szert. Ilyen kisebb, tárgyias mintázású plasztikán kívül emlékszerű munkákat is mintázott (Festetics György gr. szobra Keszthelyen, felsőbükki Nagy Pál szobra és Petőfi emléktáblája Sopronban, Nyugat-Magyarország szobra a budapesti Szabadságtéren, a keszthelyi Goldmark-szobor stb.). Zabolászkor c. festett gipszszobra a Szépművészeti Múzeumban.

Lu. G. II. 49 l

~~Ásatás, maros-porosi VII. 140.~~

1021

Lukácsi Lajos
szobrászművész

1979. III. 5. Petőfi 10,15 /11/ Áné

Néhány szó zene közben

- A kis füzetecskében, melynek a cime Muzeumi levél, adják hirül Kapuvárott a Rábaközi Muzeumban, a legfrissebb tudnivalókat, információkat. A legujabb kiadványban azt olvasom, Budapestről szomoru hir érkezett, 69 éves korában meghalt dr. Buronelli Lászlóné Lukácsi Adrienn, a város szülötte, a néhai Lukácsi Lajos szobrászművész leánya. A Rábaközi Muzeum nagy jóakarója volt, ezt dr. Paragó Sándor, a muzeum igazgatója sokkal beszédesebben tudja érzékeltetni.

- Kb. 6 éve annak, hogy Lukácsi Lajos elfeledett kapuvári szobrászművész tevékenységére felfigyelve megkezdtük gyüjteni a művészre vonatkozó adatokat, alkotásait. dr. Buronelli Lászlóné dátum szerint csomagolva őrizte édesapja hagyatékát, levelezését, beleszámitva az I. világháborut, ahol frontszobrászként működött, onnan irt leveleit, terveit, rajzait, ezeket mind átadta a muzeumnak. A kapuváriak tudatába ment, hogy Lukácsi Lajos, akinek a nevét az ország más részén ismerik, hiszen csak példát mondok, hogy a keszthelyi Festetics-szobornak is ő az alkotója, hogy az Kapuvár szülöttje, és még emlékeznek rá, 1927-ben halt meg, nagyon fiatalon.

M.Ű.V.É.S.Z.E.T

Lukácsy Lajos emlékezete

Lukácsyt a nemrég elhunyt tehetséges szobrászunkat az enyhe éghajlatu, szelid hajlásokkal, barátságos derüs vidékekkel dus Dunántul küldte. Ott Kapuvár környékén, ahonnan jött — ezt a benyomást hozta magával Budapestre és ezt tükrözteti vissza minden remekbe faragott alkotásán.

Egy derüs kedvü, játékos nagy gyerek geniális szobrait láttuk várbazári

Lukácsy Lajos

szines foltokat rakott fel a Teremtő festőkedve, melyre nagy világos kék szemét nyitja a ragyogó szinmagyar égbolt.

Szülőföldjén már elsősorban a Természet festőpompája érvényesült, mig a plasztikából csak a finomság, a báj, a játékos pepecselés dominálnak.

Lukácsy Istenadta tehetségén kivül mütermében életrekelni, ahol dacára a nyirkos falaknak, a sötét pinceodunak mégis ragyogott, mosolygott minden, mert belőlük az ő lelke sugárzott felénk.

Nagy problémák, az élet zord fenségei nem érdekelték, de annál nagyobb szeretettel és odaadással mélyedt el mindabban, ami kedves, szép, filigrán, ami kecses.

Ezért aztán legsikerültebbek és a magyar szobrászatban páratlanok gyermek és női alakjai. Bennük valóban a szin és plasztikus hatás valami csodálatos mesekészséggel párosul, ami vonzóá és megérthetővé teszi minden szobrát.

Női aktjai — bár szinesek, elevenek — mégis csak másodsorban jöhetnek tekintetbe. Itt is legfőkép a női test szinhatása és a lágy vonalak ritmikus hullámzása a domináló. Kompozicióí mindig egyszerüek és mégis sokatmondók.

Lukácsy: Vigasztalás

Elsősorban gyermekalakjai érdekelnek minket. A gyerek minden mozdulata, simulékonysága, kedves esetlensége ott ragyog alkotásain, melyek a legjellemzőbb Lukácsy-szobrok.

Müvészetének azt lehet mondani, egyedüli helyes kifejező eszköze a márvány. A bronz már tul erős lett volna ezekhez a leheletfinom dolgokhoz.

Leghatásosabbak közöttük a meghajlott női aktok. A bünbánó Magdolnának bánatában való felolvadását, a testnek teljes hullámba való átolvadását még senki sem oldotta meg nála szebben. Az összehuzott térdektől kezdve végig a gerincvonalon át egész a földreomló hajsátor beiveléséig, egy gyönyörü harmonikus költemény hatását kelti bennünk

ez a szobor.

Ugy látszik maga a mester is ezt a müvét szerette leginkább, mivel számtalan variánsát találtuk mütermében.

Az erő, az energia, a zordság teljesen kivül esnek müvészetéből. A groteszkot azonban már meglátja; a gyermekben. De annyi bájjal itatja át, hogy a groteszk tulajdonképen elveszik és csak a bájos félszegség marad meg.

Még a hősi emlékekben is csak a lemondó szomoruság bánatos visszfénye sugárzik felénk. Nem tragédiák kiáltanak az ő sirkőveiről vagy emlékoszlopairól, hanem az »ugy kellett lenni« beletörődő bánatszavak.

Lukácsy Lajos egyike legértékesebb szobrászainknak, aki alkotásaival a legtisztább müvészi gyönyört juttatta hiveinek és juttatja még halála után is.

Kiesett kezéből a mintázófa. Árván maradtak szobrai. De ami isteni volt benne, a tehetsége, az tuléli őt és jelentős helyet biztosit számára a magyar Helikonon.

y. r.

Lukácsy: Huszár a lovával

ZENE.

A Nemzeti Zenede Schubert emlékünnepe.

Száz esztendővel ezelőtt Bécsben örök álomra hunyta le szemét a dalnok, ennek az egyszerü és éppen ezért talán a leginkább szivhez szóló müfajnak aranyos szavu megalapitója: Schubert.

Ha arcképére csak egy futó pillantást vetünk, a nagykeretes szemüveg mögött felcsillogó élénk szemek elárulják azt a lázas alkotó energiát, amely jellemzője volt Schubert életének. Az egyszerü tanitóból sok szenvedés, nélkülözés árán küzdötte fel magát a császárváros elismert zenei előkelőségévé, s ez a küzdelem reányomta bélyegét egész müködésére. Bohém természet a szónak legnemesebb értelmében, s amikor jóformán állandóan anyagi zavarokkal küzd, nyárspolgárként aggódik jövőjéért. Retteg még a puszta gondolatára is annak, hogy öreg napjaiban nyomorognia, koldulnia kell.

Száz év távlatából talán kegyetlennek kell látnunk a sorsot, amely Schubertet alkotóerejének tetőpontján ragadta ki az életből. Ezen az utolsó tavaszon önmagát is tulhaladva sietett a munkával. A C-dur szimfónia, az Es-dur mise és egy dalkoszoru mind ebben az évben születtek meg.

Kiváltságos lélek megérzései azok a melankólikus szinek, amelyek Schubert valamennyi müvén végig vonulnak. Ha jókedvüen, értelmesen csilingel is egy-egy témája, mindig megtaláljuk benne a könnyet. A dalos Schubert mosolygott, hogy annál őszintébb legyen a zokogás.

Kedves gondolat volt a zenedétől, hogy a centenárium alkalmából Schubert ritkán hallható monstruózus As-dur miséjét választotta ki előadásra. Jóformán a növendéksereg egész apparátusát megmozgatta a zenede erre az estre, hagyományaihoz hiven. Akár a Kyrie lágyan olvadó fa-fuvós témájára, akár a Chredó diadalmas, érces fokozására gondolunk, Schubert egyházi müveinek vallásos ihletettségét fokozott mértékben csodálhatjuk.

Ennek a münek az előadása nemcsak pedagógiai szempontból volt hasznos, hanem a koncertlátogató közönségnek is becses csemegét nyutott. Az emlékünnepet *Zichy János grófnak*, a Nemzeti Zenede elnökének magvas előadása vezette be Schubert zenetörténeti jelentőségéről. Az illusztris előadó érdekesen szőtte bele előadásába Schubert életének magyarországi vonatkozásait. A lelkes tetszésnyilvánitás után *Gémes Irén* brilliáns technikával zongorázta a „*Wanderer*"-ábrandot. A misének az iskolai keretek közül messzire kiemelkedő kitünő előadását *Fleischer Antal tanár* vezényelte acélos ritmussal, fáradhatatlan buzgalommal, mig a kórus betanitása *Hammerschlag János tanár* munkáját dicséri. A mise magánrészeit *Hanke Mária, Kirner Irén, ifj. Toronyi Gyula* és *Koch Aurél* énekelték. Valamennyien fejlődésképes, kitünő hanganyaggal rendelkező énekesek, akiken meglátszik a Nemzeti Zenede kiváló nevelése. Ezt az estét valóban Schuberthez méltó ünneppé avatta az a fegyelem is, amely mind a növendékzenekar, mind a növendék-kórus müködésében megnyilvánult.

Dr. Bentsik György.

SAJTÓFIGYELŐ
HIRADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1977 JUN 24
KISALFÖLD

Lukácsy Lajos szobrász

1021

Tisztelgés Lukácsy szobrai előtt

A Kapuvárott június 26-ig tartó IX. megyei honismereti napok keretében emléktáblát került a Rákóczi Ferenc út 14. számú épületére, a város szülötte, a fél évszázada halott *Lukácsy Lajos* szobrászművész egykori lakóházára. Méltó tisztelgés volt ez egy nagy értéket hátrahagyott művész pályája, munkássága előtt — mint írják: *„Kapuvár ma, Pátzay Pál mellett büszkén vallja szülöttjének Lukácsy Lajost is."*

A Rábaközi Múzeum kiállítótermében dokumentumok sorakoznak, és a mondandóját erőteljesen formált művész alkotásai. Egyértelmű realizmus, határozott világlátás irányította a szobrász kezét; emberábrázolása egyszersmind örök érvényű törvények újrafogalmazása is. Talán legnagyszerűbb alkotása az *Éva* című dombormű. Az örök asszony megszégyenítettségében és megalázottságában is az ember magasabbrendűségét érezni, a kígyó képében jelen levő gonoszság törvényszerűen törpül el, s csak a legfőbb érték, az emberi nagyság nyer kihangsúlyozást. Ám az ember nem csak erős, olykor esendő is. Gyengeségét, ha kihasználják boldog öröme egyszerre függvénye lesz a kornak, amelyben élni kénytelen, és a társadalomnak, amely könyörtelenül formálja a maga képére, kényszeríti törvényei szerinti életre. Az *Első öröm* című dombormű, mely stílusában az Éva című műhöz hasonló, a gyermek születése, az új élet láttán érzett öröm megfogalmazása, de több is ennyinél. Az anya aggódó arca nem csupán a védtelen új életért való; aggódás az a világ miatt, a kor miatt, amely új háborúkra készül. Az új háborúk újabb szenvedéseket hoznak, tömeges pusztulást; halált talán arra az emberre is, akinek jöttét az öröm kíséri, s az aggódás keresztezi.

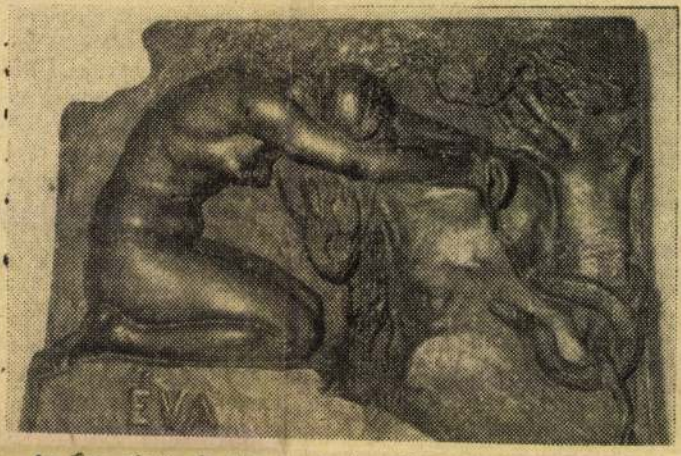

Az Éva című alkotás, amelyet a Nemzeti Szalon 1898. évi téli tárlatán mutattak be, s amely művészi hírnevet szerzett alkotójának.

Lukácsyról keveset szóltunk a halála óta eltelt fél évszázad alatt. Méltatlan volt ez, hiszen első ránézésre is bizonyos, hogy nagy művész volt, kiváló ismerője a mesterségnek, emberformálásnak. 1896. július 9-én kapott végbizonyítványt a Magyar Királyi Iparművészeti Iskolában, ahol a díszítő szobrászati osztály hallgatója volt tíz féléven át. Igazán nagy művésszé nem ebben az iskolában lett, hanem Stróbl Alajos mesteriskolájában. Hírnevét a már említett Éva-szobor alpozta meg, amely nagy feltűnést keltett a Nemzeti Szalon 1898. évi téli tárlatán. Számos megbízást kapott köztéri szobrok készítésére, világháborús emlékművekre. Díjak sorát nyerte el.

A nyarat rendszerint szülőhelyén, Kapuvárott töltötte. Ott érte a halál is, váratlanul, rövid szenvedés után 1927. június 24-én. Lyka Károly adott hírt a Magyar Művészetben a tragikus eseményről: *„Egy rokonszenves, elvonultan dolgozó szobrászunkat, Lukácsy Lajost ragadta el a halál... A derekas tudású, még javakorában levő művészt szívszélhüdés ölte meg".* Fél évszázadnyi méltatlan hallgatás következett ezután. Pár éve, mintegy a kötelességét teljesítve a szülőhely múzeuma hozzákezdett a Lukácsy-kutatáshoz, összegyűjtötte a legfontosabb dokumentumokat és egy kiállításnyi alkotást.

A kisváros immár törlesztette adósságát a tehetséges szobrásszal szemben. Nevével utcát jelölnek, szülőházán emléktáblát helyeztek el. A honismereti napok kétségkívül egyik legrangosabb eseményének mondható Lukácsy-kamarakiállítás minden bizonnyal a kapuváriaknak, s a megye más területein élőknek is híradás a gazdag művészi pályáról, annak értékeiről.

M. T.

gazdálkodási egységek gazdasági és pártvezetőit, hogy a megbízólevéllel érkező szakembert segítsék munkájában.

— *Köszönjük a tájékoztatást!*

(Csiszka)

cióban résztvevő gazdaságok vezetőit szakmai tanácskozásra hívják meg Szilba. Az összejövetel tegnap délelőtt volt a község művelődési házában, ahol megjelent *Wellner István*, a Csornai járási

ben teljesíteni.

Az integráció vezetője el mondta, hogy 11 ezer hektárnál nagyobb területen termesztenek cukorrépát a rendszer taggazdaságai. A tavaly őszi talajelőkészítéssel elégedettek voltak, a téli csapadék is elegendőnek bizonyult. A tavaszi fagyos időjárás miatt egy hónapig tartott a vetés. Az integráció javára írható ellenben, hogy a szeszélyes időjárás ellenére az 1976. évi 2200 hektárhoz képest 1977. március végéig 7000 hektáron került a földbe a cukorrépa-mag. Hatvanegy RAU vetőgéppel dolgoztak a gazdaságok. Csupán 1400 hektárra vetettek import vetőmagot. A hűvös időjárás miatt a szokottnál nagyobb volt a növény gyökérfekély fertőzöttsége.

Kajtor István szólt az 1977—78. évi kampányfeladatokról. A 11 600 hektár termőterületről átlagosan 360—380 mázsa termést vár a cukorgyár, 40 ezer vagon répa feldolgozására számít a petőházi üzem. A feldolgozási idény szeptember 13-án kezdődik az Alföldről szállított 3600 vagon répával, és számítások szerint 1978. február elejéig tart. A 140 napos feldolgozási idényben 4800 vagon cukor gyártását tervezik.

mind olyan követelmények, amelyek a figyelmesebb, gondosabb munkával javíthatók. A termelési eljárások további javítására szükség van, mert például az osztrák termelők 18 cukorfok feletti répát adnak át a feldolgozóknak pedig termesztési viszonyaik azonosak, vagy hasonlóak a Kisalföldével.

Dr. Kiss Ernő, a Cukortermelési Kutatóintézet sopronhorpácsi kutatóállomásának igazgatója a műtrágyázás helyes aránvairól, a kórokozók és a nyári betegségek elleni védelemről beszélt. *Törzsök István*, a Petőházi Cukorgyár osztályvezetője a kisparcellás és nagyüzemi fajtaösszehasonlító kísérletek eredményeiről szólott. Az integráció hasonlítás céljából húsz répafajtával kísérletezik. A húszból 17 a szili téesz kis- és nagy parcelláin is található. Az előadások végeztével a szakemberek megtekintették a répatáblákat a termelőszövetkezet földjein.

B. L.

ZETŐ

...ásnál ...deni ...apot

...em ingázni, a vona... vissza, észre se vet... az idő. Jó falu volt, ... Igyekeztem min... naftalintól kezdve a ... megtalálhattak a ... a vállalat visszakér... yén lett üzletvezető. ... bolt megnyílt, kora ... az utcára, ácsorog... éztem az emberek ... ő vevőinket. ...ttőszáznyolcvannyolc ... első évben 600 ezer ... ervezve, 1 millió 200 ... olyan hónap, tavaly ... ul, amikor 3 millió ... a bevétel. Az idén ... 500 ezer. ...levelek, zászlók. Az ... váló, huszonnyolcan dolgoznak benne, köztük tíz tanuló. A „Tanácsköztársaság" szocialista brigád a vállalat kiváló brigádja címmel büszkélkedhet. Az üzlet vezetője önálló: árut vásárol, személyzetet vehet fel, jutalomkeretet oszt el.

— Előnyös az önállóság. Reggel egy Békés megyei őstermelőtől vettem árut: Medgyesegyházáról hozott 8500 paprikát. Szervezni kell a munkát, megérteni az embereket. Szép szó kell! Első a vevő! Amiből kér, azt kell adni! Figyelmesség, pontos mérés, pontos számolás!

Húsz éve vezető. A vállalat és a belkereskedelem kiváló dolgozója. Minden érdekli, minden új üzletet megnéz, a megnyitás utáni napon már ott található. Telke, kocsija nincs, korán kezd, lép be az ajtón, veszi a köpenyét, árut rendel, irányít, értekezletekre megy, otthon ebédel, este meg kilenc óra, mire hazaér. Három lánya van. Családapa, férj, tervező, kirakatrendező, az üzletnek él, a vevőkért. Mondják-e róla, hogy megszállott? Élénk a szeme, látni kell, ahogy magyaráz, ahogy az ötleteket barna ujjaival előpattintja: ide ez lenne jó, oda az, ezt így, ezt úgy. Új tervek: az üzlet bővítése, két pénztárgép helyett három, új hűtőpultok, hűtőállványok, árubővítés.

Naponta háromezer ember fordul meg az üzletben, szombaton a duplájánál is több. Szeretnek ide járni. Van Győrben a Tanácsköztársaság útján, a Park étterem mellett egy fűszer-csemegebolt. Vezetője Patonyi Márton.

Joó József

57. HOECKER PÄUL. NAPLEMENTE.

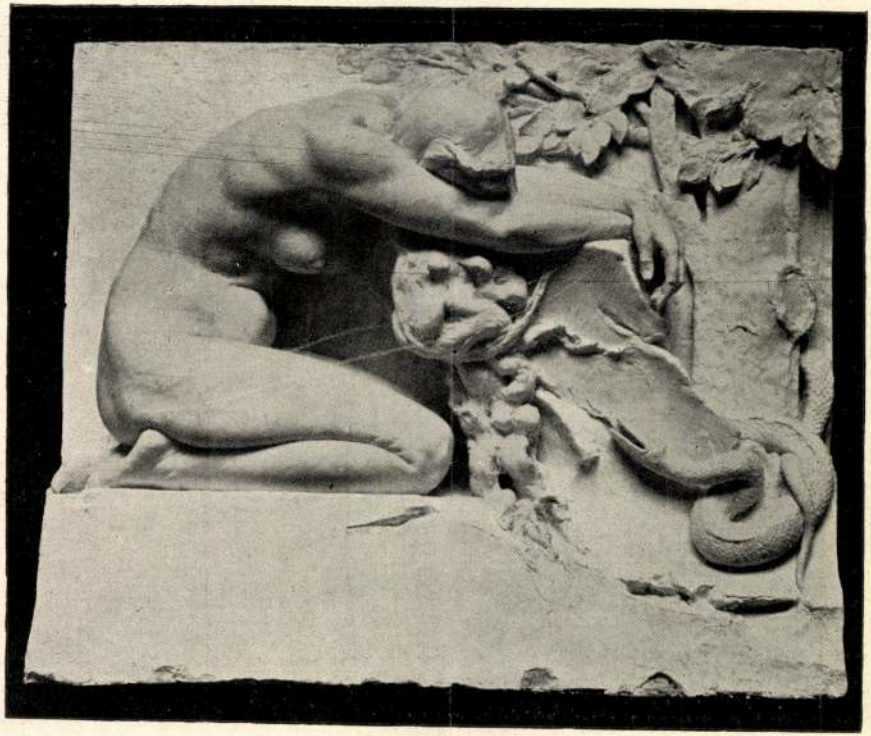

72. Lukácsy Lajos. éva.

KMTárs. 1898. tav. kiáll

Nyugat és Kelet

A La Manche-csatorna közepén

Wodianer Artur amatőr-fölvétele

nát aprólikustul 1; borsót metr. 1; kását metr. 1; lencsit metr. 1; kész cipót Nro 2000; fehér cipót Nro 500; bort akó 10; bors lib. 2; gembirt lib. 1; rizskását lib. 2; székfüvet lib. $^1/_2$; tengeri szülüt lib. 2; nádmézet egy söveggel; fehér lisztet metr. 1; sót itce 20; ecetet akó 1; gercát Nro 120; zabot metr. 24.

Vajat mindenestül elvitte az asszonyom ő nagysága 10 vendel, itce 13.

Uram ő nagysága elmenetele után itt maradtak, kik esznek ő nagysága kinyerit: udvarbíró uram, Kulcsár, Kiss Mihály, Bohdul, Balázs, Darabos uram szolgája, Hubasy Rütő asszony leánkástul, vincellir, Gáspár diák personae 3; Jankovics personae 2; Magyar István; várban vannak rabok 4; Farkas Ferenc, Sárkezy szolgája, Lovász Imre, Szalay.

Azoknak uram ő nagysága parancsolta minden napra négy-négy cipót adni. Itten itt az udvarban vagyon rab Nro 2.

Baros Gyula

—⁂—

Festetich szobra. A keszthelyi Georgicon híres alapítójának, Festetich Györgynek szobrot emelnek Keszthelyen, a szobor képét e számunkban mutatjuk be. Szerzője fiatal magyar szobrászművész: Lukácsy Lajos, akinek nevét jól ismeri a közönség ama kis Éva-dombormű révén, amely talán a legelterjedtebb magyar dombormű. Ott szerepelt a legtöbb budapesti és vidéki kiállításon s mert nagyon kedves és izléses munka, hát sokan vásároltak belőle egy-egy öntvényt. Ezzel a kétségtelen sikerrel kezdte meg Lukácsy a nyilvános szereplést s remélhetőleg siker tetézi majd a keszthelyi szobrot is, amelyet ugyancsak nagy gonddal és izléssel mintázott.

Lukácsy Lajos

—⁂—

Magyar parasztleányból német bárónő

A Nagy Iván Családtörténeti Értesítő utolsó számában találjuk a következő érdekes történetet, mely elmondja, hogyan lett egy szimpla magyar parasztleányból németországi bárók és hercegek ősanyja.

Bánffyné dúsgazdag asszony volt, míg sógora Bethlen György gróf nem igen volt megáldva földi javakkal, de igenis gyermekekkel. Borbély Gáborné és leánya Amália, valamint Bánffy Pál, egyet a sok gyermek közül, névszerint Bethlen Kornéliát örökbe fogadták.

Ugyanezen időben nagy inség volt az Alföldön. Egy alkalommal Borbély Gáborné udvarába egy rongyos, mintegy tízéves fiu vetődött, hátán egy nagy batyut cepelvén, hogy szinte görnyedt a teher alatt. Borbély Gáborné éppen az udvaron lévén, nem állhatta meg, hogy meg ne kérdezze, mi van a batyújában. — A kis testvérem, — válaszolt a fiu és csakugyan egy alig pár hetes leánygyermek volt a batyuban. A két gyermeknek apja, anyja elhalt, így a nagyobbik, kis testvérét hátára vévén, házról-házra járt és a nyomorultnak jó emberek vetettek egy-egy darab kenyeret, a kis csecsemőt pedig könyörülő szoptatós asszonyok, hol egyik, hol másik tartották jól. Az éhhalált a két árva így kerülte el.

Borbély Gáborné és Bánffyék szíve megesett a szerencsétlenek sorsán és a kis leányt ott fogván az udvarban, dajkát fogadtak neki. A kis leány szépen növekedett és csak kevéssel lévén fiatalabb Bethlen Kornéliánál, a kis grófnő és Szabó Lidi együtt nevelkedtek. A kis parasztleány éppen olyan nevelést kapott, mint a komtessz. Később Bánffyné összes vagyonát a két leány örökölte.

Bethlen Kornéliát 1844-ben Waldeck Frigyes gróf dragonyos főhadnagy vette nőül, Szabó Lidit pedig Delorme Frigyes báró, szintén az osztrák hadseregben szolgáló, a badeni nagyhercegségből származó, nagyon gazdag katonatiszt. Szabó Lidi rövid időn úgy elfelejtett magyarul, hogy mikor Magyarországba jött látogatóba, testvérbátyjával, ki egykoron hátán hurcolta és aki akkor béres volt III. Borbély Sámuelnél, beszélni csak tolmács segélyével tudott. Szabó Lidi roffi jobbágyleány leszármazói, mint tudom, gazdag mágnások a badeni nagyhercegségben.

Ugyanennek a Borbély-családnak két tagjáról érdekesen emlékszik meg a krónika. Az egyik, II. József, hazafelé utazott a debreceni vásárról, mikor Zöld Marci bandája Nagy-Iván és Kun-Madaras között fosztogatta az utasokat. Tőle is elvették a pénzét. Borbély József nem hagyta abba a dolgot, hanem több megye pandurjaival és csendbiztosaival elindult a rablók üldözésére. Zöld Marcit és társait a puszta gyendai határban, a Búszerző nevü csárdában Bulyovszky János csendbiztos elfogván, a gonosztevők statárium elé állíttattak és elitéltetvén, Zöld Marci, Becskereki és Palatinszki Fegyverneken fölakasztattak. A rögtönitélő bíróságnak Borbély Sámuel is tagja volt. Ő is a halálbüntetésre szavazott, de mikor rákerült a sor, az itéletet csak nagy rábeszélésre irta alá. Holtáig bántotta lelkiismeretét, hogy halálos itéletet kényszerült aláírni.

A másik krónikás eset a hirhedt Schlick generálissal kapcsolatos. Schlick tudvalevőleg félszemü volt. — Olvastam, — mondja Magyary Kossa Sámuel, az érdekes krónika megírója — hogy egyik szemét Bátori-Schultz Bódog 1848/49-iki ezredes vágta volna ki párbajban, más verzió szerint a lipcsei csata alkalmával egy kozák, vigyázatlanságból szúrta volna ki lándzsával. Ezekkel ellentétben sokszor hallottam, hogy egyszer Debrecenben a diákok és katonatisztek a vendéglőben borozgatás közben összekapván, Borbély Miklós ütötte volna ki szemét egy szék lábával. Schlick akkor már őrnagy volt volna és mint a tisztek vendége véletlenül keveredett volna a verekedésbe. Borbély Miklós különben mint nemzetőrfőhadnagy küzdött 1848-ban a rácok ellen.

—⁂—

Új könyvek

Az Uj Idők szerkesztőségének a következő új könyveket küldték be:

Költemények. Irta Gálffy István. Budapest, 1901.

...n. Költemény prózában. Irta Káplány Géza. Szeged, 1901. Engel Lajos könyvnyomdája. Ára egy korona.

Uj Idők 1901. VII. 29. sz.

Lukácsy Lajos

Singer és Wolfner kiadásai Budapest

LEGUJABB KÖNYVEK.

	kor.	fill.
Gárdonyi Géza. Pöhölyék és más efféle falusi történetek	2	—
díszkötésben	3	60
Bársony István. Királytigris. Regény két kötetben. Ára . . .	2	40
Werner Gyula. Hunok harca. Regény két kötetben. Ara	5	—
Ambrus Z. Giroflé és Girofla. Regény két kötetben	3	—
Herczeg Ferenc. Ocskay brigadéros. Történelmi színmű fűzve .	2	50
díszkötésben	4	50
Molnár Ferenc. Az éhes város Regény	3	—
Beniczkyné B. Lenke. Zárt ajtók mögött. Regény 2 köt., fűzve .	3	20
Beniczkyné B. Lenke. Tavasz és szerelem. Regény 2 köt., fűzve	4	80
Kupa Arpád. Jó szerencsét! Regény kötve	1	—
Hope Antony. Hentzau Rupert. Regény 2 köt.	2	—
Farkas Imre. Versek. Ára fűzve	3	—
kötve	5	—
Pekár Gyula. Livió főhadnagy két kötetben, ára kötve	2	—
Gárdonyi Géza. Bor. Színdarab	2	—
díszkötésben	3	60
Lovik Károly. Leveles láda. Elbeszélések	1	50

—⊕—

A SZERKESZTŐ ÜZENETEI

H. L. *Marosvásárhely.* Arra még csak gondolni se tessék, hogy a budapesti hivatalok valamelyikében karjon állást. Nemcsak nagyon sok ugyanis a pályázó, hanem hosszu időre a létszám is be van töltve. Legjobbnak tartanók, ha valamelyik megüresedett postamesteri állásért pályázik. Ide elég a polgári iskola negyedik osztálvu bizonyitványa. A gyakorlati tanulmányokat kinevezése után is elsajátíthatja.

P. S. *Pádé.* 1. A. teknologiai iparmúzeum (VIII., Népszinház-utca 8.) január-március havában. az esti órákban elektroteknikai kurzust rendez. A tanfolyam három hónapig tart. Az előadásokat este héttől kilencig, a gyakorlatokat pedig vasárnap és ünnepnap délelőtt kilenctől tizenkettőig tartják. A tanítás díja tíz korona. Bővebb fölvilágositással szivesen szolgál az intézet igazgatósága. 2. Külföldön is használhatja. 3. Három-négy hét alatt meg lehet szerezni. 4. Illetőségi helyének közigazgaatási hatóságától tessék az útlevél kiállításának az engedelmét kérni. Az engedelem révén a belügyminisztériumban minden akadékoskodás nélkül kiállítják az útlevelet.

Nem mind arany, ami fénylik. Nem is fénylik, nem is arany. Amilyen szépen volt megírva az első a három közül, olyan pongyolán jelentkezik ez. A meséje is hétköznapi. Úgylátszik, ön a lirai érzések kifejezéséhez ért legjobban.

Régi mese. Meglátszik rajta, hogy irója nem az életből, hanem a könyvekből szedi bölcseségét. Stílusa válogatott és szép, de meseszövés, jellemzés és eredetiség azok közül a studiumok közül valók, melyekbe ezután kell még csak elmerülnie, ha mint iró egyáltalában sikert óhajt elérni.

Egy kis poézis. Éppen az nincs benne. Csupa sablon.

Sajóháza. Igazán nagy hálára kötelez szíves buzgalmával és kérjük, hogy folytassa érdekes közleményeinek beküldését.

P. Valéria. Tudnunk kellene, hogy melyik munka az, melyet ön lefordított, aztán pedig, hogy milyen a fordítás? Küldjön belőle egy részletet mutatóba.

B. J. Törvényeink értelmében nem lehetséges.

Árnyékok. A létező rossz szükséges rossz: igy mondja levelében. De hát a létező jó? Csak nem fogja tagadni, hogy ilyen is van. Százféle eszme és érzés közelíti meg az embert életében, melyért érdemes küzdeni és szenvedni, ha csak az önmegnyugvás, az önbecsülés szempontjából is. S akinek az élet megadja, hogy szabadon rendelkezik önmagával, nem kell megszabott mesgyén haladnia, hanem választhat a mesgyék között, megválaszthatja a harctért, annak igazán nincs jussa panaszkodni. Ami az elbeszélést illeti, az egésznek alaphangja az emberlenézés, a világgyűlölet. Ebből a forrásból merítve lehet az ember politikus, filozófus, de regényíró nem. Ahhoz a művészethez, mely az iróí tehetséget alkotja, elsősorban hit kell. Azt találja meg, ha lehetséges, a többi kvalifikációnak a csirája megvan önben. Érdekes kisérlet az is, melyet nekünk küldött, de tisztábbat, világosabbat és becsületesebbet várunk öntől. Még egyet: Ha újból küld valamit, szabja rövidebbre. A lapnak a teknikai beosztásra is kell ügyelnie és olyan óriás novellák, minő az öné, megzavarnák az egyensúlyát. Különben a szertelenségtől is kissé megóvná önt, ha rövidebbet irna.

Régi előfizető. A levele első részéből nem vehettük ki egészen világosan, hogy a kézadás az ismerősnek szól-e, vagy a bemutatott idegen társaságnak. Az első esetben semmiesetre sem kifogásolható a kézadás, hacsak nem abból a szempontból, hogy az illető az asztalon keresztül teljesitette a köcsönös üdvözlésnek ezt a nemét. A másik esetben sem kifogásolható, ha vele egykoruakat mutattak be és hasonló társadalmi állásban levőket. Általában véve még sem bevett szokás, hogy mindenkinek kezet nyújtsunk, akit bemutatnak. Elég ilyen esetben, ha meghajtjuk magunkat. A kézadás fiatal leányok, fiatal asszonyok és fiatal vagy idősebb urak között van helyén, mindig azt értve, hogy mindakét fél ugyanabba a kategóriába sorozható és jele annak, hogy az első találkozás is rokonszenves volt mindakettőre. Fiatal leányok és fiatal urak idősebb hölgyeknek kezet csókolhatnak, ami — ha az illető megengedi — megtiszteltetés számba megy arra nézve, ki kezet csókol.

Vitatkozó. Önnek van igaza. A kérdéses elbeszélés először magyar nyelven jelent meg a Budapesti Hirlapban.

Béla, *Rohitsch.* 1. Hat hónapig. 2. Nemcsak lehet, de a társadalmi szokás is igy követeli.

Ébredés. Nem üti meg a mi mértékünket. A lelki atalakulas nincs jól megrajzolva és a meséje sem elég érdekes.

Tanárjelölt, *Böny.* Vidéki lapban megjelent elbeszélést nem közlünk, még akkor sem, ha sokkal érdekesebb, mint a beküldött.

Virágok nyilnak. — Korcsmában. — A kivándorlókhoz. — Az anya. — Ifjuságunk. Megkaptuk és a legközelebbi számok egyikében véleményt mondunk róla.

Falun. Helyesebb lett volna címnek ez: Falusi babona. De még akkor sem lett volna valószínübb és érdekesebb a meséje.

Kis Misi. A szokás úgy hozza magával, hogy irásban köszönik meg a gratulációt. Azoknak, kik nem közeli rokonai vagy barátai, elég ha a névjegyére ezt irja: köszönet a szives megemlékezésért.

Ábránd. Az emlékezés mélabús muzsikája megszólal benne itt-ott, de az érzelmek szárnyalása nem elég erős. Aztán nincs meséje. Ha az volna s érdekes, akkor megóvná a lehullástól. Különben szépen van megírva.

Kötelesség. Van benne egypár hétköznapi igazság, amely nem is szorul kimondásra, egyébként pedig nagyon érzelgős egy história, aminőket a guvernántregényekben szoktunk olvasni. Mélyebb igazságnak és jellemző erőnek azonban hijával van ez a történet.

Fiatal költő. Ön egy kötetre való verset küldött be hozzánk megbirálás végett és hozzáfüzi a kérdést: Ha valaki egy verseskötetet akar kiadni, kell-e hozzá hatósági engedély? — Nem kell, mert a versírás Kina kivételével, mindenütt a világon szabad ipar, de ha ilyenek a versek, bocsánatot kell kérni a múzsától.

A. J. Durvahangu érzéki versek. Nem csodáljuk, hogy az a barna kislány, akiről már idáig száz rossz verset irt, teljesen elfordul öntől. Ha csak egy csöpp rokonszenvet is akar annak a kislánynak szívében fakasztani maga irányában, elmulaszthatatlan kötelessége fölhagyni a versírással. Még igy is nagy kérdés, hogy az eddig hozzá irt versek borzalmas nyomát képes lesz-e kitörölni a lelkéből. Mi legalább a sirig hátborzongató félelemmel gondolunk az ön verseire.

M. L. *Egy vén kuruc halála.* Gyönyörü téma: a haldokló kuruc meg a fejénél álló s tárogatót búgató hűséges szolgája. Tárogatóének szárnyán száll az égbe a vén kuruc honszerelmes lelke. Megérdemelné, hogy szebben, jobban dolgozná ki s mélyebb érzések sugározónével ölelné át azokat a dicsőséges időket meg a vén kuruc ravatalát. Próbálja meg s küldje be újra.

Nem közölhetők: Vívódás. Az első csók. Az első vallomás. Szállj el, én dalocskám! Én miattam virulhatott... Titok. Ülj csak ide mellém. Ha rám jönnek a vágyak... Engedd magad, édes, megcsókolom... Nem esdem a csókod... Mért húzódol tőlem? Írtam rólad verset... Malvinkához. Enyém leszel-e te? Anyaság. Váláskor. Nem titkolom. Szerelem. Egy vén rózsafának... Egy csókot csak! Én egy szegény fiu vagyok... Felhő. Duna vizén. Ha te, lányka... Lehajlott a... Azért járok a korcsmákba... Cigány, cigány... Volt nekem egy kis gerlicém... Dalaim. Fűzfa-ágak. Kétség és remény. Találkozás. Nem tudok szeretni! Egy városligeti padon. M.-hez. Hazug lant. Istenek! Válasz egy bölcs tanácsára. Az élet olyan...

—⊕—

Tartalom

Szöveg: *Dénes Olga házassága.* Irta Lengyel Laura. — *Uj dalok.* Irta Bán Aladár. — *Maróth hőstette.* Irta Szomaházy István. — *Irisz.* Irta Garády Viktor. — *Képzőművészeti Tanács.* Irta Lyka Károly. — *Losonczy Ágnes adóssága.* Irta Tutsek Anna. — *Kertek országa.* Irta Igric. — *Rovatok:* Mindenféle. — A szerkesztő üzenetei.

Képek: Szövegkép. — Párisi kuruzsló. Poll Hugó festménye. — Magdolna. — Festetich György szobra. — Nyári élet az uszodában (két kép). — Madi Kovács György temetése Pakson (három kép). — Nyugat és Kelet. — A La Manche-csatorna közepén. — Lukácsy Lajos.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Laptulajdonos: Singer és Wolfner.

Szerkesztőség és kiadóhivatal.

Budapest, VI. ker., Andrássy-út 10. szám.

Ha őszül a haja,

használja a *„Stella“* vizet, mely nem fest, hanem a haj eredeti szinét adja vissza. Üvegje 2 korona, Zoltán Béla gyógyszertárában Budapest, Sétatér-utca, Szabadság-tér sarkán.

Köszvényt, reumát, fejszaggatást, ischiast biztosan gyógyít a már sokszorosan kitüntetett

MIRACULIN.

Egy üveg ára két korona. Kapható *Török József* gyógyszertárában, Budapest, Király-utca 12., továbbá az ország összes gyógytáraiban.

Tulódesemet csak komorabbá teszik egyéb összefüggések. A tankönyv, örvendetesen, az irodalmat beágyazza a testvérművészetek fejlődésébe, s ezzel régi mulasztásokat tesz, illetve tenne jóvá — de mire jó az, ha egy *irodalmi* tankönyv tanulója kevesebbet tudhat meg Benjáminról, mint a költőnek nem egy *festő* kortársáról . . .?

Az is jó (volna), hogy végre komolyabban beillesztik a magyar irodalmat a világkultúra folyamataiba. Ám miközben a tankönyv írója az egyik oldalon a szocialista irodalom teljesítményét gyakran értékén alul becsüli, kritika nélküli áhítattal csügg a pesszimista, a társadalom megváltoztatását értelmetlennek ítélő irodalmon. Az egész kortársi világművészet *legnagyobb* terjedelemben méltatott műve a *Godot-ra várva*, mely kilenc *oldalt* foglal el a tankönyvben. A kamasz diák álmélkodhat azon, hogy „Estragon lábára nem megy fel a cipő, Vladimir fejére nem illik a kalap", s az ilyen részletek tömegéből kell megértenie a summázatot, mely szerint az író *„kompromisszum nélkül néz szembe az ember kétségbeejtő és kilátástalan helyzetével"*, nem kapaszkodik *„valami olcsó vigaszba"*, s ez a *„filozófiai mélység"* is bizonyítja, hogy *„talán* (!! F. S.) *mégsem olyan érthetetlen és reménytelen az ember léte, amíg bajait ilyen szellemi fölénnyel tudja megfogalmazni"*. Sajna, ez a *talán*nal mindjárt alá is aknázott pici remény csak azoknak kínálkozik, akik a becketti „szellemi fölény" birtokosai. Mi többiek, köztük a magyar gimnazisták tízezrei, nyugodtan essünk kétségbe, mert ilyen „szellemi fölényre" mi nem vergődhetünk.

A „körkörös szerkezetben" előadott „filozófiai tartalom" egyébként, mely szerint „semmi sem változik, minden ismétlődik", az „olcsó vigasznál" is olcsóbb közhely a XX. században: már a *Prédikátor könyvében* megtalálható ez az eszme, majd később bölcseleti rendszerré válik, s eljut még Petőfiig is (v. ö. *Világosságot!*). Beckett e gondolati

* Lásd Szerdahelyi István írását 11. oldalunkon.

Benjámin László természetesen nem található „gondolat", de az *Új Hold* költőinek, az egész csoportnak a „gondolati igényesség" szabja meg líráját. Gottfried Benn verseiben pedig, ahol a „nihilizmus mint belső valóság" munkálkodik, még „a szórványos gondolattöredékek" is „rendkívüli súlyt kapnak". Így aztán érthető, hogy kétszerte több tér jut neki, mint Benjáminnak.

És a tudomány, a kritika szabadsága? Ha egyszer a tankönyvíró ilyen protokollrendbe állítja a mai magyar irodalmat, joga van véleményét meg is jelentetnie. E jogát én is elismerem — egyetlen műfajt, a tankönyv műfaját kivéve.

● Egy lendületes és a reklámszakmában is jártas költő-kritikus, aki ügyesen *nem kritikusnak* nevezi magát, mert így feltűnőbb a szerep, 1980-ban *nem létezővé* nyilvánított öt neves magyar költőt, köztük Benjámint is. Bár hangsúlyozta, hogy az illetők az ő számára nem léteznek, egyéb fogalmazásai nem hagytak kétséget a tekintetben, hogy miként tekinti holtaknak őket — „napjaink magyar irodalmát" is, csak úgy nagy általánosságban, önmagát természetesen kivéve. Akkor egy kicsit évődtem a szolipszista hajlamú kritikussal, mire ő harciasan visszavágott, majd én is feleseltem némileg, s egyebek közt így védtem Benjámint épp az *Új Tükörben:* „Hogyan nyilváníthatják nem létezővé azt a költőt, aki a rákosik, gerők, farkasmihályok hatalmának 1955-ös restaurálásakor merte támadni az idejüket múlt babonákat?" Tanulmányainak nemrégiben megjelent 700 oldalas gyűjteményében a kritikus-költő idézte e soraimat, s deklarálta, hogy „akárhányszor és akárhány alakban is ismételje el ezt Fekete Sándor", ő kitart a saját felfogása mellett, amelyet egy érdekes új szemponttal is gazdagít: „Ahhoz pedig talán még egy »öregedő« fiatal költőnek (. . .) is joga van, hogy tisztázza viszonyát ahhoz az irodalomhoz, azokhoz az irodalmi alakokhoz, akikkel együtt kell élnie, illetve akikkel nem akar együtt élni".

A kritikus számára nem, számomra viszont létező öt költő közül kettőnek a „magánemberi kövétségbeesés" követelése, az „elvont erkölcsi problémák" feszegetése ma már nem számít „revizionizmusnak", ellenkezőleg, e vitatott tankönyvnek is — jogosan — egyik szempontja az ilyen irodalom védelme, támogatása. Sajnos e kötet olykor azt a kétségbeesést „preferálja" és értékeli fel esztétikailag, amely a szocializmusnak nemcsak a torzulásait, hanem eszmei lényegét is megtagadja. És ki az egyik szellemi patrónusa ennek az értékrendnek? Az Országos Pedagógiai Intézet, melynek főigazgatója *ugyanaz* az irodalomtörténész, aki 1955-ben kételyeiért, hitetlenségéért, pesszimizmusáért marasztalta el Benjámint . . . S azt sugallta, hogy e kételyekről árulkodó verseket nem is kell a magyar nép elé engedni! Ma viszont az intézete által is szentesítettt tankönyv elfelejti nyugtázni, hogy az 1955-ben megdorgált, majd sokáig hallgatásra kényszerített költő mégsem a becketti — a tankönyvíró és patronálói által agyondicsőített antiszocialista — kétségbeesés hirdetője lett, hanem a *Vérző zászlók alatt* is továbbküzdők költője. Mely verset nem pusztán egy zárójelben illene megemlíteni a szocialista magyar ifjúság *nevelésére* is hivatott könyvben, hanem érdemben kellene elemezni..

E cikket még be sem fejeztem, amikor egy bizonyos irodalomtudományi értekezleten a még senki által sem ismert írásomat a „dogmatikus konzervativizmus" támadásának minősítették. Vagyis ugyanaz a felfogás, amely 1958-ban, s még később is, „az ellenforradalom előkészítésének" számított, az ma megbélyegzendő „konzervativizmus" . . . Érdekes, de nem örvendetes ez a fejlődés, ezért óvást emelünk ellene. Bár némely érintettek elfelejtettek köszönetet mondani Benjáminnak a költészet szocialista szabadságharcában vállalt szerepéért, a szocializmus torzulásai elleni költői küzdelméért, az idők mégis csak megváltoztak, s nem lehet elhallgattatni bennünket. Ezért senki se számítson arra, hogy gyáva balekokként fogunk statisztálni egy olyan irodalomfelfogás térhódításához, amely szerint Mészöly Miklós máris jóval több tankönyvi teret érdemel, mint Veres Péter és Déry Tibor, amely szerint Beckett a kortársi világirodalom csúcsa, s amelynek jegyében Benjámin Lászlót jobbról szoríthatják le, noha harminc évvel ezelőtt még balról lövöldöztek rá.

Nem, tisztelt kollégák, ezt a helycserés kiszorítósdit ma már nem lehet játszani.

FEKETE SÁNDOR

LUKÁCSY László

Mi a siker? Talán az ismertség és az elismertség ívében egy örökké mozgó pont. Aki azonban egyszer eléri, nehezen mondana le róla. Ki tudja, milyen folytatása lesz majd annak a sikernek, amelyet ők hatan értek el az Iparművészeti Főiskola üvegtervezői szakának befejezésekor. Sikerük volt a diplomavédésen tanárok, művészek, ipari szakemberek, művészettörténészek előtt.

Alig egy hónap múlva az Iparművészeti Vállalat hívta meg őket az üvegművészet napja című szakmai és közönségtalálkozójára, ahol a műgyűjtők és a kiállítások rendezői ismerhették meg munkáikat. Sikeres volt valószínűleg a Józsefvárosi Galéria választása is, amikor a frissen végzettek közül éppen őket hívták meg öthetes kiállításra. Úgy hiszem, a legsikeresebb az a tény, hogy mindannyian felkészültek a gyári alkalmazású design-tervezésre és a kézműves technikák használatára egyaránt. Igaz, a főiskolások esetében nagy szerepe van a munkákban a tanárnak – itt Bohus Zoltánnak, aki ma már nemzetközileg és itthon is elismert üvegszobrász. Van mit tanulni tőle. De szerepük van azoknak a gyári munkásoknak is, akik Parádon, Salgótarjánban és Vásárosnaményban a szakmai fogásokra tanítják a művésznövendékeket. És sikeres dolog az is, hogy az első szakmai bemutatón az Iparművészeti Vállalat „felkarolta" őket, nem kevésbé az a tény, hogy első kiállításukat a hutaüveg-készítés hazai első művészmestere Horváth Márton nyitotta meg.

De az igazi siker az lenne, ha a közönség a szépséget kínáló tárgyakban felfedezné a mesterségbeli tudást. Apatóczky Tibor transzparens üvegfalai hamarosan egy debreceni épületbe kerülnek. Mezősi Eszter melegen alakított színes üvegtáblái és Smetana Ágnes derűs üvegvázái, plasztikái egy-egy ismert kézműves technika leleményes továbbfejlesztései.

Az anyag kemény kihívását Gaál Endre akkor győzte le, amikor a forró üvegben elhelyezett fémbetéttel az üveg megdermedésének pillanatát „fogta el". Lukácsy László pedig azt a fizikai törvényszerűséget nemesítette művé, melyet a gimnazisták is tudnak, tudniillik, a nagyobb gázbuborék nagyobb felhajtóereje miatt ugyanannyi idő alatt hamarabb száll fel, mint a kisebb. Ezt is lehet tudatosan irányítani. Ioanidu Tomai csiszolt geometrikus üvegérméit a spektrumszínekkel és tenyérbe simuló alakzataikkal tette vonzóvá, miközben a ragasztás, csiszolás, polírozás és festés széles mesterségbeli skáláját próbálta ki.

DVORSZKY HEDVIG

1. Ioanidu Tomai: Üvegdobozok
2. Smetana Ágnes: Vázák
3. Lukácsy László: Törvény. (Olvasztott üveg)
4. Gaál Endre: Üvegtömb
5. Apatóczky Tibor: Üvegedény
6. Mezősi Eszter: Üvegtál. (Hutakész káliüveg tömény üvegruddal színezve)

FELVÉGI ANDREA
ÉS MÉSZÁROS ISTVÁN FELVÉTELEI

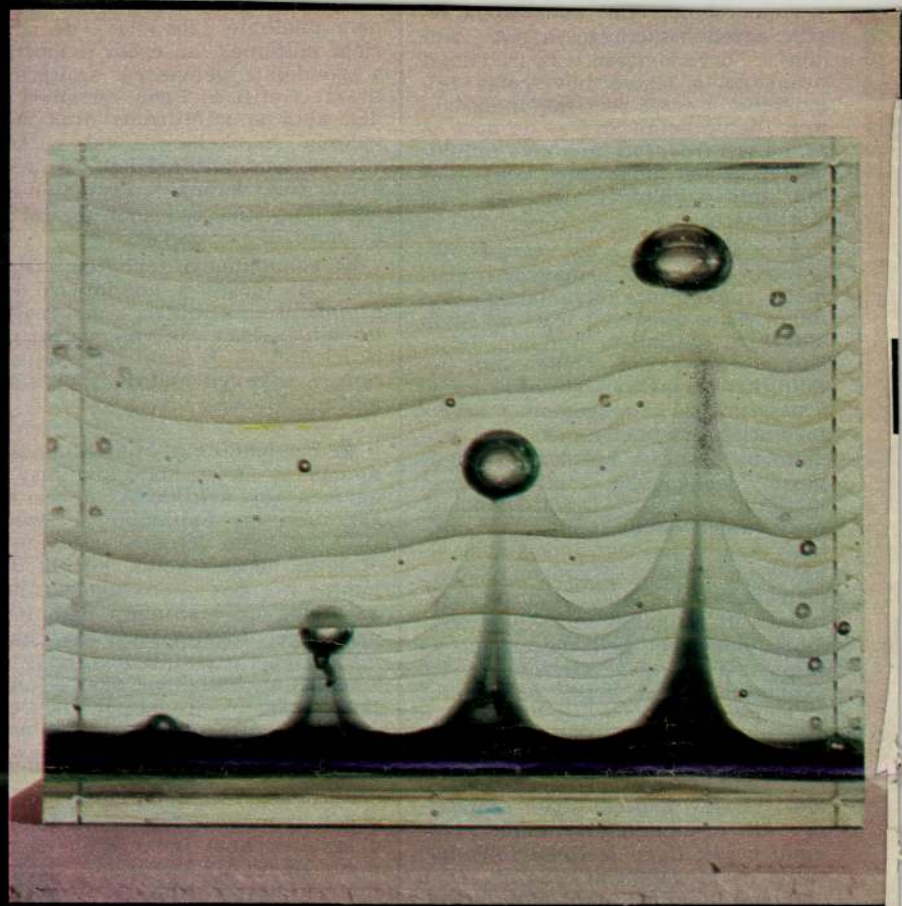

IDÉN D

Lukácsy Sándor

(itt Lukács Sándor)

l.

Kery Petőfi-ház

79. l.

19.

Beve

1000 Rt. nóval:
mely összeget
templom bezrea
költségeire hann
leztem.

Heti Jegyzékre és kovács
Endrén [illegible]

MDK

Lukácsy Pál sz.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 36. l.

Lukácsy Tibor

Magyar Iparművészet az
ezredforduló 2003

194.e.

Lukácsy Lajos

Siremlékre repr.

Vas. Lip. 1908. 267. l.

Lukácsy Lajos

zobrazt

wód

Vas. Ujs. 1913. 808 l.

(A Soproni Muzeum)

Lukácsy Lajos

vod

Petőfi emléktáblája
Sopronban. Vas.
Ujs. 1907. 1861
Keppel

Lukátsy Lajos †

Geboren am 1. Mai. 1876 in Kapuvár (Com. Sopron), gestorben am 24. Juli 1927 in Budapest. An der Kunstgewerbeschule in Budapest Schüler Mátrai's und später an der k. ung. Hochschule der Bildenden Künste 1896/97, 1898/99—1900/01 in der Meisterschule Altmeister Alajos v. Strobl's, Bildhauerkunst erlernend, war L. auch eine Zeit lang als Gehilfe Fadrusz tätig. Seine Studienreisen führten ihn nach Deutschland und Italien. Als Zeichenlehrer bei der Haupt- und Residenz-Stadt Budapest angestellt, verfertigte L. mehrere Statuen, die hauptsächlich in Transdanubien Aufstellung fanden. Plaketten verfertigte L. nur ausnahmsweise.

7 rüvre fels.

Hu Pomagyerem 290. l.

8592

s felszereléssel ábrázolt va-
éz és jobb kezével vállrave-
Öltözete: tollas kalap, szür-
sche meg czipő. Felirata
oesterr. Armee im Jahre 1820.

vk. 16.1:10.4 cm.

4-23
77

Lukácsy Lajos

Krisztus szobra a gastai (Kapuvári) rk. templomban.

csod

Csatkai Endre dr.

Sopron vármegye műemlékei. II. köt.

Sopron, 1935. 45.- P.

Iparmüvészet

Dorigo Gioacchino Cé

Palack, tré

Vázaidomu edény. Hor
tal.

Faipari Kisérleti Is

Fa urna. Váltakozó állásu eres dis

Lukácsy Lajos

Zaboláskov
festett gipsz

H. Mur.

Lukácsy Sajós

viel. Kapuvár 1876

Kővári László V. 58.

Lukácsy Lajos, Nobráiz VII.179

Lukácsy Lajos

wobrász, wül. 1876. máj 1.
Kapuvár, a műtárajzuko-
lában tanult, azután Strobl-
nál. Tőle: a keszthelyi Fes-
tetics György gróf wobor, Fel-
sőbükki Nagy Pál wobra Sop-
ronban, a keszthelyi Goldmark
emlékwobor, a soproni Petö-
fi wobor.

Krück. II. 185. l.

Vadva vára III. 148.

Lukácsy Lajos

Műcsarnok

1908. tav. kiáll. 151, 164

1908-9. téli kiáll. 250-252, 254

1909. tav. kiáll. 146, 170, 204

1910. tav. kiáll. 217

1911. tav. kiáll. 217, 219.

1911-12 peb. kiáll 282, 309, 323

1912-13. téli kiáll. 326, 328.

1913. tav. kiáll. 274

1913-14. téli kiáll. 284, 329, 438.

750, 779

69. *II. József.*

Mellig, balrafordultan, arc
lonban van ábrázolva. Szürke p
tott, szemöldöke és szeme ba
leberetvált. Mellét a Mária Ter
rend jelvénye diszíti, melyekne
vetetten viseli. Nyakravalója
kabátjának lehajtott gallérja p
függöny mellett, folyótól át
kilátást.

Vaslemez, méretei 8·5 : 8·5 cm.
100 K. — Szalay Imre ajándéka

Kifüggesztésére vonatkozó ad
retlen festő : II. József császár. —
festő : II. József.

Lukácsy Lajos

Mücsarnok Budapest.

1898. tav. kiáll.

1899–1900. téli kiáll.

1900. tav. kiáll.

1900–1. téli kiáll.

1901–2. téli kiáll. 95

1904–5. téli kiáll. 184

1905. tav. kiáll. 212, 234.

1906–7. téli kiáll. 260

Kocséri ásatás VI. 161.

Lukácsy Lajos

U. 4081.

Szalacskai Kelta pénzverő-műhely

VI. 177.

Lukácsy Lajos, szobrász; szül. 1876 május 1-én Budapesten.

Lukácsy Lajos, szobrász III. 144.

Lukácsi Lajos

szül. Kapuvár 1876 Rk –
1896/97. szobr. oszlály

Drezdai Kir. művészeti gyűjtemények

II. 234.

Lukácsy Lajos

szobrász

Irod

Egyházi Múzeum

1910 159 l

Irod

Istok J. és Lukácsy L.

A temető művészete.

Bpest. 1910.

..... *műhely.*

főnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... szamu .....

ım.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Lukácsy Sándor, Lux Kálmán

Mód

Épitő Ipar. 1908. 87. l.

(A Rákóczi sírcsatek pályatervei. Keppel)

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbi

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Lukacs, Lajos

irod

Vas Lyp egyt. 641–42

A vörösmarty szobor

pálfatervei –

~~[illegible]~~

Lukácsy Lajós

nobrai a

ORSZ. MAGY. SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM · BUDAPEST, VI · ARÉNA-ÚT 41.

Hattier Sdr. I. 83.

Eskeret 1905 jul. 26.

687/1905 sz. (Bpest, 1905 jul. 15. 5978 sz. a.)

A v. esk. v. miniszter dr. Gyöngyössy László, bártfai tanár jelentését a levéltár rendezése tárgyában Tudomásul veszi (Tudomásul. VII. 27. e. i. 1030/904.)

Lukácsy Lajos

U. 2283

1 Sh

~~Arad h. n. VI. 251~~

<Lukácsy Lajós>

cród

Istók János és <>

A Ternető művészete.

5 képpel, 16 lap.

Bpest 1910. Athenaeum

(Művészet, 1910. 144. l.)

Lukácsi Lajos

Szód

Vas. Ujs. 1908. 153. l.
(A Rákóczi sirenitők,
kétpel)

Lukácsi Lajos

U. 1666

Lukácsy Lajos szobran

Kapuvár származása

erőd

Mké 144. l.

reálliskola igazgatóságától.

sitő.

..... *osztályu tanuló a*

.....

.....

l elégtelen előmenetelt tanusitott.

.....

..... *hó* .....

osztályfő.

mre Szeged.

Lukácsy Lajos

Készítette az alabbi
emléktáblát

Irod Petőfi emléktáb-
lája Soproszba
Vas Ly 1907.
186 l. Eppel

Zuráčsy Lajos

Rákóczi. Dombonu-
nellrep. Rep-
Vas. Lys 1906.
699 l.

Lukács y Lajos

erős

Mücsarnok, 1901. 121

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

8. sorsz. Műhelyi minta.

Lukácsy Lajos

Műveinet 1902 223, 355

– 1904. 339
– 1905. 338
– 1908. 128
– 1910. 144

Magyar Műveinet
1927. 428
1928. 539

, 3721

Lukács y Lajos

Grod

Groof Festetich Grössz
Holvanak teleplezése
Vas Zys. 1902. 385 l
Egyjel.

telepl. 1902. jun. 8.

Łukaszy Łąki

wód

Gróf Festetich György
Izobra Nao. Lys
1900. 50 i. l.

Kerthofen
Georgskor

Lukácsy Lajos

rod

M. Ipanov. 1903. 8/l

Lukacsy Lajos

Irod

Mücsarnok, 1901: 264

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

élyezem:

vagy helyettesének
áírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Lukáčsy Lajos

neker. Lyrától

MAGYAR MŰVÉSZET

1927. 928

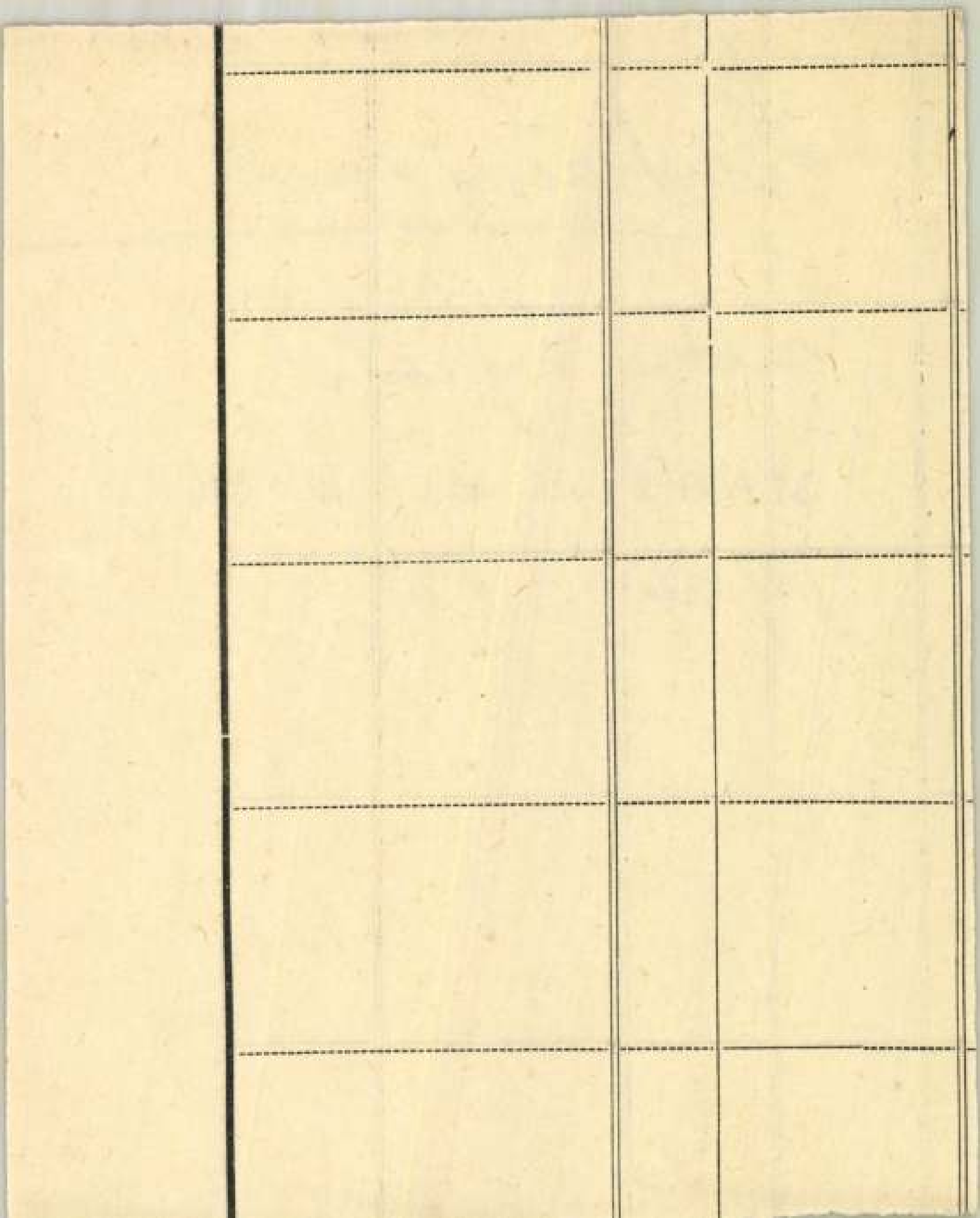

Lukácsy Lajos

Műcsarnok

1914. tav. kiáll. 262

1916. tav. kiáll. 7, 137

1918. tav. kiáll. 262, 430, 431.

1918–19. téli kiáll.

1919. hadviselt műv. kiáll.
14, 66, 459, 531, 539.
harcteren nem volt.

1919–20. téli kiáll. 85, 89, 185

1921. tav. kiáll. 73, 75, 437

1921. őszi kiáll. 173

1922. jub. kiáll. 135.

1922. őszi kiáll. 180, 182

1925. tav. kiáll. 178

1926. őszi kiáll. 159, 172

1927. tav. kiáll. 292, 304, 306

Szerencsi ref. egyház ötvösművei

VI. 28, 29.

— | — ezüstkelyhe VI. 29.

— - ezüsttaligája VI. 29.

Lukáts Lajos

Művészeti lexikon
457. l.

FEBRUÁR

25

Lukácsy Lajos, szob-
rász, szül. 1876 máj. 1.
Kapuváros. Budapesten
~~tanult~~ Mátrainál és Stroblnál
tanult, azután Fadrusz műtermé-
ben dolgozott. ~~H.~~ Műve, a keszt-
helyi Festetics szobor, [~~Petőfi~~
~~soproni szobra stb~~

a soproni Petőfi és
[Felsőbükki Nagy Pál ~~szobra~~ szobor
~~[illegible]~~, stb.

és Goldmark

FEBRUÁR

24

Lukácsy Lajos, szobrász?, stb. l. 451. old.

Lukácsy Lajos

MAGYAR MŰVÉSZET

1927. 428
1928. 539
1929. 359

yártmány.

füzet

Lukácsy Lajos

szobrász

N. 2314

irod

(-k-y-n.) Lukácsy Lajos. Szinházi Élet 1924. 33. sz. (Archeppel.)

Rövid életrajza.

Jelentékenyebb művei felsőbükki Nagy Pál márvány-szobra, Petőfi és Gyóni emlektáblája Sopronban, Goldmark és Csanyi emlektáblája Keszthelyen, u. itt Festetics György gróf, a Georgikon alapítójának szobra, egy Mires fordits

temesi állatorvosnak,
Töutenüynak szobra Nagy-
öszön stb. Igen sok sport-
vándordíjat is készített
Lukácsy mutázta a há-
boru alatt Csernovitzban
IV. Károly király portréját.
Az orosz elönyomulás al-
kalmával ez elpusztult
csak a kisméretben meg-
mutázott szobrot lehe-
tett megmenteni. A
fronton mutázta Böhm-
Ermoli tábornagyot, Bar-
dolff tábornokot, Bartha
Albert alezredest stb.

Lukačiny Lajos

l.

Liber Bpest nobrai

278. l.

Lukácsi Lajos

A Budapesti Kereskedő Egyesület vándordíja, szerelte fenti.

Repr.

~~Ét~~

Értimisk 1902/3. 51. l.

~~Alex Rubini Csaplovics~~ Rit.

~~IV. 264.~~

Lukácsy Lajos
154. Szt. család. Gipsz. 2000.

Nemzeti Szalon

Egyházm. kiáll.
1926.

rdulva. Haja rövid, bajusza s szakálla le-
t fehér nyakkendője alól ingének gallérja
ádravetett préme mentéje zsinóros. Kamará-
ta a kép alatt ~~[illegible]~~ négy sorban:

IUS DOMINUS
EY DE KAPOS MÉRE
CAE MAJESTATIS CAMERARIUS
LIARII HUNGARICI CONSILIARIUS

orban:
24 IN L. R. CITTE PESTIENSI COMMISSARIO REGIO
am sincerae devotionis
dicant
Cittis Cives Electi.

az alak nagysága 20·7 Cm.

397.

452/98.
8 – 615

Lukácsy Lajos
zobrázt

Nemzeti Szalon
1900. tav. kiáll.

106. LUKÁCSY LAJOS: Arany László (Dombormű). Ára 600 kor.

Lukáczy Lajós

irod

Szana Szárév

342. l

Lukácsy Lajos

kérj i tette az alábbi
nobrot.

erőd
z

Festetits-Album.

Néhai tolnai gróf
Festetits György nobrá-
nak 1902. junius hó
8-án Keszthelyen
végbemenő leleple-
zési ünnepélyének em-
lékére kiadta a Fes-
tetits-nobarbizottság.

Bp. 1902

Képpel

Lukácsy Lajos

ívod
2

Ujság. 1926. okt. 17.
(e. a.: A Blaha
Lujza síremlék –
pályázat.)

Lukácsy Sajos

nobván

l.

Thirfelrödunaútul

121. l.

126. l.

128. l.

Zólyommérnöki h. n. IV. 10.

Lukácsy Lajos

Hobrász

l.

Csatkai sopromúcsel

II. 45. l.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután $^{1}/_{2}5$ órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszteremében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Lukáčay Lajos

Thieme Becker

XXIII. 460 l.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Nyomtatvány

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Del: Kiss János
Kőszeg

Lukácsy Lajos

Petőfi emléktáblája
Sopronban, repr.

Vas. Lyc. 1907.

186. l.

Lukácsy Lajos

Rákóczi dombormű-
vén arckepe, repr.

Vas. Ujs 1906. 699. l.

zdetén szolgálatot vélünk teljesiteni
agybecsü tudomásukra hozzuk, hogy

Lukácsy Lajos MDK

Evezős,

Mücsarnok 1899/1900. téli kiáll.

Lukácsy Lajos MDK

Ifjuság, szobormü

Mücsarnok 1899/1900. téli kiáll.

Lukácsy Lajos MDK

Képmás, szobormű

Műcsarnok 1900. tavaszi kiáll.

MDK

Lukátsy Lajos, szobrász

Várady I.Árpád kalocsai érsek mellszobra.
Borzképmás.
A letört bronz.
Horvát nö. Gipsz.
Szent család. "
Bronz. /Tanulmány./
Horvát kéregetö. Gipsz.
Önarckép. Bronz.

Budai Vigadó. -Képzöm.kiáll. 1921 okt. Kat. 11.1.

Lukácsy Lajos K

Lux Kálmán

mint led

Rákóczi - emlékmű

rad első terv.

Forster Rákóczi

42. l.

Lukácsy Lajos

K

Istók János és Lukácsy Lajos: A temető művészete.
8 o. 5 K. 16 L. Budapest. é. n.

K e z t h e l y

Festetich György szobra
/Lukácsy L./

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
223.
"Szeged..."

Lukácsy Lajos

Festetics György bronz-
szobra Keszthelyen

vod

Szeghalmy Gyula

Dunántúli vármegyék.
Bp. 1937. 260. l.

3tén 83 sz. a. kelt jelentésére hivatko-
ágot, miszerint az okolicsnói
állitási munkálatainak ellenőr-
rona 64 fillér költségnek a közp.
beszállitását tudomásul veszem.
ma kérelmét, hogy az okolicsnói
helyre állitási munkáinak
l felmerülő költségek a vallás
szenek, tekintettel arra, hogy az
vallás alap kegyurasága alatt
m teljesithetőnek.

Lukácsy Lajos, szobrász

Festetics György egész alakú szobrát készítette.

Hajdú Endre: Kapunyitás Keszthelyen

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. júl. 24.

LUKÁCSY LAJOS, éremművész

Gáty-Goldmann Fülöp 1921-ben az általa elérhető összes magy.szobrász-éremművésztől megrendelte önarcképüket 100+100 mm.plaketten.-A gyüjt.a MNM.-ban van. 116.drb.
A sorozathoz tartozó önarcképplakettek:
LUKÁCSY LAJOS.-Felirat:LUKÁCSY LAJOS.-MNM.-100+100 mm.
Leirás: HP. 3422. 31.old

GOSZTONYI JÁNOS: Magyar szobrászok és éremművészek önarcképplakettjei 24.old

AZ ÉREM, XXII.évi. 1975.-1. Fp. 1975

L U K Á C S Y L A J O S, szobrász

1973-ban a Kapuvári Rábaközi Múzeumba került ajándékozás révén a kapuvári származásu szobrász alkotásaira vonatkozó dokumenumok egy része. Leánya támogatja e gyüjtést. Ő ajándékozt a múzeumnak Lukácsy önportréját is. A múz. összegyüjtötte Lukácsy szobrainak fényképét, melyek a z ország különböző városainak közterein állama
349.old

DÁVID LAJOS: Jelentés a Győr-Sopron Megyei Múzeumi Szervezet 1973.évi működéséről 329.old

ARRABONA, A Xantus János Múz.Évkönyve. Győr. 1974.

Lukácsi Lajos nobván M.D.K.

réntvett a sümegi Ramasatter nobor-pá-
lyázaton (1905). terve II. díjat nyert,
300 koronát.

Éles Károly: Ramasatter Vince emlékezete
Sümeg 1908, 24, 25

Lukácsy Lajos szobrászmüvész

"Magyaroknak Nagyasszonya" c. plakettjét bemutatja a lap.
Repr.

Élet, Bp. 1915. juni. 20. VII. évf. 25. sz. 603. lap.

LUKÁCSY Lajos szobrász

1902-ben Keszthelyen felavatott
Festetics György szobrának 1956-os
visszaleforásának története

Tar Ferenc: Szobrok a keszthelyi
Fő téren. = Hévíz, 2, 1994, 5. 28-29.

25. BMA 162-71.

26. A tápiószelei numizmatikai
képez a Kossuth Múzeum érem

27. Binni Laufranco: A Múzeum
Bp., Gondolat 1986. 77.o.

28. Feldolgozások, publikációk:
Dinnyés István: Nemesi kúri
/állandó kiállítás forgatók
Tápió-vidék a szkíták koráb
- régészeti kiállítás forga
- Adatok Erdély XVI- XVIII.
Stud. Com.1köt. 1972. 263
- S alakúkoporsókapcsok has
Stud. Com. 3.köt. 1975. 6

Lukácsy: MDK

V.E. vitába száll Ernst Lajossal, aki bár azt állitja,hogy nem félti az ifjuságot a nudistáktól, V.E. szerint később elmkező értelemben nyilatkozik.Ezzel kapcsolatban emliti V.E. Hegedüs,Háry,Szenes,Lukácsy "Évá"-ját.

V.E.:Müvészet és közerkölcs.Mücsarnok.19ol. 2.sz.27.l.

MDK

Lukácsy Lajos

Szobormüve a Műcsarnok kiáll.-án.

Művészet, 1918. 53-54.l.

Lukácsy Lajos MDK

Képmás, márvány

Műcsarnok 1910. tavaszi kiállitás

Lukácsy Lajos MDK

Bünbánó Magdolna, szobor

Mücsarnok 1913-14 téli kiállitás

Lukácsy Lajos MDK

Adrienne, szobor

Mücsarnok 1916. tavaszi tárlat

Lukácsy Lajos MDK

Háborus plakett,

Mücsarnok 1916. tavaszi tárlat

Lukácsy Lajos

MDK

Szegény asszony tehene, szobor

Miccsarnok 1914. tavaszi kiállitás

MDK

Lukácsy Lajos

A Hősi emlék I. pályaterv-kiállitásán résztvevő müvészek. Képzőművészet 1927. 2. sz. 3.1.

MDK

Lukácsy Lajos

Leszerelés után, gipsz

Hadviselt művészek kiáll. Mücs. 1919. márc.

28 l.

MDK

Lukácsy Lajos

Magdolna, gipsz

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.
28 l.

MDK

Lukácsy Lajos, szobrászm.

A nyáron kiírt pályázaton 17. szobrász versenyzett a hős vértanú szobrára. Ezek közül hat jobbnak talált mű alkotói vehettek részt a szűkebb körű pályázaton, ezek közt fantneveztt is.

Csányi László zalaegerszegi szobrának pályanyertes tervei.

Vas.Ujs. 1911. 6.sz. 58.évf.145.l.

MDK

Lukácsy Lajos, szobrászm.

Petöfi emléktáblát állittatott Sopron városa annak emlékére, h. fiatalkori küzdelmei idején ott katonáskodott. -Petöfi m 1839-röl 40-re forduló télen a mostani középiskola helyén lévö kaszárnyában lakott. Erre az uj épületre illesztették a táblát, melyet márc.15.-én lepleznek le. - Az emléktábla ágyubronzból van öntve, 150X90 cm.

Repr. a 186.1. -en.

Petöfi emléktáblája Sopronban.
Vas.Ujs. 1907. 10.sz. 54.évf. 186.1.

Lukácsy Lajos

MDK

Tanulmány, szobor

Mücsarnok 1913-14 téli kiállitás

Lukácsy Lajos MDK

A letört, bronz

Mücsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Lukácsy Lajos

MTK

Tanulmány, bronz

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállítás

Lukácsy Lajos, szobrász

Gyóni Géza emléktáblája Sopronban az Orsolya téri Weiss házon. 1944/45-ben sulyosan megsérült. Fekete repr. 361. old

Merényi László: Háboru ellenes mozgalom Győr-Sopron megyében 1912 őszén 359. old

Soproni Szemle, Helytört. folyóirat. XV. 1961. Sopron

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Lukácsy László, szobrászm.

szobra az egyetlen szobormü az V.-ik teremben.

Mücsarnok. - Kiállitás.
XXXXXXXX Müvészet.1918. 5.1.

Lukácsy Lajos, szobrászm. MDK

Ifjuság. Szobormü.

MKTárs. 1899-1900. Téli Kiáll. Kat. 27.1.

Lukácsy Lajos

Kisplasztikája dr. P. F. gyűjteményében.

Losonci M.: Egy budai műgyűjtő otthonában; Műgyűjtő, 1970. 4. sz. 16. l.

Lukácsy Lajos

MDK

Emléktábal, szobormü

Műcsarnok 1905. tavaszi nemzetközi kiáll.

Lukácsy Lajos MDK

Vizetvivő menyecske, bronz

Műcsarnok 1904-5. téli kiáll.

MDK

Lukácsy Lajos

Szüleink, márvány

Műcsarnok 1909 tav. kiáll. kat. 35.l.

Lukácsy Lajos MDK

Vizhordó, szobor

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

Lukácsy Lajos MDK

Leszerelés után, szobor

Mücsarnok 1913-14. téli kiállitás

Lukácsy Lajos MDK

Képmás, bronz

Mücsarnok 1922 jubileumi kiállitás

MDK

Lukácsy Lajos

Rokokó szentelt viztartóval pályázott.

György Kálmán: A gróf Andrássy Tivadar-féle pályázat.

Magyar Iparművészet, 1897. 18.1.

MDK

Lukácsy Lajos

Művészet 1918. 5.l.

MNK

Lukácsy Lajos

Háborús plakett. Szobormű.

KMT 1916.tav.kiáll. 33.lap

MDK

Lukácsy Lajos

Képmás, szobormű. Mgt.

Műcsarnok, 1900.tav.kiáll. 33.lap

MDK

Lukácsy Lajos, szobrászm.

a biráló bizottság egyik tervet sem fogadta el. A beérkezett pályamüveket 3 kategoriába osztotta be.
Pályamüve a III. kategoriába jutott.

Irodalom és Müvészet. - A Vörösmarty-szobor.
Vasárnapi Ujs. 1902. 49.évf. 41.sz. 675.l.

Lukácsy Lajos MDK

Képmás, gpsz

Műcsarnok 1905. tavaszi nemzetközi kiáll.

Lukácsy Lajos MDK

Önarckép, bronz

Mücsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Lukácsy Lajos MDK

Nemzetes asszony, terrakotta

Mücsarnok 1926 őszi kiállitás

Линсбау Ганс

Немецкое вино, терракотта

Миссионок 1926 Бент Нильсена

Lukácsy Lajos

Zaboláskor, szin. gipsz

Szépmüv. Muz. háborus vesztességeinek jegyzéke
Bp. 1952

Lukácsy Lajos

MDK

A modell, bronz

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

MDK

Lukácsy Lajos

Képmás. Márvány

Műcsarnok 1909. tav. kiáll. kat. 33.l.

Lukácsy Lajos

Valami bogár, gipsz

Műcsarnok 1919. Kadviselt művészek kiáll.

Lukácsy Lajos MDK

Zabolászkor, gipsz

Mücsarnok 1919. Hadviselt Müvészek kiáll.

MDK

Lukácsy Lajos

Rákóczi dombormüvü arcképe Lukácsy Lajostól.
Repr.

Vas.Ujs.1906. 43.sz. 699.l.

Lukácsy Lajos MDK

Idegen országban, gipsz

Mücsarnok 1919. Hadviselt müvészek kiáll.

Lukácsy Lajos

MDK

A Blaha Lujza siremlékpályázat pályamüvei

megvásárolt mü,

II.

Mücsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Lukácsi Lajos

MDK

Tanulmány, bronz

Műcsarnok 1918-19 téli kiállítás

Lukácsi Lajos MUK

Szegény asszony tehenek terrakotta

Műcsarnok 1918-19 téli kiállitás

Lukácsy Lajos

MDK

Lesen a levente, gipsz

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Lukácsy Lajos, szobrászm. MDK

Szobrok. IV.terem.

95. Bíró uram. Gyps-szobor.

Képzöm.Társ. 1901-2. Téli kiáll. Kat. 30.1.

MDK

Lukácsy Lajos

Vizetvivő menyecske, br.

Műcsarnok 1904/5. téli kiáll. kat. 37.l.

MDK

Lukácsy Lajos, szobrászm.

Sopron számára még egy emlékművet készitett:
felsöbüki Nagy Pálét.
Ezeken a munkákon kivül héhány képmást ismerünk
töle és kisplasztikai munkákat. stb.

? : Lukácsy Lajos.
Magyar Müvészet. 1927. 428.l.

Lukácsy Lajos, szobrászm.

1910-ben Keszthelyen a hires régi"Zsidóház"-on leplezté le Lukácsynak egy másik hasonló müvét, Goldmark emléktábláját. - Legutóbb Szil, soproonmegyei község rendelt meg nála hösi halottainak emlékmüvet, mely készen áll a müvész mühelyében, de leleplezését már nem érhette meg. -

? : Lukácsy Lajos.
Magyar Müvészet. 1927. 428.l.

MDK

Lukácsy Lajos, szobrászm.

Szeged után a kormánytól mütermet kapott a Várkert-bazárban. Ennek gyorsan népszerüvé vált, elsö terméke Éva c. kis szobra, melyet 1898-ban állitott ki a Mücsarnokban. - Emlékmüveinek elseje a Georgikon alapitójának, Festetich György grófnak szobra, amelyet az Orsz. Magy. Gazdasági Egyes. állittatott a keszthelyi kikötö márkjában 1902-ben.

? : Lukácsy Lajos.
Magyar Müvészet. 1927. 428.l.

MDK

Lukácsy Lajos, szobrászm.

1905-ben leleplezték le a torontál-megyei Nagy-Kö
Ösz községben a megye egyik nevezetességének-
Tuttenuy Ferenc érdemes állatgyógyitó parasztnak
szobrát. -
1907-ben avatta föl Sopron az áll. polg. isko-
lán Petöfi emléktábláját.

? : Lukácsy Lajos.
Magyar Müvészet. 1927. 428.l.

MDK

Lukácsy Lajos. szobrászm.

Éva c. szobra igen sok példányban terjedt el s egy időre népszerüvé tette nevét.
A kisplasztikához való készséget első sorban Mátrainál szerezte az Ip.m.isk.-ban, ahová köz.isk. tanulmányai után került. Élete egyszerü volt.

? : Lukácsy Lajos.
Magyar Müvészet. 1927. 428.l.

Lukácsy Lajos

MDK

Éva, szobor

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

MDK

Lukácsy Lajos, szobrászm.

184. Vizetvivő menyecske. Bronz.

Műcsarnok. 1904/5 téli kiáll. Kat. 37.1.

MDK

Lukácsy Lajos

Biró uram, gipsz

KMTárs. 1901/2. téli kiáll. kat. 30.l.

M.D.K..

Lukácsy Lajos

Müvét a Müvészeti Direktorium megvásárolta és a Szépmüvészeti Muzeumnak átadta.

Zaboláskor

Gerelyes Ede: A magyar muzeumügy a két forradalom időszakában 1918-1919. Bp. 1967. 361.l.

Lukácsy Lajos

1927-ben a Soproni Képzőművészeti Kör fennállásának 30. évf. alákalmából rendezett kiállitáson néhány müvét kiállitották.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. 24.l.

MDK

Lukácsy Lajos

Árverésen, terracotta

Képzőm. Társ. 1908/9.téli kiáll.kat. 45.l.

MDK

Lukácsy Lajos

Szénagyüjtő, terracotta

Koldus, terracotta

Borjazó, terracotta

Képzőm. Társ. 1908/9. téli kiáll. kat. 45.l.

MDK

Lukácsy Lajos és Lux Kálmán

a Rákóczi-siremlék-pályázaton háromezer koronás jutalomdijat kaptak

Kitüntetések. Művészet 1908. 128.1.

Lukácsy Lajos MDK

Halló, terrakotta

Műcsarnok 1919-20 téli kiállitás

Lukácsy Lajos

Mondok valamit, gipsz

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Lukácsy Lajos

MDK

Vöröskereszt plakett,terrakotta

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Lukácsy Lajos MDK

Leszerelés után, gipsz

Mücsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Lukácsy Lajos MDK

Magdolna, gipsz

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

MDK

Lukácsy Lajos, szobrászm.

Evezös. Szobormü. A "Neptun evezös egylet" nyolcas vándordija.

•

KMTárs. 1899-1900. Téli kiáll. Kat. 28[illegible].1.

Lukácsy Lajos

MDK

Képmás, márvány

Mücsarnok 1909. tavaszi kiáll.

Lukácsy Lajos MDK

Árverésen, terrakotta

Műcsarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

Lukácsy Lajos MDK

Szénagyüjtő, terrakotta

Koldus, terrakotta

Borjazó, terrakotta

Műcsarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

id. Lukácsy Lajos MDK

Siremlék, márvány

Mücsarnok 1908. tavaszi kiáll.

Lukácsy Lajos MDK

Rábaközi asszony, bronz

Műcsarnok 1906/7. téli nemzetk. kiáll.

Lukácsi Lajos MDK

Portrait, márvány

Mücsarnok 1908. tavaszi kiáll.

MDK.

Lukácsy Lajos, szobrászm.

Képmás. Szobormü.

Mücs.-OMKT. Tavaszi kiállitás.19oo. Kat. 33.1.

Lukácsy Lajos, szobrász

M.D.K.

Lux Kálmánnal közös pályaművél 3000 K-ás jutalomra javasoltál a kassai II. Rákóczi Ferenc síremlék-pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1908. XXIX. évf.
febr. 12. sz. 13. old.

M.D.K.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1908. XXIX. évf.

sz. old.

Lukácsy Lajos

Éva, gipsz

Műcsarnok 1909. tavaszi kiáll.

MDK

Lukácsi Lajos

Képzőművészet 1927. I. évf. 1. sz. 12.1.

MDK

Lukácsy Lajos

Éva, gipsz

Műcsarnok 1909. tav. kiáll. kat. 34.l.

MDK

Lukácsy Lajos

Lonzay, a Király-szinház tagja. Gipsz-szobormű.

Műcsarnok, 1911/12. téli kiáll.50.lap

Lukácsy Lajos MDK

Szüleink, márvány

Mücsarnok 1909. tavaszi kiáll.

MDK

Lukácsy Lajos

Eltörött a bögre, szobor

Mücsarnok 1913-14 téli kiállitás

MDK

Lukácsy Lajos

Első támadás. Gipsz. Szobormű.
Tessék. " "

KMT 1912/13. téli kiáll. 59.lap

Lukácsy Lajos MDK

Sirkőminta,

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

MDK

Lukácsy Lajos

Képmás. Márványszobormű. Mgt.

Képzőm.Társ.1910.tav.kiáll.kat. 38.lap

MDK

Lukácsy Lajos szobrász

Mincsarnok, 1900/1901. téli kiáll. 59.1.

Lukácsy Lajos MDK

Lonzay, a Király szinház tagja, gipsz

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Lukácsy Lajos MDK

Siremlékrészlet, gipsz

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Lukácsy Lajos MDK

Dr. Boros József képmása, márvány

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Lukácsy Lajos MDK

Vöröskereszt plakett, terrakotta

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Lukácsy Lajos MDK

Mondok valamit, gipsz

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Lukácsy Lajos MDK

Halló, terrakotta

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

MDK

Lukácsy Lajos

Arckép, gipsz

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. lo.l.

MDK

Lukácsy Lajos

Rákóczi siremlék pályázaton 3000 koronás jutalmat kapott.

Művészet, 1908. 128. l.

MDK
Jutalmazott müvek

Lukácsy Lajos

Kertész K. Róbert: II.Rákóczi Ferenc Siremléke
Budapesti Hirlap 1908.febr.16

MDK

/A Rákóczi-siremlék pályatervei repr. /

Lukácsy Lajos

Épitő Ipar 1968.márc.1.

MDK

Lukácsy Lajos budapesti szobrász

Csatkai E: A soproni szobrászat. Magyar Müvészet, 1928. 7.sz. 539 l.

Lukácsy Lajos MDK

"Lesen a levente", gipsz

Műcsarnok 1927. tavaszi kiállitás

MDK

Lukácsy Lajos, szobrász

Tanulmányfej. Terrakö.
IV. Károly. Gipsz.
Csibe. 11.l. Zománcozott terrakotta.
Valamit sugok. 11.l. Terrakotta.
Magyar Vöröskereszt a világháboruban. Terrak.
A kis faun. 11.l. Bronz, márványtalapzaton.

All. Árv. Czarnok.-M.Képsz. Egy.kiáll. 1922.dec.15.-17

Kat. 1c.l. és 11.l.

MDK

Lukácsy Lajos

Éva, szob.mü

Tav. kiáll. Mücsarnok 1925. máj. 15 l.

Lukácsi Lajos

MDK

Tanulmány, bronz

Műcsarnok 1918-19. Téli kiállitás

Lukácsy Lajos MDK

II.

A Blaha Lujza siremlékpályázat pályaművei.

Műcsarnok 1927. tavaszi kiállitás

MDK

Lukácsy Lajos szobr.

Rákóczi-siremlék tervpályázata. Épitő Ipar, 1909. okt. 3. 362 l.

MDK

Lukácsy Lajos

Halló, terrakotta

Műcsarnok 1919-20. téli tárlat

Lukácsy Lajos MDK

Mondok valamit, gipsz

Műcsarnok 1919-20. téli tárlat

Lukácsy Lajos MDK

Vöröskereszt plakett, terrakotta

Műcsarnok 1919-2o. téli kiállitás

MDK

Lukácsy Lajos szobrász

Kis mellszoborral vett rész a Nemzeti Szalon tav.kiáll.-án.

Cikk: A Nemzeti Szalon tav.kiáll.-a.

Vasárnapi Ujság 1905. 52.évf. 14.sz. 216.o.

LUKÁCSY LAJOS

72. Éva. Szobormű

Műcsarnok,1898.tav.nemzetk.kiáll.kat.12.oldal

LUKÁCSY LAJOS

2o4. Szüleink. Márvány-szobormü.
Magánt.

Képzőm.Tár s.19o9.tav.kiáll.kat. 35.oldal

Lukácsi Lajos

MDK

Szegény asszony tehene, terrakotta

Műcsarnok 1918-19 Téli kiállitás

Lukácsy Lajos MDK

A Blaha Lujza siremlékpályázat bizottsága által kiválasztott pályamüvek, melyeknek alkotói között ujabb szükebbkörü pályázat hirdetése rendeltetett el.

Mücsarnok 1926. Őszi kiállitás

Lukácsy Lajos MDK

Nemzetes asszony, terrakotta

Műcsarnok 1926. Őszi kiállitás

Lukácsy Lajos MDK

Megvásárolt mü

A Blaha Lujza siremlékpályázat pályamüvei.

Mücsarnok 1927. tavaszi kiállitás

L u k á c s y L a j o s szobrász

M Ű V É S Z E T
I. évf. 1902.
223.
"Szeged..."

Lukács Lajos szobrász

MŰVÉSZET
I. évf. 1902.
354–355.
"Pályázatok"

Körplasztika - Emlékszobo

L u k á c s y L a j o s :
Festetich György szobra
/Keszthely/

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
223.
"Szeged..."

Szobor

Lukácsy Lajos s.-i

Magyar Művészet 1927

42 p. o.

Lukácsy Lajos

Művészi díj: Rákóczi sirem lék-
pályázat
Lukácsy Lajos

Művészet VII. évf. 1908. 128. l.

Lukácsy Lajos

Szobrász

Magyar Iparmüvészet, 1897/98. I. évf.

1. sz. 7.-9. o. - Györgyi Kálmán: A gr.

Andrássy Tivadar féle pályázat.

Lukácsy Lajos fabrán

Magyar Művészet, 1927

42 p. o.

Lukácsy Lajos.

Lukácsy Lajos

Eva c. nobor-
muve repr-

Magyar Géniusz

1899. márc. 12

1910. 590

677-ben. ✝ Wienben 1747-ben.

set fel a, melyen
rol, a hol két kiszáradt fa
áton közeledő asszony bessel a mögötte
ni közben kinyujtott baljával az
tya futkos. ~~Öltözete~~ fejkendő,
szoknya, a férfi pedig, a ki jobb
és baljában batyut tart, kalapot
adrágot és czipőt visel. Az út men-
nb körül, három kidölt fatörzs hever,
ló korhadt fa köti le figyelmünket.
elű ~~[illegible]~~ földszintes ház bontako-
foglalja el. ~~[illegible]~~ vidék égboltja

).5:75.5 cm.
ndéka 1910 április 12-én (642-910).
0 május 4-én (770-910).

Lukácsy Lajos

szobrai

1876–1927.

1907. Petőfi emléktábla Sopron.

1919. Gyóni-emléktábla. u.o.

1900. a Soproni Képzőm. Kör kiállításán:

Szomjasok.

Rossi, Rózsi mibajod?

Bolond c. szobrai.

Az első család c. gipsz-szobra a Storno-gipszteremben.

Csatkai

Lukácsy Lajos
1876 - 1927
57 l.

Szirmay Tony
58 l.

Telcs Ede
58 l.

Züllich Rudolf
58 l.

Árverés Közlöny
1937. febr.
1. rk. sz.
Kovácsonyi aukció

Kovács

festőre bizták, B. segédkezett neki, s a kilenc muzsát életnagyságban, enyvesfestékkel vastag nemezpapirra együtt festették meg. Ezeket azután kivágták, s a virágok közé szobrokként állitották fel. Tanárai jószemmel nézték próbálgatásait, s közülök Császár Zsigmond és Hegedüs Sámuel folyton biztatták s szorgalomra és kitartásra buzditották. Az utóbbi különben Musée de Paris cz. diszművét is rendelkezésére bocsátotta másolgatás céljából, melynek szép metszetei nagy hatással voltak reá, aki tulajdonképen csak ekkor nyert némi fogalmat a művészi rajzolásról. Mikor Bethlen Ferenc gróf 1824-ben 50 váltó forintot tüzött ki egy

Lukácsy Lajos

Perálltöstképes

332,521. l.

Lukáczy Lajos

Szerepelt a Műcsarnok Őszi tárlatán.

Nu 1926. X. 24.

Lukácsy Sajós

l.

József erdélyi kiáll

48. l. 50. l

ajánlva.

Lukácsy Sajós

nebrász

1927-ben kérvitette a mezőkeresztesi hősi emléket.

Csikv Borsod

Községi adattár

90 l.

Gaddi

18. Taddeo Gaddi (firenzei festő; † 1366): Madonna a trónon (Alex) Szent Katalin és Magdolna (Aranyháttér) között. Hátoldalán kék ceruzával 161, papírcedulán 40. Fa, tempera, 41 x 22

Berevich: PA, 227 l.
Taddeo Gaddi

Lukácsy Lajos

(Lukácsi Emilnek
írva)

1924-ben készítette az
Ózdi hősi emléket.

Csiko Bossod
körségi adattár
113. l.

20·5 x 16
20 x 16

-95

95.7

Lukácsy Sajós és

Szamosi Imre

tovább bpesti szobrászok

terverték és kivi-
telerték az ujpesti
Hősök szobrát.
1923-ban Készült el.

Ugro 386.l

pbank mint takarékpénztárnak, Kalla

rehajtási ügyében az Országos müemlék

V é g z é s :

másul szolgál s másolatban azzal a

jtatónak, hogy az eredeti beadványt

állott bélyegezze fel.

ir. járásbiróságnál 1908 Február 8.

kir. albiró.

Lukácsy Lajos

1896/97, 1898/99 – 1900/1

Stróbl ik.

Ferképzomfoiskèvk

110. l.

Lukácsy Lajos

nobrain

+ 1927. aug. 16.

5 lévés Eorabam

Érkezett 1905 febr. 28.

161/1905 sz. (Szombathely, 1905 febr. 27. 4. sz. a.)

A vasvármegyei kultuszegy. elnöksége beküldi elszámolását az 1904. évi áll. segélyről. (Válasz III. 31. l. i. 5/905)

Lukácsy Lajos

+ Kapuvár 1927
júl. 24.

Révai, XXI. 562.l

Lukács György

Budapest

1891 – 1971

Budapest, 1930, Pest.

Magyar irók arcképei és életrajzai. Első Gyüjtemény 40 Arcképpel. Pest. Kiadja Heckenast Gusztáv. 1858.
A címlap után két számozatlan lap. Tartalom. 162 p. [& 1 számozatlan lap: Szigligeti E. Jametsretű képe.]
György Jenő tul:
Föv. Kot:

Kr. ①. 841.

Lukácsy Lajos

Nekrologja életrajzi
lásd adatokkal
Magyar Művészet
1927. 428. l.

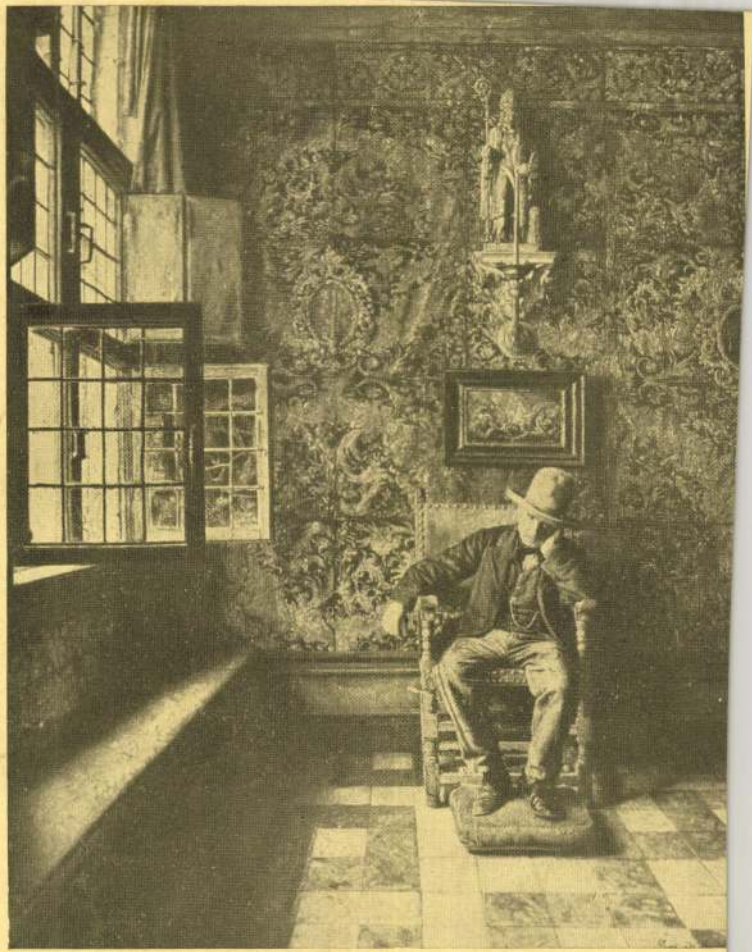

A

Lukácsi Lajos

szobrász

Éva c. szobr.

rajz.

Magyar Művészet

1900. 681, 682. l.

HORTHY LÁSZLÓ
FŰSZER, CSEMEGE,
KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDŐ
MEZŐKASZONY

MDK

Lukácsy Lajos. szobrászm.

Egy rokonszenves,elvonultan élö müvészt ragadott el a halál 1927.jul24.-én Kapuvárott, ahol nyári szabadságidejét töltötte.
Mint a kisplasztikai müvelöje ÉVA c. szobrával tünt föl elöször.

? : Lukácsy Lajos.
Magyar Müvészet..1927. 428.l.

MDK

Lukácsy Lajos, szobrászm.

1876-ban máj.1.-én született a sopronmegyei Kapuváron. - Járt még a Stróbl Alajos-féle mesteriskolába, azután Fadrusz János műhelyébe került, akinél a szegedi Tisza-szobor megmintázásában segédkezett.

? : Lukácsy Lajos.
Magyar Művészet. 1927. 428.l.

Lukácsy Lajos
1876-1927.

Gartai születésü szobrász.
Soproni Képzőművészeti Kör 1905.évi tárlatán kiállit.
Keszthelyi Festetich-szobor.
Sopronban a Petőfi emléktábla /1907/
Gyóni emléktábla /1919/ .

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története 1962 Sopron 19.1.

Lukácsy Lajos, szobrászm. MDK

54. "Éva" Gipsz-szobormü.
második példány/a karácsonyi tárlatból/
Megvette: Csányi Ágost.

Vásárlások a téli kiállításon.
"Mücsarnok". 1898. 2c. sz. 19c.1.

MDK

Lukácsy Lajos, Kiss József és Reisz Zoltán, Bp.

Pályázatok tervkészitésre. Kossuth-szob.pályázata.
Vállalkozók Közl. 1908.márc. 4. 6.l.

Lukácsy Lajos MDK

Éva, repr.

Műcsarnok 1897. tavaszi kiáll.

Lukácsy Lajos

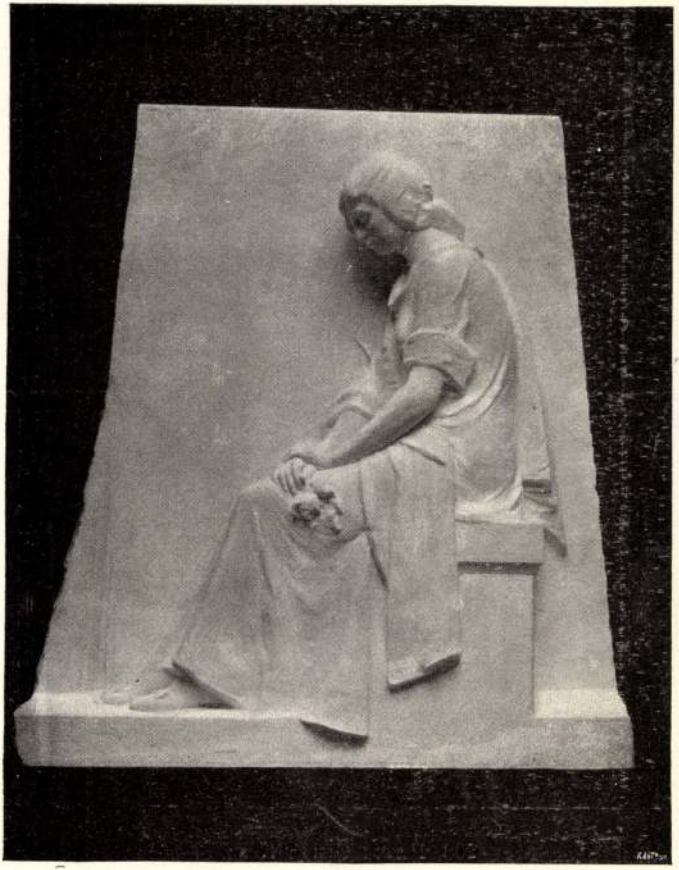

151. Lukácsy Lajos: Síremlék.

Műcsarnok 1908. tav. Eidl.

208. Peske Géza : Kész.